

SISÄLLYSLUETTELO

Ympäristölautakunta pöytäkirja 22.08.2018

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2 § Pöytäkirjan tarkastajien valinta	4
3 § Selostukset, apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat	5
4 § Vantaan kaupungin lausunto lausuntopyyntöön Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelmasta / HP	6
- Vantaan kaupungin lausunto / Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelma	7
- Lausuntopyyntö - Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelma	11
5 § Tiina Nylénin luottamustehtävän päättyminen ja ympäristölautakunnan varajäsenen täydennysvaalin toimittaminen	14
6 § Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2018-2027, Ympäristölautakunta	16
- Kaupunkitasoinen_palveluverkkosuunnitelma_2018-2027 (21.6.2018)	19
- Kaupunkitasoinen_palveluverkkosuunnitelma_LIITTEET (25.5.2018)	154
- Ympäristölautakunnan lausunto palveluverkkosuunnitelmasta 2018-2027	235
7 § Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle / Finavia Oyj, Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristölupapäätöksen lupamääräyksen 8. tarkoittama selvitys propyleeniglykolin talteenoton tehostamisesta	240
- Selvitys propyleeniglykolin talteenoton tehostamisesta tasolle 85 – 90 %	249
8 § Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös ympäristölupahakemuksesta, Rudus Oy:n Länsisalmen betoni-, tiili- ja asfalttijätteen sekä kiviaineksen murskauslaitos	278
9 § Ympäristölupahakemus, jätteen hyödyntäminen meluvallin rakentamisessa, Ritvantie 1 / Vantaan kaupunki	281
- Sijaintikartta, Ritvantien meluvallin ympäristölupa	295
10 § Ympäristöluvan muutoshakemus / Okmetic Oy, Piitie 2, Vantaa	296
11 § Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös asunnon tupakansavuhaittaan liittyvästä kantelusta	297
- Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös kanteluun/Kuismatie 88 C 6, asunnon tutkimuspyyntö/ Lehtinen Markku	298
Muutoksenhakuohje 8. Valitus Vaasan hallinto-oikeudelle ympäristönsuojelulain nojalla tehdystä päätöksestä	307
Muutoksenhakuohje 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto	309

Ympäristölautakunnan kokous

Aika 22.8.2018 klo 17.00-18.18
Paikka Leija, Pakkalankuja 5, 01510 Vantaa

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	Varajäsenet	Läsnä
Rautavaara Maija, puheenjohtaja	x	Laitinen Hanna- Leena	
Mölsä Jukka, varapuheenjohtaja	x	Suvensalmi Jouko	
Weckman Markku	x §:t 1-7 klo 17.00-18.00	Ellonen Antti	
Leppänen Janne	x	Lepistö Matti	
Ruotsalainen Susanna	x	Puusa- Ruohonen Hannele	
Karén Timo	x	Karhunen Anneli	
Kiljunen Kimmo	x §:t 6-11 klo 17.24-18.18	Hilden Joni	
Pääsukene Sonja	-	Pääkkönen Taru	-
Salasto Riitta	x	Kalliokanerva Marjo	
Tuormaa Ismo	x	Annala Antti	
Liinakoski Eija	-	Parkkima Marja	x
Mäkinen Marja-Vuokko	x	Joensuu Juho	
Eerola Antero	x §:t 1-7 klo 17.00-17.35	Tilander Liisa	x §:t 7-11 klo 17.36-18.18
Kaupunginhallituksen edustaja		Kaupunginhallituksen varaedustaja	
Niikko Mika	-	Auvinen Timo	-
Nuorisovaltuuston edustaja		Nuorisovaltuuston varaedustaja	
Linnakangas Jaakko	x	Pälviä Aapo	
Muut osallistujat			Läsnä
Penttilä Hannu, apulaiskaupunginjohtaja	esittelijä §:t		-
Hohti Jonna, talous- ja hallintojohtaja, apulaiskaupunginjohtaja vs.	esittelijä §:t		x 1-5
Rautalahti Katariina, ympäristöjohtaja	esittelijä §:t		x 6-11
Hiltunen Kirsi, 1. kaupungineläinlääkäri	esittelijä §:t		-
Maidell-Münster Leena, ympäristöpäällikkö			-
Hamari Milla, viestintäpäällikkö			x
Rantataro Maarit, johtava ympäristötarkastaja vs.			x

Nieminen Tiina, ympäristötarkastaja vs.		X
Kokko Laura, ympäristötarkastaja vs.		X
Hytönen Hilkka, palveluesimies		
Pasanen Eija, lautakunnan sihteeri, pöytäkirjanpitäjä		

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Maija Rautavaara

Pöytäkirjanpitäjä Eija Pasanen

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 24.8.2018, Ympäristökeskus, Pakkalankuja 5, 01510 Vantaa

Janne Leppänen

Marja-Vuokko Mäkinen

Pykälät 7 ja 9, tarkastettiin ja hyväksyttiin kokouksessa.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 29.8.2018 Vantaan kaupungin internetsivuilla <http://paatokset.vantaa.fi>

1 § **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Ympäristölautakunta 22.8.2018 § 1

Apulaiskaupunginjohtajan vs. esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Kirjataan läsnäolijat.

Päätös:

Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Kirjattiin läsnäolijat.

2 § Pöytäkirjan tarkastajien valinta/

Ympäristölautakunta 22.8.2018 § 2

Apulaiskaupunginjohtajan vs. esitys:

Päätetään,

- a) valita pöytäkirjantarkastajat ja
- b) että pöytäkirjantarkastajat tarkastavat pöytäkirjan pe 24.8.2018 klo 14.00 mennessä.

Päätös:

Päätettiin

- a) valita pöytäkirjantarkastajiksi Janne Leppänen ja Marja-Vuokko Mäkinen,
- b) että pöytäkirjantarkastajat tarkastavat pöytäkirjan pe 24.8.2018 klo 14.00 mennessä.

3 § Selostukset, apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat/

80/00.02.02.00/2015

1. Ympäristötarkastaja vs. Tiina Nieminen selostaa asiaa 9, ympäristölupahakemus, jätteen hyödyntäminen meluvallin rakentamisessa, Ritvantie 1 / Vantaan kaupunki.
2. Ympäristötarkastaja Mari Vesa selostaa asiaa 10, ympäristöluvan muutoshakemus / Okmetic Oy, Piitie 2, Vantaa.

Ympäristölautakunta 22.8.2018 § 3

Apulaiskaupunginjohtajan vs. esitys:

Merkittään tiedoksi asiantuntijan ja esittelijän selostus sekä apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi asiantuntijoiden ja esittelijöiden selostukset sekä apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat.

Asiaa 10, ympäristöluvan muutoshakemus / Okmetic Oy, Piitie 2, Vantaa ei esitelty kokouksessa.

4 §

Vantaan kaupungin lausunto lausuntopyyntöön Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelmasta / HP

VD/4402/00.04.03/2018

HP/LMM

Finavia Oyj on pyytänyt 8.5.2018 päivätyllä kirjeellä Vantaan kaupungilta viestinnän arvioinnin ja kehittämis ehdotusten lisäksi ympäristönsuojelulain mukaista lausuntoa Helsinki-Vantaan lentoaseman liikenteen meluntorjunnan toimintasuunnitelmasta "Helsinki-Vantaan lentoasema lentomelun hallintasuunnitelma 10.2.2017". Ehdotukset ja lausunto on pyydetty toimittamaan Finavia Oyj:lle 15.6.2018 mennessä. Ehdotusten ja lausunnon antamiselle on saatu lisäaikaa 27.6.2018 saakka.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1§ mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin puhevallan käyttämisestä sekä esitysten ja lausuntojen antamisesta ulkopuolisille. Lausuntopyynnön aikataulun vuoksi kyseinen lausunto ei ehtinyt kaupunginhallituksen käsittelyyn, joten maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja antoi lausunnon päätöksellään § 45/2018. Lausunto on viety kaupunginhallitukseen 13.8.2018 tiedoksi.

Ympäristölautakunta 22.8.2018 § 4

Apulaiskaupunginjohtajan vs. esitys:

Päätetään merkitä liitteenä oleva lausunto tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Liitteet:

- Vantaan kaupungin lausunto / Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelma
- Lausuntopyyntö

Täytäntöönpano: Ote Finavia Oyj

Muutoksenhakuohje: 10. Muutoksenhaku- ja valituskielto

Lisätiedot:

Ari Pietilä, puh. 043 827 2543, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

25.06.2018

VD/4402/00.04.03/2018

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala/
Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä Hannu

Vantaan kaupungin lausunto / Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelma

Finavia Oyj on pyytänyt 8.5.2018 päivätyllä kirjeellä Vantaan kaupungilta viestinnän arvioinnin ja kehittämis ehdotusten lisäksi ympäristönsuojelulain mukaista lausuntoa Helsinki-Vantaan lentoaseman liikenteen meluntorjunnan toimintasuunnitelmasta "Helsinki-Vantaan lentoasema lentomelun hallintasuunnitelma 10.2.2017". Ehdotukset ja lausunto on pyydetty toimittamaan Finavia Oyj:lle 15.6.2018 mennessä. Ehdotusten ja lausunnon antamiselle on saatu lisäaikaa 27.6.2018 saakka.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1§ mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin puhevallan käyttämisestä sekä esitysten ja lausuntojen antamisesta ulkopuolisille. Lausuntopyynnön aikataulun vuoksi kyseinen lausunto ei ehtinyt kaupunginhallituksen käsittelyyn, joten maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja antaa lausunnon. Lausunto viedään tiedoksi kaupunginhallitukselle 13.8.2018.

Apulaiskaupunginjohtajan päätös:

Päätän, että Vantaan kaupunki antaa seuraavan lausunnon:

Vantaa on profiloitunut kansainväliseksi lentokenttäkaupungiksi. Vantaa pitää Helsinki-Vantaan lentoasemaa merkittävänä taloudellisena vetovoimatekijänä alueen kehitykselle. Esimerkkinä tästä voidaan pitää Suomen nopeimmin kasvavaa yritysalueita Aviapolista lentokentän kupeessa. Hyvät kansainväliset kulkuyhteydet ovat edellytys Suomen elinkeinolle. Vantaa pitää tärkeänä, että lentokoneiden melunhallintaa ja maankäytön suunnittelua tehdään yhteistyössä pitkäjänteisesti tulevaisuuteen.

Vantaan kaupungin kannalta ei ole toivottavaa, että lentomelualueet laajenevat. Finavian esittämä uusi verhoikäyrä laajentaisi sekä Lden yli 55 dB että Lden yli 60 dB alueita siten, että olemassa olevia asuinalueita tulisi jäämään lentomeluvyöhykkeille. Lentomelualueiden laajeneminen vaikuttaisi myös suunniteltujen alueiden, mm. Kivistön keskustan, toteuttamiseen. Aaltoviivalla esitetyn verhoikäyrän tulkinta on epäselvää.

Lentomelualueen asukasmäärät

Finavia on pyytänyt ympäristömeludirektiivin 2002/49/EY ja YSL 152 § mukaista lausuntoa Helsinki-Vantaan lentokonemelun hallintasuunnitelmasta, joka on valmistunut vuonna 2017 ja toimii myös ympäristömeludirektiivin mukaisena meluntorjunnan toimintasuunnitelmana. Lentokonemelun hallintasuunnitelmassa on esitelty lentokonemelulle altistuvien määriä toteutuneissa melutilanteissa vuosien 2014 ja 2015 asukastiedoilla, mutta uuden verhoikäyrän mukaisilla melualueilla lentokonemelulle altistuvien määrä on laskettu vuoden 2006 asukastiedoilla. Meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa, jona lentokonemelun hallintasuunnitelma toimii, tulisi esittää lentokonemelulle altistuvien määrä ajantasaisen tiedon perusteella. Uuden verhoikäyrän mukaisilla melualueilla asuvien asukkaiden määrää ei voi laskea yli kymmenen vuotta vanhojen asukastietojen perusteella. Laskelmat tulee tehdä ajantasaisilla tiedoilla ja päivittää suunnitelmaan.

25.06.2018

VD/4402/00.04.03/2018

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala/
Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä Hannu

Finavia on tehnyt vuonna 2017 ympäristömeludirektiivin mukaisen meluselvityksen, jossa lentokonemelulle altistuvien asukkaiden määrä on laskettu vuoden 2016 asukasmäärien perusteella. Näitä tuloksia ei esitetä lausuttavana olevassa, meluselvitystä aikaisemmin valmistuneessa lentokonemelun hallintasuunnitelmassa. Vantaan kaupunki näkee ympäristöluvan mukaisen melunhallintasuunnitelman sekä EU:n ympäristömeludirektiivin mukaisen meluntorjunnan toimintasuunnitelman yhdistämisen ongelmallisena silloin, kun meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa ei voida käyttää uusimman meluselvityksen tuloksia. Lentokonemelun hallintasuunnitelmaa tulee päivittää ajantasaisilla tiedoilla.

Asuinrakennusten kartoitus

Finavia Oyj:n on laadittava ohjelma, jolla ensi vaiheessa kartoitettaisiin olemassa olevien vanhojen asuinalueiden asuinrakennusten ulkokuoren/ikkunoiden ääneneristävyyttä ensi sijassa alueilla, jossa lentokoneiden aiheuttama melutaso sisätiloissa saattaa ylittää valtioneuvoston yöaikaisen ohjearvon tai ylittää hetkellisesti 45 dB. Lisäksi lentokonemelun hallintasuunnitelmassa tulisi selvittää, kuinka melualueen laajeneminen vaikuttaisi melualueelle jäävien asuinrakennusten rakenteiden ääneneristystarpeisiin sekä ulko-oleskelualueiden olosuhteisiin.

Lentoonlähöreitti 22R pohjoiseen

Finavia Oyj:n on selvitettävä ja otettava käyttöön kiitotieltä 22R pohjoiseen Hämeenlinnanväylän suuntaisesti tarkka lentoonlähöreitti niin suihkukoneille kuin potkurikoneille. Tällöin maankäytön suunnittelussa voitaisiin varautua lentoreitteihin, vaikka lentomelutason nykyisten ennusteiden mukaan ei ylittäisikään Lden 55 dB:n tasoa.

Liitteessä 1 (Lentokoneiden melunhallinta – lentoonlähöreitit, 22R) kuvatussa tilanteessa pohjoiseen suuntautuvilla kiitotieltä 22R lentoonlähöreiteillä tulisi ensimmäinen kaarto määritellä tehtäväksi myöhemmäksi siten, että Kivistön keskustassa lentomelun haitallisia vaikutuksia voitaisiin vähentää kuitenkin siten, ettei lentomelu lisäänty Martinlaakson asuinalueella.

Vaikka lentomelu ei vielä rajoitakaan asumista Klaukkalan ja Kivistön välillä, niin olisi lentoaseman toiminnan turvaamiseksi tärkeätä jo nyt määritellä selkeä lentoonlähöreitti, jotta maankäytön suunnittelussa voitaisiin varautua lentoliikenteen melun häiritsevyyteen ja suunnitella suoraan lentoonlähöreitin alla olevat alueet muuhun kuin asumiseen, vaikka lentomelun taso olisikin alle Lden 55dB. Vantaan kaupungin haluaa turvata lentoaseman kehittämisen edellytykset myös tulevaisuudessa.

Kiitotien 1 yöaikainen käyttörajoitus

Finavia Oyj:n on selvitettävä, miten yöaikaisia käyttörajoituksia voisi edelleen laajentaa koskemaan myös kiitotien 1 yöaikaista käyttöä. Vantaan kaupunki 8.9.2008 Finavia Oyj:n ympäristölupahakemuksesta antamassaan lausunnossaan edellytti, että Finavia Oyj selvittäisi, mitä vaikutuksia lentoliikenteeseen ja lentomeluun olisi, jos kiitotiellä 1 olisi käyttökielto klo 23-06 välisenä aikana. Kiitotien 1 ollessa suljettuna vuonna 2005 korjausten takia lentomelulle altistuvien asukkaiden määrä on ollut pienimmillään.

25.06.2018

VD/4402/00.04.03/2018

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala/
Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä Hannu

Yöaikaan pääsääntönä on, että ensisijainen lentoonlähtökiitotie on 22R (kolmas kiitotie lounaaseen) ja ensisijainen laskeutumiskiitotie on 15 (sivukiitotie pohjoisesta). Mutta on olemassa mm. säätilanteita, jolloin tarvitaan lounas-koillissuuntaisia kiitoteitä myös laskeutumiseen. Mikäli käytetään lounais-koillissuuntaisia kiitoteitä laskeutumiseen, niin vähäisen liikenteen aikoina liikenne on hoidettavissa yhdellä kiitotiellä. Rinnakkaisista kiitoteistä kiitotie 3:n vaikutuspiirissä altistuu huomattavasti vähemmän asukkaista lentomelulle kuin kiitotie 1 vaikutuspiirissä. Yöaikaan kiitotietä 1 ei siksi tulisi käyttää.

Kiitotien 1 yöaikaisella käyttörajoituksella turvattaisiin yhä useammalle asukkaalle mahdollisuus nukkumiseen ilman lentomeluhäiriöitä. Kiitotien 1 laskeutumisreittien alle jää tiivistä asutut alueet Myyrmäessä, Martinlaaksossa ja Vantaanlaaksossa Länsi-Vantaalla sekä Vierumäki ja Vallinoja Itä-Vantaalla ja Savio Keravalla. Nousureittien alle jää vastaavasti Kaivoksela Länsi-Vantaalla sekä Vierumäki, Vallinoja, Ilola, Rekola Itä-Vantaalla ja Savio Keravalla.

Tiedottaminen poikkeustilanteista ja muutoksista

Poikkeustilanteiden aiheuttamista muuttuneista kiitoteiden käyttötavoista sekä poikkeustilanteen kestosta tulisi tiedottaa asukkaita eri kanavissa nykyistä tehokkaammin ja ennakoivammin myös alueella ilmestyvissä sanomalehdissä. Lisäksi tulisi tiedottaa kattavammin uusista lentoreiteistä sekä muista tiedossa olevista muutoksista.

Lentoonlähtömenetelmän NADP 1 raportointi

Luvussa 10 esitellyn lentoonlähdön melunvaimennusmenetelmän (Noise Abatement Departure Procedure, NADP 1) toteutumasta olisi jatkossa hyvä raportoida jatkuvan korkeudenvähentämisen (CDO) tapaan melunhallintakeinon toteutumisen seurannaksi.

Kaareva laskeutumismenetelmä

Vantaan kaupunki pitää hyvänä, että kaarevaa laskeutumismenetelmää on tutkittu yöaikaisen melun hallintakeinona.

Liitteet: Lausuntopyyntö - Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelma

Päiväys Vantaa 25.06.2018

Allekirjoitus

Nimen selvennys Penttilä Hannu

Virka-asema Apulaiskaupunginjohtaja

Allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä

Täytäntöönpano: Maankäytön toimiala / Anni Laukka (lausunnon lähettäminen)

25.06.2018

VD/4402/00.04.03/2018

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala/
Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä Hannu

Tämä päätöspöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika: -

Paikka: Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi

Oikaisuvaatimuskielto

Kuntalain 136 §:n mukaan päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

JAKELUN MUKAAN

Euroopan Unionin ympäristömeludirektiivi 2002/49/EY ja ympäristönsuojelulaki 152 §

Helsinki-Vantaan lentoasema, lentokonemelun hallintasuunnitelma

Finavia Oyj viimeisteli Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristöluvan sekä ympäristömeludirektiivin velvoittaman lentokonemelun hallintasuunnitelman vuoden 2017 alussa.

Helsinki-Vantaan lentoaseman merkitys Suomen talouselämälle ja koko yhteiskunnalle on hyvin suuri. Lentoaseman toiminnan kehittymisellä turvataan vientiteollisuuden, matkailun ja muun elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Lentoasema tarjoaa koko valtakunnalle ja erityisesti Uudenmaan seudulle merkittävää yleistä etua. Lentoliikenne ja sen palvelut edustavat jopa 3,5 % Suomen kansantuotteesta ja pelkästään Helsinki-Vantaan lentoasemaan liittyvä työpaikkoja on noin 20 000.

Finavian toteuttamaa lentokonemelun hallintaa kritisoidaan ajoittain asukkaiden ja sidosryhmien toimesta. Finavia kuitenkin katsoo, että lentoaseman melunhallinnan kokonaiskuva on nykyisellä tavalla toteutettuna olosuhteisiin ja toimintaympäristöön nähden erittäin hyvin optimoitu. Liikenteen ohjauksen ja melunhallinnan suuret linjat ovat Helsinki-Vantaan lentoasemalla vaikiintuneet ja ne ottavat huomioon nykyisen ja tulevan suunnitelun maankäytön eri suunnissa Uusimaata. Kokonaisuus on tasapainoinen kompromissi lentoturvallisuuden, melunhallinnan ja lentoliikenteen sujuvuuden kannalta.

Viestintä on tärkeää lentoliikenteen kansantaloudellisen merkityksen hahmottamiseksi sekä lentoliikenteen aiheuttamien vaikutusten, kuten lentokonemelun esiintymisen ja kehittymisen ymmärtämiseksi. Finavia on laatinut runsaasti tähän liittyvää aineistoa, kuten melunhallintasuunnitelman. Tämän vuoksi Finavia pyytää, että jakelun mukaiset tahot arvioisivat melunhallintasuunnitelman sekä myös muun melunhallintaan liittyvän aineiston sisällön ja esittämistavan kehittämistä. Lisäksi Finavia toivoo

erilaisia uusia ehdotuksia viestinnän ja osallistuttamisen parantamiseksi. Finavian tavoitteena on, että melunhallintasuunnitelma palvelisi mahdollisimman kattavasti viranomaisten tarpeita ja samalla toimisi selkeänä tietopakettina, joka vastaisi useimpiin asukkaiden ja muiden lentoliikenteestä kiinnostuneiden kysymyksiin.

Lentokonemelun hallintasuunnitelma *"Helsinki-Vantaan lentoasema, lentokonemelun hallintasuunnitelma, Finavia Oyj 10.2.2017"* on nähtävillä internetissä osoitteessa https://www.finavia.fi/sites/default/files/documents/Lentokonemelun_hallintasuunnitelma_Final_nettiversio.pdf.

Helsinki-Vantaan lentokonemelun hallinnasta kertova nettisivu: <https://www.finavia.fi/fi/tietoa-finaviasta/vastuullisuus/ymparistovastuu/melu/helsinki>

Lentoliikennettä ja lentokonemelua koskevat Finavian videot:

<https://youtu.be/4TgOrFbqObA>

<https://youtu.be/aAm3sdgFRkk>

<https://youtu.be/NXNUmIrHpI8>

Lentoliikenteen reitti- ja melunmittaustiedot internetpalvelussa: <https://www.finavia.fi/fi/tietoa-finaviasta/vastuullisuus/ymparistovastuu/melu/webtrak>

Finavia Oyj pyytää viestinnän arvioinnin ja kehittämisehdotusten lisäksi mahdollista lausuntoa melunhallintasuunnitelmasta (ympäristönsuojelulaki 152 §) 15.6.2018 mennessä sähköpostitse osoitteeseen ymparisto@finavia.fi.

Lisätietoja antaa ympäristöasiantuntija Satu Routama, puhelin
020 708 2278, sähköposti satu.routama@finavia.fi.

FINAVIA OYJ
Tekniikka & ympäristö

Mikko Viinikainen
kestävän kehityksen johtaja

Jakelu

Vantaan kaupunki
Helsingin kaupunki
Espoon kaupunki
Tuusulan kunta
Nurmijärven kunta
Keravan kaupunki
Kauniaisten kaupunki
Sipoon kunta
Uudenmaan ELY-keskus
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikennevirasto

Tiedoksi

Helsinki-Vantaan lentoasema
Tekniikka & ympäristö

5 §

Tiina Nylénin luottamustehtävän päättymisen ja ympäristölautakunnan varajäsenen täydennysvaalin toimittaminen

VD/4954/00.00.01.00/2017

RV/AV/HP

Tiina Nylén on 7.5.2018 päivätyllä kirjeellään pyytänyt eroa ympäristölautakunnan varajäsenen tehtävästä paikkakunnalta poismuuton vuoksi.

Kaupunginvaltuusto on 12.6.2017 § 20 nimennyt ympäristölautakuntaan toimikaudeksi 2017–2021 seuraavat henkilöt:

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Maija Rautavaara, puheenjohtaja	Tiina Nylén
Jukka Mölsä, varapuheenjohtaja	Jouko Suvensalmi
Markku Weckman	Antti Ellonen
Janne Leppänen (kv 28.8.2017 § 6)	Matti Lepistö
Susanna Ruotsalainen	Hannele Puusa-Ruohonen
Timo Karén (kv 9.10.2017 § 4)	Anneli Karhunen
Kimmo Kiljunen	Joni Hilden
Sonja Pääsukene	Taru Pääkkönen
Riitta Salasto	Marjo Kalliokanerva
Ismo Tuormaa	Antti Annala
Eija Liinakoski	Marja Parkkima
Marja-Vuokko Mäkinen	Juho Joensuu
Antero Eerola	Liisa Tilander

Kaupunginvaltuusto on 18.6.2018 § 4 päättänyt

- todeta, että Tiina Nylén on paikkakunnalta poismuuton vuoksi menettänyt vaalikelpoisuutensa luottamustehtäviin Vantaan kaupungilla ja
- valita Hanna-Leena Laitinen ympäristölautakunnan varajäseneksi jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2017-2021.

Ympäristölautakunta 22.8.2018 § 5

Apulaiskaupunginjohtajan vs. esitys:

Merkitään tiedoksi kaupunginvaltuuston päätös 18.6.2018 § 4 ja todetaan, että Hanna-Leena Laitinen toimii ympäristölautakunnan puheenjohtaja Maija Rautavaaran varajäsenenä jäljellä olevan ajan toimikaudesta 2017-2021.

Päätös:

Päätettiin apulaiskaupunginjohtajan vs. esityksen mukaisesti merkitä tiedoksi.

Täytäntöönpano: Ote Hanna Leena Laitinen

Muutoksenhakuohje: 10. Muutoksenhaku- ja valituskielto.

VD/5106/00.01.02.06/2018

RV/MR/KVa/JH/HP

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.12.2017 kaupungin uuden valtuustokauden strategian vuosille 2018–2021. Vantaan selvästi kiihtyneen kasvun ja suurten liikenneinvestointien päättymisen myötä valtuustokauden strategiassa 2018–2021 investointikattoa on nostettu emokaupungin peruspalveluinvestointien osalta 500 milj. euroon valtuustokauden aikana. Investointikatossa pysyminen edellyttää tavoitteellista palveluverkkosuunnittelua sekä investointiohjelman priorisoimista ja investointien toteuttamisen optimointia. Lisäksi talouden tasapainon turvaamiseksi tuottavuutta parannetaan ja toimitilojen tilatehokkuutta kehitetään edelleen.

Kaupungin hallintosäännön (kv/2.1.2017) 3 luvun 7 § mukaan taloussuunnittelun tulosalueen tehtäväksi on määritelty kaupungin palveluverkon kehittäminen ja yhteensovittaminen osaksi kaupungin talousarviovalmistelua. Vuodesta 2013 lähtien toimitilainvestointiohjelma on laadittu kaupunkitasoisessa palveluverkkosuunnitteluprosessissa. Kaupunkikonsernin toimitilainvestoinnit perustuvat kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitteluun ja kaupunkitasolla tehtävään investointien priorisointiin.

Kaupungin johtoryhmä on käsitellyt asiaa toukokuussa 2018 ja päättänyt, että palveluverkkosuunnitelmasta pyydetään lautakunnilta lausunnot.

Kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman valmistelu

Kaupunginvaltuuston 11.12.2017 hyväksymien strategian talouslinjausten mukaisesti taloussuunnittelu on valmistellut yhteistyössä toimialojen kanssa kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman vuosille 2018–2027.

Kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman alkuosassa on käyty läpi strategisia linjauksia ja toimintaympäristön muutostekijöitä sekä kuvattu kaupunkirakenteen nykytila ja todettu yleiskaavatyön valmistelun aikataulu. Lisäksi on esitetty viimeisimmät tiedot väestönkehityksestä ja arvioitu palvelukysynnän muutosta sekä sen vaikutusta kaupungin talouteen. Väestöennusteen mukaan seuraavan kymmenen vuoden jaksolla väestön määrän arvioidaan lisääntyvän noin 39 000 asukkaalla. Alkuosassa on kuvattu myös kaupungin kiinteistöomaisuuden määrää, arvoa ja korjausvelan määrää.

Toisessa osassa kuvataan toimialojen palveluverkkojen nykytilaa, palveluverkkojen kehittämistarpeita sekä suunniteltuja palveluverkkomuutoksia. Maakunta- ja sote-uudistuksen myötä maakunnalle siirtyviksi suunniteltujen palvelujen osalta palveluverkkojen kehittämistarpeita on tarkasteltu vantaalaisen asukkaan edunvalvontanäkökulmasta. Yhteenvetona näistä on määritelty keskeiset palveluverkkolinjaukset palveluittain.

Kaupunkitasoinen investointiryhmä (hankejohtoryhmä) on toiminut kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman laadinnan ohjausryhmänä. Palveluverkkosuunnitelman sisältö määriteltiin työryhmässä yhdessä toimialojen asiantuntijoiden kanssa. Taloussuunnittelun tulosalue on vastannut taustatietojen kokoamisesta sekä koordinoitunut toimialojen palveluverkkosuunnitelma osioiden laatimista. Suunnitelmaa on työstitetty toimialojen asiantuntijoiden kanssa kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnittelun workshopeissa.

Kaupunkitasoista palveluverkkosuunnitelmaa on käsitelty kevään 2018 aikana kaupungin johtoryhmässä, kaupungin yhteistoimintaryhmässä, vaikuttamistoimielimissä ja yleiskaavatoimikunnassa. Kevään 2018 valtuustoseminaarissa käsiteltiin kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman 2018-2027 valmisteluun liittyvän asukaskyselyn tuloksia ja palveluverkkosuunnitelman sisältöä käsiteltiin valtuutettujen ryhmätyössä.

Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2018-2027

Palveluverkkosuunnittelun tavoitteena on palvelutarpeiden mukaisen taloudellisesti ja toiminnallisesti tehokkaan sekä monikäyttöisen palveluverkon kehittäminen. Laadittuun kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan on koottu keskeiset palveluverkkolinjaukset, palvelutarpeet ja palveluverkon kehittämistoimenpiteet palveluittain vuosille 2018-2027.

Jatkotoimenpiteissä palveluverkkojen kehittämiseksi todetaan mm. että on kaupungin kokonaisedun mukaista varmistaa jatkossa, että rakentamisolosuhteiltaan hyviä Y-tontteja on riittävästi sekä kaupungin omiin uudis- ja täydennysrakentamistarpeisiin, että tulevan maakunnan tarpeisiin.

Jatkotoimenpiteissä kiinteistöjen kunnon seurannasta ja kunnossapidosta todetaan, että kiinteistöomaisuuden rahallisen arvon säilyttämisen ja korjausvelan vähentämisen lisäksi erityishuomio kiinnitetään edelleen toimitilojen terveellisyyden ja turvallisuuden edistämiseen. Sisäilmaolosuhteiden parantamiseksi tähtääviä korjauksia tehdään tilojen käytön mahdollistamissa rajoissa.

Palveluverkkojen investointikustannusten hallintaan liittyvät jatkotoimenpiteet ja keinot koskevat niin rakentamiseen liittyviä prosesseja, menettelytapoja ja suunnitteluratkaisuja kuin hankkeiden rahoitus-, hankinta- ja toteutustapoja. Säästömahdollisuuksia tunnistettiin useita ja niitä tulisi hyödyntää mahdollisimman monipuolisesti palveluverkkosuunnittelussa, investointisuunnittelussa, hankevalmistelussa ja rakennuttamisessa.

Suunnitelmassa todetaan, että maakuntauudistuksen ja sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisen ratkaisun toteutuessa kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävät ja henkilöstö siirtyvät maakunnille 1.1.2020 (Huom. uudistus siirtyy vuodella eteenpäin). Uudistukseen liittyy useita lakeja, jotka vaikuttavat palvelujen järjestämiseen ja tuottamiseen. Maakunta- ja sote-uudistus vaikuttaa toteutuessaan huomattavasti Vantaan kaupungin organisaatioon, toimintaan ja talouteen.

Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma ohjaa vuotuista toimitilainvestointisuunnitelman laatimista. Toimialojen toimitilainvestointiesitysten tulee olla kaupunkitasoisessa palveluverkkosuunnitelmassa vuosille 2018-2027 esitettyjen linjausten mukaisia sekä edistää palveluverkkojen tavoitetilan saavuttamista.

Ympäristölautakunta 22.8.2018 § 6

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään antaa kaupunginhallitukselle liitteen mukainen ympäristölautakunnan lausunto Vantaan kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman luonnoksesta vuosille 2018-2027.

Päätös:

Päätettiin ympäristöjohtajan esityksen mukaisesti antaa kaupunginhallitukselle liitteen mukainen ympäristölautakunnan lausunto Vantaan kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman luonnoksesta vuosille 2018-2027.

Liitteet:

- Ympäristölautakunnan lausunto / Vantaan kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2018-2027
- Vantaan kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2018-2027, luonnos 21.6.2018
- Vantaan kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2018-2027, liitteet

Muutoksenhakuohje: 10. Muutoksenhaku- ja valituskielto

Lisätiedot:

Jonna Hohti, 043-8268687, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

KAUPUNKITASOINEN PALVELU- VERKKOSUUNNITELMA 2018– 2027

(Luonnos 21.6.2018)

Esipuhe	5
1 Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnittelu.....	6
1.1 Palveluverkkosuunnitelman laatiminen	6
1.2 Palveluverkkosuunnittelun tavoitteet, kaupunkitasoinen koordinointi ja kehittäminen	7
OSA 1: KAUPUNKI KASVAA	10
2 Strategiset linjaukset ja toimintaympäristön muutostekijät.....	10
2.1 Kaupungin strategian palveluverkkoa koskevat linjaukset	10
2.2 Kaupunkitasoiset palveluverkkoja koskevat toimintaympäristön muutostekijät.....	11
3 Kaupunkirakenne ja yleiskaavatyö	13
3.1 Kaupunkirakenteen nykytila	13
3.2 Yleiskaavatyön aikataulu ja arviointityön pääkohdat	17
4 Väestönkehitys ja palvelukysynnän muutos	19
4.1 Asuntorakentaminen.....	19
4.2 Väestön määrän ja ikärakenteen kehitys alueilla	21
4.3 Palvelukysynnän muutos	29
4.4 Palvelurakentamisen tonttitarpeen muutokset	30
4.5 Väestönkehityksen vaikutus kaupungin talouteen.....	30
5 Kaupungin kiinteistöomaisuuden arvo ja kunto	32
6 Kaupunki kasvaa – yhteenveto	33
OSA 2: KAUPUNGIN PALVELUVERKOT KEHITTYVÄT.....	36
7 Toimitilainvestointien säästömahdollisuudet.....	36
7.1 Tilatarpeet ja tilojen järjestäminen	36
7.2 Investointitason hallinta	38
7.3 Rakentamiskustannusten hallinta ja säästökeinot	41
8 Kaupungin palveluverkkojen nykytila ja kehittämistoimenpiteet.....	43
8.1 Sivistystoimen palvelut.....	43
8.1.1 Suomen ja ruotsinkielinen varhaiskasvatus	43
8.1.1.1 Palveluverkon nykytila.....	43
8.1.1.2 Palveluverkon kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset	45
8.1.2 Suomen- ja ruotsinkielinen perusopetus	49
8.1.2.1 Palveluverkon nykytila.....	49
8.1.2.2 Palveluverkon kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset	51
8.1.3 Nuoriso- ja aikuiskoulutus (suomen- ja ruotsinkielinen)	55
8.1.3.1 Palveluverkon nykytila.....	55
8.1.3.2 Palveluverkon kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset	58

8.1.4 Nuorisopalvelut	62
8.1.4.1 Palveluverkon nykytila.....	62
8.1.4.2 Palveluverkon kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset	63
8.1.5 Kirjastopalvelut	66
8.1.5.1 Palveluverkon nykytila.....	66
8.1.5.2 Palveluverkon kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset	67
8.1.6 Kulttuuripalvelut	69
8.1.6.1 Palveluverkon nykytila.....	69
8.1.6.2 Palveluverkon kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset	71
8.1.7 Liikuntapalvelut	73
8.1.7.1 Palveluverkon nykytila.....	73
8.1.7.2 Palveluverkon kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset	74
8.1.8 Toimenpiteet toimialan palveluverkkojen investointikustannusten hallintaan.....	78
8.2 Sosiaali- ja terveyspalvelut	79
8.2.1 Sosiaaliasemat ja terveysasemat	79
8.2.1.1 Palveluverkon nykytila.....	79
8.2.2 Neuvolapalvelut	80
8.2.2.1 Palveluverkon nykytila.....	80
8.2.3 Muut terveyspalvelut	81
8.2.3.1 Palveluverkon nykytila.....	81
8.2.4 Terveyspalveluverkkojen kehittämistarpeet vantaalaisten näkökulmasta	83
8.2.5 Muut sosiaalipalvelut	88
8.2.5.1 Palveluverkon nykytila.....	88
8.2.5.2 Palveluverkon kehittämistarpeet vantaalaisten näkökulmasta	90
8.2.6 Vanhus- ja vammaispalvelut	93
8.2.6.1 Palveluverkon nykytila.....	93
8.2.6.2 Palveluverkon kehittämistarpeet vantaalaisten näkökulmasta	95
8.2.7 Suun terveydenhuolto	96
8.2.7.1 Palveluverkon nykytila.....	96
8.2.7.2 Palveluverkon kehittämistarpeet vantaalaisten näkökulmasta	98
8.2.8 Toimenpiteet toimialan palveluverkkojen investointikustannusten hallintaan.....	99
8.3 Konserni- ja asukaspalvelujen palvelut.....	100
8.3.1 Työllisyyspalvelut	100
8.3.1.1 Palveluverkon nykytila.....	100
8.3.1.2 Palveluverkon kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset	101
8.3.2 Kuntalaispalvelut	103
8.3.2.1 Palveluverkon nykytila.....	103
8.3.2.2 Palveluverkon kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset	106
8.3.3 Hankintakeskus	108
8.3.3.1 Palveluverkon nykytila.....	108
8.3.3.2 Palveluverkon kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset	109
8.3.4 Pelastustoimen palvelut	110
8.3.4.1 Palveluverkon nykytila.....	110
8.3.4.2 Palveluverkon kehittämistarpeet vantaalaisten näkökulmasta	113
8.3.5 Vantaan Työterveys liikelaitoksen palvelut.....	114
8.3.5.1 Palveluverkon nykytila.....	114
8.3.5.2 Palveluverkon kehittämistarpeet vantaalaisten näkökulmasta	114

8.3.6 Toimenpiteet toimialan palveluverkkojen investointikustannusten hallintaan.....	115
8.4 Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön palvelut	115
8.4.1 Toimialan asiakaspalvelut.....	115
8.4.1.1 Palveluverkon nykytila.....	115
8.4.1.2 Palveluverkon kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset	116
8.4.2 Julkinen kaupunkitila	116
8.4.2.1 Palveluverkon nykytila.....	116
8.4.2.2 Palveluverkon kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset	118
8.5 Kaupungin toimialojen keskeiset palveluverkkolinjaukset	120
8.6 Palvelujen saavutettavuuden vyöhykkeet	125
9 Kaupungin yhteiset palveluverkkoasiat.....	128
10 Jatkotoimenpiteet	130
10.1 Jatkotoimenpiteet palveluverkkojen kehittämiseksi	130
10.2 Jatkotoimenpiteet toimitilainvestointikustannusten hallitsemiseksi	132
LÄHTEET.....	134

ESIPUHE

Vantaan kaupungin kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma vuosille 2018–2027 on laadittu palveluverkkoon liittyvien muutos- ja kehittämistarpeiden luotaamiseksi pidemmälle tulevaisuuteen. Edellinen kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma valmisteltiin vuonna 2013 koskien vuosia 2014–2023. Tämän jälkeen kaupungin kasvu on kiihtynyt asuntorakentamisen ja väestönkasvun myötä selvästi 2010-luvun alkuun verrattuna, mistä johtuen myös kaupungin palveluverkkosuunnitelma on syytä päivittää kokonaisuutenaan.

Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma on pohja tulevien vuosien toimitilainvestointiohjelman päivittämiselle ja sen keskeiset linjaukset ohjaavat myös yksittäisiä palveluverkon kehittämishankkeita. Suunnitelmassa on käsitelty kaupungin rakentumista ja väestökehitystä, palveluverkon nykytilaa sekä palveluittain keskeisimpiä palveluverkon kehittämistarpeita. Yksittäisten palvelujen tai alueiden osalta on kartoitettu tarpeita tehdä perusteellisempia esiselvityksiä. Myös kaupunkirakenteen tiivistyminen sekä joukkoliikenteen kehittyminen tuovat uusia mahdollisuuksia ja näkökohtia palveluverkkojen kehittämiseen.

Julkisen sektorin rakenteita historiallisella tavalla uudistava maakunta- ja soteuudistus on toteutuksessa hallituksen esittämän aikataulun mukaisesti vuoden 2020 alussa lähtien. Uudistus vaikuttaa olennaisesti kuntien ja myös Vantaan kaupungin palveluverkkoihin ja tuleviin suunnitelmiin. Lakisäätöjen mukaisesti kuntien omistamat sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä olevat kiinteistöt vuokrataan siirtymäkauden ajaksi perustettavien maakuntien käyttöön. Siirtymäaikana kuntien ja kuntayhtymien toimitilainvestointeja on rajattu lainsäädännön kautta.

Viime vuosien aikana Vantaan talouden tasapaino on parantunut, ja kaupungin yli miljardiin kasvannutta lainakantaa on päästy lyhentämään vuosien 2016 ja 2017 aikana. Talouden tasapainottamisesta on edistetty laajasti kaupungin organisaatiossa. Merkittävässä roolissa on ollut myös tavoitteellinen palveluverkkojen kehittäminen sekä tilatehokkuuden kasvattaminen.

Maakunta- ja soteuudistuksen myötä kaupungin toiminnan ja rahoituksen volyymit laskevat merkittävästi, mutta kaupungin miljarditason lainakanta jää ennalleen, myöskään voimakkaasti kasvavan kaupungin investointitaso ei muutu olennaisesti rakenneuudistuksessa. Sen sijaan julkisen sektorin rahoituksen kestävyysvaje ja talouden sopeuttamistarpeet voivat heijastua jatkossakin myös kuntasektoriin.

Jatkossakin kaupungin talouden tasapainon turvaamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Osaksi kaupunkitason palveluverkkosuunnitelmaa onkin liitetty listaus keinoista tehostaa ja säästää kaupungin rakentamisinvestoinneissa. Luonnollisesti tärkeää on tavoitteellinen palveluverkkojen ja investointien suunnittelu yhteiskäyttöä edistäen, tilatehokkuus varmistaen ja investoinnit optimaalisesti ajoittaen.

Ritva Viljanen
Kaupunginjohtaja

1 KAUPUNKITASOINEN PALVELUVERKKOSUUNNITTELU

1.1 PALVELUVERKKOSUUNNITELMAN LAATIMINEN

Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.12.2017 valtuustokauden strategian 2018–2021. Palveluverkkosuunnitelma on laadittu valtuustokauden strategian linjausten ja tavoitteiden pohjalta yhteistyössä toimialojen kanssa esityksen kaupunkitasoiseksi palveluverkkosuunnitelmaksi vuosille 2018–2027.

Palveluverkkosuunnitelmassa käsitellään kaupungin tarjoamia asukkaille suunnattuja palveluja ja niiden palveluverkkoa. Tavoitteena on palvelutarpeiden mukaisen taloudellisesti ja toiminnallisesti tehokkaan sekä monikäyttöisen palveluverkon kehittäminen, joka vastaa myös kaupungin väestömäärän voimakkaan kasvun aiheuttamaan palvelutarpeen lisääntymiseen. Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma ohjaa vuotuista talousarvioprosessiin kuuluvaa toimitilainvestointiohjelman päivittämistä.

Edellinen kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2014–2023 laadittiin vuonna 2014 ja se hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 16.6.2014. Kaupunkitasoisen investointiryhmän (hankejoto) toimeksiannosta palveluverkkosuunnitelman päivittäminen käynnistettiin syksyllä 2017. Hankejoto on toiminut työn ohjausryhmänä. Palveluverkkosuunnitelman laatimista varten koottu työryhmä on kokoontunut syksyn 2017 ja alkuvuoden 2018 aikana. Lisäksi palveluverkkosuunnitelmaa on käsitelty palveluverkkosuunnittelun workshoppeissa 14.12.2017 ja 9.4.2018, vaikuttamistoimielimissä 21.3.–25.4.2018, yleiskaavatoimikunnassa 23.4.2018, kaupungin johtoryhmässä 7.5.2018, yhteistoimintaryhmässä 15.5.2018, valtuustoseminaarissa 24-25.5.2018 sekä lautakunnissa elokuussa 2018. Asukkailla on ollut mahdollisuus antaa palautetta ja kehittämisehdotuksia kaupungin palvelujen saavutettavuudesta. Palautetta on päässyt antamaan kaupungin internetsivuilla olleen kyselyn kautta huhtikuussa. Vantaa-infoissa ja osassa kirjastoja kysely on ollut vastattavissa myös paperilomakkeena (liite 2). Kyselyn vastauksia käsiteltiin kevään 2018 valtuustoseminaarissa (liite 3).

Palveluverkkosuunnitelmatyöryhmän jäseninä ovat olleet sivistystoimen toimialalta talous- ja hallintojohtaja Eila Tanninen, suunnittelija Päivi Riehungangas ja strategia-asiantuntija Laura Malinen. Sosiaali- ja terveystoimesta työryhmässä ovat olleet talous- ja hallintojohtaja Ari Toiva ja erityisasiantuntija Asta Mellais. Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan edustajina työryhmässä ovat olleet talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti, kehittämisinsinööri Reijo Korhonen, kaupungininsinööri Henry Westlin, kuntatekniikan kehittäispäällikkö Tuula Markkanen, tilakeskusjohtaja Pekka Wallenius, hankepäällikkö Eija Kivineva, hankekehityspäällikkö Ifa Kytösaho, hankeohjelmoija Risto Adler, asumisasioiden päällikkö Tomi Henriksson, asumisen erityisasiantuntija Elisa Ranta, yleiskaavasuunnittelija Jonna Kurittu, liikennesuunnittelupäällikkö Markus Holm sekä rakennuttaja-arkkitehdit Merja Ryytty, Tiina Riihimäki ja Mikko Juolahti. Konserni- ja asukaspalvelujen toimialalta työryhmässä ovat olleet talous- ja hallintojohtaja Vesa Urtti ja järjestökoordinaattori Harri Raita sekä pelastustoimesta palvelupäällikkö Mikko Ilmonen. Kaupunginjohtajan toimialalta työryhmän puheenjohtajana on toiminut talousjohtaja Patrik Marjamaa (16.2.2018 asti), sihteerinä erityisasiantuntija Kirsi Vatén ja työryhmän jäsenenä talousarviopäällikkö Matti Ruusula (puheenjohtaja 17.2.2018 alkaen) sekä tutkija Harri Sinkko. Työryhmän jäsenet ovat koordinoineet

palveluverkkosuunnitelman tietojen kokoamisen omalta toimialaltaan sekä osallistuneet suunnitelman laatimiseen. Tutkija Elina Parviainen on ollut laatimassa kyselyä ja tutkija Harri Sinkko analysoimassa kyselyaineistoa.

1.2 PALVELUVERKKOSUUNNITTELUN TAVOITTEET, KAUPUNKITASOINEN KOORDINOINTI JA KEHITTÄMINEN

Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma ohjaa vuotuista talousarvioprosessiin kuuluvaa toimitilainvestointiohjelman päivittämistä. Palveluverkkosuunnittelun tavoitteena on palvelutarpeiden mukaisen taloudellisesti ja toiminnallisesti tehokkaan sekä monikäyttöisen palveluverkon kehittäminen.

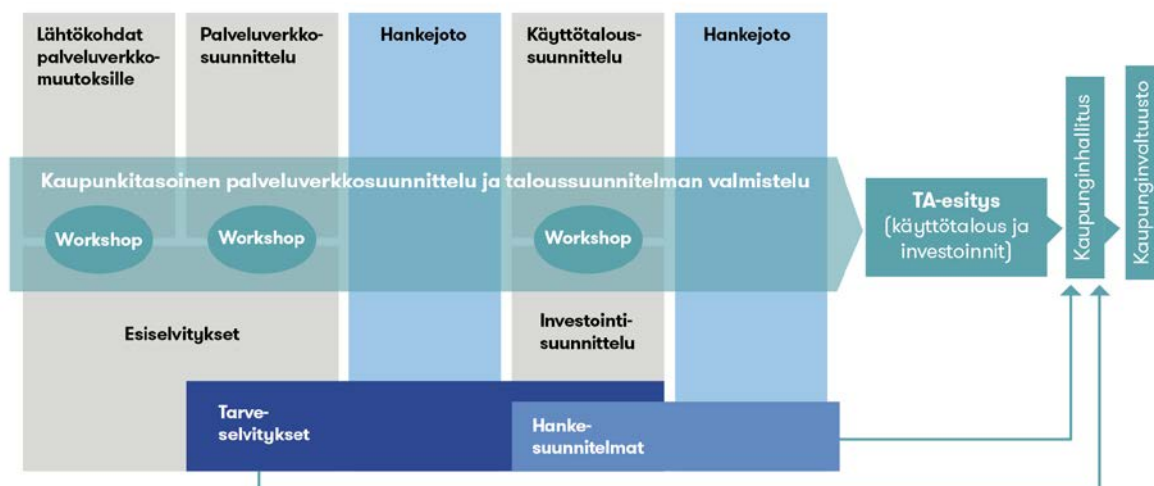
Palveluverkkosuunnitteluprosessissa arvioidaan ja ennakoitaan alueiden väestömuutoksista aiheutuvia palvelutarpeiden muutoksia sekä palvelujen kehittämistarpeita. Palveluverkkosuunnitteluprosessissa etsitään uusia keinoja vastata lisääntyvään tilatarpeeseen muun muassa lisäämällä tilojen yhteiskäyttöä, tilojen keskittämistä sekä lisäämällä moneen erilaiseen käyttötarkoitukseen soveltuvia kiinteistöjä (monikäyttökiinteistöjä). Palvelu- ja toimitilaverkon suunnittelu perustuu tilatehokkuuden kasvattamiseen, tilojen monikäyttöisyyden lisäämiseen sekä eri vaihtoehtojen kokonaistaloudellisten vaikutusten arviointiin.

Kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnittelun periaatteet:

- Palveluverkkoratkaisut perustuvat palvelutarpeen kehittymiseen ja kaupunkitason priorisointiin.
- Palvelut sijaitsevat pääsääntöisesti raideliikenteen ja joukkoliikenteen laatuikätyvien varsilla
- Palvelut ovat helposti saavutettavissa (esteettömyys, sähköiset palvelut, matka-aika julkisilla liikennevälineillä)
- Palvelujen sijainnin suunnittelussa hyödynnetään täydennysrakentamisen tuomat keskittämismahdollisuudet
- Palveluverkon kehittämiseksi tehdään tarvittavia palveluverkkoja koskevia esiselvityksiä
- Rakentamisessa ja toimitilojen kehittämisessä painotetaan taloudellisuutta
- Tilojen yhteiskäyttöä lisätään ja tilatehokkuutta kasvatetaan
- Toimitiloista suunnitellaan monikäyttötiloja/monikäyttökiinteistöjä
- Palveluverkon investoinneilla tuetaan kaupunkirakenteen eheytymistä

Kaupunkitasoinen koordinointi ja kehittäminen. Vuonna 2012 talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman (TVO) ja kaupungin johtosääntöjen uudistamisen yhteydessä sovittiin kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnittelun kehittämisestä. Tuolloin tavoitteeksi asetettiin palveluverkkosuunnittelun sovittaminen yhteen taloussuunnitelman valmistelun kanssa, palveluverkkosuunnittelun kaupunkitasoinen ohjaus sekä kaupunginhallituksen roolin vahvistaminen. Taloussuunnittelun tulosalueen tehtäväksi määriteltiin vastaaminen kaupungin palveluverkon kehittämisestä ja yhteensovittamisesta osana kaupungin talousarviovalmistelua. Nämä tehtävät sisältyvät myös uuteen 8.5.2017 voimaan tulleeseen hallintosääntöön (luku 3 §7).

Kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnittelun vaiheet kaupunkikonsernissa. Kaupunkitasoista palveluverkkosuunnittelua koordinoidaan workshoppeissa ja kaupunkitasoisessa investointiryhmässä (hankejoto), jotka myös valmistelevat ja ylläpitävät kaupungin kymmenen vuoden toimitilaja kunnallistekniikan investointiohjelmia.

Kuva 1. Kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnittelun vaiheet kaupunkikonsernissa

Toimialojen kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitteluprosessiin liittyvät tehtävät:

- Palvelutarpeet tarkennetaan vuosittain päivitetyn asuntorakentamis- ja väestöennusteen sekä muiden havaittujen palvelu- ja toiminnallisten muutostarpeiden perusteella.
- Voimassa oleva palveluverkkosuunnitelma tarkistetaan palvelutarpeiden muutoksiin perustuen.
- Toimialan investointiesityksen perustana on aina hyväksytty talousarvio ja taloussuunnitelma. Voimassa oleva toimitilainvestointiohjelma päivitetään ja muutostarpeet ilmoitetaan tilakeskukseen toimitilainvestointiesityksessä investointiohjelman päivityksenä.
- Toimiala sovittaa toimitilainvestointiesityksensä toimialan tavoitteisiin ja talouden reunaeh-toihin.

Toimialojen palvelu- ja toimitilatarpeen muutostarpeet käsitellään workshoppeissa yhteistyössä tilakeskuksen ja taloussuunnittelun kanssa. Tilakeskus valmistelee muutostarve-esitykset kaupunkitasoisen investointiryhmän eli hankejohtoryhmän (hankejoton) käsiteltäväksi. Hankejotossa käsitellään tilakeskuksen valmistelemat toimitilainvestointiesitykset. Hankejoto priorisoi hankkeet, sovittaa ne talouden kehykseen ja päättää hankkeiden rahoitustavasta. Hankejohtoryhmässä valmistellaan kaupunginjohtajan esitys kaupunkitasoisesta talousarvion toimitilainvestointikokonaisuudesta. Kaupunginjohtajan esitys käsitellään kaupunginhallituksessa ja päätöksenteko tapahtuu kaupunginvaltuustossa osana talousarvio- ja taloussuunnitelman käsittelyä.

Hallintosäännössä on määritelty missä tapauksissa tarveselvitykset ja hankesuunnitelmat viedään kaupunginhallituksen käsiteltäviksi ja päätettäviksi: hallintosäännön 9 luvun, 1 §:n kohdan 29 mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin yli 3 M€:n (alv 0 %) suuruisten toimitilainvestointihankkeiden tarveselvitysten ja kustannusarvioiden hyväksymisestä sekä kohdan 30 mukaan useampaa kuin yhtä toimialaa koskevien tai kaupunkitasoista linjausta vaativien investointihankkeiden ja kustannusarvioiden hyväksymisestä.

Toimitilahankkeiden valmisteluprosessi ja toimitiloista luopumisen periaatteet on kuvattu tarkemmin tilakeskuksen ohjeessa ”Menettelytapaohjeet uusia toimitiloja hankittaessa (2014)”.

Alueelliset esiselvitykset. Tilakeskus laatii yhdessä toimialojen kanssa alueellisia esiselvityksiä palveluverkosta sellaisilla alueilla, joilla se väestön voimakkaan kasvun tai toimitilaverkon kunnan vuoksi on tarpeen.

OSA 1: KAUPUNKI KASVAA

2 STRATEGISET LINJAUKSET JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOSTEKIJÄT

2.1 KAUPUNGIN STRATEGIAN PALVELUVERKKOA KOSKEVAT LINJAUKSET

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.12.2017 kaupungin uuden valtuustokauden strategian vuosille 2018–2021. Strategiassa on määritelty kaupungin arvoiksi avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys. Valtuustokauden strategian painopisteet ovat: *turvaamme talouden tasapainon, tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien, lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa, edistämme asukkaiden hyvinvointia, olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä, sekä johdamme uudistuen ja osallistuen.*

Vantaan selvästi kiihtyneen kasvun ja suurten liikenneinvestointien päättymisen myötä valtuustokauden strategiassa investointikattoa on nostettu emokaupungin peruspalveluinvestointien osalta. Investointikatossa pysyminen edellyttää tavoitteellista palveluverkkosuunnittelua sekä investointiohjelman priorisoimista ja investointien toteuttamisen optimointia. Lisäksi talouden tasapainon turvaamiseksi tuottavuutta parannetaan ja toimitilojen tilatehokkuutta kehitetään edelleen.

Strategian mukaisesti Vantaan kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet hyödynnetään tehokkaasti, erityisesti asemien läheisyydessä. Kaupunkirakenteen tiivistymisen vaikutukset ja mahdollisuudet tulee huomioida myös palveluverkkosuunnittelussa. Keskusta-alueilla puistot ja väljemmillä asuinalueilla lähimetsät ulkoilureitteineen tarjoavat paikkoja virkistymiseen ja rauhoittumiseen. Kaupunki turvaa kasvavan väestön liikuntamahdollisuudet rakentamalla uusia lähiliikunta-paikkoja ja ylläpitämällä jo olemassa olevia.

Strategiassa korostetaan terveiden toimitilojen olevan tärkeä osa kaupunkilaisten hyvinvointia. Valtuustokauden tavoitteena onkin nopeuttaa toimitilojen sisäilmaongelmien selvittämistä, parantaa sisäilmakorjausten jälkeistä käyttäjätyytyväisyyttä sekä tehostaa korjattujen tilojen sisäilmaolosuhteisiin vaikuttavien tekijöiden seurantaa.

Palvelujen kehittämisessä Vantaan kaupungin strategisena tavoitteena on kehittää sähköistä asiointia sekä automatisoida palveluprosesseja ajasta ja paikasta riippumattomaksi itsepalveluksi. Tavoitteena on tuottaa kuntalaisille ja organisaatioasiakkaille helppokäyttöisiä sähköisiä asiointikanavia. Sähköisten palvelujen kehittäminen ja muut toimitilojen käyttöön ja käyttötapoihin vaikuttavat muutostekijät tulee huomioida alusta lähtien toimitilahankkeiden suunnittelussa.

2.2 KAUPUNKITASOISET PALVELUVERKKOJA KOSKEVAT TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOSTEKIJÄT

Maakunta- ja soteuudistus. Hallitus on antanut esityksen laiksi maakuntalain, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja pelastustoimen järjestämisestä annetun lain voimaannpanosta. Sote-uudistukseen liittyy useita lakeja, jotka vaikuttavat palvelujen järjestämiseen ja tuottamiseen. Näitä ovat muun muassa sote-järjestämislaki, voimaannpanolaki, maakuntalaki, maakuntien toiminnan rahoitusta koskeva sääntely, kunnan peruspalvelujen valtionosuuslaki ja valinnanvapauslaki. Lakiehdotusten mukaan uusille maakunnille siirtyvät 1.1.2020 alkaen sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävät, pelastustoimi sekä ympäristöterveydenhuolto. Näiden tehtävien mukainen henkilöstö siirtyy myös maakunnille 1.1.2020.

Maakuntien tilakeskus Oy on maakunta- ja soteuudistuksen osana perustettu valtakunnallinen palvelukeskus, jonka tehtävänä on huolehtia kaikista tulevien maakuntien tarvitsemista tiloista – erikoissairaanhoidon, terveystieteiden ja sosiaalipalvelujen tiloista pelastusasemiin ja toimistoihin. Lakiesityksen mukaan kunnan järjestämän perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaali-toimen ja pelastustoimen toimitilat siirtyisivät maakunnan hallintaan 1.1.2020 alkaen.

Esityksen mukaan maakunnan ja kunnan välillä solmitaan kunnan omistamien toimitilojen hallinnasta vuokrasopimus siten, että se on voimassa vähintään 31.12.2022 saakka (siirtymäkauden vuokrasopimus). Kaupungin ja maakunnan välisiin vuokrasopimuksiin liittyvän siirtymäkauden jälkeen on mahdollista, että palveluverkot muuttuvat siten, että osa kaupungin omistamista sote-tiloista jää tyhjilleen. Tällaisten kohteiden määrä on todennäköisesti pieni ja niiden osalta ratkaisut voidaan tehdä kohdekohtaisesti.

Lakiesityksessä todetaan myös, että maakunnalle siirtyisivät myös esimerkiksi sosiaalihuoltolain 21 §:n mukaisiin asumispalveluihin liittyvät vuokrasopimukset, joissa kunta on ensin vuokrannut tietyt asunnot kiinteistön omistajalta ja sen jälkeen vuokrannut ne edelleen varsinaisille asukkaille. Vastaavia asumiseen liittyviä säännöksiä on myös muissa laeissa, kuten lastensuojelulaissa, kehitysvammalaissa ja vammaislaissa. Näissä tapauksissa maakunnalle siirtyisi sekä kunnan ja kiinteistön omistajan välinen sopimus, että kunnan ja asukkaan välille solmittu huoneenvuokrasopimus. Vantaalla tällaisia sopimuksia on noin 300.

Maakunta- ja soteuudistuksen tuomia muutoksia on vaikea nykytiedolla täysin ennustaa. Käynnissä oleva uudistus vaikuttaa olennaisesti terveystieteiden lisäksi myös vanhus- ja vammaispalvelujen sekä muiden sosiaalihuollon palvelujen palveluverkon toteuttamiseen. Mikäli uudistukseen liittyvät lait toteutuvat luonnosten mukaisesti, sosiaalihuollon palvelujen tuottajia tulee olemaan maakunnassa huomattavasti nykyistä enemmän. Riskinä voi olla palvelujen pirstaloituminen. Oletettavaa kuitenkin on, että kuntalaisten palvelutarve on vastaava tai kasvaa ja tuottajien lisääntyminen voi myös laajentaa palveluverkkoa. Mahdollisuus asioida kuntarajan toisella puolella voi vastata esimerkiksi Vantaan raja-alueilla asuvien palvelutarpeeseen nykypalveluverkkoa paremmin. Myös lähipalvelujen järjestäminen tullee esille.

Maakunta- ja soteuudistuksessa maakunnille siirtyvien toimintojen osalta niihin liittyvät toimitilainvestoinnit toteutus- ja rahoitusratkaisuihin tulee jatkossa tekemään maakuntahallinto.

Digitaalisten palvelut osana palveluverkkoa. Sähköisten palvelujen kehittäminen on olennainen keino palvelujen toteuttamiseksi kustannustehokkaasti. Kuntalaisten odotukset julkisten ja kuntalaisille suunnattujen palvelujen saatavuuden ja käytettävyyden osalta tulee huomioida entistä vahvemmin. Näin ollen palvelujen tulee olla mobiileja ja niitä on voitava käyttää ajasta ja paikasta riippumatta. Jatkossa voidaankin kenties käyttää myös digitaalinen palveluverkko käsitettä joidenkin palvelujen kohdalla. Tarvittaessa tulee edelleen olla saatavissa myös henkilökohtaista asiointipalvelua.

Keskeisiä uusia digitalisaatiohankkeita. Vuonna 2018 kaupungissa käynnistyy mobiilipalvelujen digisuunnitelmien laatiminen. Suunnitelmassa selvitetään nykyisten sähköisten palvelujen lähtötilanne, rakennetaan tavoittila sekä suunnitellaan konkreettinen ja toteuttamiskelpoinen etenemistapa. Aluksi suunnitelmat laaditaan kirjastolle, liikuntapalveluille, perusopetukselle ja työllisyyspalveluille. Digisuunnitelmia tehdään yhdessä asukkaiden, palvelujen käyttäjien ja henkilöstön kanssa.

Apotti eli pääkaupunkiseudun yhteinen sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmä lisää digitaalisia palveluja. Apotti mahdollistaa yhtenäisen tiedonsiirron ja vaatii onnistuakseen yhtenäiset toimintamallit sekä yhtenäiset prosessit. Sen kautta on mahdollista tehdä sähköinen ajanvaraus ja tarkastella omia terveys- sekä sairaustietoja. Apotin myötä mahdollistuvat myös yhteydenottoa helpottavat monikanavaiset palvelut, sähköiset lomakkeet, sähköisen hoidon tai palvelun tarpeen arvioinnit, etävastaanotot, etätulkkipalvelut, erilaiset sairautta tai sairastumisen riskiä ilmaisevat testit sekä etäkuntoutus ja etähoito. Apotti otetaan käyttöön Vantaalla 11/2018.

MATTI on maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan yhteinen toimintamalli ja tietojärjestelmä, jonka käyttöönotto on vaiheistettu kolmeen julkaisuun: ensimmäinen vuonna 2018 ja viimeinen vuoteen 2020 mennessä. MATTI sisältää maankäytön suunnittelun ja kuntateknisen infran elinkaaren hallinnan sekä kartta- ja paikkatiedon tuotannon ja hallinnan. Tulevaisuudessa maankäytön koko elinkaaren tiedot kaavoituksesta, suunnittelusta ja rakentamisesta ylläpitoon saakka muodostavat digitaalisesti hallittavan ja paikkatietoon perustuvan kokonaisuuden. MATTI on ensisijaisesti toimialan sisäisen toiminnan tehostamiseen keskittyvä hanke ja paikkatietokohteiden ylläpitojärjestelmä, jonka tietosisältöön on liitettävissä erilaisia kuntalaisia palvelevia ratkaisuja. Tavoitteena on, että tulevaisuudessa kansalaiset ja muut toimijat osallistuvat yhdessä kaupungin viranomaisten kanssa kaupungin suunnitteluun ja tiedon tuottamiseen virtuaalisen kaupunkimallin kautta. MATTI-järjestelmän avulla tulevaisuudessa pyritään myös hallitumpaan maankäytön toteuttamisen ohjelmointiin ja palveluverkon suunnitteluun.

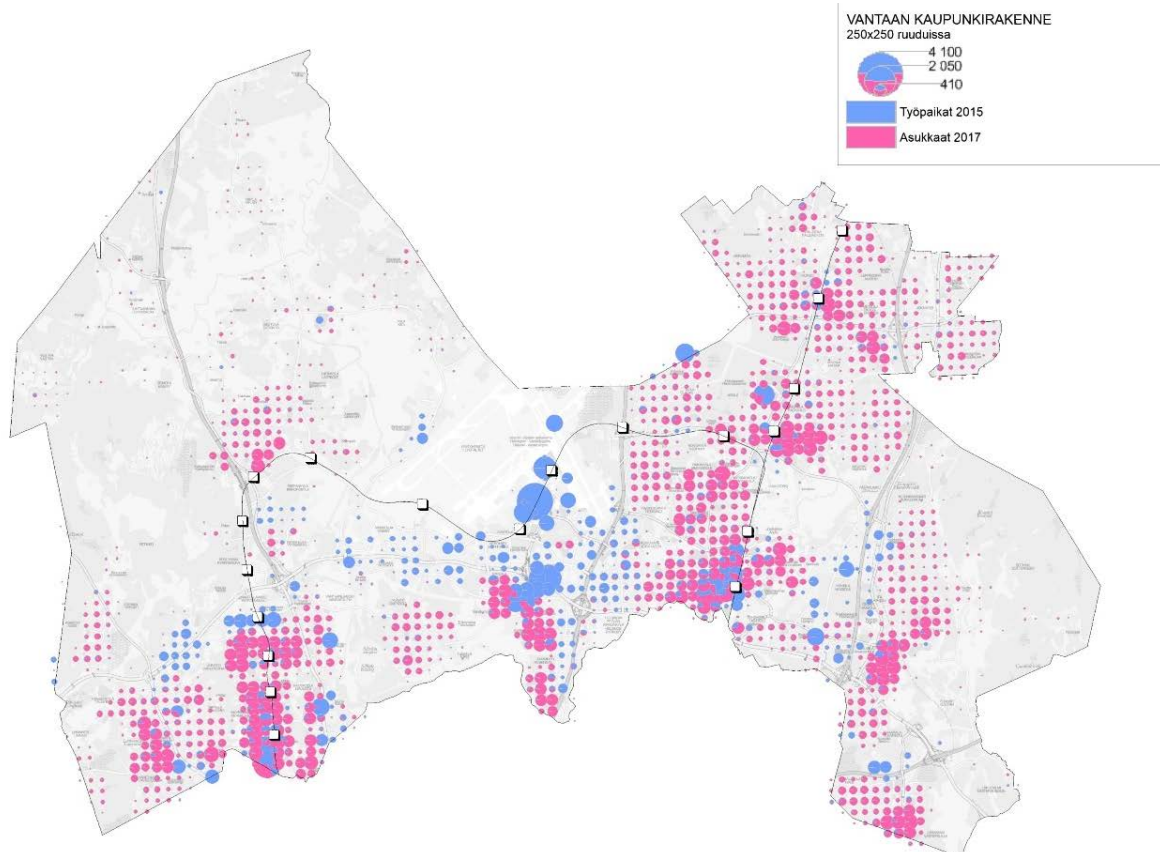
Resurssiviisauden tiekartta. Hupenevat luonnonvarat, etenevä ilmastonmuutos ja köyhtyvä luonnon monimuotoisuus pakottavat kaupungit ympäri maailman miettimään uusia tapoja toimia luonnonvarojen säästämisen ja vähäpäästöisesti. Kaupunkien yhdyskuntarakenne vaikuttaa merkittävästi elämäntapoihin ja valintoihin, kuten liikumistarpeisiin ja kulkutapavalintoihin sekä asumismuotoon ja sitä kautta energiankulutukseen. Resurssiviisauden tiekartan tavoitteena on hiilineutraali Vantaa vuonna 2030, jossa materiaalit kiertävät eikä jätettä toimiteta kaatopaikoille. Lisäksi luonnonvarojen kulutetaan resurssiviisaassa kaupungissa yhden maapallon verran. Vantaan resurssiviisauden tiekartta ohjaa kaupungin kehitystä kohti päästötöntä, jätteetöntä ja luonnonvarojen kestävästi käytettävää kaupunkia, jossa ei ylikuluteta.

3 KAUPUNKIRAKENNE JA YLEISKAAVATYÖ

3.1 KAUPUNKIRAKENTEEN NYKYTILA

Vantaan kaupunkirakenteen rungon muodostavat radat, asemanseudut, Helsinki-Vantaan lentoasema, kaupunkia halkovat moottoritiet sekä Kehä III. Väestö keskittyy vahvasti asemanseuduille ja vajaa puolet kaupunkilaisista asuukin alle kilometrin etäisyydellä rautatieasemasta. Radanvarren alueet ovat myös selkeästi tiiviimmin rakennettuja kuin asuinalueet keskimäärin. Korkeamman tehokkuuden alueita löytyy kerrostalovaltaisilta alueilta Hakunilasta, Länsimäestä, Pakkalasta sekä Pähkinärinteestä.

Merkittävimmät työpaikka-alueet sijaitsevat suurten väylien varsilla, lentoaseman läheisyydessä sekä Tikkurilan ja Myyrmäen kaupunkikeskustoissa. Teollisuuden ja kaupan työpaikat keskittyvät vahvasti Aviapoliksen sekä Myyrmäen suuralueille. Aviapoliksen alueella sijaitsee myös huomattava osa kuljetuksen ja varastoinnin työpaikoista, kun taas Tikkurilaan on keskittynyt erityisesti julkisen hallinnon työpaikkoja. Teollisuus on keskittynyt vahvasti Kehä III:n sekä säteittäisten moottoriteiden varsille, kun liike- ja julkiset rakennukset sijaitsevat tasaisemmin niin keskusta-alueilla kuin väylien varsillakin. Työpaikkamäärät Kivistön, Korson, Koivukylän sekä Hakunilan suuralueilla ovat pieniä kolmeen edellä mainittuun alueeseen verrattuna.

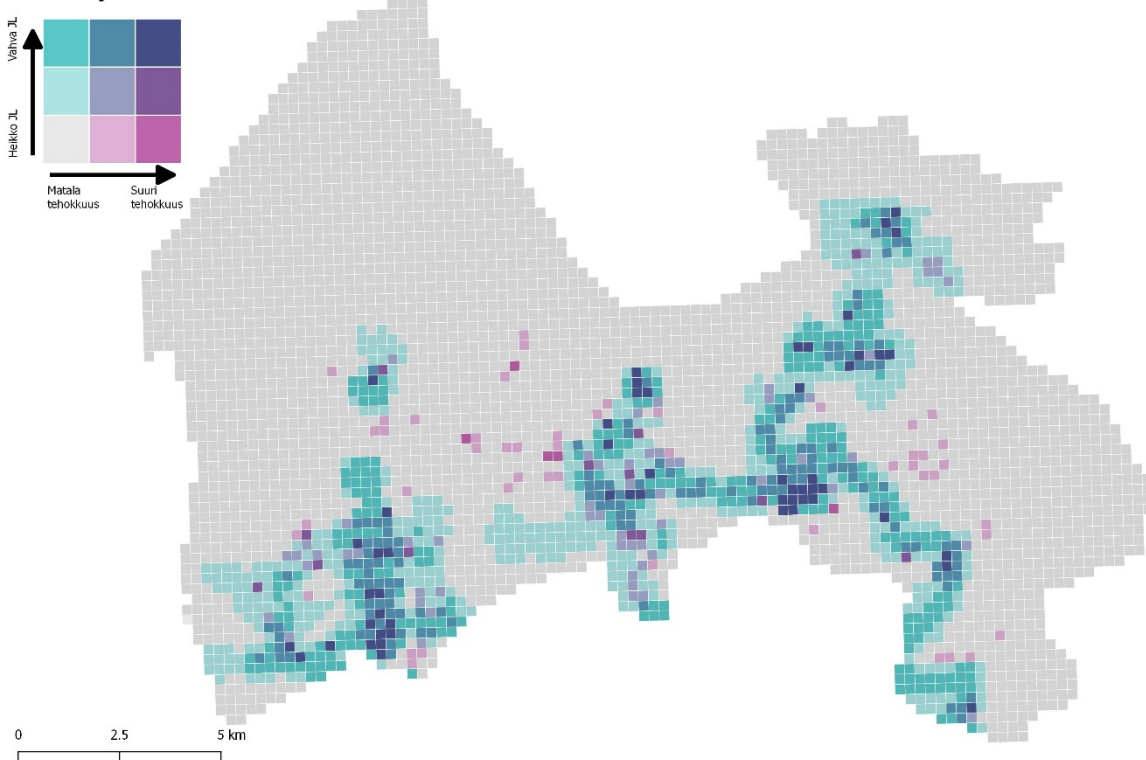
Kuva 2. Asukkaat ja työpaikat Vantaalla.

Luonteenomaista Vantaan asunto- ja työpaikkarakenteelle on niiden sijaitseminen hyvin vahvasti erillään toisistaan. Sekä työpaikkoja että asumista sisältäviä sekoittuneita alueita on hyvin vähän, joista selkeimpänä poikkeuksena esiin nousee Tikkurilan keskusta.

Vantaa on pientalovaltainen kaupunki, vaikka noin puolet kaupungin väestöstä asuu kerrostalo-asunnoissa. Laajemmat kerrostalovaltaiset alueet sijaitsevat etenkin kehäradan varrella, Tikkurilan, Koivukylän, Korson ja Hakunilan keskusta-alueilla sekä Länsimäen, Pakkalan, Metsolan ja Pähkinärinteiden alueilla. Muualla asuinalueet ovat pääosin pientalovaltaisia.

Päärata ja vuonna 2015 liikennöintinsä aloittanut kehärata tarjoavat asemanseutujen asukkaille sekä yrityksille erinomaisen joukkoliikenteen palvelutason, mahdollistaen kestävien kulkumuotojen kilpailukykyisyyden suhteessa henkilöautoon. Näiden intensiivisten joukkoliikenteen vyöhykkeiden ohella iso osa Vantaata kuuluu ns. joukkoliikennevyöhykkeeseen, jossa busseihin perustuva joukkoliikenne tarjoaa kattavat liikkumismahdollisuudet ruuhka-aikaan. Joukkoliikenteen palvelutaso on nykyisellään hyvä etenkin asemanseuduilla sekä vahvaan bussiliikenteeseen perustuvilla käytävillä. Maankäytön tehokkuus näillä alueilla on monin paikoin alhainen ja tiivistämisen potentiaalia löytyy runsaasti. Joukkoliikennekaupungin ohella Vantaalta löytyy kohtuullisesti myös henkilöautoiluun tukeutuvia väljemmin rakennettuja pientaloalueita eri puolilta kaupunkia.

Joukkoliikenteen palvelutaso ja maankäytön tehokkuus

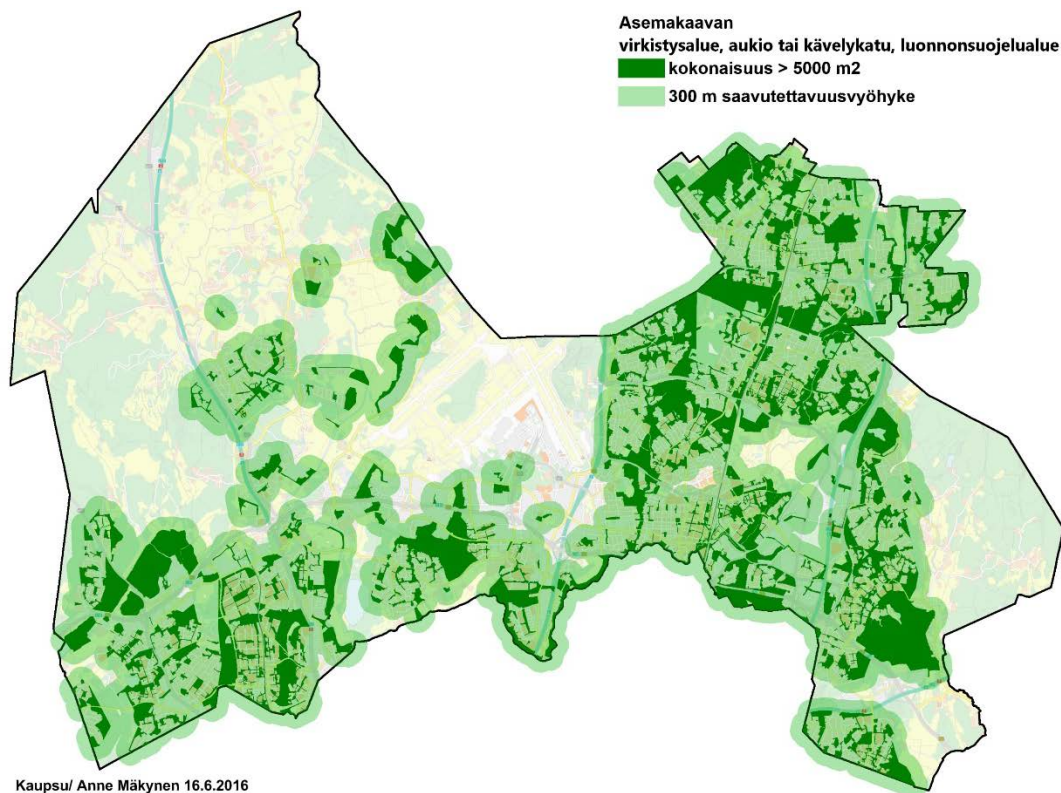

Kuva 3. Joukkoliikenteen palvelutaso ja maankäytön tehokkuus

Vantaan seudullisesti merkittäviin viheralueisiin kuuluvat Sotunginmetsä Itä-Vantaalla sekä Petikonmetsä Länsi-Vantaalla, jotka liittyvät osiksi Sipoonkorven ja Nuuksion kansallispuistoja seudulli-

sin viheryhteyksin. Myös Vantaanjoki ja Keravanjoki ranta-alueineen ovat osa tätä verkostoa. Vantaalla on myös runsaasti vihreää kaupunkirakenteen sisässä asuinalueilla. Tämä on merkittävä lisä alueen asukkaiden virkistysmahdollisuuksille.

Vantaan viheralueverkosto on hyvin kattava, mutta eri puolilla kaupunkia viheralueiden määrä vaihtelee paljon kaupunkirakenteen muodostumisen historiasta ja eri aikojen kaupunkisuunnitteluperiaatteista johtuen. Siellä, missä viheralueita on vähän, tulee niiden esteettiseen ja toiminnalliseen laatuun panostaa. Erityisesti keskusta-alueille, joita perustellusti on tavoitteena tiivistää ja tehostaa, tarvitaan vastapainoksi hyviä kaupunkipuistoja. (Mäkynen 2017: 9).

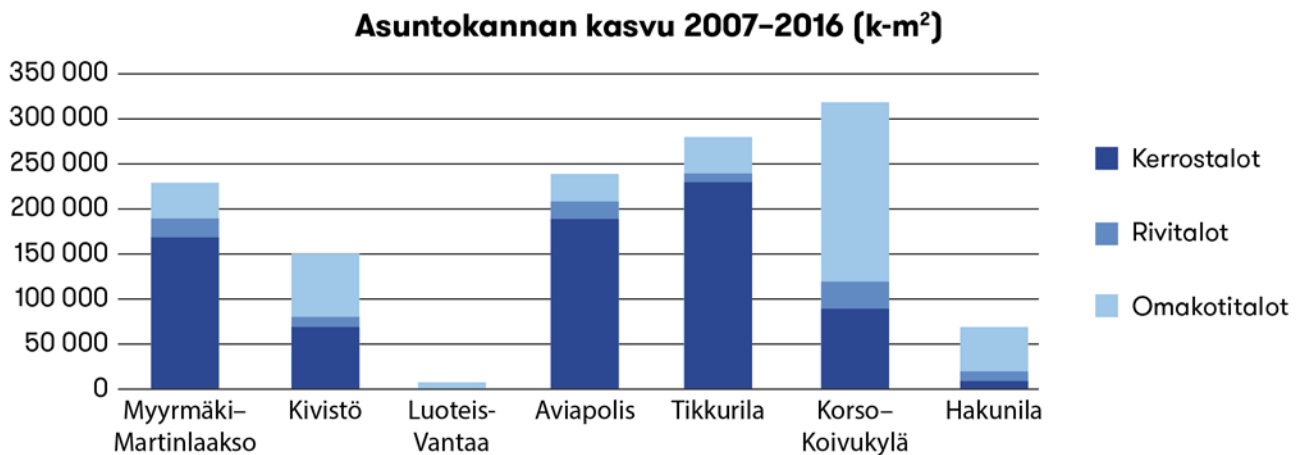

Kuva 4. Asemakaavoitetun virkistysalueiden, aukioiden ja kävelykatujen sekä luonnonsuojelualueiden verkoston saavutettavuus 300 metrin saavutettavuusvyöhykkeellä (Mäkynen 2017).

Kaupunkirakenteen kehitys viimeisen 10 vuoden aikana. Viimeisen 10 vuoden ajan rakentaminen on keskittynyt etenkin Aviapoliksen suuralueelle, jonne on kyseisenä ajanjaksona rakennettu noin 33 % kaikesta uudisrakentamisesta. Tällä ajanjaksolla Aviapolikseen on rakennettu paljon erityisesti toimistorakennuksia. Viimeisen kymmenen vuoden aikana erityisesti Korson ja Koivukylän alueelle on suhteessa rakennettu enemmän asuinrakennuksia - pääasiassa pientaloja, mutta kerrosaloissa mitattuna Aviapoliksen, Tikkurilan ja Myyrmäen suuralueille on rakennettu eniten asuimista. Asuinrakentamisen osuus Myyrmäen, Aviapoliksen ja Tikkurilan suuralueilla kaikesta uudisrakentamisesta näinä vuosina on ollut noin 50 % ja muilla suuralueilla noin 70 %.

Merkittävin väestönkasvu on keskittynyt Pakkalan, Tammiston ja Ylästön alueille, joiden väestömäärä on kasvanut yli 10 000 asukkaalla. Samanaikaisesti alueelle on syntynyt lähes 10 000 uutta

työpaikkaa, Aviapoliksen ollessa yksi nopeimmin kasvavista työpaikka-alueista pääkaupunkiseudulla.

Kuva 5. Asuntokannan kasvu vuosina 2007-2016.

Kaupunkirakenteen kehitys palvelujen näkökulmasta. Vantaan yleiskaavassa on osoitettu runsaasti alueita palvelurakentamiselle. Palvelujen alueet on luokiteltu kolmeen luokkaan *palvelujen alue* P1 ja P2 sekä *julkisten palvelujen ja hallinnon alue* PY. PY on varattu vain julkisille palveluille ja alueelle voi sijoittaa myös palveluasuntoja. P1 ja P2 -merkintöjen keskeinen ero on se, että ensimmäisen alueelle voi sijoittua urheilulaitoksia ja jälkimmäiselle asuintiloja. Käytännössä PY-alueilla sijaitsee kouluja, sairaaloita ja vankila, P1-alueilla urheilu- ja kulttuurikeskittymiä ja P2-alueilla kartanoita ja muita toimintoja. Lisäksi keskustatoimintojen alueille (C) ja keskustatoimintojen alakeskuksiin (c) pyritään ohjaamaan palveluja.

Uusilla, vielä voimakkaasti kasvavilla alueilla yleiskaavan aluevarauksilla on haluttu varata riittävästi tilaa palveluille. Vanhemmilla alueilla varaukset ovat luonteeltaan toteavia. Yleiskaavan valmistumisen jälkeen useilla alueilla on ilmennyt toiveita asuntorakentamiseen ja useammalle alueelle asumisen mahdollistava kaava on jo vahvistunut tai tekeillä.

Vantaalle on asemakaavoitettu vuoden 2007 jälkeen kaikkiaan 220 000 k-m². Eniten kerrosalaa, reilut 85 000 kerrosneliömetriä on kaavoitettu asumiseen. Myös urheilu-, liike- ja toimitilaa on kaavoitettu selkeästi enemmän kuin perinteistä palvelutilaa (asemakaavan käyttötarkoitukset Y ja P), jota on asemakaavoitettu vajaat 40 000 k-m². Vaikka rakennusoikeutta on asemakaavoitettu yleiskaavan palvelutoimintojen alueille yli 200 000 k-m², on alueille rakennettu vuoden 2008 jälkeen vain vajaat 30 000 k-m². Puolet rakentamisesta on ollut tavallista asuinrakentamista. Yleiskaavan P1- ja P2-varaukset eivät siis ole juurikaan onnistuneet synnyttämään yleiskaavassa niille kaavailtua rakentamista.

Palvelurakennuksista selvästi eniten on rakennettu päiväkoteja, joita rakennettiin yhteensä 19 kappaletta. Näistä 15 sijoittuu yleiskaavan A-merkinnälle ja loput C-, PY-, tai c-merkinnälle. Päiväkodit tarvitsevat suhteellisen pienen tontin ja hyvän sijainnin suhteessa asuinrakenteeseen, joten on perusteltua, että ne sijoittuvat yleiskaavan A-alueille.

Koulut ovat puolestaan isompia ja laajemman vaikutusalueen omaavia yksiköitä, joiden sijainnin ohjaaminen on nähty Vantaalla yleiskaavalliseksi asiaksi. Tarkasteluajanjaksolla on rakennettu viisi koulurakennusta, joista kaksi on sijoittunut yleiskaavan PY-alueille ja kolme A-alueille. Tavoitteen

julkisten palvelujen keskittämisestä keskustatoimintojen alakeskuksiin yhdessä yksityisten palvelujen kanssa voidaan katsoa toteutuneen vain osittain. Alakeskuksiin on sijoittunut vain yksi uusi hoteelli ja yksi päiväkotito.

Keskustat ovat kehittyneet viimeisen kahdeksan vuoden aikana Tikkurilaa ja Koivukylää lukuun ottamatta pääosin yleiskaavan keskustatoiminnoille varattujen alueiden ulkopuolella. Keskusta-alueille on rakennettu ja kaavoitettu tarkastelujaksolla suurimmaksi osaksi asumista. Kivistöä ja Pakkalaa lukuun ottamatta uutta toimitilaa on kaavoitettu varsin niukasti. Toiminnallisen rakenteen monipuolistamisessa ei kaikkialla ole onnistuttu. Esimerkiksi Tikkurilassa uudet rakennukset rakentuvat paljolti vanhojen toimitilakiinteistöjen paikalle yksipuolistaen ja keskittäen toiminnallista rakennetta.

Kaupunkiympäristön laadun voidaan katsoa parantuneen keskusta-alueilla, joissa uusi rakentaminen ja uudet kehityssuunnitelmat ovat ulottuneet ydinkeskustan alueelle. Uuden rakentamisen vähäisyydestä sekä muiden toimenpiteiden puutteesta johtuen kaupunkiympäristön laatu on parantunut ehkä vain noin puolessa keskusta-alueista. Toisaalta esimerkiksi Myyrmäessä aktiivinen kansanliike on monin paikoin onnistunut parantamaan keskusta-alueen viihtyisyyttä.

Palvelurakentamisen tonttivarannot. Kaupungin asemakaavojen Y-tonttitilannetta on tarkasteltu 2014 valmistuneessa selvityksessä. Nykytilanne ei merkittävästi eroa selvityksen tilanteesta. Selvityksen mukaan laskennallisesti tarkasteltuna asemakaavoitettuja Y-tontteja ja niillä sijaitsevaa rakennusoikeutta on vielä kohtuullisesti jäljellä Aviapoliksen suuraluetta lukuun ottamatta. Toisaalta useammallakin suuralueella tyhjien Y-tonttien ja laskennallisen varannon määrä hyvillä sijainneilla on vähäinen. Rakennusoikeudesta huolimatta tontin hyödyntäminen on paikoin haasteellista johtuen esimerkiksi rakennettavuudesta, tontin koosta, maastonmuodoista tai erilaisista rakentamisrajoitteista.

Kaupunkikeskusten ja kaupunkirakenteen tiivistymisen ja tehokkuuksien nousemisen myötä etsitään nykyistä enemmän monikäyttöisiä ratkaisuja. Todennäköisesti tästä seuraa myös monikäyttöisten tonttien vaihtoehdot oman tontin sijaan. Samalla oleellista on kaavoituksen keinoin varmistaa myös laajennusmahdollisuudet hyvillä paikoilla sijaitseville tonteilla, vaikka tulevaisuuden tarpeet eivät olisikaan vielä tiedossa.

Täydennysrakentamisen yhteydessä tulee arvioida kriittisesti olemassa olevien tonttien sijaintia ja ominaisuuksia sekä mahdollisesti löytää palveluvarauksille uudet, paremmat paikat. Tällä on merkitystä arjen sujuvuuden ohella myös kaupungin talouden kannalta, sillä joukkoliikenteen järjestäminen yksittäisen palvelun tarpeisiin on kustannustehotonta. Kaupunkirakenteen eri toimintojen kaavoituksessa oleellista on myös hankkeiden toteutuksen aikataulutus ja rahoituksen oikea-aikaisuus palvelutarpeen kasvaessa.

3.2 YLEISKAAVATYÖN AIKATAULU JA ARVIOINTITYÖN PÄÄKOHDAT

Vantaan seuraava koko kaupungin yleiskaava laaditaan valtuustokauden 2017–2020 aikana. Suunnittelualaueena tulee olemaan koko kaupunki. Työ käynnistyi kaupunginhallituksen 22.5.2017 § 59 päätöksellä.

NELJÄN VUODEN PROSESSI

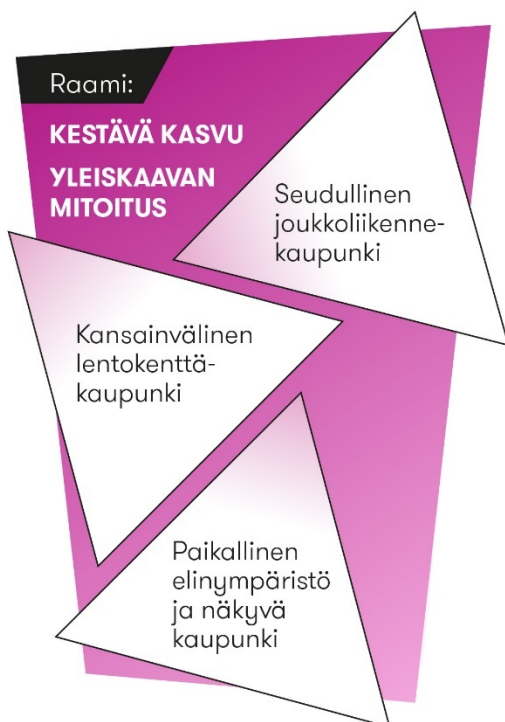

Kuva 6. Yleiskaavaprosessin aikataulu

Vuonna 2016 laadittiin ”Vantaan yleiskaavojen ajantasaisuuden arviointi” – selvitys, missä tarkasteltiin yleiskaavojen toteutumista, suunnittelu ympäristössä tapahtuneita muutoksia sekä alustavasti myös syitä yleiskaavaprosessin käynnistämiseksi. Tämä selvitys sekä voimassa olevan yleiskaavan aineistot toimivat vahvana lähtökohtana uudelle yleiskaavatyölle.

Helsingin seutu kasvaa voimakkaasti ja kaupunkien tulee varautua kasvuun. Osin tästä syystä seudullisen suunnittelun painoarvo on jatkuvasti noussut. Uudenmaanliitto on käynnistänyt 2016 seuraavan kokonaismaakuntakaavan Uusimaa 2050 -kaavan laadinnan. Se laaditaan kaksitasoisena siten, että kokonaiskaavan rinnalle tulee kolme alueellista vaihekaavaa. Yksi alueista on Helsingin seutu, jolle laaditaan parhaillaan myös uutta MAL2019 -suunnitelmaa aiempien liikennejärjestelmä- ja maankäyttösuunnitelmien jatkoksi.

Lisäksi yleiskaavan laadinnan lähtökohtina huomioidaan seudullisia ohjelmia ja sopimuksia, joista muun muassa Pääkaupunkiseudun ilmastostrategia 2030 ja Pääkaupunkiseudun ilmastomuutokseen sopeutumisen strategia sisältävät tärkeitä yhteisiä linjauksia.

Yleiskaavan tavoitteet. Tavoitetilan hahmottamisessa ensimmäinen askel on yleiskaavan tavoitteet, jotka on määritelty kolmeen mittakaavaltaan erilaiseen ryhmään, jotka kaikki kuvaavat tulevaisuuden kaupunkia. Vantaa on vuonna 2050 kansainvälinen lentokenttäkaupunki, seudullinen joukkoliikennekaupunki sekä paikallinen elinympäristö ja näkyvä kotikaupunki. Tavoitteiden reunaehtona on kasvun kestävyys niin ekologisesti, kulttuurisesti, sosiaalisesti kuin taloudellisestikin. Paikallisen elinympäristön ja näkyvän kaupungin tavoitteilla halutaan kehittää asukkaille, työntekijöille ja vierailijoille houkuttelevampaa ja sujuvasti toimivaa elinympäristöä. Seudullisen joukkoliikennekaupungin tavoitteilla halutaan ylläpitää ja parantaa liikenne-, joukkoliikenne- ja viherverkostojen toimivuutta kasvavassa kaupungissa. Kansainvälisen lentokenttäkaupungin tavoitteilla keskitytään elinkeinokehittämiseen sekä lentokentän toimintaedellytyksiin.

Yleiskaavan päivittämistyössä jatketaan nyt voimassa olevan yleiskaavan tavoitetta kaupunkirakenteen tiivistämisestä ja täydentämisestä. Voimakkaasta kasvuskenaarioista huolimatta uusia

kaupunkirakenteen avauksia ei olla tekemässä ja kasvu halutaan sijoittaa olemassa olevaan rakenteeseen. Olemassa olevia keskustoja kehitetään nykyistä monipuolisemmiksi asumisen, työnteon ja palvelujen alueiksi. Kaupunkirakenteen tiivistäminen asettaa haasteita myös palvelurakentamiselle. Kaupungin kehityksen ohjaaminen nykyisen rakenteeseen, keskustoihin sekä joukkoliikennedyöhykkeille kasvattaa luonnollisesti myös palvelutarpeita näillä alueilla. Tämä tukee nykyisten palvelujen toimintaedellytyksiä sekä mahdollistaa sen, että palvelut ovat hyvin saavutettavissa kestävin liikkumismuodoin. Toisaalta kaupungin tiivistyminen tuottaa haasteita palvelujen sijoittamiselle, koska uuden Y-tonttivarannon löytäminen on entistä vaikeampaa. Esimerkiksi palvelujen toteuttaminen pienemmille tonteille sekä erilaiset hybridiratkaisut, jotka yhdistävät erilaisia toimintoja samaan rakennukseen, voisivat olla yksi tapa vastata tiivistyvän kaupungin palvelujen toteuttamiseen.

Kaupunkirakenteen sosiaaliseen eheyteen kiinnitetään erityistä huomiota ohjaamalla kasvua tasapainoisesti eri alueille, jotta alueellisen eriarvoistumisen kehitys saadaan pysähtymään. Kehäradan ja keskustojen kerrostalovaltaisen kehityksen lisäksi kaupunkirakenteen monipuolisuudesta huolehditaan turvaamalla pientalotuotantoon sopivien tonttien riittävyys.

Elinympäristötavoite. Yhä useamman vantaalaisen asuessa tiivistä rakennetuilla alueilla, tulee kaupungin vastavuoroisesti taata näillä alueilla tiiviin asumisen edut. Samalla pientalovaltaisilla alueilla tulee pitää huolta näiden alueiden arvoista, ja toisaalta tunnistaa, että siellä ei välttämättä löydy tiiviiseen elinympäristöön liittyviä etuja. Kaupungin työkaluksi tähän on kehitteillä elinympäristötavoitteeksi nimetty mittaristo.

Elinympäristötavoite on kaupungin eri alueille määriteltävä kokonaisvaltainen tavoite eri toimintojen saavutettavuudesta, käytettävyydestä sekä ympäristön laadusta ja ylläpidon tasosta. Elinympäristötavoitteella voidaan käytännössä tuoda tiedoksi asukkaille kaupungin mahdollisuudet erilaisten aluetyyppien palvelutason toteutuksesta. Elinympäristötavoitteen alle on mahdollista kytkeä kaupungin eri prosessit ja palvelut yhteen yhteisen päämäärän tavoittelussa sekä kohdentaa toimenpiteitä alueittain. Elinympäristötavoite muodostuu keskeisesti palvelujen saavutettavuudesta, liikkumismahdollisuuksista, erilaisista virkistysmahdollisuuksista sekä kaupunkiympäristön ilmeestä.

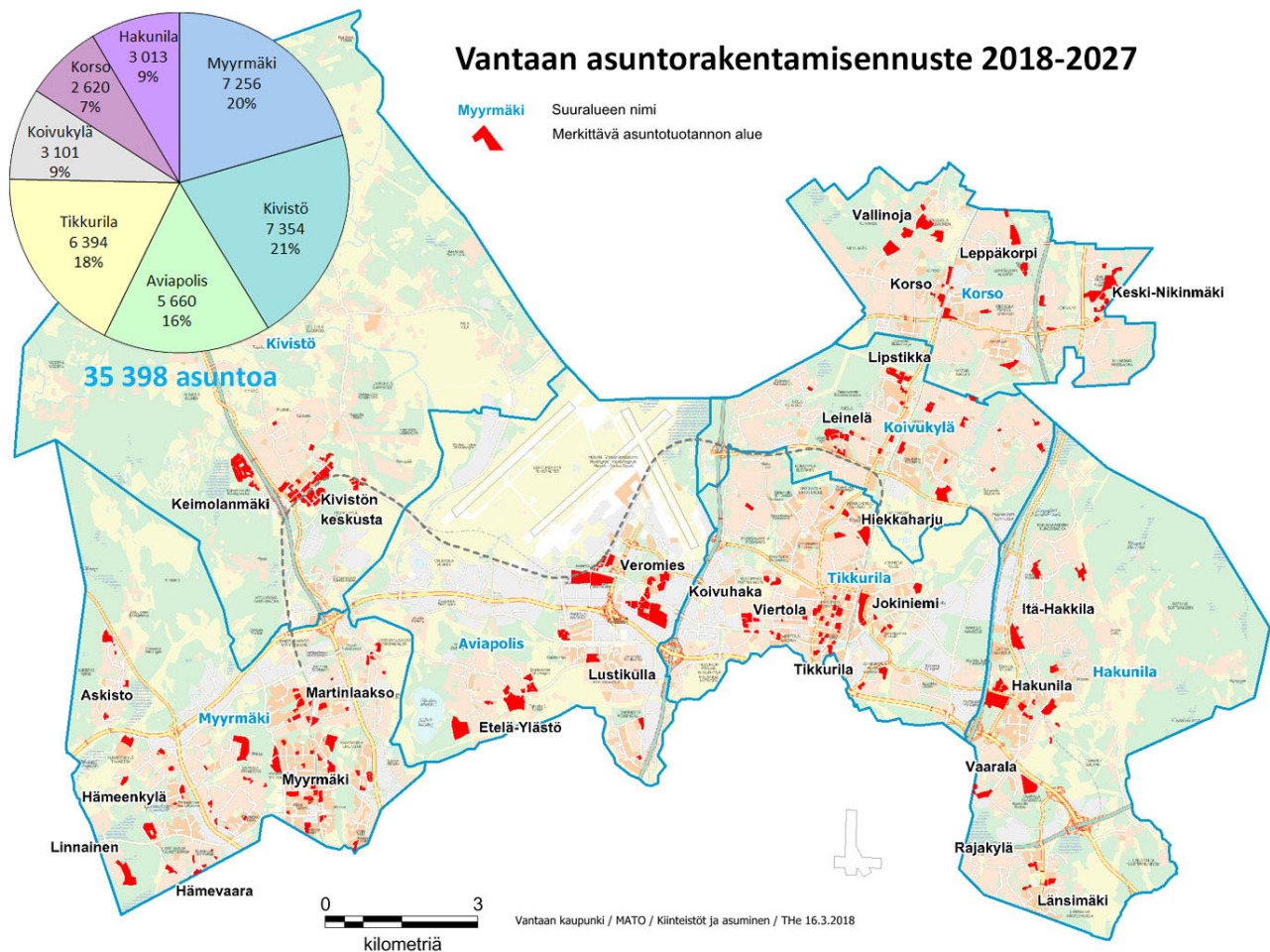
4 VÄESTÖNKEHITYS JA PALVELUKYSYNNÄN MUUTOS

4.1 ASUNTORAKENTAMINEN

Vantaan viime vuosina toteuttama maa- ja asuntopoliittikka yhdessä joustavasti toimivan kaavoituksen ja rakennusvalvonnan kanssa on siivittänyt kaupungin ennätysmäiseen asuntojen rakentamisvauhtiin. Vantaalle laaditaan parhaillaan uusia maa- ja asuntopoliittisia linjauksia, jotka löytävät monia yhtymäkohtia Vantaan strategiassa päätettyihin painopistealueisiin ja niiden tavoitteisiin, kuten kaupungin tiivistämiseen lähiluontoa vaalien, asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseen, palvelujen kehittämiseen, kaupungin elinvoiman ja vetovoiman lisäämiseen sekä talouden tasapainon turvaamiseen.

Vantaalla tehdään maa- ja asuntopoliittisten toimenpiteiden toteuttamista ja seurantaan varten vuosittain asuntorakentamisennuste, jossa arvioidaan kaavavarannon ja käynnissä olevien asuntorakentamisen hankkeiden pohjalta mahdollisimman realistinen arvio valmistuvien asuntojen kersalasta ja määristä kaupunginosittain seuraavalle kymmenelle vuodelle. Asuntorakentamisennuste on tärkeä aineisto myös kaupungin ikäryhmittäiselle väestöennusteelle, joka puolestaan on palveluverkon tulevien investointien suunnittelussa keskeinen lähtökohta.

Vuosituhanneen alusta lähtien asuntorakentaminen on keskittynyt Vantaalla yhä vahvemmin Kehäradan varren keskuksiin ja suuntaus jatkuu vahvana myös tulevaisuudessa. Kehäradan liikenteen käynnistymisellä 2015 on ollut rakentamista kiihdyttävä vaikutus ja asuntorakentaminen sijoittuu Vantaalla pääsääntöisesti ratojen ja hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Suurimpia uusia kokonaisuuksia kehäradan varrella ovat Kivistö ja Leinelä. Kokonaan uusien asuntoalueiden sijaan Vantaan asuntorakentaminen perustuu seuraavien 10 vuoden ajan vahvasti täydennysrakentamiseen, jotta jo tehty kuntatekniikan ja palveluverkon investoinnit voidaan hyödyntää mahdollisimman hyvin. Samalla tuetaan asuinalueiden väestöpohjan kasvua, jotta myös uusien palvelujen synnylle luodaan mahdollisuuksia.

Kuva 7. Vantaan asuntorakentamisennuste 2018–2027

Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) -sopimuksessa 2016–2019 Vantaan vuosittaiseksi asuntotuotantotavoitteeksi on asetettu 2 400 asuntoa. Vuonna 2016 kaupunkiin val-

mistui lähes 3 000 ja vuonna 2017 lähes 3 300 asuntoa. Tulevina vuosina asuntorakentamisennusteen arvioiden mukaan voimakas kasvu jatkuu ja seuraavan viiden vuoden aikana Vantaalle valmistuu noin 4 000 asuntoa vuosittain. Ennusteen mukaisesti Vantaalle on mahdollista rakentaa yhteensä noin 35 400 asuntoa vuoden 2027 loppuun mennessä eli asuntoja rakentuu tällä hetkellä kaupunkiin enemmän kuin vuosikymmeniin. Asuntojen suurta määrää kasvattaa osaltaan asuntorakentamisen keskittyminen pääasiassa kerrostaloihin ja ainakin lähivuosina pieniin asuntoihin, erityisesti yksiöihin ja kaksioihin.

Uutta asuntorakentamista kohdentuu runsaasti kaikille Vantaan suuralueille seuraavien kymmenen vuoden aikana täydentämään ja osin laajentamaan nykyistä kaupunkirakennetta. Voimakasta asuntorakentaminen on tulevana vuosikymmenenä radanvarren keskuksissa eli Myyrmässä, Tikkurilassa, Kivistössä ja Aviapoliksessa. Kivistön (21 %), Myyrmäen (20 %), Tikkurilan (18 %) ja Aviapoliksen (16 %) suuralueille sijoittuu ennusteen mukaan yhteensä noin 75 % uudesta asuntotuotannosta. Loput noin 25 % uudesta asuntotuotannosta sijoittuu Koivukylän (9 %), Hakunilan (9 %) ja Korson (7 %) suuralueille. Myyrmäen ja Tikkurilan suuralueilla rakentaminen painottuu vahvasti täydennysrakentamiseen, kun taas Kivistön suuralueella kaupunkirakenne laajenee kehäradan varrella Lapinkylään ja Aviapoliksessa Veromieheen.

Länsi-Vantaalla suurimpia asuntorakentamiskohteita ovat Myyrmäen ja Martinlaakson keskusta-alueiden täydennysrakentaminen, Kivistön keskusta, Lapinkylän asemanseutu sekä Keimolanmäen pohjoisosa. Keski-Vantaalla uutena asuntorakentamisen voimakkaan kasvun alueena on Veromies Aviapolis-aseman ympärillä, jossa teollisuus- ja logistiikka-alueet väistyvät uuden tehokkaamman asunto- ja työpaikkarakentamisen tieltä. Tikkurilassa asuntorakentaminen painottuu keskusta-alueen täydennysrakentamiseen ja asuinalueiden laajentamiseen Koivuhaassa, Hiekkaharjussa ja Jokiniemessä. Itä-Vantaalla Korson, Koivukylän ja Hakunilan keskustat uudistuvat ja Leinelän, Lipstikan ja Kaskelanrinteen asuinalueet täydentyvät. Myös Vaaralassa ja Länsimäessä on merkittäviä asuntorakentamiskohteita lähivuosina.

Suurimpien asuntorakentamiskohteiden lisäksi kaikkialla Vantaalla jatketaan pientaloalueiden täydennysrakentamista. Keskuksissa ja kerrostaloalueilla yleistyy tulevina vuosina myös purkava uudistaminen. Se tarjoaa mahdollisuuksia täydennysrakentamiseen ja rakennustehokkuuden nostamiseen nykyisessä kaupunkirakenteessa. Purkavassa uudistamisessa kiinnitetään erityistä huomiota asuntojen rahoitus- ja hallintamuotojakauman sekä asuntokannan monipuolistamiseen asuinalueiden sosiaalisen eheyden varmistamiseksi.

4.2 VÄESTÖN MÄÄRÄN JA IKÄRAKENTEEN KEHITYS ALUEILLA

Vuoden 2017 väestöennuste koostuu koko kaupungin ennusteesta vuosille 2017–2045 ja osa-alueennusteesta vuosille 2017–2027. Molemmat ennusteet sisältävät tiedot sukupuolittain ja ikäryhmittäin. Ennusteessa käytetään sekä Tilastokeskuksen väestörakenne- ja muutostietoja, että kuntarekisterin tietoja väestömuutoksista ja rakentamisesta. Väestö- ja rakentamisennusteiden tarkempi kuvaus löytyy liitteestä 1.

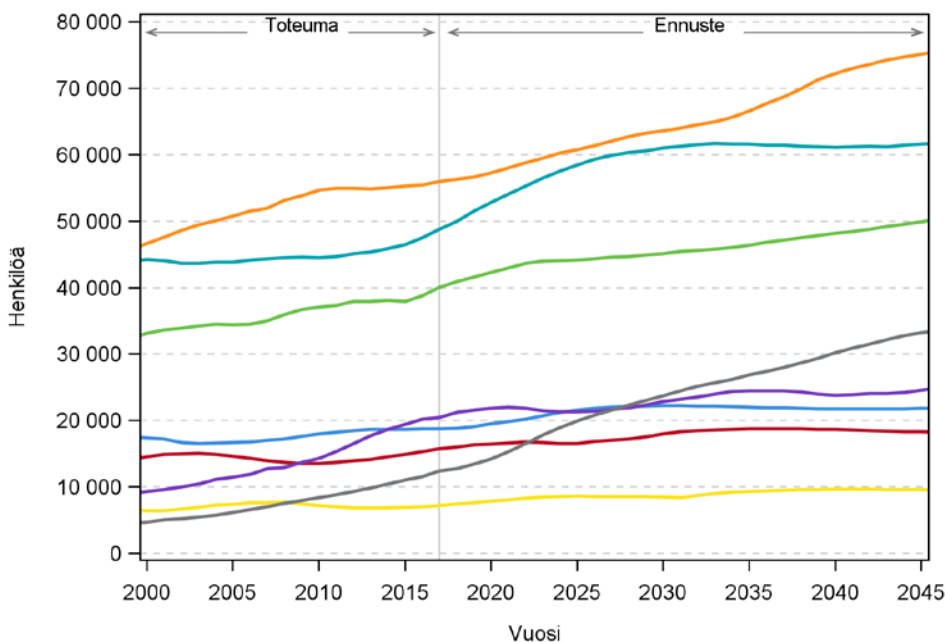
Koko kaupungin väestökehitys vuosina 2017–2045. Vuoden 2017 alussa Vantaalla asukkaita oli 219 341 henkeä. Vantaan väestön määrän ennustetaan lisääntyvän lähivuosina lähes 2 prosenttia vuodessa, mutta myöhemmin kasvun ennustetaan laskevan alle prosenttiin vuodessa. Vuoteen 2025 mennessä väestön määrä kasvaa reiluun 251 000 asukkaaseen, ja vuonna 2045 asukkaita olisi ennusteen mukaan jo 294 000.

Alle kouluikäisten, 0–6-vuotiaiden määrän odotetaan kasvavan noin 3 000 lapsella vuoteen 2045 mennessä. Vuoden 2017 alussa lapsia oli 18 800, ja vuonna 2045 heitä olisi 21 800. Ikäryhmän osuus koko väestöstä laskee nykyisestä 8,6 prosentista 7,4 prosenttiin.

Alakouluikäisiä, 7–12-vuotiaita lapsia oli vuoden 2017 alussa noin 15 700, ja ennustekauden lopulla heitä on 18 300, joten kasvua ennustekauden aikana on 2 600 lasta. Alakouluikäisten osuus väestöstä laskee yhdellä prosenttiyksiköllä nykyisestä 7,2 prosentista 6,2 prosenttiin. Yläkouluikäisten, 13–15-vuotiaiden, määrä lisääntyy ennustekauden aikana noin 2 300 lapsella nykyisestä 7 200 lapsesta, mutta ikäryhmän osuus koko väestöstä pysyy lähes vakiona, noin 3,3 prosentissa.

Työikäisten, 16–64-vuotiaiden määrä kasvaa muuttoliikkeen seurauksena noin 42 000 asukkaalla vuoteen 2045 mennessä. Huomattavasta ikäryhmän koon lisäyksestä huolimatta sen osuus väestöstä laskee 66,0 prosentista 63,5 prosenttiin. Vuonna 2017 työikäisiä oli 144 800 asukasta, ja ennustekauden lopulla ikäryhmään kuuluu 186 600 henkeä.

Suhteellisesti eniten kasvava ikäryhmä ennustekauden aikana ovat 65 vuotta täyttäneet, joiden osuus väestöstä kasvaa nykyisestä vajaasta 15 prosentista vajaaseen 20 prosenttiin. Vuonna 2017 ryhmään kuului 32 800 asukasta, ja ennusteen mukaan 65 vuotta täyttäneitä on 57 800 asukasta vuonna 2045. Vanhimman ikäryhmän kasvusta 4 100 henkeä tulee 65–74-vuotiaiden määrän lisäyksestä, 11 200 henkeä 75–84-vuotiaiden määrän lisäyksestä ja 9 600 henkeä 85 vuotta täyttäneiden määrän lisäyksestä.

Kuva 7. Ikäryhmien koon kehitys vuosina 2000–2017 ja ennuste vuosille 2018–2045.

Väestömäärän kehitys osa-alueilla. Myyrmäen suuralueen väestön määrä kasvaa vuosina 2017–2026 noin 6 800 asukkaalla. Vuoden 2027 alussa alueella asuu vajaat 61 900 asukasta, joten alueen osuus Vantaan väestöstä on noin neljäsosa. Kaupunginosista eniten kasvavat Myyrmäki, Martinlaakso, Kaivoksela ja Hämeenkylä. Muissa kaupunginosissa muutokset ovat pienempiä.

Kivistön suuralueen kasvu kohdistuu Kivistön ja Keimolan kaupunginosiin runsaan uudisrakentamisen myötä. Koko suuralueen väestön määrä lisääntyy nykyisestä 11 700 asukkaasta 20 500 asukkaaseen, eli kasvua tulee noin 8 800 henkeä.

Aviapoliksen suuralueella asukkaiden määrä lisääntyy noin 5 500 hengellä vuoteen 2027 mennessä, joten väestön määrä kasvaa 24 600 asukkaaseen. Kaupunginosista eniten kasvaa Veromies. Myös Ylästöön ja Pakkalaan tulee jonkin verran lisää asukkaita.

Tikkurilan suuralueen väestön määrä lisääntyy nykyisestä 42 000 asukkaasta 49 200 asukkaaseen. Voimakkainta kasvu on Tikkurilan kaupunginosassa, mutta kasvua tulee myös Viertolan, Jokiniemen, Koivuhaan ja Hiekkaharjun kaupunginosiin.

Koivukylän suuralue kasvaa vuosina 2017–2016 noin 3 900 asukkaalla, joten vuonna 2027 alueella asuu 31 900 asukasta. Eniten väestön määrä lisääntyy Koivukylän, Asolan ja Havukosken kaupunginosissa.

Korson suuralueen väestön määrä kasvaa ennustekauden aikana noin 2 800 asukkaalla nykyisestä 29 700 asukkaasta. Selkeimmät kasvukohteet ovat Nikinmäen, Korson ja Vallinojan kaupunginosat.

Hakunilan suuralueen kasvu kohdistuu selkeimmin Hakunilan kaupunginosaan, mutta myös Vaaralaan tulee hieman lisää asukkaita. Kaikkiaan suuralueen väestön määrä lisääntyy 2 500 hengellä vuosina 2017–2026, joten vuoden 2027 alussa alueella on 32 000 asukasta.

Alle kouluikäisten (0–6-vuotiaiden) määrän kehitys osa-alueittain. Myyrmäen suuralueella alle kouluikäisten määrä kasvaa 400 lapsella vuoteen 2027 mennessä. Eniten kasvua on Myyrmäen, Kaivokselan ja Martinlaakson kaupunginosissa. Askiston ja Vantaanlaakson kaupunginosissa 0–6-vuotiaiden määrä laskee hieman.

Kivistön suuralueella suurin kasvu kohdistuu Kivistön ja Keimolan kaupunginosiin. Kivistön kaupunginosassa alle kouluikäisten määrä kasvaa yli 1 000 lapsella ja Keimolassa 400 lapsella. Kasvun myötä suuralueen lasten määrä yli kaksinkertaistuu 1 100 lapsesta 2 500 lapseen.

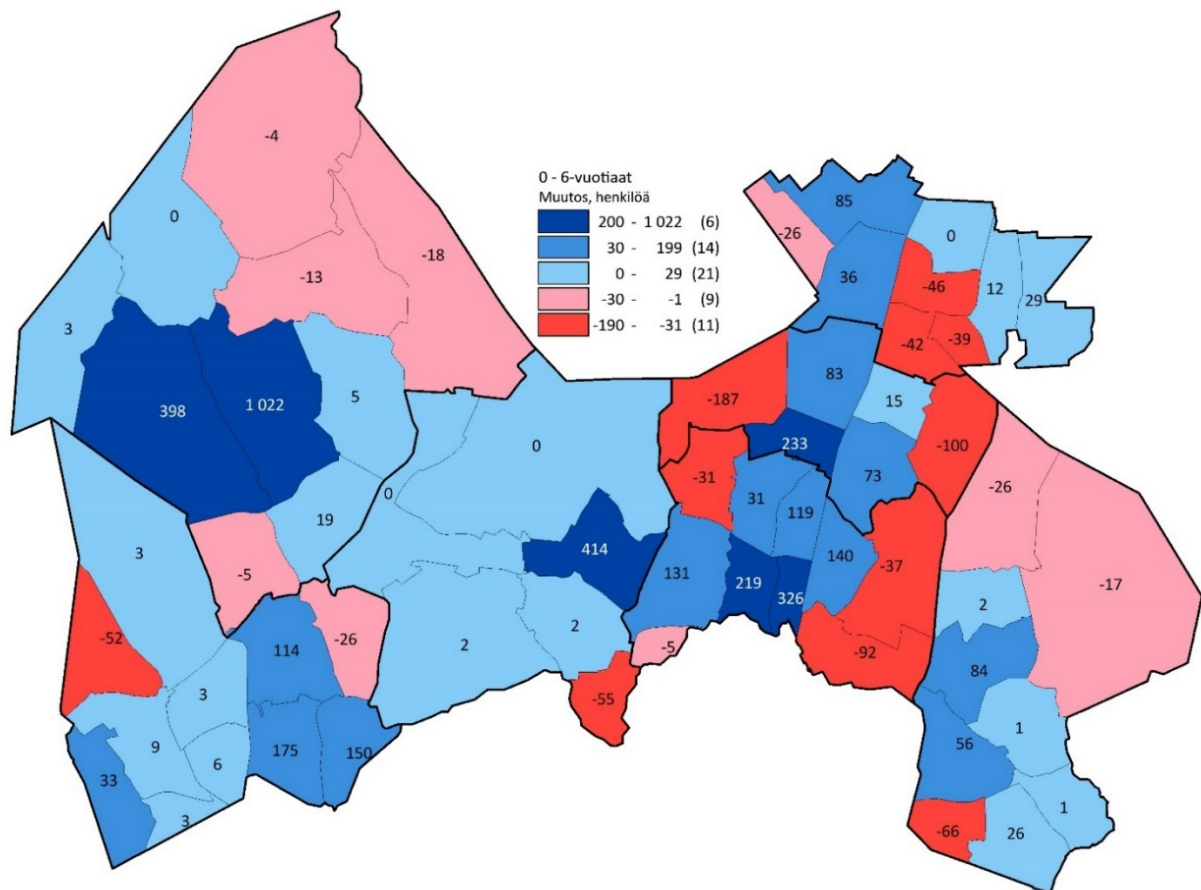
Aviapoliksen suuralueelle 0–6-vuotiaiden määrä lisääntyy 350 lapsella. Vuonna 2027 alueella on 2 600 alle kouluikäistä lasta. Runsaan uudisrakentamisen myötä Veromiehen kaupunginosaan ennustetaan yli 400 lapsen lisäystä, kun taas Tammiston kaupunginosassa lasten määrä pienenee 50 lapsella.

Tikkurilan suuralueella lasten määrä kohoaa nykyisestä 3 200 lapsesta 4 000 lapseen. Tikkurilan kaupunginosassa kasvu on yli 300 lasta, Viertolan kaupunginosassa yli 200 lasta ja Jokiniemen, Koivuhaan ja Hiekkaharjun kaupunginosissa yli 100 lasta. Kuninkaalan kaupunginosassa määrä laskee lähes 100 lapsella.

Koivukylän suuralueella alle kouluikäisten määrä kasvaa 100 lapsella nykyisestä 2 500 lapsesta. Koivukylän kaupunginosassa kasvu on yli 200 lasta, mutta Ilolassa määrä laskee lähes 200 lapsella ja Päiväkummussakin 100 lapsella.

Korson suuralueella 0–6-vuotiaiden lasten määrän muutokset ovat pieniä, ja koko suuralueen lasten määrä pysyy nykyisellä 2 600 lapsen tasolla. Huomattavin muutos tapahtuu Vallinojan kaupunginosassa, jossa lasten määrä kasvaa vajaalla 100 hengellä.

Hakunilan suuralueella alle kouluikäisten määrä kasvaa reilulla 50 lapsella. Eniten kasvaa Hakunilan kaupunginosan lasten määrä, vajaalla 100 lapsella. Rajakylän kaupunginosassa lasten määrä laskee reilulla 50 hengellä.

Kuva 8. 0–6-vuotiaiden määrän muutos vuosina 2017–2027.

Oppivelvollisuusikäisten (7–15-vuotiaiden) määrän kehitys osa-alueittain. Myyrmäen suuralueella alakouluikäisten (7–12-vuotiaiden) määrä kasvaa lähes 500 lapsella ja yläkouluikäisten (13–15-vuotiaiden) reilulla 400 lapsella. Alakouluikäisten määrän kasvu painottuu Kaivokselan ja Myyrmäen kaupunginosaan ja yläkouluikäisten Myyrmäen ja Martinlaakson kaupunginosaan.

Kivistön suuralueella kouluikäisten määrän kasvu painottuu alakouluikäisiin, joiden määrä lisääntyy yli 400 lapsella, kun taas yläkouluikäisten määrä kasvaa vain reilulla 100 lapsella. Alakouluikäisissä kasvu on suurinta Kivistön ja Keimolan kaupunginosissa, kun taas yläkouluikäisten kasvu tulee Kivistön kaupunginosasta.

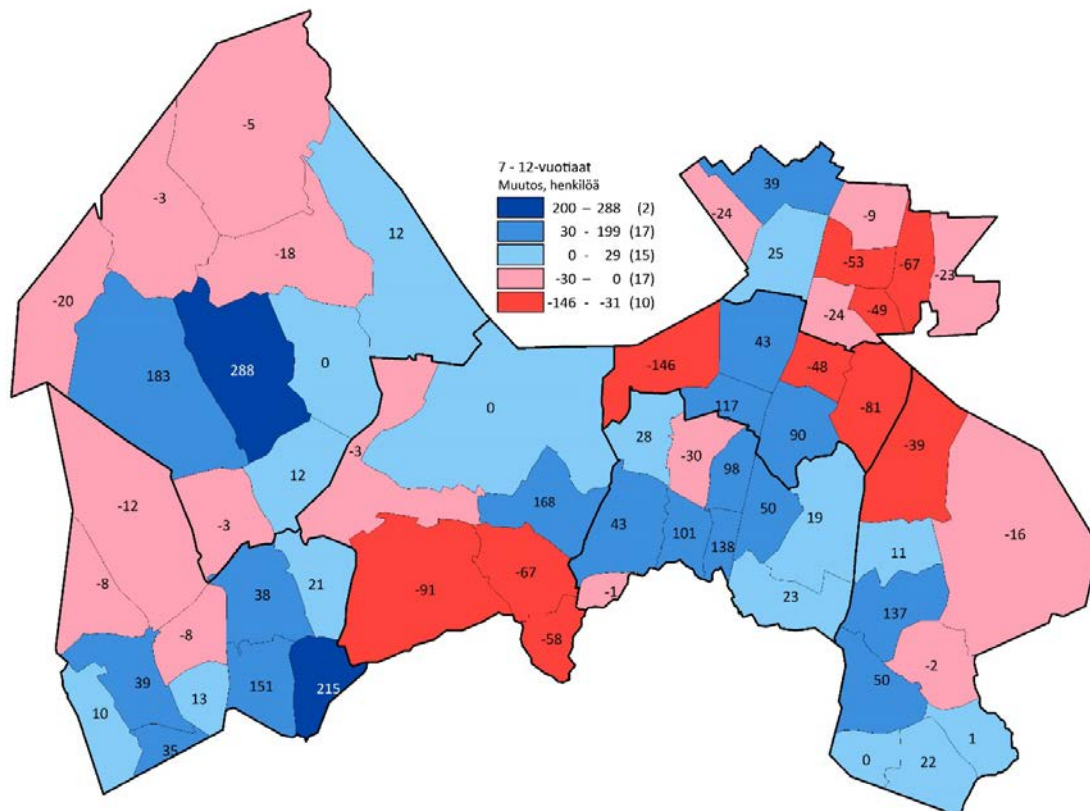
Aviapoliksen suuralueella alakouluikäisten määrä laskee noin 50 lapsella vuosina 2017–2027 ja yläkouluikäisten määrä kasvaa 100 lapsella. Alakouluikäisten määrä kasvaa Veromiehen kaupunginosassa, mutta laskee Ylästön, Pakkalan ja Tammiston kaupunginosissa. Yläkouluikäisissä suurin muutos tapahtuu Veromiehen kaupunginosassa, jossa ikäryhmän koko kasvaa reilulla 50 lapsella.

Tikkurilan suuralueella alakouluikäisten määrä kohoaa eniten Tikkurilan, Viertolan ja Hiekkaharjun kaupunginosissa. Yhteensä suuralueella 7–12-vuotiaiden määrä lisääntyy vajaalla 500 lapsella. Yläkouluikäisten määrä kasvaa maltillisemmin, noin 200 lapsella, eikä kasvu kohdistu selkeästi mihinkään yksittäiseen kaupunginosaan.

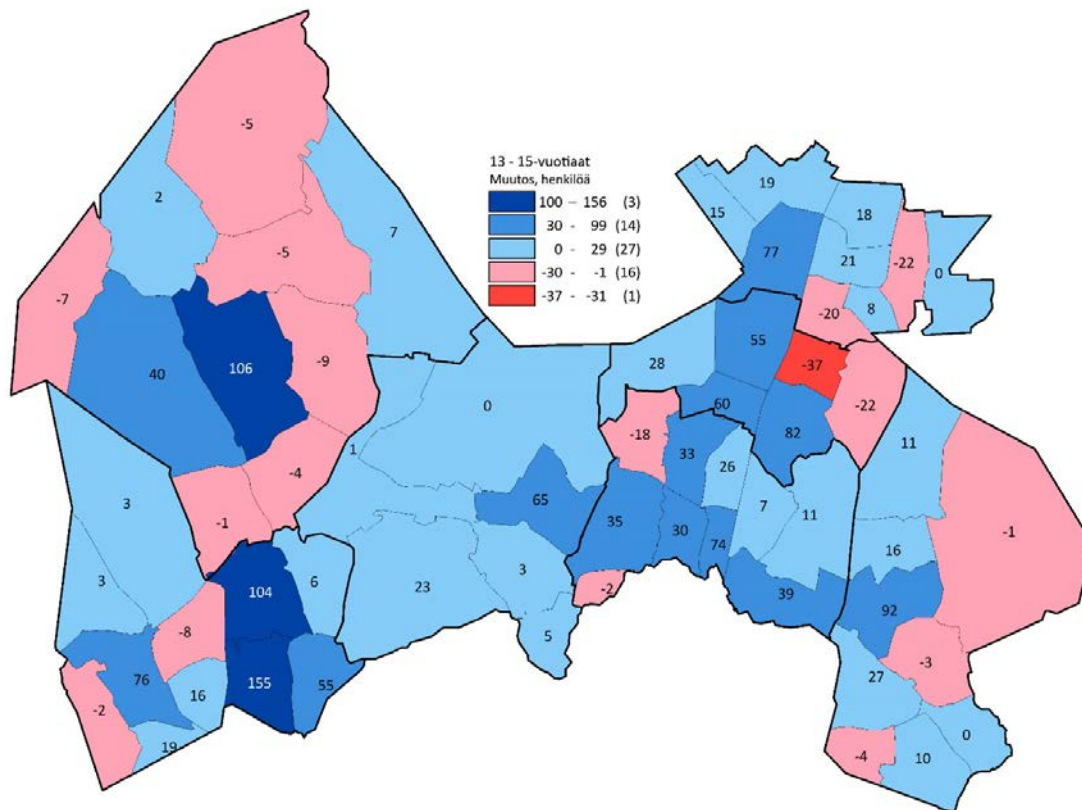
Koivukylän suuralueella alakouluikäisten määrä on ennustekauden lopulla nykyisellä tasolla. Kaupunginosista eniten kasvavat Koivukylän ja Havukosken kaupunginosat, kun taas Ilolan ja Päiväkummun kaupunginosissa alakouluikäisten lasten määrä vähenee. Yläkouluikäisten määrä kasvaa suuralueella 150 lapsella. Eniten kasvua on Havukosken kaupunginosassa.

Korson suuralueella alakouluikäisten määrä laskee lähes 200 lapsella ja yläkouluikäisten määrä kasvaa 100 lapsella. 7–12-vuotiaiden määrä pienenee Korson ja Vallinojan kaupunginosia lukuun ottamatta kaikissa kaupunginosissa. Yläkouluikäisten määrässä suurin lisäys tapahtuu Korson kaupunginosassa.

Hakunilan suuralueella sekä ala- että yläkouluikäisten määrät kasvavat 150 lapsella. Suurin lisäys molemmissa ryhmissä kohdistuu Hakunilan kaupunginosaan.

Kuva 9. 7–12-vuotiaiden määrän muutos vuosina 2017–2027.

Kuva 10. 13–15-vuotiaiden määrän muutos vuosina 2017–2027.

Työikäisten (16–64-vuotiaiden) määrän kehitys osa-alueittain. Myyrmäen suuralueella 16–64-vuotiaiden määrä kasvaa yli tuhannella asukkaalla Myyrmäen ja Martinlaakson kaupunginosissa. Kaikkiaan alueen työikäisten määrä kasvaa 3 400 asukkaalla, ja vuonna 2027 heitä on 38 400 henkeä.

Kivistön suuralueen työikäisten määrä kasvaa suuralueista eniten, 5 800 asukkaalla. Kivistön kaupunginosassa 16–64-vuotiaiden asukkaiden määrä kasvaa 4 600 hengellä, ja Keimolan 1 100 hengellä.

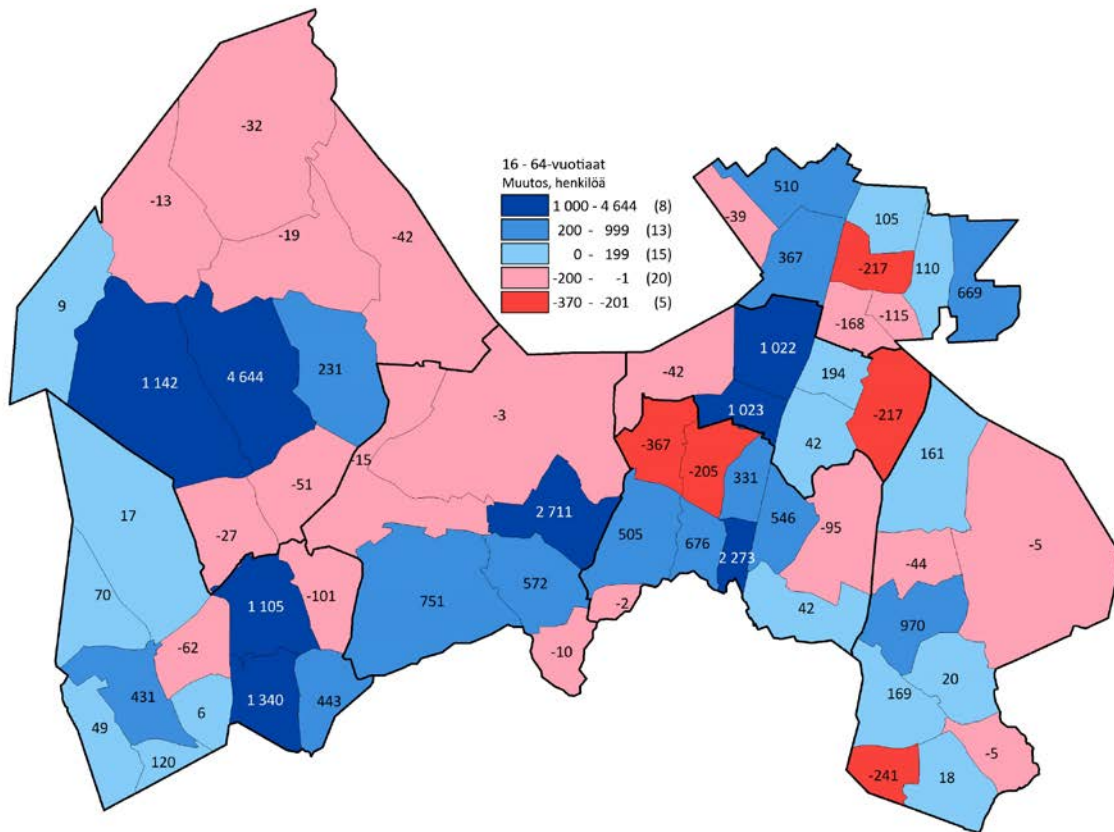
Aviapoliksen suuralueella kasvua on työikäisissä 4 000 henkeä. Veromiehen kaupunginosassa kasvua on 2 700 henkeä, ja Ylästön kaupunginosassa reilu 700 henkeä.

Tikkurilan suuralueen työikäisten määrä kohoaa hieman Aviapolista vähemmän, 3 700 asukkaalla. Suurinta kasvu on Tikkurilan kaupunginosassa, lähes 2 300 asukasta. Ruskeasannan ja Simonkylän kaupunginosissa työikäisten määrä laskee hieman.

Koivukylän suuralueella sekä Koivukylän että Asolan työikäisen väestön määrä lisääntyy 1 000 asukkaalla. Päiväkummun kaupunginosassa työikäisten määrä laskee 200 asukkaalla. Yhteensä Koivukylän suuralueen kasvu on 2 000 henkeä.

Korson suuralueella 16–64-vuotiaiden ikäryhmä lisääntyy 1 200 hengellä. Eniten kasvavat Nikinmäen ja Vallinojan kaupunginosat.

Hakunilan suuralueen työikäisen väestön määrän kasvu keskittyy Hakunilan kaupunginosaan. Rajakylän kaupunginosassa ikäryhmän koko pienenee hieman. Kaikkiaan suuralueella työikäisten määrä kasvaa 1 000 hengellä, mikä on suuralueista vähiten.

Kuva 11. 16–64-vuotiaiden määrän muutos vuosina 2017–2027.

Ikääntyneiden (65 vuotta täyttäneiden) määrän kehitys osa-alueittain. Myyrmäen suuralueella 65 vuotta täyttäneiden määrä lisääntyy 2 100 asukkaalla vuoteen 2027 mennessä. Ikäryhmän koon kasvu kohdistuu erityisesti 75 vuotta täyttäneiden määrään, joka kasvaa 3 000 asukkaalla. Tästä yli 85-vuotiaiden osuus on 1 000 asukasta. 65–75-vuotiaiden määrä sen sijaan laskee. Kaupunginosista eniten 65 vuotta täyttäneiden ryhmä kasvaa Hämeenkylässä, 650 asukkaalla.

Kivistön suuralueen 65 vuotta täyttäneiden määrä lisääntyy 950 asukkaalla, josta 400 on yli 75-vuotiaita. Eniten yli 65-vuotiaiden määrä kasvaa Kivistön kaupunginosassa, 500 hengellä.

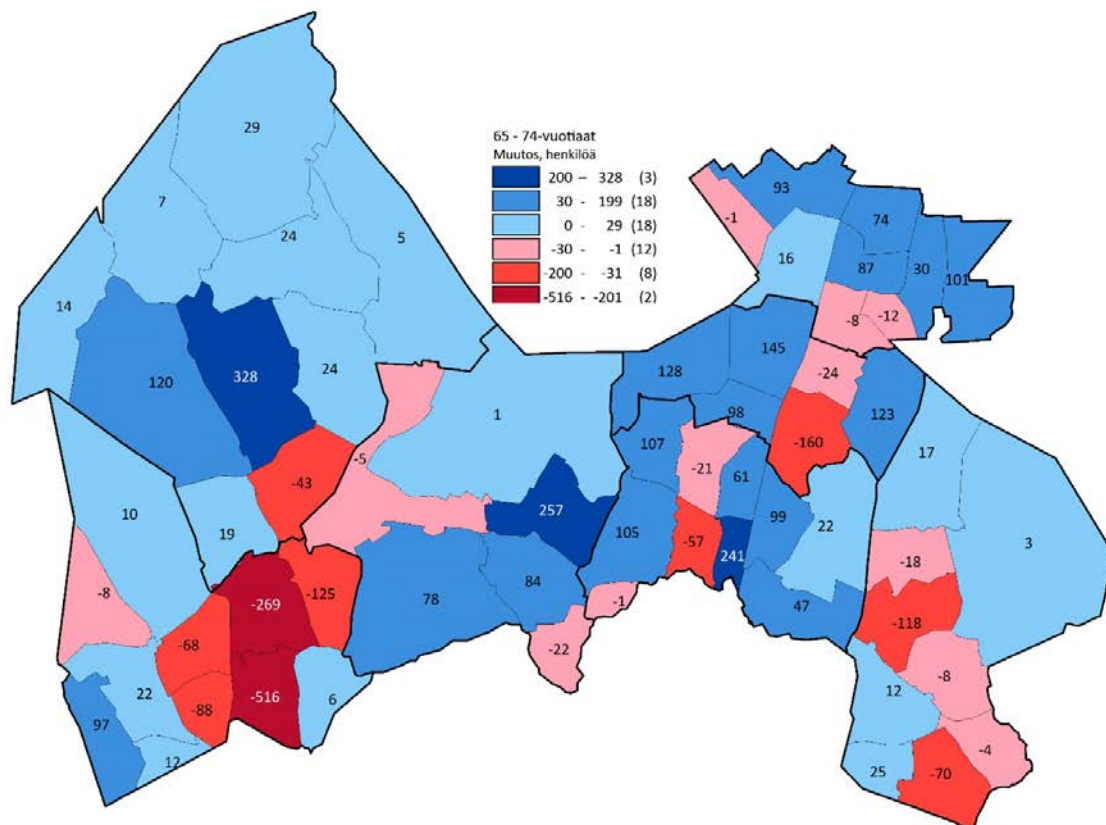
Aviapoliksen suuralueella 65–74-vuotiaiden määrä lisääntyy 400 asukkaalla ja 75 vuotta täyttäneiden määrä 700 asukkaalla. Eniten kasvua 65 vuotta täyttäneiden ikäryhmässä on Pakkalan ja Vero- miehen kaupunginosissa, molemmissa noin 400 asukasta.

Tikkurilan suuralueella 65 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa vuoteen 2027 mennessä 2 000 asukkaalla, josta 1 400 kuuluu 75 vuotta täyttäneiden ikäryhmään. Yli 85-vuotiaiden osuus kasvusta on 450 asukasta. Kaupunginosista eniten kasvaa Tikkurila, jossa 65 vuotta täyttäneiden määrä lisääntyy 500 asukkaalla.

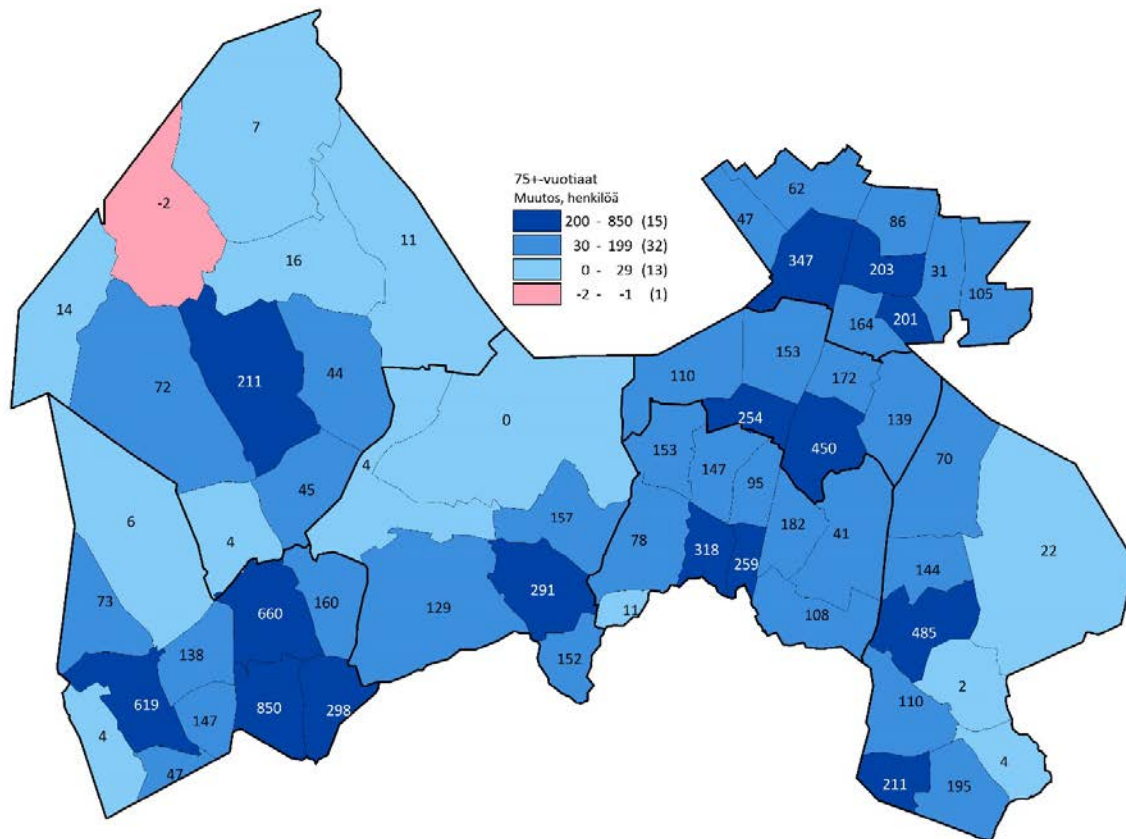
Koivukylän suuralueella 65–74-vuotiaiden määrä kohoaa 300 asukkaalla, 75–84-vuotiaiden määrä 1 000 asukkaalla ja yli 85-vuotiaiden määrä 300 asukkaalla. Kasvua tulee tasaisesti kaikkiin kaupunginosiin.

Korson suuralueella 65 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa 1 600 asukkaalla, josta 950 on 75–84-vuotiaita ja 300 henkeä yli 85-vuotiaita. Eniten kasvua on Korson ja Metsolan kaupunginosissa.

Hakunilan suuralueen 65–74-vuotiaiden määrä laskee noin 150 asukkaalla, mutta vastaavasti 75–84-vuotiaiden määrä nousee 1 000 asukkaalla ja 85 vuotta täyttäneiden määrä 250 asukkaalla. Voimakkainta ikääntyneiden määrän kasvu on Hakunilan ja Rajakylän kaupunginosissa.

Kuva 12. 65–74-vuotiaiden määrän muutos vuosina 2017–2027.

Kuva 13. 75 vuotta täyttäneiden määrän muutos vuosina 2017–2027.

4.3 PALVELUKYSYNNÄN MUUTOS

Kaupungin kasvaessa voimakkaasti tulee ottaa huomioon sivistystoimen palvelutarpeen kasvu ja kasvun vaatimat investointitarpeet. Varhaiskasvatuspalvelujen kysyntään vaikuttaa pääsääntöisesti lasten määrän kasvu. Lisäksi palvelukysyntään vaikuttavat mahdolliset lainsäädännön muutokset sekä asiakaskäyttäytyminen. Julkista palvelua täydentää yksityinen palvelu.

Perusopetusikäisten lasten ja nuorten määrän kasvaessa myös perusopetuksen palvelujen tarve kasvaa samassa suhteessa. Nuoriso- ja aikuiskoulutuksen osalta palvelukysynnän oletetaan kasvavan väestönkasvun lisäksi myös työelämän muutoksen ja aikuisväestön uudelleen kouluttautumistarpeen vuoksi. Kirjasto- ja vapaa-ajan palvelujen kysyntä kasvaa niin ikään väestönkasvun myötä.

Väestömäärän lisääntyminen tulee ottaa huomioon myös sosiaali- ja terveydenhuollon palveluverkon suunnittelussa. Tikkurilan alueella väestömäärä kasvaa voimakkaimmin ja väestömäärän kasvu Kivistössä vaatii myös palvelujen lisäämistä alueelle. Lasten ja lapsiperheiden määrän kasvu lisää neuvolapalvelujen, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelujen sekä sosiaalipalvelujen tarvetta ja kysyntää.

Väestön nopea ikääntyminen lisää vanhuspalvelujen tarvetta. Ikääntyvän ja monikulttuurisen väestön lisääntyessä myös palveluohjauksen tarve tulee kasvamaan. Kotiin vietävät palvelut ovat lisäänty-

neet viime vuosina laitosten palvelutarjonnan vähentyessä. Kotiympäristössä tuotettujen palvelujen kysyntä ja tarjonta kasvavat edelleen. Sairaalaapaikkojen tarpeen arvioidaan sen sijaan kasvavan hitaammin kuin vanhusväestön määrä ja sairaansijojen määrän säilyvän siksi ennallaan.

Digitaalisten palvelujen kysyntä kasvaa ja siihen vastataan palveluja kehittämällä. Kaupungin palvelutuotanto tehostuu, kun palveluja tuotetaan digitaalisesti. Tulevaisuudessa yhä useampia palveluja tarjotaan niitä tarvitseville asiakkaille ajasta ja paikasta riippumatta. Myös työntekijöiden resursointi helpottuu ja palvelujen kysynnän ennustaminen mahdollistaa tasalaatuisen palvelujen tuottamisen.

4.4 PALVELURAKENTAMISEN TONTTITARPEEN MUUTOKSET

Vantaa on viime vuosien ajan kasvanut voimakkaasti. Kaupunginosakeskuksissa, erityisesti Myrymäessä ja Tikkurilassa, on rakennettu runsaasti asumista ja kaupunkirakenne on tiivistynyt. Rakentaminen keskittyy jatkossakin kaupunginosakeskuksiin ja liikenteen solmukohtiin. Nopea kasvu ja kaupunkirakenteen tiivistyminen ovat tuoneet mukanaan haasteen löytää nykyaikaiselle julkiselle rakentamiselle sopivia asemakaavoitettuja palvelurakentamiseen osoitettuja Y-tontteja maantieteellisesti keskeisiltä paikoilta ja hyvien liikenneyhteyksien varrelta.

Toimialat ovat strategioissaan linjanneet uusien palvelurakennusten koon aiempaa suuremmaksi. Palvelujen toimitilojen tuottamisessa tavoitteena on toteuttaa tilat yhteishankkeina joko toimialojen sisällä tai useamman toimialan välisenä. Useimmat vanhemmissa kaavoissa esitetyt Y-tontit ovat nykyiselle palvelutoiminnalle liian pieniä ja sijaitsevat palveluntarpeeseen nähden epäsuotuisasti. Lisäksi niitä on tarpeeseen nähden liian vähän erityisesti tiivistyville keskusta-alueilla. Uudishankkeiden taloussuunnitelman mukaisen toteuttamisen edellytyksenä on, että hankkeille löytyy sopivan kokoinen ja rakentamiseen soveltuva tontti niin uusilla kaavoitettavilla alueilla kuin täydennysrakentamisalueilla.

4.5 VÄESTÖNKEHITYKSEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TALOUTEEN

Kaupungin väkiluvun ja asuntomäärän kasvu tuo kaupungille lisää tuloja. Viime vuosina Vantaan saamasta muuttovoitosta valtaosa on muodostunut työikäisestä väestöstä. Uudet työssä käyvät asukkaat lisäävät kaupungin saamia kunnallisveroja vantaalaisten verotettavien tulojen kokonaismäärän kasvaessa. Uusien asukkaiden myötä rakennettavat ja laajennettavat kiinteistöt puolestaan lisäävät kaupungin saamia kiinteistöverotuloja. Lisäksi kasvulla on myönteistä vaikutusta kaupungin saamaan osuuteen yhteisöveroista yritystoiminnan vilkastumisen myötä. Kaupunki saa tuloja myös asuntotontteja myymällä tai vuokraamalla sekä omien palvelujensa osalta lisääntyvistä palvelumaksuista.

Viime vuosina noin 85 prosenttia kaupungin kokonaisverotuloista on muodostunut kunnallisverotuloista, mistä johtuen vantaalaisten työllisyyden ja ansiotulojen kehitys ovat keskeisessä roolissa kaupungin tulopohjan ja talouden tasapainon kehittymisen kannalta. Yhteisöverotuloihin vaikuttavat vantaalaisten yritysten menestyminen ja tuloksentekeytyminen. Useammalla paikkakunnalla toimivien yritysten maksamat yhteisöverot kuntien osalta jaetaan työpaikkojen sijaintien suhteessa. Kaupungin elinkeinorakenne vaikuttaa olennaisesti kaupungin yhteisöverotulojen tasoon suhteessa muihin kuntiin.

Tulopohjan vahvistamisen ohella kaupungin kasvu lisää kuitenkin myös kaupungin menoja. Uudet asuinalueet tarvitsevat toimivat liikenneyhteydet, kunnallistekniikan ja joukkoliikenteen järjestelyt. Lisäksi uudet asukkaat tarvitsevat kaupungin palveluja, jolloin joudutaan rakentamaan tai laajentamaan esimerkiksi päiväkotia, kouluja ja vapaa-ajan palveluja. Näillä tarpeilla on vaikutusta kaupungin investointi- ja käyttötalousmenoihin. Koska kaupunki kaavoittaa ensisijaisesti omistamiin maita, syntyy kaupungille tarve kasvua ylläpitääkseen hankkia lisää maa-alueita kaavoitettavaksi.

Kaupungille kasvusta aiheutuvien investointimenojen määrä riippuu kunnallistekniikan investointien osalta muun muassa siitä, miten pitkälti rakentaminen tukeutuu kaupungin olemassa olevaan infrastruktuuriin. Toimitilainvestointeihin vaikuttavat puolestaan olemassa olevaan palveluverkon tukeutumisen lisäksi myös asuntorakentamisen myötä tapahtuvan muuttoliikkeen vaikutukset alueen väestöön: nuorimpien ikäluokkien palvelutarpeet tulevat vastaan nopeimmin lisääntyneenä päivähoitoon kysyntänä ja viiveellä koulupaikkojen tarpeena. Palvelutarvetta tulee kuitenkin arvioida kokonaisuutena, sillä pääsääntöisesti uudisrakentamisen muuttoliikevaikutuksia voimakkaammin palvelutarpeeseen vaikuttavat muutokset olemassa olevassa asuntokannassa ja väestössä. Luonnollisesti myös olemassa olevan palveluverkon ja toimitilojen kunto, saavutettavuus ja kehittämistarpeet on otettava huomioon suunnittelussa.

Vantaan kaupungin asuntotuotantotavoite noudattaa valtion ja Helsingin seudun kuntien välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen 2016–2019 (MAL-sopimus) mukaista asuntotuotantotavoitetta. Kaupunki voi kaavoituksen ja maanmyynnin toimenpitein vaikuttaa asuntotuotantoon. Lisäksi rakentamattomien tonttien kiinteistöveroprosenttia säätämällä voidaan vaikuttaa muun muassa tonttimaan hankintaan. Asuntotuotantoa pyritään voimakkaasti suuntaamaan alueille, joissa liikenne- ja joukkoliikenneverkko, kaupungin palveluverkko ja kunnallistekniikka ovat jo olemassa. Erityisesti keskustojen täydennysrakentaminen ja joukkoliikennereittien varrella sijaitsevien väljien pientaloalueiden tiivistäminen mahdollistavat asuntotuotannon, jonka kaupungin kuluja lisäävät vaikutukset jäävät selvästi uusien asuinalueiden kuluja pienemmiksi. Uusien asuinalueiden avaamisen ajoituksella voidaan säädellä kaupungin kasvua ja sen hallittavuutta.

Kaupungin tulee kasvaa hallitusti. Kaupungin toimintaympäristöä, tulopohjan kehittymistä ja investointien rahoituskykyä pitää arvioida jatkuvasti, sillä verotulojen ja valtionosuuksien kasvu seuraavat muuttoliikettä viiveellä ja toisaalta kaupungin kasvuun liittyvät kustannukset muodostuvat selvästi etupainotteisesti tuloihin nähden. Valmistetta oleva maakunta- ja soteuudistus korostaa talouden tasapainon turvaamisen merkitystä entisestään kaupungin toiminnan ja rahoituksen volyymien laskiessa olennaisesti samalla, kun kaupungin riippuvuus valtionrahoituksesta kasvaa merkittävästi, ja kun kaupungin lainakanta ja investointitasot pysyvät ennallaan.

Kaavoituksen valmistelun ja päätöksenteon yhteydessä on oltava käytettävissä riittävät vaikutusarvioinnit myös kaupungin talouden ja palveluverkon osalta. Oleellista on, että päätöksenteko perustuu ajantasaiseen ja laadukkaaseen tietopohjaan ja se, että hahmotetaan kaupungin kehittämistä ja rakentamista koskevien päätösten kokonaisvaltaiset vaikutukset. Hallittavuuden ja rahoituksen näkökulmasta kasvun kohtuullisuus ja tasaisuus ovat tavoiteltavia asioita. Kaupungin kehittämisessä ja suunnittelussa on huolehdittava siitä, että Vantaan asuinalueet ovat seudullisesti vetovoimaisia ja kilpailukykyisiä.

5 KAUPUNGIN KIINTEISTÖOMAISUUDEN ARVO JA KUNTO

Vantaan kaupunki on muiden suurempien kuntien tavoin seurannut kiinteistövarallisuuden arvon kehitystä sekä sen laskennallista korjausvelkaa ja perusparannustarvetta Trellumin kiinteistöjen arvonmäärittelyn ja korjausvelkaindeksilaskennan avulla. Korjausvelan laskenta pohjautuu rakennusten teknisten ja jälleenhankinta-arvojen kautta saataviin nyky- ja tavoitekuntoa kuvaaviin tunnuslukuihin (kla), jolloin se mahdollistaa omaisuuden liittyvien korjausvelan sekä muiden investointitarpeiden karkean tason tarkastelun ja laskennan suurista omaisuuseristä.

Rakennusten teknisten ja jälleenhankinta-arvojen vuosittaisen päivittämisen kautta voidaan myös laskea, miten korjausvelka sekä perusparannustarve ovat muuttuneet omaisuuteen kohdistuvien toimenpiteiden eli investointien, kulumisen sekä mahdollisten myyntien ja purkujen seurauksena. Korjausvelkaindeksistä on vuosien saatossa kehittynyt kokonaisvaltainen omaisuudenhallinnan työkalu, joka tuottaa tietoa kiinteistöomaisuudesta ja sen kehityksestä omaisuuteen tehtyjen toimenpiteiden tuloksena.

Vantaan kaupungin käytössä olevien tilojen kokonaismäärä on noin 800 rakennusta, joiden kokonaispinta-ala on yli 800 000 m². Seurannassa on vuonna 2016 ollut mukana kaikkiaan 530 rakennusta, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 560 000 m². Tämän kiinteistöomaisuuden jälleenhankinta-arvoksi on arvioitu noin 1,2 mrd euroa ja tekniseksi arvoksi noin 0,96 mrd euroa. Rakennusten keskimääräinen kuntoluokka on ollut noin 78 %. Seurannassa olevista rakennuksista reilu kolmannes (36 %) ja pinta-alaosuudeltaan 9 % on kunnoltaan heikkoja (kla < 50 %).

Korjausvelan absoluuttinen rahamäärä vuoden 2016 lopussa oli reilut 69 miljoonaa euroa keskimääräisen neliöhinnan ollessa 123 €/m² ja perusparannustarpeen puolestaan noin 125,5 miljoonaa euroa ja sen neliöhinnan ollessa 237 €/m².

Rakennuskannan pinta-ala on painottunut 1960–1980 luvulla rakennettuihin rakennuksiin, jolloin valmistui noin 36 % koko kaupungin omistamien rakennusten pinta-alasta. Määrällisesti eniten rakennuksia on valmistunut 1980–2000 välisenä aikana. Rakennusten lukumäärästä vuosien 1980–2000 aikana on valmistunut reilu viidennes koko Vantaan kaupungin rakennuksista ja pinta-alalla mitattuna vajaa kolmannes.

Vantaan kaupungin korjausvelasta 37 % ja perusparannustarpeesta 35 % on vuosien 1960–1980 välillä valmistuneissa rakennuksissa. Näinä vuosina valmistuneiden rakennusten pinta-alasta lähes 20 % on kunnoltaan alle 60 %, tyydyttäväkuntoisia noin 20 % (kla 60–75 %) ja hyväkuntoisia noin 60 % (kla > 75 %).

Vantaan kaupungilla on siis suurehko määrä pieniä heikkokuntoisia rakennuksia, mikä näkyy myös omaisuuden kuntoprofiilissa, jossa kuntoluokaltaan alle 50 % rakennusten keskimääräinen pinta-ala on 265 m², kun seuraavaksi keskimääräiseltä pinta-alaltaan seuraavaksi pienimmässä (kla 50–60 %) samainen pinta-ala on 1 190 m².

Korjausvelan korkein reaalihintaa oli vuonna 2005 lähes 86 miljoonaa euroa, josta laskua vuoteen 2016 asti on tullut reilut 17 miljoonaa euroa. Vastaavasti perusparannustarpeen koko seurantajakson korkein reaalihintaa oli vuonna 2007 lähes 171 miljoonaa euroa, josta vuoteen 2017 mennessä laskua on tullut noin 46 miljoonaa euroa.

Korjausvelkaa vähentävät alle 75 % ja perusparannustarvetta alle 60 % kuntoluokan rakennuksiin kohdistuvat investoinnit sekä myynnit ja purut. Vuonna 2016 toteutettu perusparannusinvestointitaso (20,8 milj.€) oli likimain kulumista vastaava (20,7 milj.€) ja edelleen rakennusten myyntien ja purkujen kautta korjausvelka pysy lähes ennallaan ja perusparannustarve aleni yli viisi miljoonaa euroa.

Vantaan kaupungin omistaman rakennuskannan voidaan todeta olevan kansallisessa vertailussa melko hyväkuntoista ja korjausvelka on kohtuullisella tasolla. Rakennuskanta on suhteellisen nuorta ja vuosituhannen alussa toteutetut määrällisesti ja sisällöltään laajat perusparannukset kantavat vertailuissa vielä lähivuosinakin.

6 KAUPUNKI KASVAA – YHTEENVETO

Valtuustokauden strategia 2018–2021. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.12.2017 kaupungin uuden valtuustokauden strategian vuosille 2018–2021. Strategian talousohjelma perustuu talouden tasapainottamisen jatkamiseen. Vantaan selvästi kiihtyneen kasvun ja suurten liikenneinvestointien päättymisen myötä valtuustokauden strategiassa investointikattoa on nostettu emokaupungin peruspalveluinvestointien osalta. Investointikatossa pysyminen edellyttää tavoitteellista palveluverkkosuunnittelua sekä investointiohjelman priorisoimista ja investointien toteuttamisen optimointia. Lisäksi talouden tasapainon turvaamiseksi tuottavuutta parannetaan ja toimitilojen tilatehokkuutta kehitetään edelleen.

Maakunta- ja sote-uudistus muutostekijänä. Maakuntauudistuksen ja sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisen ratkaisun mukaisesti kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävät ja henkilöstö siirtyvät maakunnille 1.1.2020. Uudistukseen liittyy useita lakeja, jotka vaikuttavat palvelujen järjestämiseen ja tuottamiseen. Maakunta- ja soteuudistus vaikuttaa toteutuessaan huomattavasti Vantaan kaupungin organisaatioon, toimintaan ja talouteen. Uudistuksen myötä kaupungin toiminnan ja rahoituksen volyymit laskevat merkittävästi, mutta kaupungin miljarditason lainakanta jää ennalleen, myöskään voimakkaasti kasvavan kaupungin investointitaso ei muutu olennaisesti rakenneuudistuksessa.

Digitaaliset palvelut muutostekijänä. Sähköisten palvelujen kehittäminen on olennainen osa palvelujen tuottamisessa. Palvelujen tulee olla mobiileja ja niitä on voitava käyttää ajasta ja paikasta riippumatta. Kuntalaisten odotukset julkisten ja kuntalaisille suunnattujen palvelujen käytettävyyden osalta tulee huomioida entistä vahvemmin osana palvelujen kehittämistä. Tarvittaessa tulee edelleen olla saatavissa myös henkilökohtaista asiointipalvelua.

Resurssiviisauden tiekartta. Resurssiviisauden tiekartan tavoitteena on hiilineutraali Vantaa vuonna 2030, jossa materiaalit kiertävät eikä jätettä toimiteta kaatopaikoille. Vantaan resurssiviisauden tiekartta ohjaa kaupungin kehitystä kohti päästötöntä, jätteetöntä ja luonnonvaroja kestävästi käyttävää kaupunkia, jossa ei ylikuluteta.

Kaupunkirakenne. Vantaan kaupunkirakenteen rungon muodostavat radat, asemanseudut, Helsinki-Vantaan lentoasema, kaupunkia halkovat moottoritiet sekä Kehä III. Väestö keskittyy vahvasti asemanseuduille ja vajaa puolet kaupunkilaisista asuukin alle kilometrin etäisyydellä rautatieasemasta.

Yleiskaavatyö. Vantaan seuraava koko kaupungin yleiskaava laaditaan valtuustokauden 2017–2020 aikana. Suunnittelualueena on koko kaupunki. Yleiskaavan päivittämistyössä jatketaan nyt voimassa olevan yleiskaavan tavoitetta kaupunkirakenteen tiivistämisestä ja täydentämisestä. Voimakkaasta kasvuskenaarioista huolimatta uusia kaupunkirakenteen avauksia ei olla tekemässä ja kasvu halutaan sijoittaa olemassa olevaan rakenteeseen. Olemassa olevia keskustoja kehitetään nykyistä monipuolisemmiksi asumisen, työnteon ja palvelujen alueiksi. Kaupunkirakenteen tiivistäminen asettaa haasteita myös palvelurakentamiselle.

Koko Helsingin seutu kasvaa voimakkaasti ja kaupunkien tulee varautua kasvuun. Osin tästä syystä on seudullisen suunnittelun painoarvo jatkuvasti noussut. Uudenmaanliitto on käynnistänyt 2016 seuraavan kokonaismaakuntakaavan Uusimaa 2050 -kaavan laadinnan. Kaavaa laaditaan kaksitoisena siten, että koko Uudenmaan alueelle tulee yksi strateginen rakennekaava sekä kolme seuduttaista vaihekaavaa. Vantaa kuuluu Helsingin seudun vaihekaavan alueeseen, mikä on sama 14 kunnan alue kuin MAL2019 -suunnitelmassa. Uusimaa-kaavan on tarkoitus valmistuessaan korvata kaikki voimassa olevat Uudenmaan maakuntakaavat.

Asuntorakentamisennuste. Tulevina vuosina asuntorakentamisennusteen arvioiden mukaan voimakas kasvu jatkuu ja seuraavan viiden vuoden aikana Vantaalle valmistuu noin 4 000 asuntoa vuosittain. Ennusteen mukaisesti Vantaalle on mahdollista rakentaa yhteensä noin 35 400 asuntoa vuoden 2027 loppuun mennessä eli asuntoja rakentuu tällä hetkellä kaupunkiin enemmän kuin vuosikymmeniin. Uutta asuntorakentamista kohdentuu runsaasti kaikille Vantaan suuralueille seuraavien kymmenen vuoden aikana täydentämään ja osin laajentamaan nykyistä kaupunkirakennetta. Voimakkainta asuntorakentaminen on tulevana vuosikymmenenä radanvarren keskuksissa eli Myyrmäessä, Tikkurilassa, Kivistössä ja Aviapoliksessa. Näille suuralueille sijoittuu ennusteen mukaan yhteensä noin 75 % uudesta asuntotuotannosta.

Väestönkasvu ja palvelutarpeen muutos. Väestön kasvu on voimakasta. Väestöennusteen mukaan Vantaan väestön määrä tulee lisääntymään noin kahden prosentin vuosivauhdilla lähivuosina ja sen jälkeen kasvuvauhti on noin prosentin verran vuosittain vuoteen 2045 mennessä. Palveluverkkoja kehitetään vastaamaan eri ikä- ja asiakasryhmien palvelutarpeita kaupungin talouden reunaehtojen puitteissa.

Väestönkasvu ja kaupungin talous. Kaupungin väkiluvun ja asuntomäärän kasvu tuo kaupungille lisää tuloja. Viime vuosina Vantaan saamasta muuttovoitosta valtaosa on muodostunut työikäisestä väestöstä. Uudet työssä käyvät asukkaat lisäävät kaupungin saamia kunnallisveroja vantaalaisten verotettavien tulojen kokonaismäärän kasvaessa. Tulopohjan vahvistamisen ohella kaupungin kasvu lisää kuitenkin myös kaupungin menoja. Uudet asuinalueet tarvitsevat toimivat liikenneyhteydet, kunnallistekniikan ja joukkoliikenteen järjestelyt. Lisäksi uudet asukkaat tarvitsevat kaupungin palveluja, jolloin joudutaan rakentamaan tai laajentamaan esimerkiksi päiväkoteja, kouluja ja vapaa-ajan palveluja. Näillä tarpeilla on vaikutusta kaupungin investointi- ja käyttötalousmenoihin.

Kaavoitus ja kaupungin talous. Kaavoituksen valmistelun ja päätöksenteon yhteydessä on oltava käytettävissä riittävät vaikutusarvioinnit myös kaupungin talouden ja palveluverkon osalta. Päätöksenteon on perustuttava ajantasaiseen ja laadukkaaseen tietopohjaan ja on hahmotettava kaupungin kehittämistä ja rakentumista koskevien päätösten kokonaisvaltaiset vaikutukset. Kasvun kohtuullisuus ja tasaisuus ovat tavoiteltavia asioita hallittavuuden ja rahoituksen näkökulmasta.

Kiinteistöomaisuuden kunto ja arvo. Vantaan kaupungin omistama rakennuskanta on kansallisessa vertailussa melko hyväkuntoista ja korjausvelka on kohtuullisella tasolla. Rakennuskanta on suhteellisen nuorta ja vuosituhaten alussa toteutetut määrällisesti ja sisällöltään laajat perusrannukset kantavat vertailuissa vielä lähivuosinakin.

OSA 2: KAUPUNGIN PALVELUVERKOT KEHITTÄVÄT

7 TOIMITILAINVESTOINTIEN SÄÄSTÖMAHDOLLISUUDET

Kaupungin hankejohtoryhmä antoi tilakeskukselle tehtäväksi 30.8.2016 selvittää, millä keinoin on mahdollista saada aikaan säästöjä tulevaisuuden toimitilainvestointeissa. Työryhmä nimettiin kaupunginjohtajan päätöksellä 9.1.2017 ja tehtäväksi annettiin selvittää rakennushankkeiden/-investointien säästömahdollisuuksia ja antaa ehdotuksia toimenpiteistä, joilla rakennusinvestointien kustannuspainetta kaupungin talouteen kevennetään. Tilakeskus on laatinut yhdessä toimialojen edustajien kanssa raportin, jonka keskeiset toimenpiteet on käyty läpi tässä luvussa. Kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman keskeisenä teemana on, että toimialalla näiden säästökeinojen soveltamismahdollisuuksia arvioidaan toimialatasoisesti ja niihin sitoudutaan tulevaisuuden toimitilahankkeissa.

Palveluverkkosuunnitteluun kuuluvana keskeisenä tehtävänä on ratkaista palvelujen vaatimien tilojen järjestämistapa. Yhtäältä uudet palvelunavaukset kuin muutokset palvelutarjonnassa edellyttävät lähes poikkeuksetta muutoksia toimitilaverkossa tai vähintään yksittäisissä toimitiloissa. Palvelujen kehittäminen tai uudelleen järjestelyt tulisi aina nähdä mahdollisuutena toimitilaverkon tiivistämiseen ja tilankäytön tehostamiseen.

Kasvava kaupunki ja lisääntyvät palvelut tarvitsevat yhä enemmän tiloja. Toimitilojen investointiohjelma perustuu toimialojen vuosittain tarkentamiin investointiesityksiin. Esitysten taustalla on palvelukohtainen palveluverkkotarkastelu, jossa tilatarpeet syntyvät palvelu- ja väestörakenteiden muuttuessa. Investointitaso on seurausta kaupungin poikkeuksellisen voimakkaasta kasvusta, joka edellyttää uusien palvelurakennusten rakentamisesta uusille ja tiivistyville asuinalueille. Lisäksi vanhempia rakennuksia joudutaan korvaamaan uusilla tai korjaamaan laajemmin muun muassa sisäilmaongelmien takia.

Koska hankkeiden määrä on voimakkaassa kasvussa, on rahoitusvaihtoehtoja ja hankekustannuksia arvioitava entistä tarkemmin. Rahoitustavasta riippumatta kaikki hanke- ja tilakustannukset kasvattavat toimialojen käyttötalousmenoja.

7.1 TILATARPEET JA TILOJEN JÄRJESTÄMINEN

Palvelustrategisilla valinnoilla vaikutetaan oleellisesti tilatarpeisiin, rakentamisen investointitasoon ja käyttötalousmenoihin. Kasvavan kaupungin on pohdittava, miten palvelut olisi kustannustehokkaimmin järjestettävissä laadusta tinkimättä. Kaupungin tulee hyödyntää mahdollisuutensa kasvun ohjaamiseen. Keskustojen tiivistyessä, kaupungin kasvaessa ja investointitaso pysyessä niukkana on pohdittava, minkälaisen lupauksen elinympäristöstä Vantaa pystyy tarjoamaan asukkailleen eri

alueilla. Valinnat tulisi tehdä kaupunkistrategiaan, palveluverkkosuunnitteluun ja uuteen yleiskävytyöhön liittyvänä. Asettamalla erityyppisille alueille erilaiset tavoitteet, voidaan investoinnit kohdentaa eri asioihin kokonaisuuden kannalta kustannustehokkaasti.

Palvelujen yksityistäminen. Toimialat voivat edistää yksityisten palvelujen toteuttamista. Kaupungin omia investointeja voidaan vähentää yksityistämällä palveluja tiloihin. Yksityisiä toimijoita löytyy erityisesti liikuntapaikkahankkeisiin, päivähoiton palveluihin ja erityisasumiseen. Yksityisen palvelutuotannon varaan rakennettuihin peruspalveluihin liittyy omat riskinsä muun muassa palvelujen hinnoitteluun ja katkeamattomuuteen, minkä vuoksi kunnan omaa palvelua ei ole syytä korvata kokonaan yksityisellä. Toimialat määrittelevät yksityisen palvelun enimmäisosuuden palveluistaan.

Palvelujen ja tilojen uudelleenjärjestelyt. Uusien palveluavausten lisäksi olemassa olevia palveluja on mahdollista järjestää uudella tavalla. Esimerkiksi kaupungin ateriatuotanto ja aterioiden jakelu kannattaa ratkaista laajempaan kokonaisuuteen, sillä nykyinen palveluverkko on syntynyt nyky-muotoonsa yksittäisten hankkeiden ja paikallisten tarpeiden myötä. Keittiöverkko ja palvelutuotantotapa on tarpeen uudistaa kapasiteetin loppuessa ja keittiöihin liittyvän akuutin korjaustarpeen vuoksi.

Palveluverkkosuunnittelulla ja alueellisilla toimitilaverkkotarkasteluilla voidaan selvittää mahdollisuuksia toimitilaverkon harventamiseen. Erityisesti huonokuntoisia ja merkittäviä korjausinvestointeja vaativia kiinteistöjä tulisi tarkastella kriittisesti ja selvittää omien tilojen myynti tai purkumahdollisuudet ja vuokratiloista luopuminen palveluja uudelleen järjestämällä. Korvaamalla vanhoja kiinteistöjä uusien tilatehokkuusvaatimusten mukaisilla tiloilla vastataan paremmin nykytarpeisiin ja vähennetään pitkällä tähtäimellä kiinteistömenoja palveluvolyymin pysyessä samana.

Tilatehokkuuden parantaminen ja yhteiskäytön edistäminen. Tilatehokkuuden parantamiseen tähtäviä toimenpiteitä tulee jatkaa toimialojen välisenä yhteistyönä. Uudet digitaaliset tilankäytön hallintajärjestelmät tarjoavat tehokkaan työkalun tilankäytön seuraamiseen ja mittaamiseen. Tehostamistoimet ovat tunnistettavissa tulosten perusteella ja niiden täytäntöönpano edellyttää sekä tilojenkäyttäjien että tilahallinnan aktiivista otetta.

Hankkeiden määrää voidaan vähentää suosimalla yhteishankkeita toimialojen sisällä ja toimialojen välillä. Osa uusista tilatarpeista pyritään ratkaisemaan sijoittamalla uusia toimintoja olemassa oleviin tiloihin nykyisten toimintojen lomaan. Tilojen yhteiskäytön edistäminen edellyttää varausjärjestelmän tehokasta käyttöä ja järjestelmän kehittämistä.

Täydennysrakentaminen on useimmiten edullinen vaihtoehto, jos olemassa olevia tiloja saadaan hyödynnettyä uudella tavalla. Täydennysrakentamista edistetään kartoittamalla vanhoilla asuinalueilla rakennettujen Y-tonttien lisärakentamismahdollisuudet. Hybridihankkeiden mahdollisuudet kannattaa tutkia kaavoituksen yhteydessä tavoiteltaessa erityisen tiivistä kaupunkirakennetta lähinnä asemien läheisyydessä. Kaupunki voi velvoittaa sijoittamaan julkisiin palveluihin soveltuvaa vuokratilaa yksityisten hankkeiden yhteyteen, jolloin kaupungin omat investointipaineet helpottavat. Vastaavasti olemassa olevia liikunta- ja harrastetiloja voitaisiin vuokrata yksityisiltä koulu- ja päiväkotikäyttöön päivän ajaksi, kun yksityinen käyttö on vähäisempää.

7.2 INVESTOINTITASON HALLINTA

Toimitilahankkeiden rahoittamiseen on olemassa vaihtoehtoja, jotka vaikuttavat kaupungin oman investointiohjelman tasoon. Kohteet voidaan toteuttaa omaan, konserniyhtiön tai ulkopuolisen rahoitus-, vakuutus- tai rakennusyhtiön taseeseen.

Omaan taseeseen rakentaminen merkitsee kaupungin lainamäärän kasvua, mutta toisaalta selkeästi edullisinta rahoituskustannusta. Kaupunki saa aina pitkäaikaista lainarahoitusta merkittävästi halvemmalla kuin rakennusyhtiöt tai investorit, eikä kaupunki aseta itselleen pääoman tuottovaatimusta. Omistajuuden myötä omistajariski ja ylläpitovastuu jäävät kaupungille, mutta toisaalta kaupungille jää myös mahdollisuus tehdä muutoksia kiinteistöön ja sen käyttötarpeisiin joustavammin ja edullisemmin sen elinkaaren aikana.

Konserniyhtiön taseeseen rakennettaessa kaupunki on yleensä lainan takaajana ja tämä vaihtoehto lisää konsernin lainamäärää. Huomioitavaa on, että kaupungin yhtiöllä on mahdollisuus vähentää korkomenoja verotuksessa, jolloin efektiivinen korko voi jopa alittaa kaupungin korkokustannuksen. Tässäkään vaihtoehdossa ei ole varsinaista oman pääoman tuottovaatimusta tai se on huomattavasti alhaisempi kuin muilla investoreilla. Omistajariskit säilyvät kaupunkikonsernilla ja ylläpitovastuu kuten omissa kiinteistöissä, mutta koska omistajuus säilyy kaupunkikonsernilla ja yhtiö on omistajaohjauksen piirissä, kaupunki säilyttää itsellään kiinteistön omistajuuteen liittyvän potentiaalin kuten omaan taseeseen rakennettaessa.

Hankkeet voidaan toteuttaa rahoitus-, vakuutus- tai rakennusyhtiön rahoittamina, jolloin pääomakustannukset peritään kaupungilta vuokrana. Selkeästi korkeampi lainan marginaali ja oman pääoman tuottovaatimus näkyvät vuokrassa ja vuokra-aika on yleensä erittäin pitkä. Omistajariskit ovat sovittavissa tapauskohtaisesti ja ylläpitovastuu pääomavuokra-kohteissa on kaupungilla. Vaikka tämä vaihtoehto ei suoraan lisää kaupungin tai konsernin lainakantaa, mutta pitkäaikaisina vastuina kaupungin velkaisuutta arvioidessa se rinnastetaan taseessa olevaan pitkäaikaiseen velkapääomaan.

Yksityisen rahoituksen hyödyntäminen. Kaupungin palvelujen tarvitsemien tilojen toteuttaminen kokonaan yksityisrahoitteisena on haasteellista. Malli on sovellettavissa lähinnä suuremmissa liikuntapaikkahankkeissa, joissa tilakustannuksia vastaavia käyttömaksuja on mahdollisuus kerätä tilojen käyttäjiltä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että myös palvelujen järjestäminen annetaan yksityisten yritysten vastuulle.

Toisaalta kaupungin hankkeisiin on suhteellisen helppoa saada pääomasijoittajia vuokrasopimusajan ollessa riittävän pitkä. Koska investorit ovat erityisesti kiinnostuneita suurimmista hankkeista, voidaan tällä keventää investointiohjelmia tuntuvasti. Vastaavasti korkea rahoituksen hinta sekä oman pääoman tuottovaatimus tekevät tästä vaihtoehdosta käyttötalouspuolen tarkastelussa kalliimman.

Tilojen vuokraaminen. Vuokraus/leasing on kelvollinen ratkaisu ainakin uusien alueiden ensikeräiseen rakentamiseen, mikäli pidetään kiinni lähipalveluperiaatteesta, mutta on epävarmuutta syntyvien asiakastarpeiden ajoittumisesta. Ratkaisulla voidaan ostaa aikaa lopullisen investoinnin oikealle kohdentamiselle. Vuokrakohte on periaatteessa laajennettavissa/supistettavissa tarpeessa syntyvien piikkien mukaan. Toisaalta vahvan väestökasvun kaupungissa tilatarve on jatkuva, joten tarve edellä mainituille joustolle voi olla kyseenalaista.

Vuokra-ajan pituudella on oleellinen merkitys taloudellisuuteen. Nyrkkisääntönä voidaan todeta, että 1 M€:n investointi vastaa noin 80 000 euron vuosivuokraa. Vuokrahankkeiden etuna on yleensä nopea toteutus ja tarpeen mukainen jousto. Lisäksi vuokralaisella ei ole omistajariskiä ja ylläpitovastuu voidaan sopia vuokranantajalle tai vuokralaiselle. Tehdyissä karkeissa vertailuissa hankkeen vuokrakustannukset ylittävät omistamisen kustannukset noin 13 vuoden käytön jälkeen.

Suhdanteiden hyödyntäminen. Rakennusala on erittäin suhdanneherkkä ja tarjouksiin perustuvat rakentamiskustannukset voivat nousta selvästi yleiseen rakennuskustannusindeksiin perustuvien tavoitehintojen. Rakentamisen hintaa kuvaava rakennuskustannusindeksi oli noussut vain 0,2 % vuoden 2017 toukokuussa edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna. Samaan aikaan toimitilarakentamisen osaindeksi tarjouspuolella oli noussut 17,8 % (Lähde: Rakennus- ja kiinteistöalan suhdannekatsaus, Rapal)

Suhdanteiden hyödyntämisen suurimpana esteenä on hankkeiden ajoituksen joustamattomuus. Hankkeet on sijoitettu investointiohjelman väestöennusteisiin perustuvien ja alueellisten palveluverkkotarkastelujen perusteella. Hankkeiden valmistumisajankohdat on valittu mahdollisimman tarkkaan syntyvän tilatarpeen mukaan. Korjaushankkeiden ajoituksen määräävät pitkälti ennakoidut korjaustarpeet ja toisaalta väistötilajärjestelyt. Kun vielä vuosittaiselle investointitasolle on asetettu raamit, ei investointiohjelmassa olevia hankkeita ole helposti siirrettävissä suotuisampiin markkinatilanteisiin.

Joustoa voidaan kuitenkin parantaa muun muassa:

1. rahaston pääomittamisella
2. konseptoiduilla suunnitteluratkaisuilla
3. riittävällä palvelurakentamisen kaavavarannolla.

Siirtämällä mahdollisesti käyttämättä jääneitä investointimäärärahoja esimerkiksi olemassa olevaan keskustojen kehittämisrahastoon tai mahdollisesti kokonaan uuteen toimitilarakentamista varten perustettavaan rahastoon, mahdollistettaisiin muun muassa ennakoivien ja pitkän tähtäimen suunnitteluun perustuvien peruskorjausten toteuttaminen rakentamisen matalasuhdanteen aikaan.

Konseptoidut suunnitteluratkaisut edesauttavat hankkeiden liikkeelle panoa tilanteissa, joissa urakoitsijoiden tarjoushalukkuus on korkealla ja tarjoushinnat ovat edullisia, vaikka hetkellisesti. Myös riittävästä kaavavarannosta huolehtiminen on tärkeää, jotta valmiudet hankkeiden toteuttamiseen oikea-aikaisesti säilyvät.

Olemassa olevan kiinteistökannan ja infran hyödyntäminen. Uuden toimitilan rakentaminen rakentamattomalle tontille on lähes poikkeuksetta kalliimpaa kuin käyttökelpoisen vanhan kiinteistön hyödyntäminen. Kaupungin strategian mukaisesti täydennysrakentamista tulisi suosia kasvavilla asuinalueilla. Tiivis kaupunkirakenne on kokonaistaloudellisesti tehokas ja ympäristöä säästävä. Toimitilojen laajentaminen olemassa olevien rakennusten yhteyteen mahdollistaa samalla vanhojen tilojen ja palvelujen käytön tehostamisen. Päiväkotij- ja koulutonteilla on useimmiten käyttämätöntä rakennusoikeutta ja täydennysrakentamiseen on jopa varauduttu.

Markkinoilla on toimijoita, jotka tarjoavat joustavia tilaelementtiratkaisuja myös täydennysrakentamiseen. Lisätilatarpeen ollessa tilapäistä, vuokrattavat tilaelementit tarjoavat joustavan ja kilpailukykyisen vaihtoehdon pysyville rakennuksille.

Toimitilaverkkoselvitykset auttavat oman kiinteistökannan kehittämisessä ja kustannustehokkaan täydennysrakentamisen suunnittelussa. Eri käyttötarkoituksessa olevia kiinteistöjä tulee tarkastella avoimesti ja rohkeasti uusia toiminnallisuuksia ja muutosmahdollisuuksia etsien. Peruspalvelujen käyttöajan ulkopuolella oleva tilakapasiteetti tulisi tunnistaa ja ohjata vähemmän aikasidonnaista toimintaa näihin ajankohtiin. Yhteis- ja vuoroittaisen käytön lisääminen on ratkaisu, mikä suoraan vähentää investointipainetta.

Tilatarpeiden ennakkoinnin ja hankevalmiuksien parantaminen. Hankkeiden toteuttaminen kiireellä tulee yleensä aina tilaajalle kalliimmaksi. Tarjous ja toteutusajan kiristäminen hinnoitellaan korkeammalle, koska myös urakoitsija joutuu maksamaan työstä enemmän. Tarjoajia on yleensä myös vähemmän, jolloin tarjoushintojen on taipumusta nousta urakoitsijoille edullisessa markkinatilanteessa.

Kiireen ja pakkotilanteen torjumiseksi huolellinen palveluverkkotarkastelu on eduksi. Palveluverkkosuunnittelun ja alueellisten selvitysten perusteella investointiohjelma pidetään ajan tasalla ja hankkeiden valmistelu päästään aloittamaan ajoissa. Valmiudet hankkeiden nopeaan käynnistämiseen ja läpivientiin luodaan riittävillä rakennuttajaresursseilla. Nykyisillä resursseilla joustoa ei enää ole ja pelkästään työohjelman mukaisten hankkeiden toteutus aikataulussa on haasteellista.

Asemakaavoitus. Tiukka käyttötarkoitusta ja suunnitteluratkaisuja ohjaava kaavoitus voi muodostua kustannuksia lisääväksi tekijäksi. Palveluverkkosuunnitelman perusteella arvioidut toimitilojen optimaaliset sijainnit eivät välttämättä kohtaa Y-tonttivarannon kanssa, jolloin toimitilat joudutaan mahdollisesti sijoittamaan epätarkoituksenmukaisesti. Joustavammat asemakaavat mahdollistaisivat tonttien monipuolisemman käytön ja sen myötä yhteiskäytön lisääntyminen saattaisi tuoda kustannusetua niin talonrakentamisessa kuin infrankin toteuttamisessa.

Toteutustapa ja urakkamuoto. Rakennushankkeen toteutustavan/urakkamuodon valinnalla voidaan vaikuttaa ja vahvistaa asetettujen tavoitteiden täyttymistä. Eri urakkamuodot erottuvat toisistaan yhtäältä vastuun laajuuden ja toisaalta maksuperusteiden tai näiden erilaisten variaatioiden perusteella. Urakkamuodon vaikutusta rakennushankkeen hintaan usein yliarvioidaan, mikäli hankkeen sisältö, laatu ja elinkaarikustannukset vakioidaan. Poikkeuksena voidaan pitää matalasuhdanteessa KVR-pohjaisia (kokonaisvastuu-urakka) malleja, jolloin kireä kilpailutilanne yhdistettynä urakoitsijan tiukkaan suunnittelunohjaukseen yleensä edesauttaa poikkeuksellisen edullisten tarjousten saamista. Myös korkeasuhdanteen aikaan KVR-urakkamuoto näyttäisi tuottavan kokonaistaloudellisia tarjouksia, mikä selittynee urakoitsijan suuremmista mahdollisuuksista vaikuttaa oman suunnittelun ohjauksen kautta rakentamiskustannuksiin.

Urakkamuodolla voidaan sen sijaan eniten vaikuttaa hankkeen kokonaisläpimenoaikaan, toteutuvien riskien hinnoittelun avoimuuteen, syntyvään ”loppulaatuun” sekä urakoitsijan takuuvastuiden laajuuteen. Lisäksi on huomioitava myös erilaisten toteutustapojen vaatimat erilaiset rakennuttaja-/tilaajaresurssit. Tilakeskuksen henkilöstöresursseissa ei ole joustoa, joten investointiohjelmaan sisältyvien hankkeiden toteutusmallien valinnassa pitää huomioida myös henkilöresurssien riittävyys ohjelman toteuttamiseen.

7.3 RAKENTAMISKUSTANNUSTEN HALLINTA JA SÄÄSTÖKEINOT

Rakentamiskustannusten seuranta on ollut systemaattista ja tilasuunnittelua on kehitetty sekä toiminnallisista että taloudellisista lähtökohdista. Hankekustannuksia on arvioitava kriittisesti myös jatkossa ja kustannuksiin vaikuttavat tekijät on tunnistettava mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tonttivarantoa on oltava riittävästi, rakennuspaikat on valittava harkiten, rakennustuotannon on oltava tehokasta, suunnitteluratkaisut kustannustehokkaita ja käytännöllisiä samalla kun rakentamisen on oltava kestävää ja energiatehokasta. Koska valtaosa tulevista hankkeista toteutetaan koulun ja varhaiskasvatuksen käyttöön, kannattaa näiden tilaohjelmiin kiinnittää erityistä huomiota.

Tonttivarannon kehittäminen. Rakentamispaikkojen riittävyyden ohella erityistä huomiota tulisi kiinnittää tonttien rakentamiskelpoisuuteen. Yhä useammin hankkeen kustannuksia ovat lisänneet huonot pohjaolosuhteet tai kunnallistekniikkaan liittyvät haasteet (esimerkiksi putkijohtojen siirto tai kaukolämmön puuttuminen) sekä erityisjärjestelyjä vaativat liikenneyhteydet.

Rakentamisen konseptointi ja tilaratkaisujen standardointi. Tyyppiratkaisujen hyödyntäminen tiivistyvässä kaupunkirakenteessa on haastavaa. On kuitenkin olemassa alueita ja rakennuspaikkoja, joissa vakioidut suunnitteluratkaisut ja tilamallit soveltuvat käytettäväksi pienin muutoksin.

Rakentamisen konseptoinnin ei tarvitse tarkoittaa täydellistä standardointia. Hankkeiden osapuolten (kaavoitus, rakennusvalvonta, käyttäjä ja tilakeskus) kesken voidaan määritellä kohteet, joihin panostetaan muita enemmän esimerkiksi kaupunkikuvaperustein. Kun rakentamispaikka tai muut toiminnalliset vaatimukset eivät tätä edellytä, toteutetaan rakennus ja tilat niin sanotulla standarditasolla, hyväksi ja edulliseksi todetuilla vakioratkaisuilla.

Erityisvarusteltujen tilojen rakentamista voidaan tarkastella alueellisesti, jolloin kaikkein kalleimpia tiloja ei välttämättä tarvitse toteuttaa kaikkien hankkeiden yhteydessä. Tämä tarkoittaisi luonnollisesti tilojen käyttäjiltä uudenlaista asennetta ja toimintakulttuuria tilojen yhteiskäytön toteuttamiseksi.

Tuotantolähtöiset ja yksinkertaiset suunnitteluratkaisut. Perussääntönä voidaan pitää, että yksinkertaiset ratkaisut ovat myös edullisia. Pitkän aikavälin parhaita suunnitteluratkaisuja ja hyviä kokemuksia tulisi paremmin hyödyntää tulevissa hankkeissa. Vaikka kaupungin omilla suunnitteluohjeilla on pyritty ohjaamaan suunnittelua tähän suuntaan, on edelleen uuden kokeilu ja jopa erikoisuuden tavoittelu yleistä. Turvallisten ratkaisujen etsiminen olemassa olevasta rakennuskannasta ja toisaalta riskiratkaisujen tunnistaminen tulisi olla aktiivisempaa. Onnistuneiden ratkaisujen monistaminen ei saisi olla kiellettyä tekijänoikeuksiin vedoten ja toisaalta riskiratkaisuksi osoittautuneita rakenteita ei saisi missään tapauksissa hyväksyä.

Rakentamisen hintaan vaikuttaa oleellisesti myös se, kuinka hyvin rakennustuotanto pystyy vastaamaan suunnitteluratkaisujen toteuttamiseen. Saavutettavissa olevat hyödyt ovat tunnistettavissa parhaiten tuotantolähtöisyyttä tukevista integroiduista projektitoteutusmalleista ja perinteisissä kvr-hankkeissa.

Kestävät ja elinkaaritaloudelliset ratkaisut. Sekä uudisrakentamisessa että korjauksissa on pyrittävä kestäviin ja elinkaaritaloudellisesti järkeviin ratkaisuihin. Uudisrakentamisessa ei voida tinkiä esimerkiksi materiaalien laadussa investointisäästöjä tavoiteltaessa. Korjausten on oltava tarkkaan

harkittuja ja todellisia tarpeita vastaavia. Tärkeintä olisi huolehtia riittävästä korjaustasosta, jotta tilojen käytettävyys turvataisiin nykyistä pidemmäksi ajaksi. Korjausvelkaa vastaavat osakorjaukset johtavat lyhyellä tähtämellä uusiutuviin korjaustarpeisiin, joiden haittavaikutukset toiminnalle voivat muodostua kohtuuttomaksi.

Vastaavasti pitää todeta, että 1980–90 lukujen toimitilakanta on jo korjausiässä, jotta kiinteistöjen käytölle ei teknisen kunnon takia synny ongelmia. Tämän olevan rakennuskannan ikä aiheuttaa väistämättä investointipaineita tulevana vuosikymmenenä.

Kestävään rakentamiseen kuuluu rakennusosien käyttöiän hyödyntäminen niin, että kunnossa olevia osia ei uusita tai korjata ennen aikaisesti. Mikäli elinkaarta on vielä jäljellä, rakennusmateriaalien ja laitteiden uusiokäyttömahdollisuudet tulee selvittää tapauskohtaisesti.

Vakioidut kalusteratkaisut ja kierrätys. Toimitilojen kalustehankinnat liittyvät oleellisesti uudisrakentamiseen ja merkittävimpiin korjaus- ja muutostöihin. Tilojen ja niiden kalustuksen monikäyttöisyyden edistämiseksi tulisi suosia vakioituja kalusteratkaisuja ja -kokonaisuuksia, jolloin kierrätettävyys ja joustava käyttö paranevat. Tyyppituotteet ovat yleensä erikoiskalusteita edullisempia ja kalustamisen kustannukset ovat paremmin ennakoitavissa. Toimiala- ja käyttäjäkohtaisista kalustehankinnoista tulisi siirtyä kaupunkitasoisesti keskitettyyn ja koordinoituun kalustesuunnitteluun ja hankintaan, mikä edellyttäisi oman sisustus/kalustussuunnittelijan rekrytointia. Valmiudet kalusteiden kierrätykseen on rakennettu työllisyyspalvelujen toimesta jo aikaisemmin, ja kierrätyksen edistäminen edellyttäisi nyt vahvempaa otetta hankkeiden yhteydessä.

Optimaaliset hankekoot. Kokemusten perusteella tiedetään, että hankekoolla on merkitystä kustannustasoon. Liian pienissä rakennuskohteissa yleiskustannukset nostavat neliöhintoja ja erityistilat voivat jäädä tehottomaan käyttöön. Suurimpien hankkeiden toteuttaminen onnistuu vain suurimmilta rakennusliikkeiltä, jolloin organisaation hallinnon kustannukset nostavat hintatasoa.

Hankekoon optimointi täydennysrakentamisen ja yhteishankkeiden mahdollisuudet hyödyntäen tehdään tapauskohtaisesti. Hankekustannusten lisäksi tulee arvioida myös toimintamenojen muuttuminen hankekoon mukana.

Mallinnuksen hyödyntäminen. Mallinnusta käytetään jo vakituisesti kaikessa uudisrakentamisessa, mutta sen hyödyntämisessä erityisesti hankevalmistelussa ja luonnosvaiheen suunnittelussa on vielä kehitettävää. Varhaisemmalla mallintamisella vaihtoehtoisten suunnitteluratkaisujen hinnoittelu tarkentuu ja sitä kautta päätöksentekoon saadaan luotettavampaa tietoa kustannusvaikutuksista. Kustannusten kehittymistä voidaan seurata jatkuvasti suunnittelun edetessä ja puuttuminen kustannuspoikkeamiin helpottuu.

Mallintamisen avulla tilatehokkuuden ja toiminnallisuuden varmistaminen onnistuu paremmin ja suunnitteluvirheet tulee minimoitua. Käytännössä tulokset näkyvät suoraan lisä- ja muutostyökustannusten vähentymisenä.

8 KAUPUNGIN PALVELUVERKKOJEN NYKYTILA JA KEHITTÄMISTOIMENPITEET

8.1 SIVISTYSTOIMEN PALVELUT

8.1.1 Suomen ja ruotsinkielinen varhaiskasvatus

8.1.1.1 Palveluverkon nykytila

Varhaiskasvatuksen kunnallinen palveluverkko muodostuu varhaiskasvatuksen toimintayksiköistä, joita on yhteensä 87. Suomenkielisiä toimintayksiköitä on 84 ja ruotsinkielisiä kolme. Toimintayksikköön voi kuulua yksi tai useampi päiväkotitoimintayksikkö, ryhmäperhepäiväkotitoimintayksikkö, perhepäivähoitajatoimintayksikkö, avoin päiväkotitoimintayksikkö, asukaspuisto tai kerho. Päiväkodiksi määritellään kiinteistö tai huoneisto, jossa on kotialueita samalla tontilla yhdessä tai useammassa rakennuksessa. Mikäli tontilla on useampi rakennus, nimitetään päärakennusta päiväkodiksi ja toista rakennusta lisärakennukseksi. Päiväkotitilaksi määritellään kotialue, mikä on erillään päiväkodista tai on muun toiminnan yhteydessä (esimerkiksi esiopetusryhmä koululla). Kunnallisia päiväkoteja on Vantaalla yhteensä 124, joista neljä on ruotsinkielisiä. Lisärakennuksia on yhteensä 12. Päiväkotitiloja on 17, joista 9 on koululla toimivia esiopetusryhmiä. Ryhmäperhepäiväkoteja on yhteensä 13 ja kunnallisia perhepäivähoitajia 47.

Suomenkieliset varhaiskasvatuspalvelut on järjestetty lähipalveluperiaatteella, ruotsinkielinen varhaiskasvatus keskitetysti Itä- ja Länsi-Vantaalle. Varhaiskasvatuksen rinnalla tarjotaan lisäksi muita palveluja, kuten kerhoja, asukaspuisto- ja avointa päiväkotitoimintaa.

Varhaiskasvatusta järjestävät myös yksityisen varhaiskasvatuksen palvelun tuottajat palvelusetelillä ja yksityisen hoidon tuella. Yksityisten palvelujen määrä vaihtelee suuralueittain. Tällä hetkellä Vantaalla on 23 yksityistä suomenkielistä ja viisi ruotsinkielistä päiväkotia, neljä suomenkielistä ja yksi ruotsinkielinen ryhmäperhepäiväkotitoimintayksikkö sekä noin 30 yksityistä perhepäivähoitajaa.

Nykyinen palveluverkko on melko kattava, mutta sitä rasittavat perusparannusten tarpeessa olevat ja sisäilmaongelmista kärsivät rakennukset sekä usein vuokra- tai osaketiloissa edelleen toimivat toiminnallisesti huonot, pienet ja epätaloudelliset tilat. Päiväkotien korjausvelkaa on kasvattanut se, että talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman aikana ei ole toteutettu kokonaisvaltaisia peruskorjauksia, vaan korjaukset ovat painottuneet vain teknisiin korjaustarpeisiin.

Palveluverkossa on eroja suuralueittain ja kaupunginosittain. Joillain alueella, muun muassa Myyrmäessä ja Länsimäessä palveluverkon nykytila on alimittainen. Tällöin lapsimäärän kasvu rasittaa aluetta enemmän kuin muilla alueilla. Subjektiviivisen päivähoito-oikeuden laajeneminen kattamaan koko päivähoitoikäisten ikäluokan 1990-luvulla toi paineita nopeisiin tilaratkaisuihin. Erityisesti Tikurilan ja Hakunilan alueella on edelleen pieniä, toiminnallisesti huonoja ja epätaloudellisia tiloja.

Toiminnallisesti päiväkotien välillä on suuria eroja. Uudet tilat sekä osa vanhemmista päiväkodeista vastaa hyvin nykypedagogiikan vaateisiin. Osassa päiväkodeista muun muassa pienryhmäpainotteisen toiminnan järjestäminen ja eri-ikäisten lasten huomioiminen on haasteellista. Osassa

tiloista hankaluutena on, että sinne varattua henkilöstökapasiteettia ei voi hyödyntää täysimääräisesti, koska tiloihin ei voi sijoittaa henkilöstön ja lasten välisen suhdeluvun mukaista lasten maksimimäärää.

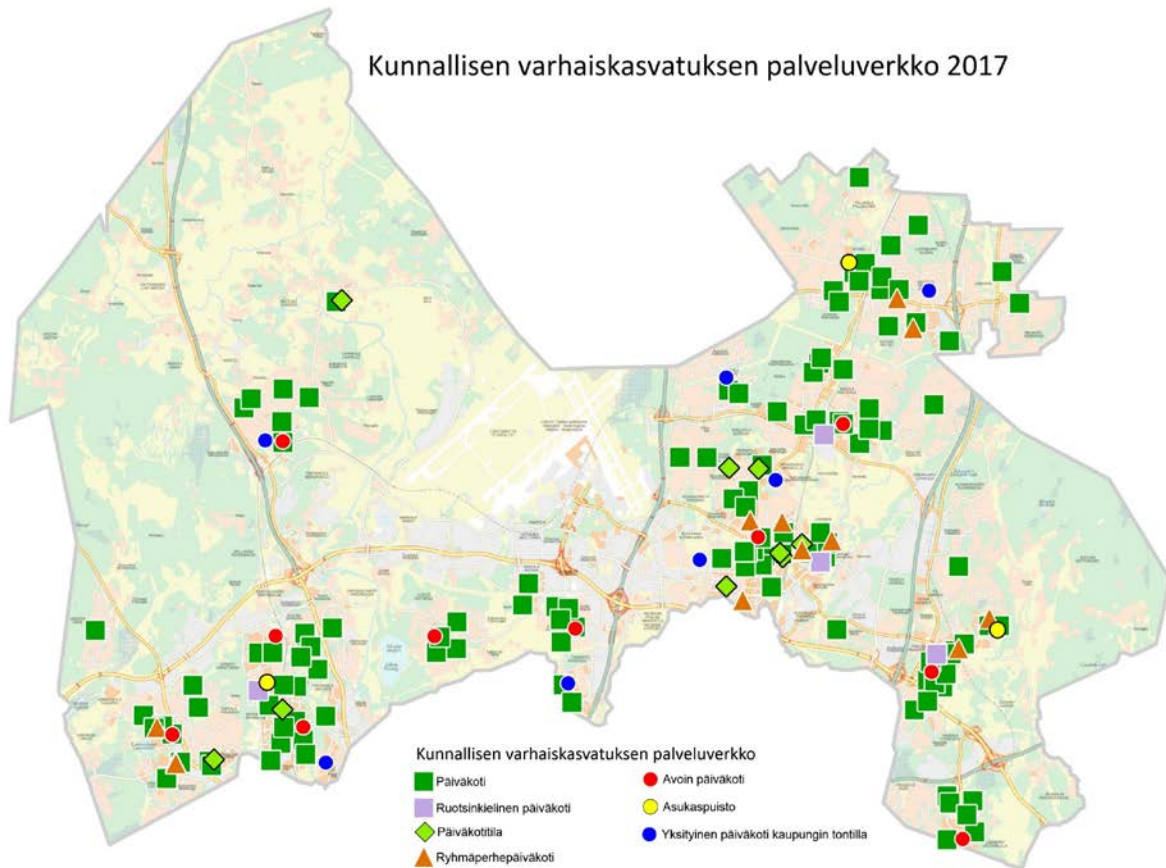
Päiväkotien tilaratkaisut ovat muuttuneet perinteisistä päiväkodeista useamman ryhmätilan kotialueiksi ja siitä edelleen nykypäivän avoimemmiksi tilaratkaisuiksi. Nykytilojen tavoitteena on vastata varhaiskasvatuksen pedagogisiin tarpeisiin monipuolisilla oppimisympäristöillä. Myös päiväkotien koko on kasvanut viiden vuosikymmenen aikana pienistä 30–40 lapsen päiväkodeista, 1990–2000 lukujen noin sadan lapsen päiväkoteihin ja edelleen nykyhetken noin 160–192 tilapaikan tai suurempiinkin päiväkoteihin.

Palveluverkko on muodostunut periaatteella, että suomenkieliset varhaiskasvatuspalvelut toteutetaan lähipalveluna. Lähipalvelun kriteerinä on saavutettavuus, joka tarkoittaa, että 70 prosentille käyttäjistä palveluun olisi matkaa enintään 1,5 km tai määritelty riittävä joukkoliikennetiheys. Riittävä joukkoliikennetiheys on 30 minuutin välein, kuitenkin niin, että haja-asutusalueilla joukkoliikennetiheys on enintään 60 minuutin välein.

Lapsen varhaiskasvatukseen ottamisessa pyritään aina ottamaan huomioon vanhempien toiveet varhaiskasvatuspaikasta sekä perheen mahdollisuus kuljettaa lapsi varhaiskasvatukseen. Päiväkotien optimikoon kasvaessa 1990-luvun lopulta hoitopaikan saavutettavuus on edelleen toteutunut kriteerien mukaisesti. Ympäri vuorokautisen ja iltahoidon sekä ruotsinkielisten palvelujen keskittäminen Länsi- ja Itä-Vantaalle aiheuttaa joillekin perheille pitkän matkan varhaiskasvatukseen. Palvelujen keskittämisessä on pyritty ottamaan huomioon niiden hyvä saavutettavuus joukkoliikennevälineillä.

Kymmenen viimeisen vuoden aikana yhä suurempina toteutetut päiväkodit on pyritty keskittämään maantieteellisesti keskeisille paikoille, hyvien liikenneyhteyksien varrelle. Tavoitetta on vaikeuttanut asemakaavoitettujen Y-onttien määrä, koko sekä niiden sijoittuminen ja soveltumattomuus varhaiskasvatukselle.

Varhaiskasvatuksen palveluverkko on kattava ja se on täydessä käytössä. Varhaiskasvatuksessa seurataan kuukausittain päiväkotien täyttö- ja käyttöastetta. Vuonna 2017 päiväkotien käyttöaste on ollut keskimäärin 88,3 %. Tilojen käytön näkökulmasta olennaisempaa on seurata täyttöastetta eli sitä, miten paljon toimitiloihin on sijoitettu lapsia suhteessa sovittuun kapasiteettiin. Samana ajankohtana päiväkotien täyttöaste on ollut keskimäärin 98,0 %.

Kuva 14. Suomen ja ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen palveluverkon nykytila 2017.

8.1.1.2 Palveluverkon kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset

Varhaiskasvatuspalvelut järjestetään pääsääntöisesti lähipalveluna myös uusilla asuinalueilla. Varhaiskasvatuspalveluista lähipalveluna järjestettäviä palveluja ovat lasten koko- ja osa-aikainen varhaiskasvatus, esiopetus sekä avoin päiväkoti- ja kerhotoiminta. Ilta- ja ympärivuorokautista varhaiskasvatusta järjestetään keskitetysti kahdeksassa toimipaikassa eri puolilla Vantaata. Asukaspuistotoimintaa on kolmella alueella.

Varhaiskasvatuksen strategia on lisätä yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta maltillisesti. Tavoitteena on, että palvelusetelillä tai yksityisen hoidon tuella järjestetyssä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus on enintään 18 % vuoden 2021 lopussa (14,0 % marraskuun tilanteessa 2017). Yksityinen varhaiskasvatus vähentää kaupungin investointipainetta ja tuo perheille vaihtoehtoja kunnallisten palvelujen rinnalle.

Keskeiset palveluverkon kehittämiseen vaikuttavat tekijät

Palveluverkon ja vuotuisen toimitilainvestointiohjelman suunnittelun lähtökohtana on varhaiskasvatuksen palvelutarve, nykyisen palveluverkon kunto, tarkoituksenmukaisuus ja toimivuus sekä väestöennusteen mukainen lasten määrän muutos.

Vantaalla oli väestötietojen mukaan 1.1.2017 noin 16 600 varhaiskasvatuskäistä (10 kuukautta – 6 vuotta) lasta. Lasten määrä jatkaa kasvua voimakkaasti tulevinä vuosina. Väestöennusteen 2017–

2027 mukaan varhaiskasvatusikäisten lasten määrän ennustetaan kasvavan Vantaalla noin 2 700 lapsella. Suurinta lasten määrän kasvu on Kivistön (noin 1 200 lasta), Tikkurilan (noin 700), Myyrmäen (noin 400) sekä Aviapoliksen (noin 250) suuralueilla. Hakunilan, Koivukylän ja Korson suuralueilla lasten määrän ennustetaan pysyvän suunnilleen nykyisellä tasolla. Varhaiskasvatusikäisistä lapsista noin 63 % käyttää tällä hetkellä kunnallista varhaiskasvatusta (joista ruotsinkielisiä 1,6 %). Yksityistä varhaiskasvatusta käyttää tällä hetkellä 11 % varhaiskasvatusikäisistä lapsista.

Uusia päiväkoteja tarvitaan Vantaan väestöennusteen 2017–2027 mukaan seuraavan kymmenen vuoden aikana noin 16–18. Varhaiskasvatus on päiväkotipainotteista. Vuonna 2017 95 % hoidossa olevista lapsista oli päiväkodeissa (kunnallisissa ja yksityisissä yhteensä). Määrä kasvaa edelleen, kun ryhmäperhepäiväkodeista luovutaan vähitellen ja perhepäivähoitajat eläköityvät. Perhepäivähoidon lisääminen ei ole realistinen ratkaisu päiväkotirakentamisen vähentämiseksi. Perhepäivähoitajia ei ole saatavissa erilaisista rekrytointikeinoista huolimatta.

Investointisuunnitelmaa tarkistetaan vuosittain tilakeskuksen johdolla tehtyjen alueellisten päiväkotiverkkoselvityksen mukaisilla päiväkotihankkeilla. Lisäksi hankkeiden määrää tulee tarkistaa vuosittain väestöennusteen muutoksista johtuen.

Palveluverkkoa kehitetään systemaattisesti, jotta kiireellisiltä tilaratkaisuilta vältytään. Kiireellisiltä investointitarpeilta ei kuitenkaan ole aina mahdollista välttyä. Äkilliset muutokset kiinteistöjen kunnossa ja käytössä, asiakaskäyttäytyminen sekä mahdolliset lakimuutokset saattavat aiheuttaa nopeitakin muutoksia palvelutarpeeseen.

Vantaan kaupunginvaltuusto päätti talousarvion hyväksymisen yhteydessä 13.11.2017 § 9, että jokaisella vantaalaisella lapsella on oikeus kokoaikaiseen varhaiskasvatuspalveluun 1.8.2018 lukien. Päättös vaikuttaa noin 1 600 lapseen varhaiskasvatusoikeuteen. Varhaiskasvatuksen alustavan arvion mukaan muutoksesta johtuva tilojen lisätarve koskee reilua 400 lasta. Hoitopaikkatarve kohdistuu Myyrmäen, Tikkurilan, Hakunilan ja Aviapoliksen alueille. Tilojen tarve on 1.8.2018 alkaen.

Lainsäädännön muutokset. Laki lasten päivähoidosta (36/1973) muuttui 1.8.2015 varhaiskasvatuslaiksi. Laissa todetaan, että varhaiskasvatuksen ryhmät tulee muodostaa siten, että varhaiskasvatukselle säädetyt tavoitteet voidaan saavuttaa. Tilojen suunnittelussa ja käytössä tulee huomioida pedagogisen toiminnan järjestäminen. Päiväkodin yhdessä ryhmässä saa olla yhtä aikaa läsnä enintään kolmea hoito- ja kasvatustehtävissä olevaa henkilöä vastaava määrä lapsia.

Varhaiskasvatusympäristön on oltava kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsen ikä ja kehitys huomioon ottaen. Toimitilojen ja toimintavälineiden on oltava asianmukaisia ja niissä on huomioitava esteettömyys.

Kuntien välinen yhteistyö. Pääkaupunkiseudun kuntien (Espoo, Helsinki, Kauniainen ja Vantaa) välillä on sovittu palvelujen järjestämisestä varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Sopimus turvaa perheen muuttotilanteessa lapsen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen jatkumisen aiemmassa asuinkunnassa perheen niin halutessa. Perhe voi myös hakea lapselle hoitopaikkaa toisesta kunnasta. Nykyisellään Vantaalla on varhaiskasvatuksessa keskimäärin noin 40 lasta muista kunnista ja vantaalaisia lapsia on varhaiskasvatuksessa muissa kunnissa keskimäärin 50. Palvelujen yhteiskäytöllä ei ole merkittäviä vaikutuksia palveluverkon suunnitteluun. Kuntarajojen ylittävää palvelua

Kuva 15. Suomen ja ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen palveluverkon tavoitetilä 2018–2027.

Tulevaisuuden palveluverkko

Varhaiskasvatuksen lähipalveluperiaate säilyy ennallaan. Tulevaisuuden palveluverkko täydentyy edelleen uusilla päiväkodeilla lasten määrän kasvusta johtuen etenkin Kivistön, Tikkurilan, Myyrmäen sekä Aviapoliksen suuralueilla. Lisäksi toteutetaan alueellisten päiväkotiverkkoselvitysten mukaisia uudishankkeita korvaamaan nykyisiä huonokuntoisia tiloja. Martinlaaksossa ja Itä-Vantaalla toteutetaan uudet korvaavat tilat ruotsinkieliselle varhaiskasvatukselle. Ruotsinkielisen väestön lisääntyessä tarkistetaan palvelutarvetta. Englanninkielistä varhaiskasvatusta kehitetään osana tavanomaista palveluverkkoa lisäämällä englannin kielirikasteista esiopetusta ja varhaiskasvatusta.

Yksityistä varhaiskasvatuspalvelua lisätään varhaiskasvatuksen linjausten mukaisesti. Palvelun osuutta kasvatetaan pääsääntöisesti uusilla rakentuvilla alueilla, mutta myös täydennysrakennusalueilla.

Korjaushankkeista ainakin osa tulee toteuttaa kokonaisvaltaisina peruskorjauksina. Myös rakennusten ja pihojen kunnossapitoon tulee kiinnittää huomiota nykyistä enemmän.

Alueellisia tilakeskuksen johdolla toteutettuja päiväkotiverkkoselvityksiä jatketaan. Selvitykset ja niissä esille tulleet hanketarpeet ohjaavat osaltaan investointisuunnittelua. Mahdolliset väestöennusteiden voimakkaat muutokset sekä lainsäädännön muutokset voivat edelleen tuoda äkillisiäkin muutoksia investointiesitykseen.

Varhaiskasvatus jatkaa yhdessä tilakeskuksen kanssa moduulipäiväkotikonseptin kehittämistä sekä niiden toteuttamista. Päiväkotien nykyistä tilaohjelmaa arvioidaan ja kehitetään vastaamaan entistä paremmin varhaiskasvatuksen pedagogiikan ja oppimisympäristön vaateisiin.

8.1.2 Suomen- ja ruotsinkielinen perusopetus

8.1.2.1 Palveluverkon nykytila

Perusopetuksen kouluverkkoon kuuluu 46 koulua, joista suomenkielisiä on 42 ja ruotsinkielisiä 4. Koulut ovat hallinnollisia yksiköjä. Seitsemässä koulussa on erillisiä opetuspisteitä. Koulun pihapiirissä voi olla useita rakennuksia. Koulukiinteistöt ovat pääsääntöisesti kaupungin tai kaupungin omistamien yhtiöiden omistuksessa.

Suomenkieliset koulut:

- alakouluja/vuosiluokkien 1–4 kouluja on yhteensä 2
- alakouluja/vuosiluokkien 1–5 kouluja on yhteensä 3, joista yhdessä on kaksi erillään olevaa opetuspistettä
- alakouluja/vuosiluokkien 1–6 kouluja on yhteensä 18, joista yhdessä on kaksi erillään olevaa opetuspistettä
- yläkouluja/vuosiluokkien 5–9 kouluja yhteensä 2
- yläkouluja/vuosiluokkien 6–9 kouluja yhteensä 3
- yläkouluja/vuosiluokkien 7–9 kouluja yhteensä 4, joista yhdessä on kaksi erillään olevaa opetuspistettä
- yhtenäiskouluja/vuosiluokkien 1–9 kouluja yhteensä 10, joista kolmessa on kaksi erillään olevaa opetuspistettä

Koulurakennusten korjauksista johtuen suomenkielisen perusopetuksen toimintaa on väistötiloissa muun muassa entisissä toimistotiloissa Sanomalassa Vantaankoskella, entisen Tuomelan koulun tiloissa Hämeenkylässä sekä Metropolia ammattikorkeakoululta vapautuneissa tiloissa Lummetiellä Tikkurilassa.

Ruotsinkieliset:

- alakouluja/vuosiluokkien 1–6 kouluja on 3, joista yhdessä erillään oleva opetuspiste
- yläkouluja/vuosiluokkien 7–9 kouluja on yksi

Suomenkielinen kouluverkko. Nykyinen kouluverkko on kattava. Kouluverkko on rakentunut pitkän aikavälin aikana, näin ollen kaksi koulua voi sijaita melko lähekkäin peruskoulu-uudistuksesta johtuen (oppikoulut, kansalaiskoulut).

Suomenkielisessä perusopetuksessa toteutetaan lähikouluperiaatetta. Oppilaiden koulumatkat ovat pääsääntöisesti alle kolme kilometriä ja yhtenä oppilaaksioton periaatteena on oppilaan turvallinen ja lyhyt koulumatka. Oppilaaksioton kriteereistä päättää opetuslautakunta.

Suomenkieliset koulut on jaettu kolmeen oppilaaksiottoalueeseen. Aluejako on yhteneväinen aluepäällikköjen toiminta-alueiden kanssa ja kullakin oppilaaksiottoalueella on 12–17 koulua. Suomenkielisissä kouluissa vuonna 2017 oli keskimäärin 524 oppilasta.

Vantaalla voi opiskella perusopetuksessa kokonaan englannin kielellä, osittain saksan kielellä tai ruotsin kielikylvyssä. Perusopetuksen voi käydä englannin kielellä Kaivokselan koulussa (vuosiluokat 1–6), Rekolanmäen koulussa (vuosiluokat 1–6) ja Vantaan kansainvälisessä koulussa (vuosiluokat 1–9). Kielikylpyopetusta ruotsin kielellä annetaan Uomarinteen koulussa (vuosiluokat 1–6) ja Viertolan koulussa (vuosiluokat 1–6) sekä osittaista kielikylpyopetusta Kilterin koulussa (vuosiluokat 7–9). Musiikkiluokkatoimintaa järjestetään Aurinkokiven, Hämeenkyvän, Lehtikuusen, Martinlaakson, Mikkolan, Peltolan, Simonkallion, Vantaankosken ja Ylästön kouluissa.

Oppilaiden kolmiportainen tuki järjestetään pääsääntöisesti lähikouluissa, mukaan lukien erityinen tuki. Jokaisella alueella on vaativan tason erityisopetuksen etappi- ja pajaryhmiä ja jalkautuvaa etappi- ja pajatoimintaa. Kaupunkitasoiset poliklinisen opetuksen ryhmät sijaitsevat Viertolan koulussa. Vammaisopetusta järjestetään Jokiniemen, Koivukylän, Martinlaakson, Rekolanmäen ja Viertolan kouluissa.

Montessoriluokkia on Kuusikon koulussa. Lisäksi Vantaalla toimii yksi yksityinen koulu, jossa noudatetaan steinerpedagogiikkaa.

Ruotsinkielinen kouluverkko. Vuosiluokkien 1–6 kouluja on neljä, joissa kaikissa järjestetään myös esiopetusta tällä hetkellä. Koulut sijaitsevat Hakunilan, Tikkurilan, Aviapoliksen ja Myyrmäen suuralueilla. Aviapoliksen alueella sijaitseva Kyrkobyn koulu kuuluu hallinnollisesti Tikkurilan suuralueella sijaitsevaan Dickursbyn kouluun. Vanhimmat koulut ovat Kyrkobyn koulu, jonka päärakennus on rakennettu vuonna 1837 ja Västersundomin koulu, jonka päärakennus on rakennettu vuonna 1899. Vuosiluokkien 7–9 koulu sijaitsee samassa kiinteistössä lukion kanssa Aviapoliksen suuralueella.

Ruotsinkielistä kouluverkkoa on myös tarkasteltu siten, että on selvitetty mahdollisuuksia rakentaa yhteisiä kampuksia, joissa on sekä päivähoidon että koulun palveluja samalla tontilla.

Palveluverkon nykytila. Suomenkielinen peruskouluverkko on kattava. Suomenkieliset peruskoulupalvelut on toteutettu lähikouluperiaatteella. Koulukuljetuksen piirissä on vain 3,4 % yleisopetuksen oppilaista. Pääsääntöisesti oppilaat kulkevat kouluun kävellen tai pyöräillen.

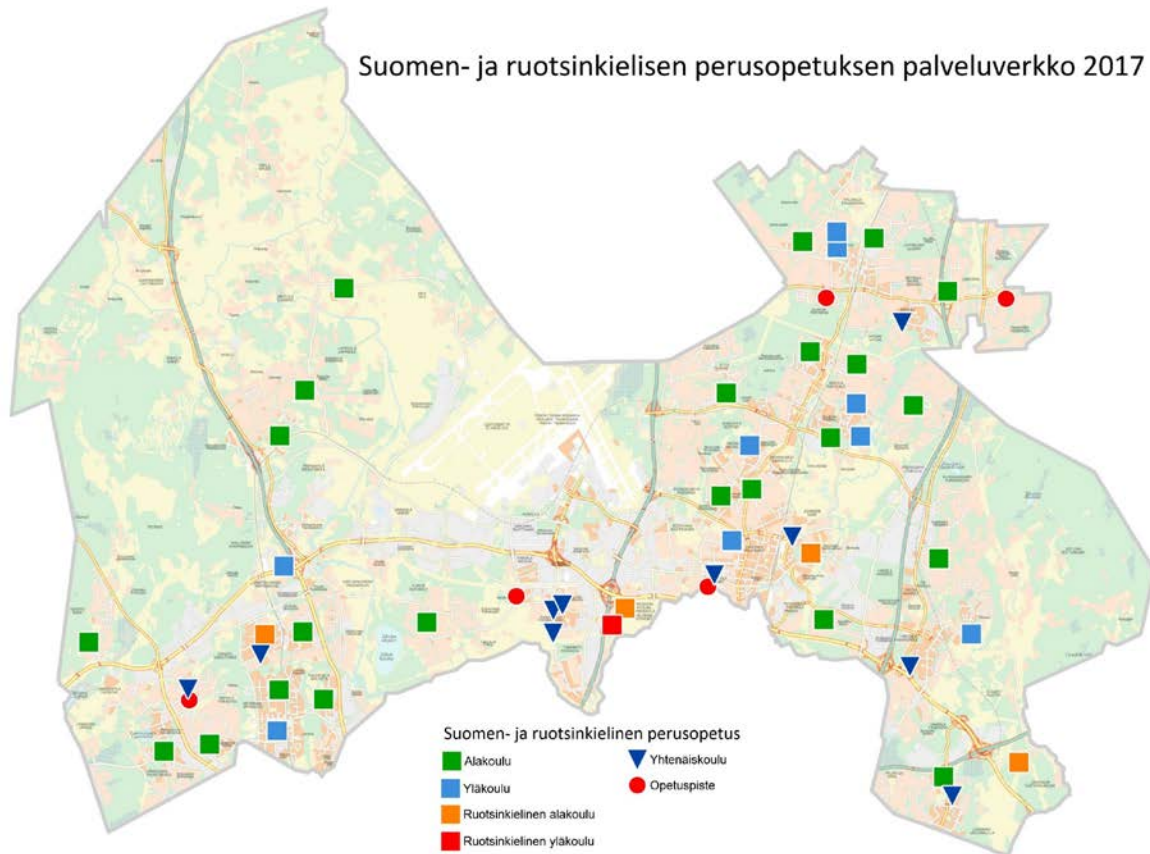
Ruotsinkielisissä kouluissa on koulukuljetuksen piirissä 41 % vuosiluokkien 1–6 oppilaista. Osalla oppilaista koulumatkat ovat pitkiä, mikä näkyy sekä bussiliikenteen että taksikuljetusten kustannuksissa.

Sivistystoimi tekee yhteistyötä joukkoliikenteen suunnittelijoiden kanssa, jotta haja-asutusalueilla asuvien oppilaiden joukkoliikennenyhteydet ovat mahdollisimman sujuvat

Koulukiinteistöissä esiintyy sisäilmaongelmia ja kouluissa on myös runsaasti peruskorjaustarpeita, mikä vaikuttaa myös korjausten aikana tarvittaviin väistötiloihin. Kaupungin väestönkasvun myötä myös oppilasmäärä kasvaa, joten tulevaisuudessa nykyisistä koulutiloista ei pääsääntöisesti ole mahdollista järjestää väistötiloja tilankäyttöä tiivistämällä.

Valtakunnallisesti voidaan arvioida, että vantaalainen suomenkielinen kouluverkko on tehokas ja taloudellinen. Koulujen keskimääräisesti suurempi keskikoko takaa, että opetus pystytään järjestämään toiminnallisesti ja taloudellisesti järkevästi.

Kasvava oppilasmäärä voidaan ottaa vastaan siten, että uudet alueet tarvitsevat uudisrakentamista.

Kuva 16. Suomen ja ruotsinkielisen perusopetuksen palveluverkon nykytila 2017.

8.1.2.2 Palveluverkon kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset

Suomenkielisessä perusopetuksessa toteutetaan lähikouluperiaatetta. Vuosiluokkien 1–6 opetustilat suunnitellaan ryhmätilaperiaatteella. Vuosiluokkien 7–9 opetuksessa käytetään edelleen ainekohtaisia opetustiloja. Mikäli ruotsinkielisen väestön määrä lisääntyy, kasvavaan palvelutarpeeseen vastataan.

Keskeiset palveluverkon kehittämiseen vaikuttavat tekijät

Palveluverkon ja vuotuisen toimitilainvestointiohjelman suunnittelun lähtökohtana on nykyinen palveluverkko, väestöennusteen mukainen oppilasmäärän muutos sekä tilojen kunto. Lisäksi investointiohjelma sovitetaan kaupungin investointimäärärahoihin.

Väestöennusteen 2017–2027 mukaan perusopetusikäisten määrä kasvaa vuoteen 2027 mennessä noin 2 400 henkilöllä. Kasvu vastaa kolmen suurehkon yhtenäiskoulun oppilasmäärää. Suurimpia kasvualueita ovat Myyrmäen (809), Tikkurilan (726) ja Kivistön (665) suuralueet. Aviapoliksen (-27) ja Korson (-128) suuralueilla oppilasmäärän kasvu on taittumassa ennusteajanjaksolla.

Lainsäädännön muutokset. Valtion rahoituksen turvin kerhotoimintaa on lisätty viime vuosina merkittävästi. Oppilaiden liikunnan lisäämisessä on kouluilla ollut tukena Liikkuvan koulun toiminta. Lisäksi koulujen pihoja on kehitetty suunnitelmallisesti.

Digitaalisten palvelujen kehittäminen. Sähköisiä palveluja ovat muun muassa peruskouluun ilmoittautuminen, aamu- ja iltapäivätoimintaan hakeutuminen sekä hakemukset koulukuljetuksiin.

Valtakunnallisissa tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön suunnitelmissa teknisen oppimisympäristön kehittäminen on määritelty keskeiseksi kehittämiskohteeksi. Päiväkodeilla, kouluilla ja oppilaitoksilla on oltava tasa-arvoiset mahdollisuudet hyödyntää tieto- ja viestintätekniikkaa ja sähköisiä oppimateriaaleja sekä muita e-aineistoja oppijoiden oppimisen tukena.

Kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset

Suomenkielisten koulujen vuosiluokkajako tulee muuttumaan 1.8.2018 siten, että Länsimäen koulu muuttuu 1–9 koulusta asteittain 5–9 kouluksi ja Rajakylän koulu muuttuu asteittain 1–6 koulusta 1–4 kouluksi. 1.8.2019 Vantaankosken koulusta luovutaan ja Aurinkokiven sekä Ylästön kouluista tulee 1–9 luokkien kouluja. 1.8.2021 Korson koulun toiminta lakkaa ja Leppäkorven koulu muuttuu vuosiluokkien 1–9 kouluksi. Lisäksi suunnitteilla on Kivimäen koulun muuttuminen 1–9 kouluksi 1.8.2021 alkaen ja uuden vuosiluokkien 1–6 koulun perustaminen Myyrmäen alueelle 1.8.2025. Kanniston koulu on suunniteltu laajennettavaksi yhtenäiskouluksi 1.8.2025 alkaen. Lisäksi 1.8.2026 valmistuu Keimolanmäen vuosiluokkien 1–6 koulu.

Uusista kouluyksiköistä tehdään pääsääntöisesti kooltaan sellaisia, että vuosiluokat 1–6 ovat kooltaan vähintään noin 300 oppilasta ja vuosiluokat 7–9 vähintään 350 oppilasta. Riittävän suuri yksikkö koko mahdollistaa opetuksen monipuolisen ja joustavan toteuttamisen ja ryhmittelyn sekä riittävän valinnaisuuden. Yhtenäiskouluja pyritään rakentamaan aina, kun se on toiminnallisesti ja taloudellisesti mahdollista. Suunnittelussa suositaan yhtenäiskouluja, joiden kokoluokka on 500–900 oppilasta.

Koulurakentamisessa siirrytään kotiluokka-ajattelusta ryhmätila-ajatteluun, jossa tilakokonaisuutta ajatellaan moduulina. Moduulissa tiloja voidaan jakaa päivän mittaan joustavasti tukemaan erilaisia opetus- ja oppimistuokioita. Moduulissa työskentelee esim. 80–100 oppilasta ja 4–5 opettajaa. Osa aineopetuksesta toteutetaan edelleen erityistyöskentelytiloissa/erikoisluokissa. Vuosina 2016–2017 on laadittu toiminnan tarpeista sekä tilaohjelmatarjonta tukemaan uusien koulujen toteuttamista, että vantaalainen koulusuunnitteluohje. Käynnissä on myös valtakunnallisen RT-ohjekortin päivitystyö.

Olemassa olevissa kouluissa muokataan tilaratkaisuja mahdollisuuksien mukaan kohti ryhmätila-ajattelua, joka tukee pari- ja tiimiopetajuutta.

Tiloja voidaan käyttää myös aamu- ja iltapäivätoimintaan. Koulurakennusta ajatellaan monitoimitalona, jossa monitila-ajattelu tarjoaa tilat myös organisaation ulkopuolisille käyttäjille koulun aktiivisen toiminta-ajan ulkopuolella. Esimerkiksi nuorisotoimen toiminnalliset tarpeet voidaan ottaa huomioon suunnittelemalla tilat monikäyttöisiksi yhteiskäyttötiloiksi. Taiteen perusopetuksessa hyödynnetään koulujen ja oppilaitosten tiloja.

Edellä esitetyt periaatteet koskevat myös ruotsinkielisiä koulutiloja.

Lisärakentamista tarvitaan ennen kaikkea uusilla alueilla Kivistön ja Aviapoliksen (Veromiehen kaupunginosan) alueilla. Lisäksi jo olemassa olevien alueiden täydennysrakentamisen ja keskusta-alueiden kehittämisen myötä myös näiden alueiden palveluverkon kapasiteetti on ylittymässä oppilasmäärän kasvusta johtuen. Erityisesti Myyrmäen suuralueella tarvitaan lisärakentamista, mutta myös muiden kehitettävien ja kasvavien alueiden asukas- ja oppilasmäärän kehitystä suhteessa käytettävissä olevaan tilakapasiteettiin seurataan vuosittain. Aviapoliksen Veromiehen kaupunginosan uudisrakentamistarpeita ja aikatauluja selvitetään uusimman väestöennusteen mukaisesti.

Suomenkielisessä perusopetuksessa on tehty laaja selvitys alueittain koulujen maksimioppilasmäärästä sekä tulevasta oppilasmääräkehityksestä koulujen tiloihin nähden. Selvityksessä painotettiin tilojen ohella myös opetuksen muuttuneita järjestelyitä siten, että koulujen tilankäyttöä muutetaan yleisesti vallitsevista käytännöistä. Esimerkiksi tilojen päivittäistä käyttöaikaa laajennetaan ja opetus ei tapahdu aina ”kotiluokassa” tai samassa aineopetusluokassa. Selvityksessä painotettiin tilojen monikäyttöisyyttä, koko koulun tarkastelua oppimisen tiloina, toiminnan järjestämistä uuden oppimisen mukaisin järjestelyin sekä tilojen päivittäisen käyttöasteen ja käyttöajan laajentamista.

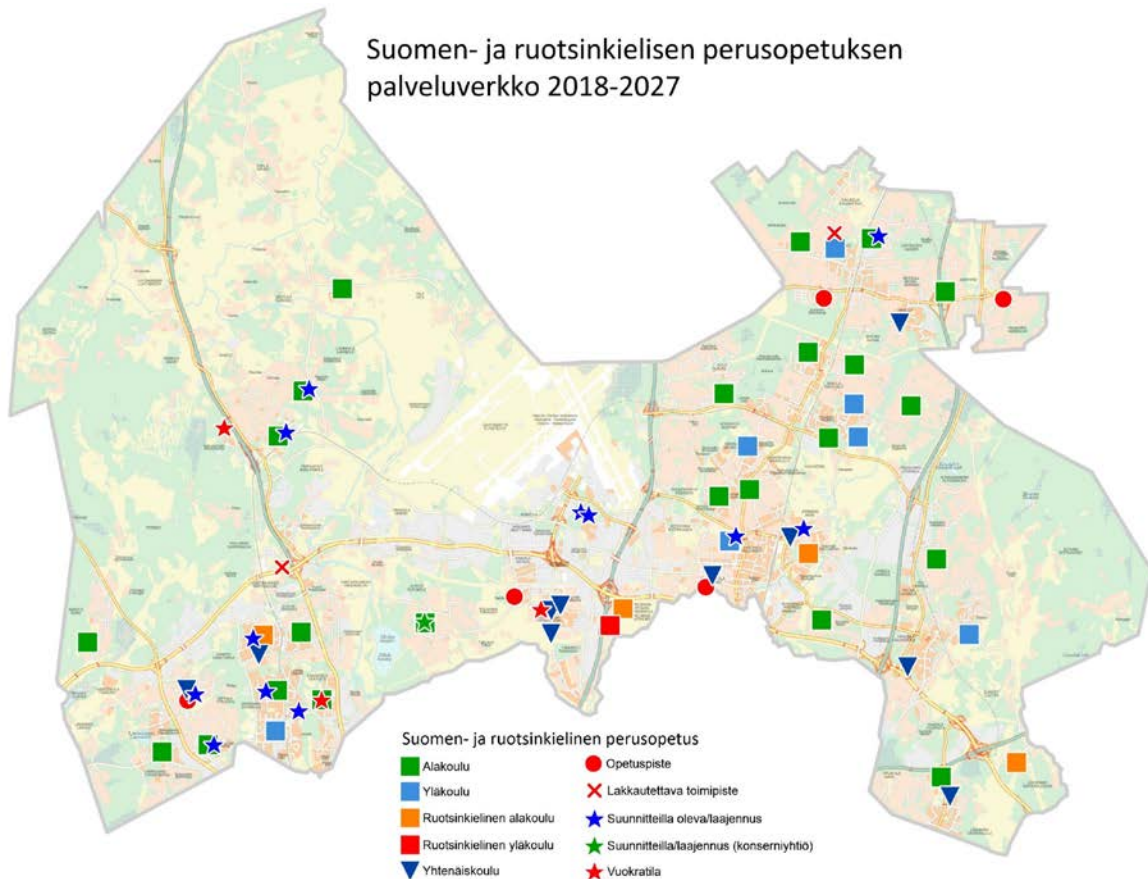
Alueellinen selvitys Aviapoliksen suuralueen kouluverkosta tulee laatia, jotta uuden, rakentuvan alueen palveluverkon kokonaisuus suhteessa nykyiseen Pakkalan, Tammiston ja Ylästön kaupunginosissa olevaan kouluverkkoon saadaan toteutettua tasapainoisesti sekä palvelujen tarjonnan että saavutettavuuden osalta.

Opetuslautakunnan 12.9.2016 § 11 päätöksen mukaisesti Lounais-Vantaan kouluverkkoratkaisut selvitetään Hämeenkylässä ja Rajatorpan koulujen valmistuttua vuoden 2021 kesällä valmistuvan väestöennusteen pohjalta. Sivistystoimi tulee tekemään syksyllä 2021 Lounais-Vantaan kouluverkkoselvityksen ja sen pohjalta valmistellaan päätösesitykset Lounais-Vantaan kouluverkosta vuoden 2021 lopulla.

Lisäksi selvitetään mahdollisuudet käsityötilojen yhteiskäyttöön ja yhteisen kurssitarjonnan kehittämiseen helposti keskenään saavutettavien toimipisteiden välillä. Tällöin osasta kouluja vapautuu tiloja joustavammin myös muun kuin käsityöopetuksen käyttöön.

Olemassa olevista koulukäyttöä varten varatuista tonteista ei tulisi luopua väestönkasvun vuoksi. Täydennysrakentamisen alueilla nykyisen palveluverkon kapasiteetti ei välttämättä riitä vastaamaan oppilasmäärän kasvuun. Kivistön ja Aviapoliksen/Veromiehen alueille on yleiskaavassa/kaavarungossa esitetty varaukset perusopetuksen Y-tonteille.

Tulevien peruskorjaushankkeiden yhteydessä tulee selvittää mahdollisuudet vaihtoehtoisesti toteuttaa hanke uudisrakennuksena.

Kuva 17. Suomen ja ruotsinkielisen perusopetuksen palveluverkon tavoitetilä 2018–2027.

Tulevaisuuden palveluverkko

Uusi oppimiskäsitys ja opetussuunnitelma mahdollistavat joustavan tilojen käytön, mikä parhaimmillaan edistää tehokasta ja verkostomaista tilojen käyttöä. Tulevaisuuden palveluverkon tulee olla joustava ja mahdollistaa tilojen yhteiskäyttöä.

Tulevaisuuden kouluverkon tulee omalta osaltaan vähentää alueellista eriytymistä. Verkostomaisella tilojen käytöllä ja sitä kautta alueellisesti perustettavilla ryhmillä voidaan myös parantaa tiettyjen oppiaineiden kurssitarjontaa.

Koulujen yhteydessä olevien liikuntasalien on oltava tarpeeksi suuria (vähintään 500 m²), jotta ne palvelevat vapaa-ajan käytön tarpeita, mutta myös koulun ja opetustoiminnan tarpeita yhä suurenevissa yksiköissä.

Asuinalueiden eriytymisen lisääntyessä muun muassa maahanmuuttajaväestön määrän kasvaessa tulee tehdä yhä tiiviimpää yhteistyötä kaavoituksen, asuntorakentamisen ja palvelujen järjestäjien kesken. Asuinalueiden eriytymiskehityksen hillintään ja hallintaan voi kukin toimija omalta osaltaan vaikuttaa, mutta mikään niistä ei voi tehdä sitä yksin. Lisäksi kehitetään alueellista moniammatillista verkostotyötä ja kolmannen sektorin kanssa tehtävää yhteistyötä.

Mikäli ruotsinkielisen väestön määrä ja ruotsinkielisten palvelujen tarve kasvaa, ruotsinkielisissä kouluissa on vielä tilaa uusille oppilaille ja tilankäyttöä on mahdollista tehostaa sekä sijoittaa ruotsinkielisiä opetusryhmiä suomenkielisiin kouluihin.

8.1.3 Nuoriso- ja aikuiskoulutus (suomen- ja ruotsinkielinen)

8.1.3.1 Palveluverkon nykytila

Lukiokoulutus. Vantaalla on viisi suomenkielistä lukiota ja yksi ruotsinkielinen lukio. Suomenkieliset lukiot ovat kooltaan 430–1163 opiskelijan oppilaitoksia, keskikoko 729 opiskelijaa. Kolmessa lukiossa (Sotungin lukio, Tikkurilan lukio, Martinlaakson lukio) on lisäksi myös opetusta aikuisopiskelijoille.

Martinlaakson lukio sijaitsee Mercuria Kauppiaitten Kauppaoppilaitoksen kanssa samassa kiinteistössä. Sotungin lukio toimii samassa kiinteistössä peruskoulun kanssa ja Lumon lukio Lumon monitoimitalossa. Tikkurilan lukio ja Vaskivuoren lukio toimivat erillisissä kiinteistöissä.

Nykyinen lukioverkko on muodostunut 1990-luvulla ja 2000-luvun alkupuolella, kun lukioita yhdistettiin siten, että yhdeksästä lukiosta tiivistettiin viiteen lukioon. Lukioverkon kehittämisen lähtökohtana on ollut lukioden sijoittuminen hyvien liikenneyhteyksien varrelle sekä riittävän suuret oppilaitokset. Suomenkielisistä lukioista neljä sijaitsee juna-aseman läheisyydessä siten, että kolme lukiota sijaitsee kehäradan varrella. Ainoastaan Sotungin lukioon on rajalliset kulkuyhteydet julkisilla liikennevälineillä.

Vantaan lukiot ovat kooltaan suuria, keskimääräinen koko vuonna 2017 suomenkielisissä lukioissa oli 711 opiskelijaa.

Suhteutettaessa oppilaitoksen opiskelijamäärä käytettävissä oleviin neliöihin, saadaan oppilaitosten käyttöastetta kuvaava luku. Opetushallituksen vuonna 1995 laatimien lukion tilantarpeen tunnuslukujen mukaan neliötä/opiskelija tulisi olla opiskelijamäärästä riippuen 5,7–6,9. Lumon ja Martinlaakson lukioita lukuun ottamatta kaikkien lukioden käytettävissä olevat tilat ylittävät tilantarpeen suositukset. Tilojen käytön tehostamismahdollisuudet on selvitettävä kasvavan opiskelijamäärän kasvun johdosta. Tosin lukiorakennukset ovat tehokkaassa käytössä, koska opetuksen lisäksi opiskelijat käyttävät tiloja oppituntien jälkeen ryhmätöihin ja harjoituksiin. Lisäksi Martinlaakson ja Tikkurilan lukion tiloissa järjestetään klo 17.00–20.00 iltaopetusta aikuisopiskelijoille.

	Tikkurila	Sotunki	Lumo	Vaskivuori	Martinlaakso
	1 163	429	568	1017	469
	9 343	3 449	3 550	7 738	3 190
	8,03	8,04	6,25	7,61	6,80

Kuva 18. Vantaan lukioden opiskelijamäärät, pinta-alat (pois lukien keittiöt) ja pinta-alat opiskelijaa kohden.

Kuva 19. Lukioiden palveluverkon nykytila 2017.

Ammatillinen koulutus. Vantaan kaupunki toimii ammatillisen koulutuksen järjestäjänä. Oppilaitoksia on yksi, Vantaan ammattiopisto Varia. Varia toimii neljässä toimipisteessä, jotka ovat sijoittuneet maantieteellisesti tasaisesti eri puolille Vantaata. Oppisopimustoimisto sijaitsee Leijassa. Ammatillisen koulutuksen verkko on toimiva, mutta jotain koulutusaloja joudutaan järjestämään sekä idässä että lännessä. Lisäksi Vantaalla toimii kaupungin yli 90 prosenttisesti omistama Mercuria Kauppiaitten kauppaoppilaitos Oy. Ammatillisen koulutuksen verkkoa on suunniteltu pitkäjänteisesti. Toimipisteiden määrä on vähentynyt kahdeksasta neljään. Tavoitteena on ollut yksikköjen taloudellinen tehokkuus, opetusalojen tarkoituksenmukainen sijoittelu ja hyvät joukkoliikenneyhteydet.

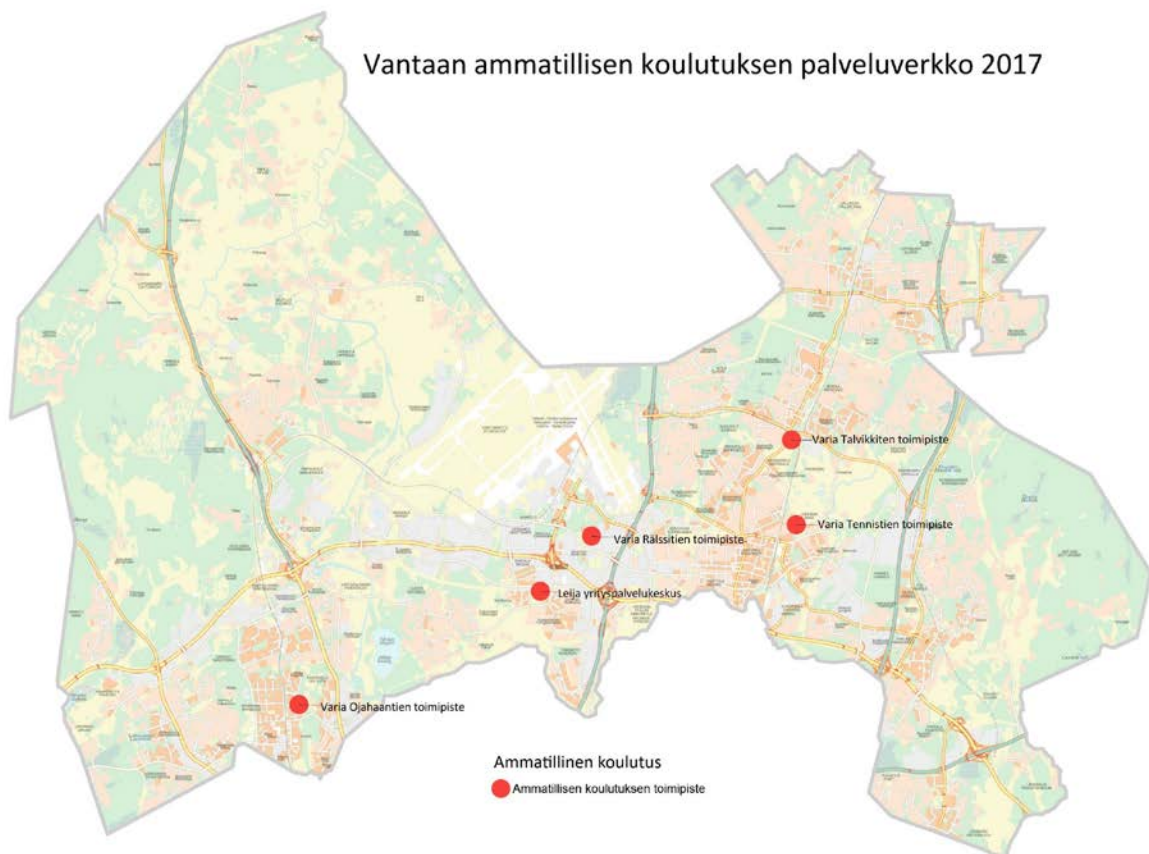
Vantaalla ei ole ruotsinkielistä ammatillista oppilaitosta, vaan Vantaa on osakkaana Helsingissä sijaitsevassa Yrkesinstitutet Practicumissa.

Variassa on tällä hetkellä käytössä keskimäärin 16,2 htm²/opiskelija. Neliömäärä vaihtelee aloittain ja tutkinnoittain.

	Hiekkaharjun toimipiste	Koivukylän toimipiste	Aviapoliksen toimipiste	Myyrmäen toimipiste	Varia yhteensä
	1 190	490	780	730	3 190
	21 500	5 500	11 600	11 900	50 500
	18,06	11,24	14,87	16,30	15,83

Kuva 20. Vantaan ammatillisen koulutuksen toimipisteet, oppilaitosten pinta-alat ja pinta-ala opiskelijaa kohden.

Tämän lisäksi oppisopimusopiskelijoita sekä perusopetuksen lisäopetuksen opiskelijoita on yhteensä noin 600 opiskelijaa.

Kuva 21. Ammatillisen koulutuksen palveluverkon nykytila 2017.

Vantaan aikuisopisto. Vantaan aikuisopisto järjestää kansalaisopisto-opetusta, aikuisten perusopetusta sekä maahanmuuttajien kotouttavaa koulutusta. Aikuisopiston omat päätoimipisteet ovat Vantaan opistotalo (Lummetie 5), opiston taidekeskus (Lummetie 4) sekä Myyrinki (Liesitori)

1). Näiden lisäksi opetusta järjestetään yli 50 opetuspisteessä eri puolilla Vantaata – enimmäkseen koulujen tiloissa iltaisin.

Palveluverkko on kehittynyt omien tilojen osalta vuosien aikana lähinnä tarjoutuneiden tilaisuuksien hyödyntämisen myötä. Kouluilla ja muualla järjestettävän opetuksen sijaintiin vaikuttavat muun muassa tilojen saatavuus, tilojen käyttökelpoisuus sekä asiakkaiden toiveet.

Aikuisopiston omien tilojen käyttöaste on erittäin korkea, koska opiston toiminta jakaantuu kello 8.00–21.30 välille. Aikuisten perusopetus ja maahanmuuttajakoulutus käyttävät pääosin tiloja aamulla ja päivällä, kun taas kansalaisopiston toiminta painottuu iltaan ja viikonloppuihin. Tilojen käyttöastetta ei juuri pysty nostamaan.

8.1.3.2 Palveluverkon kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset

Toisen asteen oppilaitosten palveluverkon kehittämisessä yksi tärkeistä lähtökohdista on, että oppilaitosten tulee sijaita hyvien julkisten liikenneyhteyksien varrella. Fyysiset tilat tulee rakentaa siten, että niitä voidaan muunnella joustavasti muuttuvien oppimisympäristövaatimusten mukaisiksi. Uusien tilojen suunnittelussa selvitetään tilojen yhteiskäytön mahdollisuuksia yritysten kanssa.

Uusien toisen asteen oppilaitostilojen tarve kasvaa tulevana vuosina, kun nuorten määrä kasvaa niin Vantaalla kuin koko pääkaupunkiseudulla. Ammatillisen koulutuksen tilatarpeisiin vaikuttavat myös työelämän tarpeet. Tilatehokkuutta tulee lisätä opiskelijamäärän kasvaessa. Aikuisopisto haluaa tarjota koulutusta lähipalveluna. Tämän johdosta on tärkeää, että opetusta voidaan jatkossakin antaa laajasti eri kaupunginosissa. Asukasmäärän kasvaessa eri kaupunginosiin rakennettavia uusia tiloja tulee hyödyntää myös aikuisopiston opetuksen järjestämispaikkoina.

Keskeiset palveluverkon kehittämiseen vaikuttavat tekijät

Vantaan väestöennusteen mukaan nuorten määrä kasvaa noin 1 630 henkilöllä vuosina 2017–2027. Luku perustuu väestöennusteen 15–17-vuotiaiden ikäluokkia koskeviin tietoihin. Tästä määrästä noin 50 % on lukiokoulutuksen kohderyhmää ja noin 50 % ammatillisen koulutuksen kohderyhmää. Ammatillisessa koulutuksessa myös aikuisten koulutustarpeen odotetaan lisääntyvän merkittävästi seuraavan kymmenen vuoden aikana.

Lukiokoulutus. Ikäluokkien kasvaessa Vantaan lukioden nykyinen palveluverkko ei riitä ennusteiden mukaisille opiskelijamäärille. Palveluverkossa on tehty vuodelle 2026 varaus 1 000 opiskelijan Kivistön lukiosta, mutta nyt on päädytty esittämään uuden lukion rakentamista Aviapolikseen. Uudesta lukiosta olisi tarkoitus rakentaa kansainvälisyyspainotteinen lukio, jossa tehdään tiivistä yhteistyötä myös alueen yritysten kanssa. Oppilaitoksen sijainnista päätettäessä on hyvä huomioida myös, mitä palveluja on lähialueella. Lukion rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuonna 2024.

Perusopetuksen päättävien ikäluokat kasvavat tasaisesti vuodesta 2018 lähtien, joten ennen uuden lukion valmistumista tulee selvittää nykyisten lukiotilojen käytön tehostaminen ja mikäli tehostaminen ei riitä, lukiokoulutuksen käyttöön voi olla tarpeen hankkia väliaikaisia opiskelutiloja. Palveluverkon kehittämisessä on tärkeää ottaa huomioon myös nykyisten kiinteistöjen ylläpidosta huolehtiminen. Sisäilmaongelmia tulee pyrkiä ennaltaehkäisemään ja mahdollisiin ilmenneisiin ongelmiin pitää pystyä reagoimaan nopealla aikataululla.

Lukiokoulutuksessa otettiin vuonna 2016 käyttöön uudet opetussuunnitelmat. Uusi opetussuunnitelma edellyttää lukion tiloilta digitaalisten mahdollisuuksien joustavaa hyödyntämistä sekä muunneltavuutta ja joustavuutta. Opiskeluympäristöjen tulee olla vuorovaikutusta, yhteisöllisyyttä sekä itsenäistä työskentelyä tukevia ja ratkaisuisia tulee ottaa huomioon, että oppimista tapahtuu mitä moninaisimmissa tilanteissa ja paikoissa. Opiskeluympäristöjä laajennetaan oppilaitoksen ulkopuolelle myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen. Yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden oppilaitosten, kirjastojen, liikunta- ja luontokeskusten, taide- ja kulttuurilaitosten, työelämän ja yritysten sekä muiden tahojen tarjoamia opiskeluympäristöjä hyödynnetään monin tavoin.

Vuonna 2016 käynnistynyt ylioppilaskirjoitusten digitalisoituminen asettaa myös omat vaatimuksensa lukiokoulutuksen tiloille. Digitaalisten ylioppilaskirjoitusten järjestäminen edellyttää riittävää sähkönsyöttöä kirjoituksiin varatuissa tiloissa. Digitaaliseen koeympäristöön rakennetaan langallinen suljettu verkko. Koeympäristö on käytössä noin kaksi viikkoa lukukausittain eikä ympäristöä voida purkaa ylioppilaskokeiden välissä. Tila, jossa ylioppilaskirjoitukset järjestetään, tulee saada lukittua, sillä laitteistoa säilytetään tilassa läpi kirjoitusten. Fyysisesti sähköinen koeympäristö vie suurin piirtein yhtä paljon tilaa kuin paperikokeiden järjestäminen.

Lukiokoulutusta ollaan uudistamassa vuonna 2017 käynnistyneessä opetus- ja kulttuuriministeriön Uusi lukio -kehittämisohjelmassa. Uudistus pitää sisällään lukiolain ja lukion toiminnallisen uudistamisen, ja sen tavoitteena on muun muassa sujuvoittaa siirtymistä toisen asteen opinnoista korkeasteelle. Uudistuksen myötä lukiokoulutuksen ja korkeakoulujen välisen yhteistyön kehittämiseksi on entistä suurempi tarve.

Ammatillinen koulutus. Amatillisen koulutuksen koulutuspaikkoja lisätään ja tilatehokkuutta kasvatetaan. Valtakunnalliset uudistukset ja työelämän muutostarpeet huomioidaan ammatillisen koulutuksen suunnittelussa. Amatillisen koulutuksen määrään vaikuttavat peruskoulun päättävien nuorten määrän kehitys ja työelämän tarpeet sekä oppilaitoksen vetovoima.

Vehkalan alueelle suunnitellaan ammatillisen koulutuksen toimipisteen sijoittamista. Tavoitteena on, että 2020-luvun loppupuolella Varian käytössä on kaksi toimipistettä, toinen Vehkalassa ja toinen Hiekkaharjussa. Tilankäytön tehostamisen tavoitteena on, että m²/opiskelija laskee kolmanneksen. Kolmantena tavoitteena on, että samaa koulutusta ei järjestetä enää muutosten jälkeen kahdessa toimipisteessä, vaan kaikki saman alan koulutukset keskitettäisiin yhteen paikkaan. Vehkalan toimipiste on ehdotettu rakennettavaksi kahdessa vaiheessa. Ensimmäinen vaihe valmistuisi 2020-luvun alkupuolella. Samalla luovuttaisiin Myyrmäen toimipisteestä. Siellä nyt järjestettävä koulutus siirrettäisiin Vehkalaan, Aviapolikseen ja Hiekkaharjuun. Koulutusten siirtäminen edellyttää myös muutoksia olemassa oleviin tiloihin. Toinen vaihe valmistuisi 2028, jolloin luovuttaisiin myös Aviapoliksen ja Koivukylän toimipisteistä.

Amatillisen peruskoulutuksen koulutuspaikkojen määrän oletetaan lisääntyvän pääkaupunkiseudulla usealla tuhannella paikalla seuraavan kymmenen vuoden aikana. Vantaan osuus lisäyksestä on arvioitu olevan 100–200 koulutuspaikkaa/vuosi. 1.1.2018 voimaan tuleva uusi koulutuksen ja tutkintojen järjestämislupa sisältää aikaisempaa laajemman koulutustehtävän, muun muassa työvoimapolitiittisen koulutuksen.

Amatillisen koulutuksen koulutuspaikkojen määrää säätelee valtio. Amatillisen koulutuksen suunnittelu ei ole kuntakohtaista, vaan koulutuksen ennakointia tehdään pääkaupunkiseudun ja

Uudenmaan alueen puitteissa. Ammatilliseen koulutukseen hakeutuminen on asuinpaikasta riippumatonta ja koulutukseen haetaan yli kuntarajojen. Varian opiskelijoista noin neljännes tulee Vantaan ulkopuolelta.

Tällä hetkellä sähköisenä valtakunnallisena palveluna on esimerkiksi yhteishaku toisen asteen koulutukseen. Yhteishaun lisäksi toimii oppilaitoksen järjestämä jatkuva haku, joka on niin ikään sähköinen. Robotiikka, simulaatiot ja verkko-oppiminen lisääntyvät ammatillisessa koulutuksessa merkittävästi seuraavan kymmenen vuoden aikana.

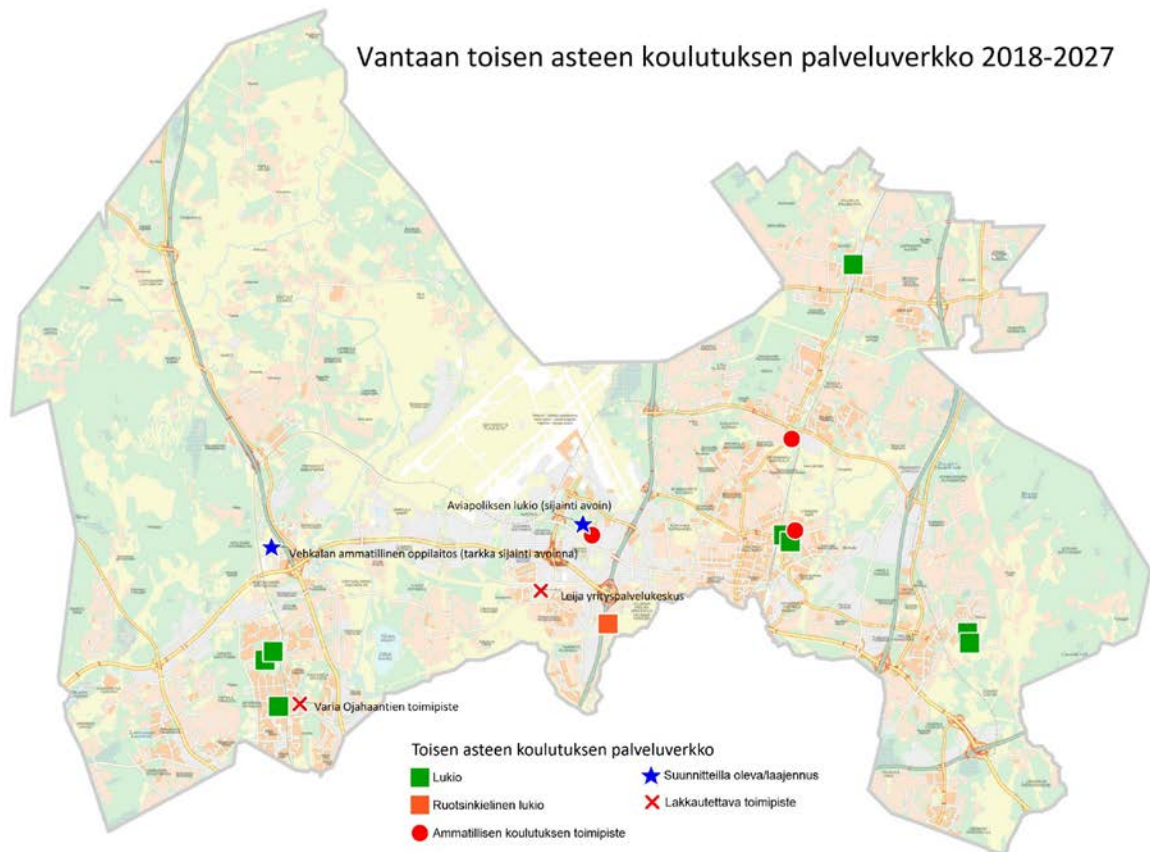
Pääkaupunkiseudulla tehdään yhteistyötä ammatillisen koulutuksen suunnittelussa, jotta koulutustarjonta jakaantuisi pääkaupunkiseudulla mielekkäästi ja että tarjontaa olisi riittävästi. Ammatillisen koulutuksen palvelutarpeen ennakointiin on luotu malli, johon osallistuvat sekä yksityiset että kunnalliset koulutuksen järjestäjät.

Ammatillisen koulutuksen tilat eivät ole kaikilta osin kunnossa. Aviapoliksen kiinteistössä on sisäilmaongelmia, Koivukylän toimipisteen tilat tulevat lähivuosina peruskorjausikään ja Myyrmäen kiinteistöä ei peruskorjata vaan siihen tehdään välttämättömät korjaustyöt, jotta rakennusta voidaan käyttää, kunnes saadaan rakennettua korvaavat tilat.

Vantaan aikuisopisto. Aikuisopisto haluaa tarjota koulutusta lähipalveluna. Tämän johdosta on tärkeää, että opetusta voidaan jatkossakin antaa laajasti eri kaupunginosissa. Asukasmäärän lisääntyminen asuntorakentamisen myötä johtaa väistämättä myös aikuisopiston palvelujen kysynnän kasvamiseen sekä valtaväestön että maahanmuuttajien koulutuksen osalta.

Opiston hallinnon ja suunnittelun käytössä olevia tiloja on järkevää keskittää tästä syntyvän synergiahäyödyn johdosta. Lisäksi muutoin paljon yksinään työtä tekeville työntekijöille on eduksi, kun he tapaavat toisiaan työskennellessään samoissa tiloissa.

Pohdinta Iso-Myyrin kiinteistössä sijaitsevien tilojen korvaamisesta muilla tiloilla kiinteistön purkamisen jälkeen on käynnistynyt. Länsi-Vantaan toimintojen turvaamiseksi on tärkeää, että näille tiloille löytyy sijainniltaan keskeiset ja asianmukaiset tilat.

Kuva 22. Toisen asteen koulutuksen tulevaisuuden palveluverkko 2018–2027.

Tulevaisuuden palveluverkko

Lukiokoulutus. Lukiokoulutuksen palveluverkon osalta selvitetään kuinka paljon lukiot pystyvät lisäämään opiskelijamääräänsä nykyisestä ja pystytäänkö siten lisäämään aloituspaikkoja suhteessa perusopetuksen päättävien ikäluokan kasvuun vai tarvitaanko lukiokoulutuksen käyttöön väliaikaisia lisätiloja, kunnes Aviapolikseen saadaan rakennettua uusi lukio.

Sotungin lukion ja Sotungin peruskoulun käytössä olevan kiinteistön tilojen riittävyyttä tulee seurata ja arvioida alueen väestön määrän kasvaessa. Vaikka lukiokoulutus ei ole paikallista vaan palvelee laajempaa aluetta, tarvitaan Sotungin tai Hakunilan alueelle lukiokoulutusta alueellisen kattavuuden näkökulmasta myös jatkossa. Sotungin lukion urheilupainotuksen näkökulmasta nykyinen sijainti on lukiolle erinomainen alueen kattavien urheilumaastojen ja liikuntatilojen ansiosta. Lähivuosina Sotungissa voi kuitenkin olla tarvetta esimerkiksi nykyisen kiinteistön laajentamiselle tai erillisen rakennuksen rakentamiselle lukiokoulutuksen käyttöön. Alueella on myös mahdollisesti tulevaisuudessa perusopetuksella laajennustarpeita, mikä tulee huomioida kaavoituksessa.

Pidemmällä aikavälillä pohdittavaksi lukioverkon kehittämisessä voidaan ottaa tarkasteluun lännen lukioden yhteistyön tiivistäminen ja esimerkiksi niin sanotun Kampuslukion kehittäminen. Lisäksi Kivistöön tulee varata asemakaavassa Y-tontti koulutukselle kasvavan kaupungin tarpeisiin.

Ammatillinen koulutus. Variassa luovutaan Länsi-Vantaa–Itä-Vantaa jaosta tarjonnan ja tilojen suunnittelussa, koska kehärata mahdollistaa liikkumisen aiempaa paremmin. Samaa koulutusta

tarjotaan vain yhdessä toimipisteessä. Keskimääräinen tilantarve m²/opiskelija pienenee kymmeneen neliöön/opiskelija.

Tavoitteena on rakentaa vaiheittain kaksi kampusaluetta kehäradan varrelle Vehkalaan ja Varian Hiekkaharjun toimipisteeseen, jossa kummassakin opiskelee noin 2000–2500 opiskelijaa. Opetus, ohjaus ja opiskelijoiden tukipalvelut järjestetään niissä siten, että opiskelu on mahdollista ympäri vuoden. Yhteisiä oppimistiloja yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa hyödynnetään nykyistä tehokkaammin.

Vantaan aikuisopisto. Uusien koulu- ja monitoimirakennushankkeiden yhteydessä varmistetaan Aikuisopiston tarpeet esimerkiksi säilytystilojen suunnittelussa.

8.1.4 Nuorisopalvelut

8.1.4.1 Palveluverkon nykytila

Nuorisotilojen palveluverkon muodostaa 13 nuorisotilaa. Palveluverkko on muodostunut tarvelähtöisesti asuinalueiden rakentumisen ja laajentumisen myötä siten, että suurimmilla asuinalueilla on nuorisotila. Nuorisotiloissa on alueen nuorille voitu tarjota harrastustoimintaa, ohjausta ja kasvun tukea sekä luoda edellytyksiä nuorten osallisuudelle ja omaehtoiselle toiminnalle. Nuorisotilat toimivat myös monipuolisina kohtauspaikkoina alueiden kansalaistoiminnalle, asukkaiden toimintaryhmille ja järjestöille.

Useat nuorisotilat sijaitsevat muiden kaupungin palvelujen yhteydessä. Martinlaakson nuorisotila, Kanniston nuorisotila sekä Mikkolan nuorisotila koulujen yhteydessä, kun taas Länsimäen nuorisotila ja Pähkinänteen nuorisotila sijaitsevat kirjastojen yhteydessä. Länsimäen nuorisotilaan on myös rakennettu toimintatilat avoimelle päiväkotitoiminnalle. Korson nuorisotilan siirtyminen Lumoon on valmisteilla.

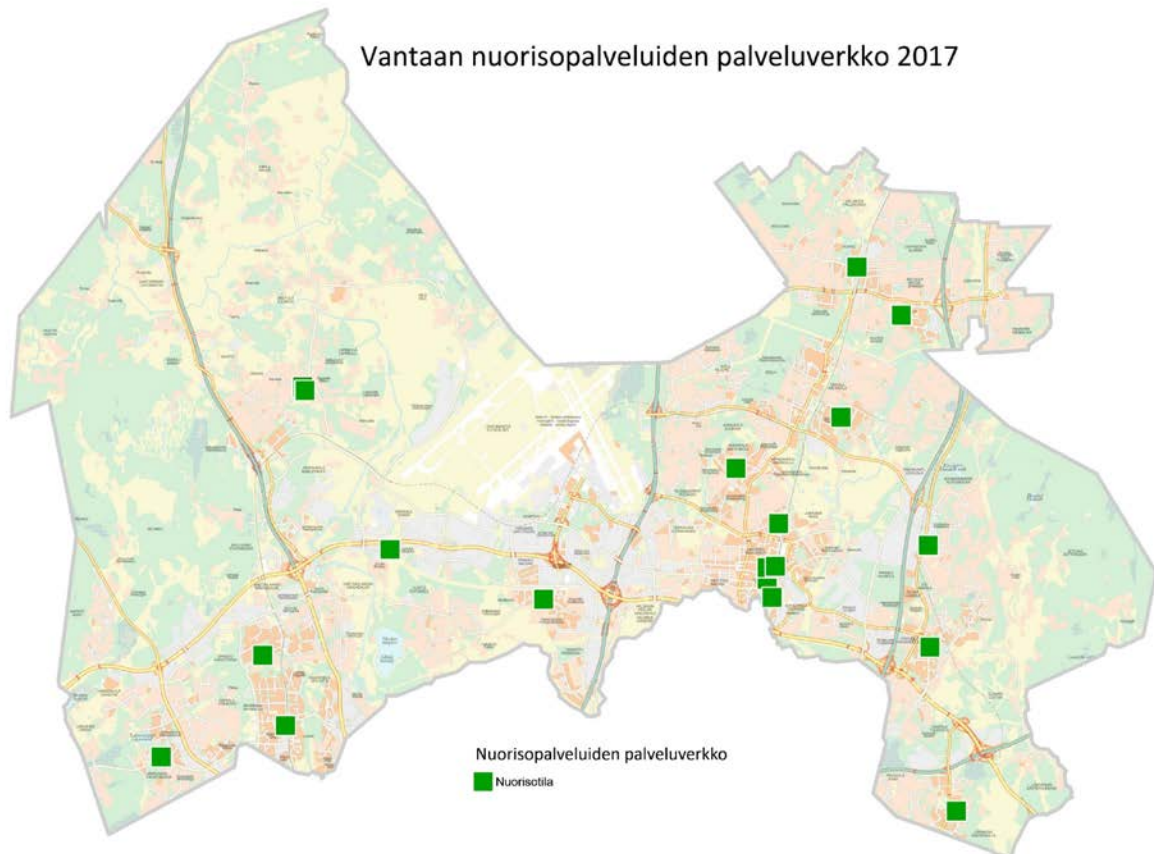
Erityisnuorisotyöntekijät jalkautuvat muun muassa nuorten kohtaamispaikoille, asemille, kauppakeskuksiin, puistoihin sekä työskentelevät myös nuorisotaloilla nuorten kasvua tukien, nuorten ryhmiä ohjaten sekä yksilötyötä tehden.

Nuorten monitoimitalo Vernissa toimii Vantaan kulttuurisen nuorisotyön keskuksena, jossa järjestetään lisäksi viikoittain lukuisia juhlia, konsertteja, teatteriesityksiä, seminaareja ja muita tapahtumia kaikenikäisille vantaalaisille.

Nuorten työpajatoiminnan tilat sijaitsevat neljässä toimipisteessä. Auto- ja metallipajan tilojen yhteydessä on myös iltatoimintaa; nuorten avointa moottoripajatoimintaa. Pajatalolla nuorten työpajojen tilojen yhteydessä on toiminut iltaisin Tikkurilan nuorisotila. Opistotalolla nuorten työpaja toimii samoissa tiloissa aikuisopiston kanssa, työpaja päiväaikoina, aikuisopisto iltaisin. Vantaan nuorten työpajatoiminnan keskeinen tavoite on nuorten ohjautuminen koulutukseen. Työpajatoiminta tarjoaa säännöllisen päivittäisen pajatoiminnan lisäksi nuorelle monipuolista tukea. Nuoria löydetään etsivän nuorisotyön ammattilaisten avulla pajatoiminnan tai muiden palvelujen pariin. Nuoret suorittavat peruskoulua loppuun, parantavat peruskoulun arvosanoja, saavat työpajatoiminnan sairaanhoitajan ja kuraattorin tukea, käyvät tutustumassa työ- ja opiskelupaikoihin jne.

Suuri osa työpajanuorista lähtee suorittamaan toisen asteen opintoja, työllistyy tai sijoittuu muuten myönteiseen tilanteeseen, osa nuorista jatkaa uudelleen työajatoiminnassa saadakseen lisää valmiuksia opiskelujen aloittamiseen. Etsivän nuorisotyön ja nuorten työpajatoiminnan tarve on edelleen kasvava, nuorten osattomuuden, syrjäytymisen riskien ja polarisaation lisääntyessä.

Nykyinen palveluverkko on ollut kattavuudeltaan kohtuullinen, mutta osa tiloista kaipaa peruskorjauksia tai korvaavia tiloja ja suurille rakentuville alueille, kuten Aviapolikseen ja Kivistöön tarvitaan tilat. Tikkurilan keskustassa on otettu käyttöön Pajataloa korvaavat, uuden nuorisotilan ja työpajatoiminnan tilat vuoden 2018 alussa.

Kuva 23. Nuorisopalvelujen palveluverkon nykytila 2017.

8.1.4.2 Palveluverkon kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset

Nuorisotyön tarkoituksena on muun muassa tukea nuorten kasvua, kehitystä, sosiaalista vahvistumista ja itsenäistymistä sekä edistää nuorten osallisuutta ja aktiivista kansalaisuutta. Nuorisolaissa nuorisotyö on määritelty kuntien peruspalveluksi ja nuorisotyön palveluverkon perusteita ovat muun muassa maksuttomuus ja nuorten osallisuus.

Nuorisotilat ja nuorisotyö ovat lähipalveluja, sillä useat nuoret viettävät suuren osan vapaa-aikastaan lähinnä omalla asuinalueellaan, mutta yhä suuremmassa määrin nuoret myös liikkuvat Vantaan eri alueilla sekä laajemmin pääkaupunkiseudulla.

Keskeiset palveluverkon kehittämiseen vaikuttavat tekijät

Kehäradan valmistumisen myötä nuorten liikkuminen vapaa-ajan harrastuksiin, töihin ja opiskelemaan koko pääkaupunkiseudulla on mahdollistunut ja lisääntynyt merkittävästi.

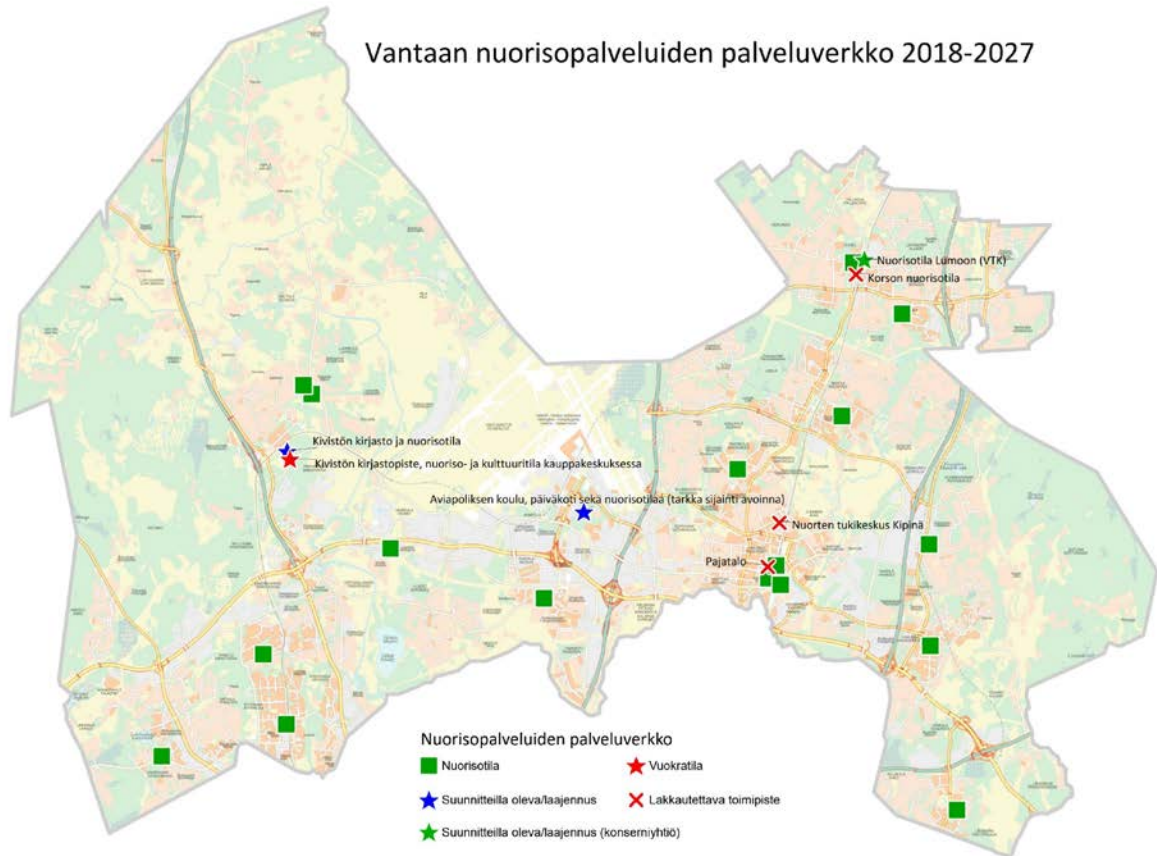
Nuorille suunnattuja kaupallisia vapaa-ajan palveluja tulee yhä enemmän ja tässä toimintaympäristössä nuorisotyöllä on kuitenkin suuri rooli sekä todennäköisesti edelleen kasvava merkitys. Nuorisotyö tarjoaa nuorelle kasvun tukea, nuorisotyöntekijän ammatillista taitoa kuulla nuorta, olla luotettava tuki ja turva nuorelle, auttaa nuorta silloin, kun nuori apua tarvitsee. Nuorisotyön maksuttomat matalan kynnyksen nuorisotyöllisesti ohjatut sosiaalista vahvistumista edistävät harrastustoiminnat ja muut nuorisotyön muodot tulevat olemaan yhä tarpeellisempia ja suosituimpia. Tätä nuorisotyön perustehtävää tarvitaan asuinalueilla tehtävässä työssä, liikkuvassa nuorisotyössä sekä kauppakeskusten ja asemien yhteydessä olevissa nuorisotyön palveluverkon tiloissa.

Digitaalisten palvelujen kehittäminen. Nuorisotyön muodot ja välineet kehittyvät myös digitalisaation myötä. Nuorisotyötä tehdään myös sosiaalisessa mediassa ja nuorisotyön sähköisiä palveluja kehitetään Vantaalla ja valtakunnallisesti, vuorovaikutus nuorten kanssa saa uusia toisiaan täydentäviä muotoja ja toimintaympäristöjä.

Kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset

Palveluverkon kehittämisen haasteena on edelleen alueellisen nuorisotyön lähipalvelun, jalkautuvan nuorisotyön sekä asemien ja kauppakeskusten yhteyteen rakennettavien nuorisotyön tilojen ja palvelujen toteuttaminen toimintaympäristön muutoksessa.

Vuosina 2018–2021 on varauduttu nuorisotilojen toteuttamiseen Kivistön kauppakeskukseen ja Aviapoliksen Veromiehen kaupunginosan ensimmäiseen kouluhankkeeseen. Lisäksi Lumon monitoimitalon ja Jokivarren koulun Nikinmäen opetuspisteeseen toteutetaan nuorisotilat tilamuutoksien. Kaikki edellä mainitut hankkeet toteutetaan siten, että ne tukevat sivistystoimen tulosaluerajat ylittävää tilojen yhteiskäyttöä. Lisäksi Myyrmäen keskustan kehittämistoimenpiteiden seurauksena aiheutuu myös muutoksia alueen nuorisotilaverkkoon alueen rakennuksia uudistettaessa.

Kuva 24. Nuorisopalvelujen tulevaisuuden palveluverkko 2018–2027.

Tulevaisuuden palveluverkko

Toimintaympäristön huolellinen analysointi ja muutosten ennakointi, nuorten osallisuus, kumppanuudet ja palvelujen tuottaminen monialaisesti ovat nuorisotyön strategisen ja tulevaisuuden palveluverkkosuunnittelun kokonaisuuden peruslähtökohtia.

Tulevaisuuden nuorisotiloilta edellytetään hyvää muunneltavuutta sekä soveltuvuutta kehittyviin ja muuttuviin tarpeisiin. Tilojen nopea muunneltavuus antaa mahdollisuuksia tilojen käytön tehokkuuteen sekä tilojen hyvään toimivuuteen ja viihtyvyyteen. Tiloja tullaan käyttämään kaikkina viikonpäivinä ja kaikkina vuorokaudenaikoina. Tilojen muunneltavuus mahdollistaa useiden ryhmien toiminnan samanaikaisesti sekä myös isompien tapahtumien järjestämisen tilakokonaisuudessa.

Maantieteellisesti nuorisotyön ja tiloihin resurssoinnin painopisteinä tulee olemaan erityisesti kasvavat Vantaan keskukset; Tikkurila, Aviapolis ja Myyrmäki-Martinlaakso. Myös Korson, Koivukylän ja Hakunilan alueilla on tulevaisuudessa lisääntyviä nuorisotyön tarpeita. Nuoret tulevat liikumaan yhä enemmän muun muassa kehäradalla ja viettämään vapaa aikaa myös asemien ja kauppakeskusten tiloissa ja läheisyydessä. Nuorisotilojen sijoittumisella kauppakeskusten, asemien tai muiden palvelujen läheisyyteen on keskeinen tekijä tilojen ja toiminnan vetovoimaisuudelle. Tilojen tulee olla keskeisillä paikoilla ja tilojen käytettävyyden helppoa kaikkina vuorokaudenaikoina.

Pienempien alueiden alueellisen nuorisotyön resursseista tullaan huolehtimaan, nuorisotyön lähipalvelutarve tulee myös säilymään. Vantaan hyvistä liikenneyhteyksistä huolimatta merkittävä osa nuorista viettää suuren osana vapaa-ajastaan omilla asuinalueillaan.

8.1.5 Kirjastopalvelut

8.1.5.1 Palveluverkon nykytila

Kirjaston lakisääteiset tehtävät lisääntyivät uuden lain myötä 1.1.2017. Kirjaston tehtävä on paitsi edistää lukuharrastusta kaikkien ikäryhmien parissa, toimia myös kaikille avoimena yhteisöllisenä keskuksena, oppimisen paikkana ja työtilana. Esimerkiksi tietotekniikkataitojen edistäminen tukee asukkaiden työllistymismahdollisuuksia ja kansalaistaitoja, ja siten koko kaupungin elinvoimaisuutta.

Alueiden yleinen hyvinvointi ja työllisyys korreloivat kirjastojen käytön kanssa. Mitä parempi sijainti kirjastolla on, sitä houkuttelevampi ja enemmän käytetty se on.

Kirjaston kymmenen toimipistettä ja sata kirjastoauton pysäkkiä tarjoavat lainattavia ja kirjastoissa käytettäviä aineistoja, tietotekniikkaa ja niiden käytön opastusta. Lainoja annetaan vuodessa noin 3 miljoonaa, joista vuonna 2017 noin 15 % oli tietoverkkojen kautta välitettyjä e-aineistolainoja. Kävijöitä kirjastoissa on vuosittain noin 2 miljoonaa.

Kuva 25. Kirjastopalvelujen palveluverkko 2017.

8.1.5.2 Palveluverkon kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset

Kirjasto on luonteeltaan lähipalvelu. Lähikirjaston merkitys on suuri muun muassa pienten lasten ja ikääntyneiden oppimisen, hyvinvoinnin ja elämänlaadun kannalta. Näin ollen kasvavalle Kivistön alueelle on tarkoituksenmukaista toteuttaa kirjastopalvelut. Kirjaston palveluverkkoa on syytä kehittää kirjastojen toimintaa valvovan ministeriön ohjeiden mukaiseen suuntaan.

Keskeiset palveluverkon kehittämiseen vaikuttavat tekijät

Opetus- ja kulttuuriministeriön suosituksen mukaan 80 prosentille kunnan asukkaista joko kirjaston olisi sijaittava alle kahden kilometrin päässä kotoa tai kirjastoauton pysäkin alle kilometrin päässä kotoa. Saman suosituksen mukaan kirjastotilaa tulisi olla tarjolla 100 m² tuhatta asukasta kohti, ja koko maan kunnista 75 % ylittää tähän. Vantaalla on kirjastotilaa tällä hetkellä 11 800 m², eli 53 m² tuhatta asukasta kohti.

Tilanne Vantaalla vaihtelee suuralueittain. Kivistön suuralueella ei ole vielä lainkaan kirjastotilaa, Koivukylän suuralueella 13 m² ja Aviapoliksen ja Korson suuralueilla noin 26 m² tuhatta asukasta kohti. Paras tilanne on Tikkurilan suuralueella, jossa neliöitä on 78 tuhatta asukasta kohti.

Kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset

Vantaan 10 kirjastoa ja kaksi kirjastoautoa eivät riitä kattamaan uusien tai kasvavien kaupunginosien tarpeita. Parhaillaan käynnissä on Kivistön kauppakeskukseen sijoittuvan, mahdollisesti vuonna 2020 avattavan kirjaston sekä Koivukylään sijoittuvan, 2020 avattavan kirjaston suunnittelu. Kirjastojen toteutus riippuu muusta rakentamisesta, eikä kummankaan toteutuminen ole vielä varmaa.

Kirjasto tekee edellä mainituista syistä vuoden 2018 kuluessa erillisen, laajan nykytilan arvioinnin, ehdotuksen tai vaihtoehtoja kaupungin kirjastopoliittisiksi tavoitteiksi sekä niihin kytkeytyvän palveluverkkosuunnitelman.

Kuva 26. Kirjastopalvelujen tulevaisuuden palveluverkko 2018–2027.

Tulevaisuuden palveluverkko

Tavoitteena on, että suunnitelmakauden päättyessä Vantaalla on kirjastotiloja opetusministeriön 2010 julkaiseman Yleisten kirjastojen laatusuosituksen mukaisesti 100 m² tuhatta asukasta kohti. Tavoitteena on myös se, että matka kirjastoon olisi alle kahden kilometrin mittainen yli 80 prosentilla asukkaista.

Nykyisten väestöennusteiden valossa tämä tarkoittaisi yhteensä noin 25 000 m² kirjastotilaa. Pääkaupunkiseudulla voitaneen hyvien liikenneyhteyksien ja tiheän asutuksen vuoksi tyytyä noin 75 m² tilaan tuhatta asukasta kohti, jolloin Vantaalla olisi suurin piirtein saman tasoinen kirjastoverkko kuin Helsingissä ja Espoossa. Tällä alemmallakin tasolla lisätilan tarve olisi noin 5 000 m², josta Kivistön ja Koivukylän kirjastojen lisätilat ovat lähes puolet tarpeesta.

Kirjastojen käytöstä tiedetään myös, että kirjaston etäisyyden kasvaessa yli kahteen kilometriin kotoa, putoaa kirjastonkäyttö merkittävästi. Tästä syystä on kirjastojen käyttöasteen kannalta tärkeää huolehtia ensisijaisesti riittävän tiheästä palveluverkosta, ja vasta toissijaisesti suurempien, täyden palvelun ja valikoiman kirjastojen rakentamisesta.

8.1.6 Kulttuuripalvelut

8.1.6.1 Palveluverkon nykytila

Vantaan kulttuuripalvelut vastaa kaupungin kulttuuripalvelujen ja taiteen perusopetuksen järjestämisestä eri puolella kaupunkia. Kulttuuripalvelujen palveluverkko painottuu Tikkurilaan, Myyrmäkeen, Martinlaaksoon, Korsoon ja Hakunilaan. Lastenkulttuurin osalta palveluverkko käsittää päiväkodit ja koulut. Taiteen perusopetuksen laitoksien sekä Vantaan taidemuseon osalta palveluverkkoa on kehitetty. Vantaan musiikkiopistoon liitettiin vuonna 2011 Musikinstitutet Kungsvägen i Vanda, joka näin ollen muodostaa musiikkiopiston ruotsinkielisen toiminnan ytimen Vanda musikinstitut (VMI). Vantaan taidemuseo on huolehtinut siitä, että uudet ja vanhat asuinalueet ovat saaneet julkisia taideteoksia osaksi katukuvaa. Uusi galleriatila Galleria K mahdollistaa taidemuseon palvelut myös Tikkurilassa.

Vantaan kaupunginmuseo. Vantaan kaupunginmuseo on vantaalaisen kulttuuriperinnön ja kulttuuriympäristön hoitaja. Museo sijaitsee Tikkurilassa, vuonna 1862 valmistuneessa historiallisessa rautatieasemarakennuksessa, joka asettaa haasteita ja rajoitteita näyttelytoiminnalle, esimerkiksi perusnäyttelyn järjestämiseksi.

Vantaan taidemuseo Artsi. Vantaan taidemuseo järjestää vaihtuvia kotimaisen ja ulkomaisen nykytaiteen näyttelyitä sekä vastaa kaupungin julkisesta taiteesta. Museo sijaitsee Myyrmäkitalossa Myyrmäessä. Syksyllä 2013 Tikkurilaan avattu Galleria K kuuluu taidemuseon hallintaan.

Taidemuseon nykyinen näyttelytila ei sovellu taidenäyttelytilaksi ilmankosteus- ja lämpötilavaihteluiden sekä kattovuotojen vuoksi.

Varasto- ja valmistelutilat ovat yhteensä vajaat 350 m². Nykytilat eivät mahdollista teosten, eivätkä lainkaan kaupungin taidekokoelman, kunnollista varastointia eivätkä myöskään anna mahdollisuuksia konservoida kokoelman tai näyttelyiden teoksia. Kaupungin taidekokoelmaa on varastoituna yksityisessä, kokonaan ulkopuolisessa yrityksessä ja myös teosten konservointi on ulkoistettu.

Lastenkulttuuri ja kulttuurituotanto. Lastenkulttuuri tarjoaa monimuotoista palvelua ympäri kaupunkia sekä suomeksi että ruotsiksi. Toimintaa on Lasten taidetalo Pessissä Tikkurilassa ja Totemissa Myyrmäessä. Toimintaa on myös Lumossa Korsossa ja Kulttuuritalo Martinuksessa Martinlaaksossa sekä kaupungin kirjastoissa, nuorisotaloilla, kouluissa ja päiväkodeissa.

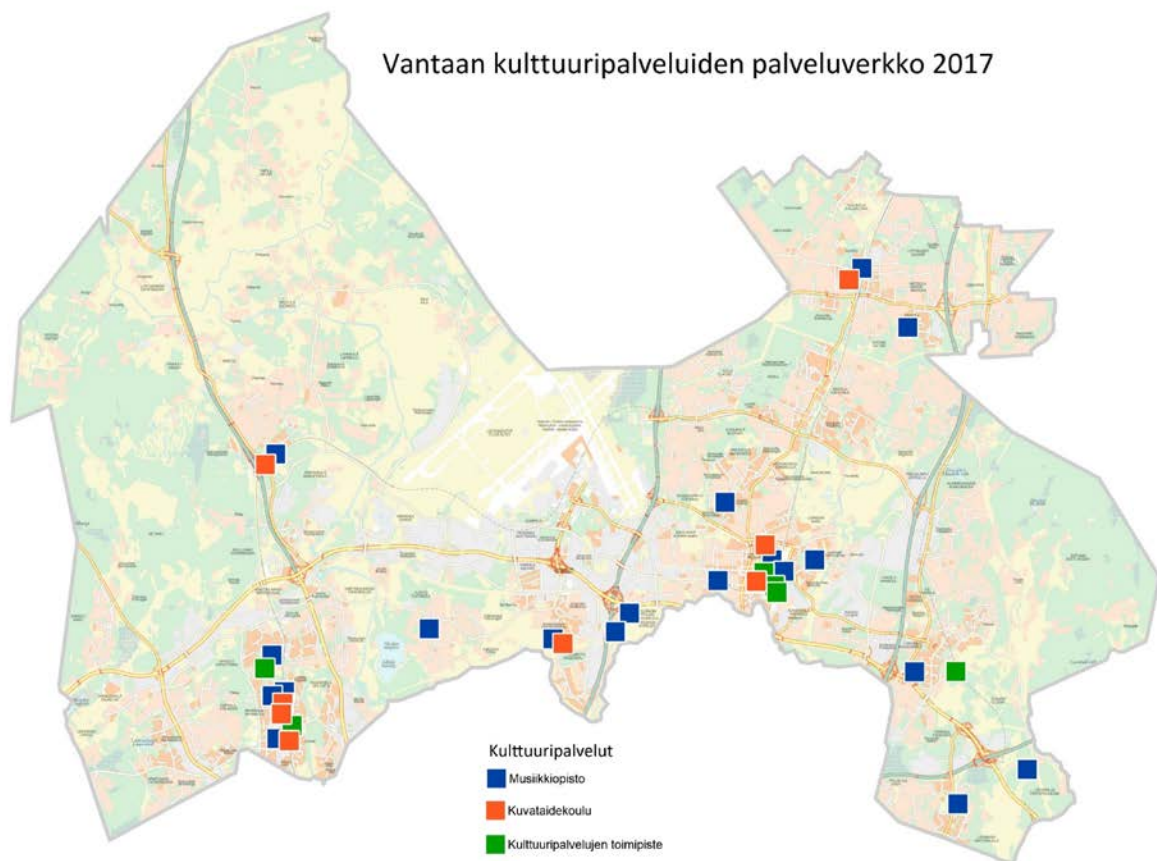
Kulttuurituotanto huolehtii siitä, että kulttuurielämyksiä on tarjolla koko kaupungin alueella. Vuotuisesti toistuvilla tapahtumilla, seniorikulttuuritoiminnalla, palvelutalojen kulttuuritarjonnalla, elokuva-sarjoilla sekä kulttuurin avustuksilla mahdollistetaan kulttuurin saavutettavuus. Yksiköllä on toimipisteet Tikkurilassa ja Korsossa. Tapahtumia järjestetään myös siellä, missä ihmiset arjessa liikkuvat (kehäradan asemat, torit, kävelykadut).

Kulttuuritalo Martinus. Kulttuuritalo Martinus tarjoaa ajanmukaiset ja viihtyisät puitteet erilaisille tilaisuuksille. Konserttitalissa nautitaan klassisesta musiikista, jazzista ja iskelmäkonserteista kuin tanssi- ja teatteriesityksistäkin. Moderni lämpiö tarjoaa tilat erilaisille juhlille ja pienimuotoisille esityksille ja muille tapahtumille.

Vantaan musiikkiopisto. Vantaan musiikkiopisto tarjoaa taiteen perusopetusta kaikissa soittimissa, laulussa ja musiikin perusteissa sekä yksilö- että ryhmäopetuksena. Lisäksi opisto tarjoaa monipuolista soitin- ja musiikkivalmennusta, musiikkileikkikoulutoimintaa ja avointa opetusta sekä suomeksi (Vantaan musiikkiopisto–VMO) että ruotsiksi (Vanda musikinstitut–VMI). Yksiköllä on opetuspisteitä eri puolilla kaupunkia yli 20 toimipisteessä (kolmessa päätoimipisteessä sekä oppilaitosten ja päiväkotien yhteydessä). Hallinnolliset tilat sijaitsevat Tikkurilassa (VMO) ja Myyrmäessä (VMI).

Vantaan kuvataidekoulu. Vantaan kuvataidekoulu tarjoaa taiteen perusopetusta 5–20-vuotiaille vantaalaisille lapsille ja nuorille sekä lyhytkursseja lapsille ja perheille. Yksiköllä on opetuspisteitä eri puolilla kaupunkia. Hallinnolliset tilat sijaitsevat Tikkurilassa.

Palvelujen käyttöasteen alueittainen tarkastelu. Käyttöaste on pääsääntöisesti hyvä. Kulttuuritalo Martinusta voidaan myydä ulkopuoliseen käyttöön nykyistäkin enemmän edellyttäen, että vuokraaja tarvitessaan palkkaa ääni-, valo- ja näyttämötekniikan. Taidetalo Toteemin ja Taidetalo Pesin käyttöasteet ovat hyvät. Ulkopuolisia käyttäjiä on paljon, muun muassa taiteen perusopetus ja erilaiset kulttuuritarjontaa tarjoavat yhdistykset ja järjestöt.

Kuva 27. Kulttuuripalvelujen palveluverkko 2017.

8.1.6.2 Palveluverkon kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset

Kulttuuripalveluja tarjotaan kulttuuritaloissa, kirjastoissa sekä muissa kaupungin toimipisteissä. Tikkurilan keskustan kulttuuripalvelujen palveluverkkoa kehitetään, lisäksi Kivistöön tulee yhteiskäyttötilat, joissa kulttuuripalvelut on mukana. Aviapolikseen tarvitaan myös tilat kulttuurille.

Palveluverkon nykytila on riittämätön lisääntyneelle kysynnälle ja kulttuurin kuluttamiselle. Lasten kulttuurikeskukset Pessi (Tikkurilassa) ja Toteemi (Myyrmäessä) ovat käyttöasteeseen ja kysyntään nähden jääneet liian pieniksi. Molempien tilat ovat entisiä liikehuoneistoja ja vuokrattu kaupungin ulkopuoliselta toimijalta.

Vantaan taidemuseo Artsin tiloja ei ole alun perin rakennettu taidemuseo käyttöön. Artsin tilojen nykyinen kunto on huono. Näyttelyihin ei saada enää esille paperipohjaisia teoksia, koska ilman kosteus ja lämpötila ovat niille tuhoisia. Myöskään arvokkaimmat teoslainat eivät enää ole mahdollisia.

Rakennukset ovat osittain peruskorjauksen tai muiden korjaustoimenpiteiden tarpeessa. Vantaan Kulttuuritalo Martinus on peruskorjattu. Lastenkulttuurikeskus Orvokin tarvesuunnitelma on hyväksytty vapaa-ajan lautakunnassa, ja se peruskorjataan taiteen perusopetuksen käyttöön seuraavien vuosien kuluessa. Taidetalo Pessi toimii nyt väistötiloissa. Taidetalo Pessi tarvitsee tilat Tikkurilasta.

Tikkurilan keskustan kulttuuripalvelujen palveluverkkoa kehitetään, lisäksi Kivistöön tulee yhteiskäyttötilat, joissa kulttuuripalvelut on osallisena.

Taidemuseo Artsin sijoittuminen tulisi selvittää mahdollisimman pikaisesti. Tulevaisuuden taidemuseon olosuhteissa tulee kiinnittää entistä tarkemmin huomiota riittäviin ja kasvaviin tilatarpeisiin ja oikeaan, taideteoksille sopivaan mikroilmastoon.

Tilojen yhteiseen tehokäyttöön pyritään eri toimijoiden kanssa.

Kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset

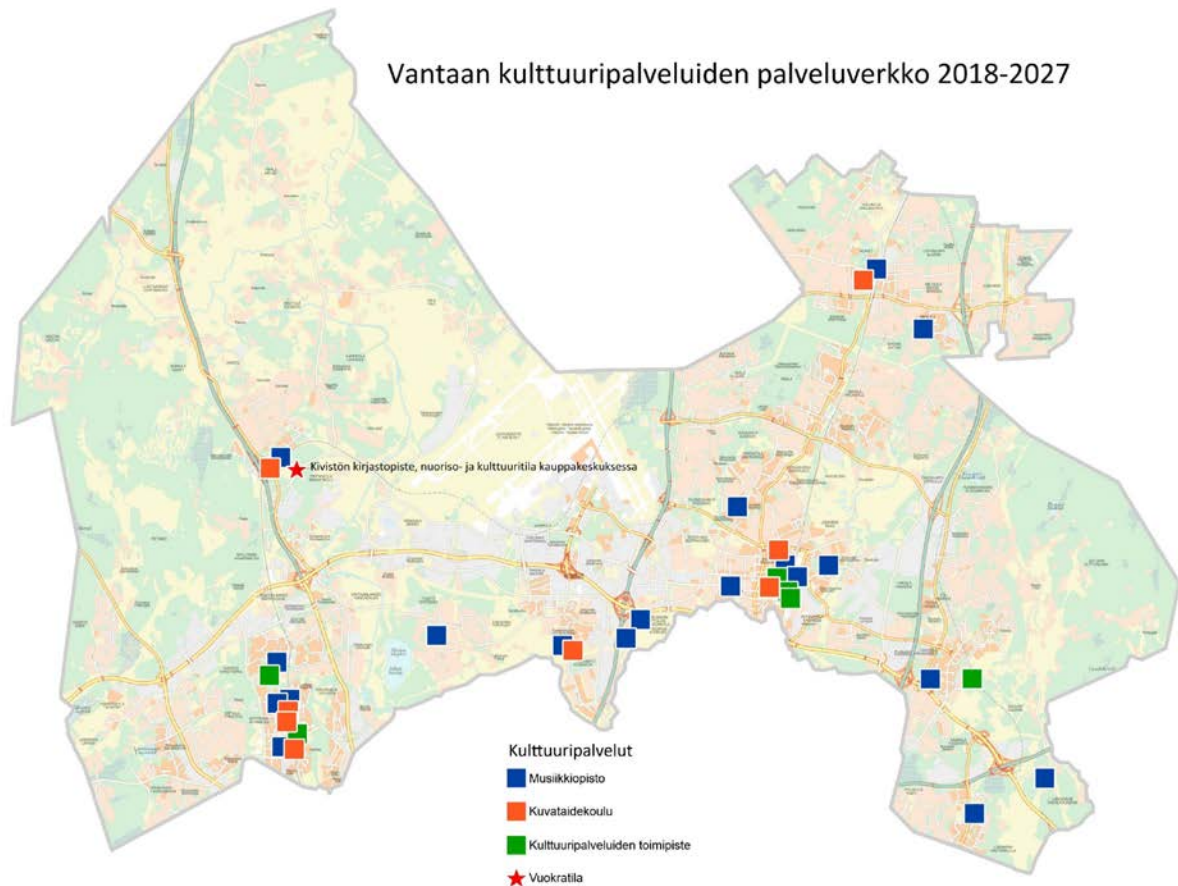
Palveluverkon on tuettava kulttuuristrategian toteutumista. Lähipalveluina toteutetaan lasten- ja nuorten taide- ja kulttuuriharrastustoiminta sekä taiteen perusopetuksen nuorimpien oppilaiden opetus. Aluekeskittymissä tarjotaan edistyneiden oppilaiden taiteen perusopetus, tapahtumatuo- tanto sekä mahdollisuus taide-elämään osallistumiseen. Keskitettynä kulttuuripalveluna järjestetään aikuisten taidelajeittain erikoistunut tuotanto, esimerkiksi teatterit, museot, konsertit ja orkesterit.

Etenkin uusilla ja rakenteilla olevilla alueilla tämän hetkiset palvelut ja olemassa olevat resurssit pitää järjestää uudelleen vastaamaan alueellisia erityispiirteitä. Väestörakenteen muuttuessa käyttäjien tarpeetkin muuttuvat, tämä huomioidaan uusia palveluja suunniteltaessa.

Rakennukset ovat osittain peruskorjauksen tai muiden korjaustoimenpiteiden tarpeessa. Vantaan Kulttuuritalo Martinus on peruskorjattu. Lastenkulttuurikeskus Orvokin tarvesuunnitelma on hy-

väksytty vapaa-ajan lautakunnassa, ja se peruskorjataan taiteen perusopetuksen käyttöön seuraavien vuosien kuluessa. Lisäksi Håkansbölen kartanon päärakennuksen peruskorjauksen suunnittelu ja toteutus on käynnistetty.

Uuden kaupunkistrategian elinvoimaosio painottaa Vantaata suurten tapahtumien kaupunkina. Suurille tapahtumille tulee turvata toimiva infra ja riittävät tilat.

Kuva 28. Kulttuuripalvelujen tulevaisuuden palveluverkko 2018–2027.

Tulevaisuuden palveluverkko

Kulttuuripalvelujen palveluverkko toimii lähitulevaisuudessa pitkälti jo olemassa olevissa tai suunnitteilla olevissa keskittymissä, eli kulttuuritaloissa, kirjastoissa sekä muissa kaupungin toimipisteissä (päiväkodit, koulut, lasten vastaanottokodit, perhekeskukset, palvelutalot). Kasvavaan kaupunkiin, lasten ja nuorten sekä perheiden kaupunkiin kuuluu kunnolliset ja riittävän tilavat lastenkulttuurikeskukset. Lähitulevaisuudessa lastenkulttuurikeskusten, Toteemin ja Pessin tilatarpeet tulee ratkaista.

Kulttuuripalvelut etsii organisaatiomuutoksella ja resurssien uudelleen järjestelyllä parannuksia palveluverkkoon. Tavoitteena on paremmin kuntalaisia palvelevat kulttuurin palveluverkot, jotka vastaavat joustavasti muuttuviin palvelutarpeisiin. Tilojen yhteiskäyttöä kehittämällä etsitään synergiaetuja eri toimijoiden kanssa. Tavoitteena on myös kehittää lastenkulttuurin palveluverkkoa Tikkurilassa selvittämällä mahdollisuuksia Silkin kiinteistön kunnostamiseksi Tikkurilassa Pessiä korvaaviksi tiloiksi.

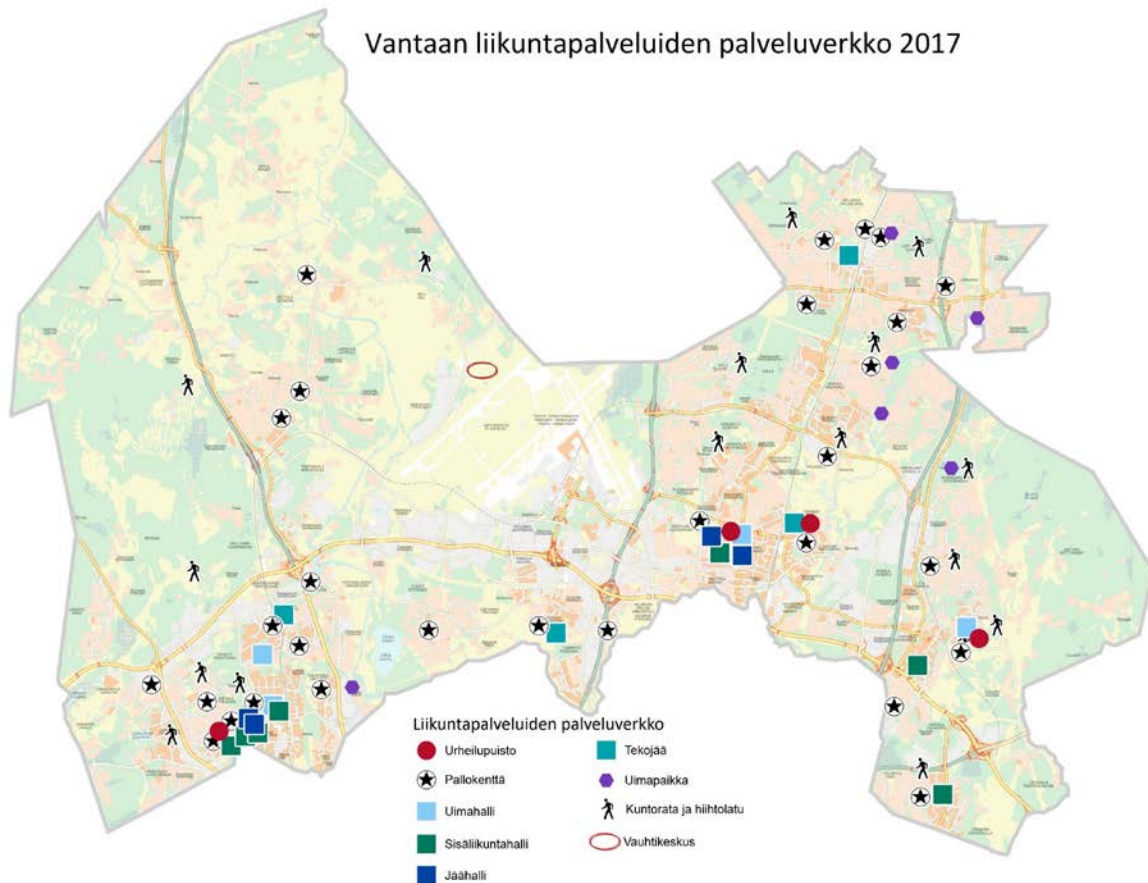
8.1.7 Liikuntapalvelut

8.1.7.1 Palveluverkon nykytila

Vantaan liikuntapalvelut vastaa kaupungin liikuntapalvelujen kehittämisestä ja järjestämisestä, liikuntapaikkojen ylläpidosta ja kehittämisestä sekä liikuntajärjestöjen ja urheiluseurojen toiminnan tukemisesta. Vantaalla on 699 liikuntapaikkaa, joista 607 on kaupungin omistamia liikuntapaikkoja (Lipas, liikuntapaikat.fi). Näiden lisäksi Vantaalla on monia yksityisiä liikuntapaikkoja, esimerkiksi tekonurmikenttiä, jalkapallo-, salibandy-, tennis- ja sulkapallohalleja, kuntosaleja, golfkenttiä, ratsastustalleja ja kylpylä.

Kuva 29.Vantaan kaupungin liikuntapaikat.

Kuva 30. Liikuntapalvelujen palveluverkko 2017.

Liikuntapalveluissa toimiva tilavarausyksikkö koordinoi sekä kaikkien liikuntapalvelujen tilojen että kaikkien Vantaan päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten ja Lumon monitoimitalon tilojen käyttöä. Timmi -tilavarausjärjestelmässä hallinnoidaan yli tuhannen tilan varauksia. Kaikkien tilojen reaaliaikaiset varaustilanteet ovat julkisesti nähtävillä kaupungin nettisivuilla. Sähköinen asiointi mahdollistaa vuorojen hakemisen vapaasti riippumatta paikasta ja ajasta. Järjestelmää kehitetään edelleen tietohallinnon kanssa. Keskitetyn tilavarausyksikön avulla on voitu tehostaa tilojen käyttöä ja yhtenäistää tilojen käyttöön, varaukseen ja laskutukseen liittyviä toimintamalleja.

8.1.7.2 Palveluverkon kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset

Liikunnan tulevaisuuden palveluverkon painopisteet ja kehittämistarpeet ovat ulkoliikunta- paikkojen ja lähiliikunnan palveluverkon sekä koulujen yhteydessä olevien liikuntasalien kehittäminen, uimahallien peruskorjauksien toteuttaminen, Elmon urheilupuiston toteuttamismahdollisuuksien selvittäminen, Kivistön urheilupuiston suunnittelu, vapaa-aika-, virkistys- ja liikunta-alueiden teemallisen yleiskaavan toteuttaminen sekä yksityisten hankkeiden edistäminen.

Keskeiset palveluverkon kehittämiseen vaikuttavat tekijät

Vantaan kaupungin liikuntapaikkarakentaminen on nojannut vuonna 2009 tehtyyn ja valtuustokausittain päivitettyyn liikuntapaikkasuunnitelmaan. Liikuntapaikkasuunnitelma päivitettiin syksyllä 2017. Suunnitelman tavoitteena on ohjata tulevien vuosien liikuntaympäristön suunnittelua, rakentamista, ylläpitoa ja kehittämistä. Suunnitelmassa esitellään liikunnan tavoitteellinen palveluverkko, nykyisten liikuntapaikkojen kehittämiskohteet sekä uudet rakentamistarpeet.

Digipalvelujen kehittäminen. Kevään 2018 aikana laadittiin liikuntapalveluiden digisuunnitelma yhdessä asukkaiden, palvelujen käyttäjien ja henkilöstön kanssa. Suunnitelmassa selvitettiin lähtötilanne, rakennettiin tavoitetila sekä suunniteltiin konkreettinen ja toteuttamiskelpoinen etenemistapa.

Kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset

Ulkoliikuntapaikat ja lähiliikunnan palveluverkko. Lähiliikuntapaikat ja koulujen ja päiväkotien pihat ovat keskeisessä asemassa liikkumiseen aktivoivan arkiympäristön luomisessa. Tavoitteena on toteuttaa näitä paikallisina ja lähiliikuntapuistoja suuralueittain palvelevina liikkumisen paikkoina. Kaikille avoimia ja maksuttomia pelailuun, liikkumiseen ja kuntoiluun soveltuvia monipuolisia liikuntapaikkoja toteutetaan lähelle asuin ympäristöjä. Lähiliikuntapaikat mahdollistavat liikkumisen kaikille. Lapset ja nuoret pääsevät itse suunnittelemaan päiväkotien ja koulujen pihvoja.

Kuusijärven alueen kehittämistä luontoliikunnan näkökulmasta porttina Sipoonkorven kansallispuistoon pidetään tärkeänä. Alueen täysipainoisen kehittämisen näkökulmasta on tarpeen selvittää hallinnon ja resurssien keskittämistä taholle, jolla on parhaat edellytykset kehittää ja ylläpitää alueen palveluja.

Skeittipaikkojen, frisbeegolfratojen ja kuntoiluportaiden toteuttaminen nähdään houkuttavan liikunnan pariin uusia harrastajia ja ne monipuolistavat merkittäväällä tavalla liikunnan palveluverkkoa. Kuntoilulaitteiden toteuttamista ulkoilureittien ja liikuntapuistojen yhteyteen pidetään tärkeänä.

Sisäliikuntapaikat. Koulujen yhteydessä olevat liikuntasalit ovat erittäin merkittävä osa liikunnan palveluverkkoa. Kun opetusverkkoon suunnitellaan muutoksia (uudis-/peruskorjaushankkeet, koulujen lakkautus), on jo suunnittelun alkuvaiheessa otettava nykyistä paremmin huomioon muutosten mahdolliset vaikutukset ja korvaustarpeet liikunnan palveluverkossa. Tässä yhteydessä on tarpeellista selvittää myös mahdolliset kevytrakenteiset liikuntasalien toteuttamistarkaisut. Kun opetusverkko on keskittymässä yhä suurempiin yksiköihin, vaikuttaa tämä myös liikuntasalien käyttöön niin opetustoiminnan järjestämiseen (liikunnan opetus, koulujen juhlat, niiden määrä ja useus) kuin tilojen vapaa-ajan käyttöönkin. Koulujen yhteydessä olevien liikuntasalien on oltava tarpeeksi suuria (vähintään 500 m²), jotta ne palvelevat vapaa-ajan käytön tarpeita, mutta myös koulun ja opetustoiminnan tarpeita yhä suurenevissa yksiköissä.

Nykyisten sisäliikuntapaikkojen kunnosta ja kehittämisestä on huolehdittava. Tikkurilan uimahalli peruskorjataan vuonna 2018. Korson koulun yhteydessä olevasta heikkokuntoisesta uimahallista luovutaan koulun purkamisen yhteydessä. Talven 2017–2018 aikana laadittavassa Vantaan vesiliikunnan olosuhteita koskevassa selvityksessä arvioidaan tarkemmin uimahallipalvelujen riittävyyttä, nykyisen uimahalliverkoston kattavuutta ja käyttäjäprofiilia sekä tulevia tarpeita. Tässä yhteydessä selvitetään tarkemmin myös maa-uimalan mahdollisia sijoituspaikkoja ja arvioidaan sen

investointi- ja käyttötalousmenoja. Vuoden 2018 aikana selvitetään, millä edellytyksillä ja aikataululla voitaisiin käynnistää Elmon urheilupuiston toteuttaminen. Osana tehtävää selvitystä arvioidaan Koillis-Vantaan uimahallin ja jäähallin toteuttaminen sekä kartoitetaan yksityisiä kumppaneita hankkeille.

Suomessa on 211 uimahallia. Yhtä uimahallia kohden asukkaita on 26 110. Vantaalla yhtä uimahallia kohden asukkaita on 43 870, Korson uimahallin poistuttua käytöstä 54 835 (asukasta/uimahalli). Suomessa on 52 asukasta yhtä vesineliötä kohden, Vantaalla 78 (asukasta/m²). Korson poistuttua käytöstä Vantaalla on 84 asukasta yhtä vesineliötä kohden. Uimahallien palveluverkkoa kehitetään Tikkurilan ja Myyrmäen uimahallien palveluja kehittämällä ja uusien uimahallien toteuttamisella Koillis-Vantaalle ja Kivistöön.

Suomessa on 226 jäähallia ja 268 katettua kaukaloa. Yhtä katettua kaukaloa kohden Suomessa on keskimäärin 20 560 asukasta (asukasta/katettu kaukalo). Vantaalla yhtä katettua kaukaloa kohden 54 835 asukasta. Uuden jäähallin toteuttamista Elmon urheilupuiston selvitetään vuoden 2018 aikana.

Valtuustokauden aikana on tavoitteena selvittää Vantaalla olevien kallio-/väestösuojatilojen käyttö ja mahdollisuus niiden kehittämiseen liikuntakäyttöä varten.

Urheilupuistot. Myyrmäen urheilupuiston yleissuunnitelma päivitettiin vuonna 2017. Tavoitteena on toteuttaa yleissuunnitelman mukaiset toimenpiteet vaiheittain vuosien 2018–2022 aikana. Tikkurilan urheilupuiston yleissuunnitelman päivittäminen on tavoitteena aloittaa vuoden 2018 aikana.

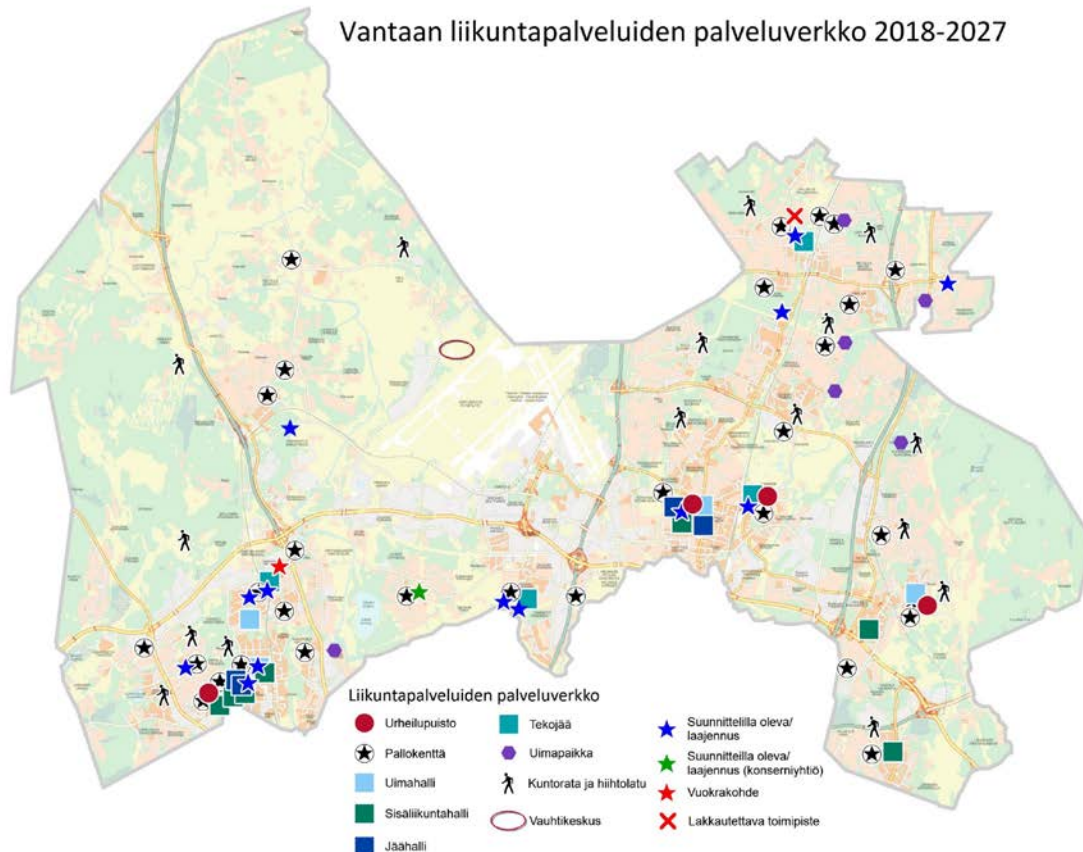
Elmon urheilupuiston toteuttamismahdollisuuksia selvitetään vuoden 2018 aikana. Selvityksen perusteella tehdään määrärahaesitykset investointiohjelmaan. Kivistön urheilupuiston edistämistä jatketaan alueen käytön suunnittelulla ja puiston toteuttaminen käynnistyy valtuustokauden aikana.

Urheilupuistojen toteuttaminen suunnitellulle tasolle edellyttää erillisrahoitusta. Puistojen toteuttaminen ei ole mahdollista nykyisellä urheilualueiden suunnitteluun ja rakentamiseen varatulla määrärahalla.

Vapaa-aika-, virkistys- ja liikunta-alueiden teemallisen yleiskaavan toteuttaminen. Yleiskaavalla ohjataan maankäyttöä ja määritellään kaupungin yhteinen tavoitetila tulevaisuuden Vantaasta. Vantaan uusi yleiskaava on tarkoitus laatia kuluvan valtuustokauden 2017–2020 aikana. Osana tätä työtä on tavoitteena laatia vapaa-aika-, virkistys- ja liikunta-alueiden teemallinen yleiskaava.

Yksityiset hankkeet. Yksityiset ja kumppanuushankkeet täydentävät kaupungin liikunnan palveluverkkoa. Tavoitellaan ensisijaisesti sisäliikuntahallien ja mahdollisesti jäähallien toteuttamista Elmon ja Kivistön urheilupuistoihin, myös Hakunilan ja Myyrmäen urheilupuistot ovat mahdollisia. Hankkeita tulee voida tukea myös maanvuokrauksen keinoin.

Yksityisten liikuntahankkeiden käsittelyä kaupungin organisaatiossa on selkiytetty. Tavoitteena on ollut vauhdittaa yksityisen investorin asemakaava-alueelle (VU- ja Y-alueet) tai kaupungin omistamalle yleiskaava-alueelle (VU,P1 -alueet) suunnitteleman liikuntahankkeen käsittelyä.

Kuva 31. Liikuntapalvelujen tulevaisuuden palveluverkko 2018–2027.

Tulevaisuuden palveluverkko

Liikunnan tulevaisuuden palveluverkon painopisteet ja kehittämistarpeet ovat ulkoliikuntapaikkojen ja lähiliikunnan palveluverkon sekä koulujen yhteydessä olevien liikuntasalien kehittäminen, uimahallien peruskorjauksien toteuttaminen, Elmon urheilupuiston toteuttamismahdollisuuksien selvittäminen, Kivistön urheilupuiston suunnittelu, vapaa-aika-, virkistys- ja liikunta-alueiden teemallisen yleiskaavan toteuttaminen sekä yksityisten hankkeiden edistäminen. Liikunnan tulevaisuuden palveluverkon painopisteet ja kehittämistarpeet on jaettu viiteen tavoitteeseen.

1. Ulkoliikuntapaikat ja lähiliikunnan palveluverkko

- o Lähiliikuntapaikat ja koulujen ja päiväkotien pihat paikallisina.
- o Lähiliikuntapuistot suuralueittain.
- o Kuusijärven profiilin nosto, alueen hallinnointi ja kehittäminen.
- o Skeittipaikat, frisbeegolfradat, kuntoiluportaait, kuntoilulaitteet.

2. Sisäliikuntapaikat

- o Koulujen yhteydessä olevat liikuntasalit merkittävänä osana liikunnan palveluverkkoa.
- o Uimahallien peruskorjaukset.
- o Elmon urheilupuiston uimahalli ja jäähalli, selvitys vuoden 2018 aikana.

3. Urheilupuistot

- o Yleissuunnitelmien laatiminen ja rahoituksen varmistaminen
- o Elmon urheilupuiston toteuttaminen, selvitys vuoden 2018 aikana.
- o Kivistön urheilupuiston suunnittelu.

4. Vapaa-aika-, virkistys- ja liikunta-alueiden teemallinen yleiskaava

- o Toteutetaan yleiskaavatyön yhteydessä.

5. Yksityiset hankkeet

- o Täydentävät kaupungin liikunnan palveluverkkoa.
- o Tavoitellaan ensisijaisesti sisäliikuntahallien ja mahdollisesti jäähallien toteuttamista Elmon ja Kivistön urheilupuistoihin.

8.1.8 Toimenpiteet toimialan palveluverkkojen investointikustannusten hallintaan

Sivistystoimi on osallistunut Toimitilainvestointien säästömahdollisuudet -työryhmään ja sitoutunut tämän työryhmän laatimiin toimenpiteisiin investointikustannusten hallitsemiseksi.

Sivistystoimen palvelujen osalta korostuvat etenkin yhteishankkeiden ja optimaalisen kokoisten hankkeiden toteuttaminen. Hankekoko vaikuttaa myös käyttötalouteen. Toimialan palvelujen kokonaisvaltaisessa palveluverkkosuunnittelussa otetaan huomioon olemassa oleva palveluverkko sisältäen myös huonokuntoisista, epätarkoituksenmukaisista ja epätaloudellisista tiloista luopumisen. Myös tähän vastataan optimaalisella ja aiempaa suuremmalla yksikkökoolla sekä yhteishankkeilla.

Nykyisissä sivistystoimen tiloissa on tehty viime vuosina tilankäytön tehostamista. Tarkastelua jatketaan edelleen, mutta voimakkaan väestönkasvun johdosta nykyisten tilojen käytön tehostamisella ei enää voida välttää uudishankkeiden tarvetta.

Sivistystoimen toimialalla kehitetään ja edistetään tulosalueajat ylittävää tilojen yhteiskäyttöä tilojen käyttöaikaa pidentämällä ja lisäämällä tilojen käyttöä limittäin. Lisäksi toimintatapoja ja palvelujen tuottamista kehitetään tulosalueiden yhteistyönä.

Sivistystoimi edistää yhdessä tilakeskuksen kanssa vakioituja suunnitteluratkaisuja ja tilamalleja. Varhaiskasvatuksessa kehitetään päiväkotien moduulimallia. Perusopetuksessa kehitetään vakioituja tilamalleja uusiin oppimisympäristöihin.

Hankkeissa käytetään teknisesti kestäviä ja elinkaaritaloudellisesti järkeviä, laadukkaita ratkaisuja.

Huonetilaohjelmaa tarkentavien huonekorttien päivytystä jatketaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilojen osalta. Tilojen ja niiden kalustuksen monikäyttöisyyden edistämiseksi suositaan vakioituja kalusteratkaisuja ja -kokonaisuuksia, jolloin kierrätettävyyden ja joustava käyttö paranevat. Tyypituotteet ovat yleensä erikoiskalusteita edullisempia ja kalustamisen kustannukset ovat paremmin ennakoitavissa.

8.2 SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

8.2.1 Sosiaaliasemat ja terveysasemat

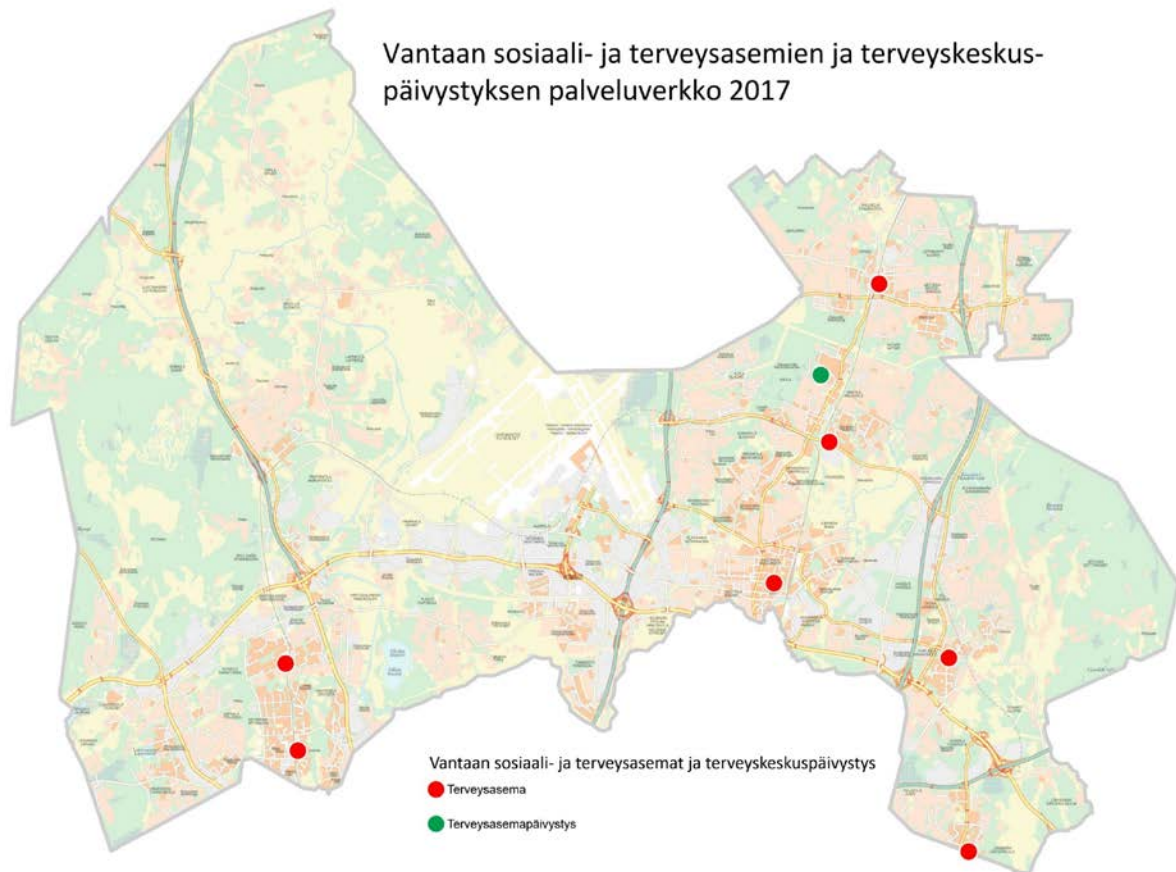
8.2.1.1 Palveluverkon nykytila

Terveysasemapalvelut jakaantuvat kolmeen alueelliseen tulosyksikköön, jotka ovat Länsi-Vantaa, Keski-Vantaa ja Pohjois-Vantaa. Jokaisella alueella on yksi monipuolisemman palveluvalikon terveysasema. Nämä terveysasemat sijaitsevat Myyrmäessä, Tikkurilassa ja Koivukylässä. Näiden lisäksi on suppeamman palvelun terveysasemat Martinlaaksossa, Länsimäessä, Korsossa ja Hakunilassa. Hakunilan ostoskeskuksessa sijaitsevan terveysaseman rakennus tullaan purkamaan, mutta ajankohdasta ei ole tietoa.

Sosiaali- ja terveysasemien palveluvalikoima vaihtelee asemittain. Sosiaali- ja terveysasemien palveluja ovat esimerkiksi: aikuisten ja perheiden sosiaalityön palvelut, apuvälinelainaamo, asiakasvastaava, depressiohoitaja, diabeetikoiden silmänpohjakuvaukset, diabetesyksikkö, ehkäisy- ja perhesuunnitteluneuvola, fysioterapia, haavahoitaja, hoitotarvikejakelu, IBD-vastaanotto, ihomuu-tosvastaanotto, jalkaterapia, kokemusasantuntija, lastenlääkäri, lastensuojelun avohuolto, lasten terveyskeskuslääkäri, liikunta-apteekki, lääkärin vastaanotto, matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelupiste, matkailijoiden perus- ja erityisrokotukset, ortopedin vastaanotto, perheneuvola, pienkirurgiset toimenpiteet, psykiatrinen sairaanhoitaja, puheterapia, päiväpoliklinikka, reumavastaanotto, röntgenyksikkö (HUS), sairaanhoitajan ja terveydenhoitajan vastaanotto, siedätys-hoito, skopiayksikkö, suun terveydenhuolto, tartuntatauti- ja hygieniayksikkö, terveysneuvonta, toimintaterapia, täydentävä toimeentulotuki, ultraäänitutkimukset, verenspaineen itsemittaus, yleisen rokotushjelman mukaiset rokotukset, lasten psykologipalvelut, Vantaan terveys- ja sosiaa-lineuvonta Vinkkari, työterveysyksikkö ja äitiys- ja lastenneuvola.

Virka-ajan ulkopuolinen ja äkillisesti ja vakavasti sairastuneiden päivystys on Vantaalla keskitetty Peijaksen sairaalaan. Kyseessä on erikoissairaanhoidon yleislääketieteen yhteispäivystys, jossa hoidetaan perusterveydenhuollon päivystyshoitoa vaativat potilaat. Erikoissairaanhoidosta vastaa HUS. Pääkaupunkiseudun kunnissa (Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa) on sovittu, että potilas voi virka-ajan ulkopuolella asioida missä tahansa alueen päivystyspaikassa. Käytännössä suurin osa potilaista asioi oman kuntansa alueella.

Terveyspalvelujen sähköisiä palveluja ovat muun muassa sähköinen ajanvaraus, Marevan hoitoa saavien palvelut, eResepti, sähköinen hoidon tarpeen arviointi eHTA ja hoitotarvikkeiden tilaaminen. Päiväpoliklinikalle pääsyn tilannetta voi seurata internetissä ja päiväpoliklinikan voi valita ruuhkatilanteen perusteella. Palveluohjaus toteutuu myös keskitetyn puhelinpalvelun kautta.

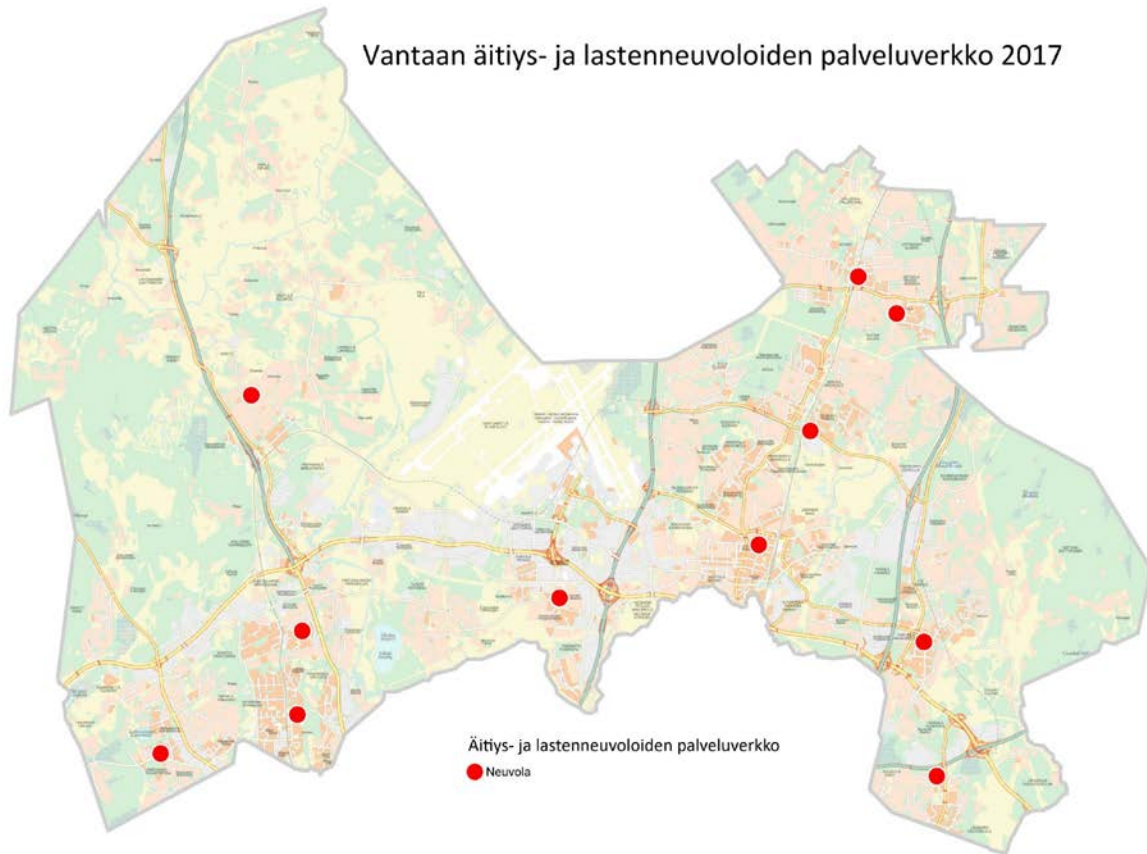

Kuva 32. Sosiaali- ja terveysasemien palveluverkko 2017.

8.2.2 Neuvolapalvelut

8.2.2.1 Palveluverkon nykytila

Äitiys- ja lastenneuvoloiden palveluverkkoa on keskitetty suunnitelmallisesti pienistä yksiköistä suurempiin, toiminnallisesti vähemmän haavoittuviin yksiköihin (18 vuonna 2006, 11 vuonna 2014–). Näin palvelua ja erilaista ryhmätoimintaa voidaan tarjota perheen omasta neuvolasta ympäri vuoden. Useissa neuvoloissa toimitilat tulevat jatkossa olemaan riittämättömät. Hakunilan ostokeskuksessa sijaitsevan neuvolan rakennus tulee purkamaan, mutta ajankohdasta ei ole tietoa.

Kuva 33. Neuvoloiden palveluverkko 2017.

8.2.3 Muut terveyspalvelut

8.2.3.1 Palveluverkon nykytila

Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto. Kouluterveydenhuollon palvelut ovat saatavilla pääsääntöisesti koulupäivän aikana koululta tai sen välittömästä läheisyydestä. Palveluihin sisältyvät terveydenhoitajan ja lääkärin vastaanottopalvelut.

Opiskeluterveydenhuollon palvelut järjestetään joko oppilaitoksessa tai keskitetyssä opiskeluterveydenhuollon toimipisteessä. Opiskeluterveydenhuoltoon sisältyvät lisäksi terveysasemapalvelut, suun terveydenhuolto, mielenterveys- ja päihdepalvelut sekä ehkäisyneuvolan palvelut edellä mainittujen toimintojen toimipisteissä.

Kuntoutuspalvelut. Fysioterapeutit, puheterapeutit sekä lasten ja aikuisten toimintaterapeutit työskentelevät useissa toimipaikoissa eri puolilla Vantaata. Apuvälinelainausta on keskitetty kahdelle terveysasemalle. Lisäksi apuvälinelainautointia on Katriinan sairaalassa sairaalasta kotiutuville potilaille. Ravitsemusterapeuttien ja kuulontutkijan toimipaikkana on Tikkurila.

Kuva 34. Kuntoutuspalvelujen palveluverkko 2017.

Päihdepalvelut. Ensisijaisesti alkoholia ja lääkkeitä päihteenä käyttäville täysi-ikäisille vantaalaisille ja heidän läheisilleen tarkoitetun A-klinikan toiminta on keskitetty Martinlaaksoon ja Tikkurilaan. Vantaan päihdevieroitusyksikkö on ympärivuorokautinen 18 vuotta täyttäneille vantaalaisille päihdeongelmallisille tarkoitettu katkaisu- ja vieroitushoitoyksikkö. Yksikkö toimii nyt väistötiloissa Helsingissä, mutta tavoitteena on saada uudet tilat remontoimalla Myyrinkodissa vapautuvia tiloja Myyrmäen vanhustenkeskuksen valmistuttua 2019.

H-klinikka on Myyrmäessä sijaitseva huumehoitoklinikka, joka tarjoaa palveluja täysi-ikäisille vantaalaisille. H-klinikkaan voi ottaa yhteyttä, jos on huolissaan omasta tai läheisensä huumeiden käytöstä. Sosiaali- ja terveysneuvontapisteet, Vinkkarit, sijaitsevat Tikkurilassa ja Myyrmäessä. Palvelut on tarkoitettu suonensisäisesti huumeita käyttäville.

Helsingissä sijaitsevan Peliklinikan asiakaspalvelut on suunnattu rahapeliongelmaisille ja heidän läheisilleen.

Vantaan ulkopuolelta ostopalveluna hankittava päihdehuollon kuntouttava laitoshoido on tarkoitettu 17 vuotta täyttäneille vantaalaisille henkilöille, joilla on haitallista päihteiden käyttöä tai pelaamista. Kuntouttavaa laitoshoidoa voidaan tarjota tarvittaessa myös asiakkaalle yhdessä perheen kanssa.

Kuva 35. Päihdepalvelujen palveluverkko 2017.

8.2.4 Terveyspalveluverkkojen kehittämistarpeet vantaalaisten näkökulmasta

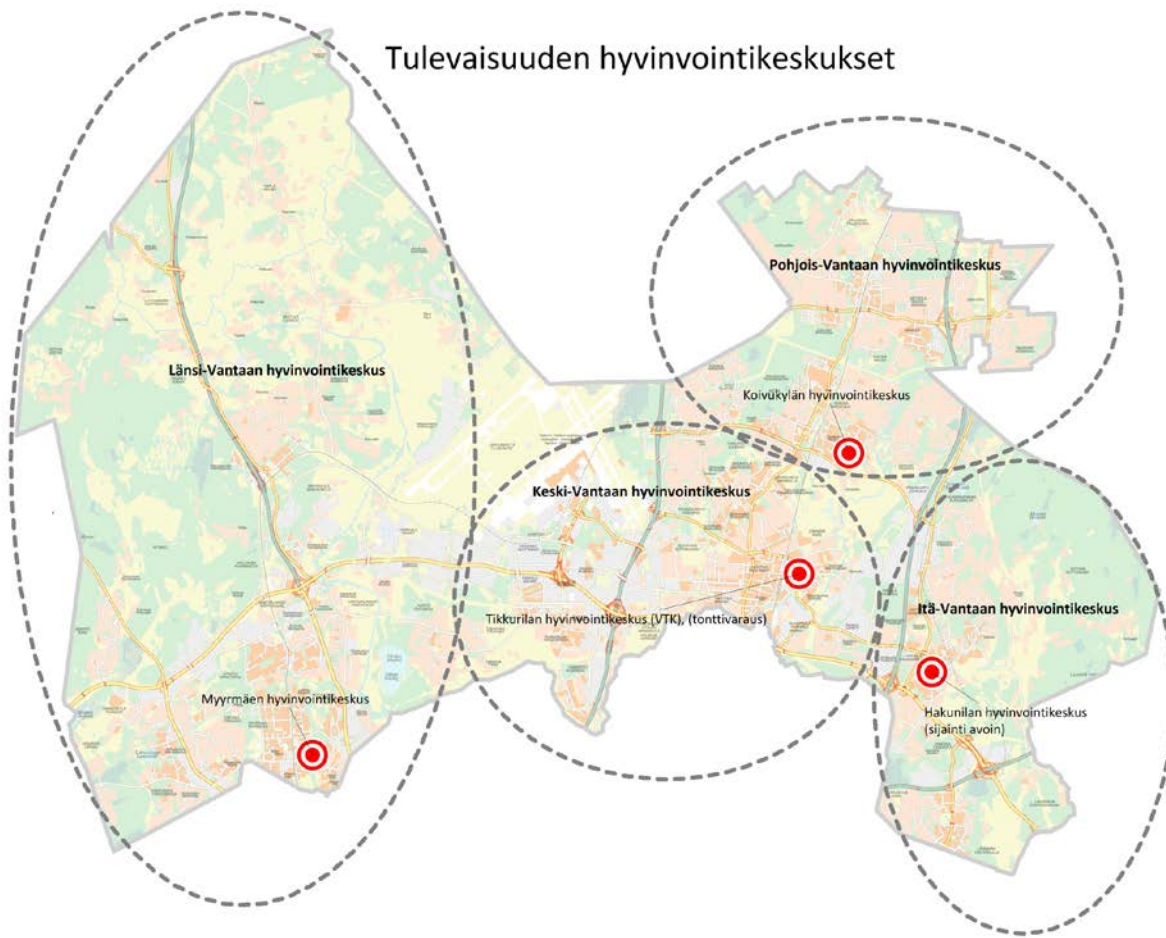
Terveysasemapalvelut tarjotaan jatkossa neljässä alueellisessa hyvinvointikeskuksessa (Länsi-, Keski-, Pohjois- ja Itä-Vantaan hyvinvointikeskus) sekä niiden sotekeskuksissa peruspalveluna hoitaja- ja lääkärivastaanottona.

Neuvolapalvelut ovat perheiden helposti saavutettavissa ja perhekeskus -toimintamallia kehitetään.

Päihdepalvelujen liikkuvia palveluja lisätään.

Kuntoutuspalvelut sijoitetaan hyvinvointikeskuksiin.

Terveyspalvelujen tulosityksiköt tuottavat väestön tarpeen ja lainsäädännön (muun muassa Terveystalolaki; Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta ja Päihdehuoltolaki) mukaiset perusterveydenhuollon palvelut kuntalaisille.

Kuva 36. Tulevaisuuden hyvinvointikeskukset.

Palveluverkon kehittämistarpeet

Tavoitteena on tulevaisuudessa keskittää sosiaali- ja terveyspalvelut neljään laajan palvelun alueelliseen hyvinvointikeskukseen, joihin kuuluvat kaikki alueen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Yhteisen asiakastietojärjestelmän ohella kehitetään yhteen sovitettuja toimintaprosesseja, palveluohjausta sekä ajanvarausjärjestelmiä.

Hyvinvointikeskuksiin sisältyvät myös sotekeskukset, joissa tarjotaan peruspalveluna hoitaja- ja lääkärivastaanottoa sekä muut alueen sotepalvelut.

Hyvinvointikeskukset ovat:

- 1) Länsi-Vantaa: Myyrmäki ja sen sotekeskukset Martinlaakso ja Kivistö
- 2) Keski-Vantaa: Tikkurila
- 3) Pohjois-Vantaa: Koivukylä ja sen sotekeskus Korso sekä
- 4) Hakunila ja sen sotekeskus Länsimäki.

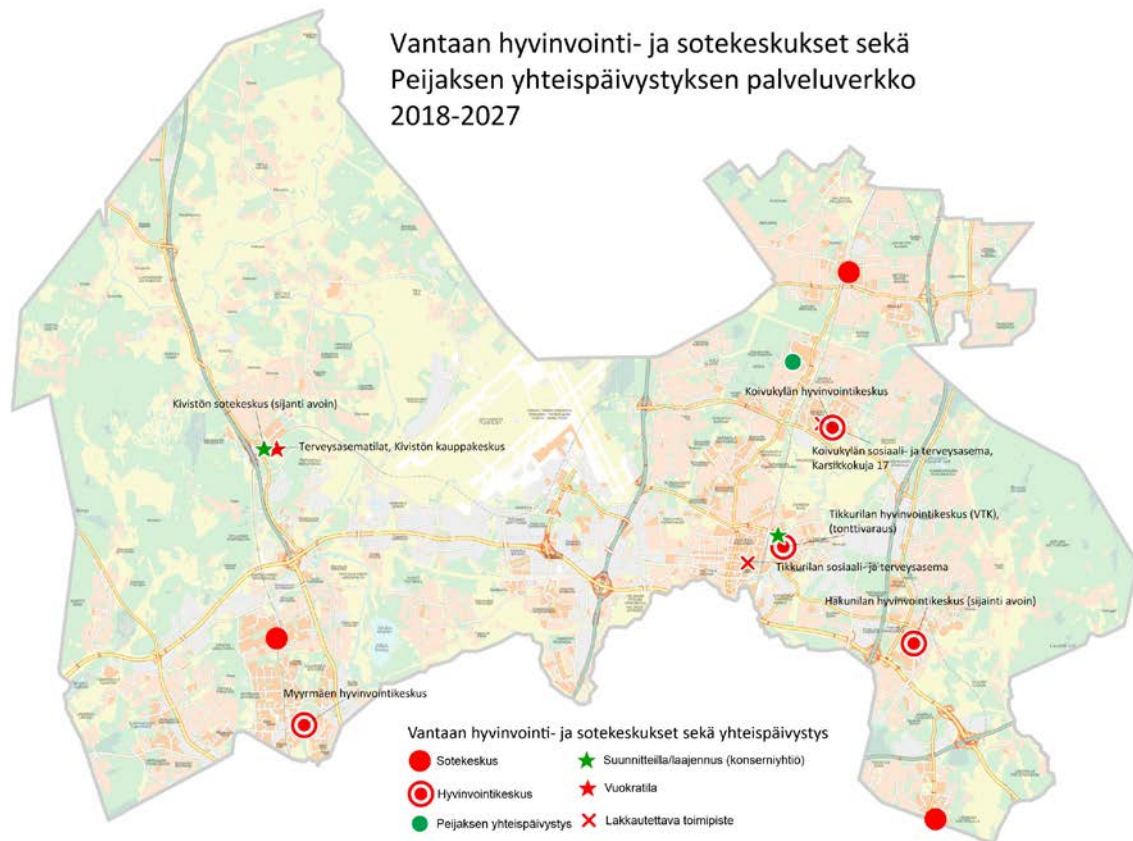
Tikkurilan uuden hyvinvointikeskuksen rakentaminen on välttämätöntä. Nykyisellä Tikkurilan terveysasemalla toteutetaan ainoastaan toimintaa ylläpitäviä korjaustöitä, jotta tilat olisivat käyttökelpoiset hyvinvointikeskuksen valmistumiseen asti. Hankkeelle on alustava tonttivaraus Jokiniemessä, Tikkurilan asemaa vastapäätä. Tikkurilan hyvinvointikeskuksen toiminnan käynnistyessä uusiin tiloihin keskitetään lähinnä eri puolilla Tikkurilaa sijaitsevien sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköiden toimintoja. Myös Aviapoliksen alueelle tarvitaan väestömäärän kasvuun perustuen tonttivarauksia tulevaisuuden sotekeskuksen tarpeita varten.

Myyrmäen hyvinvointikeskuksen kehittäminen on mahdollista laajentamalla kaavamuutoksen kautta nykyistä Myyrmäen sosiaali- ja terveysasemaa. Väestömäärän kasvu Kivistössä vaatii terveyspalvelujen lisäämistä alueelle. Kivistön terveysaseman 1. vaiheeksi on suunniteltu vuoden 2020 lopussa valmistuvasta kauppakeskuksesta vuokrattava toimitila, 2. vaiheen tavoitteena on sotekeskuksen toteuttaminen kauppakeskuksen viereiselle tontille.

Tulevaisuudessa toimitilojen käyttöastetta tullaan tehostamaan myös virka-ajan ulkopuolella. Myös päivystysasetus edellyttää, että kunnan tai kuntayhtymän on huolehdittava siitä, että kiireellistä hoitoa on saatavilla kaikkina vuorokauden aikoina joko kiireettömän hoidon yhteydessä tai erillisessä päivystystä toteuttavassa yksikössä. Päivystyksen toteuttaminen arvioidaan maakunta- ja soteuudistuksen toteuttamisen yhteydessä. Terveysasemilla annettavaa kiirevastaanottoa lisätään vuoden 2018 aikana virka-ajan ulkopuoliseen toimintaan. Psykiatrisen hoidon järjestäminen, esimerkiksi psykiatrisen sairaalan mahdollinen sijoittuminen Vantaalle, edellyttää yhteistä tarkastelua HUS:n kanssa.

Neuvolatoiminnan suunnittelun tavoitteena on niin sanottu perhekeskus -toimintamalli, jossa lapsiperheiden palveluja kootaan yhteen muun muassa avointen päiväkotien tai muiden asukkaiden kokoontumispaikkojen yhteyteen. Näin jo olemassa olevien tilojen yhteiskäyttöä eri toimijoiden ja asiantuntijoiden kesken lisätään mahdollisuuksien mukaan uusia toimintatapoja kehittämällä. Koiraväkylän hyvinvointikeskuksen väestöltään kasvavalle Ilola–Asolan alueelle tarvitaan 2020-luvun alkupuolella uusi neuvola, joka voidaan toteuttaa esimerkiksi ns. monitoimitilan yhteyteen. Kehittämisen lähtökohtana jatkossakin on, että neuvolaverkosto on usein käytettävä palvelu, joka tarjotaan kuntalaisten lähiympäristössä ja johon on helppo hakeutua myös palveluohjauksen kautta.

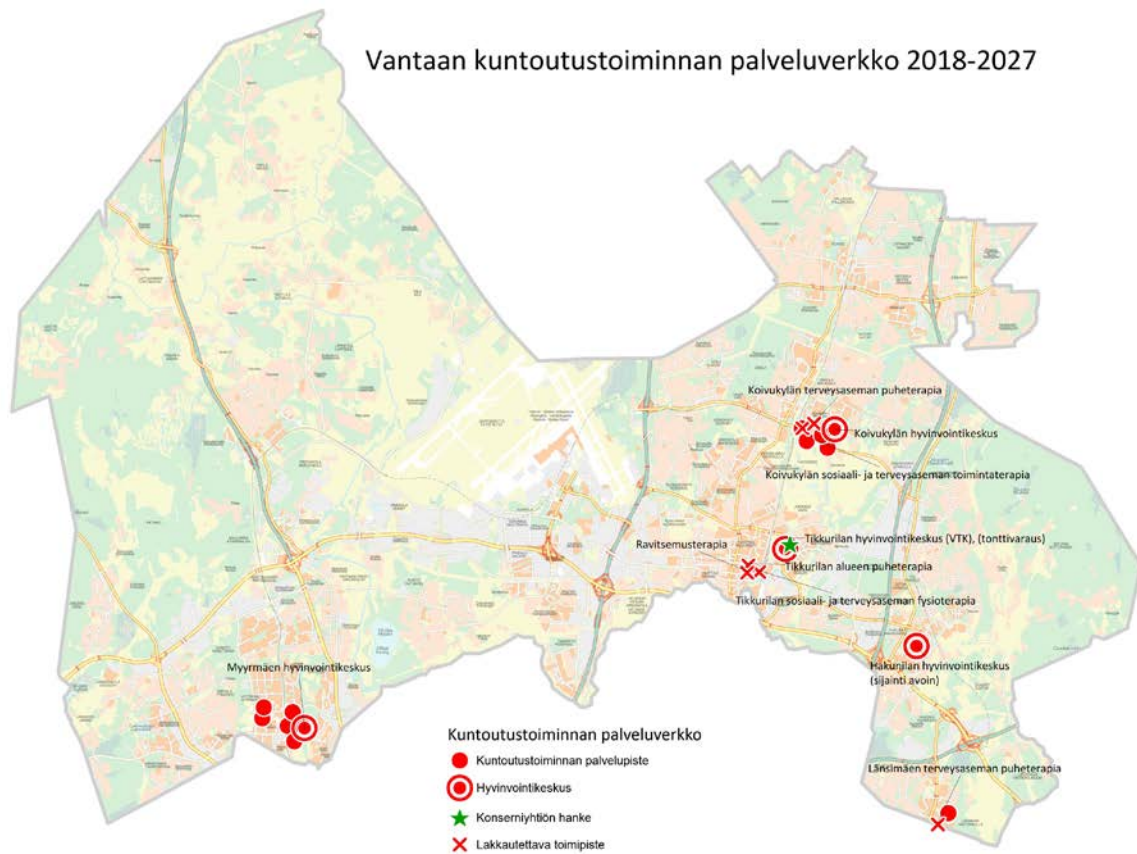
Päihdepalveluissa työote on muuttumassa jalkautuvaksi. Työntekijät liikkuvat asiakkaiden luokse kasvavassa määrin, mutta myös asiakasvastaanottoiloja tullaan edelleen tarvitsemaan muun muassa ryhmähoitoja varten sekä hoidon luottamuksellisuuden varmistamiseksi.

Kuva 37. Hyvinvointikeskusten tulevaisuuden palveluverkko 2018–2027.

Kuva 38. Neuvoloiden tulevaisuuden palveluverkko 2018–2027.

Kuva 39. Kuntoutuspalvelujen tulevaisuuden palveluverkko 2028–2027.

Kuva 40. Päihdepalvelujen tulevaisuuden palveluverkko 2018–2027.

8.2.5 Muut sosiaalipalvelut

8.2.5.1 Palveluverkon nykytila

Sosiaalihuollon palveluja tarjotaan edellä mainittujen sosiaali- ja terveysasemien (kohta 8.2.1.) lisäksi useissa muissa toimipaikoissa. Valtaosa sosiaalihuollon palveluista järjestetään Tikkurilan suuralueella.

Uusien asiakkaiden palvelut -yksikössä Vernissakadulla kaupunkilaiset saavat sosiaalipalvelujen ohjausta, neuvontaa sekä sosiaalihuolto- tai lastensuojelulain mukaista palvelutarpeen arviota. Vernissakadulla toimivat myös nuorten (alle 25-vuotiaiden) sosiaalipalvelut, nuorten psykososiaaliset palvelut, maahanmuuttajapalvelut, aikuissosiaalityön asumispalvelut, lastensuojelun tukipalvelut, lapsiperheiden varhaisen tuen palvelut sekä sosiaali- ja kriisipäivystys.

Vantaan omista lastensuojelulaitoksista Viertola ja Kuusela toimivat Tikkurilassa, ja Tamminrinteen vastaanottokoti Seutulassa. Itä-Vantaan lastensuojelun avohuollon tilat, lastensuojelun sijaishuollon sosiaalityö, talous- ja velkaneuvonta, Keski-Vantaan lasten psykologipalvelut, perheoikeudellisten asioiden yksikkö ja sovittelutoiminnan toimisto sekä maahanmuuttajapalvelujen tuetun asumisen yksikkö sijaitsevat eri puolilla Tikkurilaa.

Eri puolilla Vantaata sijaitsee sekä omia että ostopalveluna hankittuja sosiaalihuoltolain mukaisia asumisen palveluja. Myös vastaanottoperheet sekä useat ostopalvelulaitokset tarjoavat lastensuojelun sijaishuoltoa laajalla alueella.

Lapsiperheiden kotipalvelun toimistot sijaitsevat Martinlaaksossa ja Korsossa. Itse palvelut tuotetaan asiakkaiden kotona. Pakkalassa toimii Länsi-Vantaan perheneuvola sekä varhaisen tuen yksikkö perhekoutsit, jotka jalkautuvat ympäri Vantaata.

Koulun sosiaalityö muodostaa laajan palveluverkon. Ainakin toistaiseksi psykososiaalisiin palveluihin kuuluvat koulukuraattorien palvelut toteutetaan koulujen opiskelijahuollon osana kaikissa esiopetuksen, perusopetuksen ja toisen asteen oppilaitoksissa. Osa oppilashuollon kouluilla ja oppilaitoksissa sijaitsevista tiloista on ahtaita tai toimintaan sopimattomia muun muassa sisäilmaongelmien takia.

Osa palveluista tapahtuu puhelimitse tai sähköpostitse, eikä asiointi aina vaadi toimipisteessä käyntiä. Yksi esimerkki täysin sähköisestä palvelusta on täydentävän toimeentulotuen hakeminen.

Kuva 41. Aikuissosiaalityön palveluverkko 2017.

Kuva 42. Lastensuojelun palveluverkko 2017.

Kuva 43. Psykososiaalisten palvelujen palveluverkko 2017.

8.2.5.2 Palveluverkon kehittämistarpeet vantaalaisten näkökulmasta

Sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain mukaiset palvelut tarjotaan ensisijaisesti alueellisissa laajan palvelun hyvinvointikeskuksissa sekä niiden eri puolilla Vantaata sijaitsevista vastaanottotiloissa, kuten esimerkiksi perhekeskusten ja oppilaitosten yhteydessä. Monipuoliset työtilat tukevat palvelujen järjestämistä, tavoitettavuutta ja kohdentumista myös heikommassa asemassa olevien asiakasryhmien kohdalla. Asiakasohjaus ja etsivä työ tukevat palveluverkon kattavuutta. Kotiin vietävät ja digitaaliset palvelut lisääntyvät edelleen.

Palveluverkon kehittämistarpeet

Sosiaali- ja terveystieteiden yleinen kehittämisen tarve liittyy asiakkaiden palvelujen integraatioon, joka on mahdollistettava hyvinvointikeskusten toiminnan yhteydessä. Palveluissa on huomioitava koko palveluketjun toimivuus. Väestömäärän kasvu lisää palvelujen kysyntää ja yhteensovittamista. Muun muassa sosiaalihuoltolakiin, lastensuojelulakiin ja kotoutumislakiin perustuva toiminta tulee maakuntamallissa olemaan viranomaistoimintaa, johon kytkeytyy laajempi joukko myös muita palveluntuottajia ja toimijoita. Viranomaistoiminta tapahtuu edelleen lähinnä vastaanottotiloissa, vaikkakin liikkuvan työn osuus tulee lisääntymään.

Tikkurilan uuden hyvinvointikeskuksen valmistuttua kaikki alueen palvelut lastensuojelulaitoksia ja erityisasumisen yksiköjä lukuun ottamatta keskitetään uuteen hyvinvointikeskukseen. Sitä ennen tavoitteena on keskittää lastensuojelun Itä-Vantaan kaksi toimintayksikköä yhteen toimipaikkaan Tikkurilaan vuoden 2018 aikana. Veromiehen kehittyvään kaupunginosaan Huberin alueelle tarvitaan kivijalkatila perhekeskustyyppistä toimintaa varten.

Maahanmuuttajien lisääntyvä määrä lisää peruspalvelujen ja erityispalvelujen tarvetta. Maahanmuuttajapalvelut järjestää myös yhteistyössä kolmannen sektorin, seurakunnan, oppilaitosten ja muiden tahojen kanssa laaja-alaista kotoutumista tukevaa ryhmätoimintaa. Tämä toiminta on myös huomioitava palveluverkon suunnittelussa.

Kuuselan perhekuntoutuskeskuksen uusi laajennusosa mahdollistaa perhekuntoutuksen laajentamisen ja kehittämisen. Koisoniityn asumispalvelukeskuksen suunnitelman tarkentaminen ja keskuksen rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuoden 2018 aikana.

Kuraattoripalvelujen mahdollinen siirto osaksi sivistystoimea muuttaa koulun sosiaalityön rakenteita olennaisesti ja siksi muutoksen vaikutuksia on tärkeää arvioida ennakoivasti lasten, nuorten ja perheiden kannalta.

Tulevaisuudessa yhä suurempi osa palveluista voidaan tuottaa etäyhteyksien kautta. Palvelujen saavutettavuutta lisätään kehittämällä sähköisiä palveluja (muun muassa verkkosivustojen esteettömyys, ymmärrettävyys, kielivalikoima) niin, että vahvistetaan haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden mahdollisuutta saavuttaa ne (esimerkiksi maahanmuuttajat, vammaiset henkilöt, lapset, väkivaltaa kokeneet). Lisäksi niin sanottua etsivää työtä kehittämällä voidaan tavoittaa haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä, jotka eivät syystä tai toisesta ole hakeutuneet palveluihin. Palvelutuotannossa pyritään vastaamaan enemmän varhaisen tuen tarpeeseen. Jatkossa painopistettä tullaan myös siirtämään enemmän ennaltaehkäiseviin palveluihin.

Hyvinvoinnin polarisoituminen (eriarvoistuminen ja lapsiperheköyhyys) sekä maahanmuutto lisäävät tarvetta myönteisen erityiskohtelun kohdentamiselle alueille, joilla ilmiöt tulevat voimakkaasti esille.

Kuva 44. Aikuissosiaalityön palveluverkko 2018–2027.

Kuva 45. Lastensuojelun palveluverkko 2018–2027.

Kuva 46. Psykososiaalisten palvelujen palveluverkko 2018–2027.

8.2.6 Vanhus- ja vammaispalvelut

8.2.6.1 Palveluverkon nykytila

Vanhuspalvelulain (laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista) mukaan laitoshoidon on perusteltua ainoastaan lääketieteellisin ja eräin muin perustein. Tämä on merkinnyt hoiva-asumisen palveluissa laitoshoidon purkamista ja asumisen palvelujärjestelmän luomista.

Kotona asumisen tuki. Vanhusten ja vammaisten asiakasohjausyksikön vastuulle kuuluvat asiakasneuvonta, palveluohjaus, palvelutarpeen selvittäminen, sosiaalityö, omaishoidon tuki, vanhusten ja vammaisten liikkumista tukevat palvelut ja kuljetuspalvelut sekä henkilökohtainen apu. Ikäihmisten asiakasohjauksen toimipaikkoja on yksi Länsi-Vantaalla ja toinen Itä-Vantaalla. Vammaispalvelujen asiakasohjauksen työntekijöiden työtila on Myymäessä. Asiakasohjauksen työntekijät tekevät kotikäyntejä asiakkaan luo tai tapaavat asiakkaan eri puolilla Vantaata olevissa asiakastapaamishuoneissa.

Kotihoidolla on kahdeksan alueellista toimintayksikköä eri puolilla Vantaata ja Tikkurilassa yksi koko Vantaan alueella toimiva akuutti arviointi- ja kotikuntoutusyksikkö. Vanhusten kotihoito tuotetaan pääosin omana toimintana ostopalvelujen täydentäessä omaa tuotantoa.

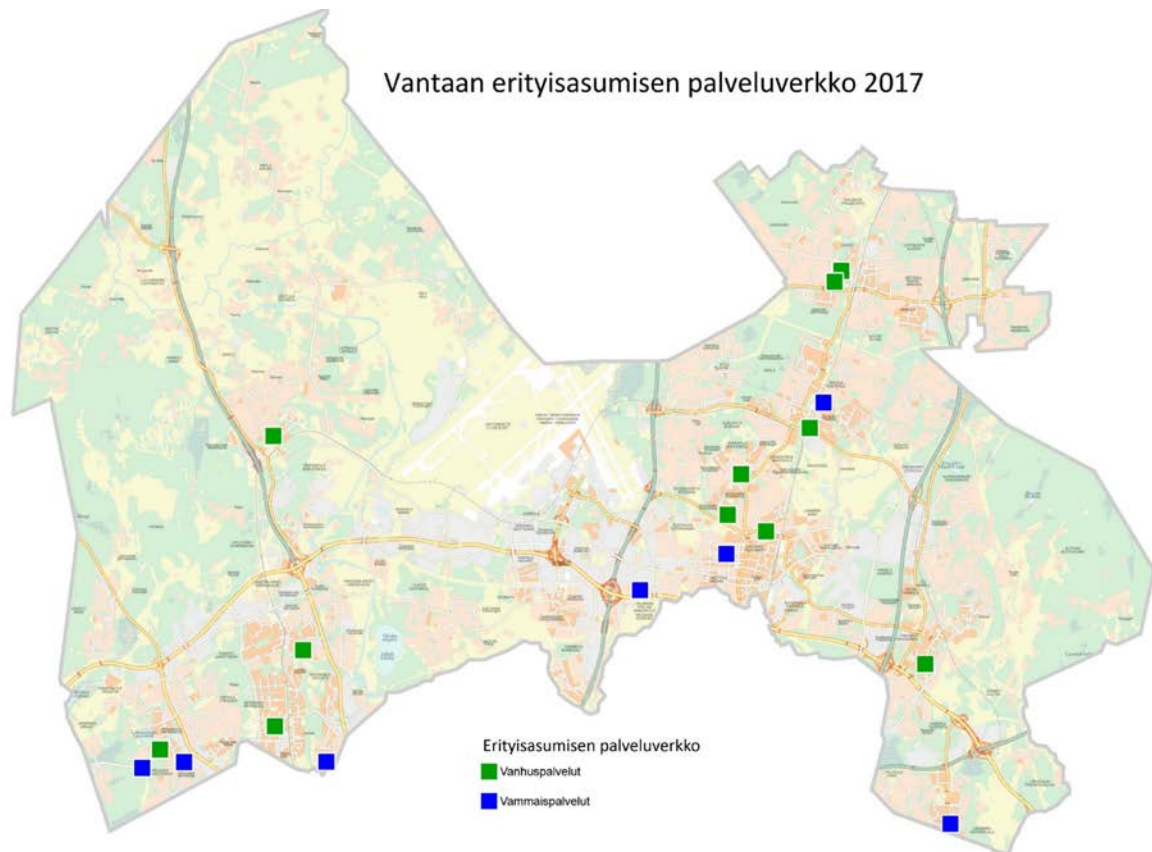
Vantaalla on kolme omaa kehitysvammaisten päivätoiminnan yksikköä. Vammaispalvelulain mukaista päivätoimintaa järjestetään kahdessa yksikössä. Vammaisten päivätoiminnasta noin 50 % hankitaan ostopalveluina.

Erityisasuminen. Vantaalla on seitsemän kunnallista palvelutaloa, joista kolmessa henkilökunta on paikalla ympäri vuorokauden. Lisäksi kaupungissa on yksityisiä palvelutaloja, joihin viedään kaupungin kotihoidon palveluja.

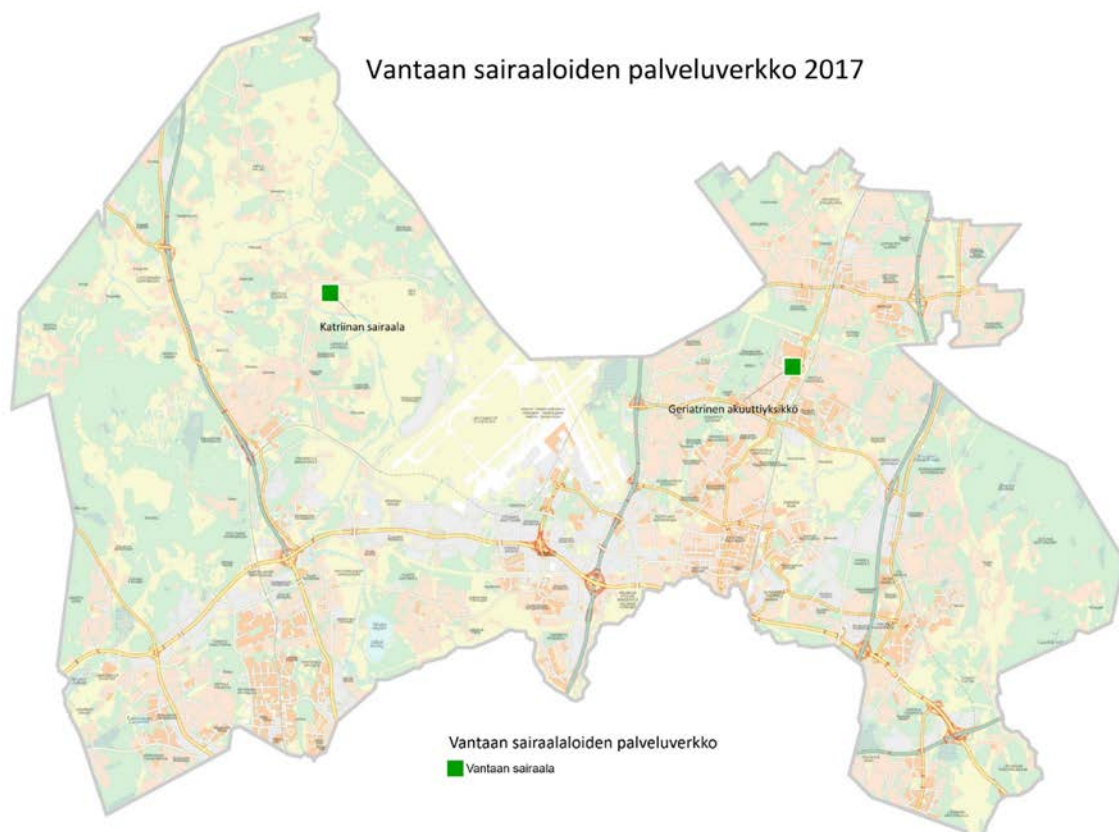
Vanhusten hoiva-asumisen yksiköissä eri puolilla Vantaata järjestetään ympärivuorokautista sekä pitkä- että lyhytaikaista hoiva-asumista tehostetun asumispalvelun hoiva- ja pienryhmäkodeissa sekä laitoshoidossa. Palveluista noin 24 % järjestetään omana toimintana ja 76 % ostopalveluina. Alueellisessa tarkastelussa hoitopaikkoja on riittävästi Koivukylän alueella suhteutettuna 75+ väestöön.

Vammaisille asumispalveluja järjestetään vammaispalvelulain ja kehitysvammaisten erityishuoltolain perusteella. Asiakaspaikoista noin 80 prosenttia hankitaan ostopalveluna, joista puolet sijaitsee Vantaan rajojen ulkopuolella. Kaupungin omana toimintana vaikeavammaisten asumispalvelua järjestetään Tikkurilan Keltamokodissa.

Vantaan sairaala. Tällä hetkellä sairaalapaiikkoja on 1,5 %/ 75 vuotta täyttäneet, sisältäen myös alle 75-vuotiaiden tarpeen. Sairaalapalvelut tuotetaan omana toimintana Katriinan sairaalassa (7 vuodeosastoa lyhytaikaiseen hoitoon sekä päiväsairaala ja geriatrinen vastaanotto). Peijaksen sairaalan yhteydessä toimii geriatrisen akuuttiyksikön vuodeosastot AKOS 1 ja AKOS 2. Geriatrisilla akuuttiosastoilla hoidetaan pääasiassa päivystyksen kautta sairaalaan ohjautuneita potilaita. Sairaaloimintaan kuuluvat myös kotisairaala ja kotihoidon yöhoito. Katriinan sairaalan potilaista suurin osa tulee jatkohoitoon erikoissairaanhoidosta. Lisäksi lyhytaikaisia kuntoutuspalveluja ostetaan Kaunialan sairaalasta.

Kuva 47. Erityisasumisen palveluverkko 2017.

Kuva 48. Vantaan sairaaloiden palveluverkko 2017. Palveluverkkoon sisältyy myös Kaunialan sairaala Oy (Kylpyläntie 19, 02700 Kauniaiainen).

8.2.6.2 Palveluverkon kehittämistarpeet vantaalaisten näkökulmasta

Turvataan laadukas, kustannustehokas ja vaikuttava vanhus- ja vammaispalvelujen tarjonta.

Palveluverkon kehittämistarpeet

Vanhus- ja vammaispalvelut sisältyvät alueellisiin hyvinvointikeskuksiin: Länsi-Vantaalla Myyrmäen, Keski-Vantaalla Tikkurilan, Pohjois-Vantaalla Koivukylän ja Itä-Vantaalla Hakunilan hyvinvointikeskukseen.

Kotona asumisen tuki. Tarve vanhusten kuntouttavalle ja kotona asumista tukevalle päivätoiminnalle tulee kasvamaan. Hakunilan ostoskeskuksessa sijaitsevan päivätoimintakeskuksen ja kotihoidon tilojen rakennukset tullaan purkamaan, mutta ajankohdasta ei ole tietoa. Kotihoidon henkilökunnan tukipisteiden alueellinen sijainti arvioidaan terveysasemien ja vanhustenkeskusten peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeiden yhteydessä.

Vammaisten päivätoimintaan tarvitaan Paimenentien toimintakeskusta korvaava tila vuoden 2018 aikana. Vammaisten työllistymistä tukeviin toimintoihin kuuluvalla Käenkukalle tarvitaan myös suuremmat tilat nykyistä keskeisemmältä paikalta.

Erityisasuminen. Vanhusten palvelutaloasumisen tavoitteena on, että asuntoja on 2 prosentille 75 vuotta täyttäneistä sisältäen myös nuorempien tarpeen. Tämä merkitsee noin 400 palvelutaloasuntoa vuoteen 2027 mennessä; vuonna 2018 asuntoja on 260. Veturipolun palvelutalo tullaan purkamaan lähivuosina. Tikkurilan ja Hakunilan alueille on tarvetta vanhustenkeskuksille, joiden avulla alueelliset paikkamäärät saadaan tasapainoon. Myyrmäen vanhustenkeskus tulee korvaamaan Veturipolun ja Raikukujan palvelutalot vuonna 2019. Uusi vanhustenkeskus tarvitaan pitämällä aikavälillä myös Kivistöön. Tarvetta on myös eri puolille Vantaata rakenteilla oleville vapaa-rahotteisille palvelutaloasunnoille.

Vanhusten hoiva-asumisen palvelutarve on väestön nopean ikääntymisen vuoksi jatkuvasti kasvava. Hoitopaikoista suuri osa sijaitsee tällä hetkellä Vantaan rajojen ulkopuolella. Tämän hetken arvion mukaan vuonna 2027 tarvitaan yhteensä yli 1 800 hoitopaikkaa eli noin 600 hoivapaikkaa enemmän kuin nykyisin, ja näistä noin kuudesosa lyhytaikaishoitoon.

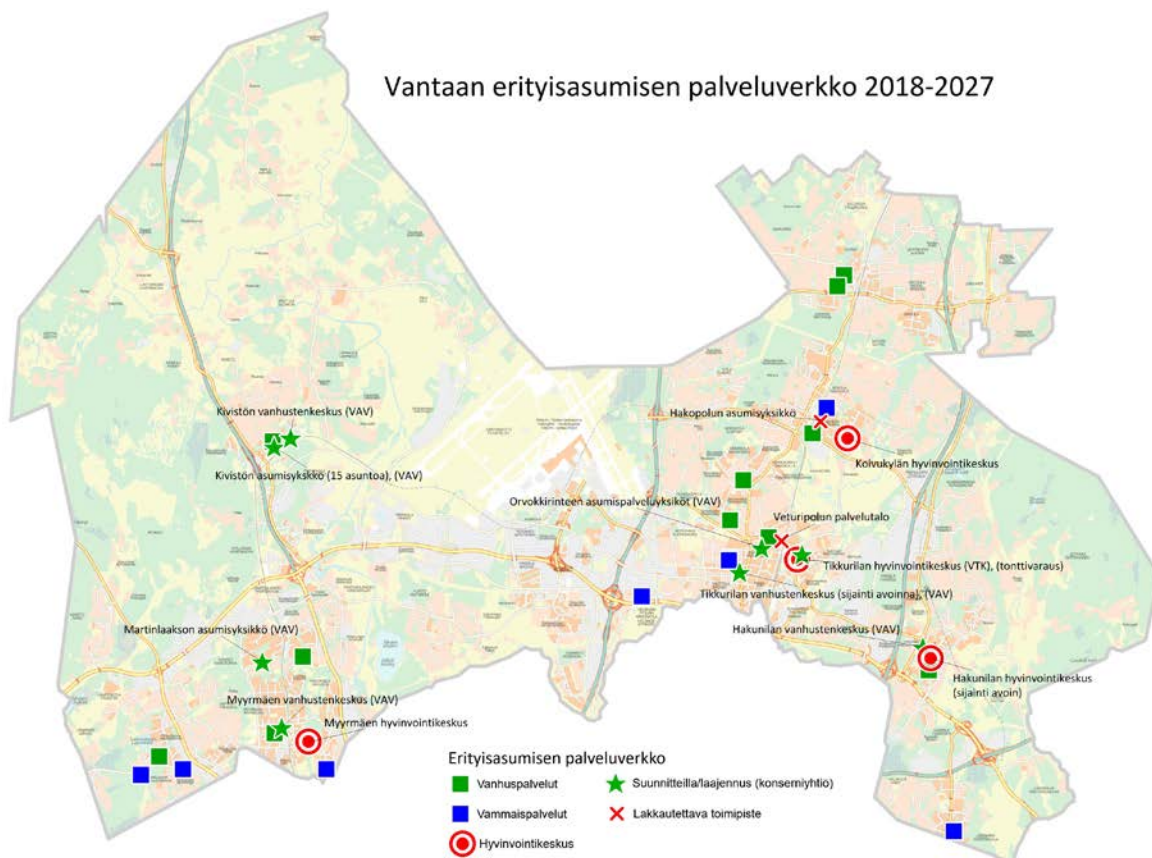
Palveluja ja asumista keskitetään aiempaa enemmän vanhustenkeskuksiin (Ikääntyneen väestön hyvinvointikeskus). Erillisiä palvelutaloja ei enää rakenneta, vaan vanhustenkeskuksiin rakennetaan eritasoista tuettua asumista; palvelutaloasumista sekä hoivakoteja muistisairaille, jotta asukkaiden ei tarvitse toimintakyvyn heiketessä muuttaa pois toiseen yksikköön.

Vammaispalvelut järjestetään jo nykyisin niin sanottua monituottajamallia noudattaen. Vammaispalvelulain mukaista vaikeavammaisten palveluasumista järjestettiin 120 henkilölle vuonna 2017. Jatkossa tarvitaan noin 10 uutta asuntoa/vuosi.

Martinlaaksoon valmistuu vuonna 2018 kehitysvammaisille 15-paikkainen asumisen yksikkö, jonka palvelut tuotetaan omana toimintana. Tämän jälkeen kehitysvammaisten asumiseen tarvitaan noin 15 uutta asuntoa vuosittain. Lisäksi tarvitaan pääosin normaaliin asuntotuotantoon integroitua asumisyksiköitä, jotta asumispalveluja on mahdollista järjestää nykyistä enemmän Vantaalla.

Vantaan sairaala. Koska potilaiden hoidon vaativuus kasvaa, siirretään hoitopaikkoja päivystävien sairaaloiden yhteyteen, jolloin laboratorio, röntgen, päivystys ja erikoislääkärikonsultaatiot ovat käytettävissä 24/7. Tavoitteena on lisätä sairaalatoimintaa lähempänä erikoissairaanhoidon toimipaikkoja. Tämä vaatii joko lisärakentamista Peijaksen alueelle tai Peijaksen osastojen siirtymistä erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuoltoon. Päiväsairaalatoimintaa kehitetään kuntoutuksen tarpeet huomioiden.

Vantaalla on käytössä Kaunialan sairaalassa yhteensä 140 paikkaa (tilanne 6/2017), joista valtaosa on laitoshoidon paikkoja. Mahdollisesti vapautuvia lisäpaikkoja vuodelle 2018 on 40. Neuvotteluja laitoshoidon muuttamisesta tehostetuksi asumispalveluksi jatketaan ja tavoitteena on Kaunialan toiminnan muuttaminen vastaamaan Vantaan kaupungin tarvetta ja vanhuspalvelulain vaatimuksia.

Kuva 49. Erityisasumisen palveluverkko 2018–2027. Palveluverkkoon sisältyy myös Kaunialan sairaala Oy (Kylpyläntie 19, 02700 Kauniainen).

8.2.7 Suun terveydenhuolto

8.2.7.1 Palveluverkon nykytila

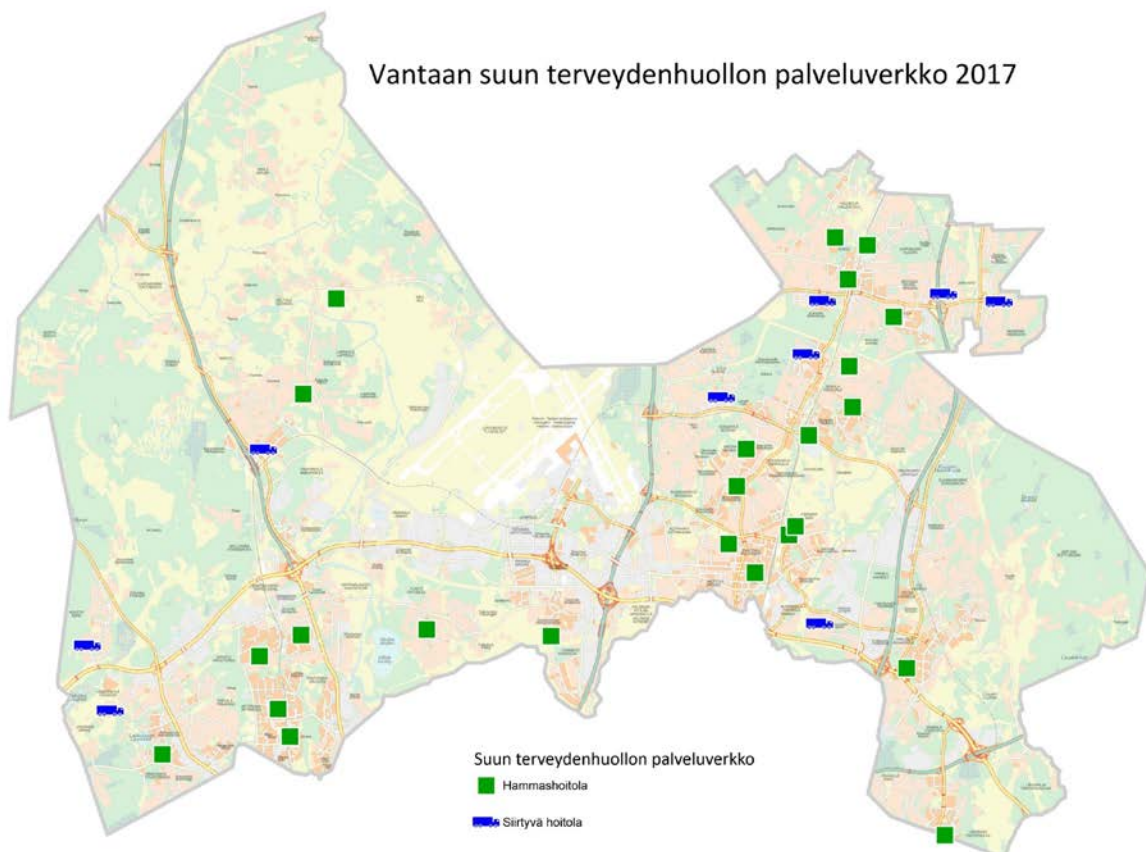
Suun terveydenhuolto on muun terveydenhuollon ohella muutospaineen alla. Hoituhuoneita on yhteensä 120. Väestö ikääntyy ja sairastavuus lisääntyy. Perinteisellä mallilla hoitoyksiköissä tapahtuva toiminta on tarkkaan aikataulutettu. Tässä on ongelmana usein ajankäytön vaikea ennustettavuus. Todellista potilaaseen käytettävää aikaa ei tiedetä etukäteen. Aikaa on joko liian vähän tai sitä jää käyttämättä. Useassa suun terveydenhuollon yksikössä Suomessa onkin usean vuoden

ajan kokeiltu erilaisia monihuonemalleja, joissa tarkoituksena on saattaa kaikki asiantuntijat potilaan luokse samanaikaisesti sekä saada potilaan tarvitsema hoito valmiiksi mahdollisimman nopealla aikataululla ylimääräisten hoitokäyntien supistamiseksi.

Vantaan suun hoidon erikoisyksikkö (VSEY) aloitti toimintansa 1.1.2017 Myyrmäen terveyskeskuksen hammashoitolassa.

Koululaisten suun terveydenhuolto. Suun terveydenhuolto on osa koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa (Terveydenhuoltolaki 1326/2010). Suun ja hampaiden terveystarkastukset toteutetaan Vantaan lasten ja nuorten ehkäisevän suun terveydenhuollon toimintaohjelman 5/2016 mukaisesti, jonka pohjana on asetus lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta (Vna 338/2011). Vantaalla toimii tällä hetkellä 29 kouluhammashoitola, joissa tehdään koululaisten suun terveystarkastuksia. Tämän lisäksi Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksella on käytössä liikkuva hammashoitoyksikkö, joka vastaa toiminnoiltaan perinteistä vastaanottoa. Uutena liikkuvana yksikkönä on otettu koekäyttöön Pop-Up yksikkö.

Ikääntyneiden suun terveydenhuolto. Suun ja hampaiston sairaudet ovat yleisiä ikääntyneellä väestöllä, vaikka tilanne onkin viime vuosina parantunut. Ikääntyminen tuo mukanaan muutoksia, jotka vähentävät suun ja hampaiden vastustuskykyä hammassairauksille (muun muassa krooniset sairaudet ja lisääntynyt lääkitys). Suun sairaudet ovat monin osin ehkäistävissä ja hallittavissa. Hyvä suun terveys on osa iäkkään henkilön yleisterveyttä ja elämänlaatua.

Kuva 50. Suun terveydenhuollon palveluverkko 2017.

8.2.7.2 Palveluverkon kehittämistarpeet vantaalaisten näkökulmasta

Suun terveydenhuollon palveluverkon keskittäminen alueellisiin hyvinvointikeskuksiin tuo useita taloudellisia ja laadullisia etuja, joilla turvataan oikea-aikaiset ja laadukkaat palvelut. Palveluverkkoa kehitetään ja suun terveydenhuollon palvelujen tarjonta turvataan koko väestölle. Koululaisten ja vanhusten hammashoito järjestetään jatkossakin lähipalveluna liikkuvilla yksiköillä.

Palveluverkon kehittämistarpeet

Vantaan suun terveydenhuolto tullaan vuoteen 2026 mennessä keskittämään väestörakenteeseen, väestöennusteeseen ja kulkuyhteyksiin perustuen neljään yhtä suureen 30 hoitoyksikön hoitolaan. Kokonaiskapasiteetti 120 hoitohuoneyksikköä tullaan säilyttämään. Hoitolat sijoittuvat tulevaisuudessa neljään hyvinvointikeskukseen; Tikkurilan, Myyrmäen, Koivukylän ja Hakunilan hyvinvointikeskukseen (Länsimäen sotekeskus). Virka-aikainen päivystys keskitetään kahteen hoitolaan, Tikkurilaan ja Myyrmäkeen.

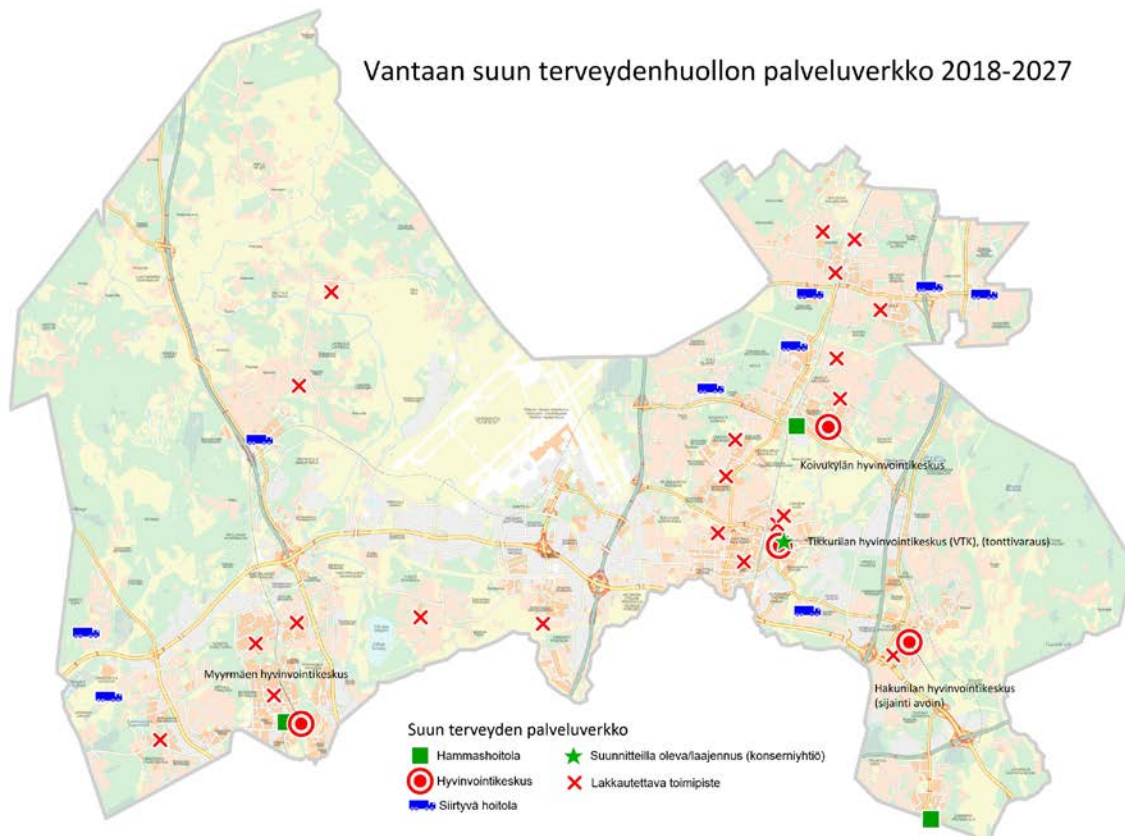
Isoissa hoitolayksiköissä työskentelee useita terveydenhuollon ammattilaisia; välinehuoltoa, hammashoitajia, suuhygienistejä, hammaslääkäreitä sekä erikoishammaslääkäreitä. Henkilöstöä keskitämällä konsultaatiomahdollisuudet paranevat ja välitön tuki on lähellä.

Monihuonetoiminta edellyttää isompia hoitolayksiköitä, joissa on turvattu riittävä määrä hoitoyksiköitä ja henkilökuntaa. Isompi määrä hoitoyksiköitä tuo henkilökunnalle joustoa liikkua hoitoyksiköiden väliä sitomatta itseään ennalta määrättyyn hoitoyksikköön ja aikatauluun. Optimaaliseen monihuonetoimintaan päästään 20 hoitoyksikön hoitoloissa.

Koululaisten suun terveydenhuolto. Hammaslääkärin, suuhygienistin ja hammashoitajan suorittamat määräaikaistarkastukset tullaan jatkossakin tekemään kouluissa. Kouluhoitoloiden sulkemisen korvaamiseksi otetaan käyttöön henkilöautolla kuljetettavia Pop-Up yksiköitä. Pop-Up -yksiköissä tehdään pääsääntöisesti koululaisten tarkastuksia koulujen osoittamissa tilapäisissä tiloissa esimerkiksi terveydenhoitajan huoneessa tai liikuntasalissa.

Nykyisen voimassa olevan palveluverkkosuunnitelman mukaisesti pienimmät 1–2 hoitoyksikön kouluhoitolat tullaan sulkemaan vaiheittain 2024 mennessä. Uuden palveluverkkosuunnitelman mukaan tullaan sulkemaan myös muut kouluhoitolat hoitoloiden keskittyessä vain neljään edellä mainittuun suurempaan hoitolaan (edellä mainitut hoitolat sijaitsevat Tikkurilassa, Myyrmäessä, Länsimäessä sekä Korso–Koivukylä -alueella).

Ikääntyneiden suun terveydenhuolto. Vantaan kaupungin suun terveydenhuollon tavoitteena on ylläpitää ja kehittää edelleen avo- ja hoiva-asumisen palvelujen piirissä olevien ikääntyneiden suun terveyttä ja hyvinvointia. Toiminnan tavoitteena on varmistaa edelleen suun terveydenhuollon integroituminen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuuteen sekä vahvistaa monimuotoista osaamista. Palveluverkon keskittämällä ja toimintamallien muutoksella pyritään samanaikaisesti hoitamaan potilaan suu mahdollisimman vähillä käynneillä terveeksi sekä tarjoamaan tarvittaessa joustavampia liikkuvia malleja, joilla suun terveydenhuolto voidaan tuoda tarvittaessa asiakkaan luokse.

Kuva 51. Suun terveydenhuollon palveluverkko 2018–2027.

8.2.8 Toimenpiteet toimialan palveluverkkojen investointikustannusten hallintaan

Palveluja kootaan alueellisiin hyvinvointikeskuksiin ja niihin kuuluviin perhe- ja vanhustenkeskuksiin tilojen monikäyttöisyys huomioiden. Tämä mahdollistaa asiakaslähtöisen palvelujen integroinnin, eri toimintojen yhteisen palvelukulttuurin muodostumisen sekä säästää tilakustannuksista, koska tilojen käyttöaste voidaan pitää maksimaalisena. Vaihtoehtona voi tulevaisuudessa olla myös asiakastapaamistilojen sijoittuminen esimerkiksi kauppakeskusten niin sanottuihin palvelutoritiloihin. Aukioloaikoja lisäämällä kyetään hyödyntämään tilojen tehokkaampi käyttö. Palvelujen digitalisointi tulee edelleen osaltaan vähentämään toimitilatarpeita.

8.3 KONSERNI- JA ASUKASPALVELUJEN PALVELUT

8.3.1 Työllisyyspalvelut

8.3.1.1 Palveluverkon nykytila

Työllisyyspalvelujen pääasiakasryhmiä ovat pitkäaikaistyöttömät ja nuoret työttömät. Toimipaikat sijaitsevat Tikkurilassa, Koivukylässä, Korsossa ja Tuupakassa.

Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu TYP. Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP) on kunnan, TE-palvelujen ja Kelan yhteinen lakisääteinen palvelu henkilöille, jotka ovat saaneet työmarkkinatukea vähintään 300 päivää työttömyyden perusteella, olleet työttömänä yhtäjaksoisesti yli 12 kuukautta tai 6 kuukautta, jos henkilö on alle 25-vuotias, ja joilla on monialaisen yhteispalvelun tarve. Asiakkaat ohjataan Vantaan TYP:iin pääasiallisesti TE-palveluista, mutta ohjaus voidaan tehdä myös kunnan toimesta tai Kelasta. Palvelupiste sijaitsee Tikkurilassa Vernissakadulla.

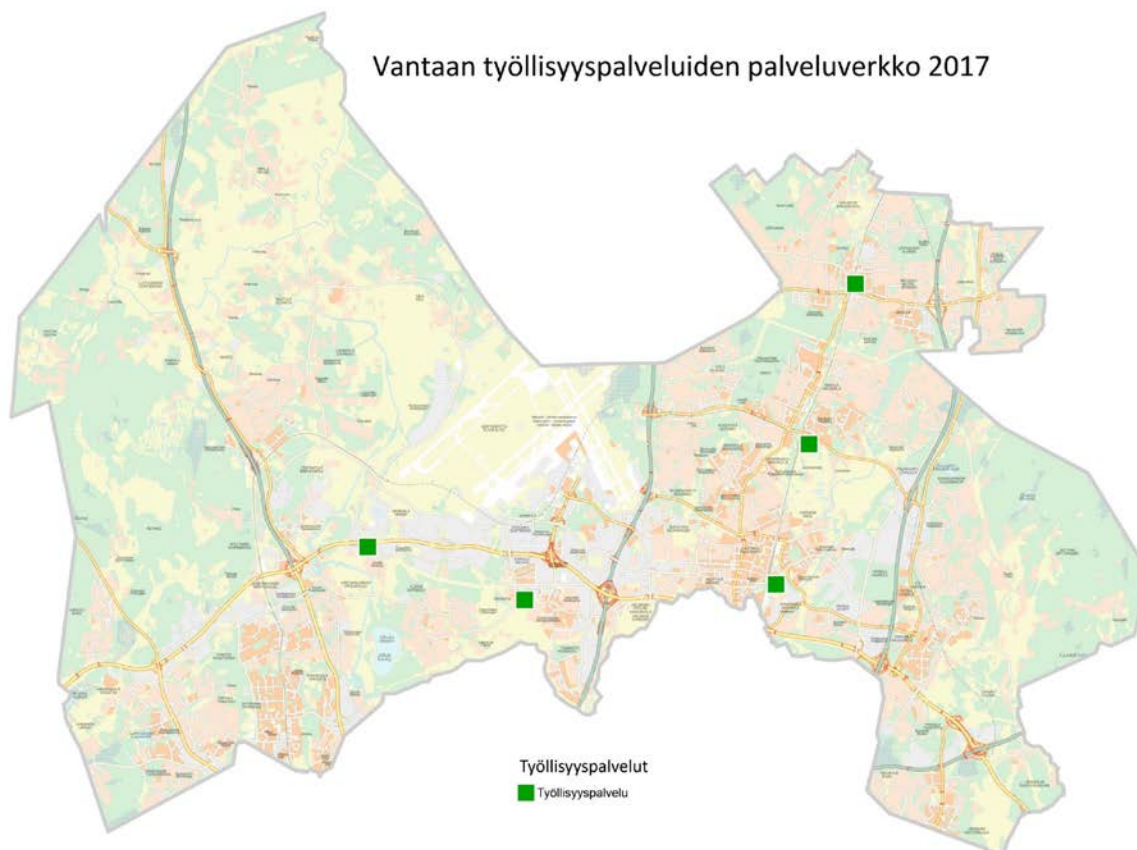
Nuorten palvelut Ohjaamo. Nuorten palvelut Ohjaamo on alle 30-vuotiaille vantaalaisille nuorille suunnattu palvelu, joka ohjaa nuoria työhön, koulutukseen ja tarvittaessa muihin palveluihin. Toiminta linkittyy kiinteästi monialaiseen verkostoyhteistyöhön kaupungin eri toimialojen, järjestöjen, TE-palvelujen, työnantajien ja muiden nuorten parissa toimivien tahojen kanssa. Asiakkaat ohjautuvat henkilökohtaiseen ohjaukseen TE-palveluista sekä matalan kynnyksen neuvonnasta tai verkostojen kautta. Nuorten palvelut Ohjaamo on muuttanut Vernissakadulta Lummetielle.

Kuntouttava työtoiminta. Kuntouttava työtoiminta on lakisääteinen pitkäaikaistyöttömille suunnattu palvelu, jonka tavoitteena on työllistymismahdollisuuksien ja elämänhallinnan parantaminen. Kuntouttavaan työtoimintaan voi osallistua työllisyyspalvelujen valmennustaloilla, kunnan eri toimipaikoissa, kunnan järjestämissä ostopalvelupaikoissa sekä yhdistyksissä, säätiöissä, valtion virastoissa tai rekisteröidyissä uskonnollisissa yhdyskunnissa. Asiakkaat ohjataan kuntouttavaan työtoimintaan Vantaan TYP:n ja nuorten palvelut Ohjaamon kautta.

Valmennustalot. Työllisyyspalveluilla on kolme valmennustaloa. Valmennustalo Koutsi Tuupakassa, valmennustalo Reeli Koivukylässä ja valmennustalo Valo Korsossa. Valmennustaloilla voi osallistua kuntouttavaan työtoimintaan tai työkokeiluun eri aloilla. Toiminta-aloja ovat muun muassa keittiö, kierrätys, kokoonpano, laitoshuolto ja puhtauspalvelut, logistiikka, pesula, remontti sekä tekstiili- ja puutyöt. Valmennustaloilla järjestetään myös kuntouttavan työtoiminnan ryhmätoimintaa. Toiminta valmennustalo Valossa loppuu vuoden 2018 aikana, kun uusi valmennustalo Luxi Lummetiellä Tikkurilassa otetaan käyttöön 2018.

Yritysohjaamo. Yritysohjaamo palvelee sekä työnantajia että työnhakijoita edistääkseen työmarkkinoilla tapahtuvaa kohtaantoa. Yritysohjaamo järjestää erilaisia rekrytointitilaisuuksia, kehittää sähköisiä kanavia työmahdollisuuksien esiintuontiin, tekee osaajahakua työnantajille sopivien työntekijöiden löytämiseksi sekä tuottaa tietoa ja neuvontaa työllistämisen tuista. Uraohjaajat ja valmentajat antavat yksilöllistä ohjausta työnhakijoille työ- ja koulutuspaikkojen hakemiseen ja urasuunnitteluun. Yritysohjaamo toimii pääsääntöisesti Vernissakatu 1:ssä ja sillä on työpiste Yrityspalvelukeskus Leijassa Elannontie 3:ssa. Tapahtumia järjestetään tilaisuudesta riippuen eri puolilla Vantaata.

Työllistämistä edistävät avustukset ja tuet yrityksille ja järjestöille. Työllistymispalvelut myöntää kaupunginhallituksen päätösten mukaisesti työllistymistä edistäviä avustuksia yrityksille ja järjestöille. Työllistämisyavustusten haku tapahtuu kirjallisesti ja hakemukset palautetaan postitse kirjaimoon. Neuvonta tapahtuu yleensä puhelimitse.

Kuva 52. Työllisyyspalvelujen palveluverkko 2017.

8.3.1.2 Palveluverkon kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset

Konkreettista palveluverkkoa koskevaa muutossuunnitelmaa ryhdytään valmistelemaan heti, kun maakunta- ja soteuudistusta, kasvupalvelu-uudistusta ja pääkaupunkiseudun erillisratkaisua koskevat lait on hyväksytty. Sähköisten palvelujen kehittäminen on keskeinen osa palveluverkkostrategiaa. Valmennustalotoiminnan laajentamistarvetta Länsi-Vantaalle selvitetään.

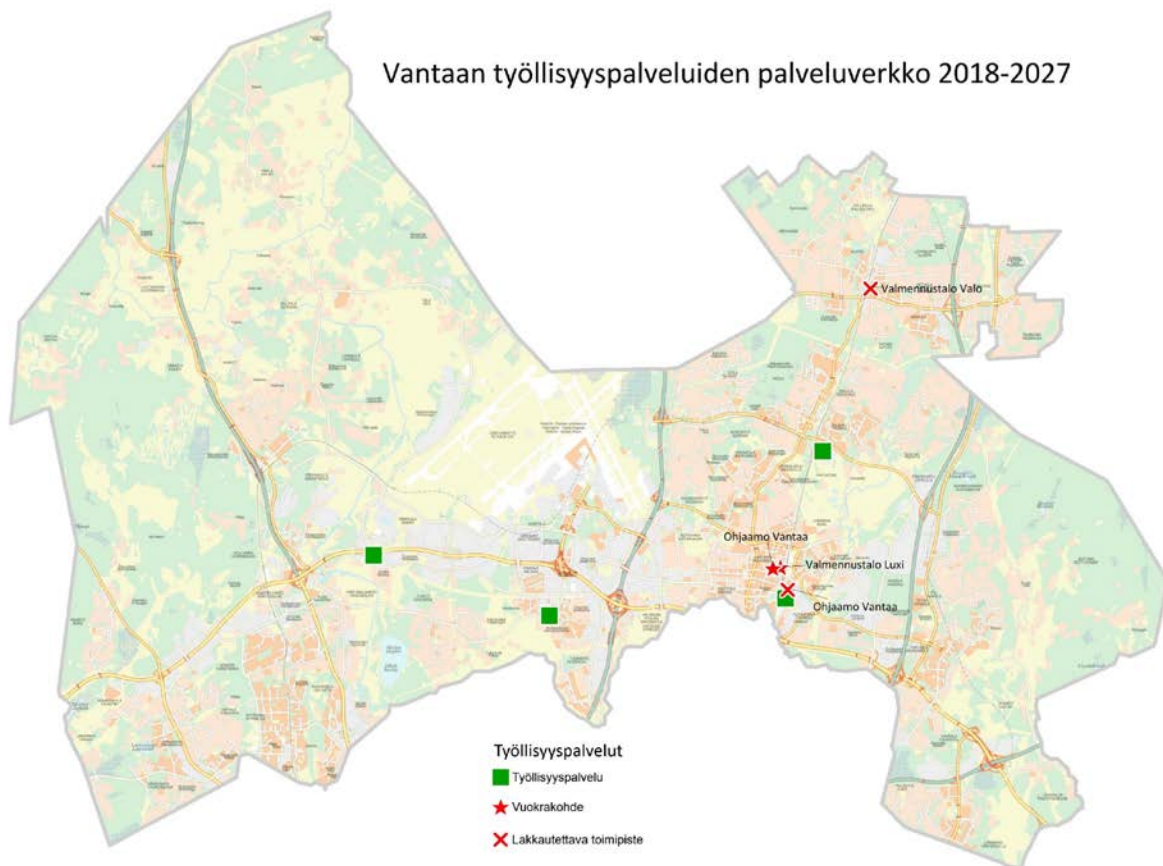
Palveluverkon kehittämistarpeet

Nuorten palvelut Ohjaamo uudistuu maaliskuusta 2018 alkaen, kun Ohjaamo-projektin toiminta vakinaistetaan osaksi toimintaa. Samalla toiminnot siirretään uusiin tiloihin Lummetie 2:een Tikkurilassa. Uudet tilat on mitoitettu huomioiden nykyinen henkilöstö, kasvava asiakasmäärätavoite sekä toiminnan tilatarpeet. Palvelua kehitetään tarpeen mukaan.

Lummetie 2:ssa avataan myös uusi valmennustalo Luxi keväällä 2018, kun toiminta valmennustalo Valossa Korsossa loppuu vuoden 2018 aikana tilojen huonokuntoisuuden vuoksi. Valmennustalo

Reelin tiloja laajennetaan vuoden 2018 aikana. Uusien tilojen käyttöönoton yhteydessä valmennustalojen pajatoimintoja uudelleen sijoitetaan niin, että jokaisen valmennustalon toiminnot muodostavat entistä yhtenäisemmän toimintakokonaisuuden. Tarvetta laajentaa valmennustalotoimintaa Länsi-Vantaalle selvitetään.

Työllisyyspalveluilla ei ole käytössä sähköisiä palveluja ja niiden käyttöönotto ja kehittäminen on ensisijaisen tärkeää. Sähköisten palvelujen avulla palvelut ovat helpommin saavutettavissa, asiakasprosessit ovat nopeampia ja tehokkaampia ja tiedonkulku nopeutuu. Sähköisten palvelujen avulla saadaan paremmin tietoa prosessien toimivuudesta, vaikuttavuudesta ja kehittämistarpeista. Alkuvuodesta 2018 työllisyyspalveluille laaditaan digisuunnitelma, jota lähdetään asteittain toteuttamaan vuoden 2018 aikana.

Kuva 53. Työllisyyspalvelujen tulevaisuuden palveluverkko 2018–2027.

Tulevaisuuden palveluverkko

Valmisteilla olevan maakunta- ja soteuudistuksen ja kasvupalvelu-uudistuksen lakivalmistelu on kesken. Vaikutukset palveluverkkoon tarkentuvat lakivalmistelun myötä.

Työllisyyspalvelujen monitoimitilat Lummetalossa Tikkurilassa tarjoavat monipuolisia ja moderneja työllisyyspalveluja nuorille ja pitkäaikaistyöttömille. Toimipisteet Vernissakadulla Tikkurilassa, Tuupakassa ja Koivukylässä palvelevat edelleen. Valmennustalotoimintaa on myös Länsi-Vantaalla.

Työllisyyspalvelujen palveluverkkoa koskevat suunnitelmat keskittyvät digipalvelujen järjestämiseen, jotka eivät ole paikkasidonnaisia ja, joita voidaan hyödyntää jatkossa organisaatorakenteesta riippumatta. Tulevaisuudessa työllisyyspalveluilla on käytettävissä kattavasti erilaisia digipalveluja.

8.3.2 Kuntalaispalvelut

8.3.2.1 Palveluverkon nykytila

Vantaa-info. Vantaalla on kolme Vantaa-infon toimipistettä. Pisteet sijaitsevat Tikkurilassa Dixin kauppakeskuksessa, Myyrmäessä Myyrmäkitalossa ja Korsossa monitoimitalo LUMO:ssa. Vantaa-infossa tarjotaan kunnan ja valtion neuvonta- ja kassapalveluja sekä neuvontaa ja opastetaan sähköisten palvelujen käytössä. Valtiolliset yhteistyökumppanit ovat Kela, Verohallinto, poliisi, TE-toimisto ja maistraatti. Lisäksi yhteispalvelussa on laajat HSL-matkakorttipalvelut. Vantaa-infolla on sopimus myös Vantaan seurakuntayhtymän, Mannerheimin lastensuojeluliiton sekä SPR:n Korson osaston kanssa. Lisäksi Vantaa-infossa tarjotaan maahanmuuttajien alkukartoituksia sekä kevyempää maahanmuuttajille suunnattua neuvontaa. Pisteissä tarjotaan myös etäpalveluna toteutettavia asiantuntijatapaamisia niin kunnan kuin valtion viranomaisienkin kanssa.

Tikkurilan ja Myyrmäen Vantaa-infoissa on myös näyttelytilaa, jossa esitellään muun muassa nähtävillä olevia kaavoja ja suunnitelmia sekä erilaisia vaihtuvia näyttelyitä. Lisäksi yritykset ja yhdistykset järjestävät tiloissa erilaisia tapahtumia yhteistyössä Vantaa-infojen kanssa. Vantaa-infon puhelinvaihe tarjoaa neuvontaa monikanavaisesti puhelimen, sähköpostin ja tulevaisuudessa chatin avulla.

Osana Vantaa-infoa toimii myös keskitetty maankäytön, rakentamisen ja ympäristön asiakaspalvelu, joka on siirretty 1.2.2018 alkaen konserni- ja asukaspalvelut toimialan alaisuuteen. Kielotie 13:n asiakaspalvelutiloihin on yhdistetty kaupunkisuunnittelun, kaupunkimittauksen, kuntatekniikan keskuksen ja rakennusvalvonnan asiakaspalvelupisteet. Yhdistämisellä pyritään tarjoamaan mahdollisimman laaja-alaisesti ja kustannustehokkaasti asiantuntevaa palvelua kuntalaisille yhdestä palvelupisteestä.

Yhteinen maankäytön asiakaspalvelu palvelee muun muassa rakennuslupiin, erilaisiin katualuelupiin, kiinteistöihin, karttoihin, maanalaisten johtojen sijaintitietoihin ja kaupunkimittaukseen liittyvissä asioissa sekä asemakaava-asioissa. Tiloissa on myös näyttelytilaa, jossa esitellään muun muassa nähtävillä olevia kaavoja ja suunnitelmia.

Palvelutorit. Koivukylän palvelutoripilotti käynnistyi Koivukylän kirjaston tiloissa joulukuussa 2017. Kivistön kauppakeskukseen on suunnitteilla kirjaston yhteyteen vastaavan tyyppinen palvelupiste. Palvelutorikonsepti on osa Vantaa-infon sähköisten palvelujen käytön neuvontaa ja tukea.

Kirjaamo ja arkisto. Vantaan kaupungin kirjaamo sijaitsee kaupungintalolla. Kirjaamossa kirjataan kaikki kaupungille saapuvat tai sisäisesti vireille tulevat asiat. Kirjaamo huolehtii asian kirjaamisesta, saapuvien asiakirjojen liittämisestä diaarin liitteeksi ja toimialat huolehtivat lähtevien asiakirjojen liittämisestä diaarin liitteeksi.

Kaupunginarkisto sijaitsee toimistorakennuksessa osoitteessa Kielotie 13. Nykyinen toimistorakennus puretaan vuoden 2019 aikana. Uuden arkiston tilan suunnittelu on aloitettu ja sen on määrä valmistua Hosantie 2:n kiinteistöön loppuvuodesta 2018.

Talous- ja velkaneuvonta. Talous- ja velkaneuvonnan palvelupiste sijaitsee Tikkurilassa osoitteessa Asematie 10. Talous- ja velkaneuvonta antaa puhelinneuvontaa ja ajanvarauksella myös henkilökohtaista neuvontaa. Tarkoituksena on yhdessä asiakkaan kanssa kartoittaa mahdollisuuksia ja keinoja taloudellisen tilanteen tasapainottamiseen ja velkojen järjestelemiseen. Palvelut on tarkoitettu vantaalaisille ja ne ovat maksuttomia. Talous- ja velkaneuvonnan palvelu perustuu lakiin talous- ja velkaneuvonnasta.

Talous- ja velkaneuvonnan järjestäminen siirtyy vuoden 2019 alusta alkaen aluehallintovirastoilta sekä kunnilta oikeusapu- ja edunvalvontapiirien tehtäväksi.

Asukas- ja järjestötilat. Kuntalaispalvelut vastaa asukastilojen ylläpitämisestä ja järjestötilojen toiminnallisesta hallinnoinnista. Asukastilat ja muut yhteisölliset kokoontumistilat ovat keskeinen osa vantaalaista osallisuusmallia. Asukastilaverkko on muotoutunut vuosien varrella niin, että eri toimialojen hallinnoimia asukastiloja ja toimintoja on keskitetty nykyiselle asukaspalvelujen toimialalle, mikä on ollut luontevaa niin toiminnallisesti kuin hallinnollisesti. Asukkaat ja järjestöt käyttävät myös muiden kaupungin toimijoiden tiloja, kuten nuorisotiloja ja kouluja. Kuntalaispalvelujen asukastilojen toimintaa ohjaa muiden kaupunkitasoisten ohjelmien lisäksi erityinen asukastila-ohjelma, jota tullaan tarvittaessa päivittämään.

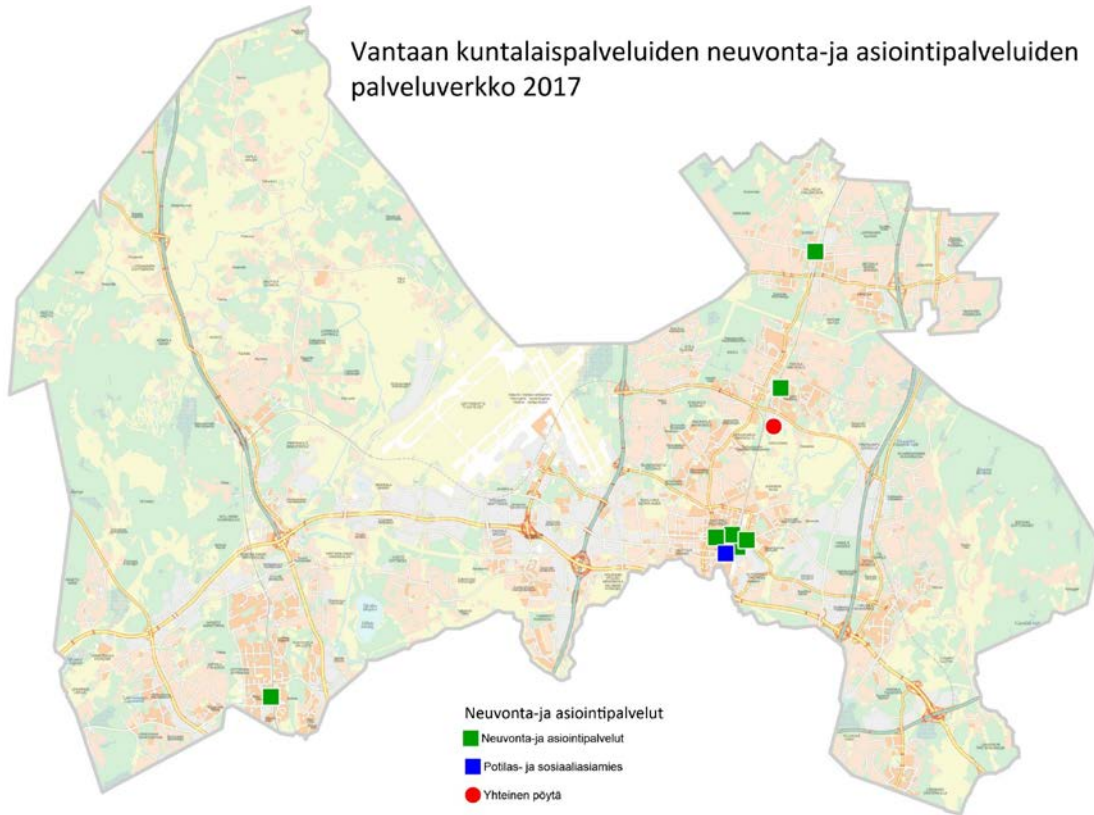
Kuntalaispalvelujen hallinnassa olevia asukastiloja ovat Myyrmäessä Myyrinki, Koivukylän alueella Kafnetti ja Tuulikontti, Kivistön Seutulassa Katrinebergin kartano ja Tikkurilassa Silkinportti. Tikkurilan suuralueen Simonkylässä sijaitseva kansalaistoiminnan keskus Leinikki on palvelusopimuksella annettu Järjestörinki ry:n ylläpidettäväksi. Kivistössä on asukastila Rubiini, joka on palvelusopimuksella annettu Marjaverkko ry:n ylläpidettäväksi. Länsimäessä sijaitsevaa Kilpakujan asukastilaa hallinnoi tilan käyttäjien muodostama talotoimikunta ja Hakunilassa sijaitseva Ystävän Kamari on osoitettu Hakunilan Mielenterveysseuran käyttöön.

Kuntalaispalveluilla on lisäksi kolme ulosvuokrattavaa torpparakennusta. Hakunilassa sijaitsevaa Skomarsin torppaa vuokrataan järjestöjen ja asukkaiden kokous- ja juhlaikäyttöön. Kesäkautena avoinna oleva Bulders Vantaanlaaksossa on vantaalaisten eläkeläisjärjestöjen käytettävissä ja Siipoon saaristossa sijaitseva Mölandetin Villa Sainio on vantaalaisten yhdistysten sekä Vantaan kaupungin hallintokuntien virkistyskäytössä.

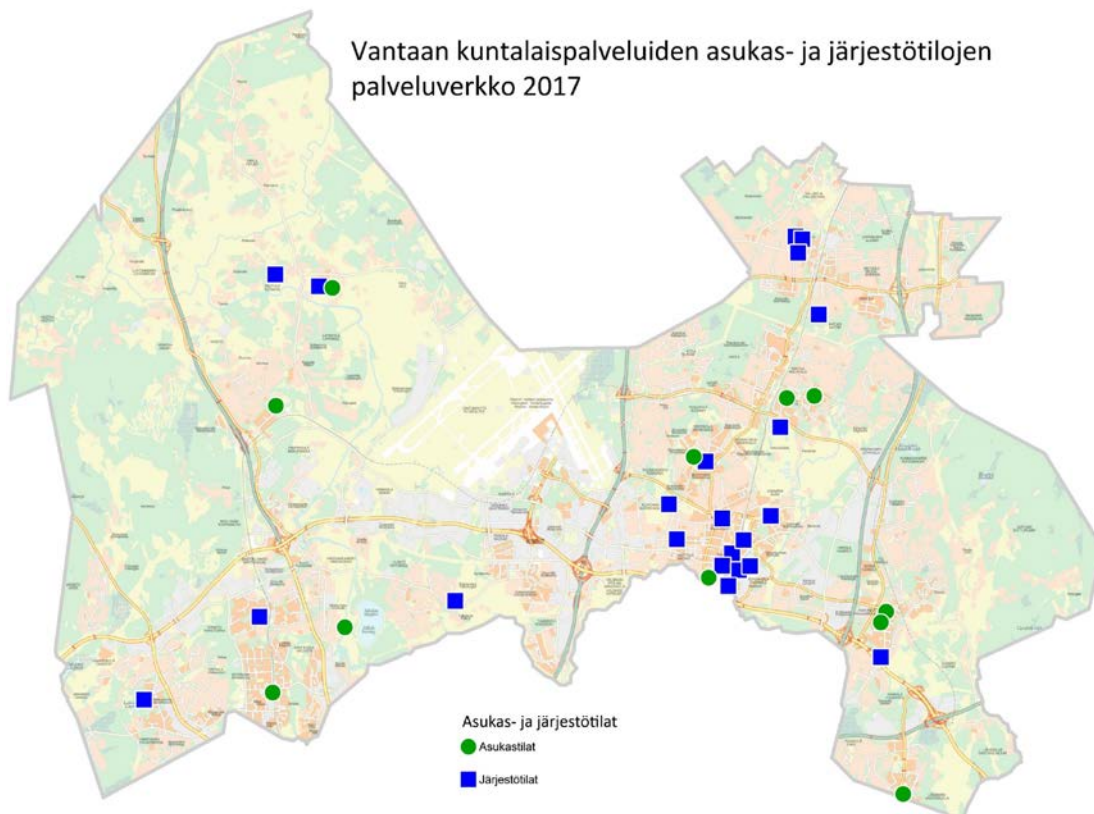
Kuntalaispalvelujen hallinnoitavana on 22 eri järjestöjen nimikkotilaksi vuokrasopimuksella luovutettua rakennusta tai huoneistoa. Rakennuksista osa on vanhoja ja kaavamääräyksissä suojeltavaksi luokiteltuja. Pääasiassa vuokralaiset vastaavat itse tilojen käytön ja ylläpidon kustannuksista. Kaupungilla on tilojen omistajana velvollisuus säilyttää suojellut tilat ja tilat säilyvät parhaiten, kun niissä on aktiivista toimintaa.

Yhteinen pöytä. Yhteisen pöydän hävikkiterminaali sijaitsee Koivukylässä osoitteessa Hosantie 2. Yhteinen pöytä verkostoineen luo mallia vantaalaiselle, yhteisölliselle ruoka-aputoiminnalle ja hä-

vikkiruoan keskitetylle jakelulle. Verkostoon kuuluu noin 30 ruokahävikin lahjoittajaa (kaupat, elintarviketehtaat ja tukut) ja noin 40 vastaanottavaa tahoa eli ruoka-apua Vantaalla jakavaa järjestöä, kaupungin asukastilaa ja seurakuntaa. Hävikin kuljetuksesta verkostoon vastaa hävikkiterminaali.

Kuva 55. Neuvontapalvelujen palveluverkko 2017.

Kuva 54. Asukaspalvelujen palveluverkko 2017.

8.3.2.2 Palveluverkon kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset

Sähköisten palvelujen käytön neuvonta ja opastus tulevat tulevina vuosina kasvamaan ja kysyntään vastataan räätälöityjen palvelutorien avulla Koivukylässä ja Kivistössä. Monikanavaisen asiointipalvelun myötä uusia Vantaa-infon toimipisteitä ei perusteta jo olemassa olevien lisäksi.

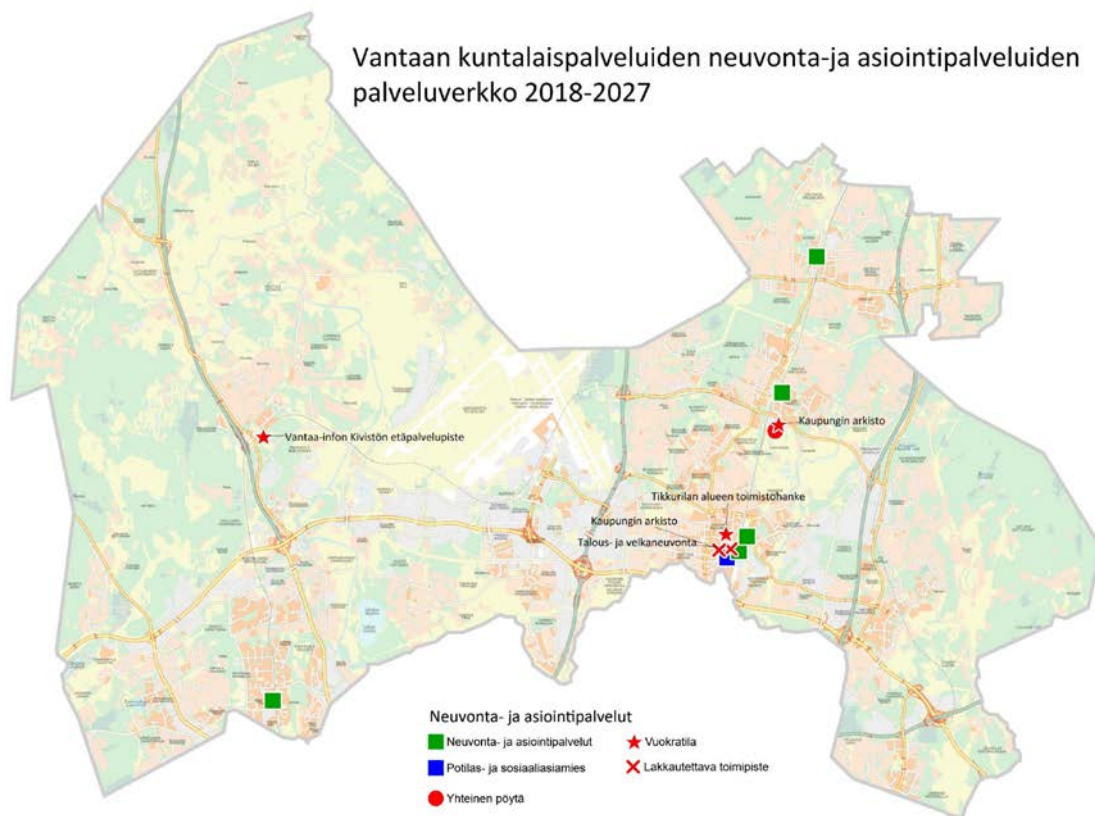
Jokaisella suuralueella tulee olla järjestöjen ja asukkaiden yhteiskäytössä oleva tila. Asukastilojen avoinna pidossa pyritään kumppanuuksiin.

Palveluverkon kehittämistarpeet

Monikanavaisen asiointipalvelun myötä uusia Vantaa-infon toimipisteitä ei perusteta jo olemassa olevien lisäksi. Sähköisten palvelujen kehittäminen on keskeinen osa palveluverkkostrategiaa. Nykyisten väestöennusteiden valossa sähköisten palvelujen käytön neuvonta ja opastus tulevat tulevina vuosina kasvamaan. Kysyntään pyritään vastaamaan muun muassa räätälöityjen palvelutorien avulla Koivukylässä ja Kivistössä. Mikäli kirjastohanke toteutuu Koivukylässä vuonna 2020, on palvelutori osa tätä kokonaisuutta.

Talous- ja velkaneuvonnan järjestäminen siirtyy vuoden 2019 alusta alkaen aluehallintovirastoilta sekä kunnilta oikeusapu- ja edunvalvontapiirien tehtäväksi.

Kuntalaispalvelujen asukastilaohjelman mukaisesti jokaisella suuralueella tulee olla asukkaiden ja järjestöjen käytössä oleva tila. Asukastilojen avoinna pidossa pyritään kumppanuuksiin, toisin sanoen tilassa voisi toimia ulkopuolinen kumppani, joka samalla pitäisi avoinna asukastilaa. Uusia

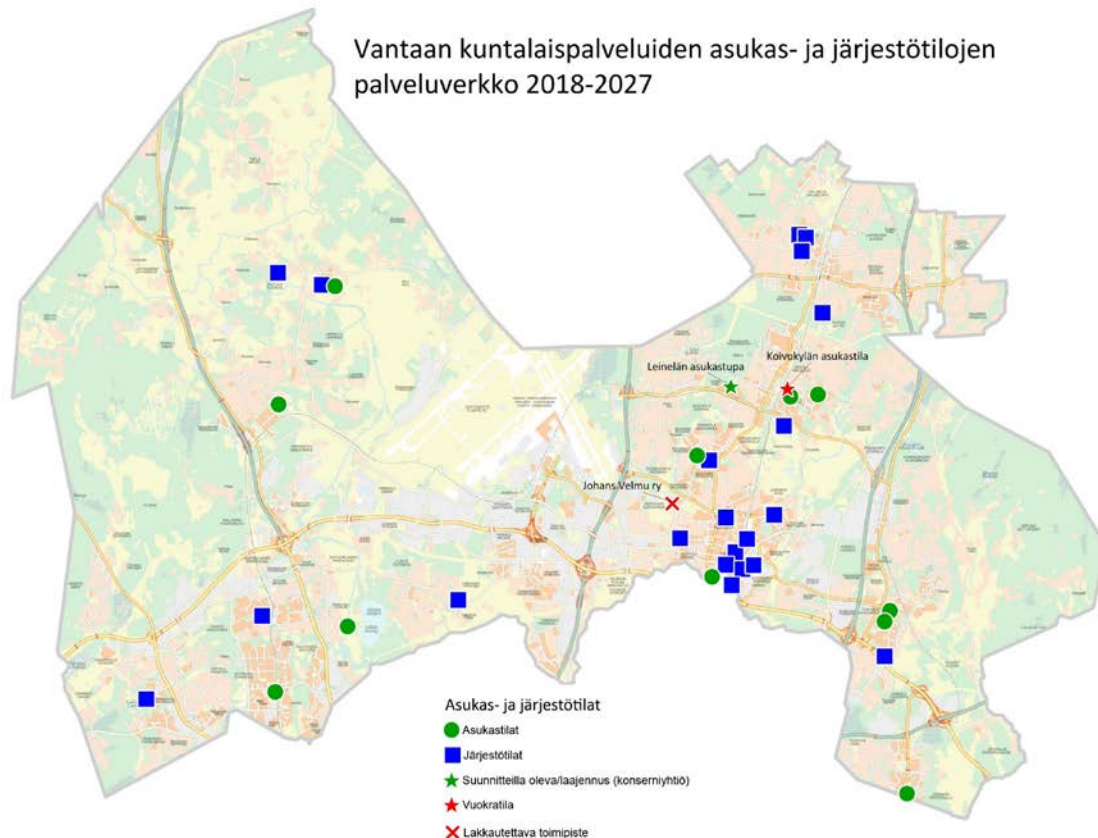

Kuva 56. Neuvontapalvelujen palveluverkko 2018–2027.

asukastiloja on suunnitteilla Leinelään, Koivukylään ja Myyrmäkeen. Lisäksi Hakunilaan on suunnitteilla ME-talon perustaminen yhteistyössä ME-säätiön kanssa. ME-talo on asukaspalvelujen, sivistystoimen ja sosiaali- ja terveydenhuollon toimialojen yhteishanke. Asukastilatoiminnan toteuttamisessa etsitään mahdollisuuksia uusiin kumppanuuksiin. Tikkurilan uuden monitilatoimistotalon valmistuttua kaupungintalon tiloja on mahdollisesti osoitettavissa myös asukkaiden ja järjestöjen käyttöön. Samalla varaudutaan siihen, että Leinikin ja Silkinportin toiminnot voisivat tulevaisuudessa olla yhdistettävissä Tikkurilan keskusta-alueelle paremmin saavutettaviin ja esteettömämpiin tiloihin.

Aviapoliksen alueen kehittämisen yhteydessä on syytä huolehtia myös asukkaiden yhteisöllisistä tilatarpeista. Myös muilla alueilla seurataan väestöennusteita ja käyttäjien toiveita ja pyritään etsimään ratkaisuja muuttuviin tilatarpeisiin. Uusilla alueilla asukastiloja toteutetaan tarvittaessa yhteistyössä vapaa-ajan palvelujen ja kirjaston kanssa. Esimerkiksi suuret eläkeläisryhmät tarvitsevat suuria kokoontumistiloja, joista on ollut eniten pulaa. Uusien tilojen tulee olla monikäyttöisiä, muunneltavia eri kohderyhmille ja eri vuorokaudenaikoina tapahtuvaan toimintaan.

Kuntalaispalvelujen asukastilaohjelman mukaisesti uusia järjestötiloja osoitetaan ainoastaan yhteiskunnallisesti merkittävällä tavalla kaupungin palveluja täydentävään järjestötoimintaan ja tilojen tulee olla ensisijaisesti kaupungin omistustiloja. Tikkurilan alueen järjestötiloista Nicehearts ry:n toiminnalle etsitään uusia tiloja ja Veininmyllyn toimintaa kehitetään Tikkurilan jokirannan uudistumisen yhteydessä. Huonokuntoisten rakennusten osalta tullaan luopumaan Johansin rakennuksesta. Johans on tällä hetkellä vuokrattuna Velmu ry:lle.

Kuva 57. Asukaspalvelujen tulevaisuuden palveluverkko 2018–2027.

Tulevaisuuden palveluverkko

Kuntalaispalvelujen hallinto tulee sijoittumaan uuteen Tikkurilan monitilatoimistotaloon, jossa on myös asioimispiste. Vantaa-infon kolme nykyistä palvelupistettä on toiminnassa, lisäksi Koivukylässä ja Kivistössä on pienimuotoiset palvelutorit. Kaupunginarkisto sijoittuu Koivukylään Hosantielle.

Jokaisella suuralueella tulee olla asukkaiden ja järjestöjen käytössä oleva tila. Uusia asukastiloja on suunnitteilla Leinelään, Koivukylään uuden kirjaston yhteyteen ja Myyrmäkeen keskusta-alueen kehittyessä. Hakunilaan on suunnitteilla ME-talon perustaminen yhteistyössä ME-säätiön ja kaupungin toimialojen kanssa. Silkinportin ja Leinikin asukastilatoimintojen keskittämistä Tikkurilan alueella selvitetään. Uusilla alueilla kuten Aviapoliksessa asukastilat toteutetaan tarvittaessa yhdessä vapaa-ajan palvelujen ja kirjaston kanssa.

Uusia järjestötiloja osoitetaan vain toimijoille, jotka merkittävällä tavalla täydentävät kaupungin omaa palvelutoimintaa. Järjestötilaverkon kehittäminen painottuu Tikkurilan alueen tiloihin, jossa luovutaan Johansin rakennuksesta, kehitetään Veininmyllyn toimintaa ja etsitään tiloja Nicehearts ry:n toiminnalle.

8.3.3 Hankintakeskus

8.3.3.1 Palveluverkon nykytila

Hankintakeskus vastaa kaupungin ateria-, puhtaus-, aula- ja vartiointipalvelujen sekä posti- ja kuljetuspalvelujen järjestämisestä. Hankintakeskuksen ostoyksikkö vastaa keskitetysti ateria-, puhtaus-, aula- ja vartiointipalvelujen sekä posti- ja kuljetuspalvelujen tilaamisesta.

Kaupungin tytäryhtiö Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy hoitaa 87 % ateriapalvelujen kohteista ja 78 % puhtauspalvelujen sekä kaupungin toimipisteiden aula- ja turvapalvelut kokonaan. Loput ateria- ja puhtauspalvelujen kohteista on ulkopuolisten palveluntuottajien hoidossa. Aikaisemmin kaupungin omana toimintana hoidettu sisäpostin kuljetuspalvelu siirtyi keväällä 2016 Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n hoidettavaksi.

Ateriapalvelujen palveluverkko sisältää tällä hetkellä 50 valmistuskeittiötä, joista 43 on koulujen keittiötä, 125 palvelukeittiötä sekä 45 ruoan toimituspistettä. Vantaan kaupungin ateriapalveluasiakkaita ovat päiväkotien lapset, koulujen ja toisen asteen oppilaitosten opiskelijat, sairaalan ja palvelutalojen sekä vanhankotien ja muiden toimintayksikköjen asiakkaat, kotiateria-asiakkaat, henkilöstöateria-asiakkaat ja muut mahdolliset asiakasryhmät.

Keittiötyypit Vantaalla:

- **Valmistuskeittiö** valmistaa oman kohteensa ateriat sekä mahdollisesti aterioita myös vähäisessä määrin lähikeittiöille.
- **Palvelukeittiö** valmistaa tarvittavat aamupalat, välipalat sekä aterioiden lisäkkeet (energiälisäke, salaatti). Ruoka kuljetetaan valmistuskeittiöstä kuumana tai kylmänä ja ruokapalvelujen henkilökunta tarvittaessa kuumentaa aterian osat, kypsentää energialisäkkeet, laittaa ruoan tarjolle ja huolehtii astianhuollosta ruokailun jälkeen.

Suurin osa noin 80 % keittiötiloista on hyvässä tai tyydyttävässä kunnossa ja pieni osa noin 10 % välttävässä kunnossa. Välttäväkuntoisissa on sekä kuntoon että toimintaan liittyviä muutostarpeita lähitulevaisuudessa.

Vantaan kaupungin keittiöiden laiteluettelot päivitetään vuosittain. Valmistuskeittiöiden laitekapasiteetti on pääosin 2000-luvun alkupuolelta, joissain kohteissa vieläkin vanhempaa. Laitteiden keski-ikä on 12 vuotta. Palvelukeittiot ovat hiukan valmistuskeittioita uudempia. Niiden laitteet ovat pienempiä ja niitä uusitaan useammin. Näiden keittiöiden laitteiden keski-ikä on noin 8 vuotta.

Vantaan kaupungin keittiöissä valmistetaan yli 41 000 lounasta päivässä. Lisäksi päiväkodeissa, hoitolaitoksissa ja sairaalassa tarjotaan päivän aikana neljä muuta ateriaa (aamupala, välipala, päivällinen ja iltapala). Henkilöstölounaita syödään 114 000 annosta vuodessa. Osan henkilöstölounaista valmistaa Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy kaupungin omissa keittiöissä ja osan ulkopuoliset sopimusravintolat sekä muut ateriapalvelutuottajat. Tarjottavat ateriat valmistetaan valmistuskeittiöissä, joista ne toimitetaan päivittäin alueilla sijaitseviin palvelukeittiöihin ja ruoan toimituspisteisiin. Tällä hetkellä kaikki ruoka toimitetaan kuumana kohteisiin (Cook & Service). Kuljetettavia lounaita on päivittäin noin 17 500.

Puhtauspalveluja tuottavat Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n lisäksi 12 ulkopuolista kilpailutettua palveluntuottajaa. Toimitiloissa palveluntuottajilla on käytössään siivouskomerot sekä sosiaalityilat.

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy tuottaa muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta kaikki kaupungin aula- ja turvapalvelut. Koulussa on 1.8.2017 alkaen tehty palvelutuotannon muutos, jossa siirytään vaiheittain kouluisäntä-/vahtimestaripalveluista vartijapalveluihin. Kaikissa kohteissa on tilat aula- ja turvapalvelujen tuottamista varten.

8.3.3.2 Palveluverkon kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset

Uusien ruoan valmistustapojen muutosten vaatimat toimenpiteet keittiöiden tuotanto- ja säilytystiloihin ja prosesseihin.

Rakennettavien uudiskohteiden sekä perusparannuskohteiden keittiöiden (sekä valmistus- että palvelukeittiöiden) varustaminen uusille toimintamalleille sopiviksi.

Palveluverkon kehittämistarpeet

Jatkuva väestömäärän kasvu ja siten tarjottavien aterioiden määrän lisääntyminen edellyttävät koko ateriapalvelutuotannon uudelleen arviointia. Tällä hetkellä valmistuskeittiöiden kapasiteetti on lähes kokonaan käytössä eikä keittiöverkko siten pysty vastaamaan tarvittavaan ateriamäärän kasvuun. Toimintatavan muutos, joka Vantaan kaupungilla on edessä, edellyttää pikaista keittiöverkon kehittämissuunnitelman laatimista.

Lähivuosien kiireelliseen tarpeeseen olisi Tikkurilan alueella mahdollista rakentaa keskuskeittiö, joka valmistaisi ja tuottaisi tuotteita palvelu- ja/tai kuumennuskeittiöihin sekä toimipisteisiin kuljetettavaksi. Keskuskeittiö valmistaisi ja tuottaisi tuotteita palvelu- ja/tai kuumennuskeittiöihin sekä toimituspisteisiin kuljetettavaksi. Tuotteita voitaisiin myös valmistaa ja tuottaa omaan tuotantoon (keittiön yhteydessä toimiviin palveluihin) valmistuskeittiön tavoin. Kuljetettavat tuotteet voitaisiin toimittaa kuumina, kylminä tai jäähdytettyinä.

Yhden ison keskuskeittiön rakentaminen olisi iso investointi kaupungin kannalta. Cook and service -menetelmän eli lämpimän ruoan valmistuksen ja sen päivittäisen kuljettamisen tarjoilulämpötilassa palvelukeittiöihin tilalle on Suomessakin otettu laajasti käyttöön menetelmiä esimerkiksi Cook and Chill -menetelmä, jossa ruoka kypsennetään ja jäähdytetään kypsennyksen jälkeen välittömästi. Jäähdyttämisen jälkeen ruoka siirretään kylmäsäilytyksen, josta se kuljetetaan palvelukeittiöihin. Palvelukeittiöissä ruoka kuumennetaan uudestaan ja tarjoillaan. Tämä menetelmä vaatii enemmän kylmäsäilytystiloja, mutta mahdollistaa harvemmat kuljetuskerrat ja on siten ympäristöystävällisempi vaihtoehto kuin Cook and Service -menetelmä.

Mikäli valmistavissa keittiöissä toteutetaan Cook and Chill toimintaa, se lisää vastaanottavissa keittiöissä kylmätilojen ja lämmityskapasiteetin tarvetta. Valmistavissa Cook and Chill keittiöissä kylmätilojen kasvun lisäksi lähtevien aterioiden pakkaus ja väliavarastointitilojen tarve kasvaa. Toiminnan muutos kuumakuljetuksesta kylmäkuljetukseen johtaa siihen, että huoltoreitit tulevat olemaan monissa nykyisissä kohteissa liian ahtaita ja turvattomia kuorma-autoliikenteen lisääntymiseen ja autojen koon kasvattamiseen (Cook & Service/ Cook and Chill).

Uusien menetelmien, kuten Cook and Chill -menetelmän käyttöönottoa voitaisiin toteuttaa vaiheittain perusparannuksia tehtäessä ja uudisrakennuskohteita rakennettaessa. Uusia toimintamalleja tulee testata. Mahdollista on myös yhteistyökumppanuus elintarviketoimijoiden kanssa siten, että he tuottaisivat jonkun ateriakokonaisuuden esimerkiksi erityisruokavaliot tai joidenkin päivien pääruoan.

Kaupungin oma tytäryhtiö Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy on ilmaissut halukkuutensa siirtyä asteittain Cook and Chill -ruoanvalmistusmenetelmän käyttöön. Vaihtoehtoina tuotantotilaratkaisuihin ovat kaupungin omat tuotantotilat, vuokratilat, alihankinta sekä yhteistyökumppanuus. Vuokratilojen osalta tulisi selvittää keittiöiden vuokratilojen mahdollisuudet sekä valmiiden aterioiden alihankinta ulkopuolisilta. Käytössä olevaa keittiökapasiteettiä saataisiin kasvatettua merkittäviä määriä, mikäli tuotantokapasiteetti olisi käytössä esimerkiksi kahdessa vuorossa. Osa palvelutuotannosta tullaan jatkossakin markkinatilanteen seuraamiseksi hankkimaan ostopalveluna.

Mahdollinen maakunta- ja soteuudistus tuo mukanaan omat haasteensa tulevaisuuden palveluverkon suunnitteluun ja toteutukseen.

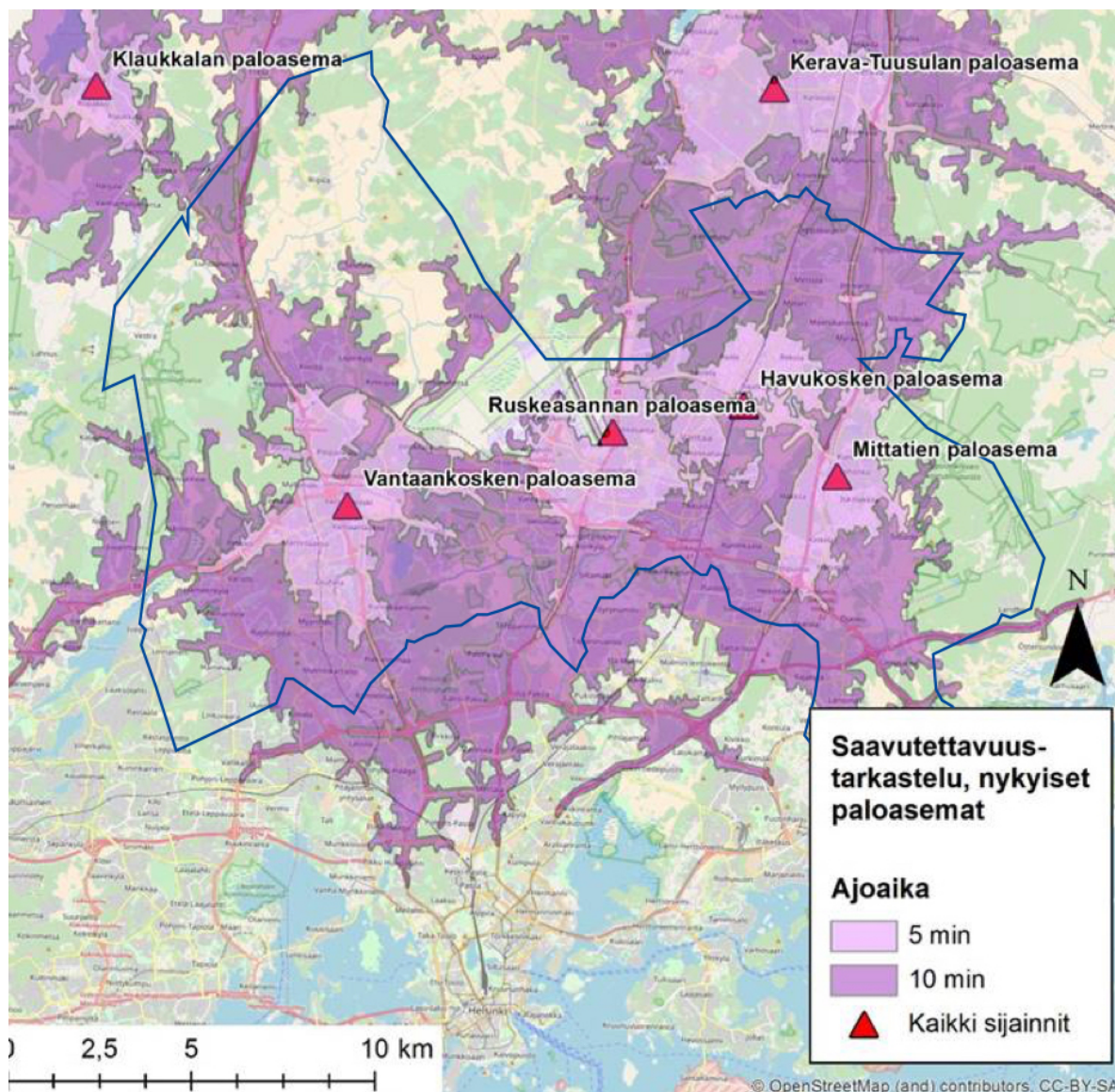
8.3.4 Pelastustoimen palvelut

8.3.4.1 Palveluverkon nykytila

Keski-Uudenmaan pelastustoimialue käsittää aluekokonaisuuden, johon kuuluvat Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Tuusula ja Vantaa. Alueella on kahdeksan välittömässä toimintavalmiudessa olevaa paloasemaa, kaksi kevytpaloasemaa, kolme ensihoitoasemaa ja 31 sopimuspalokuntaa, joista osa on vapaapalokuntia ja osa tehdaspalokuntia. Vantaan alueella on kolme paloasemaa, yksi kevytpaloasema, kaksi ensihoitoasemaa ja 13 sopimuspalokuntaa.

Vantaan paloasemat ovat uusia ja hyvässä kunnossa. Vantaankosken paloaseman peruskorjaus valmistui vuoden 2017 lopulla. Vantaalla otettiin 1.2.2018 käyttöön kevytasema Itä-Hakkilassa Mittatiellä. Asemalla päivystää kevytpelastusyksikkö ja ensihoidon yksikkö.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos ei omista eikä investoi kiinteistöihin tai muihin tiloihin, vaan vuokraa tarvitsemansa tilat ensisijaisesti sopijaosapuolina olevilta kunnilta. Kunnat tukevat Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen tarvitsemien tilojen hankintaa. Sopijakunnat voivat perustaa yhdessä kiinteistöosakeyhtiön, jonka tarkoituksena on Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen paloasemien ja muiden pelastustoimen tilojen omistaminen.

Kuva 58. Vantaan alueen paloasemien saavutettavuus nykytilanteessa 2018

Ensihoitopalvelun järjestämistapa. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä tuottaa alueidensa ensihoitopalvelun sen mukaan, miten on määritetty sairaanhoitoalueiden lautakuntien ja HUS:n hallituksen tekemissä päätöksissä (yhteistoimintasopimus alueellisen pelastustoimen kanssa, omatuotanto, hankintamenettely tai niiden yhdistelmä). Alueellisten pelastuslaitosten kanssa on tehty sopimus ensivasteen toteuttamisesta.

Ensihoitopalvelun tuottamistapa HYKS alueella:

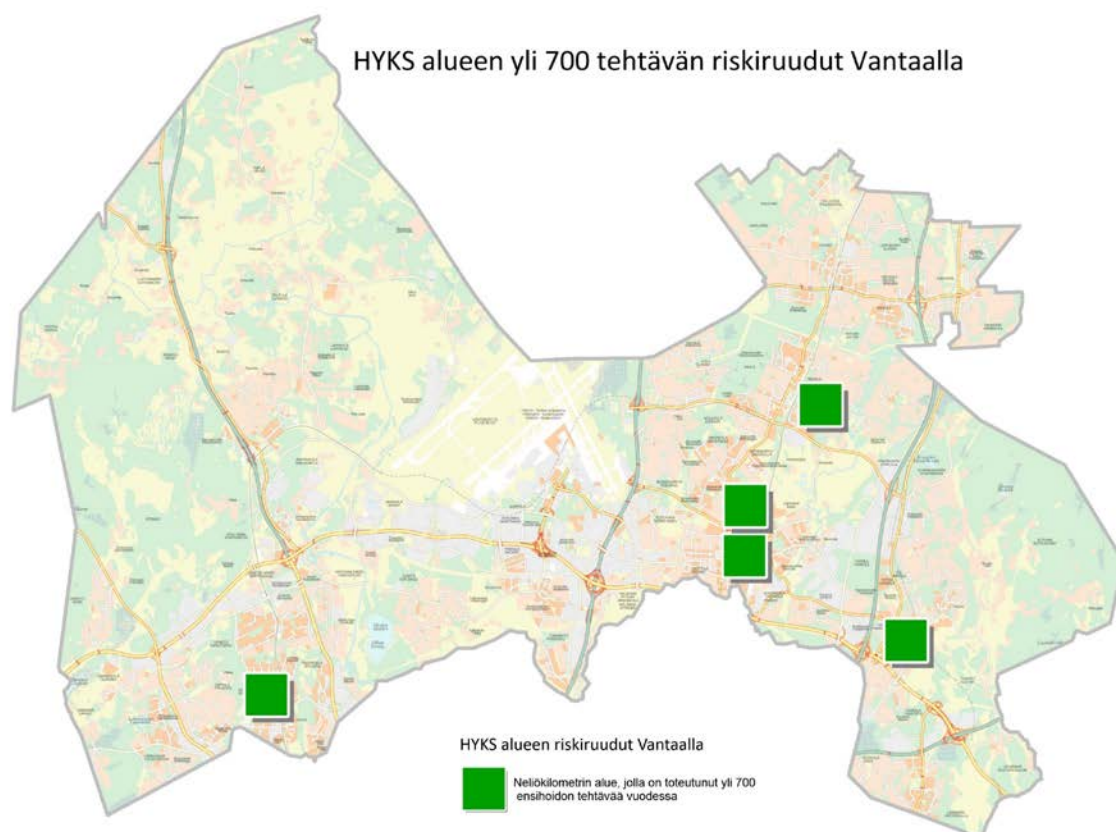
- Yhteistoimintasopimus alueellisten pelastuslaitosten kanssa koskien A–C tehtäviä ja kenttä johtotoimintaa, ostopalvelusopimus koskien D-tehtäviä.
- Ensihoitopalveluun sisältyy ensivaste, ensihoito perus- ja hoitotasolla sekä ensihoidon kenttäjohtaminen. Kuntayhtymällä on ensihoidosta vastaava lääkäri.

(C-tehtävät ovat välittömästi hoidettavia tehtäviä, mutta eivät niin kiireellisiä, että tulisi hoitaa hälytysajona. D-tehtävät ovat täysin kiireettömiä, usein aikatauluskuljetuksia tai potilaiden siirtotehtäviä hoitolaitoksesta toiseen ja voivat odottaa noin 2t tarvittaessa. D-tehtävät hoidetaan Vantaalla HUS:n omalla sairaankuljetuskalustolla tai yksityisen sairaankuljetusyhtiön toimesta.)

Tavoitteet potilaan tavoittamisajasta. Palvelun saatavuus riskiluokittain päivittäistehtävissä koko HUS-alueella. Tavoittamisviiveet lasketaan tehtävän vastuun siirtymisestä ensihoitopalvelulle (=hälytysaika) kohteeseen saapumiseen.

Riskialueluokka	A-tehtävät		B-tehtävät	
	med.	90 %	med.	90 %
Ydintaajama	5 min	9 min	6 min	10 min
Muu taajama	7 min	12 min	8 min	14 min
Asuttu maaseutu	13 min	20 min	15 min	24 min

Vantaan alueen voidaan katsoa olevan lähes kokonaisuudessaan ydintaajamaa ja muuta taajamaa. HUS on laatinut niin sanotun superriskiruutu tarkastelun, jossa yhden neliökilometrin alueella on yli 700 toteutunutta ensihoitotehtävää vuodessa. Näitä ruutuja on Vantaan alueella viisi kappaletta. Myyrmäen keskusta ja Tikkurilan keskusta muodostavat tällaisen superriskialueen, joihin ei nykyisiltä asemapaikoilta ehditä palvelutason edellyttämässä tavoittamisajassa.

Kuva 59. HYKS alueen yli 700 tehtävän riskiruudut Vantaalla.

Kuva 60. Ensihoidon nykyinen palveluverkko (punaiset paikat) ja suunnitellut (vihreä).

8.3.4.2 Palveluverkon kehittämistarpeet vantaalaisten näkökulmasta

Palveluverkko perustuu läheisyysperiaatteeseen, jossa keskeiset merkittävät tekijät ovat toimintavalmiusaika ja tavoitettavuus.

Palveluverkon kehittämistarpeet

Pelastustoimen voimassa olevan palvelutasopäätöksen mukaisesti on Kivistön ja Klaukkalan alueen pelastustoimen valmiuden kehittäminen yhteistyössä Nurmijärven kanssa käynnistetty alkuvuodesta 2017, tarveselvitys valmistuu talvella 2018. Tarveselvityksessä esitetään yhteisen paloaseman rakentamista alueelle vuosina 2020–2023. Asemalle sijoitetaan pelastusyksikkö vahvuudella 1+3 ja mahdollisesti puomitikasyksikkö. Klaukkalan ensihoitoyksikkö siirtyy asemalle vahvuudella 2.

Ensihoidon palveluverkon kehittämisen tarpeet ovat Tikkurilan ja Myyrmäen alueella. Päivystystilat Tikkurilan alueen ensihoitoyksikölle tulisi sisältyä Tikkurilan hyvinvointikeskuksen tilaohjelmaan. Myyrmäen alueella tehtiin vuoden 2017 aikana hankesuunnitelma Myyrinkodin yhteyteen tulevista päivystystiloista. Selvityksessä ei löydetty toiminnallisesti riittävän kompakteja ja kustannustehokkaasti toteutettavia tiloja. Ensihoidon tilatarve Myyrmäen alueella on edelleen akuutti. Kivistön alueen ensihoidon yksikön tarve tulevaisuudessa sisältyy Klaukkalan ja Kivistön alueen yhteispaloaseman tarveselvitykseen.

Paloasemat 2035 -selvitys on tehty yhteistyössä Helsingin, Länsi-, Itä- ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitosten kanssa. Selvityksessä on tutkittu pelastuslaitosten kykyä saavuttaa kohteita nykyisin ja

tulevaisuudessa toimintavalmiusohjeen määrittämässä ajallisissa puitteissa sekä arvioida pelastuslaitosten paloasemien tulevaisuuden määrällistä tarvetta ja sijaintia.

Paloasemat 2035 selvitys esittää järjestelyjä Vantaan osalta:

- Yhteinen paloasema Helsingin kanssa Lahdenväylän ja Kehä III:n tuntumaan toteutettuna parantaa saavutettavuutta alueille Siltamäki, Tapulikaupunki, Puistola, Heikinlaakso ja Hakunila. Asemalle sijoitetaan myös ensihoitoyksikkö.
- Yhteinen paloasema Helsingin kanssa Varistoon Vihdintien ja Rajatorpantien risteyksen tuntumaan toteutettuna parantaa saavutettavuutta alueille Myyrmäki, Vapaala, Pähkinärinne, Kona ja Espoon Laaksolahti ja Niipperi. Asemalle sijoitetaan myös ensihoitoyksikkö.

Hallitus on maakunta- ja soteuudistukseen liittyen päättämässä, että pelastuslaitokset siirtyvät kunnilta maakunnan vastattavaksi 1.1.2020 alkaen. Uudenmaan maakuntaan syntyvä pelastuslaitos muodostuu nykyisistä Helsingin-, Itä-Uudenmaan, Keski-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksista. Maakuntien tilakeskus Oy on maakuntauudistuksen osana perustettu valtakunnallinen palvelukeskus, jonka tehtävänä on huolehtia kaikista tulevien maakuntien tarvitsemista pelastusasemista 1.1.2020 alkaen.

8.3.5 Vantaan Työterveys liikelaitoksen palvelut

8.3.5.1 Palveluverkon nykytila

Vantaan Työterveys liikelaitos on Vantaan kaupungin organisaatiossa kunnallinen liikelaitos, jonka tehtävänä on vastata työterveyshuoltolaissa, kansanterveyslaissa ja muussa lainsäädännössä tarkoitetuista kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvista työterveyshuollon palveluista Vantaan kaupungille, Vantaan, Helsingin, Espoon ja Kauniaisten yrityksille sekä merimiesterveydenhuollon palveluista Helsingin kaupungille. Espoo, Helsinki ja Kauniainen ovat eriyttäneet yritystyöterveyshuollon järjestämisvastuun muusta kunnan järjestämisvastuulla olevasta kansanterveystyöstä kansanterveyslain 5 §:n mahdollistamalla tavalla.

Liikelaitos tarjoaa työterveyshuollon palveluja neljässä toimipisteessä pääkaupunkiseudulla Tikkurilassa, Myyrmäessä, Pasilassa ja Tapiolassa <http://www.vantaantyoterveys.fi/toimipisteet>. Kaikki toimipisteet sijaitsevat erittäin hyvien liikenneyhteyksien ääressä ja ovat kaikkien asiakkaiden käytössä. Palveluverkkoon voidaan lukea mukaan myös virtuaalinen työterveysasema, jossa asiakkaat voivat asioida työterveyshoitajan, työterveyslääkärin ja asiakaspalvelun kanssa chat- tai virtuaalivastaanoton kautta.

8.3.5.2 Palveluverkon kehittämistarpeet vantaalaisten näkökulmasta

Liikelaitoksella ei toiminnallisesti ole tällä hetkellä tarvetta laajentaa palveluverkkoa.

Palveluverkon kehittämistarpeet

Mahdollisen maakunta- ja soteuudistusten vaikutuksia työterveyshuollon palveluverkkoon 1.1.2020 alkaen selvitetään tällä hetkellä Uudenmaan maakunta- ja soteuudistuksen työterveyshuollon valmisteluryhmässä. Uudellamaalla on tällä hetkellä 30 julkisen palvelujentuottajan työterveyshuollon toimipistettä.

8.3.6 Toimenpiteet toimialan palveluverkkojen investointikustannusten hallintaan

Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala tekee yhteistyötä tilakeskuksen kanssa suunnitellessaan sen tulevia toimitiloja. Ensisijaisena vaihtoehtona ovat aina kaupungin tai kaupunkikonsernin tyhjinä olevat tilat ja niiden muuttaminen toimintaan sopiviksi. Toisena vaihtoehtona tulevat toimintaan soveltuvat ja hyvillä sijainneilla olevat kohtuuhintaiset vuokratilat. Vasta kolmantena vaihtoehtona esitetään täysin uuden tilan rakentamista. Kaikissa toimitilasuunnitelmissa kartoitetaan yhteistyö oman toimialan ja muiden toimialojen kanssa. Tämän lisäksi tilatarve tarkastellaan aina palvelustrategian kannalta tarkoituksenmukaiseksi. Tässä tarkastelussa arvioidaan etenkin palvelujen digitalisoinnin visio ja sen asteittainen edistyminen.

8.4 MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN PALVELUT

8.4.1 Toimialan asiakaspalvelut

8.4.1.1 Palveluverkon nykytila

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan asiakaspalvelupisteet sijaitsevat Tikkurilassa Kielotielä ja Pakkalassa Pakkalankujalla (Leija). Keskitetty maankäytön, rakentamisen ja ympäristön asiakaspalvelu yhdistettiin Vantaa-infoon 1.2.2018, mutta käytännössä yhdistetty kaupunkisuunnittelun, kaupunkimittauksen, kuntatekniikan keskuksen ja rakennusvalvonnan asiakaspalvelupiste toimii edelleen Kielotie 13:n asiakaspalvelutiloissa.

Ympäristökeskuksessa Pakkalankujalla eläinlääkärin vastaanotolla tarjotaan pieneläimiä varten peruseläinlääkäripalveluja sekä virka-aikana että sen ulkopuolella. Ajanvarauspalvelut on tarkoitettu ainoastaan vantaalaisille, sen sijaan päivystyspalveluja voivat käyttää ensisijaisesti myös Askolan, Lapinjärven, Loviisan, Pornaisten, Porvoon ja Sipoon asukkaat lemmikkeineen. Muutoin ympäristökeskus palvelee asiakkaitaan sähköisesti, puhelimitse ja postitse.

Kuntatekniikan keskuksessa aloitti vuoden 2018 alussa koko tulosalueen keskitetty Lupapalvelut -yksikkö, jossa käsitellään muun muassa yleisten alueiden kaivu-, tapahtuma- ja sijoituslupahakemuksia. Luvat haetaan Lupapiste.fi-palvelun kautta, mikä mahdollistaa lupaprosessin etenemisen seuraamisen myös virka-aikojen ulkopuolella ja viikonloppuisin. Lupia käsitellään ja tarvittaessa kommentoidaan kuitenkin vain virka-aikana.

Myös rakennusluvut haetaan Lupapiste.fi:n kautta. Palvelussa saa myös neuvontaa ja ohjausta rakentamiseen ja suunnitteluun.

Pysäköinninvalvonnan asiakaspalvelu Vantaa-infossa Tikkurilassa ja Myyrmäessä sekä puhelinpalveluissa hoitaa yleisen pysäköinninvalvonnan neuvonnan, maksutietojen antamisen sekä vastaanottaa oikaisuvaatimuksia. Lisäksi asiakaspalveluun kuuluu yleinen ajoneuvojen siirtoon liittyvä neuvonta, asiakaskyselyihin vastaaminen sekä ajoneuvojen siirtoon liittyvän maksupäätöksen antaminen ajoneuvoa lunastettaessa.

8.4.1.2 Palveluverkon kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset

Sähköisiä palveluja kehitetään edelleen ja niiden tarkoituksena on helpottaa kellon aikaan rajoittumatonta asioimista viranomaisten kanssa.

Palveluverkon kehittämistarpeet

Kaupungin yhteistä palautejärjestelmää ollaan kehittämässä ja toimialan tavoitteena onkin, että palautejärjestelmän ja MATTIn välille tehdään integraatio, jotta kuntalaisen antama palaute tulee nopeasti paikkatiedon ja MATTIn toiminnanohjauksen kautta oikealle vastuutaholle. Toiminnanohjaus palautteiden käsittelyssä ja hoitamisessa mahdollistaa aidon vuorovaikutuksen kaupungin toimintojen ja palvelujen sekä kuntalaisen välillä. Sen kautta kuntalaisella on mahdollisuus saada tieto, kun esimerkiksi hänen ilmoittamansa puute tai vika on kaupungissa hoidettu kuntoon.

Tulevaisuuden palveluverkko

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan lähivuosien painopisteenä on kehittää tulevaisuudessa joustavaa ja kattavaa monikanavaista sähköistä palvelua siten, että fyysisten asiakaskontaktien tarve minimoidaan. Toimialan asiakaspalvelu toteutetaan yhdessä kaupungin keskitetyn asiakaspalvelun kanssa.

8.4.2 Julkinen kaupunkitila

8.4.2.1 Palveluverkon nykytila

Kunnossapidettävän liikenneverkon (infran) laajuus Vantaalla on yhteensä noin 1 500 km, josta katuja on noin 900 km, katualueella olevia jalankulku- ja pyöräteitä noin 500 km ja jalkakäytäviä noin 150 km. Edellisten lisäksi Vantaalla on noin 96 kilometriä ulkoilu- ja puistoraitteja sekä noin 90 kilometriä maanteiden kevyen liikenteen väyliä ja 230 liikennöitävää siltaa. Ulkovalaistuksen valopisteitä on noin 41 000.

Katualueet. Katualueet luokitellaan kolmeen eri kunnossapitoluokkaan, jotka pääosiltaan jakautuvat joukkoliikennekatuihin (I-luokka), vilkkaisiin kokoojakatuihin (II-luokka) ja asuntokatuihin (III-luokka). Katujen kunnossapitotyöt, esimerkiksi auras lumisateen jälkeen, aloitetaan aina luokitusjärjestyksessä joukkoliikennekaduista.

Vantaan katu- ja viheralueita hoidetaan sekä kaupungin omajohtoisena työnä että yksityistä palvelutuotantoa hyödyntäen. Tällä hetkellä Hakunilan ja Korson suuralueiden kesä- ja talviajan hoitotyöt on kilpailutettu yksityisille yrityksille. Näiden lisäksi kaupunki kilpailuttaa ja ostaa paljon työajoneuvopalveluja yksityisiltä henkilöiltä sekä yrityksiltä.

Joukkoliikenne. Joukkoliikenne on HSL:n järjestämää, mutta Vantaan kaupunki tuottaa ja kunnossapitää katuinfran sekä katujen pysäkki-infran. Pääradan sekä lentoaseman rautatieasemat ovat Liikenneviraston vastuulla ja kehäradan asemat puolestaan Vantaan kaupungin kunnossapitämiä. Vantaalla on yhteensä 14 rautatieasemaa.

Bussivarikot. Vantaalla on kaksi kaupungin konserniyhtiön omistamaa bussivarikkoa, ne sijaitsevat Hakunilassa ja Tuupakassa. Ojankoon on suunnitteilla Hakunilan korvaava varikko, joka otetaan

käyttöön vuonna 2020. Bussiterminaaleja on Myyrmäessä, Martinlaaksossa, Kivistössä, Tikkurilassa, Aviapoliksessa ja lentoasemalla. Vantaalle on rekisteröity 420 taksia, ja taksitolppia on 24, joista Helsinki-Vantaan lentoasema on yksi maan merkittävimmistä.

Ajoneuvojen pysäköinti. Ajoneuvojen pysäköinti muuttui Tikkurilan, Myyrmäen ja Kivistön keskustojen kadunvarsilla maksulliseksi vuoden 2018 alusta. Maksullisuudella halutaan erityisesti parantaa kadunvarsipaikkojen saatavuutta ja siten keskusta-alueilla lyhytkestoista asiointia. Maksullisilakin paikoilla saa pysäköidä yhden tunnin ilmaiseksi.

Liityntäpysäköinti. Liityntäpysäköinti on joukkoliikenteen käyttäjälle maksutonta. Vantaalla on asemilla liityntäliikenteen käytössä 2 494 autopaikkaa ja 2 218 pyörätelinepaikkaa.

Sähköautojen latausinfra. Latausinfra kattaa Vantaalla 28 pistettä, joissa on yhteensä 118 latauspaikkaa. Luvuissa on mukana kaikki julkiset, puolijulkiset sekä yksityiset paikat. Sähköbussille ei ole toistaiseksi latausinfraa.

Viheralueverkko. Kaupungin hoidossa olevaan viheralueverkkoon kuuluu katuviheralueiden lisäksi rakennettuja viheralueita eli puistoja noin 860 hehtaaria, niittyjä ja avoimia alueita noin 500 hehtaaria, puistometsiä noin 1 735 hehtaaria, virkistysmetsiä noin 3 500 hehtaaria ja maisemapeltoja noin 360 hehtaaria.

Vantaan toimintapuistoissa on 145 erilaisista leikkipaikkaa, 110 puistokenttää (joista 30 jäädytettäviä) sekä 30 muuta lähiliikuntapaikkaa. Koira-aitauksia on 25 ja matonpesupaikkoja 11. Kaikilla viheralueilla, etenkin rakentamattomilla, tuotetaan merkittäviä ekosysteemipalveluja luonnonhoidon keinoin. Ekosysteemipalvelut ovat luonnon ihmisille tuottamia sekä aineellisia että aineettomia monimuotoisia palveluja, jotka saavat aikaan hyvinvointia ja viihtyisyyttä.

Luonnonsuojelualueet. Vantaalla on luonnonsuojelualueita yhteispinta-alaltaan noin 1 400 hehtaaria. Kaupunki vastaa luonnonsuojelualueiden hoidosta ELY-keskuksen hyväksymien suunnitelmien mukaisesti. Luonnonsuojelualueille toteutetaan reittejä, pitkospuita, opasteita ynnä muita rakenteita. Kaupunki myös järjestää luontoalueille opastettuja kaikille avoimia luontoretkeä.

Torialueet. Torialueilla harjoitetaan perinteistä torikauppaa sekä pidetään markkinoita ja erilaisia ulkoilmatilaisuuksia. Tällaisia torialueita on Myyrmäessä (Punamulta-, Paalu-, Iskos- ja Liesitori), Tikkurilassa (Tikkurilan uusi tori, Tikkuraitti, Peltolantori ja Lauri Lairalan aukio), Hiekkaharjussa (Talkootori), Koivukylässä (Koivutori, Euroopan aukio/Rasinaukio ja Kydönaukio/Havukoski) ja Korson keskustassa. Vantaalla on myös lukuisia muita pienempiä torialueita, joita ei käsitellä tässä suunnitelmassa.

Ylijäämämaiden vastaanotto. Vastaanotto toimii Petikossa Petikonhuipulla (entinen Pitkäsuo), jossa vastaanotetaan puhtaita ylijäämämaita Vantaan kaupungin alueelta. Vastaanotto on maksullista ja käytössä on sähköinen vastaanottojärjestelmä, johon tuojat rekisteröityvät ennen tuonnin aloittamista. Vastaanottopaikkaan tuodaan vuosittain noin 40 000 kuormaa.

Lumenvastaanotto. Vantaalla on kolme lumenvastaanottopaikkaa, jotka ovat Vehkalanmäki, Kulomäki ja Koisotie. Lisäksi rakenteilla on Ojanko ja suunnitteilla Tolkinkylä. Maksullisen lumen vastaanoton laskutusjärjestelmä perustuu ajoneuvojen rekisterinumeroiden tunnistukseen. Lumen-

kuljettajien on etukäteen rekisteröidyttävä vastaanottopaikkojen käyttäjiksi. Keskivertotalvena lumikuormia vastaanotetaan noin 14 000 kuormaa. Lumisimpana talvena (2009–2010) kuormien määrä oli yli 53 000.

8.4.2.2 Palveluverkon kehittämistarpeet ja suunnitellut palveluverkkomuutokset

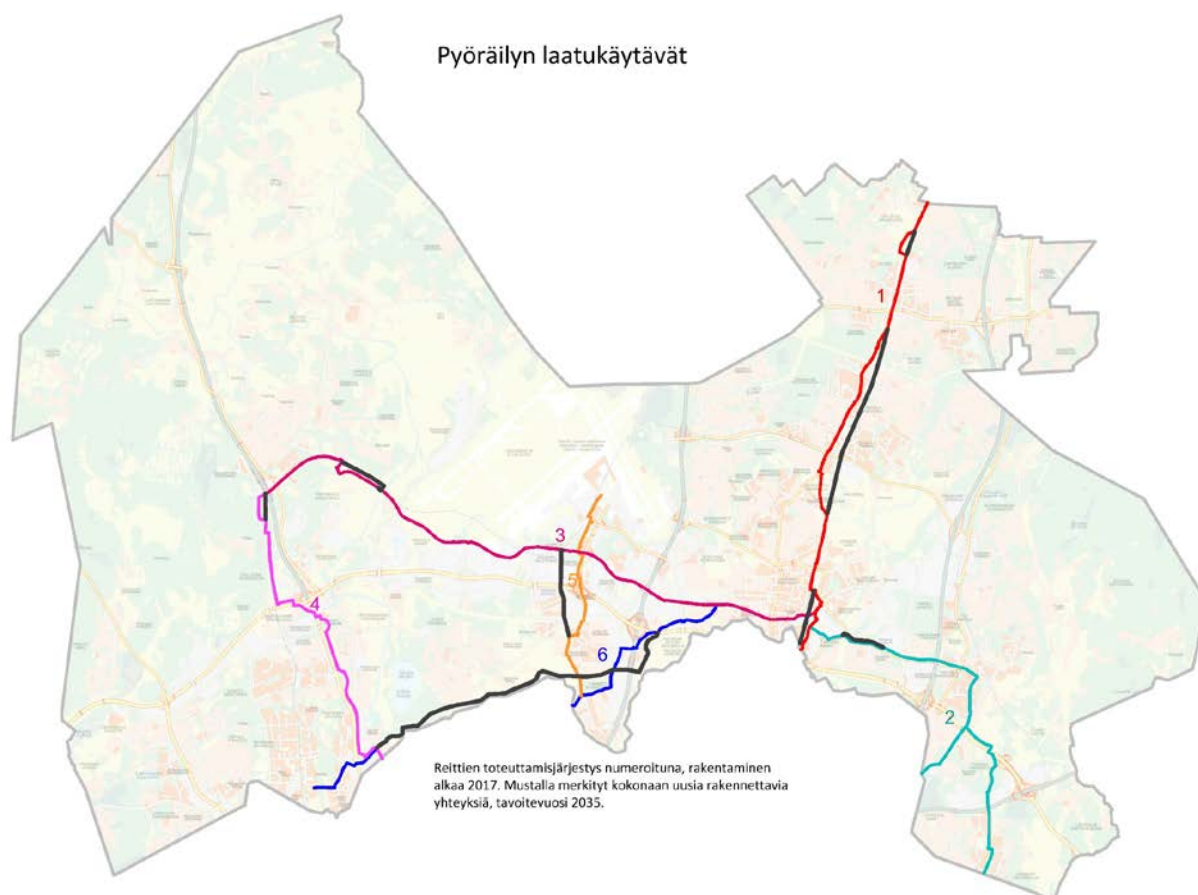
Kaupunkia kehitetään edelleen joukkoliikennekaupunkina niin, että palvelut ovat saavutettavissa joukkoliikenteen avulla sekä kävellen ja pyöräillen. Julkisen kaupunkitilan laatuun, esteettömyyteen sekä rationaalisen kunnossapidon edellytysten turvaamiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Infralla tuetaan muuta palveluverkkoa eli ympäristöstä halutaan kehittää houkutteleva, monipuolinen ja sujuvasti toimiva niin asukkaille kuin elinkeinoelämänkin tarpeisiin.

Digitalisaatio, muun muassa MATTI-hankkeen käyttöönotto, tehostaa tuottavuutta merkittävästi ja parantaa omaisuudenhallinnan laatua.

Kaupungin oman tuotannon osuus vähenee hallitusti muun muassa kunnossapidon osalta. HSL vastaa tulevaisuudessakin joukkoliikenteestä, HSY vesihuollosta, Liikennevirasto rataverkosta ja ELY/maakuntahallinto yleisistä teistä.

Palveluverkon kehittämistarpeet

Pääkatuverkoston yhteyspuutteet pyritään korjaamaan laadittavan investointien 10-vuotisoljelman mukaisesti. Pyöräilyn laatukäytäviä kehitetään systemaattisesti ja ympärivuotinen pyöräily mahdollistetaan tehokkaalla ja rengasystävällisellä kunnossapidolla. Ulkoilureitistöt ja jokirannat

Kuva 61. Tulevaisuuden pyöräilyn laatukäytävät.

täydentävät muuta reitistöä. Kaupunkipyörät, älyliikenne ja älykkäiden pysäköintijärjestelmien kehittäminen mahdollistavat katutilan uudenlaista käyttöä ja jäsentelyä.

Vantaan viheralueohjelma 2011–2020 määrittelee viheralueverkon kehittämistarpeet vuoteen 2020. Ohjelma uusitaan, jolloin otetaan huomioon uudet kaava-alueet ja selvitetään viheralueiden korjausvelka eli perusparannustarve.

Viheralueiden osalta erillisinä palveluverkon lisäyksinä tavoitellaan Kuusijärven kokonaisuuden kehittämistä porttina Sipoonkorven kansallispuistoon, uuden vesivirkistysalueen suunnittelua ja toteutusta Vaaralan lammille sekä Petikon luontovirkistysalueen jatkokehittämistä.

Vuoden 2018 alusta aloitettiin Raide-Jokeri 3:n eli Lentoasema–Tikkurila–Hakunila–Mellunmäki poikittaisen kaupunkiraitiotien yleissuunnittelu. Raitiotien linjaus mukailee vuonna 2019 aloittavan runkobussi 570 linjausta. Kehäradalle suunnitellaan uutta Lapinkylän seisaketta Kivistön aseman itäpuolelle.

Yhteiskäyttöautot eivät ole olleet yleisesti saatavilla Vantaalla. Syksyllä 2017 tehdyn teknisen lautakunnan linjauksen mukaisesti yhteiskäyttöautoille voidaan myöntää maksuton pysäköintioikeus. Pysäköintioikeuksia on myönnetty kahdelle yhteiskäyttöautoja vuokraavalle yritykselle sekä Vantaan kotihoidon yhteiskäyttöisille ajoneuvoille. Yhteiskäyttöautojen pysäköinti on mahdollista erikseen merkityillä autopaikoilla. Yhteiskäyttöautojen on mahdollista pysäköidä maksutta osalla keskustojen maksullisista paikoista. Tikkurilassa tällaisia paikkoja on 119, Myyrmäessä 13 paikkaa ja Kivistössä 23 paikkaa.

Kaupunkipyöräjärjestelmän toteuttamisen pilotointia selvitetään vuonna 2018.

Petikonhuipun (entinen Pitkäsuo) ylijäämämaiden vastaanotto on käytössä vielä useita vuosia. Uutta, Kiilan täyttömäkeä, suunnitellaan yleiskaavan laatimisen yhteydessä Vantaan ja Tuusulan rajan tuntumaan. Sen arvioidaan olevan käytettävissä 2020-luvun alkupuoliskolla.

Tulevaisuudessa Vantaalla käytetään nykyistä enemmän yhteiskäyttöautoja sekä mobiilisovelluksen avulla lainattavia kaupunkipyöriä.

Tulevaisuuden palveluverkko

Tulevaisuudessakin julkinen kaupunkitila tukee muuta Vantaan palveluverkkoa niin, että kaupungin palvelut ovat saavutettavissa sujuvasti joukkoliikenteen avulla sekä kävellen ja pyöräillen esteettömästi ympäri vuoden.

Älyliikenne, yhteiskäyttöautot ja mobiilisovelluksen avulla lainattavat kaupunkipyörät ovat arkipäivää. MATTI-toimintamalli ja -tietojärjestelmä ovat käytössä ja niiden myötä myös julkinen käyttöomaisuus ja sen kunnossapito ovat hallinnassa reaaliaikaisesti.

8.5 KAUPUNGIN TOIMIALOJEN KESKEISET PALVELUVERKKOLINJAUKSET

Sivistystoimen toimialan palvelut

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuspalvelut järjestetään pääsääntöisesti lähipalveluna myös uusilla asuinalueilla. Varhaiskasvatuspalveluista lähipalveluna järjestettäviä palveluja ovat lasten koko- ja osa-aikainen varhaiskasvatus, esiopetus sekä avoin päiväkotij- ja kerhotoiminta. Ilta- ja ympärivuorokautista varhaiskasvatusta järjestetään keskitetysti kahdeksassa toimipaikassa eri puolilla Vantaata. Asukaspuistotoimintaa on kolmella alueella.

Varhaiskasvatuksen strategia on lisätä yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta maltillisesti. Tavoitteena on, että palvelusetelillä tai yksityisen hoidon tuella järjestetyssä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus on enintään 18 % vuoden 2021 lopussa (14,0 % marraskuun tilanteessa 2017). Yksityinen varhaiskasvatus vähentää kaupungin investointipainetta ja tuo perheille vaihtoehtoja kunnallisten palvelujen rinnalle.

Suomen- ja ruotsinkielinen perusopetus

Suomenkielisessä perusopetuksessa toteutetaan lähikouluperiaatetta. Vuosiluokkien 1–6 opetustilat suunnitellaan ryhmätilaperiaatteella. Vuosiluokkien 7–9 opetuksessa käytetään edelleen ainekohtaisia opetustiloja. Mikäli ruotsinkielisen väestön määrä lisääntyy, kasvavaan palvelutarpeeseen vastataan.

Nuoriso- ja aikuiskoulutus (suomenkielinen ja ruotsinkielinen)

Toisen asteen oppilaitosten palveluverkon kehittämisessä yksi tärkeistä lähtökohdista on, että oppilaitosten tulee sijaita hyvien julkisten liikenneyhteyksien varrella. Fyysiset tilat tulee rakentaa siten, että niitä voidaan muunnella joustavasti muuttuvien oppimisympäristövaatimusten mukaisiksi. Uusien tilojen suunnittelussa selvitetään tilojen yhteiskäytön mahdollisuuksia yritysten kanssa.

Uusien toisen asteen oppilaitostilojen tarve kasvaa tulevinä vuosina, kun nuorten määrä kasvaa niin Vantaalla kuin koko pääkaupunkiseudulla. Ammatillisen koulutuksen tilatarpeisiin vaikuttavat myös työelämän tarpeet. Tilatehokkuutta tulee lisätä opiskelijamäärän kasvaessa.

Aikuisopisto haluaa tarjota koulutusta lähipalveluna. Tämän johdosta on tärkeää, että opetusta voidaan jatkossakin antaa laajasti eri kaupunginosissa. Asukasmäärän kasvaessa eri kaupunginosiin rakennettavia uusia tiloja tulee hyödyntää myös aikuisopiston opetuksen järjestämispaikkoina.

Nuorisopalvelut

Nuorisotyön tarkoituksena on muun muassa tukea nuorten kasvua, kehitystä, sosiaalista vahvistumista ja itsenäistymistä sekä edistää nuorten osallisuutta ja aktiivista kansalaisuutta. Nuorisolaissa nuorisotyö on määritelty kuntien peruspalveluksi ja nuorisotyön palveluverkon perusteita ovat muun muassa maksuttomuus ja nuorten osallisuus.

Nuorisotilat ja nuorisotyö ovat lähipalveluja, sillä useat nuoret viettävät suuren osan vapaa-ajastaan lähinnä omalla asuinalueellaan, mutta yhä suuremmassa määrin nuoret myös liikkuvat Vantaan eri alueilla sekä laajemmin pääkaupunkiseudulla.

Kirjastopalvelut

Kirjasto on luonteeltaan lähipalvelu. Lähikirjaston merkitys on suuri muun muassa pienten lasten ja ikääntyneiden oppimisen, hyvinvoinnin ja elämänlaadun kannalta. Näin ollen kasvavalle Kivistön alueelle on tarkoituksenmukaista toteuttaa kirjastopalvelut. Kirjaston palveluverkkoa on syytä kehittää kirjastojen toimintaa valvovan ministeriön ohjeiden mukaiseen suuntaan.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluja tarjotaan kulttuuritaloissa, kirjastoissa sekä muissa kaupungin toimipisteissä. Tikkurilan keskustan kulttuuripalvelujen palveluverkkoa kehitetään, lisäksi Kivistöön tulee yhteiskäyttötilat, joissa kulttuuripalvelut on mukana. Aviapolikseen tarvitaan myös tilat kulttuurille.

Liikuntapalvelut

Liikunnan tulevaisuuden palveluverkon painopisteet ja kehittämistarpeet ovat ulkoliikunta- paikkojen ja lähiliikunnan palveluverkon sekä koulujen yhteydessä olevien liikuntasalien kehittäminen, uimahallien peruskorjauksien toteuttaminen, Elmon urheilupuiston toteuttamismahdollisuuksien selvittäminen, Kivistön urheilupuiston suunnittelu, vapaa-aika-, virkistys- ja liikunta-alueiden teemallisen yleiskaavan toteuttaminen sekä yksityisten hankkeiden edistäminen.

Sosiaali- ja terveystoimen toimialan palvelut

Terveyspalvelut

Terveysasemapalvelut tarjotaan jatkossa kolmessa hyvinvointikeskuksessa ja lisäksi lähipalvelupisteissä peruspalveluna hoitaja- ja lääkärivastaanottoa.

Neuvolapalvelut ovat perheiden helposti saavutettavissa ja perhekeskus-toimintamallia kehitetään.

Päihdepalvelujen liikkuvia palveluja lisätään.

Kuntoutuspalvelut sijoitetaan hyvinvointikeskuksiin.

Sosiaalipalvelut

Sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain mukaiset palvelut tarjotaan ensisijaisesti alueellisissa laajan palvelun hyvinvointikeskuksissa sekä niiden eri puolilla Vantaata sijaitsevissa vastaanottiloissa, kuten esimerkiksi monitoimitilojen, perhekeskusten ja oppilaitosten yhteydessä. Monipuoliset työtilat tukevat palvelujen järjestämistä, tavoitettavuutta ja kohdentumista myös heikommassa asemassa olevien asiakasryhmien kohdalla.

Asiakasohjaus ja etsivä työ tukevat palveluverkon kattavuutta. Kotiin vietävät ja digitaaliset palvelut lisääntyvät edelleen.

Vanhus- ja vammaispalvelut

Turvataan laadukas, kustannustehokas ja vaikuttava vanhus- ja vammaispalvelujen tarjonta.

Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuollon palveluverkon keskittäminen alueellisiin hyvinvointikeskuksiin tuo useita taloudellisia ja laadullisia etuja, joilla turvataan oikea-aikaiset ja laadukkaat palvelut. Palveluverkkoa kehitetään ja suun terveydenhuollon palvelujen tarjonta turvataan koko väestölle. Koululaisten ja vanhusten hammashoito järjestetään jatkossakin lähipalveluna liikkuvilla yksiköillä.

Konserni- ja asukaspalvelujen toimialan palvelut
Työllisyyspalvelut Konkreettista palveluverkkoa koskevaa muutossuunnitelmaa ryhdytään valmistelemaan heti, kun maakunta- ja soteuudistusta, kasvupalvelu-uudistusta ja pääkaupunkiseudun erilliskäytösalueen koskevat lait on hyväksytty. Sähköisten palvelujen kehittäminen on keskeinen osa palveluverkkostrategiaa. Valmennustalotoiminnan laajentamistarvetta Länsi-Vantaalle selvitetään.
Kuntalaispalvelut Sähköisten palvelujen käytön neuvonta ja opastus tulevat tulevina vuosina kasvamaan ja kysyntään vastataan räätälöityjen palvelutorien avulla Koivukylässä ja Kivistössä. Monikanavaisen asiointipalvelun myötä uusia Vantaa-infon toimipisteitä ei perusteta jo olemassa olevien lisäksi. Jokaisella suuralueella tulee olla järjestöjen ja asukkaiden yhteiskäytössä oleva tila. Asukastilojen avoimena pidossa pyritään kumppanuuksiin.
Hankintakeskus Uusien ruoan valmistustapojen muutosten vaatimat toimenpiteet keittiöiden tuotanto- ja säilytystiloihin ja prosesseihin. Rakennettavien uudiskohteiden sekä perusparannuskohteiden keittiöiden (sekä valmistus- että palvelukeittiöiden) varustaminen uusille toimintamalleille sopiviksi.
Pelastustoimi Palveluverkko perustuu läheisyysperiaatteeseen, jossa keskeiset merkittävät tekijät ovat toimintavalmiusaika ja tavoitettavuus.
Vantaan Työterveys liikelaitos Liikelaitoksella ei toiminnallisesti ole tällä hetkellä tarvetta laajentaa palveluverkkoa.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan palvelut

Toimialan asiakaspalvelu

Sähköisiä palveluja kehitetään edelleen ja niiden tarkoituksena on helpottaa kellon aikaan rajoittumatonta asioimista viranomaisten kanssa

Julkinen kaupunkitila

Kaupunkia kehitetään edelleen joukkoliikennekaupunkina niin, että palvelut ovat saavutettavissa joukkoliikenteen avulla sekä kävellen ja pyöräillen. Julkisen kaupunkitilan laatuun, esteettömyyteen sekä rationaalisen kunnossapidon edellytysten turvaamiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Infralla tuetaan muuta palveluverkkoa eli ympäristöstä halutaan kehittää houkutteleva, monipuolinen ja sujuvasti toimiva niin asukkaille kuin elinkeinoelämänkin tarpeisiin.

Digitalisaatio, muun muassa MATTI-hankkeen käyttöönotto, tehostaa tuottavuutta merkittävästi ja parantaa omaisuudenhallinnan laatua.

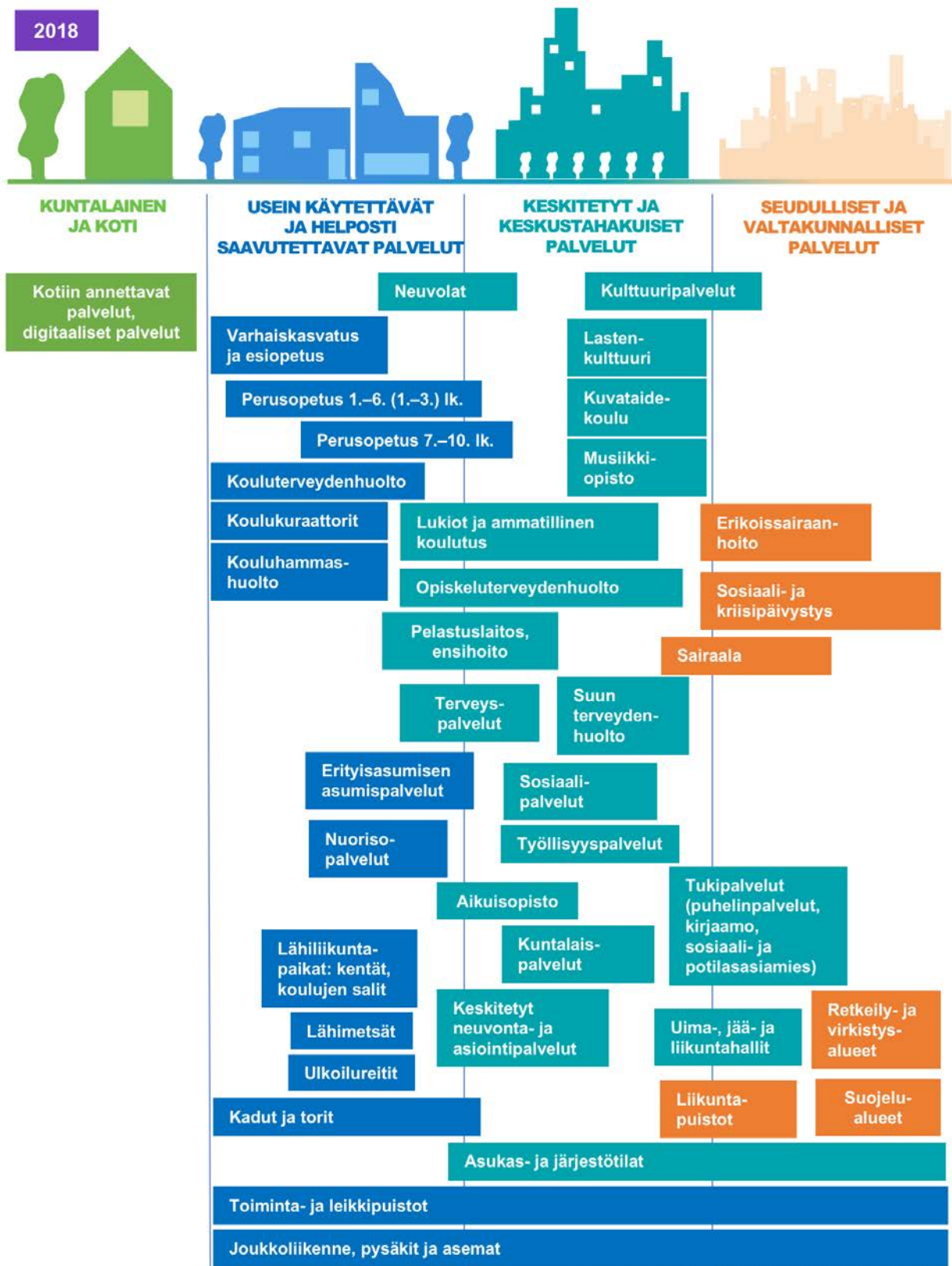
Kaupungin oman tuotannon osuus vähenee hallitusti muun muassa kunnossapidon osalta. HSL vastaa tulevaisuudessakin joukkoliikenteestä, HSY vesihuollosta, Liikennevirasto rataverkosta ja ELY/maakuntahallinto yleisistä teistä.

8.6 PALVELUJEN SAAVUTETTAVUUDEN VYÖHYKKEET

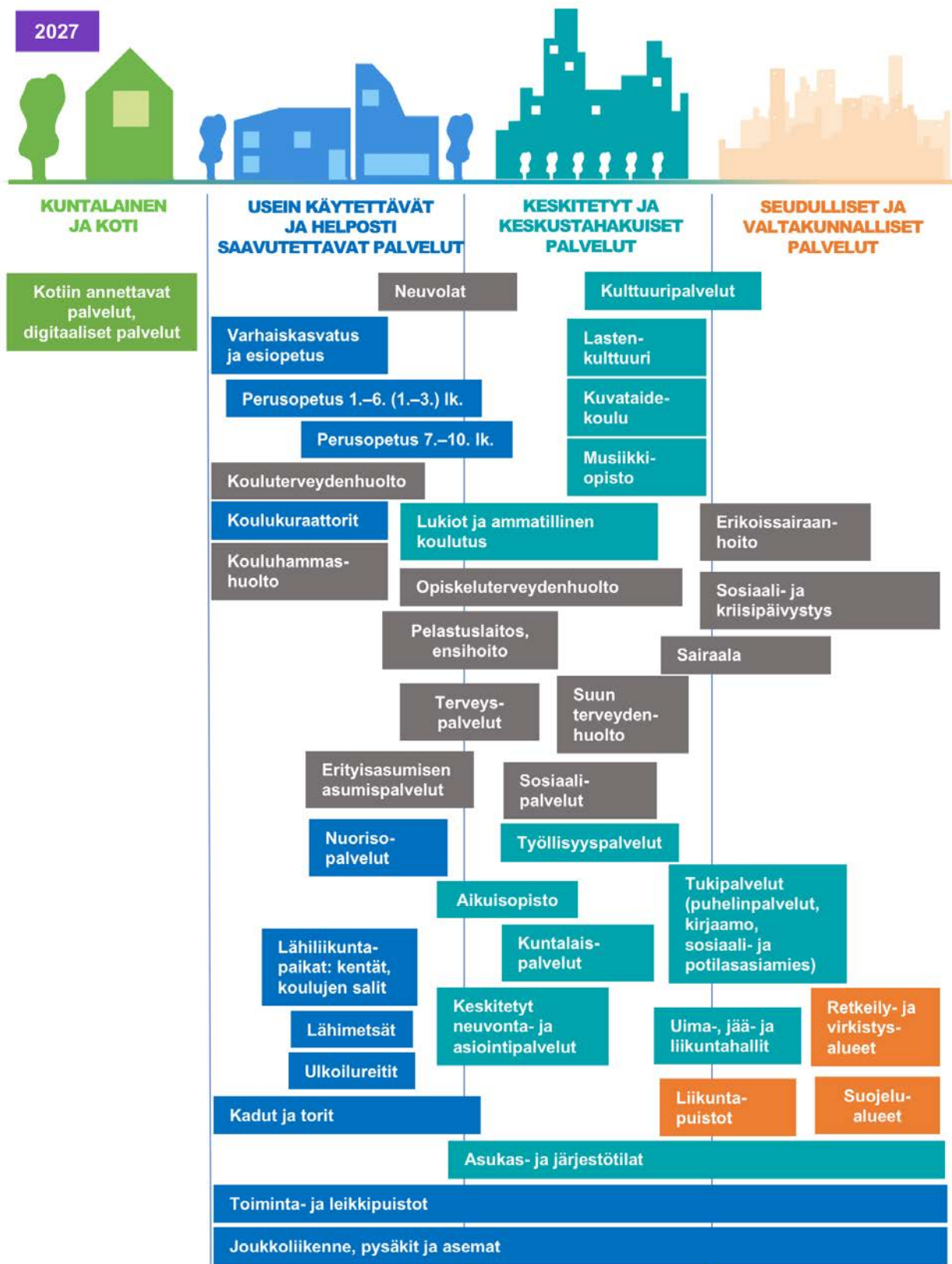
Kaupungin palvelujen sijoittumista palvelujen saavutettavuuden kannalta voidaan kuvata erilais-
ten saavutettavuuden vyöhykkeiden avulla.

Saavutettavuuden vyöhykkeet:

- **Kuntalainen ja koti** vyöhyke sisältää ne palvelut, joita kuntalainen saa kotiin tuotettuna joko digitaalisesti tai henkilökohtaisena asiakaspalveluna.
- **Usein käytettävät ja helposti saavutettavat palvelut** ovat peruspalveluja, joita käytetään päivittäin tai yleisesti paljon. Palvelut ovat ensisijaisesti lapsiin kohdistuvia palveluja, esimerkiksi päiväkotia, sekä esi- ja perusopetuspalveluja. Osa näistä palveluista on määritelty lähipalveluiksi.
- **Keskittettyjä ja keskustahakuisia palveluja** ei yleensä käytetä päivittäin ja nämä palvelut edellyttävät laajempaa väestöpohjaa. Tämän lisäksi keskittämällä palveluja tavoitellaan suurempien yksiköiden mittakaavaetuja ja kustannustehokkuutta.
- **Seudulliset ja valtakunnalliset palvelut** ovat yhden kunnan asukkaita laajemmalle väestöpohjalle tuotettavia palveluja, joista on sovittu esimerkiksi pääkaupunkiseudun kuntien kesken tai valtion kanssa.

Kuva 62. Yhteenveto kaupungin palvelujen sijoittumisesta saavutettavuuden eri vyöhykkeille 2018.

Kuva 63. Yhteenveto kaupungin palvelujen sijoittumisesta saavutettavuuden eri vyöhykkeille, tulevaisuudentila 2027. Maakunta- ja soteuudistuksessa maakuntaan siirtyvät palvelut ovat harmaissa laatikoissa.

9 KAUPUNGIN YHTEISET PALVELUVERKKOASIAT

Keittiöverkko ja ateriapalvelun järjestäminen. Jatkuva väestömäärän kasvu ja siten tarjottavien aterioiden määrän lisääntyminen edellyttää koko ateriapalvelutuotannon uudelleen arviointia. Tällä hetkellä valmistuskeittiöiden kapasiteetti on lähes kokonaan käytössä eikä keittiöverkko siten pysty vastaamaan tarvittavaan ateriamäärän kasvuun.

Ateriapalvelujen tuottamisessa mietitään uusia tuotantomalleja perinteisen ruoan valmistustavan sijaan. Uudet tuotantomallit asettavat uusia vaatimuksia ruoan valmistus- ja säilytystiloille. Nämä uusien toimintamallien tilavaatimukset tulee ottaa huomioon keittiötilojen perusparannus- ja uudisrakennuskohteissa.

Keittiöverkon uudistaminen edellyttää kokonaisvaltaista kehittämissuunnitelmaa. Kehittämissuunnitelma laaditaan vuonna 2014 teetetyn keittiöverkkoselvityksen pohjalta. Kehittämissuunnitelmassa ratkaistaan siirtyminen uusiin tuotantomalleihin, uusien ja olemassa olevien keittiöiden tulevaisuus investointitarpeineen, keittiöiden tilavaatimukset, keittiölaitteet ja niiden ylläpito sekä ateriapalveluun liittyvä logistiikka.

Tikkurilan toimitilauudistus. Tikkurilan toimitilauudistuksen valmistelu on alkanut 2016. Uudistuksen tarkoituksena on saada kaupungin Tikkurilassa sijaitsevat tilat useista eri osoitteista pääosin samaan rakennukseen. Ensimmäisessä vaiheessa toteutuu kuitenkin Silkin kiinteistöstä toimistosan perusparannus, josta kaupunki tulee vuokraamaan toimitilat ensisijaisesti sivistystoimen käyttöön. Kaikki uudet tilat toteutetaan yhtenäistä monitilatoimiston mallia noudattaen.

Toimitilauudistuksen keskeinen tavoite on toimintakulttuurin kehittäminen ja toimitilakustannusten hallitseminen sekä toimitilojen ajanmukaistaminen. Hanke vahvistaa Tikkurilan keskustaa, ja sen toteuttamisen yhteydessä tutkitaan kaupungintalon käytön laajentamista asukkaille ja järjestöille. Hanke valmistuu nykyisen aikataulun mukaan vuonna 2022.

Järjestelyssä vapautuu kaikkiaan lähes 27 000 m² toimistotilaa noin kymmenestä eri toimipisteestä. Tilat ovat pääosin vuokra- tai osaketiloja. Kielotie 13:ssa (tilaa noin 8 000 m²) ja Kielotie 28:ssa (tilaa noin 5 000 m²) olevat toimistorakennukset puretaan ja muiden pienempien tilojen vuokrasopimukset irtisanotaan tai osakkeet myydään. Kokonaisvuokra näistä tiloista on ollut noin 3 miljoonaa euroa vuodessa. Siirryttäessä tilatehokkuudeltaan huomattavasti parempiin tiloihin, uudisrakennuksena toteutettavan toimitalon laajuudeksi tulee noin 10 000 m², jonka vuosivuokraksi on arvioitu noin 2,4 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi Silkin kiinteistöstä vuokrattavien tilojen laajuus on noin 2 000 m² ja vuosivuokra noin 0,5 miljoonaa euroa. Todettakoon, että nykyisistä toimitiloista suurimmat, Kielotie 13 ja Kielotie 28, olisivat suurten peruskorjausten tarpeessa, joiden jälkeen vuokrien olisi arvioitu nousevan lähes 6 miljoonaan euroon ilman tilatehokkuuden parantamista.

Konserniyhtiöt toimitilojen omistajina ja rakennuttajina. Kaupungin käyttöön tulevia toimitiloja toteutetaan sekä kaupungin omina hankkeina, että kaupungin omistamien yhtiöiden eli konserniyhtiöiden hankkeina. Omistamisen kannalta keskeiset strategiset tavoitteet ovat tarkoituksenmukaiset kiinteistöomistukset ja kiinteistöomaisuuden arvon säilyminen. Omistukset perustuvat toimitilatoimijoiden kesken sovittuun roolijakoon ja erikoisosaamista vastaavaan ydintoimintaan.

Hankejohtoryhmän hyväksyttyä konserniyhtiön hankkeen investointisuunnitelman, konserniyhtiön hallitus hakee hankkeelle yleisjaostolta (YJA) konsernistrategian mukaisen ennakkosuostumuksen. Ennakkosuostumuksen saanut hanke sisällytetään toimitilainvestointiesitykseen, jonka jälkeen hankkeen valmistelu etenee toimitilahankeprosessin mukaisesti. Mikäli hanke hyväksytään konserniyhtiön taseeseen toteutettavaksi, kaupunginhallitukselta haetaan mahdollista takausta lainalle hankkeen rahoitusta varten. Takauksen myöntää kaupunginvaltuusto.

Tilakeskus vastaa kaikkien kaupungin käyttöön tulevien hankkeiden valmistelusta (tarveselvitykset ja hankesuunnitelmat) sekä kaikkien omin budjettivaroin toteutettavien hankkeiden toteutuksesta. Konserniyhtiöiden taseeseen toteutettavien hankkeiden toteutusmallista sovitaan hankekohtaisesti.

Nykykäytännön mukaisesti VTK Kiinteistöt Oy rakennuttaa omat hankkeensa hankesuunnitelmien perusteella. Jos hankkeen toteuttajana on VAV Palvelukodit Oy, tilakeskus laatii tarveselvityksen ja hankesuunnitelman, sekä toimii toimialan tukena teknisenä asiantuntijana koko hankkeen ajan, yhtiön huolehtiessa suunnitteluttamisesta ja rakennuttamisesta. VAV Asunnot Oy vastaa vuokra-asuntohankkeidensa valmistelusta ja toteutuksesta kokonaisuutena. Muissa konserniyhtiöiden hankkeissa tilakeskus vastaa kyseisen yhtiön kanssa yhdessä hankkeen valmistelusta ja rakennuttamisesta. Työnjaosta sovitaan hankekohtaisesti.

VTK Kiinteistöt Oy:n omistuksessa olevia merkittävimpiä kiinteistöjä ovat Point-Pakkalan opetus- ja informaatiotalo, Varia Aviapolis ja Varia Hiekkaharjun uudempi rakennus, Ylästön yhtenäiskoulu sekä yhtiöistä Myyrmäen sosiaali- ja terveysasema ja Korson keskustakiinteistöt Oy (Lumo). VTK Kiinteistöt Oy:n suorassa omistuksessa on lisäksi liikuntakiinteistöistä Tikkurilan ja Myyrmäen urheilupuistojen rakennukset sekä Rajakylän tenniskeskus. VTK Kiinteistöt Oy omistaa ja rakennuttaa Leiritien kampusta Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n käyttöön. VAV Palvelukodit Oy:n omistaa kiinteistöjä, muun muassa Malminiityn erityisryhmien asumis- ja palvelukeskuksen. Rakenteilla olevia hankkeita ovat muun muassa Myyrmäen vanhustenkeskus ja Koisoniitty-hanke. Konserniyhtiöissä on näiden lisäksi erillisiä kohteita, kuten Kiinteistö Oy Tiedepuiston omistama Heurekan toimirakennus.

Resurssiviisauden tiekartta. Resurssiviisauden tiekartta sisältää monia palveluverkkosuunnittelussa huomioon otettavia asioita. Palveluverkkoa koskevien suunnitelmien toteuttamisessa otetaan huomioon resurssiviisauden tiekartan tavoitteet, jotka koskevat energiantuotantoa ja -kulutusta, yhdyskuntarakennetta ja liikkumista, kulutusta ja materiaaleja sekä ympäristövastuullisuutta. Tiekartassa on esitetty toimenpiteitä valtuustokausittain vuoteen 2030 ja kullekin valtuustokaudelle laaditaan toimialojen toteutussuunnitelmat.

10 JATKOTOIMENPITEET

10.1 JATKOTOIMENPITEET PALVELUVERKKOJEN KEHITTÄMISEKSI

Toimitilaverkkosuunnittelu. Toimitilaverkkosuunnittelu osana kaupunkitasoista palveluverkkosuunnittelua tuottaa käyttäjälähtöisiä, resurssiviisaita ja taloudellisia toimitiloja. Suunnitteluun osallistuvat kaupunkisuunnittelu, tilakeskus ja taloussuunnittelu sekä käyttäjätoimialat. Toimitilaverkkoselvitykset auttavat kaupungin kiinteistökannan kehittämisessä ja kustannustehokkaan täydennysrakentamisen suunnittelussa.

Alueellisesti tai toimitilakohtaisesti tehtävät esiselvityksen antavat selvitysajankohdan tilannekuvan tarkasteltavasta toimitilaverkosta. Selvityksissä analysoidaan tarkasteltavien kohteiden kunto- luokat, tulevat peruskorjaustarpeet ajoituksineen sekä selvitetään uudiskohteiden rakennuspaikat. Lisäksi tunnistetaan ja analysoidaan eri vaihtoehtoja kannattavuuslaskentaa hyödyntäen investointisuunnittelun tueksi.

Seuraavaksi valmistuvat Vantaan ammattiopisto Varian selvitys, Tikkurilan kouluverkkoselvitys sekä Hakunilan, Aviapoliksen ja Martinlaakson päiväkotiverkkoselvitykset. Vuoden 2018 aikana selvitetään, millä edellytyksillä ja aikataululla voitaisiin käynnistää Elmon urheilupuiston toteuttaminen. Osana tehtävää selvitystä arvioidaan Koillis-Vantaan uimahallin ja jäähallin toteuttaminen sekä kartoitetaan yksityisiä kumppaneita hankkeille. Lisäksi laaditaan kaikkien toimialojen yhteisenä palvelu- ja toimitilaverkkoasiana koko Vantaan ateriapalveluja koskeva keittiöverkon kehittämissuunnitelma.

Jatkossa kaikista Vantaan suuralueiden päiväkotij- ja kouluverkoista on tarve tehdä alueelliset esiselvitykset, joita tullaan päivittämään säännöllisin välein. Näiden lisäksi laaditaan pienempiä, kohdennettuja toimitilaselvityksiä.

Tehtyjen alueellisten esiselvitysten perusteella Y-tontteja on tarpeisiin nähden paikoitellen liian vähän ja niiden tarve tiivistyvillä ja täydentyvillä alueilla tulee jatkossa edelleen lisääntymään. Tämän vuoksi rakennettujen Y-tonttien täydennysrakentamisen tai korvaavan rakentamisen mahdollisuuksia selvitetään alueellisten toimitilaverkkotarkastelujen yhteydessä.

Tulevien vuosien päiväkotij- ja perusopetuksen uudisrakennuksille on löytynyt sijoituspaikat Tikkurilasta, Myyrmäestä, Kivistöstä ja Hakunilasta 2020-luvun puoliväliin saakka. Tämän jälkeen taloussuunnitelmaan merkityille useille uusille päiväkodeille ei nykyisissä kaavoissa ole valmiita Y-tontteja. Ratkaisut näiden päiväkotien sijoittumisesta tulee tehdä nyt valmisteilla olevissa kaavoissa. Esimerkiksi Aviapoliksen alueella on jo kaavarunkotyön yhteydessä laskettu palvelutarpeen lisäyksen edellyttämää Y-tonttitarvetta, mikä on viety kaavatyön lähtötiedoksi.

Maakunta- ja soteuudistuksen lopullisista ratkaisuista riippumatta myös sosiaali- ja terveystoimen palvelujen lisääntymiin ja muuttuviin tilatarpeisiin on varauduttava. Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystoimen palveluverkon kehittämiseksi tarvitaan tonttivaraukset Tikkurilan hyvinvointikeskusta sekä Hakunilan ja Kivistön vanhustenkeskuksia varten. Asemakaavan muutos käynnistetään Siemonkodin kiinteistön kehittämiseksi vanhustenkeskusta koskevan tarveselvityksen mukaisesti. Kaupungin omassa toiminnassa pieniä erityisasumisen yksiköitä on tarkoituksenmukaista jatkossa

sijoittaa muun asuntokannan yhteyteen, jolloin tontit saadaan normaalista asumiseen tarkoitusta varannosta. Kaupungin omana ja ostopalveluna tuotettavaa vammaisten asumispalveluja varten tarvitaan myös tonttivarauksia. Kivistön alueen sosiaali- ja terveyspalvelujen toimipaikan tonttivaraus tullaan ottamaan tulevaisuudessa käyttöön.

Rakentamispaikkojen riittävyyden ohella nykyisten Y-tonttien rakennettavuus on tuonut haasteita. Muun muassa huonot pohjaolosuhteet, haasteelliset maaston muodot, kunnallistekniikan puuttuminen tai tonttien halki kulkevien viemäriinjojen siirrot ovat lisänneet julkisen rakentamisen kustannuksia. Kaavoituksen yhteydessä palvelutuotantoon kaavoitettavien tonttien rakennettavuutta tulisi arvioida entistä tarkemmin.

Kaupungin kokonaisedun mukaista on varmistaa jatkossa, että rakentamisolosuhteiltaan hyviä Y-tontteja on riittävästi sekä kaupungin omiin uudis- ja täydennysrakentamistarpeisiin, että tulevan maakunnan tarpeisiin.

Maankäytön toteuttamisen ohjelmointi. Keskeinen kehittämiskohde palveluverkkosuunnittelussa kaupungin kasvun ja kaupunkirakenteen tiivistymisen myötä on ennakoiva ja oikea-aikainen varautumien palvelujen tonttitarpeisiin. Valmiina olevien kaavojen (5 vuoden tarve) ja asemakaavoituksen työohjelman seuraava 5-vuotiskausi tulisi yhdessä kattaa palveluverkkosuunnittelun tarpeet suunniteltaessa toimitilainvestointihankkeita seuraavalle kymmenelle vuodelle.

Palveluverkkosuunnitteluprosessia ja tiedonkulkua kehitetään niin, että vuosittain kaupunkisuunnittelun aluetiimeittäin työohjelmaa laadittaessa käydään toimialojen palveluverkkosuunnittelusta vastaavien kanssa läpi myös pidemmän aikavälin palveluverkon tonttitarpeet. MAL-sopimuksen mukaiseen asuntotonttien kaavoituksen tavoitteisiin pyrittäessä tulee samassa yhteydessä ennakoida entistä paremmin palvelutarpeiden kasvu sekä kaavalliset ratkaisut myös palvelujen osalta. Asuntotuotantoa on pyrittävä ohjaamaan siten, ettei palvelujen kysynnän alueellisista vaihteluista muodostuisi liian voimakkaita ja sen myötä niihin vastaaminen hallitusti vaikeutuisi.

MATTI-järjestelmä tulee valmistuessaan tukemaan asunto- ja palvelurakentamisen yhteensovittamiseen tarvittavaa suunnittelutyötä. Ylläpitämällä ajantasaista tietokantaa MATTI-järjestelmässä kaupungin Y-tonttikannasta varmistetaan riittävien ja palveluille sopivien sijaintien löytyminen.

Uusien kaavoitettavien Y-tonttien sijainti ja koko määritetään ensisijaisesti toiminnallisten tarpeiden mukaan silloin, kun ne ovat tarkoituksenmukaisesti kaupunkirakenteeseen sovitettavissa. Monikerroksiset ja erilaisia toimintoja yhdistävät hybridiratkaisut voivat olla yksi tapa täydentävien ja uudenlaisten palvelujen sijoittamiseksi ensisijaisesti tiiviimpiin kaupunkinosiin, kuten asemien läheisyyteen. Päiväkotirakentamisessa pihakannet voivat olla toiminnallisesti hyväksyttävä ratkaisu. Kouluun tilaohjelmaan kuuluvien liikuntasalien sijaan voidaan rakentaa erillisiä liikuntahalleja koulujen läheisyyteen, jolloin voidaan paremmin vastata liikuntapalvelujen ja urheiluseurojen tarpeisiin. Pienempiä tontteja voidaan osoittaa yksityisten palvelujen (esimerkiksi päiväkotien) käyttöön, koska niiden toimintayksiköt ovat lähtökohtaisesti pienempiä.

Hybridiratkaisuissa on hyväksyttävä erilaisten hankemuotojen seurauksena normaalia suuremmat investointi- ja tilakustannukset sekä palvelujen henkilöstö- ja toimintamenot. Oleellista on myös palvelujen ja muiden toimintojen ajallinen yhteensovittaminen. Palvelurakentamista ja liikerakentamista ohjaavat eri tekijät. Palvelurakentamisen ajoitus perustuu ensisijaisesti alueelliseen väestönkehitykseen ja siitä muodostuvaan palvelutarpeeseen. Liikerakentaminen toteutuu vastasta sil-

loin, kun alueella on riittävä määrä potentiaalisia asiakkaita kaupallisille toimijoille, hanke on taloudellisesti kannattava ja markkinatilanne suotuisa. Nämä palvelurakentamisen ja liikerakentamisen kriteerit eivät välttämättä toteudu samanaikaisesti.

10.2 JATKOTOIMENPITEET TOIMITILAINVESTOINTIKUSTANNUSTEN HALLITSEMISEKSI

Kiinteistöjen kunnon seuranta ja kunnossapito. Kiinteistöjen kunnon seuranta ja pitkän tähtäimen suunnittelua kehitetään kiinteistönhallinnan tietojärjestelmää tehokkaammin hyödyntäen. Korjausmäärärahoihin ei ole tulossa merkittäviä korotuksia ja ne on kohdennettava jatkossakin erityäin tarkoin. Rakennusten kuntoselvityksiin perustuvat paikalliset korjaukset tulevat olemaan edelleen yleisiä erityisesti 1980–90-luvuilla rakennettuihin ikääntyviin päiväkotirakennuksiin, joita ei ole varaa tai aikaa peruskorjata kokonaisvaltaisesti. Palveluverkon kannalta keskeisiä tai kulttuurihistorialliselta arvoltaan merkittäviä koulurakennuksia tullaan peruskorjaamaan perusteellisemmin.

Kiinteistöomaisuuden rahallisen arvon säilyttämisen ja korjausvelan vähentämisen lisäksi erityishuomio kiinnitetään edelleen toimitilojen terveellisuuden ja turvallisuuden edistämiseen. Kiinteistöjen aktiivisemmalla kuntoseurannalla ja kiinteistönhuollolla pyritään vähentämään ennakoimattomia korjaustarpeita ja varmistamaan hyväksyttävät olosuhteet tilojen käyttäjille.

Sisäilmaolosuhteiden parantamiseksi tähtäviä korjauksia tehdään tilojen käytön mahdollistamissa rajoissa. Luotettavampaa lopputulosta tavoiteltaessa korjaustyöt tullaan tekemään entistä laajempina ja perusteellisemmin.

Palveluverkkojen rakennusten korjausrakentaminen on TVO:n aikana ollut pääsääntöisesti kohdennettuja osakorjauksia ja sisäilmakorjauksia, joilla on ylläpidetty kohteiden turvallista ja terveellistä käyttötarkoituksen mukaista käyttöä. Jotta palveluverkkojen rakennukset saadaan pidettyä toiminnan edellyttämässä kunnossa ja korjausvelan kasvu hallinnassa, tulee jatkossa korjausrakentamisessa keskittyä kohteiden sisällöltään laajempiin perusparannuksiin ja korjaushankkeisiin. Näin toimien saavutetaan myös parempaa vaikuttavuutta sisäilman laadun parantamiseen tehtävissä hankkeissa.

Länsi-Vantaan koulujen palveluverkko on uusiutunut ja uusiutuu seuraavien vuosien aikana voimakkaasti ja olemassa olevia kohteita on peruskorjattu laajamittaisesti 2000-luvun alkuvuosina. Itä-Vantaan kouluverkkoon kohdistuu suuri peruskorjaustarve seuraavalla vuosikymmenellä, josta Korson alueen koulut muodostavat erityisen suuren haasteen korjausrakentamiselle lähivuosina.

Varhaiskasvatuksen palveluverkon kohteiden korjausrakentamisessa on siirryttävä takaisin laajempaan perusparannuksiin, jotta olemassa olevat päiväkodit pysyvät laadukkaana osana toimintaa. Päivähoitopaikkojen tarpeen kasvua ei pystytä uudisrakentamisella ratkaisemaan, jolloin korjaushankkeisiin ei voida ottaa korjaustarpeen mukaista määrää kohteita ja vaarana on palveluverkon rapistuminen rakennusten osalta. Toteutettavien hankkeiden on laajuudeltaan vastattava elinkaarien mukaista korjaustarvetta ja taattava kohteen säilyminen palveluverkossa suunnitellusti.

Muita haastavia korjausrakennuskohteita ovat lähivuosina muun muassa Kaunialan sairaala-alueen rakennukset, joihin rakennusten ikääntymisen myötä on kertynyt paljon korjaustarvetta. Investointipäätökset edellyttäisivät kokonaisvaltaisempaa suunnitelmaa kiinteistön tulevaisuudesta ja toiminnasta, jota parhaillaan erikseen nimetty kehittämissuunnitelma valmistelee.

Palveluverkkojen investointikustannusten hallinta. Rakennushankkeiden säästömahdollisuuksia selvittäneen työryhmän loppuraportissa on arvioitu ennakkoluulottomasti erilaisia keinoja rakentamisen kustannuskehityksen leikkaamiseksi vaadittavan palvelutason siitä kärsimättä. Keinot koskevat niin rakentamiseen liittyviä prosesseja, menettelytapoja ja suunnitteluratkaisuja kuin hankkeiden rahoitus-, hankinta- ja toteutustapoja.

Toimitilarakentamisen lähtökohtana on terveellisten ja turvallisten palvelutilojen tuottaminen. Kaupunginvaltuuston rakentamiselle asettamia muita tavoitteita ovat kustannus- ja energiatehokkuus myös elinkaarikustannukset huomioiden. Lisäksi on esitetty muun muassa puurakentamisen hyödyntämisestä laajemmassa mittakaavassa, samoin kuin uusimpina avauksina kiertotalouden lisääminen ja sosiaalisten näkökulmien huomiointi hankinnoissa.

Työryhmän tavoitteena oli löytää toteutuskelpoisia keinoja ja kehityssuuntia, joiden avulla voidaan rakennusinvestointien aiheuttamaa painetta kaupungin talouteen vähentää ottaen huomioon yhteisesti asetetut muut strategiset tavoitteet. Tässä yhteydessä on kuitenkin todettava, että kaikki asetetut tavoitteet eivät ole linjassa säästötavoitteiden kanssa.

Säästömahdollisuuksia tunnistettiin useita ja niitä tulisi hyödyntää mahdollisimman monipuolisesti palveluverkkosuunnittelussa, investointisuunnittelussa, hankevalmistelussa ja rakennuttamisessa. Merkitykselliset säästöt syntyvät vasta useamman tekijän yhteisvaikutuksesta.

Säästöjen saavuttamiseksi toimijoilta edellyttäviä toimenpiteitä:

1. Kaupungin kasvua ohjataan palveluverkkojen ja infran kustannustehokkaat kehittämismahdollisuudet huomioon ottaen.
2. Palvelu- ja toimitilaverkkojen systemaattista suunnittelua ja kehittämistä jatketaan kaikilla toimialoilla alueellisesti erilaisia painopistealueita hakien.
3. Tilatehokkuuden parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä jatketaan toimialojen välisenä yhteistyönä.
4. Kaikki toimialat edistävät sekä toimialojen sisäisiä että toimialojen välisiä yhteishankkeita ja tilojen yhteiskäyttöä.
5. Rahoitus arvioi kulloinkin tarkoituksenmukaisen rahoitusmuodon tilanteen ja hankkeen elinkaarikustannukset huomioon ottaen.
6. Tilapäisiin ja vaihteleviin tilatarpeisiin hankitaan vuokratiloja tai ne ratkaistaan olemassa olevia tiloja hyödyntäen.
7. Hankkeiden joustoa lisätään suunnitelmallisesti suhdanteiden hyödyntämiseksi.
8. Kaupungin omaan rakentamiseen varataan kaavoittamalla rakentamisolosuhteiltaan hyviä ja eri käyttötarkoituksiin joustavia tontteja.
9. Hankkeet toteutetaan tilakeskuksen määrittelemällä standarditasolla, ellei kaupunkitasoisesti yksittäisen kohteen osalta erikseen muuta sovita.
10. Sekä uudisrakentaminen että kiinteistöjen korjaukset toteutetaan teknisesti kestävillä ja elinkaaritalousmukaisesti järkevillä ratkaisuilla.
11. Tilojen kalustaminen (suunnittelu, hankinnat ja kierrätys) koordinoidaan kaupunkitasoisesti keskitettynä, mitä varten luodaan uusi kalustussuunnittelijan vakanssi.
12. Tietomallinnusta hyödynnetään entistä monipuolisemmin hankevalmistelussa ja luonnossuunnittelussa sekä hankkeen aikaisessa kustannusseurannassa.

LÄHTEET

- Asuntorakentamisennuste 2018. *Kiinteistöt ja asuminen, Vantaan kaupunki 2018.*
- HUS sairaanhoitopiirin kuntayhtymän ensihoidon palvelutasopäätös vuodelle 2018.
- Kansalaisraadın julkilausuma 22.4.2017.
- KAPA – Kaupunki- ja kuntapalvelut 2016. *Asiakastyytyväisyystulokset, Vantaa.*
- Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen palvelutasopäätös 2017–2020.
- Kokoontumislaki (530/1999).
- Korson suuralueen koulut. *Tilakeskus, Vantaan kaupunki 2015.*
- Korson suuralueen päiväkotikiinteistöt. *Tilakeskus, Vantaan kaupunki 2015.*
- Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012).
- Lastensuojelulaki (417/2007).
- Länsi-Vantaan koulukiinteistöt. *Tilakeskus, Vantaan kaupunki 2015.*
- Menettelytapaohjeet uusia toimitiloja hankittaessa. *Tilakeskus, Vantaan kaupunki 2014.*
- Myyrmäen päiväkotiselvitys. *Tilakeskus, Vantaan kaupunki 2017.*
- Päihdehuoltolaki (41/1986).
- Rakennus- ja kiinteistöalan suhdannekatsaus, Rapal 2017.
- Resurssiviisauden tiekartta (luonnos maaliskuu 2018). *Ympäristökeskus. Vantaan kaupunki 2018.*
- Selvitys paloasemien tarpeista ja sijainnista vuoteen 2030 Länsi-Uudenmaan, Keski-Uudenmaan, Itä-Uudenmaan ja Helsingin pelastuslaitosten alueelle, *Siljander/Helsingin yliopisto.*
- Sosiaalihuoltolaki (1301/2014).
- Terveystenhuoltolaki (1326/2010).
- Talousarvio 2018 ja taloussuunnitelma 2018–2021. *Taloussuunnittelu, Vantaan kaupunki 2017.*
- Tikkurilan päiväkotiselvitys. *Tilakeskus, Vantaan kaupunki 2017.*
- Trellum korjausvelkaindeksi 2016. *Rakennusten arvojen, korjausvelan ja peruseräparannustarpeen vertailu 13 kaupungissa, Trellum 2017.*
- Uutta Arttu2-ohjelmasta, kuntalaiskysely 2017. *Tutkimusohjelman julkaisusarja, nro 13/2017. Erilinen kooste Vantaan tuloksista. Kuntaliitto.*
- Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta (338/2011).
- Vantaan kaupungin kiinteistöjen tekniset- ja jälleenhankinta-arvot. *Arvojen päivitys vuoden 2015 arvot, Trellum 2016.*
- Vantaan kaupungin menettelytavat sisäympäristöasioissa. *Sisäympäristöasioiden ohjausryhmä 20.6.2017.*
- Vantaan vesiliikunnan olosuhdeselvitys 2017. *Liikuntapalvelut. Vantaan kaupunki.*
- Vantaan väestöennuste 2017. Koko kaupungin ennuste 2018–2045, Osa-alue-ennuste 2018–2027. *Taloussuunnittelu, tietopalveluyksikkö. Vantaan kaupunki 2017.*
- Vantaan yleiskaavan ajantasaisuuden arviointi A1/2017. *Vantaan kaupunki (2017a).*
- Varhaiskasvatustilaki (36/1973).
- Yleiskaava 2020. Tavoitteet. 04.12.2017. *Vantaan kaupunki (2017c).*
- Yleisten kirjastojen laatusuositus. *Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2010:20.*

KAUPUNKITASOINEN PALVELUVERKKOSUUNNITELMA 2018–2027

LIITTEET

Väestöennustemenetelmä

Vantaan väestöennusteessa käytetään determinististä väestöennustemenetelmää.

Menetelmä perustuu väestössä ja sen rakenteessa tapahtuneisiin muutoksiin ennustetta edeltävinä vuosina, muutosten avulla tehtäviin oletuksiin ja muutoksista estimoituihin parametreihin. Koko kaupungin ennusteessa oletukset tehdään hedelmällisyydestä, muuttoliikkeestä ja kuolevuudesta.

Ennusteen menetelmä voidaan karkeasti kuvata siten, että olemassa olevaan väestöön (1.1) lisätään oletusten mukaisten hedelmällisyyslukujen avulla lasketut vuoden aikana syntyneet, vähennetään oletusten mukaisten kuolevuuslukujen avulla lasketut kuolleet ja lisätään oletusten mukaisen nettomuuton, tulomuuton ja lähtömuuton erotus, vaikutus väestön määrään. Hedelmällisyysoletukset tehdään ikäluokittain ja kuolleisuus- sekä nettomuutto-oletukset sukupuolittain ja ikäluokittain. Lisäksi nettomuutossa tehdään oletukset erikseen kotimaan- ja ulkomaan nettomuutolle. Ennusteen avulla saadaan seuraavan vuoden (1.1) väestö, jota käytetään taas seuraavan ennustevuoden lähtöväestönä. Samaa menetelmää toistetaan, kunnes saadaan ennusteessa haluttu ennustevuosien määrä, esimerkiksi 40 vuotta.

Osa-alueittainen ennuste tehdään omana kokonaisuutenaan. Siitä saatu tulos täsmätään koko kaupungin ennusteeseen ikä- ja sukupuolijakaumien suhteen, jotta molempien ennusteiden väestömäärät olisivat yhdenmukaiset. Osa-alueittaisessa ennusteessa oletukset tehdään lähtökohtaisesti kaupunginosakohtaisesti, mutta joissain tapauksissa kaupunginosia myös yhdistetään esim. pienen väestömäärän vuoksi. Ottamalla huomioon kaupunginosien ominaispiirteet pyritään saamaan ennusteesta osa-alueitasolla tarkempi. Osa-alue-ennusteessa oletuksia tehdään hedelmällisyydestä, vanhassa asuntokannassa tapahtuvista väestönmuutoksista ja uuden asuntokannan vaikutuksista väestönmuutoksiin. Uuden asuntokannan määrä saadaan asuntorakentamisennusteesta.

Osa-alueittaisen ennusteen menetelmä poikkeaa joiltain osin koko kaupungin ennusteen menetelmästä. Osa-alueittaisessa ennusteessa lasketaan syntyneet kaupunginosakohtaisten hedelmällisyyslukujen avulla. Kuolleisuus ja nettomuutto sisällytetään teknisesti samaan termiin, ns. väestömuutuskertoimeen, jonka avulla lasketaan vanhassa asuntokannassa tapahtuvat väestönmuutokset syntyvyyttä lukuun ottamatta. Kertoimen vaikutus siis voi olla joko väestöä lisäävä tai vähentävä. Uuden asuntokannan vaikutus osa-alueen väestöön lasketaan asuntorakentamisennusteesta saatavien kerrosneliömetrien ja asumisväljyyksistä tehtävien oletusten avulla. Sekä rakentamisennuste että asumisväljyydet lasketaan talotyypeittäin (erilliset pientalot, rivi- ja kerrostalot).

Asuntorakentamisennusteen laadinta

Osa-alueittaista väestöennustetta ei voida laatia ilman alueittaista rakentamisennustetta. Rakentamisennusteessa ennustetaan tulevan 10 vuoden rakentamisen määrä vuosittain kerrosaloina (erikseen omakotitalot, pari- ja rivitalot sekä kerrostalot). Kerrosalatieto voidaan muuntaa tarvittaessa asunnoiksi arvioimalla valmistuvien asuntojen keskikoko menneen kehityksen pohjalta.

Yleisinä lähtökohtina ennustetta tehtäessä ovat toisaalta kaupungin tontinluovutusohjelma (sekä pientalo- että kerrostalotontit), kaavoitusilanne, kaupungin kaavoitusohjelma ja kunnallistekniikan rakentamisohjelma, rakentamisvarannot eri alueilla, rakennuttajien arviot asuntorakentamisesta (muun muassa vuoden vaihteen rakennuttajaneuvottelut, kaavakokoukset, seurantaryhmät) sekä kaavoitettavien/kaavoitettujen alueiden käyttöönottosuunnitelmat (rakentamisjärjestys, tehdyt sopimukset, suunnitelmat), toisaalta aiempina vuosina valmistuneiden asuntojen kerrosala asunnon talotyyppin mukaan, edeltävinä kuukausina myönnetty rakennusluvat, aloitetut ja valmistuneet asunnot sekä ennusteen tekohetkellä rakenteilla olevien asuntojen kerrosalatiedot.

Erikseen ennustetaan yksittäisrakentaminen (yksityiset henkilöt, pienet rakennusliikkeet, ja muun muassa kaupungin luovuttamat pientalotontit). Yksittäisrakentamisennuste tehdään pääosin menneiden vuosien kehityksen ja olemassa olevien ja tulevien kaavavarantojen sekä kaupungin tontinluovutusohjelman pohjalta ja se on pientalorakentamista. Ohjelmoidun rakentamisen ennuste tehdään vuodenvaihteessa käytyjen rakennuttajaneuvottelujen pohjalta. Rakentaminen on pääosin kerrostalorakentamista ja sen toteuttajina ovat ”isot” rakennusliikkeet.

Yksittäisrakentamisennuste ja ohjelmoitu rakentamisennuste yhteen summattuna muodostavat asuntorakentamisennusteen.

Vantaan kaupungin palvelujen saavutettavuuskysely

Vantaan kaupungin palvelujen saavutettavuus

Kyselyllä kerätään asukkailta tietoa siitä, miten kaupungin palvelujen koetaan olevan saavutettavissa eri puolilla kaupunkia ja kuinka palvelujen saavutettavuutta voisi parantaa esimerkiksi erilaisia asiointitapoja kehittämällä.

Saavutettavuudella tarkoitetaan sekä sähköisten palvelujen helppoa käytettävyyttä ja löydettävyyttä että helppoa palvelun luokse pääsemistä (esimerkiksi päiväkotit, terveyskeskus, koulu tai leikkipuisto).

Kyselyn tuloksia hyödynnetään kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman päivitystyössä keväällä 2018 ja jatkossa sähköisiä asiointipalveluja kehitettäessä. Kyselyn tuloksia esitellään kaupunginvaltuutetuille ja muille luottamushenkilöille kevään aikana.

Kysely jakautuu seuraaville alaisuuille:

- Sivistystoimen palvelut (varhaiskasvatus-, koulutus-, nuorisot-, kulttuuri- ja kirjasto palvelut)
- Sivistystoimen liikuntapalvelut
- Sosiaali- ja terveystoimen palvelut (terveyspalvelut, sosiaalipalvelut, vanhus- ja vammaispalvelut, suun terveydenhuolto)
- Konserni- ja asukaspalvelujen palvelut (työllisyyspalvelut, asukaspalvelut)
- Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön palvelut
- Asiointitavat
- Taustatiedot

Kysely on melko laaja, mutta voit jättää vastaamatta niihin kysymyksiin, joista sinulla ei ole mielipidettä. Ainoastaan asuinkunta ja asuinkaupunginosa kysymykset ovat pakollisia. Kysely on avoinna 1.5.2018 asti.

Sivistystoimen palvelut

Saavutettavuudella tarkoitetaan sekä sähköisten palvelujen helppoa käytettävyyttä ja löydettävyyttä että helppoa palvelun luokse pääsemistä.

Oletko sinä tai perheenjäsenesi käyttänyt alla mainittua kaupungin tarjoamia palveluja? (Valitse vastausvaihtoehto Ei tai Kyllä)

Miten arvioit palvelujen saavutettavuutta? (Voit esittää arviosi palvelujen saavutettavuudesta, vaikka et olisi käyttänyt niitä.)

Avokenttään voit kirjoittaa, miten palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa.

	Oletko käyttänyt?		Palvelujen saavutettavuus					Miten palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?
	Ei	Kyllä	Eniten huono	Melko huono	Ei kumpikaan	Melko hyvä	Eniten hyvä	
Suomenkielinen varhaiskasvatus (mm. päivähoito, esiopetus, kerhot, asukaspuistot)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus (mm. päivähoito, esiopetus, kerhot, asukaspuistot)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Suomenkielinen perusopetus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Ruotsinkielinen perusopetus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Lukio	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Ammattiläisen koulutus (Varia)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Nuorisotilat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Nuorten työpajat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Kirjasto	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Aikuisopisto	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Vantaan musiikkiopisto	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Vantaan kuvataidekoulu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Kaupunginmuseo (Tikkurila)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Taidemuseo Artsi (Myrskylä)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Kulttuuritalo Martins (Mänttä)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Muu palvelu, mikä?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

Sivistystoimen liikuntapalvelut

Saavutettavuudella tarkoitetaan sekä sähköisten palvelujen helppoa käytettävyyttä ja löydettävyyttä että helppoa palvelun luokse pääsemistä.

Oletko sinä tai perheenjäsenesi käyttänyt alla mainittua kaupungin tarjoamia palveluja? (Valitse vastausvaihtoehto Ei tai Kyllä)

Miten arvioit palvelujen saavutettavuutta? (Voit esittää arviosi palvelujen saavutettavuudesta, vaikka et olisi käyttänyt niitä.)

Avokenttään voit kirjoittaa, miten palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa.

	Oletko käyttänyt?		Palvelujen saavutettavuus					Miten palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?
	Ei	Kyllä	Erittäin huono	Mielko huono	Ei kumpikaan	Mielko hyvä	Erittäin hyvä	
Ulkoulualueet (esim. Kuusijärvi, Petik o)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Urheilupuistot (Tikkurila, Hakunila, Myyrmäki)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Lähiliikuntapaikat (mm. monitoimikentät, kuntoilulaitteet)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Ulkoulureitit ja k untoradat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Hiihtoladut	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Pallokentät	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Tenniskentät	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Skeittipaikat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Frisbeegolf radat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Liikuntasalit	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Palloiluhallit	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Jalkapallohallit (Tikkurila, Hakunila, Myyrmäki)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Jäähallit	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Luistelualueet/tekojää	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Uimahallit	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Uima paikat/uimarannat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Muu palvelu, mikä?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

Onko asuinalueellasi riittävästi seuraavia liikuntapaikkoja?

	Kyllä	Ei
Lähiliikuntapaikat (mm. monitoimikentät, kuntoilulaitteet)	☐	☐
Liikuntahallit	☐	☐
Uimahallit	☐	☐
Jäähallit	☐	☐

Sosiaali- ja terveyspalvelut

Saavutettavuudella tarkoitetaan sekä sähköisten palvelujen helppoa käytettävyyttä ja löydettävyyttä että helppoa palvelun luokse pääsemistä.

Oletko sinä tai perheenjäsenesi käyttänyt alla mainittua kaupungin tarjoamia palveluja? (Valitse vastausvaihtoehto Ei tai Kyllä)

Miten arvioit palvelujen saavutettavuutta? (Voit esittää arviosi palvelujen saavutettavuudesta, vaikka et olisi käyttänyt niitä.)

Avokenttään voit kirjoittaa, miten palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa.

	Oletko käyttänyt?		Palvelujen saavutettavuus					Miten palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?
	Ei	Kyllä	Erittäin huono	Mielko huono	Ei kumpikaan	Mielko hyvä	Erittäin hyvä	
Terveysasema	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Kuntoutuspalvelut (fysioterapia, puheterapia, toimintaterapia)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Äitiys- ja lastenneuvola	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Perheneuvola	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Lastensuojelu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Suun terveydenhuolto (hammashuolto)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Maahanmuuttajapalvelut	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Aikuissosiaalitoimi (mm. täydentävä toimeentulotuki, palvelutarpeen arviointi, sosiaalinen tuki)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Koulukuraattoripalvelu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Koululaisten hammashuolto	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Vanhuspalvelujen päivitoiminta	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Vammaispalvelujen työ- ja päivitoiminta	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Muu palvelu, mikä?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

Työllisyys- ja asukaspalvelut

Saavutettavuudella tarkoitetaan sekä sähköisten palvelujen helppoa käytettävyyttä ja löydettävyyttä että helppoa palvelun luokse pääsemistä.

Oletko sinä tai perheenjäsenesi käyttänyt alla mainittua kaupungin tarjoamia palveluja? (Valitse vastausvaihtoehto Ei tai Kyllä)

Miten arvioit palvelujen saavutettavuutta? (Voit esittää arviosi palvelujen saavutettavuudesta, vaikkeet olisi käyttänyt niitä.)

Avokenttään voit kirjoittaa, miten palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa.

	Oletko käyttänyt?		Palvelujen saavutettavuus					Miten palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?
	Ei	Kyllä	Erittäin huono	Melko huono	Ei kumpikaan	Melko hyvä	Erittäin hyvä	
Vantaa-info (Tikkurilan Dixi, Myyrmäkitalo, Korson Lumo)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Vantaa-infon puhelinpalvelut (kaupungin vaihde)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
TYP – työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Nuorten Ohjaamo	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Kuntouttava työtoiminta	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Talous- ja velkaneuvonta	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Vantaan kaupungin kirjaamo	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Vantaan kaupunginarkisto	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Asukastilat (Myyrinki, Kafnetti, Tuulikontti, Katrinebergin kartano, Silkinportti, Leikki, Rubiini, Skomars)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Palvelutori (Koivukylän kirjasto)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Muu palvelu, mikä? _____	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön palvelut

Saavutettavuudella tarkoitetaan sekä sähköisten palvelujen helppoa käytettävyyttä ja löydettävyyttä että helppoa palvelun luokse pääsemistä.

Oletko sinä tai perheenjäsenesi käyttänyt alla mainittua kaupungin tarjoamia palveluja? (Valitse vastausvaihtoehto Ei tai Kyllä)

Miten arvioit palvelujen saavutettavuutta? (Voit esittää arviosi palvelujen saavutettavuudesta, vaikkeet olisi käyttänyt niitä.)

Avokenttään voit kirjoittaa, miten palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa.

	Oletko käyttänyt?		Palvelujen saavutettavuus					Miten palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?
	Ei	Kyllä	Erittäin huono	Melko huono	Ei kumpikaan	Melko hyvä	Erittäin hyvä	
Joukkoliikenne	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Liityntäpysäköinti	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Lähimetsät ja puistot	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Sipoonkorven kansallispuisto	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Torit (Myyrmäki ja Tikkurila)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Leikkipaikat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Koira-aitaukset	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Matonpesupaikat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Kaupungin eläinlääkärin vastaanotto (Pakkala)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Lupapiste.fi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Muu palvelu, mikä? _____	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

Asiointitavat

Miten asioisit mieluiten kaupungin kanssa eri palveluissa?

(Valitse enintään 3 mieluisinta tapaa per palvelu. Jos et halua arvioida jotakin palvelua, voit jättää kohdan tyhjäksi.)

Chatilla tarkoitetun palvelun, jossa asiakas ja asiakaspalvelija keskustelevat reaaliaikaisesti si on ja kaviestintäohjelman kautta. Itsenäisesti n temetimiä kyt sellä tarkoitetaan palvelujen käyttöä omatoimisesti esim lähekk eiden täyttämisen, leon ink eminen). Etäpalvelulla tarkoitetaan asiointia iä: ospalvelun kanssa videoyhteyden välityksellä.

	Käynti	Sähköposti	Puhelu	Chat	Itsenäisesti internetissä	Etäpalveluna
Vantaa-info (Tikkurilan Dixi, Myyrmäkitalo, Korson Lumo)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Varhaiskasvatus/palveluihin hakeutumisen neuvonta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Perusopetus/kouluun ilmoittautumisen neuvonta (Wilma)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Terveysneuvonta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Äitiys- ja lastenneuvolan neuvonta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Suun terveydenhuollon neuvonta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhuspalveluneuvonta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vammaispalveluneuvonta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Maahanmuuttajaneuvonta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Yrittäjyysneuvonta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Talous- ja velkaneuvonta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ajanvaraukset eri palveluihin	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kaupungin avustukset ja paikallisen kansalaistoiminnan avustukset	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Maankäytön asiakaspalvelu (mm. suunnitelmien ja kaavojen nähtävillä olo)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pysäköinnin valvonnan asiakaspalvelu	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vantaan kulttuuripalvelujen lipunmyynti	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tilavaraukset (liikuntapaikat, asukas- ja järjestötilat)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Muu palvelu, mikä? _____	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Mitä kaupungin palveluja pitäisi ainakin olla sähköisesti/online-tavalla?

Mainitse kolme keskeisintä palvelujen saavutettavuuteen liittyvää huolenaihetta/parannusehdotusta.

Taustatiedot

Kotikuntasi nimi

- ☐ Vantaa
☐ Helsinki
☐ Espoo
☐ Jokin muu, mikä? _____

Jos asut Vantaalla, niin missä kaupunginosassa?

- ☐ En asu Vantaalla.

Jos asut Vantaalla, kuinka kauan olet asunut täällä?

- ☐ Alle vuoden
☐ 1-4 vuotta
☐ 5-10 vuotta
☐ Yli 10 vuotta

Mikä on sukupuoltesi?

- ☐ Nainen
☐ Mies
☐ Jokin muu

Mikä on ikäsi?

- ☐ Alle 25
☐ 25-39
☐ 40-54
☐ 55-64
☐ 65+

Mikä on nykyinen perhemuotosi?

- ☐ Yksin asuva
☐ Pariskunta
☐ Yhden huoltajan lapsiperhe
☐ Kahden huoltajan lapsiperhe
☐ Asun vanhempieni kanssa
☐ Muu, mikä? _____

Jos taloudessanne asuu lapsia, minkä ikäisiä he ovat?

(Voit valita useamman ikäryhmän)

- ☐ 0-6
☐ 7-12
☐ 13-15
☐ 16-17
☐ 18+

Onko taloudessanne autoa?

- ☐ Ei
☐ 1 auto
☐ 2 autoa tai useampia

Mitä kulkuvälinettä käytät pääasiallisesti riittämiin liikkuessasi lähiseudulla?

Joukkoliikennettä Autoa Polkupyörää Kuljen jalkaisin Muu kulkuväline

Opiskelu- tai työmatkat	☐	☐	☐	☐	☐
Harrastus- ja vapaa-ajanmatkat	☐	☐	☐	☐	☐
Ostos- ja asiointimatkat	☐	☐	☐	☐	☐

Onko/olisiko sinulla ilman autoa saavutettavissa useimmin tarvitsemasi palvelut?

- ☐ Kyllä
☐ Ei. Mitä et saavuttaisi? _____

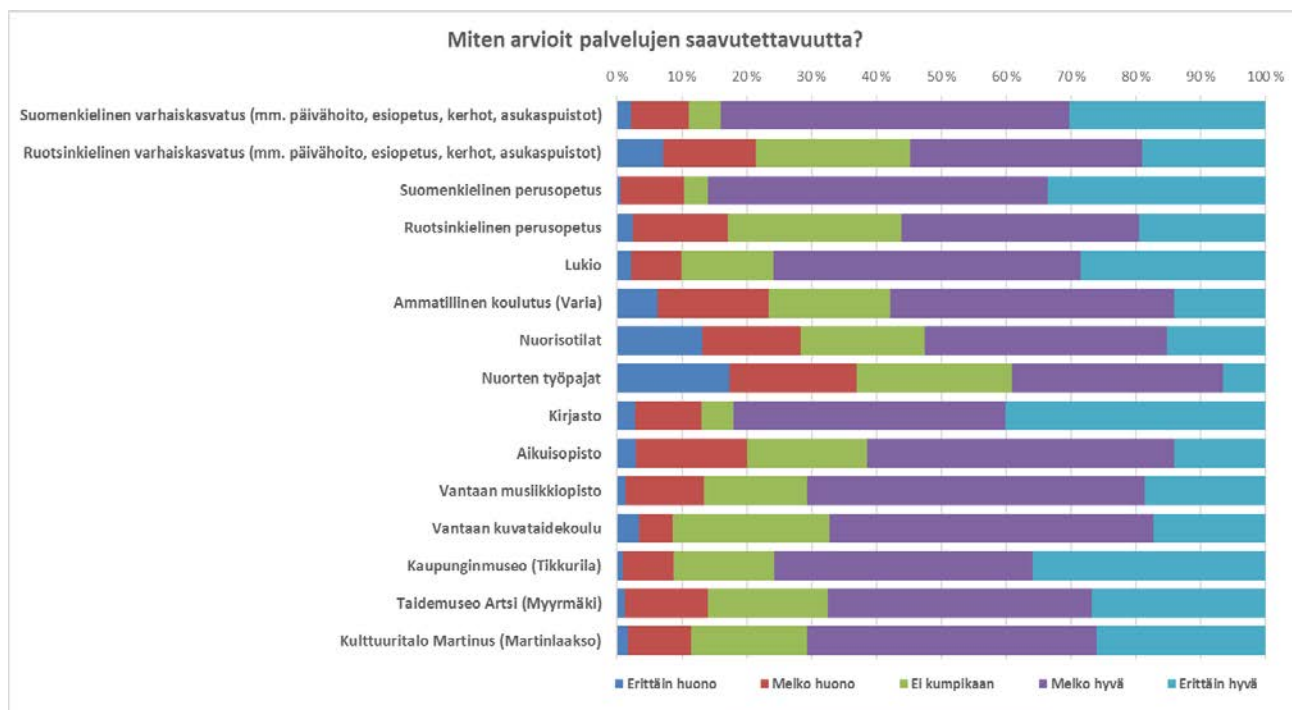
Kuinka tärkeäksi koit mahdollisuuden vaikuttaa tämän kyselyn avulla?

Kaupungin palvelujen saavutettavuus kyselyn tuloksia (kysely avoimna Vantaa.fi sivuilla 3.4-2.5.2018)

Sivistystoimen palvelut

Oletko sinä tai perheenjäsenesi käyttänyt alla mainittuja kaupungin tarjoamia palveluja?			
	Ei	Kyllä	Yhteensä
Suomenkielinen varhaiskasvatus (mm. päivähoito, esiopetus, kerhot, asukaspuistot)	50%	50%	322
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus (mm. päivähoito, esiopetus, kerhot, asukaspuistot)	95%	5%	316
Suomenkielinen perusopetus	54%	46%	317
Ruotsinkielinen perusopetus	95%	5%	311
Lukio	79%	21%	312
Ammatillinen koulutus (Varia)	89%	11%	314
Nuorisotilat	77%	23%	316
Nuorten työpajat	95%	5%	315
Kirjasto	10%	90%	315
Aikuisopisto	61%	39%	322
Vantaan musiikkiopisto	82%	18%	314
Vantaan kuvataidekoulu	88%	12%	314
Kaupunginmuseo (Tikkurila)	74%	26%	317
Taidemuseo Artsi (Myyrmäki)	78%	22%	313
Kulttuuritalo Martinus (Martinlaakso)	65%	35%	314
Muu palvelu, mikä? (vastaa ensin oletko käyttänyt ei/kyllä)	67%	33%	45
Yhteensä	73%	27%	4777

Miten arvioit palvelujen saavutettavuutta? (Voit esittää arviosi palvelujen saavutettavuudesta, vaikkeet olisi käyttänyt niitä.)						
	Erittäin huono	Melko huono	Ei kumpikaan	Melko hyvä	Erittäin hyvä	Yhteensä
Suomenkielinen varhaiskasvatus (mm. päivähoito, esiopetus, kerhot, asukaspuistot)	2%	9%	5%	54%	30%	182
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus (mm. päivähoito, esiopetus, kerhot, asukaspuistot)	7%	14%	24%	36%	19%	42
Suomenkielinen perusopetus	1%	10%	4%	52%	34%	164
Ruotsinkielinen perusopetus	2%	15%	27%	37%	20%	41
Lukio	2%	8%	14%	47%	29%	91
Ammatillinen koulutus (Varia)	6%	17%	19%	44%	14%	64
Nuorisotilat	13%	15%	19%	37%	15%	99
Nuorten työpajat	17%	20%	24%	33%	7%	46
Kirjasto	3%	10%	5%	42%	40%	284
Aikuisopisto	3%	17%	19%	47%	14%	135
Vantaan musiikkiopisto	1%	12%	16%	52%	19%	75
Vantaan kuvataidekoulu	3%	5%	24%	50%	17%	58
Kaupunginmuseo (Tikkurila)	1%	8%	16%	40%	36%	103
Taidemuseo Artsi (Myyrmäki)	1%	13%	19%	41%	27%	86
Kulttuuritalo Martinus (Martinlaakso)	2%	10%	18%	45%	26%	123
Muu palvelu, mikä?	24%	18%	12%	18%	29%	17
Yhteensä	4%	11%	13%	45%	27%	1610

Sivistystoimi: Miten palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 70

Suomenkielinen varhaiskasvatus (mm. päivähoito, esiopetus, kerhot, asukaspuistot)

- Parkkipaikkoja lisää
 - Sähköisten palveluiden kehittäminen
 - Asukaspuisto alueelle olisi kiva lisä.
 - Henkilöstölle pitäisi kerto, että työpaikkaa ei voi tietää 4 kk etukäteen. Sain itse töitä ja laitoin heti hakemuksen, niin erittäin tympääntynyt nainen puhelimessa väitti että pitää laittaa hakemus 4 kk ennen töitä ja että se 2 vko koskee vain opiskelijoita
 - Lisää päiväkoteja ja parempi henkilöstömitoitus.
 - Ilolasta vaikea päästä esim. avoimeen päiväkotiin. Kaikki on kaukana.
 - Asukaspuistoja ei ole Vantaalla. Lähin avoin päiväkoti Ilolasta on Ukko Pekka tai Kartanonkoskella Pakkalan avoin pk.
 - Neuvonnan yhteystiedot?
 - Lisäämällä päivähoitopaikkoja ja turvallista hoitoa lapsille lisäämällä työntekijöiden suhdelukua suhteessa lapsilukuun. Tällä hetkellä henkilökunnan sairauspoissaolot tuntuu kuormittavan myös lapsia. Päivähoidossa, kun pöpöt liikkuu aktiivisesti ja sairastaminen on inhimillistä. Xxxx-päällikkö ei myöskään ole tehtäviensä tasalla.
 - Enemmän palveluja ja enemmän busseja. Esim keimolanmäki-kannisto
 - Tietojen löytymistä nettisivuilta voisi parantaa. Sähköisen viestinnän parantaminen. On rasittavaa saada tietoa sähköpostiin liitetiedostoina.
 - lisää kerhotoimintaa koulun jälkeen
 - Pieniä lähikouluja lisää.
 - Julkisen liikenteen yhteydet päiväkotimme olivat huonot
 - Lapsi pääsisi oman asuinalueen päiväkotiin, nyt 2 vuotta ollut siirtojonossa. Kerhoon ei aikanaan mahtunut, vaikka haimme hakuajan puitteissa seuraavalle syksylle.
- Asukaspuistoja on olematon määrä vs. Hki.

- lisää infoa nettisivuille mm. kerhoista ja asukaspuistoista
- Päiväkodin työntekijät edelleen lähtevät vieraannuttajien touhuihin mukaan, toista vanhempaa vastaan. Koulutusta lasten vieraannuttamisesta on järjestettävä sillä se alkaa usein päiväkotiyhteisössä. Lastensuojeluasial!
- Työntekijöitä lisää ja turha byrokratia pois. Lapsille kunnon ateriat päivän aikana. Olen seurannut tilannetta lapsenlapseni osalta ja ruoan taso todella ihmetyttää.
- Varhaiskasvatukseen hakemisen sähköiset palvelut vaativat pikaista uusimista. Järjestelmästä ei edes saa mitään vahvistusta hakemuksen vastaanotosta.
- Päivähoitopaikkojen alueellinen riittävyys taattava lyhyiden matkojen mahdollistamiseksi
- Kesällä vahoitopaikat joukkoliikenteen solmukohtiin.
- kuusi vuotta sitten taso oli ihan kurjaa ja ilkeää lapseani kohti, koska ulkomaalainen.
- Palvelut lähemmäs kuntalaisia
- Lähipäiväkodista ei löydy paikkaa omalle lapselle -> päiväkotipaikkoja pitäisi lisätä

Ruotsinkielinen varhaiskasvatus (mm. päivähoito, esiopetus, kerhot, asukaspuistot)

- men för 25 år sen
- Aviapolis bör beaktas.
- Avståndet är långa. Bil krävs.
- hyi svedu pellet

Suomenkielinen perusopetus

- Lopettamalla kouluverkon harventaminen
- Tästä puuttuu englannin kielinen
- Ala-asteet: melko hyvä; Yläasteet: Erittäin huono, jopa sääliävän surkea
- Liikaa erityistä tukea tarvitsevia lapsia luokassa, joka vaikuttaa työrauhaan ja oppimiseen. Kiusaamista on myös näköpiirissä liikaa vaikka se ei kohdistu omaan lapseen. Koululla liian leppä linja.
- Lähikouluja ei lakkautettaisi
- Lakkautetut bussilinjat palauttaa Kivistön vaarallisille teille joissa ei ole kevyenliikenteen väyliä esim. Piispankyläntie.
- Hyvä huoneilma lapsille ja aikuisille
- Myös ns. "normaalit" lapset tulisi huomioida. Lisää henkilökuntaa, myös kouluavustajia. Myös meidän tavallisten alkuperäisten suomalaisten lapset tulee huomioida. Mehän kuitenkin kulut maksamme.
- Vrt. päiväkodit
- haastavaa tavoittaa erityistarpeista vastaavat henkilöt
- Linja 412 voisi kierää ympyrää Myyrmäestä vanhakaarelantien kautta koululle
- Aivan surkea. kolme vuotta sitten huomasin kuinka paljon sukulaisia kiusattu koulussa ja syrjitty sen takia kun ulkomaalaisia. Ei opettajat pitäneet puoliaansa. Sen sijaan mustalaisia ja suomen ruotsalaisia ylistettiin koulussa. Olit ulkomaalainen, niin sinua saa kiusata vapaasti. Etenkin ylä kouluissa kiusaaminen ja eri arvoistus vakava ongelma, kun kaikilla ei ole rikkaita vanhempia tai kavereita.
- 5-luokkalaiset kun joutuvat Simonkylän kouluun, pitäisi kouluun päästä yhdellä bussilla

Ruotsinkielinen perusopetus

- Aviapolis bör beaktas gällande förskola.
- Avstånd är långa med bussresor på en timme, ibland mera.
- Hyiii ruotsalaisia svedu pellejä.

Lukio

- KIVISTÖÖN TARVITAAN LUKIO! PIAN! Suunnittelu(ja rakennus)työt käynnistettävä ASAP(!!!!), koska suunnittelusta valmiiseen rakennukseen kestää 5+ vuotta!
- Avstånd är långa med bussresor på en timme, ibland mera.
- Väkiluku kasvaa, mutta lukioita ei rakenneta. Olisiko aika unohtaa peruskoulujen keskittäminen Pakkalaan ja rakentaa lukio!
- Ihan paskaa ei opettajia kiinnosta opettaa, kunhan oppilaita tulee, niin heidän palkka kulkee. Ei pidetä huoli heistä, jotka ei hallitse koulunkäyntiä.

Ammatillinen koulutus (Varia)

- varia on oma pieni maailmansa jonne muilla ei ole asiaa...ymmärrän että on jo kyse isommista lapsista mutta itselläni on erittäin huono kuva koulun toiminnasta ja opetuksesta
- lisää informaatiota nettisivuille mm. koulutuksen sisällöstä jne
- Lähin Hiekkaharjussa, kestää julkisilla n. 40 min, muut pisteet kauempana
- useampi turhaksi osoittautunut jonotus koulunjohtajan oven takana, koska kaikki muu paitsi urheilukilpailut ovat luvattomia poissaoloja
- Ihan paska työttömäksi katkeraksi tulin.
- Finns inte på svenska

Nuorisotilat

- lisää tiloja ja ikäryhmittäin ohjattua toimintaa myös viikonloppuisin
- Finns ingen svenskspråkig verksamhet.
- lisää nuorisotilaa
- Pikku koppi alueella jossa lapsia syntynyt satoja vuodessa. Ei aidosti palvele nuorisoa.
- lisää infoa nettisivuille, tiloista, varauksesta, varusteista jne.
- Meluiset ja hallitsevat porukat kuriin. Ohjaajat voisivat toimia eikä vain "suvaita" kaikkea, kuten arempien kiilaamista yms.
- Näin nuoret kertovat
- En ole koskaan käynyt. En oo sekopää.
- Ilolaan oma nuorisotalo tai muuhun tilaan ohjattua toimintaa nuorille
- Har staden svenska?

Nuorten työpajat

- Kaikkia suuntautumisia ei voida järjestää iltaopintoina.
- lisää harrastetilaa kaikenikäisille sisätiloissa
- lisää infoa nettisivuille
- Vain sekopäille ja nisteille.

Kirjasto

- omatoimiaika kirjastossa on todella hyvä juttu
- Kirjastoauto käy, mikä on loistava juttu.
- Nuorisotilat jostain syystä eivät nuorten ulottuvilla täysin, en yiedä miksi. Suuri osa olisi näiden tarpeessa, mutta Dixissä epämääräinen hengailu vie voiton. Ikävää.
- Suorempi kulkuyhteys
- Lisää kirjastoja
- Tikkurilan kirjaston invapysäköinti uudistettava kokonaan. Nyt paikka on kaukana ulkovista ja rappujakin on matkan varrella tai sitten useiden kymmenien metrien lisämatka kaltevilla ja liukkailla ulkokäytävillä. Invapaikkojen sijoittelun suunnitteluun myös paikkojen käyttäjät
- Kivistö tarvitsee kirjaston
- Kirjastojen ympäristön esteettömyys!
- Kolohongan nuorisotila toimii hyvin, jos on tarve omalle tilavaraukselle.
- vkl aukioloja toivoisin
- Ks. Yllä
- rakentaa kirjasto bussin sijaan.
- Kivistöön oma kirjasto
- Kirjastot ovat liian kaukana
- Laajemmat aukioloajat
- Esim. Koivukylän kirjastoa ei voi käyttää häiriöiden vuoksi
- Tarjonnan niukkuus
- Mustalaiset pois kirjastosta. Asiakaspalvelu voisi olla mukavempi
- Dåligt med svenska böcker
- Laajentamalla aukioloaikoja (ei vain koodilla sisään)

Aikuisopisto

- opiston jumpat takaisin kouluille
- Isommat nuorisotilat sillä nuorisoa on.
- Suorempi kulkuyhteys
- toisella puolella Vantaata
- Vain 1 paikka nuorille olla. Nuoret on tulevaisuus ja heille pitäisi olla muutakin kuin 1 nuorisotila, esim koripallo kenttä tms
- Miksi Pakkalassa ei ole mitään tarjontaa? Kolme kurssia?
- kesäkurssveja kielistä, esim. yläasteikäisille ja lukiolaisille ja kesäliikuntaa kaikenikäisille
- Tarjontaa ei ole Rekola-Matarialueella, kulkuyhteydet esim. Tikkurilaan hitaat ja huonot, siellähän tarjontaa olisi...

- Kurssin selattavuudessa välillä ongelmaa, joutuu päivittämään selainta, että saa tekstit näkymään. Koskee mobiilisissa selausta, kun avaa kurssin päivien luettelon auki.
- Bussi Tikkurilaan kestää n. 45 min
- ihan ok.
- Måste åka till H:fors,iH:fors inga parkeringsplatser vid svenska Arbis
- Utbudet på svenska är minimalt.
- Aikuisopiston kursseja Hakunilaan

Vantaan musiikkiopisto

- Bussi Tikkurilaan kestää n. 45 m
- Miksi minä täällä kävisin?
- Itä-Vantaalta puuttuu konserttisali

Vantaan kuvataidekoulu

- Ennen oli hyvä saavutettavuus, nyt pysäköintiehdot ovat saaneet vähentämään käyntejä merkittävästi.
- Paremmat aukioloajat ja lisää lähikirjastija, mihin pääsee sisään ilman kirjastokprttia
- Kirjasto toimii hyvin
- Ks. Yllä
- Enemmän lyhytkursseja koko perheelle
- Bussi Tikkurilaan kestää n. 45 m
- Miksi minä täällä kävisin?
- Ingen svensk service

Kaupunginmuseo (Tikkurila)

- Kun yksi kirjasto esimerkiksi remontissa, vaihtoehtoiseen pitkä matka
- Tikkurilan kirjastoon mennessä on liikaa portaita
- en ole edes kuullutkaan kyseisestä museosta
- Mielikuva on että Koivukylän kirjasto joka on lähin, järjestää vähiten oheistoimintaa ja kirjavalikoimakin on heikompi. Käytän siksi paljon Lumon ja Myyrmäen kirjastoja.
- Pointin 24h kirjasto on upea!
- Liian kaukana.
- Kivistöön fyysinen kirjasto
- Aukioloaikoja laajentamalla.
- Kivistöön kirjasto
- Bussi Tikkurilaan kestää n. 45 m
- Varausajat joskus pitkiä
- Miksi minä täällä kävisin?

Taidemuseo Artsi (Myyrmäki)

- voisi olla vähän isommat tilat
- Aikuisopiston tulisi laajentaa enemmän kaupungin osiin toimintaansa esim liikunta ja harrasteryhmiä kouluille
- Kurssit täysiä. Paikkaa vaikea saada

- Julkiset kulkuyhteydet hitaat ja huonot
- Julkisilla kestää n. 1h 15 min, seutulipulla vähän vähemmän
- Miksi minä täällä kävisin?
- junamatkan päässä
- pari kertaa ollut ovella -ovi kiinni. aukiolo myös maanantaisin

Kulttuuritalo Martinus (Martinlaakso)

- Aviapoliksesta pitkä matka ja julkisilla vaikea kulku Kartanonkoskelta/ Tammistosta
- Loistavaa toimintaa pop jazz osastolla. Siitä en pidä, että kaupungin Musiikkiopiston laskutusvon yhteistyössä INTRUM JUSTITIAN kanssa. Harrastukset kaikkien ulottuville. Maksut ovat keskituloisillekin aika suuret ja Intrum perii myöhässä olevat maksut. Ei eettisesti toimiva perintäfirma vaan liiketoimintaa. Kaupungin ei pitäisi olla tällaisen firman kanssa kytköksissä.
- Kurssien varaus yhtä tuskaa, ei saisi täyttää kursseja tyylillä nopeat syövät hitaat.
- Invapaikkojen sijainti ja leveys suunniteltava uudestaan lähemmäksi pääovea. Paikkojen käyttäjät mukaan suunnitteluun.
- Liikuntaryhmiä kivistön alueella
- Vähän paremmin voisi mainostaa Martinuksen tilaisuuksia, jotta useammat löytäisivät nämä hienot esitykset
- lisää mainostusta esim. paikallislehteen kohtuuhintaisia lippuja, kaikenikäisille tapahtumia
- julkiset kulkuyhteydet Matari-Rekola alueelta hitaat ja huonot
- Julkisilla kestää n. 1h 20 min, se
- Vastaava ItäVantaalle
- Miksi minä täällä kävisin?
- Har inga egna tjänster
- junamatkan päässä
- syöttöliikenne kuntoon ,syöttötaksit?!! voisi olla ratkaisu

Muu palvelu, mikä?

- lasten (4-6v) musaryhmiä aika huonosti Kartanonkoski /tammisto alueella
- Vanhuksille/iäikäimille viriketoimintaa
- tätä palvelua EI SAA LOPETTAA
- Varmaan Sote vaikuttaa jo nyt ja on todella arvasta kiinni kenen kanssa joutuu asioimaan
- voisi asiakaspalvelua parantaa ja saada aika nopeammin.
- Underhåll av anslagstavlorna ("Det händer i Vanda")

Sivistystoimen palvelut/Liikuntapalvelut

Oletko sinä tai perheenjäsenesi käyttänyt alla mainittuja kaupungin tarjoamia palveluja?			
	Ei	Kyllä	Yhteensä
Ulkoilualueet (esim. Kuusijärvi, Petikko)	18%	82%	322
Urheilupuistot (Tikkurila, Hakunila, Myyrmäki)	40%	60%	317
Lähiliikuntapaikat (mm. monitoimikentät, kuntoilulaitteet)	46%	54%	314
Ulkoilureitit ja kuntoradat	23%	77%	320
Hiihtoladut	54%	46%	323
Pallokentät	60%	40%	318
Tenniskentät	83%	17%	317
Skeittipaikat	90%	10%	313
Frisbeegolfradat	85%	15%	318
Liikuntasalit	55%	45%	322
Palloiluhallit	79%	21%	314
Jalkapallohallit (Tikkurila, Hakunila, Myyrmäki)	80%	20%	317
Jäähallit	71%	29%	313
Luistelualueet/tekojäät	49%	51%	314
Uimahallit	23%	77%	315
Uimapaidat/uimarannat	33%	67%	310
Muu palvelu, mikä? (vastaa ensin oletko käyttänyt ei/kyllä)	82%	18%	38
Yhteensä	56%	44%	5105

Miten arvioit palvelujen saavutettavuutta? (Voit esittää arviosi palvelujen saavutettavuudesta, vaikkeet olisi käyttänyt niitä.)

	Erittäin huono	Melko huono	Ei kumpikaan	Melko hyvä	Erittäin hyvä	Yhteensä
Ulkoilualueet (esim. Kuusijärvi, Petikko)	3%	25%	13%	45%	14%	279
Urheilupuistot (Tikkurila, Hakunila, Myyrmäki)	3%	12%	8%	58%	18%	212
Lähiliikuntapaikat (mm. monitoimikentät, kuntoilulaitteet)	7%	15%	10%	49%	18%	194
Ulkoilureitit ja kuntoradat	2%	14%	9%	53%	22%	254
Hiihtoladut	3%	8%	11%	40%	39%	168
Pallokentät	3%	10%	14%	51%	22%	143
Tenniskentät	11%	25%	22%	29%	13%	87
Skeittipaikat	5%	16%	23%	42%	14%	64
Frisbeegolfradat	8%	25%	22%	36%	9%	76
Liikuntasalit	4%	15%	16%	48%	16%	158
Palloiluhallit	6%	17%	17%	49%	11%	83
Jalkapallohallit (Tikkurila, Hakunila, Myyrmäki)	5%	17%	12%	44%	22%	82
Jäähallit	6%	19%	14%	43%	18%	112
Luistelualueet/tekojäät	4%	14%	13%	45%	25%	175
Uimahallit	11%	19%	11%	41%	18%	253
Uimapaidat/uimarannat	14%	25%	14%	38%	8%	224
Muu palvelu, mikä?	29%	0%	14%	57%	0%	7
Yhteensä	6%	17%	13%	46%	18%	2571

Liikuntapalvelut: Miten palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 111

Ulkoilualueet (esim. Kuusijärvi, Petikko)

- Ulkoilualueita pitäisi olla enemmän
- pysäköintitilaa enemmän
- alueet ovat syrjässä
- Liikenneyhteydet paremmiksi
- Yhteys juna-asemalta Petikkoon
- Kuusijärvi turhan ruuhkainen
- Julkinen liikenne muualta kuin Tikkurilasta puuttuu kokonaan.
- Julkinen liikenne kuntoon!! Kaikki eivät autoile.
- Parkkipaikkoja lisää
- Bussilinja
- Kaupungin laidoilla, kulkuyhteydet julkisilla huonot
- Julkisilla pääsee huonosti
- Julkisella liikenteellä erittäin huono
- Parkkipaikat
- Petikkoon pitäisi tehdä (valaistu) yhdystie Keimolasta
- Parkkipaikat, bussilinjat paremmaksi ja opastetut ulkoilureitit kuusijärvelle eri suunnista tuleville. Nyt sisäänkäynti vain yhdestä suunnasta.
- Julkinen liikenne sinne heikko.
- Kuusijärvi on ihana virkistysalue
- parempi joukkoliikenne
- Julkiset liikenneyhteydet heikot
- Paremmat julkisen liikenteen yhteydet

- Netissä olevalla tiedotuksella esim. siitä mihin saa parkkiin kun menee Petikkoon
- alue melko pieni
- Julkiset yhteydet Kuusijärvelle heikot. Lisäksi parkkipaikka jatkuvasti täynnä jos aurinko paistaa.
- Parantamalla julkisia yhteyksiä (bussi).
- Kuusijärven voisi pitää siistimpänä
- Keimolanmäestä parempi yhteys
- lisää mainontaa nettiin ja paikallislehteen
- Julkiset kulkuyhteydet huonot Rekola-Matarialueelta
- Liikenneyhteyksiä voisi parantaa
- Kuusijärvi parkkeeraus
- Kuusijärvi on kesäisin liian täynnä
- Käyttänyt pelkästään Vetokannaksen uimapaikkaa, sillä tämä on käytännössä ainoa merkittävä ulkoilualue koko länsivantaalla
- Pysäköintijärjestelyjen parantaminen
- Kun aikanaan käytiin, Kuusijärvellä niukasti pysäköintitilaa
- Parkkipaikka, bussi Tikistä suoraan
- Myyrmäestä bussiyhteys kuusijärvelle
- Olen, köyhä häpeän itseäni miksi kävisin tuommoisessa paikassa?
- julkinen liikenne on Vantaan nykyään järjestetyn huono, oli parempi ennen kehärataa. Pienetkin matkat bussilla kestää pitkään, kun yksi linja yrittää mennä koko kylän läpi
- Autolla ja polkupyörällä ok, mutta julkisilla heikot
- Parkkipaikkoja. Bussilinjoja. Kävelytiet. Sisäänkäynti myös lammen toisella puolella.
- Veden laatu huono
- Paremmat liikenneyhteydet

Urheilupuistot (Tikkurila, Hakunila, Myyrmäki)

- Elmon toteuttaminen
- Pitäisi olla useampia
- Missä on tikkurilan urheilupuisto?
- Hakunilaan kahvila
- Hakunilan saavutettavuus julkisilla erittäin huono, muut urheilupuistot ovat melko hyvin saavutettavissa
- Yleisurheilu lajien harjoittelu vaikeutunut
- Tikkurila toimii hyvin. Hakunilassa muutama kiukkuinen vahti.
- melko pieni alueena
- lisää mainontaa nettiin ja paikallislehteen
- Tikkurilan urheilupuistoon vihdoinkin se maauimala!
- Maauimala toisi lisää viihtyvyyttä Tikkurilan ja lähialueiden asukkaille
- Tikkurilaan maauimala
- Pysäköintijärjestelyt
- Olen, köyhä häpeän itseäni miksi kävisin tuommoisessa paikassa?
- Har ingen egen service

Lähiliikuntapaikat (mm. monitoimikentät, kuntoilulaitteet)

- Koripallotelineitä pitäisi olla useammassa paikassa
- Alueen kuntolaitteet vanhoja ja osa hajoamassa.
- Ylästään kuntoilupuisto
- Kuntoilulaitteita ei valitettavasti ole Ylästään, tarvetta olisi.
- Liian harvassa
- Kaikille asuinalueille omansa
- Paremmat kuntoilulaitteet Nikinmäkeen, samantyyppisiä kuin Hiekkaharjun kentällä.
- Huolto rikkiäisten tilalle
- Missähän näitä on?
- Pitäisi olla selkeästi enemmän
- Näitä on liian vähän.
- Lapsi ei voi aina harjoitella, jos ei ole varaa maksaa harrastusta, ei voi harjoitella, koska kentät täynnä.
- lähialueille toivoisin näitä
- Keimolanmäki ja kivistö tarvitsee näitä paljon. Alueen nuorisoa harmittaa kun ei ole koriskenttää ja liikunta paikkoja
- Silta Kartanonkosken liikuntapuistossa Haltialaan. Pääsisi hiihtämään sinne suoraan. Olisi hyvä koululle myös.
- Kuntoilulaitteita voisi olla tasapuolisemmin eri kaupunginosissa.
- Hakunilassa ei korjata laitteita kun ne menevät rikki, ei ainakaan Vaunukallion puistossa
- lisää ohjeistusta nettiin sijainnista, laitteista ja käyttöohjeet
- ei ole lähistöllä
- Kivistössä huonot
- Maauimala Tikkurilaan vihdin - kuiva seutu ja vanha uimahalli. Hirveä väkimäärä. Ei riitä rahat Flamingoon tai aika mennä kauas.
- Etelämyyrmäestä (kilterinmäki) katsottuna Vantaan puolella en tiedä yhtään lähiliikuntapaikkaa
- Missä näitä on?
- Puistoissa voisi olla kaupungin järjestämää toimintaa kuten Helsingissä, esim. Lapsille ruokailua, ohjattua toimintaa
- Sijain kaivoksen kouluntakaa keskeisemmälle paikalle
- Olen, köyhä häpeän itseäni miksi kävisin tuommoisessa paikassa?
- Gungorna tas ner till vintern så att barnen inte kan använda dom.

Ulkoilureitit ja kuntoradat

- Enemmän reittejä käytettäväksi myös talvi(=latu)kautena!
- Liian harvassa
- Siltayhteys Pakkalasta/Kartsilta Haltialaan
- Käyn Helsingin puolella Keskuspuistossa
- Aviapoliksen alueella huonot
- valaistus

- Kivistön/Kanniston pohjoispuolisille pelloille ja joutomaille olisivat suorastaan oivallisia tähän tarkoitukseen: Hiekkapintaisia ulkoilureittejä!
- Keimolassa kävelyteiden lisäystarve
- Hakunila on hyvä
- Alueelle rakennetaan liikaa kerrostaloja. Lenkille metsään ei enää pääse
- Korsossa ei mahdollisuutta kiertää valaistua lenkkiä jossa olisi ylä- ja alamäkiä. Ankkapuiston kiertäminen on aika lyhyt, mutta esim. metsolan metsään voisi tehdä mäkiä.
- Kuntoratoja yhdistävä vieherväylä puutteellinen. Kuntoilemaan menoon tarvitaan autoa pääsääntöisesti
- lähistöllä ei ole ulkoilureittejä. Keimolanmäki
- Voisi rakentaa joen varteen reitin. Nyt yksittäinen maaomistaja haki rantasaunaröstellönsä ja puutarhakarkulaiskasvien suojelua ja kaupunki lähti mukaan, mikä estää tuhansilta pääsyn joenrantareitille vaikka kaavamutoksen hakija kuoli kesken prosessin. Noloa toimintaa Tammistossa!.
- lisää ohjeistusta nettiin sijainnista ja reitit kuntoon asianmukaiset liikunta välineet ja "puru" radat kuntoon
- Ainoa on Keravanjoen rantamilla
- Kivistössä huonot
- Kilterinmäeltä katsottuna Vantaan puolella tarjonta olematonta, mutta Malminkartanon puolella tarjontaa onneksi on.
- Huono kunnossapito
- Olen, köyhä häpeän itseäni miksi kävisin tuommoisessa paikassa?
- Kunnossapito puutteellista

Hiihtoladut

- Monin paikoin on epäselvää, voiko luistelualueella kävellä, jos latuja on vedetty "yhdysteille". Tällainen kohta on esimerkiksi Matarin matonpesupaikan ja Maarukanmetsän välinen pyörätie, jossa on talvisin ladut. Kylttejä ja opasteita on liian vähän.
- huonot talvet
- Hiihtolatuojen opasteet ovat surkeita ja viksallaan minne sattuu
- paremmin reittien paikat tiedoksi
- Hakunilassa on hyvät
- Latujen hoito erittäin kiitettävää. Jälleen päästäksesi hiihtämään joudut menemään jollain liikennevälineellä, lähinnä omalla autolla. latuja tietyillä alueilla liian vähän
- Suuret kiitokset Hakunilan alueen latujen hoidosta talvella 2018! Hienoa että pitkät ladut pidettiin myös kunnossa!
- reiteistä ohjeistusta ja latujen kuntotiedot nettiin
- Kilterinmäen lähistöllä ei ole enään yhtään hiihtolatua, kun kaupungin rajalla jättärille kulkenut hiihtolatu poistettiin honkasuon rakentamisen takia.
- Yhdyslatu Rajakylä-Länsimäki-Ojanko
- Latuverkoston laajuus erittäin hyvä
- Olen, köyhä häpeän itseäni miksi kävisin tuommoisessa paikassa?

- Vantaalla loistavat ladut:)
- Tykkilumilatu myös muualla kuin Hakunila

Pallokentät

- Koriskentät puuttuvat lähes kokonaan. Jos on niin hiekkakentällä ja väärällä korkeudella
- Aina varattuja =(
- Koulujen vieressä olevat kentät oppilaille käyttöön välitunneilla ja liikuntatunneilla
- Lapsi ei voi pelailla, jos pitää maksaa harrastuksesta ja kentät on täynnä
- Aikoja vapaaseen toimintaan heikosti tarjolla.
- Hakunilan ulkokentät ovat olleet huonossa kunnossa
- nurmikentät käyttöön kesäksi, ei vain silmäniloksi
- Olen, köyhä häpeän itseäni miksi kävisin tuommoisessa paikassa?

Tenniskentät

- Useampia tarvitaan, aina joutuu jonottamaan
- Ei ole?!?
- Vapaat kentät. Olemattomat
- Rajakylä hyvä
- tenniskentän voisi tehdä
- mainontaa lisää
- Kivistössä ei lainkaan
- Kunhan Rajakylän liikuntapuisto saadaan valmiiksi
- Olen, köyhä häpeän itseäni miksi kävisin tuommoisessa paikassa?

Skeittipaikat

- Kartanonkosken urheilupuiston skeittiramppi on hyvä juttu, vikk myöhästyikin reippaasti suunnitellusta
- Korson Sokeva talon skeittihalli takaisin
- mainontaa lisää
- ei kait ole kivistössä mitään
- Myyrmäen skedehalli
- Parannusta ja sisä skeittipaikka
- Olen, köyhä häpeän itseäni miksi kävisin tuommoisessa paikassa?

Frisbeegolfradat

- kunnollista tietoa radoista tuntuu olevan vaikea löytää
- Voisiko integroida puistojen muihin rakenteisiin ja lisätä näin alueita
- Missä muka on?
- Kunnossapito voisi olla parempaa ja roskiksia toivotaan reiteille enemmän.
- Näitäkin sopisi hyvin sinne Kivistön/Kanniston pohjoispuolisille pelloille, ulkoilureittien yhteyteen!
- infoa, missä sijaitsee
- voisi lisätä

- mainontaa lisää
- Olen, köyhä häpeän itseäni miksi kävisin tuommoisessa paikassa?

Liikuntasalit

- Liian pienejä saleja mm. koripalloiluun ja salien siisteystaso on surkea
- Sisäliikuntakeskuksia pitäisi olla enemmän, jotta kaikille sisäurheilulajeille olisi riittävästi vuoroja. Siis muille kuin palloilulajeille, joille on omat tilat.
- Kootusti tieto esim. lähikoulun tiloissa toimivista liikuntaseuroista, koulujen ja päiväkotien tiloja tulisi hyödyntää enemmän matalan kynnyksen harrastustoimintaan
- Myyrmäki kaukana
- Liikuntasalit oman alueen seuroille
- Iltavahtimestarut takaisin toivon
- Enemmän yhteisiä käyttövuoro ja esimerkiksi kouluille ilta-aikaan
- Aina varattuja =(
- Lehtikuusen koulussa hyvä sali ja Hevosshaka tosi kiva
- Kattavuus alueellisesti melko hyvät, vuoroja liian vähän
- liian pienet tilat, lisää Tikkurilaa, koska alue kasvanut erittäin paljon.
- Hevoshaan koululle ei enää ole päässyt, vaikka koulu on ollut pystyssä. -valitettavasti koulua ei kait voida enää pelastaa. Tyhmin päätös ikinä Vantaalla!
- vuroot näkyviin käyntioven luokse
- Alueella ei ole
- Länsimäen koulun sali ei riitä
- Olen, köyhä häpeän itseäni miksi kävisin tuommoisessa paikassa?
- Vantaalla ennen oli enemmän tarjontaa liikuntajumppiin, nykyään liian vähän. Ei näitä pääse käyttämään työikäiset, vain pari jumppaa klo 17 jälkeen ja niihinkin vaikea päästä

Palloiluhallit

- Onko Vantaalla tällaisia? Saako tavallinen kansalainen käyttää?
- Aina varattuja =(
- Handbollshall skulle behövas.
- Ei aina tilaa vapaasti käydä talvella harrastamassa
- Ilmanlaatu palloiluhalleissa huono
- Ei kait meillä itä-Vantaalla edes ole palloiluhalleja.?
- Olen, köyhä häpeän itseäni miksi kävisin tuommoisessa paikassa?

Jalkapallohallit (Tikkurila, Hakunila, Myyrmäki)

- Onko Vantaalla tällaisia? Saako tavallinen kansalainen käyttää?
- Kupla talvella käyttöön koululaisille välitunneilla (Hakunila)!
- Lapset kävi ilmaisella keskiviikkona ja tykkäsi, nyt haluaa jatkaa urheilua
- Onneksi tämä sentään saatiin Hakunilaan!
- Kirpputorihalliksi joku muu
- Julkinen Hakunilaan voisi olla tiheämpi ruuhka-aikojen ulkopuolella
- Olen, köyhä häpeän itseäni miksi kävisin tuommoisessa paikassa?

Jäähallit

- Onko Vantaalla tällaisia? Saako tavallinen kansalainen käyttää?
- Myyrmäen jäähallien kunto on erittäin huono
- Varsinkin myyrmäen jäähallit kaameassa kunnossa. Pukukopit järkyttävän likaisia, kaikkialla ei vettä tule hanasta
- Jäähalli Kartanonkoskelle, jossa voisi ympärivuoden luistella.
- Halleja on liian vähän, ja bussiyhteydet olemassaoleviin joka puolelta kaupunkia huonot
- Det finns alldeles för få ishallar. Nu måste barnen skickas till andra städer för att idka sin hobby.
- Yleisö vuoroja Kauvatsa. Ruukaisa
- Liian vähän
- lisää mainontaa nettiin ja paikallislehteen lisää ilmaisvuoroja, lapsille, nuorille, aikuisille, vanhuksille ja vammamaisille
- Yleisöluisteluajat löytyvät, mutta oheispalveluiden tietoa kuten luistinten terotuksesta ei löydy mitään
- Tikkurilassa, kestää julkisilla liki tunnin
- Olen, köyhä häpeän itseäni miksi kävisin tuommoisessa paikassa?

Luistelualueet/tekojää

- Sijainnit ovat mysteeri
- Jäiden ylläpitoa tulisi jatkaa keväällä säiden mukaan, ei kalenterin mukaan.
- Useampia tarvitaan
- Jäädytys lopetettiin liian aikaisin. Voisiko tämänkin katsoa sään mukaan eikä päivämäärän.
- Missä tekojääradat ovat?
- lisää aukioloja
- Hakunila on hyvä
- lähialueille toivoisin
- aika hyvin hoidettu
- kunnossapito tekojääillä vähän huonoa, ainakin jään suhteen, usein röpelöistä
- Aika hyvässä kunnossa pidettiin v.2018
- lisää mainontaa nettiin ja paikallislehteen alueiden/tekojääiden vuoroista ja kunnosta
- Lasten kanssa käytetty kilterinpuistoon asukkaiden jäädyttämää pienjäättä.
- Olisi lähellä, mutta ylläpito surkeaa
- Ylläpito erittäin hyvää
- Luonnon jään kenttiä pitäisi hoitaa pidemmälle, kuin vko 8
- Olen, köyhä häpeän itseäni miksi kävisin tuommoisessa paikassa?
- Kort säsong, kort tid som banorna underhålls

Uimahallit

- Maauimalaa kaipaisin, nyt kesällä aina Helsinkiin
- Aviapolikseen tarvitaan uimahalli

- Aviapoliksesta hankala kulkea uimahalleihin, julkinen poikittaisliikenne ei toimi. Kehärata kaukana.
- Hakunila hyvä, tikkurila surkea
- Höyrysauna lämpimämpi ja ei vatkuvasti huollossa
- Elmoon uusi halli
- Maauimala olisi kiva
- Myyrmäen uimahallin psuihkutilat ja vessat likaisia
- Ruuhkaiset, lisää halleja tarvitaan
- Uimshallitilanne Vantaalla on katastrofalisen huono. Kartanonkoskelle olisi täydellinen paikka rakentaa maauimala, jota ei jostain kumman syystä Vantaalta löydy.
- Veden lämpötilaa voisi nostaa. Ei ihmiset halua jäätyä uimahallissa. Uimavalvojat voisi olla ystävällisempiä, eikä jatkuvasti valittaa jostakin turhasta asiasta. Perus uimahalli Kartanonkoskelke, eikä mitään ylihinnoiteltua Flamingoa.
- Maauimala
- Tikkurilan uimahallia pitäisi kehittää monipuolisemmaksi. Ruuhkainen.
- Esteettömyys, hygienia ja siisteys!
- Kivistöön tarvitaan uimahalli!!
- Kivistöön oma uimahalli
- Finns ganska få hallar.
- Rakentamalla Koillis-Vantaalle uusi halli .Nyt vaikea päästä mihinkään halliin.
- Korsoon tarvitaan kipeästi uusi, riittävän suuri ja monipuolinen uimahalli joka palvelee kaikenlaisia ihmisiä vauvasta vaariin ja vammaisiin, sekä terveisiin ja sairaisiin
- Hakunila on hyvä
- täynnä, epäsiisti
- Korsoon kunnon uimahalli ja nopeasti! Nykyisen aukiolot laajennettava 06-20
- Liian vähän, liian täyttä
- Korsoon uusi uimahalli!
- Todella kylmää vettä olla taaperon kanssa
- Tiedätte varmaan Korson uimaallastilanteen!
- Uimahallit eivät sijaitse kovin lähellä, ilman autoa harrastamiseen menee kohtuuttomasti aikaa. Uimahalli välittömästi radan läheisyydessä olisi toiveeni. Tikkurilan uimahalli ei taida olla esteetön.
- kivistöön oma
- Yleinen siisteys, Nyt uimahallissa on ulosteita - EI HUOKUTTELE ENÄÄ
- Tikkurilan halli on aina remontissa
- Tikkurilassa ei ole lapsille juurikaan palveluita ja joudumme käymään Hakunilassa tai Helsingin puolella uimassa.
- Liian harvassa
- Voisi rakentaa uimahallin Aviapoliksen alueelle
- Siisteydestä on huolehdittu melko hyvin, kiitos siivoojille!
- ei ole kohtuulähellä minne pääsisi julkisilla
- Länsivantaalla huono tilanne

- Korsoon uusi uimahalli ja enemmän huolellisuutta korjaustöihin. Tuntuu, että jatkuvasti on jotain "säätöä" juuri korjatun uimahallin kanssa.
- Tikkurilassa hirveä määrä ihmisiä ja vain vanha uimahalli josta puuttuu paljon asioita - nyt se maauimala auttamaan tätä aluetta vihdoinkin Tikkurila on keskellä Vantaata ja iso paikka maauimalle huippupaikalla.
- Tikkurilan uimahalli on vanganakainen ja epäsiisti, kylmät vedet. Edes maauimalaa ei ole Tikkurilaan saatu vaikka nimiä asian taakse kerätty monta tuhatta
- Korjatkaa tällä kertaa Tikkurilan uimahalli niin hyvään kuntoon, ettei sitä taas muutaman vuoden kuluttua panna remonttiin.
- Epäsiisti, paikoin ulostetta - Ei houkuta
- Uimahalli myös Aviapolis, Tikkurila ei näytä houkuttelevalta.
- Pienille lapsille ei oikein mitään kivaa kohteessa
- Olen, köyhä häpeän itseäni miksi kävisin tuommoisessa paikassa?
- Mårtensdal och Myrbacka fulla, lite tider för vuxna att simma i Mårtensdal
- Tikkurilan ollessa suljettu, seuraavat hallit kaukana
- Elmo puuttuu
- Korson halli auki myös viikonlopuksi!
- Kunnossapito puutteellista

Uimapaikat/uimarannat

- Aviapolikseen uimaranta Vantaanjoen rantaan
- Edelleen parempia liikenneyhteyksiä.
- Suihkut
- Tikkurilasta puuttuu täysin. Maauimalalle todellinen tarve!
- Vantaanjoki uintikäyttöön samaan tapaan kuin Helsingin puolella
- Vaaralan hiekkakuoppien kunnostus
- Vetokannas on hyvä. Masuimala olisi hyvä
- Todella vähän Vantaalla
- Lisää paikkoja
- Bussill pääsee hyvin Vetokankalle
- Julkisella liikenteellä saavutettavuus huono,. Autopaikkoja liian vähän
- Vetokangas on kovin kaukana ja hyvällä säällä lähes vaarallisen täysi --> Vantaan joen varteen vaikka Jokirantaan voisi tehdä uimapaikan kivistöläisille
- Vähäiset paikat ovat usein täynnä.
- Kuusijärvi hyvä ja maksuton
- parempi joukkoliikenne
- Lisää näitä
- Huonosti hoidettuja itä-vantaalla, Leppäkorven maa-uimalan ruoppaus??? Missä viipyy???
- Maauimalaa kaivataan
- Kesäuintipaikkoja ei ole Vantaalla riittävästi.
- Kuusijärvi olosuhteisiin nähden ok.
- Kuusijärvi tukkoinen

- Eihän täällä oikeastaan ole kuin Koillis-Vantaalla ja Vetokannas!
- Mitkä uimapaikat? Kuusijärvi jonne ei mahdu jos on uimailmat
- Uimapaikkoja on liian vähän Vantaalla, etenkin Tikkurilassa ja lähialueilla. Maauimalat voisi olla yksi ratkaisu uimapaikkojen vähyyteen.
- Vetokannas vantaan puolella ainut realistinen paikka. Paikka muuten varsin hyvä, mutta kesäisin aivan liian pieni käyttäjämääriin nähden.
- Tikkurilaan maauimala. Naapurikunnissa löytyy, Vantaan aika sada. Sijainniltaan Tikkurila paras paikka: Kerava, Kumpula ja Leppävaara uhtä kaukana ja hyvä kulkuyhteys kaikkialta.
- Rakentamalla maauimala Tikkurilan uimahallin viereiselle kentälle. Kuusijärvi on todella hanakalan matkan päässä, jos ei ole autoa.
- Maauimala parantaisi kesäisin uintimahdollisuuksia
- Välillä alueet sotkuisia. Vetokankaalla vähän parkkipaikkoja
- Myyrmäestä menisi bussi
- Olen, köyhä häpeän itseäni miksi kävisin tuommoisessa paikassa?
- Vetokangas någorlunda bra.Finns för lite badplatser
- Leppäkorven maauimalaan parkkialue
- Uimapaikkoja asukasmäärään nähden aivan liian vähän
- Bussiyhteyksiä lisää Hakunilasta Kuusijärvelle

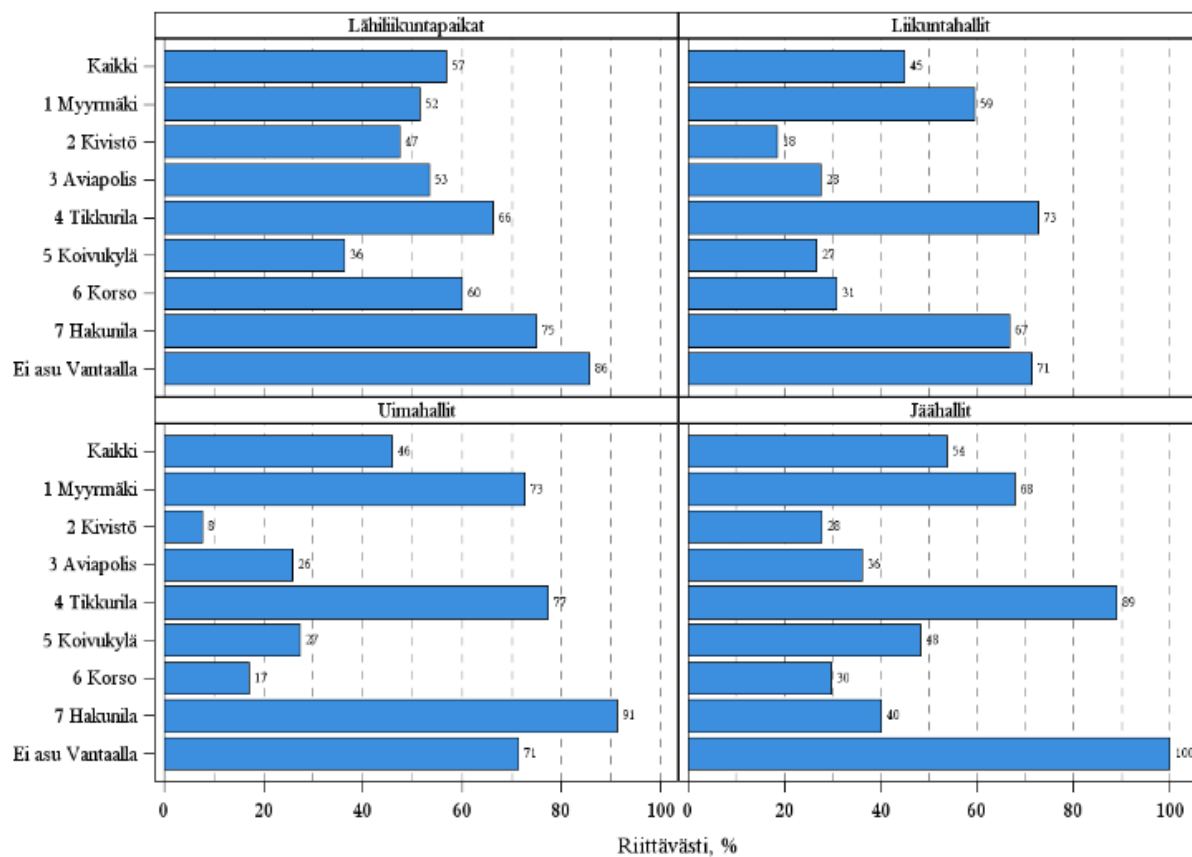
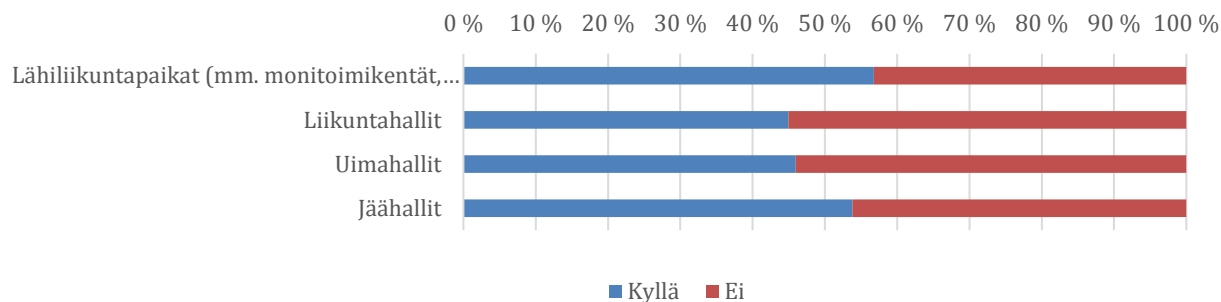
Muu palvelu, mikä?

- Polku Vantaanjoen rantaan Tolkinkylään Tammistoon
- Voitaisi korjata.
- Maauimala Tikkurilaan sillä se on kaikin puolin fiksu hanke!
- Vantaan panostus frisbeegolfin suhteen on varsinkin länsivantaan osalta varsin surkea. Tämän vahvistaa myös vantaan itse teettämä frisbeegolfselvitys vuodelta 2013 [1]. Länsivantaan alueelta ei löydy korin koria edes mistään koulun pihalta, joka on mielestäni varsin outoa. Frisbeegolf lähiliikuntapaikkojen rakentaminen kuitenkin on rahallisesti erittäin edullista verrattuna moneen muuhun urheilulajiin. Olen myös tietoinen pakkalaan rakenteilla olevasta radasta (sijainti hieman erikoinen, mutta parempi kuin ei mitään), mutta tämä ei poista lähiharjoituspaikkojen puutetta. [1]: https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/108023_94411_Frisbeegolf_raportti_2013_pien.pdf.
- turhan kallis

Onko asuinalueellasi riittävästi seuraavia liikuntapaikkoja?

Onko asuinalueellasi riittävästi seuraavia liikuntapaikkoja?			
	Kyllä	Ei	Yhteensä
Lähiliikuntapaikat (mm. monitoimikentät, kuntoilulaitteet)	57%	43%	303
Liikuntahallit	45%	55%	298
Uimahallit	46%	54%	309
Jäähallit	54%	46%	290
Yhteensä	50%	50%	1200

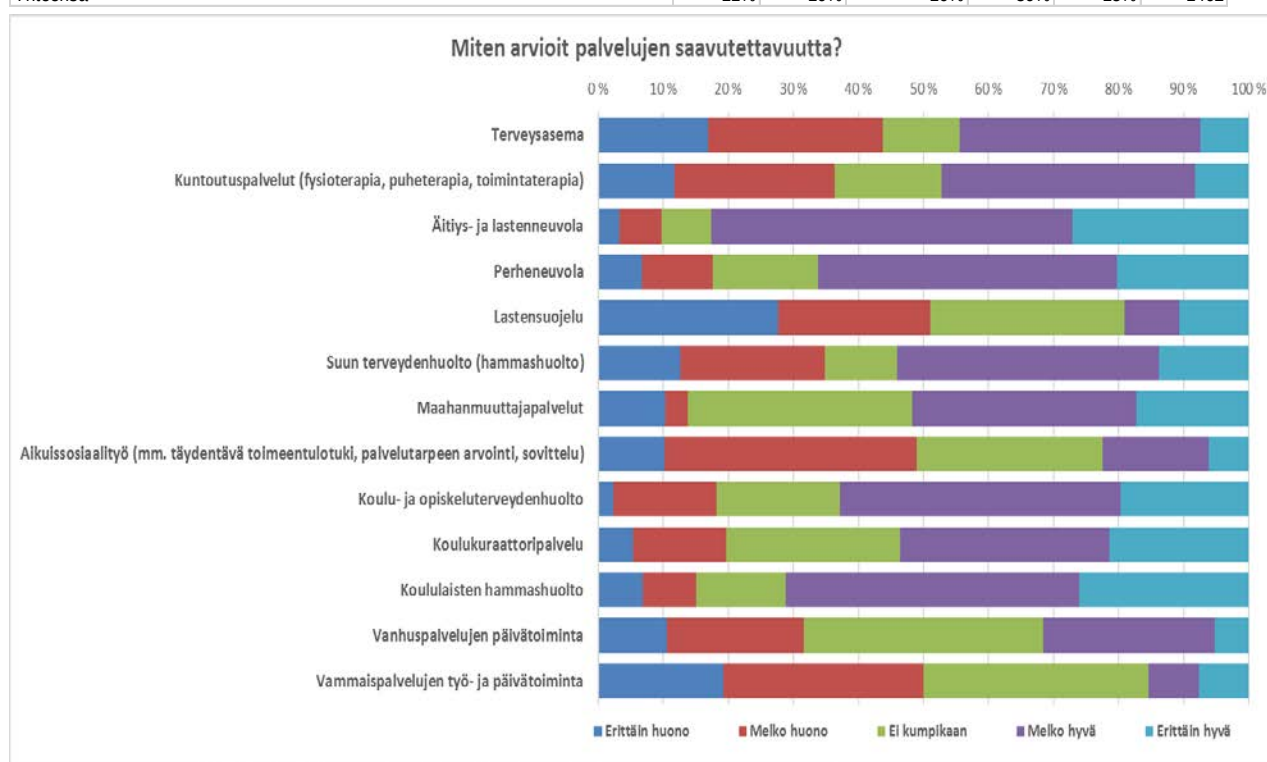
Onko asuinalueellasi riittävästi seuraavia liikuntapaikkoja?

Sosiaali- ja terveystoimen palvelut

Oletko sinä tai perheenjäsenesi käyttänyt alla mainittuja kaupungin tarjoamia palveluja?			
	Ei	Kyllä	Yhteensä
Terveysasema	14%	86%	326
Kuntoutuspalvelut (fysioterapia, puheterapia, toimintaterapia)	63%	37%	321
Äitiys- ja lastenneuvola	54%	46%	325
Perheneuvola	84%	16%	326
Lastensuojelu	92%	8%	324
Suun terveydenhuolto (hammashuolto)	25%	75%	328
Maahanmuuttajapalvelut	97%	3%	320
Aikuissosiaalityö (mm. täydentävä toimeentulotuki, palvelutarpeen arvointi, sovittelu)	89%	11%	322
Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto	61%	39%	320
Koulukuraattoripalvelu	88%	12%	319
Koululaisten hammashuolto	56%	44%	320
Vanhuspalvelujen päivätoiminta	95%	5%	319
Vammaispalvelujen työ- ja päivätoiminta	98%	2%	320
Muu palvelu, mikä? (vastaa ensin oletko käyttänyt ei/kyllä)	76%	24%	41
Yhteensä	70%	30%	4231

Miten arvioit palvelujen saavutettavuutta? (Voit esittää arviosi palvelujen saavutettavuudesta, vaikkeet olisi käyttänyt niitä.)							
	Erittäin huono	Melko huono	Ei kumpikaan	Melko hyvä	Erittäin hyvä	Yhteensä	
Terveysasema	17%	27%	12%	37%	7%	295	
Kuntoutuspalvelut (fysioterapia, puheterapia, toimintaterapia)	12%	25%	16%	39%	8%	146	
Äitiys- ja lastenneuvola	3%	6%	8%	55%	27%	155	
Perheneuvola	7%	11%	16%	46%	20%	74	
Lastensuojelu	28%	23%	30%	9%	11%	47	
Suun terveydenhuolto (hammashuolto)	13%	22%	11%	40%	14%	261	
Maahanmuuttajapalvelut	10%	3%	34%	34%	17%	29	
Aikuissosiaalityö (mm. täydentävä toimeentulotuki, palvelutarpeen arvointi, sovittelu)	10%	39%	29%	16%	6%	49	
Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto	2%	16%	19%	43%	20%	132	
Koulukuraattoripalvelu	5%	14%	27%	32%	21%	56	
Koululaisten hammashuolto	7%	8%	14%	45%	26%	146	
Vanhuspalvelujen päivätoiminta	11%	21%	37%	26%	5%	38	
Vammaispalvelujen työ- ja päivätoiminta	19%	31%	35%	8%	8%	26	
Muu palvelu, mikä?	38%	0%	0%	63%	0%	8	
Yhteensä	11%	19%	16%	39%	15%	1462	

Sosiaali- ja terveystoimen palvelut: Miten palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 111

Terveysasema

- Pitkät jonotusajat vaikka sijainnit keskeisiä
- tarvitsee kunnollisen sähköisen ajavarauksen
- Verkostakin varattuna ns. ei kiireellinen vei yli 2 kk:n päähän. Nopeammaksi !
- Jonottaminen on 👎🏼
- Aviapolikseen palvelupiste
- Lähin terveysasema aivan liian kaukana. Kävelymatkan päässä 3 yksityistä lääkäriasemaa, ei tulisi mieleenkään lähteä sairaana Tikkurilaan saakka.
- Ajanvaraus nettiin ja puhelinpalvelu neuvonnaksi
- Nettisivut on melkoinen linkkiviidakko, josta on vaikea löytää tietoa. Esim. varsin yleisen jäykkäkouristusrokotteen ottamisesta ei ole käytännössä mitään tietoa, vaikka rokotteista noin muuten on linkkejä sinne sun tänne.
- Enemmän lääkäreitä ja hoitajia, vähemmän sote-kohkaamista
- Kaikki palvelut hajautettu. Asiakas ei ole näissä keskiössä. Hävettää olla Vantaalainen.
- Sähköisen asioinnin lisääminen
- Lähiterveysasemalle liian pitkät jonot.
- Ei saa aikoja. Lisää saatavuutta
- Ylästö/Kartanokoski alue tarvitsisi oman terveysaseman. nyt lähin Terveysasema on Martinlaaksossa.
- Lääkəriin pääsy lähes mahdotonta
- Takaisin soitto palvelu ei toimi. Joskus ei ole tullut soittoa ollenkaan. Aina ei ole mahdollista vasta työaikana puhelimern
- Sähköinen ajanvarausjärjestelmä. Yksityisellä toimii jo loistavasti
- Pitäisi saada varattua aika eikä kohtuutonta monen tunnin jonottamista
- Työssäkäyville tarvitaan aamu tai ilta-aikoja
- Kartanonkoskelle voisi perustaa terveysaseman sivupisteen.
- suorat numerot eikä mitään keskuksia väliin
- Enemmän terveysasemia, ja henkilökuntaa
- Ruuhkaa ollessa ei tiedoteta riittävästi esim. Lasten kanssa odottaville toisista hoito yksiköistä. Esim jorvista. Ei kiireellisissä tapauksissa ajanvaraus on niin kankeaa että jättää käyttämättä koko palvelua Ja hoitamatta itseään. Nettiajanvaraus palvelut eivät toimi puhelimen takaisinsoittopalvelu ei ole sataprosenttisen varmaa. Puhelimella ajanvaraus jonot ovat liian pitkiä puhelun yhdistyessä et saa enää välttämättä hoitoaika samalle päivälle mikäli sairastut kesken päivän et pääsee lääkərille välttämättä ollenkaan saman päivän aikana.
- lääkäəriin pääsy nopeammin (nyt 2kk Tikkurilassa)
- Toiset asiakasryhmät saavat palvelut paremmin kuin toiset.
- Yhdellä bussilla ei pääse lähelle
- En lasta sinne vie jonottamaan enää 2h ajaksi. Onneksi on vakuutus.
- Kiireellisissä asioissa huono
- Sähköovien viive liian lyhyt ja vaikeat kynnykset ulko-ovilla rollaattorilla liikuttaessa.
- lisää aikoja
- Asiakkaiden kehitysideat!
- Kivistöön tarvitaan oma terveysasema!!

- vapaita aikoja saatavilla hoitajille ja lääkäreille. sovellus huono
- voisi olla kivistössä
- Uusittu puhelinpalvelu sakkasi
- Aukioloajat! Ilta ja viikonloppuisinkin tarjolle
- Nettisivuja tulisi parantaa, sillä esimerkiksi sen tiedon löytäminen mistä saa jäykkäkouristusrokotteen oli todella vaikeaa.
- Ajanvaraus, viestintä selkeämmäksi
- Kivistöön terveysasema
- Nettiajanvaraus toimivaksi
- Pitkä jonotus, enemmän resursseja!
- Lääkäreitä lisää!! Mielellään suomenkieltä osaavia
- kivistöön oma
- Yksityiset toimivat huomattavasti laadukkaammin. Onneksi Sote-uudistus antaa valinnanvapauden
- Kortare väntetider
- pidentämällä vastaanotto aikaa
- Pitää päästä vastaanotolle kun on tarve. Ei kuukausien päästä.
- Lisäämällä henkilöitä puhelimiin vastaamaan
- lyhentämällä jonoja ja lisää lääkäreitä
- Puhelimella ei pääse läpi, eikä puhelu ohjautu takaisinsoittopalveluun
- Ajanvaraukseen pitäisi päästä soittamalla ilman kohtuullisella jonotusajalla, kaikissa elämäntilanteissa käytössä oleva vastasoitto ole palvelun käyttäjälle mahdollinen.
- Suomenkielisiä lääkäreitä ja useampia lääkäreitä tarvitaan
- lisää informaatiota, nettiin ja paikallislehteen
- puhelimitse ensihoitoa, riittävästi hoitajia ja lääkäreitä
- Sähköinen ajanvaraus on liian monen klikkauksen takana ja vaikea löytää
- aikoja ei saa, puhelinpalveluun ei pääse soittamalla
- Lisää lääkäreitä, nyt liian pitkät odotusajat.
- Ei toimi jos ei pääse vastaanotolle
- jonotusaikoja lyhentämällä
- Omalla alueella ei ta
- Riippuu hyvin paljon palvelevasta henkilöstä, pääasiassa asiallista
- Lasten kanssa toiminta ollut suhteellisen ripeätä. Itse en ole henkilökohtaisesti käyttänyt
- Palkatkaa lisää hoitohenkilökuntaa, että lääkärin puheelle ei joudu odottamaan kuukautta esim. polvikivun takia. Lääkärit ja sairaanhoitajat ovat ihan hyviä. Puhelinpalvelu on todella syvältä. Varmaankin siihenkin auttaisi lisähenkilökunta.
- pitäisi oikeasti voida mennä lähimmälle terveysasemalle.
- Ajanvaraus puhelimitse tai muutin asiaointi puhelimitse on toivotonta. Odotusajat ovat 40-60 min ennen vastausta - tai ennenkuin automaatti katkaisee puhelun.... onneton soittakja putoaa jonon häntään. Vastaussoitto olisi kiitollista.
- huono palvelu, valitsen mieluummin yksityisen lääkäriaseman. Onneksi tulee Sote ja valinnanvapaus

- Välillä pitkä jonotus etenkin lääkärille.
- Aina liian kiireistä antaa asiakaspalvelua. Paskaa käytöstä.
- lisää henkilökuntaa, henkilöstövajetta on lisääntyneeseen potilasmäärään selvästi, Vantaalle tulee asuntoja ja sitä kautta terveysasemien käyttäjiä, tarvitaan siis lisää hoitajia ja lääkäreitä
- Tar tid att köa, finns inga kvällstider.
- Enemmän ja parempaa palvelua. Soteongelmat.
- Aukiolo viikonloppuisin ja iltaisin!!
- Miksi olisin käyttänyt, koska asiakaspalvelu erittäin huono ja ylimielinen. Haluttomuus palvella
- Kortare väntetider, få tala svenska, läkaren borde klara av sin uppgift, inte behöva gå till den privata sidan efter flere försök
- Lisää lääkäreitä

Kuntoutuspalvelut (fysioterapia, puheterapia, toimintaterapia)

- Käytettävyyks kärsii, kun aukioloajat ovat surkeat. Pitäisi olla ehdottomasti ilta-aikoja edes parina päivänä viikossa vähintään kuuteen!
- sähköinen ajanvaraus
- Puheterapiaan vaikea saada aamu/iltapäiväaikoja
- Hoitoon ei pääse
- Kuten yllä
- Liikaa byrokratiaa
- Puheterapiaa myös päiväkotipäivän yhteyteen
- Vaikea löytää ja tavoittaa, sähköinen ajanvarausjärjestelmä
- hajautettu eikä tieto liiku paikasta toiseen
- En anneta lähetettä fysioterapiaan
- Mielelläni menisin kunnalliseen fysioterapiaan, kuinka sinne pääsee?
- lisää henkilökuntaa
- Eihän Vantaalla saa muuta kuin fysioneuvontaa!?
- samoin
- Ei pääse fys. Liikunta vähenee entisestään
- Osa Tikkurilassa tai Hakunilassa tai Koivukylässä, joka ainakin on turhan kaukana
- Myyrmäen fysioterapia erittäin hyvä
- Riippuen asiakkaalle (potilaalle) tuntemattomasta syystä, terapia olikin kaksi yleisluontoista ryhmäliikuntaa. Toki on ymmärrettävää että Potilaan/asikkaan on oltava myös aktiivinen omatoimisessa harjoituksessa.
- Välillä vaikea saada aikaa. Mukavat ja asiantuntevat työntekijät.
- kävin pienenä surkeaa kohtelua puheterapeutilla. Vaikka olen ulkomaalainen se oikeuta ilkeilyyn.
- fysioterapiaan on ihan liian pitkät jonot, tähän pitää saada muutos
- Svensk service svårtillgänglig (i Björkby)

Äitiys- ja lastenneuvola

- Lisää henkilökuntaa: puhelinpalvelun jonot ovat todella pitkät eikä aina edes soiteta takaisin soittopyynnöstä huolimatta. Lisäksi neuvola-aikoja on peruttu useasti ja aikoja siirretty pitkälle eteenpäin, kun henkilökuntaa ei riitä.
- Ylästö/Kartanokoski tarvitsisi oman neuvolan, vaikka oma lapsemme siirtyy kouluterveydenhoidon piiriin
- Aikoja huonosti saatavissa, peruutuksia paljon, uusi aika pitkälle tulevaisuuteen,
- Työssäkäyville tarvitaan aamu tai ilta-aikoja.
- Resurssien riittämättömyys
- Liian pitkä matka
- Neuvolalääkäreitä saisi olla enemmän, huonosti sai aikoja neuvolalääkäriin (meni 2kk päähän 1,5v neuvolasta)
- jonot ajanvaraukseen
- ajanvaraus ei toimi, sovellus vaikea käyttää
- Sähköinen neuvolakortti
- aikoja vaikea saada, tasoerot huimat
- Vantaanlaaksosta Kivimäen neuvolaan eikä Myyrmäkeen
- samoin
- 80luvlla hyvät
- Lähin neuvola pelottavassa paikassa liikkua lasten kanssa
- Vastasin isän kokemuksista muutaman vuoden takaa
- Välillä iso vaihtuvuus. Pääasiassa hyvät työntekijät.
- Miksi kävisin?

Perheneuvola

- oma puhelinnumero takaisin
- samoin
- Vieraannuttamistapauksissa lähdettiin äidin tarinoita uskomaan sellaisenaan -ja x.x oli isää kohtaan törkeän ylimielinen ja suorastaan halveksiva.
- Lähin perheneuvola on nykyään Leijassa eli liian kaukana.
- Pitkä jonotus. Länsi-Vantaalta hankala kulkea. Siistit tilat.
- Miksi kävisin?

Lastensuojelu

- Enemmän resursseja ja työntekijöiden kuulemista.
- Olisin tarvinnut mutta palveluohjaaja esti palvelun saannin
- Liian vähän työntekijöitä
- Aivan paskaa. Ei työntekijöiden vika, vaan niiden ketkä ei palkkaa lisää henkilökuntaa.
- Olen yrittänyt päästä sos tt keskusteluun mutta palveluohjaaja esti sen.
- samoin
- ei osata lasten vieraannuttamisasiaa - laistetaan sen hoitaminen tekosyihin vedoten
- Miksi kävisin?

Suun terveydenhuolto (hammashuolto)

- Palveluverkko on nykyisin kattava. Toimipisteiden vähentäminen on perusteltua ainoastaan, jos aukioloaikoja saadaan pidennettyä iltoihin ja viikonloppuihin.
- Aikoja ei usein saa omalta asuinalueelta ja joutuu matkustamaan hankalasti saavutettaviin koulujen hammashoitoloihin
- Aikoja saa huonosti, kestää tai/ja kauas.
- Pitkät jonot
- Pitäisi päästä nopeammin hoitoon.tuntuu tosi tehottomalta.on.
- Hoitoaika pitäisi saada nopeammin
- Kuten yllä
- Yli 6 kk jonotuksen jälkeen unohdat jo että olet ikinä ajan varannut hammashuollosta
- Sähköisen asioinnin lisääminen esim. ajanvaraus. Puhelimessa jonottaminen.on hankalaa ja vanhanaikaista
- Liian pitkät ajat.
- Liian pitkät jonotusajat ja liian kallista
- Koulujen hammashoitolat myös iltakäyttöön, sähköinen ajanvarausjärjestelmä
- Kerran 10v. pääsee hammaslääkärille
- Oikomishoidossa käynnit harvakseltaan henkilöstövajeen takia. Hoidon etendmisestä ei tule tietoa huoltajille¹
- Lisää resursseja
- Oikomishoidosta vastaavia hammaslääkäreitä lisättävä muuallekin, kuin Myyrmäen hammashoitolaan.
- myydään aina vaan ei-oota
- Hoitopaikkoja on hyvin ympärikaupunkia, mutta aikoja niihin ei saa nopeasti
- Pitkät jonot vuositarkastukseen
- pitkiä odotusaikoja
- Jos pystyy menemään sinne missä on vapaa aika.
- jonot hammaslääkäriin
- Tilojen esteettömyys!
- huonoin ikinä! ajat ovat jemmaa ei asiakkaille ollenkaan. asiakkuus pitää luoda ja puhelimetkaan ei toimi?
- Aika varaukseni toteutui n. 3 kk päästä ja paikkaus meni 1,5 kk päähän
- sähköinen ajanvaraus ei toimi
- Oikojen Santi ongelma
- nettiajanvaraus toimivammaksi
- lyhyempi odotusaika
- Palvelu hyvää, mutta tarkastusvälit liian pitkät
- kivistöön oma hammaslääkäri
- Yksityiset toimivat huomattavasti laadukkaammin. Onneksi Sote-uudistus antaa valinnanvapauden
- lyhemmät odotusajat
- Kunnalliseen ei pääse
- samoin, käyttämättömistä maksuista kaikille lasku

- riittävästi lääkäreitä
- Henkilökunta voisi joiltain osin parantaa asiakaspalvelua.
- aikoja saa erittäin huonosti
- Homma toimii sen jälkeen, kun olet päässyt paikalle.
- Pitkät jonot
- hampaita revitään aika herkästi pois..
- Pitkät jonot ja kyllä sekin maksaa
- Pitkät jonot varatuille ajoille. Saatan joutua odottamaan useita kuukausia tarkastukseen tai toimenpiteeseen.
- Käyttäisin jos saisin ajan.
- Miksi tehdä väliaikaisia paikkauksia jos lopullinen työ vie saman verran aikaa?
- Onneksi tulee Sote ja valinnanvapaus
- Kouluille yllättävän hankala päästä
- lisäämällä hammaslääkäreitä
- Välillä pitkä jonotus. Aina takaisin soitto ei ole toiminut.
- Rikoitte hampaani ja terveyteni ja aiheutitte kipua väärällä hoidolla. Olette syypää menetettyihin hampaisiin. Parille hammaslääkärille voisi antaa potkut perseeseen, joka tekee töitä terveysasemalla.
- Långa väntetider, tidsbeställningen via nätet fungerar inte
- Valitsen mieluummin yksityisen, jossa saadaan palvelua heti

Maahanmuuttajapalvelut

- Tämöinenkin turha veronmaksajien menoerä on pitänyt keksiä.
- Asiakkuuksista kieltäydyt mikäli on jonkun muun palvelujärjestelmän asiakkaana
- Tukihenkilönä käytän
- Tähän voisi panostaa enemmän työvoimaa, koska maahanmuuttajia tulee koko ajan lisää.
- Ihan liikaa menee rahaa näihin ja tulosta ei tule.
- Miksi kävisin?

Aikuissosiaalityö (mm. täydentävä toimeentulotuki, palvelutarpeen arvointi, sovittelu)

- Palveluiden saatavuus nykyiselläänkin liian hyvää.
- Palvelutarpeen arvioija esti saannin
- En kelpaa asiakkaaksi
- vanhuspuolella toimii muuten mutta pitäisi lisätä henkilökuntaa
- Keskituloinenkin ihminen joutuu elämään niukasti jos sairastuu kroonisesti
- voisi lisätä
- Palvelutarpeen arviointi estettiin jo puhelimessa
- Minun on työssäkäyvänä turha hakea tukea, vaikka rahat ei riitä laskujen jälkeen ruokaan.
- Miksi kävisin?

Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto

- Koululaisen asiat helpommin hoidettavaksi ja ajanvarauksen päällekkäisyydet pois kankeasta nettiajanvarauksesta
- Ensi lukukaudella poikamme aloittaa ekaluokan ja sitten pystyy sanomaan arvion asiasta
- Myös sähköinen ajanvaraus käyttöön
- onko kouluilla enää terveydenhoitajia?
- enempi kouluterveydenhoitajia
- Hoitajat todella vähän paikalla
- Paska palvelu kaikkeen auttaa kipulääke. t.terveydenhoitaja.

Koulukuraattoripalvelu

- Vaikeasti tavoitettavissa hoitajat
- Liian vähän resurssia
- Miksi kävisin?

Koululaisten hammashuolto

- Hammashoitopaikkoja ei saa keskittää enempää. Koululaisten hammashoito kärsii, jos oppilaat eivät saa hoidettua hammaslääkäriasioitaan koulupäivän aikana, kuten nyt. On myös yhteiskunnallisesti kestävämpi, jos vanhemmat joutuvat kускаamaan lapsiaan vielä nykyistä enemmän hammashoittoonkin.
- Pitäisi olla palvelua myös esimerkiksi Myyrmäen terveysasemalla, outoa että Kaivoksen oppilaat ohjataan Vaskivuoreen
- Liian kaukana 7lk tarkastukseen n.7km kotoa kouluja maajoukkueen poisto alueellamme huono ratkaisu.
- Sähköinen ajanvaraus käyttöön
- Lapset pääsee kerran 10v. hammaslääkärille
- Tavoitettavuutta, vanhemmille sopivampi hammaslääkäriaika aamuun tai iltaan
- Hammashoitolan vanhaan malliin koulujenytteen.
- vanhemmille mahdollisuus varata koululaisille sähköisesti hoitoajat
- Tarkastusvälit liian pitkät
- pitkät jonoajat
- Olisi parempi jos lapset pääsisivät hammashoittoon koululla.
- Hammastarkastus tulisi olla vuosittain
- Pilasi hampaat haukkui energiajuomien litkijäksi.
- Koulujen yhteyteen hammashoidot takaisin

Vanhuspalvelujen päivätoiminta

- Myös tähän lisää resursseja, vanhusten yksinäisyys on ongelma.
- epäselvää mitä missä ja milloin, tiedot piilossa ja kovin täyttä on
- Paikkaa vaikea saada
- enemmän musiikkia, karaokea
- Miksi kävisin?

Vammaispalvelujen työ- ja päivätoiminta

- Tällekin olisi varmasti kysyntää, mutta missään ei mainosteta asiasta.
- Ei ole koskaan tarjottu
- Miksi kävisin?

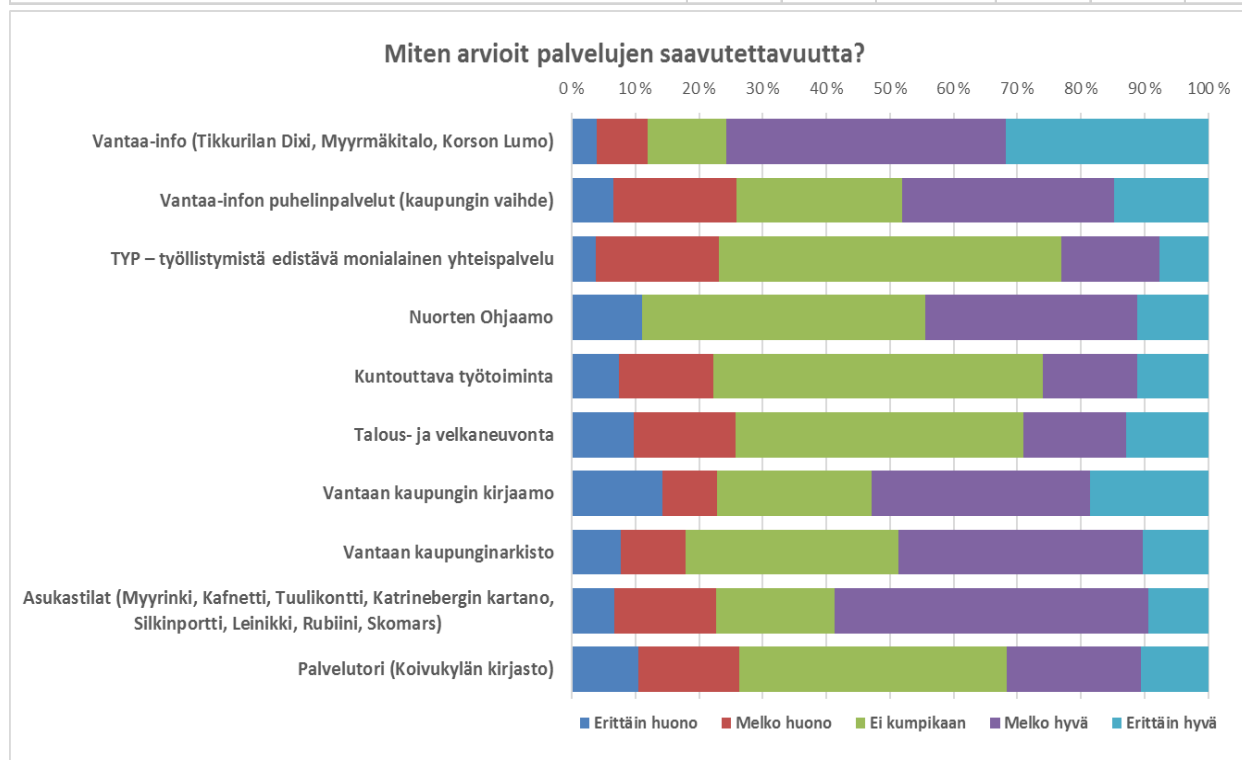
Muu palvelu, mikä?

- Kevyen liikenteen silta Vantaanjoen yli tarvitaan
- odotettu jo viikkotolkulla päätöstä, erittäin hidasta ja huonoa toimintaa
- Kivistöön tarvitaan oma terveysasema, pian!!
- Jonotusajat Peijaksessa kohtuuttomat

Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala

Oletko sinä tai perheenjäsenesi käyttänyt alla mainittuja kaupungin tarjoamia palveluja?			
	Ei	Kyllä	Yhteensä
Vantaa-info (Tikkurilan Dixi, Myyrmäkitalo, Korson Lumo)	34%	66%	328
Vantaa-infon puhelinpalvelut (kaupungin vaihde)	71%	29%	323
TYP – työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu	98%	2%	318
Nuorten Ohjaamo	98%	3%	320
Kuntouttava työtoiminta	98%	2%	319
Talous- ja velkaneuvonta	97%	3%	319
Vantaan kaupungin kirjaamo	82%	18%	324
Vantaan kaupunginarkisto	93%	7%	319
Asukastilat (Myyrinki, Kafnetti, Tuulikontti, Katrinebergin kartano, Silkinportti, Leinikki, Rubiini, Skomars)	81%	19%	321
Palvelutori (Koivukylän kirjasto)	94%	6%	318
Muu palvelu, mikä? (vastaa ensin oletko käyttänyt ei/kyllä)	93%	7%	57
Yhteensä	85%	15%	3266

Miten arvioit palvelujen saavutettavuutta? (Voit esittää arviosi palvelujen saavutettavuudesta, vaikkot olisi käyttänyt niitä.)						
	Erittäin huono	Melko huono	Ei kumpikaan	Melko hyvä	Erittäin hyvä	Yhteensä
Vantaa-info (Tikkurilan Dixi, Myyrmäkitalo, Korson Lumo)	4%	8%	12%	44%	32%	226
Vantaa-infon puhelinpalvelut (kaupungin vaihde)	6%	19%	26%	33%	15%	108
TYP – työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu	4%	19%	54%	15%	8%	26
Nuorten Ohjaamo	11%	0%	44%	33%	11%	27
Kuntouttava työtoiminta	7%	15%	52%	15%	11%	27
Talous- ja velkaneuvonta	10%	16%	45%	16%	13%	31
Vantaan kaupungin kirjaamo	14%	9%	24%	34%	19%	70
Vantaan kaupunginarkisto	8%	10%	33%	38%	10%	39
Asukastilat (Myyrinki, Kafnetti, Tuulikontti, Katrinebergin kartano, Silkinportti, Leinikki, Rubiini, Skomars)	7%	16%	19%	49%	9%	75
Palvelutori (Koivukylän kirjasto)	11%	16%	42%	21%	11%	38
Muu palvelu, mikä?	20%	20%	20%	0%	40%	5
Yhteensä	7%	12%	25%	36%	19%	672

Työllisyys- ja asukaspalvelut: Miten palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 47

Vantaa-info (Tikkurilan Dixi, Myyrmäkitalo, Korson Lumo)

- Aviapolikseen palvelupiste
- Info-pisteitä voisi olla useammassa kaupunginosassa
- Näitä saisi olla useampia, ja varsinkin keski-Vantaalla ei ole yhtään
- Palvelusta tiedottaminen huonoa.
- Huonot opasteet Dixissä. Vaikea löytää liikuntarajoitteisena, eikä muissa hisseissä kerrota mihin kerrokseen pitää mennä, että löytää oikean hissin.
- Ivapysäköintiin pääsy Dixin ylläkerroksessa käytännössä mahdotonta itsenäisesti, koska itselläni autolla ajaessa ei käsi yetä painamaan etuoven ikkunan kautta nappia, että saisin pysäköintilipukkeen ja puomin ylös. Sama ongelma poistuessa Dixin parkkihallista. Suunnitelkaa invapaikkojen sijainti uudestaan.
- Vantaa-infon palvelupiste voisi tulevaisuudessa olla vaikka uimahallin/terveysaseman/lukion yhteydessä, mikä noistqa nyt ensin rakennetaan. Lukio kriittisin lähipalvelu, sinne siis!
- ystävällinen henkilökunta Myyrmäkitalossa
- Palvelu Dixissä ystävällistä, Lumossa ei niinkään. Joskus ollut tiedoissa parantamista, Lumossa.
- Vänligare bemötande, även på svenska.
- Hakunilaan tarvitaan OMA INFO - ON TÖRKEÄTÄ ETTÄ JOUDUTAAN MATKUSTAMAAN PITKÄLLE-RAHA JA AIKAA KULUU - meiltä asukkailta
- ei ketään paikalla ilta-aikoihin
- Taas yksi luukku lisää josta ohjataan seuraaville
- Pitkä matka
- Bussilla n. 45 min
- Infotilaisuudet ovat olleet hyviä ja ajankohtaisia.
- Mikä Vantaa-info on? Puutteellinen markkinointi
- Hyvä palveluvalikoima kun on kasvanut
- Huonoon aikaan auki. Koskaan ei ehdi käydä.
- Fanns ingenting på svenska i Myrbacka
- Lisää palveluja Tikkurilaan
- Borde kunna möta någon som kan svenska.
- Vantaa-infopiste Hakunilaan

Vantaa-infon puhelinpalvelut (kaupungin vaihde)

- Puhelinpalvelun täydentäminen chat-palvelulla.
- vastataan kyllä, mutta yhdistetään todella usein väärälle henkilölle
- ei osata neuvoa luurin päässä
- Huono saavutettavuus ja asikaspalvelu
- harvoin joutuu odottamaan paria min kauempaa
- lisää henkilökuntaa ja pidemmät palveluajat
- virkamiehet ja naiset puhelimitse heikosti tavoitettavissa.

- Tavoitettavuus on hyvä yleensä aina vastataan, mutta kun yleensä se virkailija vaikuttaa elämäänsä kyllästyneeltä ja tymeältä
- Joskus pitkä odotusaika
- Nopeaa vastaamista, nykyisin myös neuvovat, ennen vain yhdistivät
- Linja varattu. Soitit väärään numeroon. Odota tunti puhelinvaihteessa ennen palvelua.
- Ingen svensk service
- Jatkuva jonottaminen

TYP – työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu

- Onneksi en ole tarvinnut
- Pitää mennä Tikkurilaan, koska lännessä ei ole.
- Miksi kävisin tuolla?

Nuorten Ohjaamo

- Parempi tiedostus ja informaatio
- Miksi kävisin tuolla?

Kuntouttava työtoiminta

- Kuntouttavan työtoiminnan tilalle pitäisi tulla palkkatuki eikä teettää ihmisillä ilmaistöitä.
- Miksi kävisin tuolla?

Talous- ja velkaneuvonta

- Liian ruuhkainen, ei saanut apua
- Pitkät jonot. Aikaa varatessa joutuu odottamaan kuukausia
- Kuulin naapurilta että palvelu mahdollista nykyisin myös tietokoneella nopeasti
- Miksi kävisin tuolla?

Vantaan kaupungin kirjaamo

- Onko tällainen oikeasti olemassa?
- Lukkojen takaapa tuo löytyy---
- Vain yhdessä paikassa
- Miksi kävisin tuolla?
- Ingen svensk service

Vantaan kaupunginarkisto

- Ks. aiempi vastauksen Tikkurilan kirjastosta.
- Vain yhdessä paikassa, tilat tunkkaiset
- Miksi kävisin tuolla?

Asukastilat (Myyrinki, Kafnetti, Tuulikontti, Katrinebergin kartano, Silkinportti, Leinikki, Rubiini, Skomars)

- Näistä ei tunnu pahemmin tiedotusta liikkuvan
- En ole kuullutkaan asiasta
- Miten näitä saa vuorattua? Missä nämä ovat?
- Avoimuus askarruttaa.
- Avoimet asukastilat joka kaupunginosaan !
- Korsossa ei ole
- parantamisen varaa
- Huomattava parannus Myyringissä olisi jos yksi ryhmä ei hallitsisi niin voimallisesti Myyringin Toimintatuvan toimintaa käyttäjiä valikoidessaan. Yhteisen asukastila?
- Pakkala, Tammisto ilman tiloja, miksi?
- Skomars on tuttu, kaipaisi vähän päivitystä, mm. lämpöä ja valoa
- lisää mainontaa nettiin ja paikallislehtiin
- eipä ole lähistöllä...
- Länsimäkeä lähinnä taitaa olla Skomars
- Miksi kävisin tuolla?
- Palveluita pitäisi olla kaikilla alueilla tasapauolisesti.
- Ingen svensk service
- JOka kaupunginosaan omansa!!

Palvelutori (Koivukylän kirjasto)

- Uusi toiminto aion käydä kun ehdin.
- Mikä tämä on?
- Olen kirjojen suurkuluttaja, mutta Koivukylää ei voi häiriökäyttäytyjien vuoksi käyttää
- Mikä tämä on?
- Miksi kävisin tuolla?

Muu palvelu, mikä?

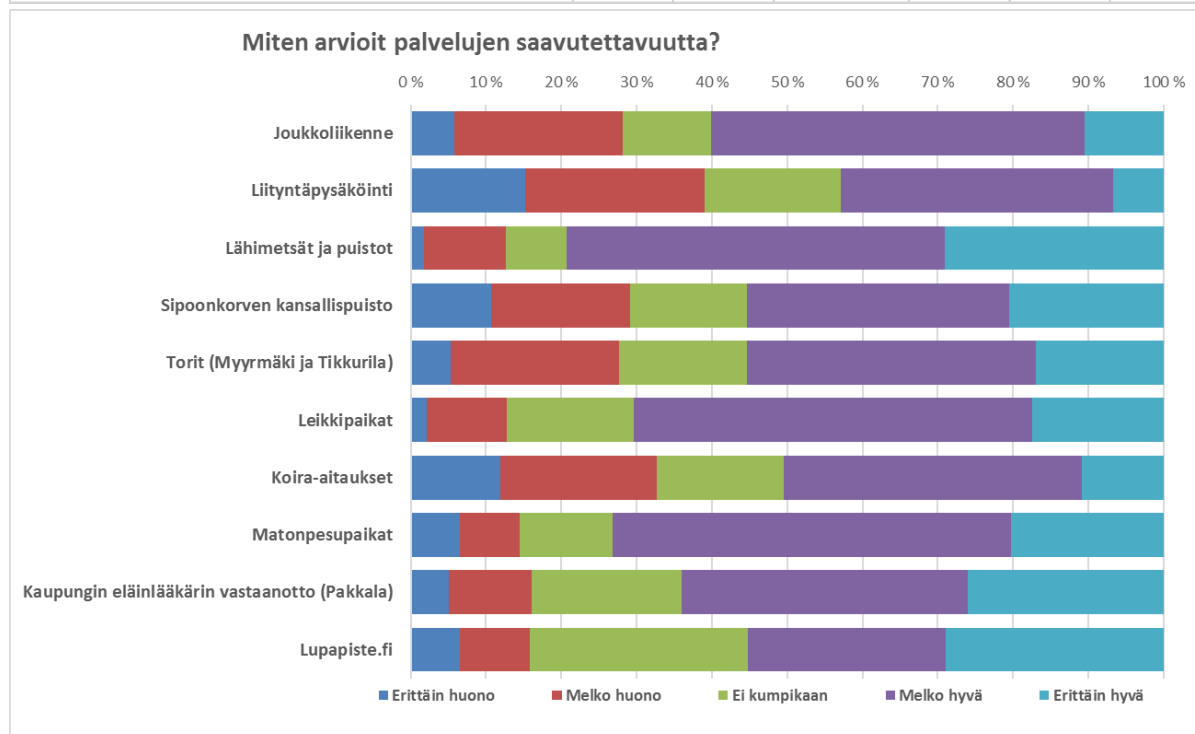
- Toiminta on hyvää
- tilat remontin tarpeessa
- luvan tulo kestää tolkkuttoman kauan
- Miksi kävisin tuolla?

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Oletko sinä tai perheenjäsenesi käyttänyt alla mainittuja kaupungin tarjoamia palveluja?			
	Ei	Kyllä	Yhteensä
Joukkoliikenne	4%	96%	329
Liityntäpysäköinti	49%	51%	325
Lähimetsät ja puistot	9%	91%	322
Sipoonkorven kansallispuisto	61%	39%	322
Torit (Myyrmäki ja Tikkurila)	31%	69%	325
Leikkipaikat	43%	57%	322
Koira-aitaukset	73%	27%	320
Matonpesupaikat	65%	35%	323
Kaupungin eläinlääkärin vastaanotto (Pakkala)	76%	24%	324
Lupapiste.fi	82%	18%	316
Muu palvelu, mikä? (vastaa ensin oletko käyttänyt ei/kyllä)	90%	10%	51
Yhteensä	50%	50%	3279

Miten arvioit palvelujen saavutettavuutta? (Voit esittää arviosi palvelujen saavutettavuudesta, vaikkeet olisi käyttänyt niitä)

	Erittäin huono	Melko huono	Ei kumpikaan	Melko hyvä	Erittäin hyvä	Yhteensä
Joukkoliikenne	6%	22%	12%	50%	11%	313
Liityntäpysäköinti	15%	24%	18%	36%	7%	177
Lähimetsät ja puistot	2%	11%	8%	50%	29%	285
Sipoonkorven kansallispuisto	11%	18%	16%	35%	21%	141
Torit (Myyrmäki ja Tikkurila)	5%	22%	17%	38%	17%	224
Leikkipaikat	2%	11%	17%	53%	17%	189
Koira-aitaukset	12%	21%	17%	40%	11%	101
Matonpesupaikat	7%	8%	12%	53%	20%	138
Kaupungin eläinlääkärin vastaanotto (Pakkala)	5%	11%	20%	38%	26%	100
Lupapiste.fi	7%	9%	29%	26%	29%	76
Muu palvelu, mikä?	67%	17%	17%	0%	0%	6
Yhteensä	7%	17%	15%	44%	18%	1750

Maankäyttö: Miten palvelujen saavutettavuutta voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 107

Joukkoliikenne

- Suoria bussilinjoja enemmän ja syöttöliikennettä junaradan varteen vähemmän.
- Poikkiliikennettä enempi ja kutsubussi
- Työmatka lentokentälle n. 4km. Autolla matkaan menee 9min, julkisilla n. 40min. Itä-Vantaalle kestää julkisilla 1,5h, sillä bussille on ensin käveltävä kilometri pienen lapsen kanssa.
- Kuninkaanmäen bussilinjat nyt melko hyviä, saivat pysyä ennallaan
- paljon kehitettävää
- Enemmän suoria ja nopeita linjoja,
- Enemmän vuoroja ja järkevät vuorovälit asuinalueilta lähiasemille
- Suoria bussilinjoja enemmän asukasalueilta junaradalle, ei esim. 332 bussi
- Lisää pikkubussivuoroja saatava. Liikennöintiaikoja laajennettava.
- Matka-aika ja vaiva Hgin keskustaan kasvanut kun suorat bussiyhteydet vietiin
- Ylästöstä 614 reittiä voisi oikaista, nyt väh. 50 min keskustaan
- Uudistus meni pieleen, Ruskeasanta-Tikkurila - yhteydet huononivat merkittävästi.!
- Ylästössä julkinen liikenne huono sekä poikittaisliikenne espoon olematonta
- Tiheämmin suoria bussilinjoja Hesan keskustaan
- laita-alueiden joukkoliikenne täysin unohdettu
- Bussilinjoja lyhyemmiksi, ja vuorovälejä tiheämmäksi, koululaiset eri aikoihin tai sitten oma koululaisbussi
- muutosten myötä julkiset yhteydet alueellani (Aviapolis) huonontui entisestään! Siksi meillä on nyt auto
- Eri alueilla liikuttaessa joukkoliikenteen liikkumisväline tulisi olla tiheämpiä ja toteuttaa pienemmillä ajoneuvoilla
- bussi 562 usein myöhässä
- 20min vuoroväli yhdelläainoalla bussilla ja rattaat ei mahdu kyytiin. Aika syvältä.
- Ilolasta työmatka pitenee julkisilla 25min. Ja EI MISSÄÄN NIMESSÄ LÄPIKULKUA JUSLAAN. Nyt jo joka ilta soitellaan poliiseja mopoilijoiden takia tänne Epinkoskentien päähän!
- Lisjastouudistuksen jälkeen joukkoliikennedyhteydet huononivat selvästi
- lisää vuoroja busseihin,ei jokapaikkaan mene junia
- Tikkurilan taksitolpan sijainti!
- Koululaisten vuorot kuntoon!! 2) Suorat linjat Kivistö/Kannisto - Hki keskusta takaisin!! joukkoliikenne on SÄÄLITTÄVÄLLÄ tasolla. Vaihdot tappaa joukkoliikenteen toimivuuden ja lisää stressiä ehtimisistä =(
- Yhteiskäyttöautoja Kivistöön, lyhyen matkan taksit
- Syöttöliikenne kuntoon. tiheämmät vuorovälit/pilkunussit
- Heikentynyt
- Kannistoon tasaisimmin vuoroja päiväsaikaankin
- tiuhemmat vuorovälit, hinnat alhaisemmiksi
- Kehäradan tultua bussi lakkautettiin piispankyläntieltä
- Leppäkorvesta useammin kuin kerran tunnissa bussi keskustaan ja nopeampi yhteys, koska junat eivät kulje

- Keimolanmäki ja kivistö. Autoton paikka, mutta julkisia kulkee erittäin suppeasti
- Vuoroja lisäämällä Kivistö-Hkin keskustaan viikonloppuaamuisin. Esim että la ja su-aamuisin egtisi klo 07 töihin.
- Poikittaisliikenne onnetonta. Bussien vuorovälit asuinalueille liian harvat. Junayhteydet toimivat hyvin
- lisää bussivuoroja
- Ylästön alueelta nopeampi yhteys Helsinkiin
- Poikittaisliikennettä kehitettävä ja lisättävä.
- Yhtydet voisivat olla paremmat Simonkylän alueella.
- Liian vähän bussilinjoja, luotetaan liikaa kehärataan. Kehäradan varteenkin pitäis jollakin päästä...
- Liian kallista-päivälippu takaisin!!
- lisää vuoroja kaikille asuinalueille
- Ilolaan juna-asema joka piti tulla
- Tikkurilaan ei pääse enää läheltä bussilla, kun linjastoja muutettiin. Linjat takaisin, jotta Tikkurilaan pääsee asioille.
- Ihanaa, että on kehärata! Bussiyhteyksissä on joskus vähän toivomisen varaa.
- juna-asemalle kestää bussilla liian kauna mennä
- Pitkät matkat pysäkeille, suopeat reitit, liikaa vaihtoja
- Bussit yleensä myöhässä, vuoroväli vaihtelee linjoilla liikaa ja ne lippujen hinnat on törkeän kalliita
- Suunnittelijat ja kaupunginedustajat HSL:ssä tietävät paremmin kuin me matkustajat linjat ja palvelut, joista olisi todellista hyötyä
- Ns. Lentokenttäjuna saisi kulkea läpi yön!
- Kilterinmäeltä katsottuna julkinen liikenne toimii mielestäni varsin hyvin.
- Keskinopeus hidas, usein myöhässä tai peruttu nimim. "pyörällä olisit jo perillä"
- Kotini ohi kulkevat bussit menevät kaikki vain Tikkurilaan. Bussin vaihto esim mennäkseni Jumboon ei houkuttele kassien kanssa.
- Seutuliiikenne OK, Vantaan sisäinen liikenne parannettava
- Myyrmäki ei sunnuntaina aamulla pääse Hesaan. Ottivst vuorot pois. Ei junalla pääse joka paikkaan. Manskusse pitää kuljea ratikalla. On tosi takapajulla
- Bussilla pitäisi päästä paremmin korson asemalta metsolan suuntaan
- Lentoasemalle helppo mennä. Myyrmäen juna-asema välillä epäsiisti ja turvaton.
- Busseilla ei pääse edes kouluun
- Lisää 3 tähden joukkoliikennettä ja länsivantaan sisäisiä yhteyksiä, joissa linjalla suurempi reitti
- Keimolanmäen uuden asuinalueen saavutettavuus Kivistön asemalta liityntäbussilla.
- bussi aina väärässä ajassa. Liian vähän vuoroja 571 ja 311A
- Vantaan bussiliikenne on oikeasti huonontunut, työmatkat piteni minulla melkein puolella kehäradan tulemisen jälkeen. Bussilinjoja pitäisi yksinkertaistaa ja lisätä, jos halutaan vähentää yksityisautoilua, nykyinen bussilinjasto oikeasti lisää yksityisautoilua. Toivon tähän muutosta.
- Ringbanan bra, dåligt med svensk service
- Liikaa raideliikennekeskeistä, Ruskeasannan aseman rakentaminen

- Syöttöliikenne kuntoon, pikkubussi
- Seutuliikenne OK, Vantaan sisäinen liikenteessä kehittämistä
- Heidehofista autottomana todella vaikea liikua iltaisin ja viikonloppuisin työaikojen ulkopuolella mihinkään, kun ei pääse helsinkiin tai jumboon kovinkaan helpolla.

Liityntäpysäköinti

- lisää paikkoja
- Maksuton pysäköinti ehdottoman tärkeä, muuten on helpompi ajaa suoraan töihin.
- Pysäköintipaikkoja voisi olla vielä enemmän
- Pysäköinninvalvonnan tarkoituksena kiusanteko?!
- Tarjonnan kasvattaminen. Aviapoliksen asemanseutu jäänyt huomioimatta
- Mobiiliin info vapaista paikoista87
- Sitä ei ole
- Hyvä, että Leinelään tuli lisää tilaa.
- maksullisuus osassa ja ruuhka
- Liian täynnä, ei voi luottaa että saa paikan jos tulee klo 9 jälkeen.
- Puomit käyttöön Kivistöön ja Vehkalaan
- Ei aurausta tai siivousta lasinsiruja maassa ja roskikset puuttuvat
- Korsossa ei turvallista mahdollisuutta jättää autoa.
- Tikkurilan asemalla riittämätön
- Enemmän parkkitilaa!!!!
- Ei paikkoja ja jatkuvasti sakotusvaara
- pysäköintipaikkoja riittävästi
- lähialue liian pieni
- Lisää liityntäpysäköintiä, myös työssäkäyville Tikkurilan keskustassa pysäköintipaikkoja
- hieno idea, huono toteutus
- Liian vähän maksuttomia p-paikkoja
- Ei ole omalla asuin alueella
- Parkkipaikat ovat aina täynnä eikä joukkoliikenne toimi
- Paikkojen riittävyys on Helsinki-Vantaa alueella riittämätön. Pysäköinti alueille on saatav jokin valvonta esim. matkalippuun liittyvä. Miten nyky järjestelmällä totutettaisiin on sitten toinen juttu.
- korson aseman itäpuolella niukalti paikkoja
- Voisi olla enemmän. Täynnä liian usein
- Bussipysäkeille pyörätelineet
- pidettävä maksuttomana, minimi 12h kiekolla
- Miksi kävisin?
- Opastusta tulisi parantaa

Lähimetsät ja puistot

- Pieniä lähimetsiä tulee säilyttää!
- Niitä nakerretaan ja hakataan kuumaisemaksi
- Säästäkää kaikki lähimetsät!!!

- Vähemmän rakentamista jotta vähäiset metsät säästyy.
- Lyhyitä opastus retkiä 1h kaivataan
- Lähimetsiä liian vähän suhteessa asukkaiden/käyttäjien määriin. Lähellä , ilman autoa pitäisi olla saavutettavissa. Viherväylät!!!!
- yllättävän siistit ja hyvin hoidetut
- Miksi viheralueet hakataan niin paljaaksi? Kohta ei ole pöly- melu- ja näkösuojaa missään!
- lisää informaatiota nettiin
- Pienten lähimetsien puhtaanapitoa voisi parantaa
- Aina voi olla enemmän puistoja ja metsiä. Ei saa rakentaa kaikkea vihreätä
- Puistoalueita saisi olla enemmän
- Myyrmäen alueella on olematon määrä kunnollisia puistoja, joita voisi käyttää ajan viettämiseen. Suurin osa "puistoista" on todellisuudessa hoitamaton metsää/pusikkoa. Hyvänä esimerkkinä voidaan pitää sitä tosiasiaa, että jos myyrmäkeläinen haluaisi ystävineen mennä puistoon piknikille, ovat parhaimmat paikat siihen Helsingin ydinkeskustassa. Koko Suur-Myyrmäen alueella on käytännössä vain Jokiuomanpuisto, jossa on riittävän isoja nurmialueita tätä varten. Jokiuomanpuistonkin ongelmana on, että puiston lähistöllä ei ole yhtään mitään palveluita. Lähimetsiä ei Kilterinmäeltä katsottuna ole Vantaan puolella kovinkaan lähellä (Peltoaluetta korutien vieressä en laske lähimetsäksi). Lähimetsät ovat pääasiassa Malminkartanon puolella, mutta nämäkin ovat pienemmän päin Honkasuon rakentamisesta johtuen.
- Miksi kävisin?
- Opastukset ja polut esteettömiksi

Sipoonkorven kansallispuisto

- Opasteita Sipoonkorpeen on liian vähän, samoin opasteita ja merkittyjä reittejä itse kansallispuiston alueella on aivan liian vähän. Parkkipaikat ovat täysin riittämättömät, vaikka tilaa niiden laajennukselle olisi ihan hyvin. Ihmiset haluavat luontoon, mutta kaikki eivät uskalla liikkua siellä ilman merkittyjä reittejä.
- Alueelle tarvitaan lisää palveluja
- Pysäköintimahdollisuuksia saatava lisää eri puolille sipoonkorven reunoja
- Pysäköintipaikat kortilla
- Huonosti hoidettu
- Alueella vieraan on vaikea löytää sopivia parkkipaikkoja Minne jättää auto kun lähtee liikkumaan
- Julkisella liikenteellä erittäin huonosti saavutettavissa. Mistä kaikkialta sinne voi mennä? Opasteet ovat huonot ja parkkipaikkoja aivan liian vähän.
- Parkkipaikat kaukana polkujen alusta, polttopuut usein loppu. Nuuksio huomattavasti paremmin tuotteistettu, vaikka Sipoossa yhtä hyvä potentiaali
- Pitää tutustua
- info julkisilla kulkuvälineillä pääsystä
- Opasteet vajavaiset
- Pysäköinti
- Julkiset yhteydet huonot.

- Saavutettavuus...
- Kansallispuistoon pääsyä on vaikeutettu, kun parkkipaikkoja ei ole Sotungin alueella lainkaan.
- julkisilla saavutettavaksi
- Miten sinne pääsee, esim Kuusijärveltä, missä opasteet
- Länsivantaan eteläreunasta katsottuna Sipoonkorven kansallispuisto on varsin kaukana ja lähes samalla etäisyydellä on Nuuksio, jonka palvelut ovat huomattavasti edellä Sipoonkorpea. Lisäksi vielä lähempänä on Oittaaan ulkoilualue, joka jossain määrin täyttää vastaavia tarpeita
- Ei pääse julkisilla
- vain kerran, on kaukana ja hankalakulkuinen
- Reittimerkinnöissä parantamisen varaa
- Miksi kävisin?
- Pysäköintiongelmia pitäisi ratkaista lunastamalla maata puiston käyttöön.
- Autolla pääsee, mutta P-tilaa liian vähän
- Opastus selkemmäksi. Parkkipaikkoja lisää.

Torit (Myyrmäki ja Tikkurila)

- Toimivia ja eläviä toreja saisi Vantaalla olla enemmän
- Uudella torille Tikkurilaan elämää.
- Saisi tehdä vähän viihtyvämmäksi siellä on aina humalaisia
- hieno iso tori jossa ei myyjiä?! Miten esim. sähköt, wc, lapsille paikka puuttuu sieltä
- Lisää kauppiaita, tapahtumia
- Tikkurilan uusi tori ei käynnistynyt toivottavalla tavalla, koska vanhassa annetaan jossain määrin toiminnan jatkua.
- Siisteyden puute,
- Tiksin vanha tori viihtyisämpi ja maksuttomia parkkipaikkoja hyvin
- Tikkurilan uudelle torille myyjiä
- Ei mitään innovatiivista. Samaa roinaa kerrasta toiseen
- Torille pitäis saada elämää ja vessat!
- lisää yleisötapahtumia, kirpputori jne toimintaa viikonlopulle
- Julkiset kulkuyhteydet huonot Rekola-Matarialueelta
- kivistöönkin TORI, kiitos
- Häviääkö Myyrmäessä rakentamisen vuoksi
- vanha tori purkuun ja pilvenpiirtäjä tilalle!
- Tikkurila aika vaatimaton
- Ei Tikkurilassa enää ole toria, uusi tori on lähinnä huono vitsi
- Saavutettavuus hyvä, mutta vaatii uudistusta. Tähän onneksi ollaan pureutumassa uusien kaavojen muodossa.
- Myyjät puuttuvat. Onko paikan hinta liian korkea?
- Tarjonnan niukkuus
- Miksi kävisin?
- Lite service

- Missä tori myyjät
- Tarjonnan niukkuus
- Torikahvila on kiva ja kirjaston edessä olevat leikkipaikat ja sushilounge/cafe Charlotta piristävät aluetta, mutta torit edelleen aika tyhjä.

Leikkipaikat

- Asukaspuistoja kaipaisi, sisäväessat jne. Muutakin kuin hiekkapohjaisia puistoja tarvitaan.
- netti sivut ajan tasalle, ruotsin kieliset puuttuu
- Leikkipaikkoja enemmän ja uudistuksia osa leikkipaikoista huonossa kunnossa
- Huonossa kunnossa
- Antaksenpuistoon esim.keinut
- Voisi olla isompia harvemmassa eikä yhden liukumäen puistoja joka kulmassa
- Lisää nykyaikaisia leikkipaikkoja
- Lapset tykkäisivät erilaisista leikkipuistoista, eikä niistä ennalta arvattavista hiekkalaatikko, keinu ja liukumäki puistoista. Enemmän erinäköisiä puistoja, joista löytyy eriytyyppejä välineitä. Käärmepuisto on todella tylsä. Samoista kivikasoista olisi voinut rakentaa vaikka linnan, joka inspiroisi leikkiin pitempään ja aina uudestaan.
- Nämä on ihan mysteerejä, vain muiota kyselemällä löytää kivoja paikkoja.
- Turvahiekan puuttuminen keinujen ja liukumäkien alta!!
- Rajoittuu vain 1- 6v .
- Kannistonpuistoon viihtyvyyttä esim keinut
- Liian vähän
- Lisää huoltotoimenpiteitä viihtyvyyden takaamiseksi.
- Valaistusta on pyydetty mm. Vaunukallion puistoon, ei ole saatu. Leikkipuistot ovat kaikkiaan aika ankeita.
- Leikkipuistoja voisi kehittää tukemaan liikuntakasvatusta
- Kilterinmäeltä katsottuna ainoa lähileikkipuisto on Kilterinmäenpuisto, joka on varsin suppea. Seuraavaksi lähimmät leikkipaikat ovat käytännössä malminkartanossa ja vantaan puolella ojahaassa (jonne yli 1km matkaa!)).
- Länsimäestä enimmäkseen poistettu (Y-tonteilta 91-200-1 ja 91-201-1) enkä ymmärrä miksi
- monessti pitää autoilla
- Miksi kävisin?
- Inget vinterunderhåll. Dåligt att gungorna tas ner till vintern, barnen behöver vara ute också på vintern

Koira-aitaukset

- koira-aitausten lähelle parkkipaikat, olisivat huomattavasti liikkuvien saavutettavissa myös
- Niitä voisi olla enemmän
- Saisi olla enemmän
- Ylästään koira aitaus
- Kartanonkosken koirapuisto on pienin ja kolkoin puisto jonka olen nähnyt
- Saisi parantaa aitauksia

- Ylästöstä puuttuu koirapuisto, käyn Helsingin puolella
- Kartanonkosken koiratarha on pieni ja pohja todella, todella surkea (ei ole koiria sen teossa ajateltu yhtään)
- Koira-aitaus joka kaupunginosaan.
- 1 ainut paikka kivistössä jossa aidat rikki ym. Keimolanmäessä ei yhtäkään vaikka koiria on kamalasti
- uusittava ja voisi olla muutama
- Kumpi niitä käytettäisiin, eikä sotkettaisi asuinalueita!
- yksi alue vaan kivistössä, sekin huonossa kunnossa
- Lisää Tikkurilaan!
- Näitä voi olla aina lisää. Kylmäoja/Ilola esim.
- Huonokuntoisia
- pienille tai yksittäin ulkoilevalla oma aitaus
- Ei tarvita. Koiranomistajille mielummin tapakasvatus koulutusta!!
- Miksi kävisin?

Matonpesupaikat

- Aviapolikseen tarvitaan pesupaikka
- Liian vähän
- Loistava palvelu. Aviapoliksen alueelle omansa?
- Missä on? Käyttäisin
- Onko edes Aviapoliksen alueella?
- Esim. Miekkatie 39-41 välissä on joutomaatontti, jota kaupunki jo käyttää ja jonne tällainen sopisi hyvin!
- Keimolanmäkeen oma
- taas pitäisi olla auto jolla päästä paikalle
- kuivaustilaa voisi olla Louhelassa enempi, ja toinen mankeli olisi kiva, ettei tarvitse odottaa että ainoa vapautuu, sen verran kummiskin porukkaa tuntuu siellä vielä nykyäänkin käyvän
- Hakunilaan on pyydetty pitkää letkua jo kauan, saataisko nyt tänä vuonna?
- käyttäisin jos olisi kivistössä
- lisättävä näitä.
- Miksi kävisin?

Kaupungin eläinlääkärin vastaanotto (Pakkala)

- tsäkäkysymys kenen käsittelyyn lemmikki joutuu
- Varatut ajat eivät useinkaan pidä
- Huonosti saa aikoja. Käytämme järvenpään palveluita.
- Päivystysaikana loistava palvelu
- Palvelun osalta ei valittamista, mutta varsin kaukana varsinkin jos ei ole autoa käytettävissä.
- Miksi kävisin?

Lupapiste.fi

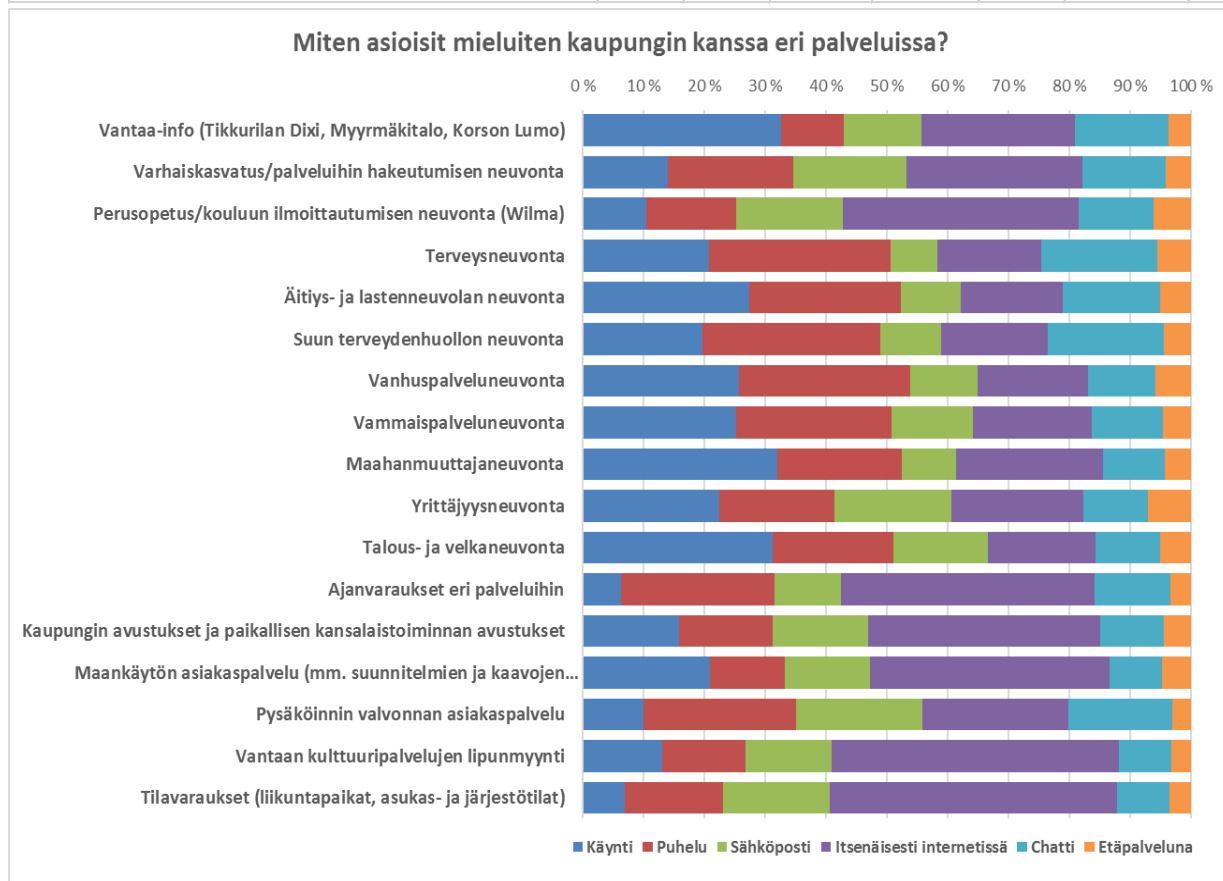
- asiointipiste Myyrmäkeen
- Vaikea käyttää netissä
- Lupapiste palvelu on melko vaikea käyttöinen
- Mikähän tääkin lie?
- liian pitkät aja, noin 4-5kk kesti lupahakemus matkallaan
- Aikaa vaikea saada. Tikkurilaan pitkä matka länsi Vantaalta
- Miksi kävisin?
- Palveluun pitäisi lisätä siltojen numerot, olisi helpompi tilata siltabanderolleja

Muu palvelu, mikä?

- Toisella puolella Vantaata. Myös toiselle puolelle. Lisäksi aitaus kadun puolelle Vantaanjoella
- Surullista, että Vantaalaiset ovat toissijaisia. Johtoa myöten ei kiinnosta asukkaat ja heidän ongelmien ratkaisu. Helsingissä huomattavasti paremmat asukaspalvelut ja saa verolle vastinetta.
- Kivistössä on krooninen pula parkkipaikoista. Palauttakaa kaavoitukseen normaaliautopaikkamäärä Kivistöön ja lisää useita yleisiä parkkialuita PIAN. Huonoista päätöksistä kärsii koko Kivistö ja syntyy vaaratilanteita. Pysäköinti on SÄÄLITTÄVÄLLÄ tasolla. koska joukkoliikenne on huono eikä suoria linjoja ole, kaikilla on oma auto tai kaksi ja pysäköintiongelmat ajattelemtoman kaavoituksen tulos. Korjatkaa nämä.
- Vantaan pysäköinnin valvonta on syvältä. Omat virheet maksatetaan asukkailla eikä valituksista ole mitään hyötyä
- nettisivut selkeämmiksi, saavutettavuus paremmaksi
- Miksi kävisin?

Miten asioisit mieluiten kaupungin kanssa eri palveluissa?

Miten asioisit mieluiten kaupungin kanssa eri palveluissa?							
(Valitse enintään 3 mieluisinta tapaa per palvelu. Jos et halua arvioida jotakin palvelua, voit jättää kohdan tyhjäksi.)							
	Käynti	Puhelu	Sähköposti	Itsenäisesti internetissä	Chatti	Etäpalveluna	Yhteensä
Vantaa-info (Tikkurilan Dixi, Myyrmäkitalo, Korson Lumo)	33%	10%	13%	25%	15%	4%	624
Varhaiskasvatus/palveluihin hakeutumisen neuvonta	14%	21%	19%	29%	14%	4%	387
Perusopetus/kouluun ilmoittautumisen neuvonta (Wilma)	10%	15%	18%	39%	12%	6%	346
Terveysneuvonta	21%	30%	8%	17%	19%	6%	556
Äitiys- ja lastenneuvolan neuvonta	27%	25%	10%	17%	16%	5%	352
Suun terveydenhuollon neuvonta	20%	29%	10%	18%	19%	4%	523
Vanhuspalveluneuvonta	26%	28%	11%	18%	11%	6%	277
Vammaispalveluneuvonta	25%	26%	13%	20%	12%	5%	215
Maahanmuuttajaneuvonta	32%	20%	9%	24%	10%	4%	166
Yrittäjyysneuvonta	22%	19%	19%	22%	11%	7%	254
Talous- ja velkaneuvonta	31%	20%	16%	18%	11%	5%	237
Ajanvaraukset eri palveluihin	6%	25%	11%	42%	12%	3%	563
Kaupungin avustukset ja paikallisen kansalaistoiminnan avustukset	16%	15%	16%	38%	11%	4%	228
Maankäytön asiakaspalvelu (mm. suunnitelmien ja kaavojen nähtävillä olo)	21%	12%	14%	39%	9%	5%	335
Pysäköinnin valvonnan asiakaspalvelu	10%	25%	21%	24%	17%	3%	391
Vantaan kulttuuripalvelujen lipunmyynti	13%	14%	14%	47%	9%	3%	382
Tilavaraukset (liikuntapaikat, asukas- ja järjestötilat)	7%	16%	18%	47%	9%	3%	347
Muu palvelu, mikä? (valitse ensin joku vaihtoehtoista)	11%	6%	6%	61%	11%	6%	18
Yhteensä	19%	21%	14%	29%	13%	4%	6201

Mitä kaupungin palveluja pitäisi ainakin olla sähköisesti/mobiilisti saatavilla?

Vastaajien määrä: 107

- Kaikki ajanvaraukset.
Asian vireille paneminen, esim. terveydenhoidossa, jolloin asiantuntija ottaa takaisin yhteyttä parissa päivässä.

- Terveyspalvelut
Tilavaraukset
Vantaa-info
- Tilavaraukset
Kulttuuripalvelujen lipunmyynti
Ajanvaraukset eri palveluihin
- Kaikki ajanvarauspalvelut pitäisi saada sähköisien palvelukanavien alaisuuteen. Muut asiat usein kykenee hoitamaan sitten sähköpostiviestinnällä.
- Terveyspalvelujen, palautteiden ja kulttuuritoiminnan
- Terveydenhuollon ja hammashuollon ajanvaraukset, vanhemmilla oikeis tehdä alle 18-v lapsille varaukset
- Ajanvaraus terveysasemille ja hammashoitoon sähköisesti netissä.
- Terveyspalveluista ja asuinpalvelusta.
- Ajanvaraus terveysasemalle (myös lääkärille) ja hammashoitoon. Hoidontarpeen arvioinnin voisi tehdä esim. chatin välityksellä.
- terveyskeskus, hammashoito, neuvola ajanvaraukset
- Ajanvaraukset terveyspalveluihin
- Terveyskeskuksen ajanvaraus
- Terveysasemien lääkärin ajanvaraus
- Ainakin terveydenhoitoon liittyvät ajanvaraukset olisi mukava saada internettiin ettei tarvitsisi puhelimesta montaa kymmentä minuuttia kuunnella taustamusiikkia kun jonotat ajan varataksesi
- Vantaan kulttuuripalvelujen lipunmyynti
Ajanvaraukset eri palveluihin
- Ajanvaraus, hammaslääkäri
- Puunkaato palvelut sekä muut asunisturvallisuuteen liittyvät palvelut.
- Kaikki ajanvaraukset ja hakemukset
- Ei mitään ennen kuin yhteydet toimivat varmasti.
- Terveyspalvelut, vaikkakin ne ovat jo Myyrmäen alueella hyvin nykyään.
- Ajanvaraus lääkärille ja neuvolaan.
Kouluun ja esikouluun ilmoittautuminen.
Kirjastopalvelut.
Asiointi koulun kanssa.
- kaikki
- Kaikki lomakkeet ajanvaraukset
- Ajanvaraukset kaikkeen terv.hoitoon. Vantaa-infon palvelut Dixissä vaativat paikan päällä käyntiä, kuitenkin taannoinen linjauudistus huononsi esim. Ruskeasanta-Tikkurila - välin bussiyhteyksiä merkittävästi. Tikkurilassa ovat ruskeasantalaisten kaikki palvelut. KAIKKI eivät ole yksityisautoilijoita!!! Vaikka se vaikuttaa olevan normi. HSL lisäksi vastailee häiriöitä koskeviin asiakaspalautteisiin ylimielisesti, tämä on jo kuluttaja-asiamiehelle kuuluva asia. Kun bussi ajaa ohi, asiakaspalvelusta tulee ohjeet kuinka bussille näytetään pysähtymismerkkiä!!!? Julkisen liikenteen suurkuluttajia kohdellaan huonosti, vaikka he lipuillaan maksavat aika ison siivun koko toiminnasta.
- Kaikkia

- Tilavaraukset
Avustukset
Hakemukset ja ilmoittautumiset
Verkkomaksaminen
- Lääkäriin ajanvaraus
- Hammas- ja neuvola-ajanvaraus ikäkausitarkastuksiin.
Päivähoitoon Wilma
- Terveysneuvonta.maahanmuuttajaneuvonta
- Lupapalvelut
- Ajanvaraus lääkärille ja laboratorioon, koska puhelinvaraus on kaaoksessa
- Kaikissa pitäisi näkyä jonotusaika.
- Ei paljon auta vaikka olisi sähköisesti saatavilla jos ei ole tekijöitä ja ruuhka on valtava.
- Neuvolan, varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen lomakkeet sekä ajanvaraukset.
- Ajanvaraus terveydenhoitajalle/lääkärille, lasten hammaslääkärin ja lääkärin varaus
- Hakemukset, yleisiin peruspalveluihin, kuten peruskoulut, päivähoito, säännölliset hoitokontrolli ajat varattavissa, palautemahdollisuus palvelun omalla sivulla.
Maahanmuuttajien peruspalveluihin ohjaus netissä omalla kielellä.
- Ajanvaraustoimintaa laajentaa.
Varhaiskasvatuksen lomakkeet kaikki nettiin. Myös hoitoaikasopimus. Yhteen paikkaan!
- Sähköinen ajanvaraus joka paikkaan saatavaksi ja yksinkertaisemmaksi, nyt on tosi monimutkainen eikä aina toimi esim. neuvolaan tai muuhun lapsiin liittyen. Rokoteajat netistä myös aikuisille!
- Ajanvaraukset
- Lipunmyynti
Terveysneuvonta
Kirjasto
Aikuisopisto
- Perusajanvaraukset ovat erilaisia? Esim. sth pääsee sotulla ja salasanalla mutta ei neuvolaan? Kaikista samanlaiset ja yhden sivun alla netissä.
- hammaslääkärin ja terveysasemien, neuvolan puhe- ym,. terapioidenn ajanvaraus
- Terveysneuvonta yms. Hammaskivuissa melko mahdoton soittaa sinne palveluun.
- Rakennusvalvonta
- Varhaiskasvatuksen palvelut kattavammin ja selkokielisemmin.
Maankäytön ja kaavoituksen palvelut avattuna tarkemmin.
- ajan varaaminen terveyspalveluihin
- Äitiysneuvolakortti
- Kaikenlaiset ajanvaraukset ja varattujen aikojen tarkistukset.
- Terveysneuvonnan ajanvaraukset
- hammashoidon ajanvaraus
- Ajanvaraukset ja neuvonnat, jotka eivät edellytä fyysistä tapaamista.
- Jos tarvitsee poikkeuksellisesti jotain alvelua johon pitää toimittaa otain papereita, niin ne pitää voida toimittaa sähköisesti.
- Kirjastopalvelu
- Lääkäriajat TOIMIVASTI ja terveydenhoitajan ajat sähköisesti varattavissa.

- Terveyskeskuspalvelut
- Lääkäriin/hammaslääkäriin ajanvaraus. Eläinlääkäriin ajanvaraus.
- Ajanvaraus terveysasemalle sähköisesti laajemmin saatavilla, puhelinajanvaraus ruuhkautunut.
- Terveyspalvelut
- Hammashoidon ja terveysaseman ajanvaraus
- Kaikki lomakkeet ja selvitykset sekä ajanvaraukset.
- Ajanvaraukset asiakaspalveluihin
- Tidsbokningar till olika tjänster
Stadens understöd
Bokning av lokaler
- Matkakortin lataaminen verkossa
- Yleisneuvonta, ymmärrys eri toimialoista, kulttuuri, terveyspalvelut, varhaiskasvatus/perusopetus, maankäyttö
- Ajanvaraus systeemit terveydenhuoltoon
- Terveysasemalle ajanvaraukset
- Ajanvaraus terveyskeskuksille ja suun terveydenhuoltoon. Kaikki ilmoittautumiset, lipunmyynnit.
- Terveyskeskus, ympäristöasiat
- Neuvontapalvelut, ajanvaraukset, tilavaraukset
- ajanvaraukset terveysasemalle (vai onko jo?)
- Ajanvaraus lääkäriin ja terveyden hoitajiin.
Kaava-asiat
- terveyskeskuslääkäreille sähköinen ajanvaraus netissä
- Ainakin terveydenhuoltoon ja koulutukseen liittyvät, julkinen liikenne
- Terveysasemien ajanvaraus lääkärille kiireettömissä tapauksissa.
- Lääkäriajanvaraus, myös nettiin
- Kaavat, puisto- ja katusuunnitelmat ja rakennusaikataulut, kaupungin rakennushakkeet, sisäilmaselvitykset palvelutiloista, koulujen yhteydenpito, ajanvaraukset terveydenhoitoon ja laboratorioon, palaute, kaikki päätökset, yhteystiedot, karttasarjat, kolujen lukukausitiedot
- Ajanvaraus lääkärille ja terveydenhoitajalle.
- 2. Kaupungin avustusten laittaminen sähköisesti olisi toteutettava pikaisesti.
- Terveydenhoitoon liittyvät esim. hammashoito varaukset
- Ajanvaraus terveysasemalle ja hammashoitoon
- Ajanvaraus lääkärille. asuntohakemus kaupungin vuokra-asuntoihin.
- Kaavat, suunnitelmat, yleisinfo, varaukset,
- varaukset hammashoitoon ja terveyskeskuksiin
- ajanvaraukset terveyspalveluihin ja hammashuoltoon, puhelimen jonossa roikkuminen tai takaisinsoiton odottaminen (rajoittaa tekemisiä) on todella ikävää, kirjasto
- ajanvaraukset, kansalaistoiminnan avustukset
- Tilavaraukset
- Tidsbeställning, socionom hjälp vid ansökning om understöd etc pga sjukdom, hälsovård, tandläkare, stads information för nyinflyttade

- Ajanvaraukset eri toimintoihin.
- Ajanvaraus eri toimintoihin
- lastensuojeluchatti ja vanhuspalveluchatti
- Mobiilipalvelut ovat todella syvältä, sillä harvemmin toimivat. Lisäksi olisi huomioitava, että kaikilla ei ole mahdollisuus näiden käyttöön. Valinnan vapaus tulee säilyttää eri tilanteet huomioiden
- Kaikki ajanvaraukset.
- Kaikki, joissa ei ole tarvetta olla fyysisesti paikalla.
- Ajanvaraukset
- Terveyspalvelujen ajanvaraus esim. Hammashoito, neuvola, lääkäri, puheterapia yms. On ajan ja rahojen tuhlausta jonotuttaa ihmisiä puhelin jonoissa tai joudut kiusallisiin tilanteisiin julkisella paikalla takaisin soiton takia.
- Ajanvaraukset, neuvontapalvelut
- Tk palvelu hammashoito kirjasto palvelu
Ajan varaukset terveyden ja suun hoitoon
- Terveysneuvonta
- Neuvontaa chätissä
- Aikojen varaukset joka paikkaan, kirjasto jo onkin
- pysäköintimaksut
ajanvarauspalvelut
- Ei mikään, koska en osaa käyttää niitä.
- Eri terveyspalveluihin ajanvarausmahdollisuus
- Mahd. paljon toimivia. Aina pitäisi sallia asiakaskäynti.
- Ajanvaraukset eri palveluihin
- Kaikki palvelu tulisi olla saatavilla myös mobiilisti.
- Ajanvaraus eri palveluihin (hammashoito, neuvola, terveysasema)

Ryhmiteltynä ja yhdisteltynä yleisimmät maininnat:

Mainitse kolme keskeisintä palvelujen saavutettavuuteen liittyvää huolenaihetta/parannusehdotusta.

Vastaajien määrä: 134

- Ilta- ja viikonloppuaikoja ehdottomasti enemmän. Vähintään ilta-aikoja kello 18 saakka muutamana päivänä viikossa. On ihan älytöntä, että kaikki palvelut annetaan ainoastaan virka-aikoina, jolloin töistä poissaoloja tulee todella paljon, jos itse tai lapsi tarvitsee esim. viikoittaista hoitoa/palvelua.
- Terveyspalvelut - ajat venyvät kauas tulevaisuuteen, Lisää palvelua, myös verkkoon. Suun terveydenhoito - ajat venyvät kauas tulevaan, Lisää palvelua, myös verkkoon.
- Julkisen liikenteen puuttuminen ruskeasannan alueelta, jolloin oma auto Vantaan sisällä liikkeessä välttämätön.
- Länsi-Vantaalta ei ole riittävästi nuorille paikkoja ja rakentavaa tekemistä! Terveyskeskuksiin on todella hankalaa saada aikoja Mielenterveys palvelut ovat todella huonossa kunnossa!!
- Pysäköinti Vantaalla on muuttunut vuodessa dramaattisen huonoksi. Moneen tapahtumaan tai palveluun (esim markkinat, kirjasto) ei enää tule lähdettyä, koska pysäköinti hankaloitunut. Samoin epäselvyys tienvarsipysäköinnistä on nostattanut tunteita asuinalueillamme Hiekkaharjussa ja Ruskeasannassa. Selkeitä ohjeita ei saa mistään, miten esim sukujuhlien autot voi pysäköidä ilman sakon pelkoa?
- Keski-Vantaa (Aviapoliksen suuralue) kasvaa hurjaa vauhtia, eikä palvelut pysy perässä. Kaupungilla on isot tavoitteet Aviapoliksen suhteen, joten alueelle tarvitaan myös uimahalli, lukio ja teveysasema.
- Terveys/sairausasioihin olisi hyvä saada chatin tai sähköpostin kautta neuvontaa ja apua. Vähentäisi turhia lääkärikäyntejä. Uimahalleja pitäisi saada lisää samoin maauimala/uimaranta.
- Ikäihmisten edullisia asuntoja, jotka kuitenkin arvostavat hyvää asuinympäristöä.
- Olen kuullut pelkästään negatiivista palautetta uudesta terveystakeskusten ajanvarausnumerosta. Läpi ei pääse. Kaikki eivät työtehtävissään voi vastata mahdolliseen takaisinsoittoon. Aikuisopiston liikuntatuntien lopetus kouluilta oli huono juttu ja heikensi lähiliikuntamahdollisuuksia.
- Keski-Vantaa (Pakkala-Kartanonkoski-Tammisto) jää monia aikuisten palveluja vaille. Oma uimahalli alueille olisi hyvä sekä terveysasema.
- Monet palvelut edellyttävät arkisin työaikaan puhelinsoittoa jonottamalla. Hankalaa työssäkäyville ja opiskelijoille joilla arkisin virka-aikana muita sitoumuksia. Tämä ei myöskään edistä kuntalaisten tasa-arvoa palveluiden tavoitettavuudessa. Hammashoidon ajanvaraus akuuttiajan jälkeen kohtuuttoman pitkällä koska ajanvaraus ei mahdollista joustavaa varausta ja perumista, jolloin jollekulle muulle vapautuisi hoitoaika
- Fyysisen saavutettavuuden haasteet joissakin rakennuksissa
- Kiireellinen mutta ei hätätapaus lääkärille, ja kiireetön. Sama puhelinnumero terkkareiden keskitettyyn paikkaan. Jos et jaksa jobottaa, sinulle soitetaan takaisin. Takaisin soitto saman päivän aikana. Tämä ihmetyttää ja SUUTUTTAA. Miksi on edes mainittu erikseen kiireellinen ja kiireetön. kuin myön potilaat joilla omalääkäri

soittaa numeroon (jotain) Ja sitten potilaat joille ei ole omalääkäriä soittaa numeroon (jotain): Ne o täysin se ja sama vantaan keskitetty ajanvauraus.

- Puhelinpalveluissa liian pitkät jonot. Terveysthuollon palveluissa liian vähän henkilökuntaa
- Ne ihmiset kellä ei ole käytössä laitteita joilla voidaan toimia sähköisesti...heille pitää olla joku muu kanava missä asioida
- -netissä ja palvelukartoilla olevien tietojen ajan tasalla pysyminen ja päivitys (toimipisteet yms. kohteeseen ja palveluihin liittyvät lisätiedot). Koskee maankäytön palveluita liikuntapaikat, puistot jne.
- Jonottaminen, heikko saatavuus, palveluista ei tiedetä
- Kaupungin nettisivut.

Tietoa on vaikea löytää, ja kun sen löytää, tietoa saattaa olla hyvinkin suppeasti. Tai sitten tieto on hajautettu moneen eri paikkaan.

Miksi esimerkiksi nämä viheralueetiedot on erotettu toisistaan ?

- Asuminen ja ympäristö --> Kadut ja viheralueet --> Viheralueet

- Vapaa-aika --> Luonto ja ulkoilu --> Puistot ja viheralueet

Rakennusvalvonnassa ei henkilökuntaa

Puheluihin eikä sähköposteihin saa vastausta

Henkilökunta töissä asenteella ”ei kuulu mulle”

- Joukkoliikenteen kehittäminen ja parantaminen asuinalueilta keskuksiin, koulujen ja päiväkotien liikuntatilojen hyödyntäminen, jotta harrastaminen lähellä kotia olisi mahdollista, kaiken mahdollisen asioinnin sähköistäminen
- Soittaminen mahdotonta kun joudut moni valintakysymyksiä kuuntelemaan. Jonottaminen maksuttomaksi.
- Sosiaalipalvelujen saamiseksi tai edes arvioinnissa pitäisi päästä edes neuvotteluun eikä vaan että palveluohjaaja estää sosiaalipalvelujen saannin. Pitäisi päästä arviointitilaisuuteen.
- Ylästön julkinen liikenne on surkeaa. Pakottaa yksityisautoilun.
- Pysäköinti palveluita käyttäessä. Lähinnä jatkuva pelko pysäköinninvalvonnan mielivaltaisuudesta. Onko pysäköinninvalvonta asukasta varten vai toisinpäin?
- Poliisi ja nuorten kesäinen häiriköinti koulun ympäristössä
- liikenneyhteydet palvelupisteille
aukioloajat
- Puhelinajat terveystieteeseen soittaessa, samoin muihin vastaaviin palveluihin. Itsellä on tarve apuvälinepuolella (ortopedisiin jalkineihin), tunnin soittoaika on aivan liian lyhyt.
- Ruuhkat, jonot, toimimattomat keskitykset
- Toivoisin, ettei joka paikkaan tulisi omaa erillistä järjestelmää, mihin on aina uusi käyttäjätunnus ja salasana
- Julkinen liikenne kuntoon, ei kuolleita kohtia kartalle siinä uskossa että uusirata muka korvaa kaikkivertiset linjat. Sähköinen asiointi palveluihin, myös ajanvaraus lääkärille. Ja myös niille, jotka harvemmin lääkärin aikaa tarvitsevat.
- Takaisin soitto on ongelma. Pitäisi olla aikaväli tiedossa koska soittavat

- Bussilinjat kiertoajelua kun syötetään kaikki junille.
Terveysasemapaalvelut todella surkeat! Akuutissa sairaudessa pitää vaan mennä istumaan ja odotramaan, aikoja einanneta
- Lähiliikuntapaikkojen kehittämistä on tarpeen jatkaa
Verkkoasiointia tulee edistää
- Huono julkinen liikenne.
- Den svenskspråkiga småbarnspedagogiken och förskolan och skolan i aviapolis och kivistö. Tillgång till hälsovård (för långa väntetider).
- Henkilöstön riittävyys-ei chat tai internetkään (yleensä) toimi ilman ihmisiä.
Etukäteistenttaus ja toimenpiteet sen jälkeen + mahdolliset vaivojen selostukset useaan kertaan.
Tietoturva kun kaikki on netissä
- Terveysneuvonta puhelinnumeroon ei vastaa kukaan, tunnin jonotus kahtena päivänä eikä kukaan vastaa...!??Todella huono asia
- Kevyen liikenteen silta Tolkinkylästä Haltialaan
Kevyen liikenteen väylä Vantaanjoen rannalle Tolkinkylästä Tammistoon
- Koulut viestii paperilla tai Wilmassa molempia köyttäen. Siirtykää ihmeessä yhtden kanavaan.
- Terveystenhoitopalveluiden huono saatavuus.
- käytön helppous, nopeus ja selkeys
- Lääkkeet pitäisi saada ostaa mukaan terveyskeskuksen tai lääkäriaseman yhteydestä, eikä niinkuin nyt meillä Suomessa täytyy mennä eripaikasta ne ostamaan.
Apteekkien määrää pitäisi lisätä, tulisi enemmän kilpailua ja hinnat toivon mukaan laskisivat reilusti.
Kartanonkoskelle pitäisi perustaa Terveysaseman sivupiste, josta saisi hankittua nopeasti esim. lääkärintodistuksen sairauspoissaolosta. Samoin sivupiste virastoasioille.
- Puhelinpalvelu ei toimi!
- Enemmän väkeä huolehtimaan sekä puheluista, sähköposteista ja asioiden käsittelystä. Erityistä huolenaihetta tullut siitä ettei tieto kulje paikasta toiseen ja jos kulkee, niin väärään paikkaan.
- Vantaan kaupungin sivuilta on usein todella vaikeaa löytää tarvitsemaansa tietoa.
Sivujen rakenne / logiikka ei aina aukea ja tieto saattaa löytyä jostain ihan muualta kuin mitä otaksuisi. Välillä tietoa ei löydy millään, vaikka se pitäisi jonkun mukaan netissä olla.
- Kaikkien palvelujen keskittäminen suuriin yksiköihin ja näistä ehkä eniten terveys- ja sosiaalipalvelujen keskittäminen huolettaa
Aviapoliksen bussiyhteydet, miksi 612 reitti piti vaihtaa niin huonoksi ja lopulta lopettaa, vaikka käyttäjiä olisi?
Juna-asemalle liityntäpysäköinti
Pysäköinninvalvojat tarvitsevat lisäkoulutusta ja heille pitäisi olla joku pikapalvelu, johon voi laittaa viestiä väärin pysäköidyistä autoista
Kiireellisiin palveluihin kuten esimerkiksi terveysasemalle sairauden hoitoon hakeutuminen on liian vaativaa. Hoidon arvion ja lääkärille pääsyyn pitää olla

helpompi keino kuin jonottaa muiden sairaiden kanssa useita tunteja.

Omalääkärijärjestelmä ei takaa hoitoon pääsyä koska omalääkärille ei voi aina varata edes soittoaikaa.

- Puutteellisen suomen kielen osaajat eivät löydä peruspalveluihin eivätkä pysty varaamaan aikoja nykyisellä systeemeillä. NykYTEknologialla hakemukset ajanvaraukset ja muut vastaavat asiat voisi hoitaa omalla kielellään niin että lomakkeet olisi automaattisesti käännettävissä takaisin suomen kielelle tämä lisäisi pienellä vaivalla asiakkaiden omaa osallisuutta ja vähentäisi muiden palveluiden tarvetta asioiden hoitamiseksi.
Palaute jokaisesta palvelusta pitäisi voida antaa yksinkertaisesti palveluun omalla nettisivulla niin että palaute tulisi suoraan yksikön omaan käyttöön sekä rekisteröityisi kaupungin yhteiseen palaute arkistoon.
Terveysaseman lääkärille on erittäin vaikeita päästä. Akuuttitapauksessa joutuu olemaan jonossa kipeänä 4 tuntia. Kiireettömässä tapauksessa joutuu odottamaan 2 kuukautta pääsyä. Olisi otettava käyttöön ööäkärin / hoitajan etäpalvelu.
- Ilola on aivan pussinperällä, kun lasten jutut on Tikkurilassa. Lähipalvelut puuttuu kokonaan.
Mobiilipalveluita ja kaupungin verkkosivuja olisi syytä päivittää tälle vuosituhannelle.
- Terveyspalveluihin hakeutumisen vaikeus ja äärimmäisen huonot nettisivut koko kaupungilla
- parkkipaikat kortilla ja maksullisia
aikuisopiston maksut edullisimmiksi
lähiluonnon kunnioittaminen suhteessa rakentamiseen
- Monet palvelut ovat väistämättä vielä saavutettavissa vain autolla, olisi hyvä jos joukkoliikenteestä saataisiin aidosti vaihtoehtoinen tapa hoitaa edes osa asioinnista julkisilla. Jos matkalla joutuu vaihtamaan julkisen liikenteen välinettä usein, sen käyttö ei kiinnosta. Matkoihin menee kohtuuttomasti silloin aikaa.
- Ruuhkat puhelimitse olevassa ajavarauksessa, vaikka takaisinsoitto, en voi aina vastata kun puhelu tulee, olen työssä.
Ajanvarausten sekavuus/erilaisuus
Ruuhkat terv. asemilla
- Asiakkaita ei pidä odotuttaa turhaan.
Digitaaliset palvelut yhden kirjautumisen taakse.
Odotustiloissa odottaminen inhimillisemmäksi.
- Ajanvarauksesta Outlook-kalenterikutsu emailiin!
- PYSÄKÖINTI, PYSÄKÖINTI ja PYSÄKÖINTI. VANTAAN KAUPUNGIN PAKOLLINEN LAUANTAI KOULUPÄIVÄ AURINKOKIVESSÄ KAIKKI VANHEMMAT SAIVAT SAKOT, PYSÄKÖINTI AIKA EI RIITTÄNYT KOULUPÄIVÄKSI EIKÄ 300 OPPILAAN VANHEMMALLE PYSÄKÖINTIPAIKAT. PYSÄKÖINTI SAKOT OHJAAVAT KÄYNTINI Klaukkalaan, Hyvinkäälle ja Jumboon. Paikalliset yrittäjät jäävät ilman minun / perheemme rahoja. Liityntäpysäköinti ei ohjaa käyttämään julkisia kulkuneuvoja liian suppean pysäköinti ajan takia. Helpompi ja taloudellisesti halvempi ajaa omalla autolla suoraan määrän päähän.

- Kivistössä putkijäte ja sen huoltopalvelu, vain puhelimitse.
Pysäköinninvalvonnan tulisi automaattisesti valvoa kaikkia (myös kiinteistöjen alueiden) pelastusteiden pysäköintiä.
- Tieto vanhentunutta nettisivuilla (esim. palveluohjaajan vaihtuminen varhaiskasvatusalueella)
Kartat.vantaa.fi ajan tasalla mutta nettisivut eivät.
Terveyspalveluiden resurssipula, puhelimitse ei pääse läpi, nettisivut ei auta ja lähin terveysasema pitkän matkan päässä (kivistön kannalta)
- Riittävästi aikoja tarjolla, pois turha uhkakuvat "vääristä " asiakkaista. Palvelun pitää pelata paremmin.
Harva esimies ottaa vastuun oman tonttinsa hoidosta! Tulospalkkio vain niille esimiehille, kenen alueella on oikeasti asiat hoidettu ja työntekijät tyytyväisiä.
Alueiden väliset erot huomioitava.
- kivistön alueelle omat palvelut
- Liikuntapaikkoihin täytyy päästä julkisilla esim. Petikko, lastenvaunuillaliikkuvien täytyy päästä liikkumaan kävelytietä turvallisesti myös liikuntapaikkoihin ja puistoihin
- Terveyspalvelujen saavutettavuus puhelimitse (samat vastaajat neuvonnassa).
- Kaupungin terveydenhuollosta tai hammashoidosta varattuja aikoja ei tietääkseni näe verkosta sellaisenaan mistään, vaan jos haluaa saada listan omista varatuista ajoistaan, täytyy soittaa epäkäytännölliseen puhelinpalveluun.
- Terveysneuvonta ja ajanvaraus
Uimahallit
Joukkoliikenne
- Puhelin palvelut liian ruuhkaisia. Tavoittevuus onneton. Takaisin soitto palmut kuntoon. Matalan kynnyksen liikuntapalvelujen lisääminen. /= Satsaus myös nuoriin.
- Täytyisi saada systeemi jossa lääkärit voisivat tehdä kotikäyntejä
- Päivähoito- ja liikuntapaikat huolettaa
- Terveyspalvelujen sekavat ajanvarauskäytännöt ja jonotuskäytännöt. Netin kautta ei näe edes jonotusaikoja.
- Aikojen varaaminen toimivaksi (tietoliikenne). Joukkoliikenne toimivammaksi; enemmän linjoja, vuorovälejä tiuhemmiksi. Koulumatkojen turvallisuus?
- Julkisen liikenteen lakkauttaminen vaikka ennen Kehärataa luvattiin sukkulabusseja asemalle, nyt kaikki julkinen liikenne on lakkautettu ja ainoa keino liikkua on oma auto.
- Korso kaipaa kipeästi kunnolla auki olevaa uimahallia ja pitkää kävelylenkkiä jossa olisi ylä ja alamäkiä. Tällainen olisi toteutettavissa Metsolaan. Leppäkorven junaseisake olisi aika saada käyttöön.
- Eniten huolettaa uimahallien vähyys
Jäähallien vähyys
Toiveena Helsingin puolella olevan Sipoon Koirametsän tyyppinen iso koirien ulkoilualue.
- Pitkä jono hammaslääkärille ja omalääkärille.

- Korsoon uimahalli, Sokevan vieressä, kuplahallia vastapäätä pellolla erinomainen paikka, hyvät liikenneyhteydet, parempi kuin Elmo
Korsoon enemmän Aikuisopiston kursseja
Korson terveysasemalle enemmän lääkäreitä
- Jonotusajat liian pitkiä.
Ammattitaitoista henkilökuntaa lisää terveyskeskuksiin.
Palvelut huonojen julkisten liikenneyhteyksien päässä.
Rajoitetut puhelinajat ja järjestelmien toimimattomuus hankaloittavat asiakkaan elämää. Sähköiset palvelut eivät välttämättä sovi kaikille tai ne eivät ole riittävän selkeitä.
- nuorisotoiminta, vapaa ajan liikunta ja terveyspalvelut
- Luotettavat viranhaltijat; Jos asioi julkisen vallan edustajien kanssa pitäisi pystyä luottamaan ihmisiin. Näin ei ole kiinteistövirastolla, jossa valehtelua on arkipäivää
2. Asuinympäristön turvallisuus ja siisteys, lumen auraaminen, hiekotus ja katujen puhtaanapito riippumatta siitä missä päin Vantaata asuu ja liikkuu. Näin ei ole tällä hetkellä
3. Hallinnon purku; ilmeisesti liian paljon viranhaltijoita/työntekijöitä - Siinä huolimatta kaupunki ei saa mitään aikaan
- Att jag inte vet vart jag skall vända mig i vilket ärende.
Att jag inte får service på svenska.
Att det går oskäligt med tid då jag letar mig fram på nätet.
- Pirstaloituneet sijainnit, paranevat, kun kaupungin toimitila rakentuu, parannusehdotus yhteen koottu neuvontapiste, jossa kaupungin toimien todellisia tuntijoita töissä, yhden luukun periaate.
- Terveyspalvelut
- Puhelinajat esim ajanvaraukseen ovat pitkiä - nettivaraus on nopeaa ja kätevää.
- Terveyspalvelut
Ympäristöasiat
Pitkät jonot
Hankalat aukioloajat työssäkäyville
Lähipalvelujen harveneminen
Hämeenkylässä alueen koulutilanne on huononee, jos Tuomela ei säily kouluna.
Bussilinjoja tulee lisätä palvelemaan koululaisia.
Vanhoja nettisivuja
Pyrkimys täydellisyyteen
Hajanaisuus
- Vantaan kaupungin nettisivut ovat todella sekavat ja vie aikaa etsiä niistä tarvitsemiaan kohtia. Ehdottomasti tarvitsisivat parannusta.
2. Espoon kaupungilla on sekä Espoon tiedotuslehti että liikuntapalveluiden tiedotuslehti erittäin luettavia ja tietoja hyvin kokoavia. Vantaalle toivoisin samanlaisia.
- -palveluverkon harventuminen
-verkkopalveluiden toimivuus
-palveluiden ruuhkautuminen

- joukkoliikenne pientaloasutusalueella esim. Vierumäki
sama myös bussiyhteys Helsinkiin, ei ole kaikilla alueilla. Pitäisi saada takaisin
- Kivistön yläkoulu puuttuu. Kivistössä ei kirjastoa, muutenkin surkeat palvelut.
- Ei järkevää kulkuyhteyttä --> monta vaihtoa ja pitkäksi venyvä matka-aika, puhelinalvelujen ruuhkaisuus (takaisinsoittopalvelu kaikkiin käyttöön!)
- Korso-Koivukylän alueelle pitäisi saada pikaisesti uimahalli.
Korson terveysaseman ajanvaraus toimivaksi.
Maarukassa bussin 735 poistumispäätelysajalle laiturilla, liukkaalla keliä bussista poistuminen korkealta liukkaalle on hankalaa ja vaarallista varsinkin vanhuksille ja pienten lasten kanssa liikkuville.
- Lääkäriaikojen vähäisyys. Liian pitkät odotusajat
- Lukioita eikä terveydenhoitoa ei lainkaan Aviapoliksen tienoilla, ulkoilureitit puuttuvat vaikka yleiskaavassa, alue maksaa verot, mutta ei saa palveluita.
- Kaikille saman arvoista palvelua, huomioiden myös vanhukset, kaikki eivät osaa tai pysty käyttämään nettiä, joten puhelimitse tulee olla myös tavoitettavuus ei puhelinaikoja.
- Aukioloajat myös klo 16 jälkeen.
Joukkoliikenteen pokittaislinjat ovat hitaita tai monta vaihtoa.
- Terveyskeskusten päivystyksen jonot ovat liian pitkiä.
- monimutkainen organisaatio, tietojen löytäminen - vaikea tietää oikeita termejä, hakusanoja
Kaupunki maantieteellisesti ja organisaatioltaan hajanainen ja myös julkiset liikenneyhteydet heikot muualla kuin muutaman keskuspuiston lähiympäristössä
- Puheluihin/vaihteisiin asiakaspalveluun tarkkoja henkilöitä jotka osaavat asiansa, usein yhdistetään väärin. Jonotus vaihteeseen kestää liian kauan.
Itse olen asiakaspalvelussa, mutta teille ei pääse edes läpi pahimpina aikoina
- Riittävästi hlökuntaa vastaamassa
- Dagherksamhet/träffpunkter för personer som t ex pga sjukdom blir utanför arbetslivet (patientskada, långvarigt sjukskriven).
Hälsovårdens läkarmottagning. Idag omöjligt att få läkartid vid behov som inte direkt är akutmottagnings ärende. Kan inte behöva vänta en månad.
Information och service för långvarigt sjuklediga. Idag är det ingen på sjukhuset som styr/ger information om vilken hjälp som finns tillgänglig utan man måste själv leta fram allt.
- Dixi har jättedyra parkeringsplatser och alla har inte möjlighet att lämna bilen långt ifrån för att komma dit.
- Viime aikoina on alkanut tuntua siltä, että Vantaalla säästetään jo liikaa monesta asiasta. Säästäminen on tärkeää, mutta liika on kuitenkin liikaa.
- Joukkoliikenneverkon huononnuksella ja vuorovälien kasvattaminen. lastenpalvelut siirretään kauas, esim. leikkipuistoon ei pääse kuin autolla lasten kanssa. Yleisiä liikuntapaikkoja nuorille ja lapsille ei ole (esim. jalkapallokentät on varattu vuoroja täyteen).
- Jonotusaika lääkärille yli kuukausi
Ei pääse fysioterapiaan, kun vaiva alkanut. Annetaan pino esitteitä ja sanotaan, että

tee nämä. Ei yli 60-vuotias, joka ei ole harrastanut liikuntaa, osaa niitä itse tehdä ilman minkäänlaista ohjausta. Jono fysioterapiaan lääkärin mukaan 4kk. Kuka jonoon pääsee?

Virka-aika ulotettava pariin arki-iltaankin ja yhteen lauuantaihin edes - virkamiehet tälle vuosituhannelle palveluineen!

- Puhelimella ei saa ketään kiinni
Ei tiedoteta miten yhteyden saa
Pitäisi olla mahdollisuus myös ihmisen kanssa keskusteluun
- Mobiilipalvelut eivät toimi syystä tai siitä toisesta
Kuntalaisia tulisi nimenomaan PALVELLA tilanne huomioiden eikä heittää kaikkea bitteinä avaruuteen, jonka jälkeen kohautetaan olkapäitä - ei vai toiminut
Huomioida palvelujen saatavuus, esim sähkökatkot ja tietotekniikan haavoittuvuus
- Puhelimella ei pääse läpi terveysasemalle. Sähköinen ajanvaraus olisi parempi.
- Jos olen tyytyväinen johonkin palveluun niin milloin se karsitaan.
Joukkoliikenneyhteydet Itä-Vantaalla ovat hitaita, silti monet palvelut edellyttävät sitä tai omaa autoa.
Voisiko olla enemmän yhteistoimintaa naapurikaupunkien kanssa, ainakin lähellä rajaa olevien alueiden osalta?
- Kaikilla ei ole tietokoneita/osaamista tietokoneiden käytöstä/varaa ostaa laite tai tietoliikenneyhteys, mutta palvelut viedään verkkoon. Palvelua kehittäessä pitäisi muistaa palvelun saatavuus myös ilman verkkoa
- 2. Henkilökuntaa lisää
- 3. SOTE kauhistuttaa.
- Lääkäriin ei pääse vaikka oireet vaatisi tarkistusta. Leikkipuistojen kunnossa pito huonoa.
- Luotettavia viranhaltijoita. Aluearkkitehti x.x:lle seuraaja nopeasti!! Nykyinen aluearkkitehti ei ole rehellinen, pyrkii vain edistämään omaa urakehitystä ja valehtelee kuntalaisille (ja luottamushenkilöille). Näinkö toimii kuntademokratia Vantaalla? Viranhaltijat pitäisi olla kuntalaisten palvelijoita - ei päinvastoin kuten nyt.
2. Asukasdemokratian kehittäminen, kuntalaisten kuuleminen
3. Palvelutuotannon yksityistäminen; saadaan lisää kilpailua, parempaa laatua ja hintakin pysyy hallinnassa. yksityiset toiminnot ainakin sote ja päiväkotitoimintaan.
- Hammashoitoon oääsy. Tk palvelut toimivat ainakin Korsossa erittäin hyvin.
- Pitkät matkat hammaslääkäriin, ei uimahallia, ulkoilu alueiden valottomuus iltaisin
- Jonotus ajat pitkiä, esim perheneuvolaan
- Bussiliikenne kouluihin paremmaksi esim. Ruusuvuori, korso, sotunki, mikkola
- Terveystieteiden palveluiden saavutettavuus melko huono varsinkin jos lääkärille aikaa tarvitsee. Mutta tämä nyt ongelma kaikkialla..
- Lastenvalvojalle ja lasten puheterapiaan 30min jonotus linjoilla ajanvarauksessa
- Vantaa on isojen etäisyyksien kaupunki/kunta. Nykyinen parkkipaikkapolitiikka on kestänyt, eikä se houkuttele alueelle uusia asukkaita. Autoa tarvitaan asiointiin ja palveluiden äärelle kulkemiseksi. Esimerkkinä tällaisesta alueesta Keimolanmäki/Kivistö. Ehdotan pysäköintimahdollisuuksien reilua lisäämistä

kadunvarsille, sekä asukaspysäköintijärjestelmän käyttöönottoa (kuten Helsingissä).

2. Palveluiden aukiolo. Työssäkävälle mahdollon yhtälö. Virka-ajan aukioloista voisi siirtyä esim 10-18 aukioloon, näin myös työssäkävät ehtivät asioimaan paremmin, ilman että virkailijan työpäivä muuttuisi kohtuuttomasti.

3. Opasteet palveluiden äärelle. On vaikea käyttää palveluita, jos ei tiedä mistä ne löytyvät. Selkeät kyltit, opastukset, kulkusuunnan nuolet, palvelukartat/taulut jne jokaiselle palvelulle ovat todella tarpeen. Sekä koottu yhteinen paikka kaikkien upeiden Vantaan tarjoamien palveluiden käyttämiseksi, nyt en edes tiedä mitä kaikkea on.

- Palveluista voisi kertoa kaikille. Suurinta osaa en ole koskaan käyttänyt, vaikka asunut vantaalla aina.
- Henkilökuntaa lisää sosteriin, liian vähän henkilökuntaa, näkyy pitkinä jonoina terveysasemilla, suun terveydenhuollossa, fysioterapiassa.
Palveluiden laatu hyvää ja ammattitaitoista, mutta jonottaa joutuu usein kohtuuttoman pitkään
- Uintimahdollisuudet Korsossa -) uusi uimahalli Korson ensi-illassa, ei mikään hätäversio vaan oikea uimahalli palveluineen.
Jäähallin puute Korsossa
Asukastilat Korsossa
- Miten vanhukset ja muut nettiriippumattomat selviytyvät digitaalisista palveluista
Vanhukset tarvitsevat mahdollisuuden henkilökohtaiseen palveluun. Heillä usein ei ole sähköisiä kykyjä.
- Palvelujen heikkeneminen ja etääntyminen kuntalaisista
- Tiettyjen palveluiden "karkaaminen" muualle (ei välttämättä kaupungin palveluita) kuten pankit, verotoimisto jne...
- Virka-aika pitäisi jo olla historiaa. Palvelutarjontaa pitäisi olla myös viikonloppuisin ja iltaisin (vaikka 1xvko).
- Terveyskeskukseen Hakunilan alue ei puhelimella oikein onnistu ajanvaraaminen.
Vaatii pitkää pinnaa odotus. Terveyskeskuksen palveluun enemmän suomenkielisiä lääkäreitä.
- Demokraattia vaikutusmahdollisuuksia lisäävä
2. Kuntalaisten kuuntelemista.
3. Aluearkkitehti x:n vaihtamista; olisi tärkeää luottaa viranhaltijoihin.
- Att hitta det man söker bland all information!
Långa väntetider!
Att förstå den information man får!
- Osa palveluista sijaitsee vain Tikkurilassa, ei Hakunilassa, terveyskeskuksen yhteydenotoista huono informointi
- Käytän tietokoneita, minulla ei ole tulostinta vähäisen tarpeen vuoksi, olen käyttänyt kirjaston palveluja tulostamiseen ja kopiontiin muutaman kerran vuodessa, nyt nämä palvelut lopetetaan vastaisuudessa joudun käyttämään useita busseja palvelua saadakseni

Ryhmiteltynä ja yhdisteltynä yleisimmät maininnat:

Taustatiedot

	Kotikuntasi nimi	
Vantaa	97%	
Helsinki	1%	
Espoo	1%	
Jokin muu, mikä?	1%	
Avoimet vastaukset: Jokin muu, mikä?		
- Mäntsälä		
- Kerava		
- Hyvinkää		
- Riihimäki		
- Kerava		

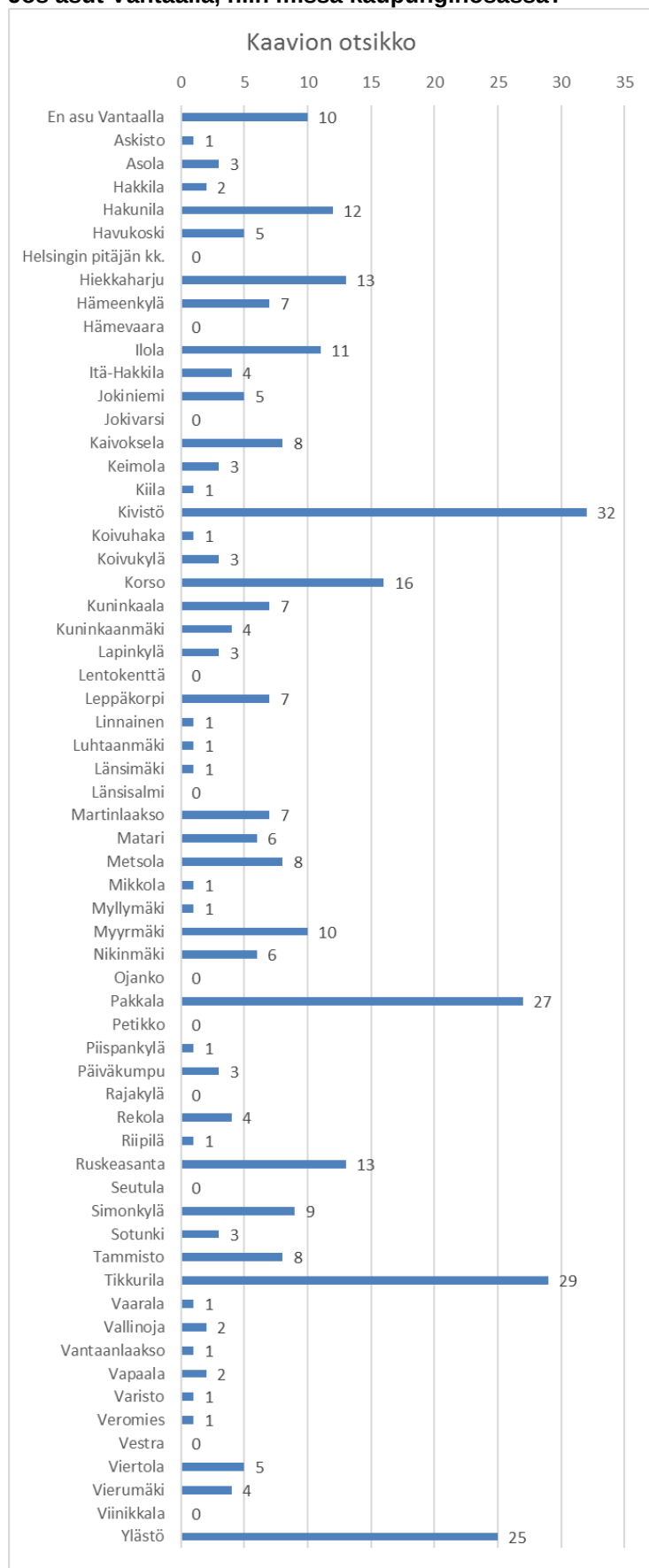
Mikä on ikäsi?	
Alle 25	4%
25-39	26%
40-54	39%
55-64	16%
65+	15%

Mikä on sukupuolesi?	
Nainen	73%
Mies	27%
Jokin muu	1%

Mikä on nykyinen perhemuotosi?			
Yksin asuva	20%		
Pariskunta	32%		
Yhden huoltajan lapsiperhe	5%		
Kahden huoltajan lapsiperhe	39%		
Asun vanhempieni kanssa	2%		
Muu, mikä?	2%		
Avoimet vastaukset: Muu, mikä?			
- Avoliitto			
- Kaksi huoltajaa ja kuusi lasta			
- uusioperhe			
- kotona			
- vuoroviikkovanhempi - lisätäkää tämä kyselyyn jatkossa!			
- pariskunta ja aikuinen lapsi			

Jos taloudessanne asuu lapsia, minkä ikäisiä he ovat?					
0-6	44%				
7-12	40%				
13-15	31%				
16-17	19%				
18+	22%				

Jos asut Vantaalla, niin missä kaupunginosassa?

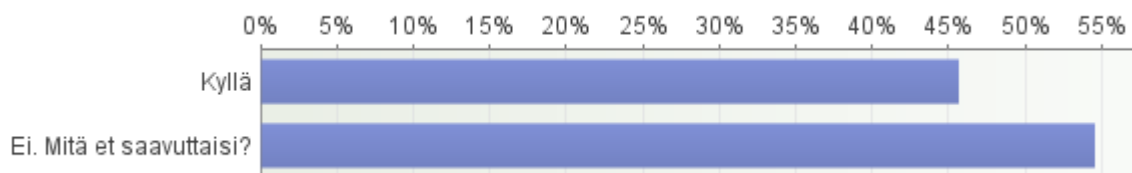

Onko taloudessanne autoa?	
Ei	18%
1 auto	51%
2 autoa tai useampia	31%

Mitä kulkuvälinettä käytät pääasiallisesti eri matkoihin liikkeessäsi lähiseudulla?						
	Joukkoliikennettä	Autoa	Polkupyörää	Kuljen jalkaisin	Muu kulkuväline	Yhteensä
Opiskelu- tai työmatkat	39%	48%	7%	5%	1%	290
Harrastus- ja ja vapaa-ajanmatkat	24%	61%	7%	7%	1%	327
Ostos- ja asiointimatkat	16%	67%	4%	12%	1%	329
Yhteensä	26%	59%	6%	8%	1%	946

Onko/olisiko sinulla ilman autoa saavutettavissa useimmin tarvitsemasi palvelut?

Vastaajien määrä: 325

Avoimet vastaukset: Ei. Mitä et saavuttaisi?

- Ilta- ja viikonloppumenoihin (harrastukset, kyläilyt, ostokset jne.) ei yleensä pääse ilman autoa järkevästi.
- Lapsen harrastuspalveluja
- Kaupassa käynti, kaukana kannettavaksi.
- Kaupat, julkiset palvelut. Ainoastaan Helsinkiin pääsee järkevässä ajassa,
- Ruokakauppaa. Melkein mitään.
- Työmatka, terveyspalvelut, ruokaostokset
- En ehtisi harrastuksiin työpäivän jälkeen.
- Monet Vantaan sisäiset palvelut ja isommat kauppakeskukset ja erityisliikkeet ovat huonosti tavoitettavia ilman autoa.
- Terveysasema ja uimahalli
- Egentligen inte till någon.
- Invalid är totalt beroende av min bil
- esim. uimahalli, terveyskeskus
- Omaa hiljaista ja rauhallista oloa.
- Harrastus- sekä ostospaikkoja
- på storuppköp i Jumbo
- Työmatka julkisilla tolkkutoman pitkä.
- Suurin osa palveluista Vantaalla on niin metsässä ettei niihin pääse ilman autoa, tai pääsee jos jaksat istua eri joukkoliikennevälineissä tunnin ajan
- Harrastuksia on vaikea toteuttaa ilman autoa
- Arkinen asiointi olisi julkisilla toki mahdollista mutta huomattavasti hankalampaa useimpien peruspalveluiden osalta.
- Harrastuksia

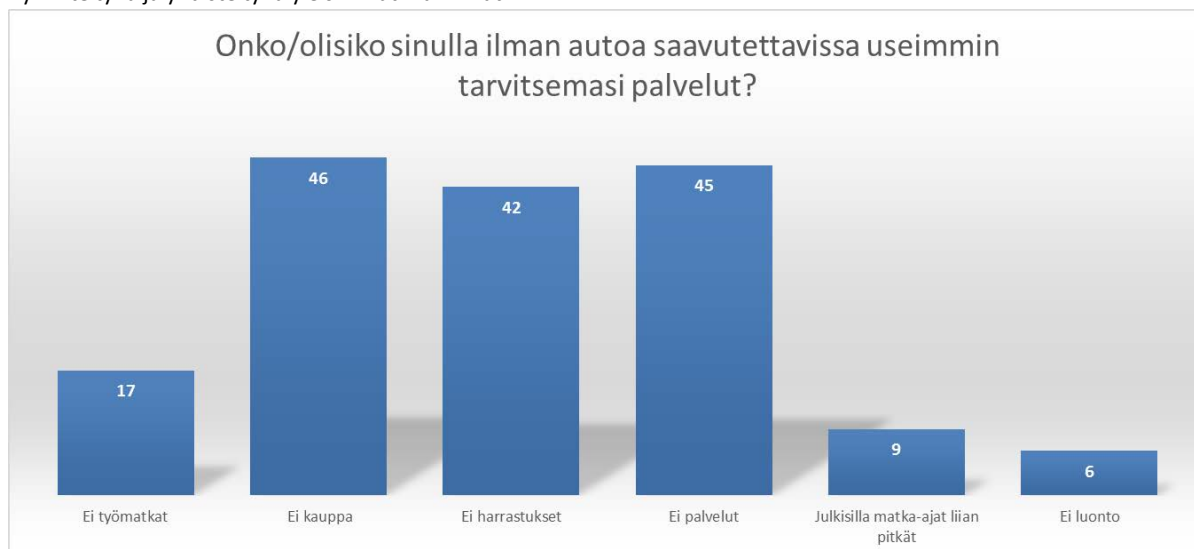
- Vain lähikauppa on Ylästössä
- Joustavuutta ja mukavuutta kulkemiseen. Työ, harrastukset ja sosiaaliset suhteet ovat automatkan päässä.
- Kaupungin liikuntapalvelut ovat huonosti saavutettavissa julkisilla
- Hautausmaat
- Mitään palveluita järkevästi
- Esim kaupungin jumppapaikat kaukana ja bussit ei kulje tarvittavaan aikaan.
- Kaupassa käynti vaikeutuisi, pitäisi kulkea jokainen kauppamatka bussiaikatulujen kanssa.
- En pääsisi juuri mihinkään järkevästi ilman autoa
- Ylästön palvelut rajautuvat kouluun ja päiväkotiin. Ylästön hammashoitola hieno asia, mutta ajan saa useimmiten muihin yksiköihin.
- Käytännössä mahdoton käyttää julkista työmatkaan - autolla 30 min ja julkisilla väh. 90 min / suunta
- työpaikka
- harrastuspaikkoja
- Autottomuus ja huonot julkiset yhteydet vaikeuttavat montaa asiaa, esim. jätteiden lajittelupisteisiin metallin, lasin, pahvin toimittamista. Bussipysäkeillä odotellaan raskaiden kantamusten ksnssa, koska Ruskeasannassa ei luonnollisestikaan ole kuin paperinkeräyspiste. Suututtaa, että kaikki suunnitellaan yksityisautoilijoiden ehdoilla. Lasin, metallin ja kartongin keräyspisteet esim. Mistelin päiväkodin parkkialueen yhteyteen, tilaa on!
- Terveysasemalle Rekolasta Koivukylään kestää pitempään kuin kävellessä. Kuumeessa ei voi kävellä. Sitäpaitsi terveysasemapalvelut on todella surkeita
- Uimahalli
- Kauppa, kirjasto, terveyspalvelut, päiväkoti.. liki kaikki muut palvelut paitsi lähileikkipuisto.
- työpaikalle vaikeutuisi matka huomattavasti, 3 tuntiin päivässä
- Till Dickursby t.ex går det inte bussar mera raka vägen då buss nr 611 ändrades. Samma att ta buss in till Helsingfors är hopplöst.
- Esim.avantouinti Kuusijärvellä ja Hakunilan uimahalli-pääsen niihin kyllä julkisilla mutta varsinkin talvisin odottelu ja kulkeminen on hankalaa, vie aikaa aivan liian kauan jotta palvelua voisi käyttää.
- Kirjasto, terveysasema, posti, pankki, hsl lipun osto
- Ulkoilupaidat, uimahalli
- Aika ei riitä, bussilla kyllä pääsisi
- Tikkurilassa sijaitsevat ovat hankalan matkan takana
- En mitään. Auto välttämätön.
- Kuusijärveä. Kehärata pilasi muutaman hyvän bussilinjan. Kuinka luulette, että ihmiset kävelevät 0.9 km asemalle?? Vanhat ja huonojalkaiset, pyörätuolilla liikkuvat??
- Luonnon uimapaikka, bussilinja lopetettiin
- Ostoksia tulee lapsiperheessä niin paljon, että niitä on mahdoton kantaa.
- Yhtään mitään, ei ole paikallista bussiliikennettä kuin päivällä muutama vuoro radalle.
- Lähes kaikkialle oma auto pakollinen, jo bussipysäkille on lasten kanssa pitkä matka

- Töihin en pääse kunnolla, vaikka työpaikka on aika lähellä, lasten kanssa terkkarille menee bussilla tolkkuttoman kauan aikaa, vanhempien luokse meno on vaikeaa ja kestää kauan, koska bussilinjat huononi.
- Ostos- ja asiointimatkat
- Mitään ei ole saavutettavissa järkevästi. Ei olisi autoa, jos ei olisi pakko. Julkinen liikenne surkea.
- Työpaikka
- liikuntaharrastukset / monta kulkuneuvoa
- Saavuttaisin kyllä, mutta aikaa menisi matkoihin liikaa.
- poikittaisliikennettä, liian hankalaa/hidasta
- esim. lasten oikomishoidot eri toimipisteissä ja yleensä työ-/koulupäivän aikana
- tervey ja asioiti
- Työpaikka, lasten harrastukset, isot kaupat
- En saavuttaisi mitään!! En saavuttaisi mm. yläastetta, lukiota, terveysasemaa, uimahallia, uimapaikkoja, liikuntapaikkoja, lupa- yms. viranomaispalveluja, ... ei mitään! Palvelut ovat Kivistöstä kovin kaukana eikä julkinen liikenne tue näille pääsyä lainkaan esim. järkevällä vuorovälillä tai vaihdottomilla yhteyksillä. Auto tai pari on must!
- Työmatkaa HYVINKÄÄLLE, Perheen suurempia ostoksia automarkettiin 4-5 kassillista tavaraa ja paperipaalit,
- Päivittäishankintoja, Kivistön myymälätarjonta on olematon.
- Koska kivistössä ei ole muita palveluita kuin neuvola. Lähin päiväkoti on täynnä, joten kuljettamiseen tarvitaan auto
- Työ on liikkuvaa, joten hoidan asiat matkalla
- Vi bor på landsbygden. Kollektivtrafik kan användas ibland, men intervallerna är långa.
- Uimahallia
- Juuri mitäänNikinmäessä todella huonot liikeyhteydet
- Korson uimahalli
- Poikittainen joukkoliikenne vantaan sisällä ! Esim Tammisto-myyrmäki !
- Harrastukset
- Perheen siirtymiset ei onnistu aina bussilla
- Kolmen lapsen kanssa harvaan liikennöivä joukkoliikenne ei ole juuri nyt vaihtoehto
- Kuusijärvi. Fazerila.
- Julkinen liikenne lakkautettu
- lähikauppa, uimahalli
- Lasten ja omia urheiluharrastuksia
- Liian hidasta kulkea julkisilla.
- Liikunta- ja ulkoilupalveluita
- Uimahalli
- Päiväkoti, ruokakauppa. Työmatkan pituus 1h yhteen suuntaan, ilman lapsen kuljettamista päiväkotiin.
- Hypermaketteihin pääsy suurille ruokaostoksille

- Bussi Helsinkiin töihin menee liian harvoilla väleillä. Lapsen koululle bussiyhteys vain kerran tunnissa
- Uimahalliin pääsee kyllä ilman autoa, mutta aikaa siihen menee liian kauan kuten useimpiin muihinkin liikuntapaikkoihin. Jos minulla olisi ajokortti tai uimahalli olisi kohtuullisen matkan päässä, kävisin huomattavasti useammin uimassa.
- välimatkat ovat liian pitkät joukkoliikenteellä kulkiessa
- Bussipysäkille on 700m ja välissä korkea mäki, ilman autoa en saisi painavia ostoksia kotiin
- En mitään
- En juuri mitään helposti.
- Ajallisesti hidas käyttää julkisia
- En saisi tavaroita kotiin
- Edullisemmat päivittäistavarakaupat
- Tikkurilan palveluita, mm. terveyskeskus, jäähalli
- parantamalla joukkoliikennettä
- Auto tarvitaan, kun Kivistössä ei ole palveluita. Bussien aikataulut eivät pidä.
- Kauppa, kirjasto, uimahalli, asiointi...kaikki. Kivistössä ei mitään
- Työmatkat päivisin 10-100km
- Pitkä matka päiväkotiin, lisäksi sinne ei mene meiltä suoraa yhteyttä julkisilla liikennevälineillä
- En pääsisi harrastuksiini ilman matkakorttia
- Kauppareissut
- Terveystarkastus, liikuntahallit, toisen asteen koulutus, lukio, työväenopisto, kulttuuripalvelut, ladut, ulkoilureitit, uimapaikat, asukastilat, kaupat, hammashuolto,
- Ostosmatkoillausein käytettävä autoa, kun kunnon kaupat ovat niin kaukana. Harrastuksiin käytän autoa, pyörää tai kävelen, mutta kysely ei anna kuin yhden vaihtoehdon mikä ei ole hyvä
- Vapaa-ajanmatkat
- jätteen keräyspisteitä, kauppia isompia ostoksia varten
- ei pankkia, ei kirjastoa, ei uimahallia, ei yksinkertaisesti vielä juuri mitään mihin pääsisi kävellen
- kuntosali, apteekki ym. aika kaukana
- Päiväkotiin ei pääse julkisilla, lasten kanssa matka on liian pitkä muuten liikkua. Muut palvelut tavoitettavissa busilla, mutta bussiin harvoin mahtuu rattaiden kanssa kyytiin (on niin täynnä)
- huonot bussiyhteydet
- Ruokaostokset, ei jaksa kantaa, sormet nilvelrikkoiset
- lukematonta määrää. Ihan aukioloajasta ja ajankäytöstä.
- lähes kaikkien palveluiden saavutettavuus vaikeutuisi merkittävästi
- Harrastus/vapaa-ajanmatkat
- Joukkoliikenne ei enää palvele asukkaita. Kaupassakäynti vaikeutuisi
- Frisbeegolfin harrastaminen on Länsivantaalla lähiharjoituspaikkojen puutteesta johtuen erttään haastavaa ilman autoa.
- Tai siis kyllä, koska onneksi en tarvitse paljon palveluita. Muutoin en.

- Ruokakaupat
- Harrastukset, kuten hiihto.
- Matkan ajallinen kesto olisi paljon pidempi joukkoliikenteellä jne
- Terveysasema on aika kaukana.
- vain pieni lähikauppa saavutettavissa ilman autoa, muut liian kaukana ja bussiyhteyksien huonontumisen vuoksi toivotonta
- Harrastuksia
- Uimahalli, jäähalli
- Harrastus ja ostos
- tikkurilaan pitää tulla
- saavutettavissa kyllä, mutta veisi paljon aikaa
- En juuri mitään, bussi metsolasta korsoon päin kulkee ensin pitkän lenkin joten sen pysäkillätuloaika on vain karkea arvio
- Liikuntakyky heikko
- Hammaslääkäri jos Myyrmäessä, kuusijärven ulkoilu alue, Sipoon korven kansallispuisto
- Työpaikka Helsingissä veisi paljon aikaa matkat
- Koulu, työ
- Harrastukset ja työ
- mitään, sillä Keimolanmäestä on matkaa jokasuuntaan jäätävä määrä
- En pääse busseilla liikkumaan ostoksien kanssa tai suuremman tavaran kanssa. Enkä pääse ajoissa tammistoon tikkurilasta.
- Till butiken för större matinköp, till sommarstugan
- Taitaisi jäädä palvelut kaikinensa käyttämättä. Ehkä kirjastoon pyöräilisin kerran kuussa - Nikinmäestä Korsoon on muuten HUONOT pyöräilytiet ja opastukset.
- Julkinen joukkoliikennettä pitäisi saada pienituloisille halvemmaksi edes puoleen hintaan.
- työpaikkaa, lasten harrastuksia,
- Bussi kulkee nykyään todella huonosti. Esim.jumboon pääsee 7minuutissa bussilla 572, mutta vain arkisin ja klo.19 aikaan lähtee viimeinen bussi. Emme siis ehdi töiden jälkeen kuin yhdensuuntaisen matkan asioille. Tikkurilan kautta kiertäessä 10min matka pitenee kauppakassien kanssa kävelyineen 40minuuttiin. Ei kiva, jää helposti käymättä.

Ryhmiteltynä ja yhdisteltynä yleisimmät maininnat:

Kuinka tärkeäksi koit mahdollisuuden vaikuttaa tämän kyselyn avulla?

Vastaajien määrä: 156

- Hyvä, kun kerätään palautetta. Toivottavasti annettu palaute myös oikeasti huomioidaan palvelujen suunnittelussa!
- Ihan OK kysely.
- Hyvä yritys - tuloksia odotellaan ;-)
- Tärkeätä
- Hyvä jos vaikuttaa.
- Tärkeä.
- Tärkeää, mutta tuskin vaikuttaa mihinkään. minun kohdalla suurimmat ongelmat on kun ei meinaa päästä hammaslääkäriin tai ns normaalille.
- Ihan kiva, että kysyitte:)
- Erittäin tärkeää.
- En usko, että vaikuttaa mihinkään. Pysin esim. aikuisopiston liikuntatuntien lopettamiseen vaikuttamaan aikoinaan. Ei auttanut. Eikä tilalle tullut yhtään mitään.
- Erittäin tärkeäksi, mutta parempi olisi nähdä myös todellisuudessa näiden kyselyiden tuloksia.
- Ihan ok
- En juurikaan koska en usko sen merkitsevän juuri mitään.
- viktigt!
- hyvä että kaupunki ottaa kansalaiset mukaan kehittämiseen....toivottavasti näistä kyselyistä on myös hyötyä meille eikä tämä jää ns . sanahelinäksi
Hienoa jos Vantaa oikeasti arvostaa ja kuuntelee asukkaitaan koska meidän verorahoilla tätä toimintaa pyöritetään.
Katsotaan mitä uusi kaupunginjohtaja saa aikaan
- Tärkeäksi - Vantaalla on jotkin alueet tuntuvat olevan unohdettu
- Ihan.

- Vantaan kaupungin päättäjänä en kovinkaan tärkeäksi. Vaikka en käytä suurinta osaa kaupungin palveluista, saan niiden toimivuudesta kaupunkilaisilta monipuolista palautetta ja usein.
- Tiedän, että tämä on vain sanahelinää ja mikään ei muutu. Vantaalla on ihmisiä töissä, joita ei yksi asukas kiinnosta pätkääkään. Oman edun tavoittelijoita suurin osa.
- Jos tällä oikeasti voi vaikuttaa niin ihan hyvä.
- Tämä kysely on aivan turha kukaan ei näitä vastauksia noteeraa millään tavalla.
- Aika vähäiseksi. Tällä hetkellä en tarvitse paljon kaupungin palveluja ja mitä olisin tarvinnut (lääkäri ja sosiaalipalvelut) en ole niitä saanut.
- Vähän tärkeäksi
- Kiitos kyselystä, ilman palautetta asiat tuskin muuttuvat :)
- Tärkeä. Tosin en usko vaikuttavan bussin nopeutumiseen
- "sinisilmäinen puoleni" kokee asian erittäin tärkeäksi, mutta realistinen puoleni kokee todella skeptisesti, että onko mielipiteelläni suurtakaan merkitystä.
- melko
- Katsotaan, näkyykö muutosta mihinkään suuntaan.
- Toivon että on vaikutusta siksi vastasin eli erittäin tärkeää
- Asuinalueistasta puuttui Kartanonkoski. Tammiston, Ylästön ja Helsingin pitäjän kk:n väliltä piti arpoa.
- Erittäin tärkeäksi.
- Erittäin
- Hyvä että kysytään. Jokaisen pitäisi täyttää tämä
- Todella
- Hyvä, että kysytään. Raideliikenneinvestoinnit voidaan unohtaa taloudellisesti kannattamattomina ja panostaa nykyaikaiseen linja-autoliikenteeseen vaihtoehtoisilla energiamuodoilla. Säästyy rahaa ja ympäristöä!
- Erittäin tärkeänä, toivottavasti tämä otetaan huomioon
- Sopivasti
- Tuskin mikään tulee muuttumaan.
- On tärkeää päästä vaikuttamaan.
- Erittäin tärkeäksi
- Tästä kyselyn vikalta sivulta puuttui asuinalueeni kokonaan, eli Kartanonkoski. Laitoin Pakkalan, joka on lähimpänä. Ei näillä kuitenkaan mihinkään voi vaikuttaa, nähty on.
- Tämä on erittäin tärkeää. palveluita pitää kehittää ja nykYTEknologiaa pitää hyödyntää
- Tärkeä. Haluan vaikuttaa kunnallisten terveyspalveluiden savutettavuuteen.
- Mikäli tulokset johtavat johonkin, niin erittäin tärkeäksi.
- Hyvä mahdollisuus vaikuttaa, vaikka todennäköisesti kokemuksia vähätellään. Kuitenkin suunnittelemme muuttoa pois ensinnäkin Ilolasta, mutta myös Vantaalta, koska emme ole tyytyväisiä arjen logistiikkaan.
- Todella tärkeänä.
- tärkeää 10.
- Erittäin tärkeänä
- Sai listattua pääasiallisia epäkohtia.

- Todella tärkeä, että meiltä kansalaisilta/kuntalaisilta kysytään. Toivottavasti kysen tulokset saadaan myös näkyville!
- Syytä olisi saada heidän ääni kuuluviin jotka tuottaa veroina rahaa Kaupungin kassaan. Epäoikeuden mukaisen PYSÄKÖINTIVALVONNAN LOPETTAMINEN, tuollainen ei enää palvele mitään muuta kuin kaupungin pohjatonta kassaa.
- Aina on hyvä, kun voi kertoa mielipiteensä.
- Tärkeäksi.. mikäli sillä on aidosti mitään vaikutusta.
Surullista on, että Kivistön osalta esim. rakentamisen, asuntojen ja asuntojen hintojen kustannukset alkavat olla westendin tasoa ilman että siellä on juuri mitään palveluita
- Jospa oikeasti herättää tähän pulmaan. Tärkeä asia. Sähköisesti varattavia aikoja ei saa hammashoittoon tai terveysasemalle. Se on yleinen naurunaihe kadulla. Eilen viimeksi terveysasemalta soitettiin ja kerrottiin ystävälle, voi voi kun varasitte sairaanhoitajalle ajan. Piti varata terveydenhoitajalle. Mutta kun yhtään terveydenhoitajan aikaa ei ollut sähköisesti varattavissa! ja kyse oli vain ravitsemukseen liittyvästä asiasta ja painonnoususta, joka huoletti. Aikaa on soitella asiakkaalle väärin varattusta ajasta. Mutta ei kohdata ihmistä ja kuunnella sekä ohjata sitten oikeaan paikkaan.(?)
- Kyllä on tärkeää, että kysytään
- melko tärkeäksi
- Pelkään, että ei vaikutusta ole. Toivottavasti olen väärässä. Huom!! Tärkeää olisi ollut erottaa Kannisto Kivistöstä. Ihan eri asia, koska Kannistosta junalle n. 3 km!!!
- En osaa sanoa.
- todella tärkeäksi
- On tärkeää että Korsoon saadaan ensitilassa uusi uimahalli. Toivottavasti viesti menee perille myös tätä kautta
- En usko, että tästä suurta hyötyä.
- Oli mielenkiintoista.
- Erittäin tärkeäksi. Kivistöön palveluita!
- toivottavasti palvelut lähentyvät myös Kivistön alueelle . Nyt menen hekmaan palvelut mielummin Klaukkalasta kun Vantaalta
- Tärkeää
- En tiedä, onko vastauksillani merkitystä, mutta yritetty on
- Olisi hienoa jos taata olisi hyötyä meillekin.
- Jos tästä on hyötyä niin tärkeäksi.
- En usko että toiveillasi on mitään merkitystä, mutta tulihan täytettyä.
- En kovin tärkeäksi.
- Melko tärkeäksi
- Tärkeäksi
- En osaa sanoa. Vanhuksille on Vantaalla todella niukkaa palvelua ja liian totista ja yksipuolista, on rukoushetkiä ja virsiä tai joitain luentoja. Pitäisi saada jotain hauskaa myös, kiitos!
- Toivon tämän vaikuttavan ainakin uimahallitilanteen paranemiseen ja terveystalouden saatavuuteen
- Kyselyjähän aina tehdään, niiden tuloksista harvemmin kuullaan.
- Tärkeäksi

- Melko tärkeäksi
- erittäin tärkeäksi
- Vaikutusmahdollisuuksia pitäisi olla enemmän jo kunnallisdemokratian vuoksi. Mutta Vantaalla tällaiset kyselyt eivät valitettavasti ole minkään arvoisia, koska viranhaltijat eivät ole luotettavia!! Vantaa on asukkaita varten, ei aluearkkitehtien omia urakehityksiä varten.
- Jag anser inte att jag besitter tillräkliga kunskaper att kunna påverka tillräckligt.
- Erittäin tärkeänsi
- Ajattelin, että vähäinen kokemukseni Vantaan eri palveluista kuitenkin auttaisi palveluverkkotyötä. Ihan tärkeä, jos haluaa osallistua.
- Kysely ei takaa yhtään vaikutusmahdollisuutta. Mahdollisuus vaikuttaa riippuu siitä, miten kyselyn tulokset huomioidaan. Vantaalla yleensä huomioidaan ja asukkaita kuunnellaan huonosti.
- tärkeä
- Riippuu, mitä tästä seuraa. Arvioidaan vasta tehtyjen toimenpiteiden jälkeen, kuinka paljon vastaaminen vaikutti palveluiden kehittämiseen.
- mukava
- Hyvähän se on että voi ainakin nimellisesti vaikuttaa. Mihin tämä mielipiteeni huomioidaan, en tiedä
- ihan jees. Lisää tehoa.
- Tärkeäksi.
- Nähtäväksi jää.
- Vaikutusmahdollisuus ei liene kovin suuri
- Erittäin
- melko tärkeäksi
- Vähemmän tärkeä, nämä kyselyt harvoin johtavat mihinkään, mutta oli mukava vastailla.
- Fifty-fifty
- Jonkin verran.
- Tärkeäksi, toivoisin kuntalaisia ja palvelujen käyttäjiä kuunneltavan enemmänkin.
- En osaa sanoa, suurin huolenaiheeni on, että onko minulla mahdollisuus käyttää 1.7. jälkeen yhtä kätevästi kuin nyt.
Ehdotukseni olisi kaupunki hankkisia yhteiskäyttöautoja, joita voisi käyttää naapurikunnissa käynteihin tyylisiin itse ostettava bensa. Näin saisimme vammaisten liikumisen tuotua lähemmäksi julkista liikennettä. Näin syntyisi myös niitä omaehtoisia kimpakyytejä.
- Asia selviää ajan kanssa.
- Tuskin tämä mihinkään vaikuttaa. Näitä on ollut, niin suullisia kuin kirjallisia, mutta eipä Vantaalla mikään muutu, ellei esitetyt asiat satu olemaan johtavan virkamiehen mieleen, vaikka asukkaat miten isolla joukolla asioiden puolella olisivat. Asukasdemokratiaa Vantaalle ei ole, mutta yritän omalta osaltani sittenkin aina uudelleen ja uudelleen

- En osaa sanoa, tästä olisi kiva saada yhteenveto mitä vastaajat olivat mieltä. Toivon mukaan kuntalaiset saavat ko. kyselyn myös postitse.
Ps. toivomus Ruskeasannan alueet tiet kuntoon ja ojat umpeen sekä lisää bussivuoroja ja "Jokeri" rata Tikkurila - Valkoisenlähteentie - Lentoaseman välille ja pysäkkejä useita, jotta palvelisi mahdollisimman monia.
- Melko pieni.
- Ganska viktigt
- 3/10
- Ehkä oli vähän annettavaa. Ilo oli huomata että aika paljon sähköistä asiointia on jo.
- VÄHÄISEKSI
- Tärkeä!
- En koe tärkeäksi. Mietin, että mitä tietoa saadaan vastauksilla asioiden saavutettavuudesta? Esim. vastasin, että on saavutettavissa ilman autoa tarvitsemani palvelut. On saavutettavissa kyllä, mutta tuskin kävelen melkein kilometriä lähimmälle bussipysäkillä ja menen shoppailemaan Tikkurilaan ja kannan kauppakassit taas sieltä lähimmältä pysäkillä kilometrin päästä kotiin. Saavutettavuus vs. käytettävyys tai tuleeko käytettyä?
- Melko tärkeä
- Pga hälsoskäl är bil nödvändig.
- Minusta on hyvä & hienoa, että ihmisiltä kysytään asioita eikä vain tehdä päätöksiä jossain kaukanapoissa norsunluutornissa.
- Hyvin tärkeäksi, vaikka en usko, että vastauksia otetaan huomioon palveluja kehitettäessä.
- ei kovin vakuuttava
- Millä muulla voi edes yrittää vaikuttaa terveystalouden saatavuuteen.?
- Isoksi -olen toki skeptinen tämän vaikutuksesta
- Tärkeäksi, tosin epäilen että näillä kyselyillä ei ole merkitystä
- Hyvin tärkeäksi. Tehkää oikea päätös ja rakentakaa lisää uimapaikkoja Itä-Vantaalle, etenkin Tikkurilaan.
- Parkkipaikkoja Pakkalanrinteeseen ja Aviapoliksen asemalle liitännäparkkipaikka. Oma terveysasema Aviapolikseen
- Tuskin tällä kyselyllä voi vaikuttaa mihinkään. Ei kyselyiden vaan toimenpiteiden avulla vaikutetaan.
- Melko hyväksi.
- Minusta tällaiset kyselyt ovat hyvä tapa saada tietoa asukkaiden havaitsemista ongelmakohteista ja koen tärkeäksi, että asukkailla on kanava, jonka kautta ilmoittaa asioista kootusti. Koska suurin osa tämän kyselyn asioista liittyi palveluiden saavutettavuuteen, olisi karttapohjainen merkintäkysely jopa voinut tuottaa paremmin käytettävää dataa ja nopeuttanut palautteen antoa huomattavasti. Esimerkiksi Myyrmäen kaavarunkoa (nro 014400) valmisteltaessa oli kysely, jossa palautteen antaja pystyi suoraan kartalle interaktiivisesti merkata asioita ja kommentoida merkkauksiaan.
- Onhan se ihan kiva kun joskus kysellään...
- Erittäin tärkeä. Toivottavasti vastaukset eivät mene roskakoriin.
- erittäin tärkeäksi

- En tiedä vaikutuksia. Toivottavasti tulokset julkaistaan ja vaikutuksia rupeaa tulemaan. Kos on vaikutusta, kysely on tärkeä.
- Enpä usko, että tämä mihinkään vaikuttaa. Kaupungin toiminta pitäisi olla täysin avointa, että vastaaja voisi todentaa kyselyn vaikutukset.
- Tärkeäksi. Kysely on syytä toistaa muutaman vuoden välein.
- Todella tärkeäksi
- Kysylyt OK. Mutta Vantaalla kuntalaisia/kuntalaisten mielipiteitä ei kuunnella. Toivottavasti uusi kaupunginjohtaja puuttuu ylimielisten viranhaltijoiden manipulointiin!!
- Melko tärkeäksi.
- En usko, että vastaukseni vaikuttaa mihinkään.
- keskinkertaisesti
- Ei kovin tärkeäksi, koska kysely koski lähes kaikkea mahdollista, joten mihinkään ei voinut perehtyä kunnolla. Esim. se, missä muodossa kaipaisi infoa, riippuu tilanteesta. Jos vastaus olisi kyllä tai ei tiyyppiä, olisi sähköposti selkeä tapa, josta saisi samalla tositteen. Jos taas asian hoitamiseen tarvitaan monta yhteydenottoa, olisi chatti hyödyllinen. Sama koskee monia palveluita. Yleensä olisi hyvä, että ensimmäisellä kerralla voisi olla silmäkkäin, esim. kouluun ilmoittautuessa yms. Myöhemmin riittäisi tapa, jossa hyödynnettäisiin netiä.
- Käytän Vantaan palveluja aika vähän joten en kovin tärkeäksi
- Tärkeä3
- En mitenkään tärkeäksi
- Hyvä kun kysytään!
- En kovinkaan
- En kovin tärkeäksi.
- Vähän epäilen vaikuttaako vastaaminen mitenkään
- Samoihin kysymyksiin tulee vastattua useissa vantaan ja hsl kyselyissä, voisiko aineistot yhdistää?
- Mahdollisuus vaikuttaa tällaisella kyselyllä hypoteettinen.
- Lapseton työssäkäyvä lähinnä maksaa veroja, eikä käytä näistä palveluista mitään. Ulkoilureittejä ja paikkoja olisi kiva käyttää enempi, mutta en mistään löydä tietoa niiden olemassaolosta ja sijainnista (latukartat, luistelupaikat, kuntoradat, pyöräilyreitit jne).
En usko että tämä kysely juurikaan asioihin vaikuttaa, sillä muutokset ovat aina vaikeita. Ideat on helpompi torpata kun jatkokehittää. Mutta olenpahan yrittänyt ainakin :)
- Huonolta. Ei kukaan tätä kuitenkaan lue.
- En osaa sanoa, ne asiat mihin toivoisin muutosta, tarvitsee rahaa. Joukkoliikenne on itselleni tällä hetkellä se mihin toivoisin parannusta eniten, koska työmatkat ovat nykyään todella pitkät. Olen myös ajoittain käyttänyt tästä syystä autoa, mitä en normaalisti tee työmatkoilla.
Toivottavasti jotain parannuksia tulisi, työntekijöitä lisää terveysasemille, kotihoitoon, yleisesti terveydenhuoltoon.
- Toivotaan toivotaan ...
- Tror inte att enkäten har någon större betydelse

- Minulla saatavilla tarvitsemani palvelut lähellä!
- Melko tärkeä
- Toivottavasti palvelut paransivat Ruskeasantalaisilla.
- Tärkeätä jos pystyisi luottamaan virkamiehiin !! Näin ei valitettavasti nyt ole
- Olisi tärkeää jos mielipiteellä olisi sitten oikeasti myös vaikutus
- Erittäin tärkeä kysely, toivottavasti joku myös reagoi autottomienkin vastauksiin.
- Jag tycker det är bra att så många åsikter som möjligt kommer fram!
- Toivon lisää kaikkia kaupungin palveluita Hakunilaan
- Vähäiseksi

Ryhmiteltynä ja yhdisteltynä yleisimmät maininnat:

Vaikuttamistoimielinten vastaukset kysymykseen: Miten sinulle tärkeiden palveluiden saavutettavuutta tulisi kehittää?

Monikulttuurisuusasioiden neuvottelukunta

- Palveluverkoston tulisi olla julkisen liikenteen saavutettavissa.
- Palveluiden muuttuessa yhä enemmän sähköisiksi tulisi huolehtia siitä, että erityisesti ikäihmisiä ajatellen fyysinen palvelupiste tulee olla jatkossakin eri palveluissa.
- Pitää huolehtia siitä, että myös fyysiset palvelut löytyvät helposti, toisin sanoen niistä tulee viestiä sähköisesti riittävästi ja selkeästi.
- Vantaan palveluverkkouudistuksen suunnitelmaa tulisi käsitellä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta.
- Huomioidaanko palveluverkossa monikulttuurinen väestöpohja, ikäihmiset, vammaiset, muut vähemmistöt, yksinhuoltajat, suurperheet ja vähävaraiset, autottomat jne.?
- Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus- sekä lapsivaikutukset olisi syytä arvioida.
- Epäkohtana asukkaiden osallistamiseksi suunnitteluun mainittakoon se, että kysely toteutetaan sähköisesti suomen ja ruotsin kielellä, vaikka väestöpohjastamme lähes 20% puhuu muuta kieltä kuin suomi tai ruotsi. Vähintä olisi saada kysely myös englannin kielellä.
- Olisi tärkeää nähdä erityistä vaivaa myös vähemmistöjen, maahanmuuttajien, ikäihmisten ja muiden palveluiden käyttäjien näkemyksien saamiseksi uudistuksesta, jotta se saataisiin jo alusta lähtien mahdollisimman toimivaksi. Suurella osalla ei ole laitetta tai osaamista vastaamiseen.

Vammaisneuvosto

- Millaisella veroprosentilla Vantaa aikoo selvittää tulevaisuudessa?
- Vantaalle tarvitaan maauimala ja Tikkurilassa olisi paikka sellaiselle.
- Martinus -sali palvelee Länsi-Vantaalaisia, Tikkurilaan tarvitaan vastaavanlainen.
- Esteettömyyteen pitäisi kiinnittää enemmän huomiota, moneen paikkaan on vaikea päästä esim. rollaattorilla, koska luiskia puuttuu ja ovissa ei ole avausautomaattia.
- Hyvinvointikeskusten sijainnit? Toivottavasti ei tule vastaavia ratkaisuja kuin Peijaksessa, jonne on hyvin vaikea päästä julkisella liikenteellä. Matkalla joutuu tekemään useita liikennevälineen vaihtoja, mikä on erittäin hankalaa ja aikaa vievää jos liikkumiseen tarvitaan apuvälineitä, kuten pyörätuolia tai rollaattoria. Koska rakennus on korkealla mäen päällä niin se ei ole saavutettavissa muuten kuin joko julkisella liikenteellä tai autolla. Pyörätuolilla tai rollaattorilla ei jaksakaan kulkea ylämäkeä.
- Palvelut ovat liiaksi keskittyneet Jumboon ja sen ympäristöön (Tammisto). Pyörätuolilla/rollaattorilla näihin paikkoihin on hankala päästä julkisella liikenteellä, koska matkalla on useita liikennevälineen vaihtoja.
- Palveluihin, jotka sijaitsevat rakennusten kivijalassa on usein hankala päästä omaa autoa käyttämällä, koska pysäköintipaikkoja on liian vähän ja ne ovat muuttuneet maksullisiksi.

Sisäilma-asioiden neuvottelukunta

- Korjausaste: Toivotaan kiinnitettävän erityistä huomiota 15 vuoden korjaus- ja ylläpitokustannusten ja uudisrakennuskustannusten taloudelliseen vertailuun.

- Ilmanvaihto ja henkilöstömitoitus: Toivotaan pohdittavan halutaanko ilmanvaihtoa käyttää lain minimillä vai hyvän sisäilman tasolla?
- Palveluverkkosuunnitelman laatiminen: Oirekyselyn tuloksia olisi hyvä ottaa huomioon palveluverkkosuunnitelmaa laadittaessa yhdessä teknisen kuntotiedon kanssa.

Valtuustoseminaari 24-25.5.2018 (kooste ryhmätyön fasilitoinnista)

Tilojen monikäyttöisyys ja riittävyys – Palvelujen sijainnin muuntelumahdollisuus – Lähi-palvelut

- Koulujen liikuntatilat väljät
- Järjestötilat jo kaavoitusvaiheessa
- Järjestötiloja on oltava joka alueella riittävästi, asukasmäärät on huomioitava

Palvelutarpeen kasvu – priorisointi - saavutettavuus

- Lisää palvelukoteja, joissa kevyt päivystys 24/7
- Omaehtoinen yksilöllinen asuminen sekä ylisukupolvinen yhteisöllinen asuminen
- Toimitilojen yhteistyö ja rajojen purku -> toimivuus, kustannustehokkuus
- Ikäihmisten yhteisasumisen järjestäminen
- Rajallisten resurssien oikea kohdentaminen -> ennaltaehkäisy, matalan kynnyksen palvelut
- Palveluohjaus

Segregaatio – sukupolvet yhdistävät palvelut - maahanmuuttajapalvelut

- Kulttuurien hyödyntäminen – taidetta kaupunkiin!
- Resurssien kohdentamista sinne, missä segregaatiouhka on -> palveluiden parantaminen siellä
- Tilojen suunnittelu niin, että päiväkodit ja vanhusten palvelut samassa rakennuksessa /lähellä toisiaan
- Kouluihin yhteisöllisyyskoordinaattori
- Monitoimitiloja (esim järjestöt käyttävät koulujen tiloja)
- Kaavoitus ja maankäyttö esim ravintoloiden ja terassien luissa
- Nuorisopalveluille lisäresursseja
- Järjestöjen merkitys segregaation ehkäisyssä
- Maahanmuuton vaikuttavimpien palveluiden koordinointi

WOW-palvelut – asukas- ja asiakaslähtöisyys – kulttuuri, liikunta, viihtyvyyspalvelut - pitovoima

- Rakennetaan iso kulttuurikeskus/monitoimitalo (esim Myrssi tai Hakunila)
- Lapsiperheille ilmailuaiheinen teemaulkoilupisto Ilmailumuseon yhteyteen.
- Kulttuuripalvelujen budjetti ajan tasalle
- Silkki + Heureka-ranta -> ei pikkunäpertelyä, vaan hipsterikortteli "Vantaan Kallio"
- Terveet koulut
- Lastenkulttuuritilat monitoimitalon yhteyteen
- Hyvinkään malli katukyltteihin
- Pitovoimatekijänä asumisen elinkaari ja rakentamisen laatu
- Mahdollisuus englanninkieliseen opetukseen päiväkodista lukioon
- Laatuajattelu peruspalveluihin, opetuksen laatu
- Joen hyödyntäminen

Nykyiset epäkohdat – tavoitetila –reitti – yhteinen näkemys – suunnittelun joustavuus

- Vastakkainasettelusta eroon
- Lääkärit potilaan luokse

- Luodaan vaihtoehtoisia skenaarioita
- Tilojen joustava käyttö sekä päivän että elinkaaren aikana
- Palvelutarpeen ja tarjonnan visualisointi kartalla graafisesti
- Käyttäjämäärien ja muun datan hyödyntäminen

Yhteistyö 3. sektorin kanssa – osallistaminen - kustannustehokkuus

- Enemmän 3. sektorin kumppaneita useammille -> selvitys
- 3. sektorin toiminnan rahoitus
- SRK: € (yhteistyö seurakunnan kanssa)
- Kustannustehokkuuden nosto vähentämällä tehottomia toimintoja (valvonta)
- Osallistamisessa huomioidaan mielipiteet ja lisätään läpinäkyvyyttä ja avoimuutta

Turvallisuus – terveellisuus- rakentamisen laatu

- Rakentamisen elinkaarimalli
- Eri asukasmuotoja
- Pientaloasuminen
- Rakennusvalvontaan satsaaminen
- Ennakoiva lähiturvallisuus/desegregatio
- Kotouttaminen (äidit mukaan, työllistyminen, yritykset, ”työllisyysseteli”)
- Oirekyselyt

Kotiin toimitettavat palvelut/fyysinen palvelu asiakkaan luo – skypelääkärit – yhteiskäyttö/jakamistalous

- Korttelilääkäripilotti (-neuvola?)
- Sähköiset välineet: rannekkeet, kellot yms.
- Etämahdollisuus
 - Lääkäri
 - Puheterapia
 - Terveysneuvonta 24/7
 - Hoiva-asukkaat
 - Velkaneuvonta
 - Ohjattu liikunta striimaus
 - Koulukuraattori/nuorisotyöntekijä

Erilaisuus on vahvuus – palveluiden inhimillisuus - oikeudenmukaisuus

- Järjestöt palveluiden täydentäjinä
- Erilaisilla alueilla erilaisia palveluita – alue SWOT
- Matalan kynnyksen palvelut
- Etsivä vanhustyö
- Päiväkodit: enemmän henkilöstöä ja erilaista osaamista

Tasa-arvo

- Alueellinen epätasa-arvo, esim malli Hakunila
- Resurssit sinne, missä suurin tarve
- Painotetut luokat lähiöihin (positiivinen syrjintä)
- Vanhat vs. uudet asuinalueet, Korso, Koivukylä
- Pikaratikka
- Kielellinen tasa-arvo
 - Palvelutyöntekijöiden kielitaidon hyödyntäminen
 - Monikieliset nettisivut
- Joustavuus, tilojen muunneltavuus, tulisi hylätä ”vanha” hallinnollinen yksikkö = rakennus

Ympäristökeskuksen lausunto palveluverkkosuunnitelmasta 2018–2027

Ympäristölautakunta 22.8.2018

Palveluverkkosuunnitelmaa on laadittu hyvässä yhteistyössä eri toimialojen ja tulosalueiden kesken. Maankäytön- rakentamisen ja ympäristön toimialalla on keskeinen rooli palveluverkon suunnittelussa, toteutuksessa ja ylläpidossa, vaikka sillä on vain vähän suoraan kuntalaisille tarjottavia omia palveluja.

Kaupunkirakenteen raamit määritellään yleiskaavoituksella ja ohjataan kaupungin kasvu haluttuun suuntaan. Kaupunki- ja seututasoisesti palveluverkon kysymyksiä tarkastellaan parhaillaan käynnissä olevassa yleiskaavaprosessissa. Kaupunkisuunnittelulla luodaan edellytykset Mal-sopimuksen määrittelemälle asuntotuotannolle sekä palveluverkkosuunnitelman mukaiselle palvelurakentamiselle. Kuntatekniikan keskus vastaa infran rakentamisesta ja ylläpidosta, tilakeskus puolestaan kaupungin toimialojen tarvitsemien tilojen järjestämisestä. Rakennusvalvonta valvoo ja ohjaa osaltaan kaikkea rakentamista, ympäristökeskuksen vastatessa puolestaan ympäristöasioiden viranomaisvalvonnasta.

Palveluverkon nykytila

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan asiakaspalvelupisteet sijaitsevat Tikkurilassa Kielotielä ja Pakkalassa Pakkalankujalla. Keskitetty maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan asiakaspalvelu yhdistettiin Vantaa-infoon 1.2.2018, mutta käytännössä yhdistetty kaupunkisuunnittelun, kaupunkimittauksen, kuntatekniikan keskuksen ja rakennusvalvonnan asiakaspalvelupiste toimii toistaiseksi Kielotie 13:n asiakaspalvelutiloissa.

Ympäristökeskuksessa Pakkalankujalla eläinlääkärin vastaanotolla tarjotaan pieneläimiä varten peruseläinlääkäripalveluja sekä virka-aikana että sen ulkopuolella. Muutoin ympäristökeskus palvelee asiakkaitaan sähköisesti, puhelimitse ja postitse.

Kaikki rakennusluvut haetaan Lupapiste.fi:n kautta. Palvelussa saa myös neuvontaa ja ohjausta rakentamiseen ja suunnitteluun. Kuntatekniikan keskuksessa aloitti vuoden 2018 alussa koko tulosalueen keskitetty Lupapalvelut -yksikkö, jossa käsitellään muun muassa yleisten alueiden kaivu-, tapahtuma- ja sijoituslupahakemuksia. Luvat haetaan Lupapiste.fi-palvelun kautta.

Pysäköinninvalvonnan asiakaspalvelu Vantaa-infossa Tikkurilassa ja Myyrmäessä sekä puhelinpalveluissa hoitaa yleisen pysäköinninvalvonnan neuvonnan, maksutietojen antamisen sekä vastaanottaa oikaisuvaatimuksia. Lisäksi asiakaspalveluun kuuluu yleinen ajoneuvojen siirtoon liittyvä neuvonta, asiakaskyselyihin vastaaminen sekä ajoneuvojen siirtoon liittyvän maksupäätöksen antaminen ajoneuvoa lunastettaessa.

Palveluverkon kehittämistarpeet

Kaupungin yhteistä palautejärjestelmää ollaan kehittämässä ja toimialan tavoitteena onkin, että palautejärjestelmän ja MATTIn välille tehdään integraatio, jotta kuntalaisen antama palaute tulee nopeasti paikkatiedon ja MATTIn toiminnanohjauksen kautta oikealle vastuutaholle. Kaupunkimallin hyödyntäminen palautteiden käsittelyssä ja hoitamisessa mahdollistaa aidon vuorovaikutuksen kaupungin toimintojen ja palvelujen sekä kuntalaisen välillä. Kaupunkimallin kautta kuntalaiselle voidaan välittää tieto siitä, miten ja milloin hänen ilmoittamansa puute tai vika on korjattu.

Palveluverkkoa kehitettäessä tulee myös huomioida kaupungin sitoutuminen hiilineutraalisuuteen vuoteen 2030 mennessä. Tämä edellyttää ilmastovaikutusten huomioonottamisen kaikessa suunnittelussa ja toimeenpanossa.

Tulevaisuuden palveluverkko

Toimialan sähköisiä palveluja kehitetään edelleen ja niiden tarkoituksena on helpottaa kellon aikaan rajoittumatonta asioimista viranomaisten kanssa. Toimialan lähivuosien painopisteenä on kehittää tulevaisuudessa joustavaa ja kattavaa monikanavaista sähköistä palvelua siten, että fyysisten asiakaskontaktien tarve minimoidaan. Toimialan asiakaspalvelu toteutetaan yhdessä kaupungin keskitetyn asiakaspalvelun kanssa.

Tulevaisuudessakin julkisen kaupunkitilan ensisijainen tarkoitus palveluverkon kannalta on mahdollistaa Vantaan muun palveluverkon toiminta siten, että kaikki kaupungin palvelut ovat jokaisen kuntalaisten saavutettavissa kestävän liikkumisen keinoin ympäri vuoden. Tämä edellyttää, että julkisen kaupunkitilan toteutuksen laatuun, esteettömyyteen, joukkoliikenteen palvelutason suunnitteluun sekä kunnossapidon tasoon kiinnitetään entistä enemmän huomiota. Pikaraitiotie Raide-Jokeri 3 Mellunmäestä lentoasemalle yhdistää Länsimäen ja Hakunilan alueet Helsingin seudun raideliikenneverkkoon mahdollistaen uudella tavalla Itä-Vantaan kaupunki- ja palvelurakenteen kehittämisen uusine asumis- ja liiketoimintaympäristöineen.

Panostamalla julkisen kaupunkitilan suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon korkeaan laatuisuuteen erityisesti keskusta-alueilla saadaan kaupungin katualueista, toreista ja puistoista muodostettua omailmeisiä ja houkuttelevia tiloja, joissa sekä asukkaat että elinkeinoelämä viihtyvät ja menestyvät.

Älyliikenne, yhteiskäyttöautot, kaupunkipyöräjärjestelmät, 5G-verkot ja Citylot muuttavat julkisen kaupunkitilan mitoitus-, suunnittelu- ja kunnossapitokäytäntöjä. Suurena suunnitteluhaasteena on ottaa nämä uudet tarpeet huomioon jo asemakaavoitusvaiheessa, jotta tulevaisuuden kaupunkitila olisi oikein mitoitettua.

Digitalisaation hyödyntäminen koko laajuudessaan kuten MATTI-hankkeen keskitetyn tietojärjestelmän ja toimintamallien käyttöönotto tehostaa koko toimialan tuottavuutta merkittävästi. Samalla infraomaisuuden hallinta saadaan riittävän

tarkalle tasolle, jolloin mm. peruskorjaus- ja kunnossapitotoimenpiteet saadaan ohjelmoitua taloudellisesti ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaisiin kohteisiin.

Kaupungin oman infratuotannon osuus vähenee hallitusti muun muassa kunnossapidon osalta. HSL vastaa tulevaisuudessakin joukkoliikenteestä, HSY vesihuollosta, Liikennevirasto rataverkosta ja ELY/maakuntahallinto yleisistä teistä.

Palveluverkkosuunnitelman hyödyntäminen

Keskeinen kysymys on, miten varmistetaan tiivistyvien kaupunginosien palveluverkon ratkaisut, kun kaupungin voimakas kasvu muuttaa nopeasti eri alueita. Palveluverkkosuunnitelman jatkotoimenpiteissä on esitetty kaksi hyvää toimintamallia. Tarkoitus on jatkaa hyvin toimivaa mallia laatia alueellisia ja toimitilakohtaisia toimitilaverkkosuunnitelmia yhteistyössä kaupunkisuunnittelun, tilakeskuksen, taloussuunnittelun ja käyttäjätoimialojen kanssa. Toimiala kannattaa esitystä, että Vantaan suuralueiden päiväkotij- ja kouluverkosta laadittaisiin säännöllisesti tarvittavat selvitykset. Samalla tulee selvittää olemassa olevien Y-tonttien täydennysrakentamismahdollisuudet, koska kaupungin yhä tiivistyessä ei tulevaisuudessa ole mahdollista löytää aina uusia Y-tontteja palveluverkon tarpeisiin.

Toinen esitetty toimintamalli on maankäytön toteuttamisen ohjelmoinnin (MTO) kehittäminen uuden MATTI-järjestelmän myötä. Uusi järjestelmä mahdollistaa nykyistä sujuvamman ja ajantasaisemman tiedonkulun käynnissä olevista hankkeista ja tarpeista. Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala osallistuu tiiviisti tähän kehittämistyöhön. Nyt on jo vahvistettu tiedonkulkua palveluverkkosuunnittelun ja maankäyttötoimen kaupunkisuunnittelun aluetiimien välillä siten, että jokaisessa alueellisessa tiimissä on mukana palveluverkkosuunnittelun edustaja.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla Vantaan kaupunkitasoista palveluverkkokosuunnitelmaa voidaan hyödyntää maankäytön suunnittelussa ja toteutuksessa nyt koittavana Matti-aikana, etenkin kun sen aineisto saadaan kaupunkimalliin. Paperinen palveluverkkosuunnitelma voitaisiin lopettaa ja siirtyä kokonaan sähköiseen.

Resurssiviisauden tiekartan tavoitteiden toteuttaminen edellyttää resurssiviisauden huomioimista laajasti kaupungin palveluiden tuottamisessa. Tämä koskee kaupungin tekemiä ja ohjaamia energiaratkaisuja, yhdyskuntarakenteen ja liikkumisen suunnittelua ja toteuttamista sekä kestävästä kulutuksesta ja materiaalihankintoja.

Kaupungin tavoite hiilineutraalista ja resurssiviisaasta Vantaasta edellyttää, että palveluverkkosuunnittelussa mahdollistetaan kestävä elämäntapa. Se merkitsee mm. sitä, että palvelut ovat saavutettavissa kestävä ja viisaan liikkumisen keinoin. Siirtymistä sähköisiin palveluihin tulee kehittää. Sähköisen palveluverkoston kuten myös toimitilaverkoston tulee mahdollistaa jakamistalous. Myös asukkaat tulee kytkeä osaksi kaupungin resurssiviisasta toimintaa. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että kehitetään asukkaille kohtaamispaikkoja, kuten yhteistiloja tai viljelypalstoja, sekä

osallistetaan asukkaita resurssiviisauden teemoihin kunnan palveluissa, alueellisissa kehittämistoimikunnissa ja aluefoorumeissa.

Palveluverkon on oltava toiminnallisesti tarkoituksenmukainen ja kustannustehokas. Ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi palveluverkkoa on kehitettävä energia- tehokkaammaksi luontoa säästään. Palveluverkkosuunnittelulla ja alueellisilla toimitilaverkkotarkasteluilla selvitetään mahdollisuudet toimitilaverkon tehostamiseen. Toimitilaverkkoselvitykset auttavat oman kiinteistökannan kehittämisessä ja kustannustehokkaan optimaalisesti ajoitetun kiinteistökannan suunnittelussa. Korvaamalla huonokuntoisia, epätarkoituksenmukaisia ja epätaloudellisia kiinteistöjä uusien tilatehokkuusvaatimusten mukaisilla tiloilla vastataan paremmin nykytarpeeseen ja vähennetään pitkällä tähtäimellä kiinteistömenoja ja hiilidioksidipäästöjä palveluvolyymien pysyessä riittävänä.

Vantaan kasvaessa ja kaupunkirakenteen tiivistyessä on varmistettava riittävä palvelurakentamisen tonttivaranto. MATTI-järjestelmä tulee valmistuessaan tukemaan asunto- ja palvelurakentamisen yhteensovittamiseen tarvittavaa suunnittelutyötä. Ylläpitämällä ajantasaista tietokantaa MATTI-järjestelmässä kaupungin Y-tonttikannasta varmistetaan riittävien, rakentamisolosuhteiltaan hyvien ja eri käyttötarkoituksiin joustavien tonttien sijaintien löytyminen.

Kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman keskeisenä teemana on, että rakennus- hankkeiden säästömahdollisuuksia selvittäneen työryhmän loppuraportissa esitettyjä toimenpide-ehdotuksia noudatetaan toimialatasoisesti ja niihin sitoudutaan toimitilainvestointihankkeissa.

Valtaosa lähivuosina tulevista uudishankkeista toteutetaan perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen käyttöön. Tilakeskus kehittää yhteistyössä sivistystoimen kanssa konseptoituja, vakioituja suunnitteluratkaisuja ja tilamalleja. Perusopetuksessa rakennusta suunnitellaan monitoimitilana ja kehitetään vakioituja tilakokonaisuuksia uusiin oppimisympäristöihin. Uusi oppimiskäsitys ja opetussuunnitelma mahdollistavat joustavan tilojen käytön, mikä parhaimmillaan edistää tehokasta ja verkostomaista tilojen käyttöä. Varhaiskasvatuksessa kehitetään päiväkotien moduulimallia.

Rakennetun omaisuuden hallintaan ja kunnossapitoon on käytettävä riittävästi resursseja. Palveluverkon toimintakyvyn varmistamiseksi systemaattinen kunnan seuranta sekä säännöllinen korjaus ja huolto on välttämätöntä, jotta uudisrakentamisessa voidaan keskittyä palvelutarpeen kasvun edellyttämiin hankkeisiin. Toisaalta esim. keittiöverkon uudistamisessa radikaalimpi muutos voi olla paras ratkaisu.

Vantaa

Lausunto

13.08.2018

5/5

VD/5106/00.01.02.06/201
8

7 §

Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle / Finavia Oyj, Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristölupapäätöksen lupamääräyksen 8. tarkoittama selvitys propyleeniglykolin talteenoton tehostamisesta

VD/5830/00.04.03/2018

KR/LK

ASIA

Finavia Oyj on toimittanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristölupapäätöksen (4.8.2011 Nro 49/2011/1) lupamääräyksen 8. tarkoittaman selvityksen, joka koskee propyleeniglykolin talteenoton tehostamista. Aluehallintovirasto pyytää Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa tehdystä selvityksestä. Lausuntoa pyydetään 31.8.2018 mennessä. Asian dnro on ESAVI/2533/2018.

Lupahakemus on kuulutettu 2.7.-1.8.2018, ja hakemusasiakirjat ovat olleet yleisesti nähtävillä Vantaan kaupungin ympäristökeskuksessa ja lupatietopalvelussa osoitteessa www.avi.fi/lupa-tietopalvelu.

TAUSTA

Etelä-Suomen aluehallintoviraston 4.8.2011 antamassa Helsinki-Vantaan lentoaseman toimintaa koskevassa ympäristölupapäätöksessä on edellytetty, että Finavia Oyj tekee aluehallintovirastolle 1.9.2014 mennessä teknis-taloudellisen selvityksen propyleeniglykolin talteenoton tehostamisesta tasolle 85-90 %. Korkein hallinto-oikeus myönsi päätöksellään (taltionro 94, 21.1.2015) lisääikaa selvityksen toimittamiseen 31.12.2017 asti.

Selvityksen on laatinut Finavia Oyj.

Ympäristölupapäätöksen lupamääräys 8:

"Lentokoneiden jäänpoisto- ja jäänestokäsittelyissä käytettävän propyleeniglykolin kulkeutumista lentoaseman ulkopuolisiin ojiin ja vesistöön on rajoitettava siten, että vähintään 80 % talvikausittain käytetystä propyleeniglykolista COD_{Cr}-kuormituksena määritettynä kerätään käsittelyyn. Finavia Oyj:n on tehtävä aluehallintovirastolle 1.9.2014 mennessä teknistaloudellinen selvitys propyleeniglykolin talteenoton edelleen tehostamisesta tasolle 85-90 %:a. Aluehallintovirasto voi selvityksen johdosta tarkistaa talteenottovaatimusta."

Lupamääräystä 8 on perusteltu seuraavasti:

"Ilma-alusten jäänpoistossa ja -estossa käytettävät liuokset sisältävät pääasiassa propyleeniglykolia. Propyleeniglykoli kuluttaa hajotessaan happea. Propyleeniglykolia kulkeutuu hulevesien mukana vesistöön. Osa käytetystä propyleeniglykoliliuoksesta tarttuu lentokoneeseen, kulkeutuu sen mukana ja leviää lopulta laajoille alueille. Lupamääräykset ovat tarpeen maaperän pilaantumisen estämiseksi ja hajuhaitan poistamiseksi lentoasemalta ja sen ympäristöstä sekä ympäristölle haitallisten aineiden vesistöön kulkeutumisen ehkäisemiseksi.

Propyleeniglykolin talteenottoaste on ollut talvikausina 05-06, 08-09 ja 09-10 keskimäärin 78 %. Vaihteluväli on ollut 65-86%. Määräyksen 8. mukainen talteenottoaste on saavutettavissa huolellisella toiminnalla talteenotossa. Lentoaseman toiminnassa tehostetaan edelleen glykolin talteenottoa muun muassa uuden koneiden etäkäsittelypaikan käyttöönotolla. Koneiden käsittelyssä pyritään välttämään glykolikäsittelyä erityisesti jäänpoistossa, mikä voi osaltaan vaikuttaa siihen, että jäänestoon käytettävän glykolin suhteellinen osuus lisääntyy. Tällöin talteenottoaste voi myös käytännössä vähentyä, jos glykolia

poistuu koneiden mukana suhteellisesti enemmän. Tämän vuoksi talvikauden 2013–2014 jälkeen on tarpeen arvioida vielä uudestaan glykolin talteenottoastetta. Tämän vuoksi talvikauden 2013–2014 jälkeen on tarpeen arvioida vielä uudestaan, onko glykolin talteenottoastetta mahdollisuus tiukentaa edelleen. Määräyksen mukainen talteenottoaste lasketaan COD_{Cr} -kuormituksen perusteella, jotta määräys olisi mahdollisimman yksiselitteinen valvonnan kannalta.”

SELVITYS PROPYLEENIGLYKOLIN TALTEENOTON TEHOSTAMISESTA

Selvityksessä kuvataan lentokoneiden jäänpoistotoiminnat ja propyleeniglykolin talteenkeräys sekä tarkastellaan keräyksen tehostamismahdollisuuksia Helsinki-Vantaan lentoasemalla.

Lentokoneiden jäänesto- ja jäänpoistotoiminta

Lentokoneiden jäänpoisto- ja jäänestotoiminta on kylmänä aikana turvallisen lentoliikenteen edellytys. Toiminta pohjautuu kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön ICAO:n antamiin vaatimuksiin ja ohjeistukseen.

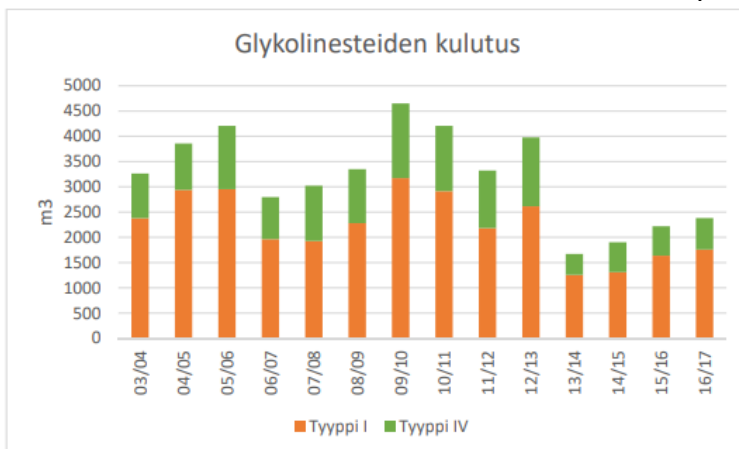
Jäänpoisto on menetelmä, jolla huurre, jää, lumi tai loska poistetaan lentokoneen pinnoilta käyttäen kuumaa jäänpoistonestettä tai mekaanista tapaa. Jäänpoistoon käytetään yleisimmin kuumaa veden ja tyypin I glykolinesteen sekoitusta. Tehdastoimitettu tyypin I glykolineste sisältää 80 % propyleeniglykolia ja 20 % vettä. Nestettä voidaan käyttää sekä jäänpoistoon että huurteenestoon.

Jäänestokäsittelyllä jään, lumen tai huurteen muodostuminen ja kasaantuminen lentokoneiden pinnoille voidaan estää tietyksi ajaksi. Jäänestoon käytetään Suomessa tyypin IV jäänestonestettä. Tehdastoimitettu tyypin IV neste sisältää 50 % propyleeniglykolia, 1-2 % lisäaineita ja loput vettä.

Käytetyn glykolin määrää voidaan vähentää esimerkiksi optimoimalla jäänpoistoautojen käyttämän glykolinesteen määrää tai hyödyntämällä säädataa jäänestonesteen suoja-ajan joustavassa määrittämisessä muuttuvissa sääoloissa. Jäänpoistossa voidaan käyttää paineilmalaitteistoa.

Jäänpoisto- ja jäänestoaineiden kulutus

Jäänpoisto- ja jäänestoaineiden kulutusmäärä on vaihdellut välillä 1 600 – 4 600 m³, ollen viimeisten neljän talvikauden aikana aiempaa pienempi. Tyypin IV nesteen kulutuksen osuus on ollut 23 - 36 %. Kulutukseen vaikuttaa liikennemäärien lisäksi talven kylmyys ja sateisuus.

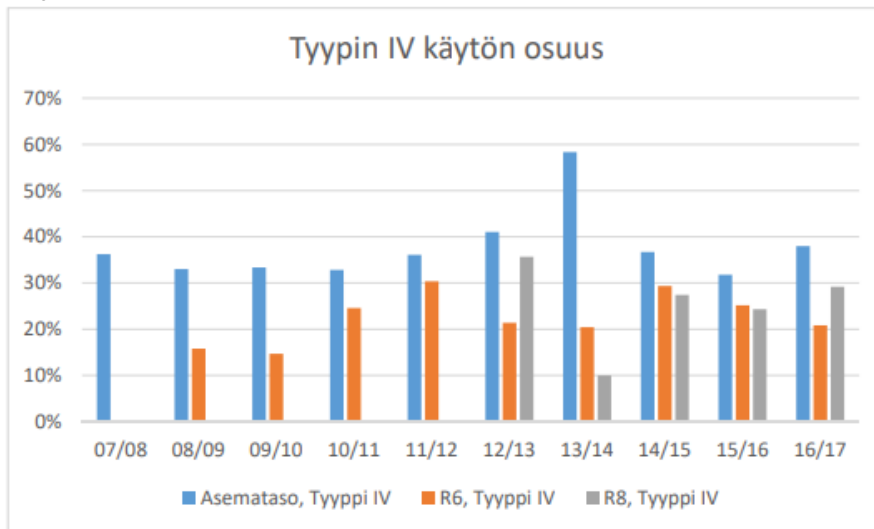

Kuva 1 Jäänpoistoaineiden (tyyppi I) ja jäänestoaineiden (tyyppi IV) kulutus talvikausina 2003/2014 – 2016/2017.

Toiminnan siirtäminen etäjäänpoistoalueille on jakanut glykolin kulutusta lentoasema-alueella eri tavoin aiempaan verraten. Erityisesti etäjäänpoistoalueen R8 käyttöönoton jälkeen 2012 käsittelyjen määrä ja glykolikulutus on vähentynyt merkittävästi terminaalien edustan asematasoalueilla.

Pienemmästä etäisyydestä kiitotielle johtuen etäjäänpoistoalueilla on asematasoa useammin tilanteita, joissa lentokoneiden jäänestoon voidaan käyttää tyypin I nestettä tai jäänestoa ei tarvita. Tästä johtuen

jäänestoon käytettävän tyypin IV glykolinesteen kulutuksen osuus on viime talvina ollut 7-10 % pienempi etäjäänpoistoalueilla kuin asematasolla tapahtuneissa käsittelyissä.

Kuva 2 Jäänestoaineen (tyyppi IV) kulutuksen osuus eri käsittelyalueilla talvikausina 2010/2011 - 2016/2017.

Glykolin kulkeutuminen lentoasema-alueella

Jäänpoisto- ja jäänestoaineista osa jää käsittelyalueelle ja osa kulkeutuu muualle. Glykolin kulkeutumiseen käsittelyalueen ulkopuolelle vaikuttaa käytetty nestetyyppi, tuuliolosuhteet ja liikenne käsittelyalueella. Jäänpoistoon käytettävä tyypin I neste jää enimmäkseen käsittelypaikalle. Paksunnettu tyypin IV neste tarttuu lentokoneen pintaan ja kulkeutuu sen mukana rullaus- ja kiitotielle. Käsittelypaikalta glykolia kulkeutuu maa-ajoneuvojen ja tuulen mukana tai lentokoneen moottoreiden puhalluksesta keräyksen ulottumattomiin. Arviot ns. karanteen glykolin määrästä vaihtelevat välillä 20 – 60 % käytetyn glykolin kokonaismäärästä.

Kanadan ilmailuviranomainen Transport Canada on selvittänyt glykolinesteiden kulkeutumista lentoasema-alueella 1990-luvun puolivälissä. Tulosten perusteella 75 - 80 % tyypin I glykolinesteestä jää käsittelypaikalle. Tyypin IV nesteestä pääosa kiinnittyy lentokoneen pintaan ja kulkeutuu rullaus- ja kiitotielle.

USA:n ympäristöviraston US EPA:n raportissaan esittämän yleistysten mukaan 75 % tyypin I glykolinesteestä jää käsittelypaikalle ja tyypin IV nesteestä vain 10 %. Arvio perustuu edellä mainittuun Transport Canadian selvitykseen.

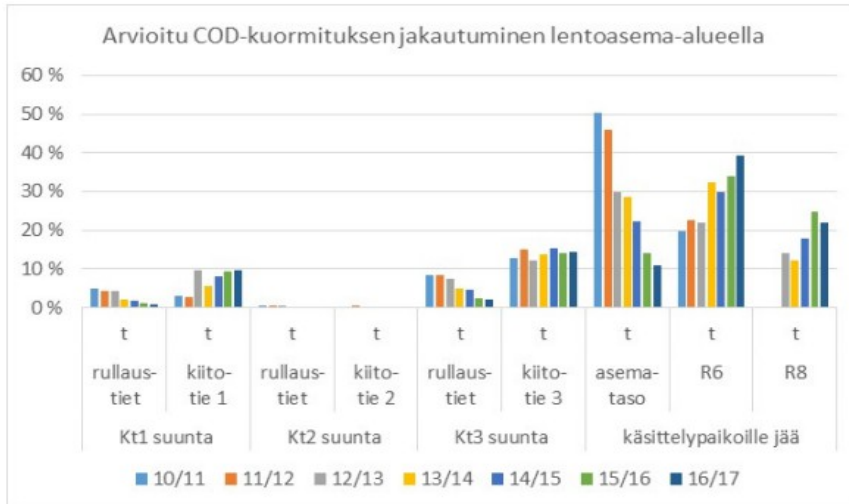
Finnair on tehnyt testejä 2000-luvun alussa tyypin IV nesteen kiinnittymisestä koneen pintaan. Testeissä todettiin, että tyypin IV nesteestä noin 20 % jää käsittelypaikalle ja 80 % kiinnittyy koneen pintaan. Tyypin I nesteestä arvioidaan jäävän käsittelypaikalle 85 %.

Trafi on tutkinut jäänestoaineen (tyyppi IV) kiinnittymistä ja irtoamista koneen pinnasta rullauksen ja lähtökiihdytyksen aikana. Tutkimuksen mukaan koneen rullatessa yli 4 minuutin ajan nopeudella 50 km/h alkaa jäänestoaine irrota koneen pinnasta merkittävästi ja 7 minuutin rullausajan jälkeen 50 - 60 % jäänestoaineesta on irronnut. Loput 40 - 50 % jäänestonestestä irtoaa lähtökiihdytyksessä kiitotiellä. Todellisuudessa Helsinki-Vantaalla suhteessa suurempi osuus käytetystä jäänestoaineesta päättyy kiitoteille, sillä etäjäänpoistoalueilta rullausmatkat ovat lyhyitä ja rullausnopeudet alhaisia.

Oslon lentoasemalla on selvitetty glykolin kulkeutumista lentokoneen mukana kiitotielle ja sen ympäristöön. Johtopäätöksenä oli, että kiitotien reunoille päättyy noin 10 % käytetystä glykolista. Jäänestoaine irtoaa koneen pinnasta kiitotiepitouden ensimmäisellä kolmanneksella.

Glykolikuormituksen jakautuminen Helsinki-Vantaalla

Etäjäänpoistoalueiden käytön lisääntyttyä glykolikuormitus on vähentynyt rullausteillä ja alueen R8 käyttönoton jälkeen kiitotielle 1 kulkeutuvan kuormituksen osuus on kasvanut. Vastaavasti kiitotien 1 rullausteille kulkeutuva kuormitus on vähentynyt. Nykytilanteessa suurin kuormitus kohdistuu etäjäänpoistoalueille R6 ja R8 (40 % ja 20 % kokonaiskuormituksesta). Käsittelyalueiden ulkopuolella suurin kuormitus päätty kiitotielle 3 ja sille johtaville rullausteille, yhteensä noin 15 %.

Kuva 3 Arvioitu COD-kuormituksen jakautuminen lentoasema-alueella talvikausina 2010/2011 - 2016/2017.

Tulevina vuosina asematasoilla tehtävät jäänpoisto- ja jäänestokäsittelyt lisääntyvät. Jäänpoisto- ja jäänestokäsittelyt ovat sallittuja valmistuvan asematason maaperäsuojauksilla varustetuilla seisontapaikoilla, jotka on liitetty jätevesiviemäriin. Alueella pysäköidään pääasiassa Aasian liikenteen laajarunkokoneita. Kummallakin etäjäänpoistoalueella on vain yksi paikka laajarunko-koneelle, joten kaikkien Aasian liikenteen koneiden ohjaus jäänpoistoon etäalueille on mahdotonta.

Glykolin talteenkeräysmenetelmät

Glykolipitoisten hulevesien keräys ja johtaminen jätevedenpuhdistamolle aloitettiin vuonna 1986, jolloin osa asematason hulevesiviemäreistä yhdistettiin jätevesiviemäriin. Vuodesta 2008 alkaen kaikki jäänpoistokäsittelyt on tehty jätevesiviemäriin liitetyillä alueilla.

Vuodesta 1994 alkaen glykolivesien keräyksessä on käytetty imuriautoja, joilla glykolipitoinen vesi saadaan talteen väkevänä (glykolipitoisuus 10 – 20 %) ja voidaan hyödyntää mädättämöllä tai jäteveden puhdistamon typenpoistoprosessissa.

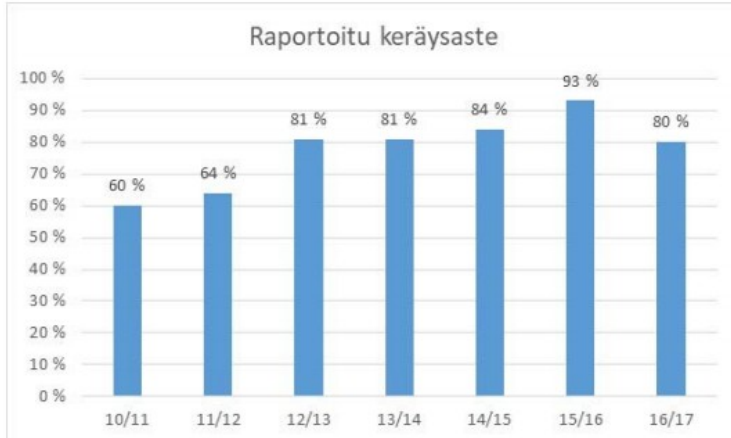
Glykolipitoisen lumen keräys jäänpoistoalueilta on aloitettu vuonna 1997, jolloin rakennettiin ensimmäinen jätevesiviemäriin liitetty glykolilumen sulamisalue. Etäjäänpoistoalueiden R6 ja R8 yhteydessä on niiltä kerättäville lumille omat sulamisalueet.

Jäänpoisto- ja asematasoalueilta viemäriin johdettu vesimäärä on kasvanut viemäröintien laajennusten myötä. Kausittain käsittelyyn kerätty vesimäärä on ollut viime vuosina 250 000 – 430 000 m³, josta imuriautoilla mädättämöön kerätty vesimäärä on ollut 2 – 8 %.

Glykolin talteenkeräyksen tehokkuus

Glykolin talteenkeräysaste lasketaan käytettyjen glykolinesteiden sisältämän hapenkulutuskauorm (COD_{Cr}) ja kerätyn glykoliveden sisältämän hapenkulutuskauorm (COD_{Cr}) suhteena. Laskennallisessa glykolin talteenkeräysasteessa on tapahtunut selvä kasvu kaudella 2012-2013, jolloin etäjäänpoistoalueen R8 ensimmäinen vaihe otettiin käyttöön. Kauden 2014-2015 alkuuperäinen

talteenkeräysaste oli yli 100 % ja tarkastelun jälkeen laskennasta poistettiin jäänpoistoalueen R6 glykolinesteiden käyttömäärät ja talteenkerätty kuormitus. Uuden laskennan tuloksena saatiin vuosiraportissa esitetty talteenkeräysaste 84 %. Myös kaudelle 2015- 2016 on laskennallisesti saatu ylisuuri keräysteho 93 %. Epärealistisen korkeat tulokset osoittavat, että laskenta ei ole tarkkaa.

Kuva 4 Talvikausittain raportoidut glykolin keräysasteet Helsinki-Vantaan lentoasemalla kausilla 2010/2011 - 2016/2017.

Glykolin talteenkeräys muilla lentoasemilla

USA:n ympäristövirasto US EPA on arvioinut Pohjois-Amerikan lentoasemille tehdyn selvityksen pohjalta, mikä osuus käytetystä glykolista on eri menetelmillä mahdollista kerätä. US EPA:n arvion mukaan keräysteho etäjäänpoistoalueella on noin 60 %. Asematasoalueilla keräysteho on 40 % käyttäen viemärointiä ja imuriautoa.

Glykolin keräysteho Kanadan kuudella lentoasemalla (Halifax, Ottawa, Quebec, Winnipeg, Calgary ja Toronto) vuosina 2004 – 2012 on vaihdellut välillä 20 – 84 %. Paras tulos on saavutettu Toronton lentoasemalla, jossa keskimääräinen talteenkeräysteho oli 69 %.

Münchenin lentoasemalla jäänpoisto- ja jäänestotoiminta on sallittu vain etäjäänpoistoalueilla. Glykolin keräys tapahtuu viemäroinnin kautta. Glykolipitoisuudeltaan yli 5 % vesi johdetaan kierrätyslaitokseen ja laimeampi jätevedenpuhdistamolle. Viime vuosina 59 - 71 % tyypin I glykolinesteestä on ollut kierrätyslaitoksessa tuotettua kierrätysnestettä.

Oslon lentoasemalla talvikauden talteenkeräysteho on vaihdellut välillä 76 – 85 %, ollen keskimäärin 81 % (kaudet 2011/2012 - 2015/2016). Oslon uusi lentoasema (valmistunut 1998) on suunniteltu hulevesien ja kuormituksen hallinnan kannalta parhaalla tavalla. Kaikki jäänpoisto- ja jäänestotoiminta on keskitetty neljälle etäalueelle.

Kerättävissä olevan glykolin osuus

Optimitilanteessa kaikki jäänpoistoon käytetty tyypin I glykolineste jää käsittelyalueelle keräyksen piiriin ja kaikki jäänestoon käytetty tyypin IV glykolineste kulkeutuu lentokoneen mukana ulos käsittelyalueelta. Tässä ihannetilanteessa Helsinki-Vantaalla on mahdollista kerätä vuosittain talteen 74 – 82 % käytetystä glykolista. Vaihtelua keräysasteeseen tuo tyypin I ja tyypin IV glykolinesteiden käyttösuhteen vaihtelu.

Todellisuudessa tyypin I nesteestä pieni osuus jää koneen pintaan ja osa tyypin IV nesteestä jää käsittelypaikalle. US EPA:n oletusten (75 % tyypin I ja 10 % tyypin IV nesteestä jää käsittelyalueelle) perusteella jää Helsinki-Vantaan käsittelyalueelle keräyksen piiriin vain 56 - 63 % käytetystä glykolista. Loput 37 - 44 % päättyy rullaus- ja kiitoteille.

Finnairin tekemien testin perusteella tyypin IV nesteestä noin 20 % jää käsittelypaikalle ja 80 % kiinnittyy koneen pintaan. Tyypin I nesteestä arvioidaan jäävän käsittelypaikalle 85 %. Tämän perusteella käsittelyalueilla keräyksen piiriin on jäänyt keskimäärin 70 % käytetystä glykolista

Vaihtelua kerättävissä olevan glykolin osuuteen aiheuttaa tyypin IV nesteen käytön osuuden vaihtelu. Mikäli tyypin IV nesteen käytöstä luovutaan, on käsittelypaikoilla talteen kerättävissä 85 % käytetystä glykolista. Tämä ei ole kuitenkaan käytännössä mahdollista Suomen talvisissa oloissa. Helsinki-Vantaan lentoasemalla käytettyjen jäänpoisto- ja jäänestoaineiden osuuksien perusteella keräysastevaatimus 80 % on ehdoton maksimi jäänpoistoalueilla tehtävälle glykolikeräilylle myös ihannetapauksessa.

Johtopäätökset

Helsinki-Vantaan lentoasemalla on käytössä kaikki tunnetusti tehokkaimmat keinot kerätä glykolipitoisia vesiä: jäänpoistoon sallitut alueet on liitetty jätevesiviemäriin, etäjäänpoistoalueet, väkevän glykoliveden keräys imuriautoilla ja glykolipitoisen lumen keräys jätevesiviemäriin liitetyille sulamisalueille.

Etäjäänpoistoalueiden käyttöastetta on kasvatettu vuosien mittaan ja viime vuosina alueilla on käytetty 70 – 80 % glykolinesteistä. Käsittelyjen keskittämällä on ollut suotuisa vaikutus glykolin keräystehoon. Aasiaan suuntautuvan lentoliikenteen kehittyminen edellyttää kuitenkin koneiden jäänpoistotoiminnan kasvua terminaalin edustan seisontapaikoilla.

Glykolin keräyksessä tasolle 85 % tai sen yli ei saatujen tietojen perusteella ole päästy lentoasemilla kuin aivan poikkeuksellisesti. Merkittävä osa käytetystä glykolista kulkeutuu lentokoneen mukana käsittelyalueen ulkopuolelle ja sekoittuu hulevesiin. Kiitoteille kulkeutuvien jäänestoaineiden aiheuttaman kuormituksen hallitsemiseksi Helsinki-Vantaalla on toteutettu ja suunnitteilla erilaisia ratkaisuja, jotka yhdessä jäänpoistopaikoilla tapahtuvan glykolin keräyksen kanssa vähentävät lentoaseman haitallisia vaikutuksia vesiin.

Mitattua tietoa glykolin osuudesta happea kuluttavasta kokonaiskuormituksesta hulevesissä on vaikea saada, sillä myös liukkaudentorjunta-aineet aiheuttavat kuormitusta vesiin. Tästä johtuen glykolin keräysastetta jäänpoistoalueiden ulkopuolella ei voida tarkasti arvioida.

Selvityksen perusteella keräysastevaatimus 80 % on maksimi jäänpoistoalueilla tehtävälle glykolikeräilylle myös ihannetapauksessa, jossa kaikki jäänpoistoon käytettävä tyypin I glykolineste jää käsittelypaikalle ja kaikki jäänestoon käytettävä tyypin IV glykolineste kulkeutuu lentokoneen mukana.

Finavia katsoo, että nykyisen talteenkeräysvaatimuksen kiristäminen ei ole tarpeellista jäänpoistotoiminnan ympäristövaikutusten hallitsemiseksi. Jäänpoistopaikoilla tapahtuvan keräyksen ulottumattomiin kulkeutuvan glykolin aiheuttamaa kuormitusta vesiin on lentoasemalla vähennetty erilaisilla ratkaisuilla ja suunnitelmilla.

Finavia katsoo, että aluehallintoviraston ei tule tässä vaiheessa ottaa selvitystä glykolin talteenoton tehostamisesta erikseen käsittelyynsä. Selvitystä on tarkasteltava vasta siinä yhteydessä, kun aluehallintovirasto käsittelee seuraavaa Helsinki-Vantaan ympäristölupahakemuksen tarkistamishakemusta.

Ympäristölautakunta 22.8.2018 § 7

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle seuraava lausunto:

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa Finavia Oyj, Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristölupapäätöksen lupamääräyksen 8 tarkoittamasta selvityksestä, joka koskee propyleeniglykolin talteenoton tehostamista, dnro ESAVI/2533/2018. Ympäristölautakunta toimii ympäristönsuojeluviranomaisena ja lausuu selvityksestä seuraavaa:

Selvitys propyleeniglykolin talteenoton tehostamisesta on tehty huolellisesti ja asiantuntevasti. Selvityksessä on esitelty lentoaseman jäänpoisto- ja jäänestotoimintaa ja sen periaatteita. Selvityksessä on esitetty vertailuna myös glykolin talteenkeräysmenetelmiä ja -tehoja muilta lentokentiltä.

Selvityksessä on esitetty, kuinka jäänesto- ja jäänpoistoaineet leviävät lentokentän alueella muun muassa lentokoneiden ja maa-ajoneuvojen mukana. Selvityksen perusteella nykyinen talteenkeräysvaatimus 80 % on tällä hetkellä maksimi, mihin glykolikeräilyssä ihannetapauksessa voidaan päästä. Muillakaan lentokentillä ei ole päästy glykolin keräyksessä tasolle 85 % tai sen yli kuin poikkeuksellisesti.

Keräyksen ulkopuolelle jäävä kuormitus riippuu käytetyn glykolin määrästä. Lentoliikenteen lisääntyessä kentällä, lisääntyy myös glykolinesteiden käyttö. Lupamääräyksissä on siis huomioitava kokonaiskuormituksen hallitseminen, eikä vain glykolin talteenkeräystehoa.

Lentoaseman valumavesien happea kuluttava kuormitus ja sen vaikutukset ovat huomattavissa purkuojissa ja kentän alapuolisten vesien laadussa. Ympäristölautakunta katsoo, että mikäli glykolin talteenottoa ei pystytä tehostamaan, on kentällä tehostettava kiito- ja rullausteiden hulevesien käsittelyä kuormituksen ja haitallisten ympäristövaikutusten hallitsemiseksi. Jäänesto- ja jäänpoistoaineiden käyttöä tulee optimoida entisestään ja mahdollisuuksien mukaan pyrkiä vähentämään niiden käyttöä.

Etäjäänpoistoalueiden suurella käyttöasteella on ollut hyviä vaikutuksia glykolin talteenkeräystehoon. Aasian lentoliikenteen kehittyminen kuitenkin lisää jäänesto- ja jäänpoistokäsittelyjä asematasoalueilla. On huolehdittava, että etäjäänpoistoalueiden käyttöasteen lasku ei johda glykolin talteenkeräystehon laskuun alle talteenkeräysvaatimuksen **80 %**. Jatkossa tulee myös selvittää mahdollisuutta etäjäänpoistoalueiden kapasiteetin kasvattamiseen, siten että kaikki jäänpoisto- ja jäänestotoiminta on keskitetty etäjäänpoistoalueille. Selvityksen perusteella asematasoilla tehtävien jäänpoisto- ja jäänestokäsittelyjen glykolikuormitusta ei ole mahdollista kerätä talteen yhtä tehokkaasti kuin etäjäänpoistoalueilta. Jatkossakin jäänpoisto- ja jäänestokäsittelyt tulee tehdä etäjäänpoistoalueilla aina kun se on mahdollista happea kuluttavan kuormituksen vähentämiseksi.

Käsittely:

Ympäristöjohtaja muutti esitystään seuraavasti (**muutokset lihavoitu**):

Päätetään antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle seuraava lausunto:

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa Finavia Oyj, Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristölupapäätöksen lupamääräyksen 8 tarkoittamasta selvityksestä, joka koskee propyleeniglykolin talteenoton tehostamista, dnro ESAVI/2533/2018. Ympäristölautakunta toimii ympäristönsuojeluviranomaisena ja lausuu selvityksestä seuraavaa:

Selvitys propyleeniglykolin talteenoton tehostamisesta on tehty huolellisesti ja asiantuntevasti. Selvityksessä on esitelty lentoaseman jäänpoisto- ja jäänestotoimintaa ja sen periaatteita. Selvityksessä on esitetty vertailuna myös glykolin talteenkeräysmenetelmiä ja -tehoja muilta lentokentiltä.

Selvityksessä on esitetty, kuinka jäänesto- ja jäänpoistoaineet leviävät lentokentän alueella muun muassa lentokoneiden ja maa-ajoneuvojen mukana. Selvityksen perusteella nykyinen talteenkeräysvaatimus 80 % on tällä hetkellä maksimi, mihin glykolikeräilyssä ihannetapauksessa voidaan päästä. Muillakaan lentokentillä ei ole päästy glykolin keräyksessä tasolle 85 % tai sen yli kuin poikkeuksellisesti.

Keräyksen ulkopuolelle jäävä kuormitus riippuu käytetyn glykolin määrästä. Lentoliikenteen lisääntyessä kentällä, lisääntyy myös glykolinesteiden käyttö. Lupamääräyksissä on siis huomioitava kokonaiskuormituksen **vähentäminen**, eikä vain glykolin talteenkeräystehoa.

On huolehdittava, että etäjäänpoistoalueiden käyttöasteen lasku ei johda glykolin talteenkeräystehon laskuun alle talteenkeräysvaatimusten.

Lentoaseman valumavesien happea kuluttava kuormitus ja sen vaikutukset ovat huomattavissa purkuojissa ja kentän alapuolisten vesien laadussa. Ympäristölautakunta katsoo, että mikäli glykolin talteenottoa ei pystytä tehostamaan, on kentällä tehostettava kiito- ja rullausteiden hulevesien käsittelyä kuormituksen ja haitallisten ympäristövaikutusten hallitsemiseksi. Jäänesto- ja jäänpoistoaineiden käyttöä tulee optimoida entisestään ja mahdollisuuksien mukaan pyrkiä vähentämään niiden käyttöä.

Etäjäänpoistoalueiden suurella käyttöasteella on ollut hyviä vaikutuksia glykolin talteenkeräystehoon. Aasian lentoliikenteen kehittyminen kuitenkin lisää jäänesto- ja jäänpoistokäsittelyjä asematasoalueilla. On huolehdittava, että etäjäänpoistoalueiden käyttöasteen lasku ei johda glykolin talteenkeräystehon laskuun alle talteenkeräysvaatimuksen. **(otettiin pois luku 80%). Jatkossa etäjäänpoistoalueiden kapasiteettia tulee kasvattaa**, siten että kaikki jäänpoisto- ja jäänestotoiminta on keskitetty etäjäänpoistoalueille. Selvityksen perusteella asematasoilla tehtävien jäänpoisto- ja jäänestokäsittelyjen glykolikuormitusta ei ole mahdollista kerätä talteen yhtä tehokkaasti kuin etäjäänpoistoalueilta. Jatkossakin jäänpoisto- ja jäänestokäsittelyt tulee tehdä etäjäänpoistoalueilla **(otettiin pois lause "aina kun se on mahdollista")** happea kuluttavan kuormituksen vähentämiseksi.

Päätös:

Päätettiin antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ympäristöjohtajan muutetun esityksen mukainen lausunto.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa Finavia Oyj, Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristölupapäätöksen lupamääräyksen 8 tarkoittamasta selvityksestä, joka koskee propyleeniglykolin talteenoton tehostamista, dnro ESAVI/2533/2018. Ympäristölautakunta toimii ympäristönsuojeluviranomaisena ja lausuu selvityksestä seuraavaa:

Selvitys propyleeniglykolin talteenoton tehostamisesta on tehty huolellisesti ja asiantuntevasti. Selvityksessä on esitelty lentoaseman jäänpoisto- ja jäänestotoimintaa ja sen periaatteita. Selvityksessä on esitetty vertailuna myös glykolin talteenkeräysmenetelmiä ja -tehoja muilta lentokentiltä.

Selvityksessä on esitetty, kuinka jäänesto- ja jäänpoistoaineet leviävät lentokentän alueella muun muassa lentokoneiden ja maa-ajoneuvojen mukana. Selvityksen perusteella nykyinen talteenkeräysvaatimus 80 % on tällä hetkellä maksimi, mihin glykolikeräilyssä ihannetapauksessa voidaan päästä. Muillakaan lentokentillä ei ole päästy glykolin keräyksessä tasolle 85 % tai sen yli kuin poikkeuksellisesti.

Keräyksen ulkopuolelle jäävä kuormitus riippuu käytetyn glykolin määrästä. Lentoliikenteen lisääntyessä kentällä, lisääntyy myös glykolinesteiden käyttö. Lupamääräyksissä on siis huomioitava kokonaiskuormituksen vähentäminen, eikä vain glykolin talteenkeräystehoa.

On huolehdittava, että etäjäänpoistoalueiden käyttöasteen lasku ei johda glykolin talteenkeräystehon laskuun alle talteenkeräysvaatimusten.

Lentoaseman valumavesien happea kuluttava kuormitus ja sen vaikutukset ovat huomattavissa purkuojissa ja kentän alapuolisten vesien laadussa. Ympäristölautakunta katsoo, että mikäli glykolin talteenottoa ei pystytä tehostamaan, on kentällä tehostettava kiito- ja rullausteiden hulevesien käsittelyä kuormituksen ja haitallisten ympäristövaikutusten hallitsemiseksi. Jäänesto- ja jäänpoistoaineiden käyttöä tulee optimoida entisestään ja mahdollisuuksien mukaan pyrkiä vähentämään niiden käyttöä.

Etäjäänpoistoalueiden suurella käyttöasteella on ollut hyviä vaikutuksia glykolin talteenkeräystehoon. Aasian lentoliikenteen kehittyminen kuitenkin lisää jäänesto- ja jäänpoistokäsittelyjä asematasoalueilla. On huolehdittava, että etäjäänpoistoalueiden käyttöasteen lasku ei johda glykolin talteenkeräystehon laskuun alle talteenkeräysvaatimuksen. Jatkossa etäjäänpoistoalueiden kapasiteettia tulee kasvattaa, siten että kaikki jäänpoisto- ja jäänestotoiminta on keskitetty etäjäänpoistoalueille. Selvityksen perusteella asematasoilla tehtävien jäänpoisto- ja jäänestokäsittelyjen glykolikuormitusta ei ole mahdollista kerätä talteen yhtä tehokkaasti kuin etäjäänpoistoalueilta. Jatkossakin jäänpoisto- ja jäänestokäsittelyt tulee tehdä etäjäänpoistoalueilla happea kuluttavan kuormituksen vähentämiseksi.

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

Liitteet:

- Selvitys propyleeniglykolin talteenoton tehostamisesta tasolle 85 - 90 %

Täytäntöönpano: Lausunto aluehallintovirastolle

Muutoksenhakuohje: 10. Muutoksenhaku- ja valituskielto

Lisätiedot:

Laura Kokko, p. 050 314 5386, etunimi.k.sukunimi[at]vantaa.fi

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

Ympäristölupavastuualue
PL 110
00521 Helsinki

ymparistoluvat.etela@avi.fi

Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös 4.8.2011 (nro 49/2011/1), Korkeimman hallinto-oikeuden päätös 21.1.2015 (taltionro 94)

Finavia Oyj:n selvitys propyleeniglykolin talteenoton tehostamisesta Helsinki-Vantaan lentoasemalla

Etelä-Suomen aluehallintoviraston 4.8.2011 antamassa Helsinki-Vantaan lentoaseman toimintaa koskevassa ympäristölupapäätöksessä (nro 49/2011/1) on edellytetty, että Finavia Oyj tekee aluehallintovirastolle 1.9.2014 mennessä teknis-taloudellisen selvityksen propyleeniglykolin talteenoton tehostamisesta tasolle 85–90 % (lupamääräys 8). Korkein hallinto-oikeus myönsi päätöksellään (taltionro 94, 21.1.2015) lisää aikaa selvityksen toimitamiseen 31.12.2017 asti.

Selvityksen on laatinut Finavia Oyj.

Helsinki-Vantaan lentoasemalla on käytössä kaikki kansainvälisesti tunnetut tehokkaimmat keinot glykolipitoisten vesien keräämiseksi. Jäänpoistotoimintaa on myös viime vuodet keskitetty etäjäänpoistoalueille, jolla on keräystä tehostava vaikutus.

Merkittävä osa lentokoneen jäänestoon käytettävästä glykolista kulkeutuu koneen mukana keräyksen ulottumattomiin kiito- ja rullausteille. Selvityksen johtopäätöksenä voidaan todeta, että nykyinen glykolin talteenkeräyksen vaatimus 80 % on korkein taso, jolle edes teoriassa on mahdollista päästä.

Finavia katsoo, että nykyisen talteenkeräysvaatimuksen kiristäminen ei ole tarpeellista jäänpoistotoiminnan ympäristövaikutusten hallitsemiseksi. Jäänpoistopaikoilla tapahtuvan keräyksen ulottumattomiin kulkeutuvan glykolin aiheuttamaa kuormitusta vesiin on lentoasemalla vähennetty johtamalla kiitotien 3 hulevedet kiitotien alla oleviin pengeraltaisiin, joissa vedet puhdistuvat biologisesti. Finavia on tehnyt suunnitelmia myös kiitoteiden 1 ja 2 hulevesien kuormituksen hallitsemiseksi. Suunnitelmien toteutus odottaa lainvoimaista lupapäätöstä.

Finavia katsoo, että aluehallintoviraston ei tule tässä vaiheessa ottaa selvitystä glykolin talteenoton tehostamisesta erikseen käsitteelyynsä. Selvitystä on tarkasteltava vasta siinä yhteydessä, kun aluehallintovirasto käsittelee seuraavaa Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristölupamääräysten tarkistamishakemusta.

Lisätietoja selvityksestä Finaviassa antaa ympäristöasiantuntija Tuija Hänninen, puhelin 020 708 2327, tuija.hanninen@finavia.fi.

FINAVIA OYJ

Tekniikka & ympäristö

Mikko Viinikainen

Kestävän kehityksen johtaja

Liite

Helsinki-Vantaan lentoasema. Selvitys propyleeniglykolin talteenoton tehostamisesta tasolle 85–90 %, 14.2.2018 Finavia Oyj

Tiedoksi

Uudenmaan ELY-keskus

Tekniikka & ympäristö

Infra ja järjestelmät

Ympäristö

Helsinki-Vantaan lentoasema

Elina Kauppila

FINAVIA OYJ, HELSINKI-VANTAA LENTOASEMA

SELVITYS PROPYLEENIGLYKOLIN TALTEENOTON TEHOSTAMISESTA TASOLLE 85 – 90 %

FINAVIA

Finavia Oyj

Vantaa

14.2.2018

Hänninen T., Kauppila E.

Finavia Oyj, Helsinki-Vantaan lentoasema, Selvitys propyleeniglykolin talteenoton tehostamisesta tasolle 85 – 90 %.

Finavia Oyj, Vantaa 14.2.2018, 24 s. + liitteet 2 s.

TIIVISTELMÄ

Tämä selvitys on kuvaus lentokoneiden jäänpoistotoiminnasta, propyleeniglykolin talteenkeräyksestä ja mahdollisuuksista kehittää keräyksen tehokkuutta Helsinki-Vantaan lentoasemalla. Selvityksen laatimista on edellytetty lentoaseman ympäristölupapäätöksessä (ESAVI päätös 49/2011/1, 4.8.2011).

Helsinki-Vantaan lentoasemalla on jo käytössä kaikki tunnetusti tehokkaimmat keinot kerätä glykolipitoisia vesiä: kaikki jäänpoistoon sallitut alueet on liitetty jätevesiviemäriin, kaksi etäjäänpoistoaluetta, väkevän glykoliveden keräys imuriautoilla ja glykolipitoisen lumen keräys jätevesiviemäriin liitetyille sulamisalueille. Etäjäänpoistoalueiden käyttöastetta on kasvatettu vuosien mittaan korkealle tasolle ja viime vuosina alueilla jäänpoisto- ja jäänestoaineista on käytetty 70 – 80 %. Käsittelyjen keskittämällä on ollut suotuista vaikutus glykolin keräystehoon. Aasiaan suuntautuvan lentoliikenteen kehittyminen edellyttää kuitenkin kaukoliikenteen koneiden jäänpoistotoiminnan kasvua terminaalin edustan seisontapaikoilla, joka tulee jonkin verran vähentämään etäjäänpoistoalueiden käyttöastetta.

Glykolin keräyksessä tasolle 85 % tai sen yli ei saatujen tietojen perusteella ole päästy lentoasemilla kuin aivan poikkeuksellisesti. Merkittävä osa käytetystä glykolista kulkeutuu lentokoneen mukana käsittelyalueen ulkopuolelle ja sekoittuu laimentaviin hulevesiin. Kiitoteille kulkeutuvien jäänestoaineiden aiheuttaman kuormituksen hallitsemiseksi Helsinki-Vantaalla on toteutettu ja suunnitteilla erilaisia ratkaisuja, jotka yhdessä jäänpoistopaikoilla tapahtuvan glykolin keräyksen kanssa vähentävät lentoaseman haitallisia vaikutuksia vesiin. Kiitotiellä 3 muodostuvat liukkaudentorjunta-aine- ja jäänestoainepitoiset hulevedet johdetaan kiitotien alla oleviin pengeraltaisiin, joissa kemikaalit hajoavat biologisesti. Finavia on suunnitellut kiitoteiden 1 ja 2 hulevesien laskupuroihin viivytys- ja käsittelyratkaisuja, joilla odotetaan olevan myönteinen vaikutus hulevesien laatuun. Suunnitelmien toteutus odottaa lupaviranomaisen lainvoimaista päätöstä.

Selvityksen perusteella voidaan sanoa, että keräysastevaatimus 80 % on ehdoton maksimi Helsinki-Vantaan lentoasemalla jäänpoistoalueilla tehtävälle glykolikeräilylle myös ihannetapauksessa, jossa kaikki jäänpoistoon käytettävä tyyppin I glykolineste jää käsittelypaikalle ja kaikki jäänestoon käytettävä tyyppin IV glykolineste kulkeutuu lentokoneen mukana.

Sisällysluettelo

1.	JOHDANTO	3
2.	KUVAUS LENTOKONEIDEN JÄÄNPOISTO- JA JÄÄNESTOTOIMINNASTA.....	3
2.1	Toimintaa koskevat normit.....	3
2.2	Jäänpoisto	4
2.3	Jäänesto	4
2.4	Toimijat ja kalusto	5
2.5	Toiminnan kehittyminen tulevaisuudessa	5
2.5.1	Jäänpoistot.....	5
2.5.2	Säädäntöä hyödyntäminen jäänestonesteiden suoja-ajan määrittämisessä	5
2.5.3	Mekaanisten menetelmien kehittyminen	6
3.	JÄÄNPOISTOALUEET	6
3.1	Jäänpoistoalueiden sijainnit ja toiminnanohjaus lentoasemalla	6
3.2	Uusien jäänpoistoalueiden suojausrakenteet	7
4.	JÄÄNPOISTO- JA JÄÄNESTOAINEIDEN KULUTUS JA KULKEUTUMINEN	8
4.1	Jäänpoisto- ja jäänestoaineiden kulutus.....	8
4.2	Glykolin kulkeutuminen lentoasema-alueella	11
5.	GLYKOLIN TALTEENKERÄYS JA KERÄYKSEN TEHO	15
5.1	Keräysmenetelmät.....	15
5.2	Glykolivesien määrän ja laadun tarkkailu	16
5.3	Glykolin talteenkeräyksen tehokkuus	17
5.3.1	Helsinki-Vantaan lentoasema	17
5.3.2	Muut lentoasemat	17
5.4	Tarkkailun ja laskennan virhelähteet	18
5.4.1	Muista lähteistä tuleva kuormitus	18
5.4.2	Glykolinesteiden käyttömäärien seuranta	18
5.4.3	Näytteiden analysointi	19
5.4.4	Näytteenotto.....	19
6.	KERÄTTÄVISSÄ OLEVAN GLYKOLIN OSUUS	20
7.	JOHTOPÄÄTÖKSET	22
Liite 1	Talteenkeräysasteen laskenta	
Liite 2	Kemiallisen hapenkulutuskorkeuden (COD _{Cr}) jakautuminen lentoaseman alueella, vaihtoehtotarkastelu	

1. JOHDANTO

Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristölupapäätöksen (ESAVI päätös 49/2011/1, 4.8.2011) mukaisesti Finavia Oyj:n on kerättävä vähintään 80 % talvikausittain käytettävästä propyleeniglykolistä COD_{Cr}-kuormituksena määritettynä (lupamääräys 8). Lisäksi määräyksessä edellytetään, että Finavia Oyj tekee aluehallintovirastolle 1.9.2014 mennessä teknis-taloudellisen selvityksen propyleeniglykolin talteenoton edelleen tehostamisesta tasolle 85-90 %. Korkein hallinto-oikeus myönsi päätöksellään (taltionro 94, 21.1.2015) lisää aikaa selvityksen toimittamiseen 31.12.2017 asti.

Tämä selvitys on kuvaus lentokoneiden jäänpoistotoiminnasta, propyleeniglykolin talteenkeräyksestä ja mahdollisuuksista kehittää keräyksen tehokkuutta. Selvityksen ovat laatineet ympäristöasiantuntija Tuija Hänninen ja vesienhallintapäällikkö Elina Kauppila Finavia Oyj:stä.

2. KUVAUS LENTOKONEIDEN JÄÄNPOISTO- JA JÄÄNESTOTOIMINNASTA

2.1 Toimintaa koskevat normit

Lentokoneiden jäänpoisto- ja jäänestotoiminta on kylmänä aikana turvallisen lentoliikenteen edellytys. Toiminnan merkityksellisyyttä kuvaa se, että jäänpoisto- ja jäänestonesteitä, menetelmiä, jäänpoistoalueiden suunnittelua ja käyttöä, laitteiden käyttöä sekä henkilöstön koulutusta koskevia määräyksiä ja ohjeita on laadittu useita kymmeniä.

Toiminta pohjautuu kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön ICAO:n antamiin vaatimuksiin ja ohjeistukseen, kuten Manual of Aircraft Ground De-icing/Anti-icing Operations. Toimintaa säädellään ICAO-dokumentteihin pohjautuvalla Euroopan ilmailun turvallisuusviraston (EASA) määräyksellä "Air Operations (AMC GM1-3 CAT.OP.MPA.250 – Ice and other contaminants – ground procedures)" ja Society of Automotive Engineers (SAE) -standardointijärjestön dokumenteilla, kuten esimerkiksi "ARP4737 Aircraft Deicing/Anti-Icing Methods" ja "AS6258 Aircraft Ground Deicing/Anti-icing Processes". Käsittelyalueiden suunnittelua puolestaan säädellään EASA:n dokumentissa "Certification Specifications (CS) and Guidance Material (GM) for Aerodromes Design" ja SAE-dokumentissa "ARP4902 Design of Aircraft Deicing Facilities".

Lentokoneen valmistaja hyväksyy kullekin konetyypille käytettävät jäänpoiston ja –eston menetelmät. Jokaisella lentoyhtiöllä on oma edellä mainittuihin säädöksiin ja määräyksiin pohjautuva ohjeistuksensa siitä, miten jäänpoisto ja –esto suoritetaan niiden omistamille koneille.

SAE ja International Standards Organization (ISO) määrittelee ja hyväksyy jäänpoistoon ja jäänestoon käytettävät nesteet. Transport Canada hyväksyy SAE:n listalla olevat nesteet lentokoneiden jäänpoisto- ja jäänestotarkoitukseen. Tyypin I nesteille asetetut vaatimukset on esitetty SAE-spesifikaatiossa AMS 1424 ja paksunnetuille tyypin II, III ja IV nesteille asetetut vaatimukset puolestaan SAE-spesifikaatiossa AMS 1428. Kanadan ja Yhdysvaltain ilmailuviranomaiset (Transport Canada ja FAA) julkaisevat vuosittain taulukot jäänestoon käytettävien nesteiden antamista suoja-ajoista eri sääolosuhteissa.

Jäänpoisto- ja jäänestotoimintaa Helsinki-Vantaan lentoasemalla ohjaa lentoaseman määräys ”Ilma-alusten jäänesto ja –poisto” ja toimintaohje ”Ohje jäänpoistotoiminnan järjestämiseksi Helsinki-Vantaan lentoasemalla”.

2.2 Jäänpoisto

Jäänpoisto on menetelmä, jolla huurre, jää, lumi tai loska poistetaan lentokoneen pinnoilta käyttäen kuumaa jäänpoistonestettä tai mekaanista tapaa, kuten harjausta tai lämmin/kylmäilmapuhallusta.

Mekaanista lumenpoistoa voidaan käyttää erityisesti pienemmille ilma-aluksille ja silloin, kun sataa kuivaa puuterilunta eikä lumi tartu koneen pintaan. Työ on aikaa vievää eikä sitä voida siksi soveltaa vilkkaan liikenteen ja lyhyiden kääntöaikojen¹ puitteissa. Lisäksi menetelmän tulee olla käsiteltävälle konetyypille lentokoneen valmistajan ja lentoyhtiön hyväksymä.

Jäänpoiston menetelmiä kehitetään jatkuvasti. Kehitystyössä Transport Canada ja FAA ovat johtavassa roolissa.

Jäänpoistoon käytetään yleisimmin kuuman veden ja tyypin I glykolinesteen sekoitusta. Kulloinkin käytettävän jäänpoistonesteseoksen alin glykolipitoisuus määräytyy ilman lämpötilan mukaan. Tilanteissa, joissa ilman lämpötila on yli -3 °C, voidaan normien mukaan jäänpoisto tehdä käyttäen pelkkää kuumaa vettä.

Tehdastoimitettu tyypin I glykolineste sisältää 80 % propyleeniglykolia ja 20% vettä. Nestettä voidaan käyttää sekä jäänpoistoon että huurteenestoon. Nesteen standardinmukainen väri on oranssi.

2.3 Jäänesto

Jäänestokäsittelyllä jään, lumen, loskan tai huurteen muodostuminen ja kasaantuminen lentokoneiden pinnoille voidaan estää tietyksi ajaksi käyttämällä jäänestonestettä. Tarkoitus on estää edellä mainittujen esiintymien muodostuminen ilma-aluksen pinnoille rullauksen aikana tai lentoonlähdössä, jolloin ilma-aluksen oma jäänestomenetelmä ei vielä toimi riittävällä teholla.

Jäänestoon käytetään tyypin II, III tai IV glykolinesteitä, joista Suomessa käytössä on tyypin IV jäänestoneste. Huurteenestoon voidaan käyttää myös tyypin I nestettä. Tehdastoimitettu tyypin IV neste sisältää 50 % propyleeniglykolia, 1-2 % lisäaineita ja loput vettä. Paksunnosaineen avulla neste pysyy ilma-aluksen pinnoilla rullauksen ja lentoonlähdön ajan suojaamassa pintoja jäätymiseltä. Tyypin IV glykolinesteen standardin mukainen väri on vihreä.

Preventiivinen eli ennakoiva jäänestokäsittely voidaan tehdä koneen saavuttua lennolta. Preventiivisellä jäänestokäsittelyllä ehkäistään huurteen muodostuminen tai lumen ja jään kiinnittyminen lentokoneen pintaan sen seisoessa asematasolla. Koneen lähtiessä sille tehdään tarvittaessa jäänpoistokäsittely. Käytettävän glykolinesteen tarve on jäänpoistokäsittelyssä tällöin pienempi kuin normaalisti, sillä lumi ja jää irtoavat koneen pinnasta helpommin.

¹ Aika lentokoneen saapumisesta seisontapaikalle sen lähtöön seuraavalle lennolle.

2.4 Toimijat ja kalusto

Lentoyhtiöt vastaavat jäänpoisto- ja jäänestokäsittelystä omille koneilleen. Käytännössä koneen kapteeni vastaa siitä, että koneelle on tehty olosuhteiden vaatimat käsittelyt.

Maahuolintayritykset suorittavat käsittelyt oman ohjeistuksensa mukaan täydennettynä lentoyhtiön erityisvaatimuksilla. Helsinki-Vantaalla on tällä hetkellä kolme jäänpoistokäsittelyä tekevää yritystä.

Suurimmassa osassa Helsinki-Vantaan lentoasemalla käytettävistä jäänpoistoautoista on järjestelmä, jolla jäänpoistonesteen glykolipitoisuutta voidaan säätää ilman lämpötilan mukaan. Selvitysten mukaan toiminnolla on mahdollista vähentää tyypin I nesteen kulutusta 30 - 50 % verrattuna perinteiseen, esisekoitettua nestettä käyttävään menetelmään. Seoksen säädettävyydestä saatava hyöty on sitä suurempi mitä lauhempi ilmasto on.

Finavia vastaa jäänpoistotoiminnan koordinoinnista ja syksystä 2018 alkaen myös glykolinesteiden hankinnasta Helsinki-Vantaan lentoasemalla. Lentoasemalla on neljä varastoaluetta, joista jäänpoisto- ja jäänestokäsittelyistä vastaavat maahuolintayritykset käyvät täyttämässä jäänpoistoautojen säiliöt.

2.5 Toiminnan kehittyminen tulevaisuudessa

Huomattavaa on, että uusien menetelmien soveltaminen edellyttää niiden hyväksyntää kansainvälisissä normeissa ja sisällyttämistä lentoyhtiöiden jäänpoistoa ja –estoa koskevaan ohjeistukseen. Lentoaseman pitäjällä ei ole valtuuksia määrätä sovellettavista jäänpoistotoiminnan menetelmistä.

2.5.1 Jäänpoistoautot

Jäänpoistoautojen valmistajat kehittävät autojen toimintoja jatkuvasti optimoimaan glykolinesteiden kulutusta. Käyttömäärää optimoivia toimintoja ovat glykolin ja veden sekoitussuhteen säätö, tehokkaat puhaltimet lumenpoistoon, ruiskutussuuttimeen asti ulottuva jäänpoistonesteen lämmitys ja valmius tyypin IV nesteen laimentamiseen. Kaluston pitkä käyttöikä, noin 15 - 20 vuotta, hidastaa uusien kehitysversioiden käyttöön saattamista.

2.5.2 Säädatan hyödyntäminen jäänestonesteen suoja-ajan määrittämisessä

Normeissa annetut jäänestonesteiden suoja-ajat² eri säätilanteissa ovat korkealla turvamarginaalilla asetettuja yleistyksiä. Jäänestonesteiden käyttömäärää voidaan vähentää hyödyntämällä säädataa jäänestonesteen suoja-ajan joustavassa määrittämisessä muuttuvissa sääoloissa. Joissakin tilanteissa voidaan järjestelmistä saatavan tiedon pohjalta välttää jäänestonesteen käyttö, jos laskelmat osoittavat jäänpoistossa käytetyn glykolinesteen antavan riittävän suoja-ajan. Optimitalanteessa sähköisillä järjestelmillä voidaan saada merkittävä vähennys tyypin IV nesteen kulutukseen. On lentoyhtiöiden päätettävissä, käyttävätkö ne uusia järjestelmiä suoja-aikojen määrittämisessä.

² Arvioitu aika, jonka jäänestoneste ehkäisee huurteen ja jään muodostumista sekä lumen ja loskan kertymisen suojatuille lentokoneen pinnoille eri sääolosuhteissa

2.5.3 Mekaanisten menetelmien kehittyminen

Paineilmalaitteistoilla voidaan vähentää glykolinesteiden käytön tarvetta jään- ja lumenpoistossa. Laitteita on viime vuosina kehitetty entistä tehokkaammiksi. Satanut irtolumi voidaan poistaa koneen pinnasta pelkällä puhalluksella ja pintaan kiinni jäänyt lumi ja jää puhallukseen yhdistetyllä glykolinestekäsittelyllä. Paineilmalaitteita voidaan asentaa jäänpoistoautoihin myös jälkikäteen. Mekaanisten menetelmien käyttöönottoa rajoittaa se, että ne ovat toistaiseksi enemmän aikaa vieviä kuin nesteellä tapahtuva jäänpoisto.

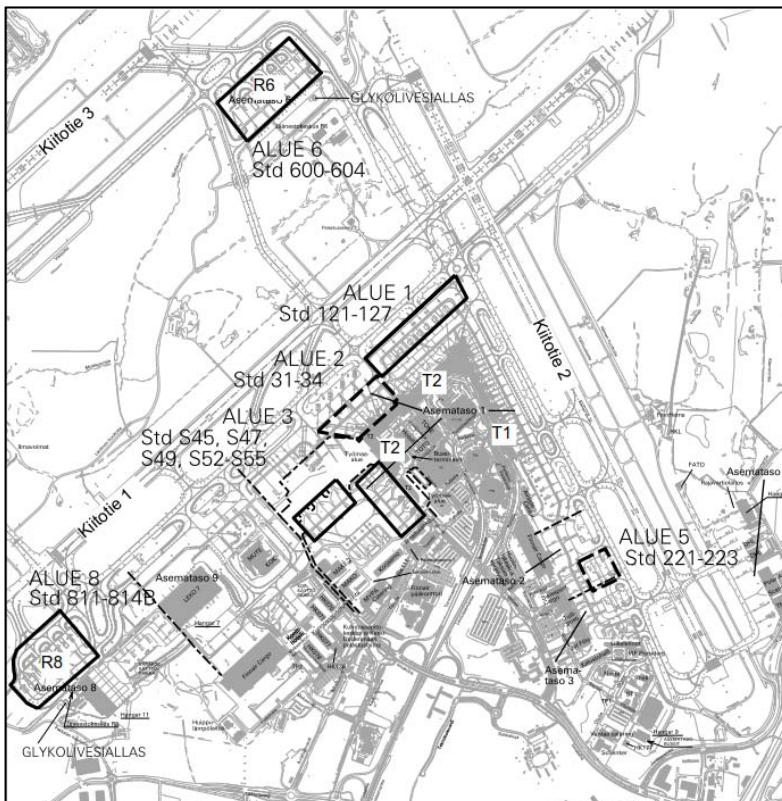
Kiinteitä infrapuna-tekniikkaan perustuvia jäänpoistolaitteistoja on rakennettu muutamille lentoasemille 1990-luvun lopulla ja 2000-luvun alussa. Tällä hetkellä yksikään niistä ei ole enää ainakaan säännöllisessä käytössä.

Kehitteillä on kuumaan höyryyn ja infrapunatekniikkaan perustuvia jäänpoistolaitteita, jotka soveltuisivat täydentämään glykolinesteellä tehtävää jäänpoistoa. Laitteita ei ole vielä hyväksytty kansainvälisissä normeissa jäänpoistokäyttöön.

3. JÄÄNPOISTOALUEET

3.1 Jäänpoistoalueiden sijainnit ja toiminnanohjaus lentoasemalla

Helsinki-Vantaan lentoasemalla lentokoneiden jäänpoisto- ja jäänestokäsittelyt olivat 1990-luvun alkuun asti sallittuja kaikilla silloisilla asematasoalueilla. Sen jälkeen alueiden käyttöä jäänpoistotoiminnassa on ympäristönsuojelullisista syistä rajoitettu. Sallittujen jäänpoistoalueiden sijainnit ja toiminnan reunaehdot on esitetty lentoaseman määräyksessä ”Ilma-alusten jäänesto ja –poisto”. Nykyisin jäänpoisto- ja jäänestokäsittelyt ovat sallittuja etäjäänpoistoalueilla R6 ja R8 sekä rajatuilla alueilla terminaalien edustalla (kuva 1).

Kuva 1. Jäänpoistoalueet Helsinki-Vantaan lentoasemalla kaudella 2017 - 2018 (Finavia 2017b).

Finavia on aktiivisesti keskittänyt toimintaa etäjäänpoistoalueille R6 ja R8. Alue R6 otettiin käyttöön kaudella 2008-2009, alueen R8 ensimmäinen osa kaudella 2012-2013 ja toinen osa kaudella 2014-2015.

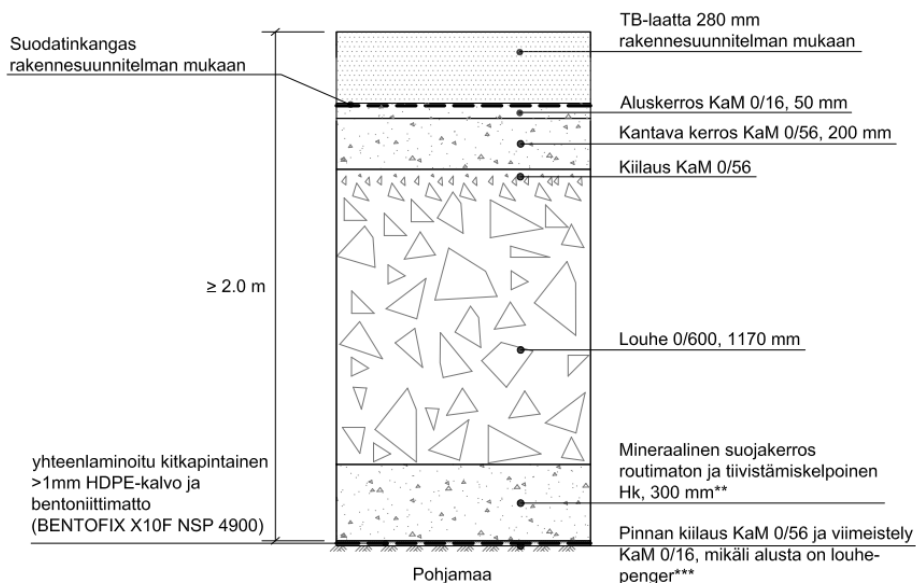
Jäänpoistotoiminnan koordinointi on lentoaseman Apron Controlin vastuulla. Koordinointi on jaettu eri tasoille seuraavasti:

- Jäänpoistokoordinaattori johtaa jäänpoistotoimintaa koko kentällä ja vastaa mm. pilottien jäänpoistotilausten vastaanottamisesta ja välittämisestä maahuolintayrityksille sekä lentokoneen jäänpoistopaikan tai -alueen määrittämisestä.
- Liikennekoordinaattori suunnittelee ja ohjaa jäänpoistotoimintaa etäjäänpoistoalueilla R6 ja R8 ja vastaa mm. jäänpoistopaikan ja rullausohjeiden antamisesta alueelle saapuville koneille ja vapautuksen antamisesta jäänpoistokäsittelyn ja -ilmoituksen jälkeen.
- Aluekoordinaattori seuraa ja valvoo etäjäänpoistoalueilla tapahtuvia jäänpoistoja sekä autojen liikkumista ja vastaa mm. liikkumisohjeiden antamisesta ajoneuvoille ja kaiken toiminnan määräysten mukaisuuden valvonnasta.

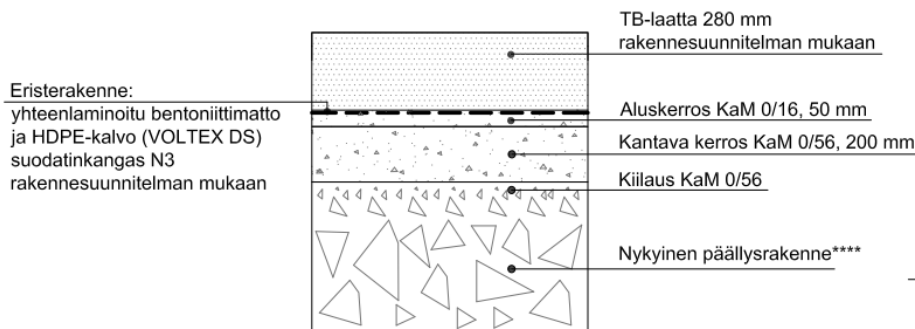
Koordinaattorit kommunikoivat lennonjohdon kanssa sähköisillä lentoonlähdön (CDM Collaborative Decison Making) ja jäänpoiston (WICE) ohjausjärjestelmillä sekä lentokoneen ohjaajan kanssa radiolla ja sähköisillä viestitauluilla. Järjestelmien avulla taataan toiminnan turvallisuutta sekä on saatu tehostettua toimintaa ja nostettua jäänpoistotoiminnan kapasiteettia.

3.2 Uusien jäänpoistoalueiden suojausrakenteet

Finavian sisäisen linjauksen mukaan kaikilla uusilla jäänpoistokäyttöön rakennettavilla asematasoalueilla on oltava laajuudeltaan riittävät maaperää suojaavat kalvorakenteet (HDPE-kalvo + bentoniittimatto; kuva 2) tai maaperäsuojausella varustettu betonilaatta (betonilaatan alla on bentoniitin ja HDPE-kalvon muodostama yhdistelmä rakenne; kuva 3). Helsinki-Vantaalla käynnissä olevaan kehityshankkeeseen (VLK) liittyvän terminaalien T2 laajennuksen yhteydessä rakennetut uudet seisontapaikat on varustettu kalvorakenteilla.

Kuva 2. Betonipäällysteiset lentoliikennealueet, joille tehdään eristerakenne 2 m syvyyteen ja uudet rakennekerrokset (tyyppikuva VLK-hankkeen suunnitelmista).

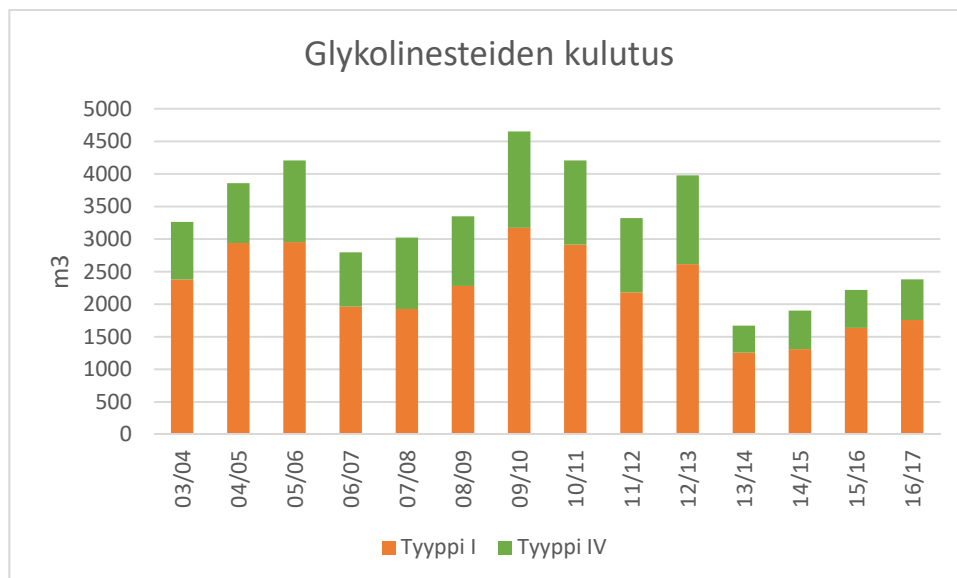
Kuva 3. Betonipäällysteiset lentoliikennealueet, joille tehdään eristerakenne ja osittain uudet rakennekerrokset (tyyppikuva VLK-hankkeen suunnitelmista).

Finavian toimintaohjeistuksessa on kiinnitetty erityistä huomiota jäänpoistoalueiden päällysteen tiiviyyteen. Päällystetyt alueet tarkastetaan ja havaitut halkeamat korjataan vuosittain.

4. JÄÄNPOISTO- JA JÄÄNESTOAINEIDEN KULUTUS JA KULKEUTUMINEN

4.1 Jäänpoisto- ja jäänestoaineiden kulutus

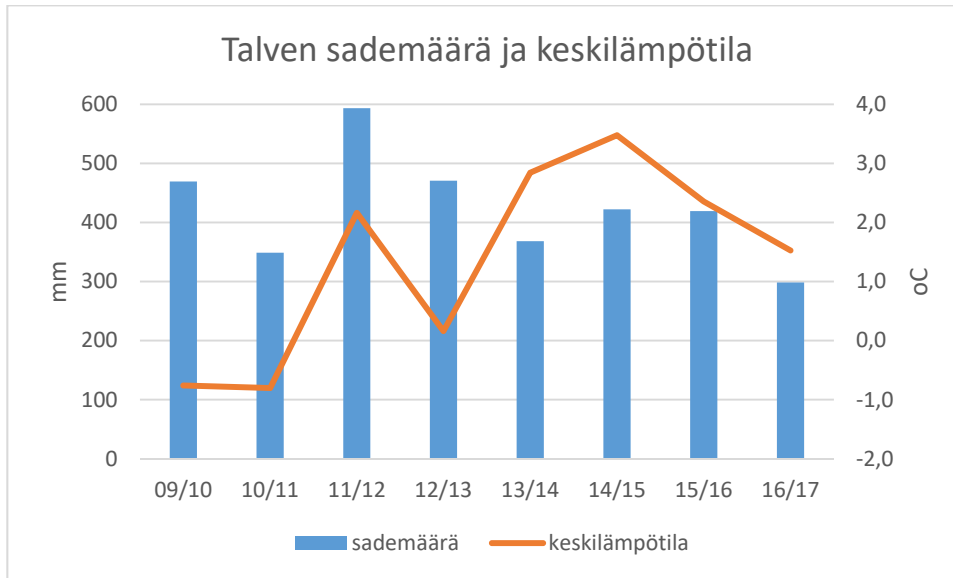
Lentokoneiden jäänpoisto- ja jäänestoaineiden (glykolinesteiden) kulutusmääriä on seurattu nestetyypeittäin syksystä 2003 alkaen. Glykolinesteiden kokonaiskäyttömäärä on vaihdellut välillä 1 600 – 4 600 m³ ja on ollut viimeisten neljän talvikauden aikana selvästi aiempaa pienempi (kuva 4). Tyyppin IV nesteen kulutuksen osuus on ollut 23 - 36 %.

Kuva 4. Jäänpoistoaineiden (tyyppi I) ja jäänestoaineiden (tyyppi IV) kulutus Helsinki-Vantaan lentoasemalla talvikausina 2003/2014 – 2016/2017.

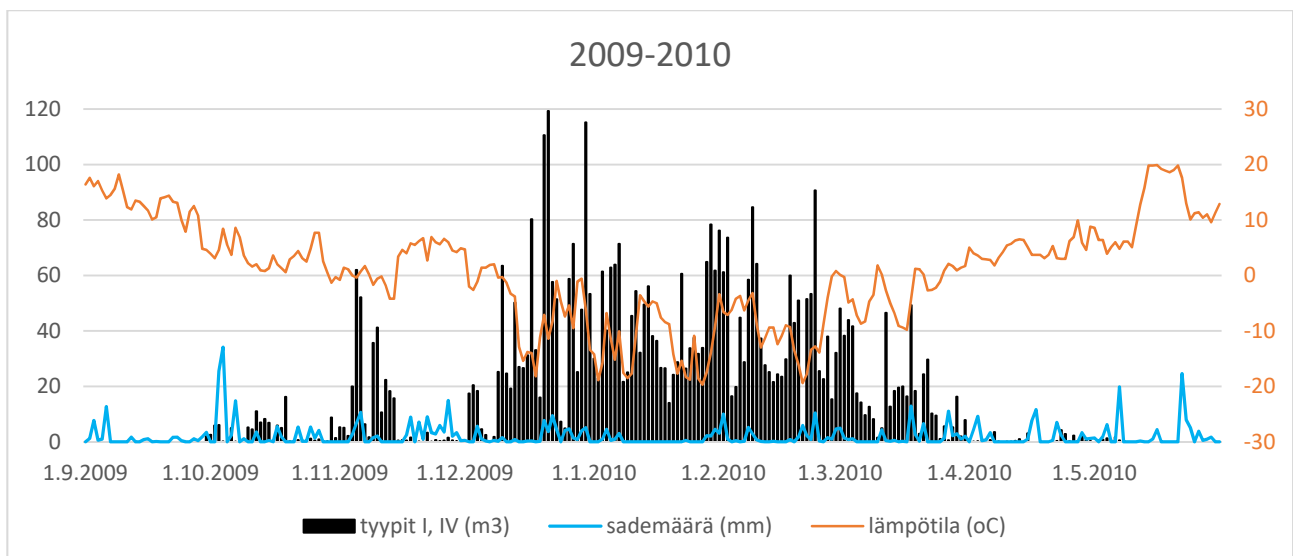
Glykolinesteiden kulutukseen vaikuttaa liikennemäärien lisäksi paljon talven kylmyys ja sateisuus. Kuvassa 5 on esitetty talven (syys-huhtikuu) sademäärä ja keskilämpötila Helsinki-Vantaan

lentoasemalla. Vertaamalla kuvia 4 ja 5 voidaan päätellä, että talven keskilämpötilalla on sademäärää suurempi vaikutus glykolinesteiden kokonaiskulutukseen. Talvella 2009-2010, jolloin sademäärä oli keskimääräistä suurempi ja keskilämpötila alhainen, oli glykolinesteiden käyttömäärä seurantahistorian suurin. Sen sijaan talvella 2011-2012, vaikka sademäärä oli viime vuosien suurin, ei glykolinesteiden käyttö kohonnut erityisen suureksi keskilämpötilan ollessa korkea.

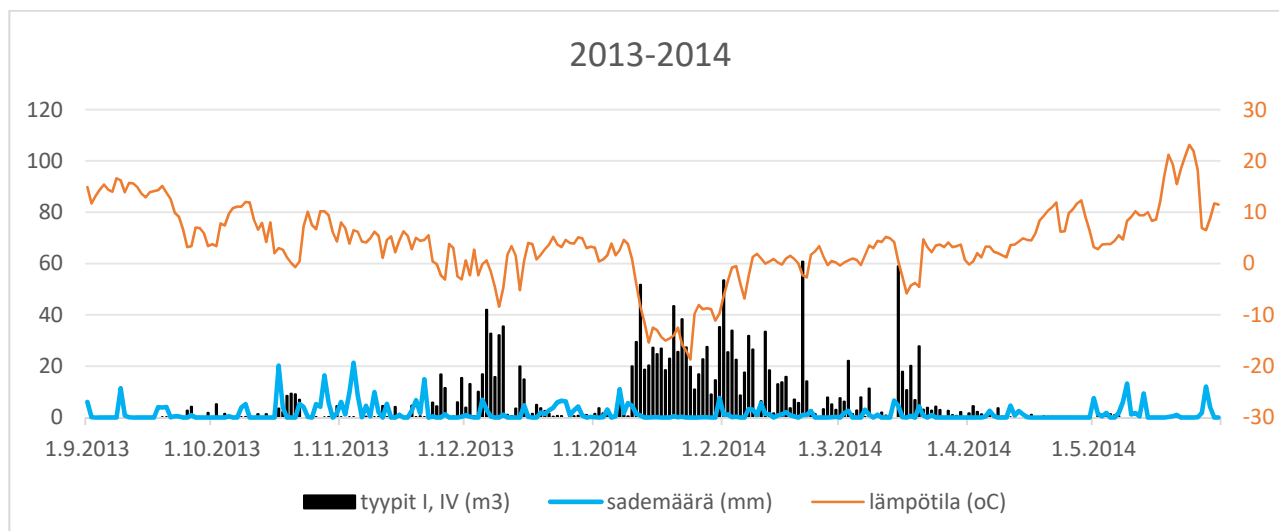

Kuva 5. Talven sademäärä ja keskilämpötila Helsinki-Vantaalla talvikausina 2009/2010 – 2016/2017.

Kuvissa 6 ja 7 on esitetty glykolinesteiden päiväkohtaiset kulutukset kahden erityyppisen talven aikana. Glykolinesteiden käyttömäärä oli seurantahistorian korkein talvella 2009-2010, jolloin oli pitkä pakkasjakso ja sademäärä oli kohtalainen (kuva 6). Sen sijaan talvi 2013-2014 oli lauha ja keskimääräistä vähäsateisempi ja glykolinesteiden kulutus oli noin kolmannes talven 2009-2010 kulutuksesta (kuva 7).

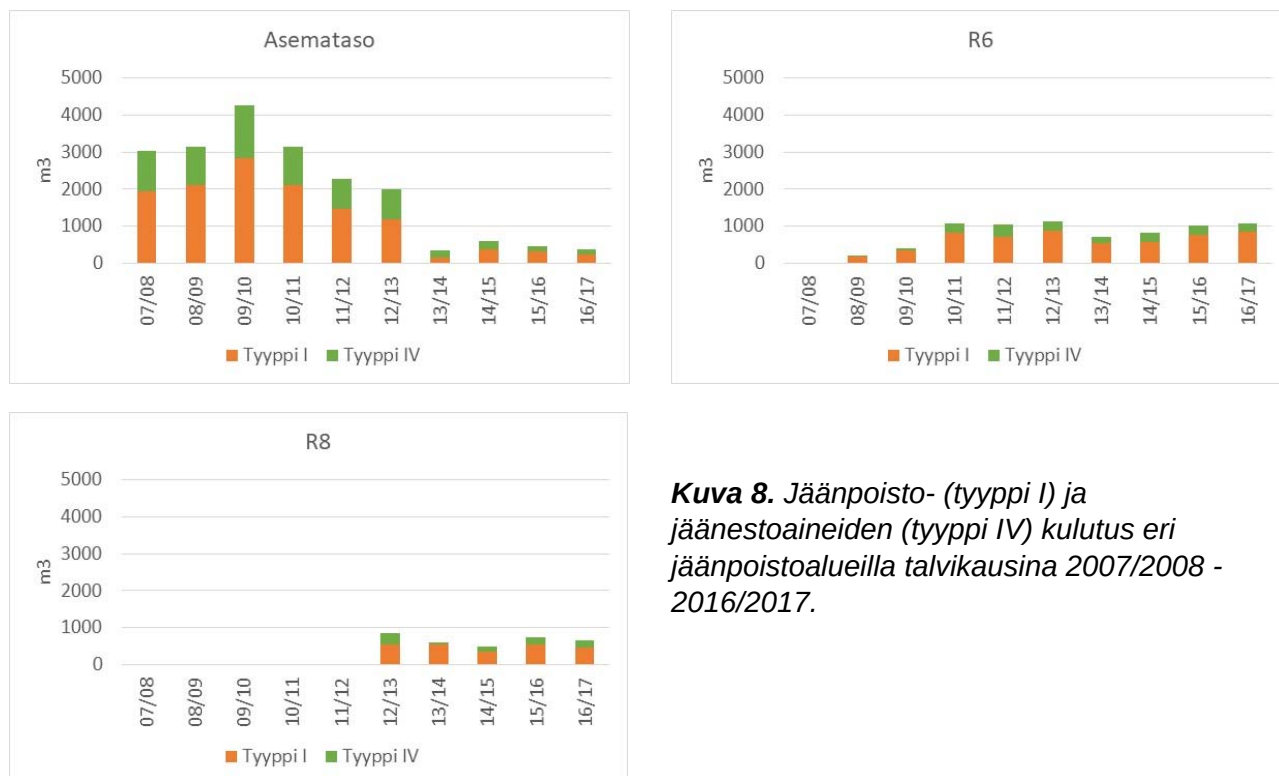

Kuva 6. Päiväkohtainen jäänpoisto- ja jäänestoaineiden yhteenlaskettu kulutus (tyypit I ja IV), sademäärä ja vuorokauden keskilämpötila talvikaudella 2009-2010

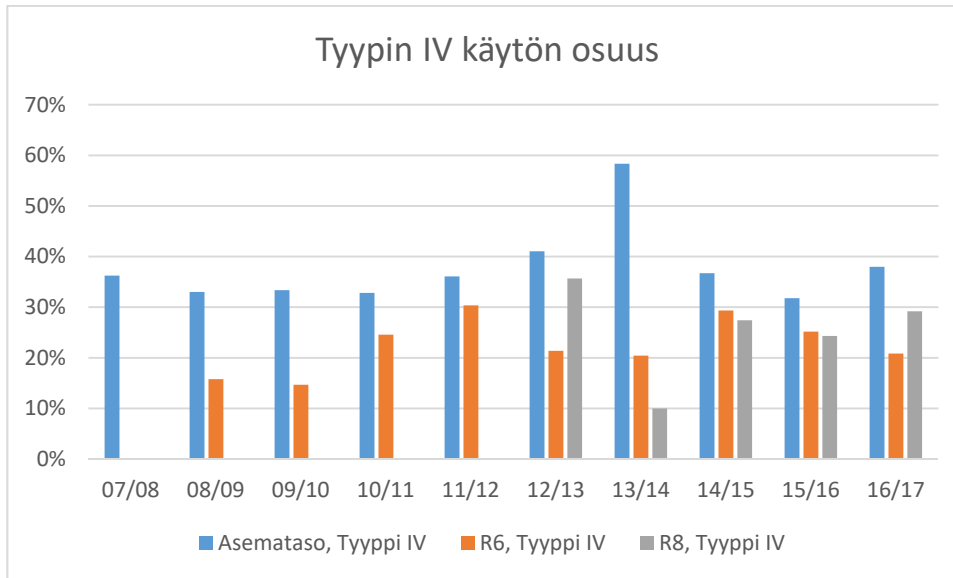
Kuva 7. Päivakohtainen jäänpoisto- ja jäänestoaineiden yhteenlaskettu kulutus (tyypit I ja IV), sademäärä ja vuorokauden keskilämpötila talvikaudella 2013-2014.

Etäjäänpoistoalueita R6 ja R8 käytetään huurteenpoistokaudella talvikauden alussa ja lopussa pääasiallisina käsittelyalueina. Jäänpoistokaudella etäjäänpoistoalueella R6 käsitellään kiitotieltä 3 lounaaseen (22R) ja kiitotieltä 2 etelään (15) lähteviä lentokoneita. Alueella R8 käsitellään ensisijassa kiitotieltä 1 koilliseen (04R) lähteviä lentokoneita. Lentoaseman ohjeistuksen mukaan käsittelyt pyritään kohdentamaan etäjäänpoistoalueille R6 ja R8 kulloinkin käytössä olevan kiitotien mukaisesti (Finavia 2017a). Kuvassa 8 on esitetty jäänpoisto- ja jäänestoaineiden käyttömäärät eri jäänpoistoalueilla. Toiminnan siirtäminen etäjäänpoistoalueille on jakanut glykolin kulutusta ja siitä aiheutuvaa kuormitusta lentoasema-alueella eri tavoin aiempaan verraten. Erityisesti etäjäänpoistoalueen R8 käyttöönoton jälkeen 2012 käsittelyjen määrä ja glykolikulutus on vähentynyt merkittävästi terminaalien edustan asematasoalueilla.

Kuva 8. Jäänpoisto- (tyyppi I) ja jäänestoaineiden (tyyppi IV) kulutus eri jäänpoistoalueilla talvikausina 2007/2008 - 2016/2017.

Pienemmästä etäisyydestä kiitotielle johtuen etäjäänpoistoalueilla käsiteltäville lentokoneille jäänestonesteen suoja-aikavaatimus on lyhyempi kuin terminallin edustalla käsiteltäville lentokoneille. Tilanteita, joissa jäänestoon voidaan käyttää tyypin I nestettä tai jäänestoa ei tarvita, on etäjäänpoistoalueilla siksi useammin. Tästä johtuen jäänestoon käytettävän tyypin IV glykolinesteen kulutuksen osuus on viime talvina ollut 7-10 % pienempi etäjäänpoistoalueilla kuin asematasolla tapahtuneissa käsittelyissä (kuva 9).

Kuva 9. Jäänestoaineen (tyyppi IV) kulutuksen osuus eri käsittelyalueilla talvikausina 2010/2011 - 2016/2017.

4.2 Glykolin kulkeutuminen lentoasema-alueella

Jäänpoisto- ja jäänestoaineista osa jää käsittelyalueelle ja osa kulkeutuu pois käsittelyalueilta. Glykoluormituksen kulkeutumiseen käsittelyalueen ulkopuolelle vaikuttaa käytetty nestetyyppi, tuuliolosuhteet ja liikenne käsittelyalueella. Jäänpoistoon käytettävä tyypin I neste jää enimmäkseen käsittelypaikalle. Sen sijaan jäänestoon tarkoitettu, paksunnettu tyypin IV neste tarttuu lentokoneen pintaan ja kulkeutuu sen mukana rullausreitille ja kiitotielle. Osa käsittelypaikalle jääneestä glykolinesteestä kulkeutuu maa-ajoneuvojen renkaissa, tuulen mukana tai lentokoneen moottoreiden puhalluksesta keräyksen ulottumattomiin. Tämän ns. karanteenin glykolin osuudesta on esitetty erilaisia arvioita, jotka vaihtelevat välillä 20 – 60 % käytetyn glykolin kokonaismäärästä (ACRP Report 14, 2009).

Kanadan ilmailuviranomainen Transport Canada on selvittänyt glykolinesteiden kulkeutumista lentoasema-alueella 1990-luvun puolivälissä. Tulosten perusteella 75 - 80 % tyypin I glykolinesteestä jää käsittelypaikalle. Tyypin IV nesteestä todetaan, että pääosa glykolinesteestä kiinnittyy lentokoneen pintaan ja kulkeutuu rullaus- ja kiitotielle. (Switzenbaum et al., 1999)

USA:n ympäristöviraston US EPA:n raportissaan esittämän yleistyksen mukaan 75 % tyypin I glykolinesteestä tippuu koneen pinnalta käsittelypaikalle ja tyypin IV nesteestä vain 10 % (US EPA 2012b). EPA:n arvio perustuu edellä mainittuun Transport Canadian selvitykseen.

Finnair on tehnyt testejä 2000-luvun alussa tyypin IV nesteen kiinnittymisestä koneen pintaan. Testeissä todettiin, että tyypin IV nesteestä noin 20 % jää käsittelypaikalle ja 80 % kiinnittyy koneen pintaan. Tyypin I nesteestä arvioidaan jäävän käsittelypaikalle 85 %. Testausten tulokset on esitelty

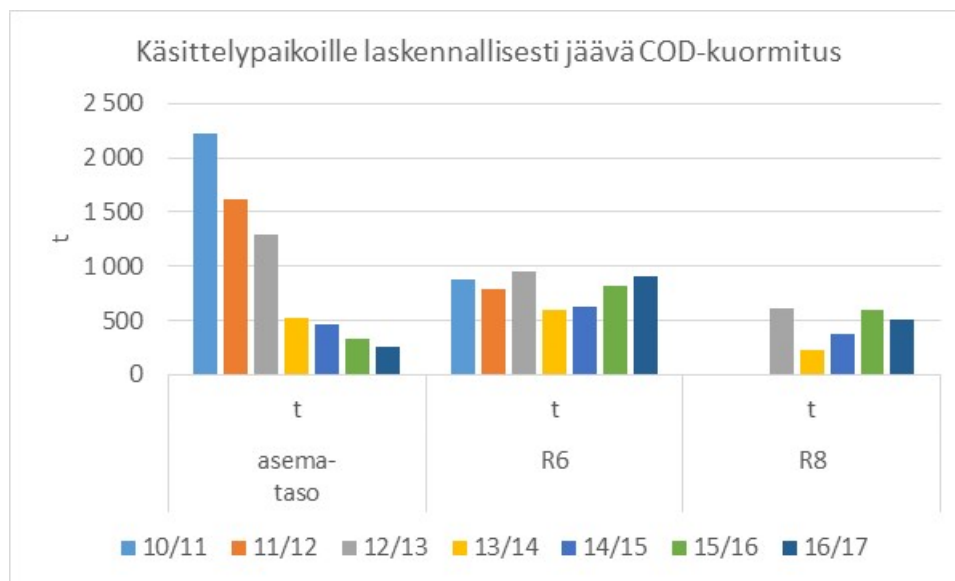
Euroopan lentoyhtiöiden liiton AEA:n jäänpoiston työryhmässä ja tulosten perusteella on korjattu lentokonetyyppien jäänestoon käyttäviä litramääriä. (Fieandt 2017)

Finnairin selvitys on tehty Helsinki-Vantaalla, joten tuloksia voidaan pitää Suomen oloissa tarkempana yleistysenä kuin US EPA:n tai Transport Canadian arvioita.

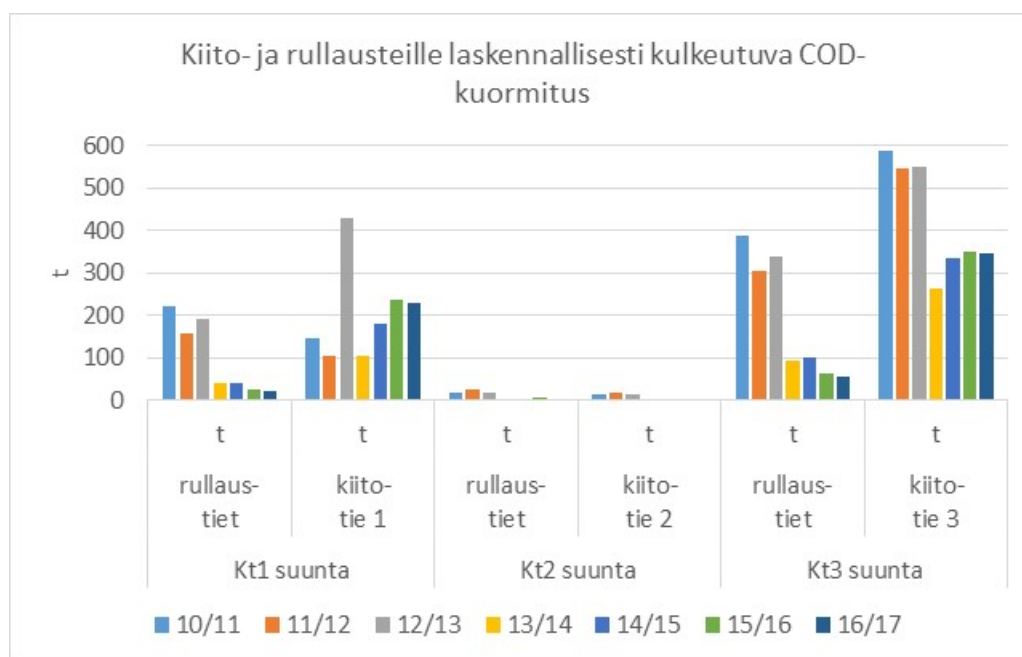
Trafi on tutkinut jäänestoaineen (tyyppi IV) kiinnittymistä ja irtoamista koneen pinnasta rullauksen ja lähtökiihdytyksen aikana (Koivisto 2013). Nopeudella on vaikutusta nesteen pysyvyyteen koneen pinnassa. Hyvin alhaisilla nopeuksilla irtoamista ei tapahdu, mutta jo nopeudella 15 m/s (50 km/h) merkittävä määrä jäänestonesteestä irtoaa ilmapirran mukana. Tuulitunnelissa tehdyn tutkimuksen mukaan koneen rullatessa yli 4 minuutin ajan nopeudella 50 km/h (30 kt) alkaa jäänestoaine irrota koneen pinnasta merkittävästi ja 7 minuutin rullausajan jälkeen 50 - 60 % koneen pinnassa olevasta tyypin IV nesteestä on irronnut. Loput 40 - 50 % jäänestonesteestä irtoaa lähtökiihdytyksessä kiitotiellä. Todellisuudessa Helsinki-Vantaalla lentokoneen lähtiessä rullausnopeus ei aina kohoa kovin suureksi. Asematasoalueilla suurin sallittu nopeus on 30 km/h. Suurimmat rullausnopeudet Helsinki-Vantaalla ovat pitkillä rullausteillä. Toisaalta myös alhaisempi rullausnopeus yhdessä kovan tuulen kanssa kiihdyttää jäänestoaineen irtoamista koneen pinnasta. Etäjäänpoistoalueilta rullausmatkat ovat lyhyitä ja rullausnopeudet alhaisia, jolloin suhteessa suurempi osuus etäjäänpoistoalueilla käytetystä jäänestoaineesta päättyy kiitoteille.

Oslon lentoasemalla on selvitetty glykolin kulkeutumista lentokoneen mukana kiitotielle ja sen ympäristöön (Øvestedal, Wejden 2007). Glykolin kulkeutumista tutkittiin analysoimalla lumen glykolipitoisuutta sivusuunnassa 5-30 m etäisyydelle kiitotien reunasta koko sen pituudelta. Johtopäätöksenä oli, että kiitotien reunoille päättyy noin 10 % käytetyn glykolin kokonaismäärästä. Kiitotien pituussuunnassa suurin glykolin aiheuttama kuormitus havaittiin olevan 400 – 1 000 metriä lähtöpisteestä. Koneen pinnassa oleva jäänestoaine irtoaa kiitotiepitouden ensimmäisellä kolmanneksella. Tutkimuksessa selvitettiin väriaineiden pitoisuuksien perusteella eri tyypin nesteiden osuutta kuormituksesta. Kiitotielle päätyvä glykolineste on enimmäkseen jäänestoinetta (tyyppi II/tyyppi IV).

Kuvissa 10 ja 11 on esitetty glykolin aiheuttaman COD-kuormituksen arvioitu jakautuminen lentoliikennealueille. Laskennassa on Finnairin ja Trafin selvityksissä esitetyn mukaisesti oletettu, että 85 % tyypin I nesteestä ja 20 % tyypin IV nesteestä jää käsittelyalueelle ja loput kulkeutuu koneen mukana rullaus- ja kiitoteille suhteessa 60 % / 40 %. Asematasolla tehtyjen käsittelyjen glykolikuorma on jaettu eri kiitotiesuuntiin käsittelykauden lentoonlähtöjen jakautumisen suhteessa. Lyhyestä rullausmatkasta johtuen etäjäänpoistoalueelta R6 lentokoneen mukana lähtevä glykolikuormitus on laskettu kulkeutuvan kokonaan kiitotielle 3 ja alueelta R8 kiitotielle 1. Suurin glykolin aiheuttama kuormitus kohdistuu jäänpoistoalueille. Kiitoteistä suurin kuormitus kohdistuu kiitotielle 3.

Kuva 10. Laskennallisesti jäänpoistoalueille jäävän glykolin aiheuttama COD-kuormitus talvikausina 2010/2011 - 2016/2017. R6, R8=etäjäänpoistoalueet.

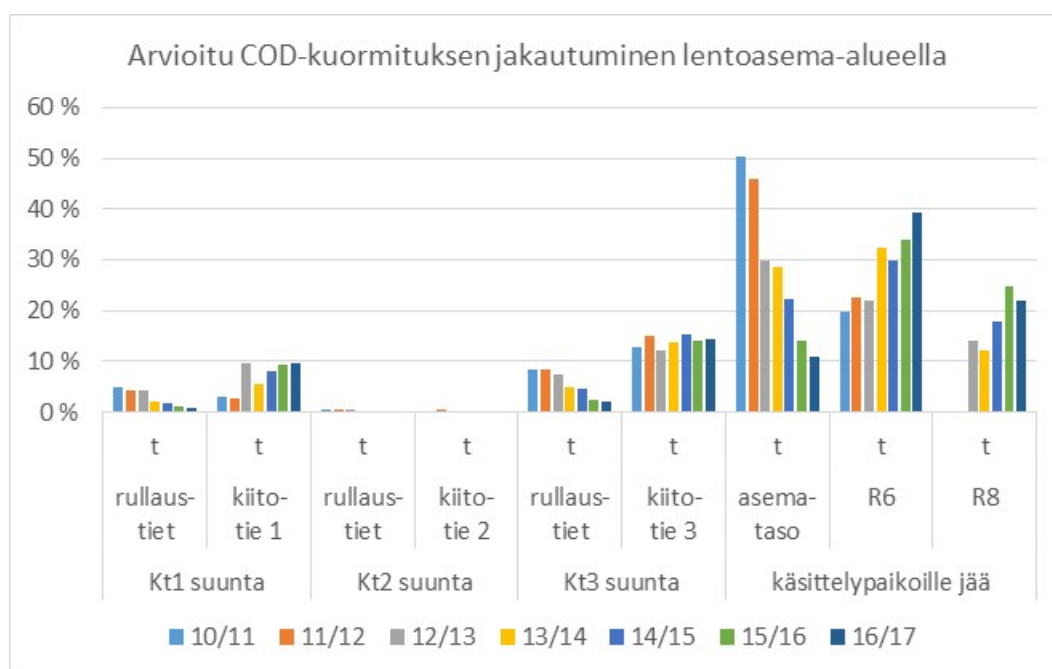
Kuva 11. Laskennallisesti kiito- ja rullausteille kulkeutuva glykolin aiheuttama COD-kuormitus talvikausina 2010/2011 - 2016/2017.

Kiitoteille kulkeutuvien jäänestoaineiden aiheuttaman kuormituksen hallitsemiseksi ja ympäristövaikutusten vähentämiseksi Helsinki-Vantaalla on toteutettu ja suunnitteilla erilaisia ratkaisuja. Kiitotieltä 3 liukkaudentorjunta- ja jäänestoainepitoiset hulevedet johdetaan kiitotien alla oleviin kahteen louhetäynteeseen pengeraltaaseen, jossa kemikaalipitoiset vedet puhdistuvat biologisesti. Pengeraltaat on toteutettu kiitotien rakentamisen yhteydessä. Altaiden pohja on tiivistetty luonnonsavella ja bentoniitilla sekä osin käyttäen HDPE-kalvoa ja bentoniittimattoa. Suojaus vastaa kaatopaikkarakenteiden tiiveysvaatimuksia. Altaiden tiiveys on varmistettu vuonna 2012 tehdyillä tutkimuksilla (Kiitotien 3 pengeraltaiden tiiveyden ja pengerallasvesien sadetusalueen tutkimus, Ramboll Finland Oy 2012). Pengeraltaiden toimintaa on parannettu 2008 asentamalla

altaisiin vettä ilmastavat ejektoripumput. Mittava altaiden toiminnan tutkimus on tehty vuosina 2016-2017 (Pengeraltaiden toimivuuden ja puhdistustehon selvitys, Vahanen Environment Oy 2018).

Finavia on tehnyt suunnitelmia kiitoteillä 1 ja 2 muodostuvien ja lentoasemaa ympäröiviin puroihin purkautuvien hulevesien määrän ja laadun hallitsemiseksi. Vesien määrää hallitaan tulva-altailla ja vesien käsittely perustuu aineiden biologiseen hajoamiseen biosuodatusalueilla ja maanalaisissa kosteikoissa. Käsittelyjärjestelmien toteutus odottaa lupaviranomaisen lainvoimaista päätöstä.

Kuvassa 12 on esitetty käytetyistä glykolinesteistä aiheutuvan COD-kuormituksen arvioitu jakautuminen (%) lentoasema-alueella. Etäjäänpoistoalueiden käytön lisääntyttä glykolikuormitus on vähentynyt rullausteillä ja alueen R8 käyttöönoton jälkeen kiitotielle 1 kulkeutuvan kuormituksen osuus on kasvanut. Vastaavasti kiitotien 1 rullausteille kulkeutuva kuormitus on vähentynyt. Nykytilanteessa suurin kuormitus kohdistuu etäjäänpoistoalueille R6 ja R8 (40 % ja 20 % kokonaiskuormituksesta). Käsittelyalueiden ulkopuolella suurin kuormitus päättyy kiitotielle 3 ja sille johtaville rullausteille, yhteensä noin 15 %.

Kuva 12. Arvioitu COD-kuormituksen jakautuminen lentoasema-alueella talvikausina 2010/2011 - 2016/2017. R6, R8 = etäjäänpoistoalueet.

Tulevina vuosina terminaalin edustan asematasoilla tehtävät jäänpoisto- ja jäänestokäsittelyt jälleen lisääntyvät, kun terminaalin T2 ja sen asematason laajennukset valmistuvat. Jäänpoisto- ja jäänestokäsittelyt ovat sallittuja niin sanotun Non Schengen –terminaalin (osa terminaalialue T2) edustan maaperäsuojauksilla varustetuilla seisontapaikoilla. Paikoilla pysäköidään pääasiassa laajarunkokoneita.

Laajarunkokoneiden jäänpoisto- ja jäänestokäsittelyt Non Schengen -terminaalin edustan seisontapaikoilla ovat välttämättömiä Aasian liikenteen järjestelmän toimivuudelle ja Helsinki-Vantaan aseman jatkuvuudelle Pohjois-Euroopan johtavana vaihtoasemana Euroopan ja Aasian välisessä lentoliikenteessä. Suuri osa Aasian liikenteen koneista lähtee puolen tunnin kuluessa klo 17 jälkeen. Kummallakin etäjäänpoistoalueella on vain yksi laajarunkokoneelle mitoitettu paikka, joten kaikkien Aasian liikenteen koneiden ohjaus jäänpoistoon etäalueille on mahdotonta. Tämän vuoksi terminaalin laajennuksen yhteydessä rakennetut seisontapaikat on tehty vastaamaan Finavian nykyisiä, jäänpoistoalueille asetettuja ympäristövaatimuksia (ks. luku 3.2).

5. GLYKOLIN TALTEENKERÄYS JA KERÄYKSEN TEHO

5.1 Keräysmenetelmät

Glykolipitoisten hulevesien keräys ja johtaminen jätevedenpuhdistamolle aloitettiin Helsinki-Vantaan lentoasemalla vuonna 1986, jolloin osa asematason hulevesiviemäreistä yhdistettiin jätevesiviemäriin. Vuosien mittaan viemärointiä on laajennettu ja pumppaamoja rakennettu lisää. Vuodesta 2008 alkaen kaikki jäänpoistokäsittelyt on tehty jätevesiviemäriin liitetyillä alueilla.

Vuodesta 1994 alkaen glykolivesien keräyksessä on käytetty imuriautoja, joilla glykolipitoinen vesi saadaan talteen väkevänä (glykolipitoisuus 10 – 20 %) ja voidaan hyödyntää mädättämöllä tai jäteveden puhdistamon typenpoistoprosessissa. Glykoliveden keräyksessä käytettävät imuriautot ovat lentoasemakäyttöön räätälöityjä.

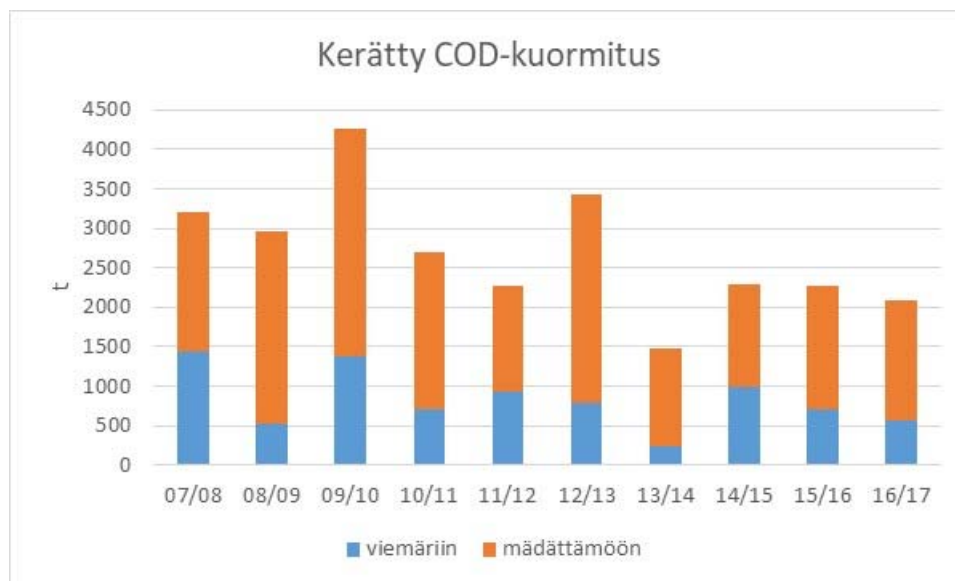
Glykolipitoisen lumenkeräys jäänpoistoalueilta on aloitettu vuonna 1997, jolloin rakennettiin ensimmäinen jätevesiviemäriin liitetty glykolilumen sulamisalue (lumialue 1). Alue on poistettu käytöstä vuonna 2013 lentoaseman kehityshankkeen tieltä. Toinen lumialue (lumialue 2) rakennettiin vuonna 2000. Etäjäänpoistoalueiden R6 ja R8 yhteyteen on niiltä kerättäville lumille rakennettu omat sulamisalueet.

Jäänpoisto- ja asematasoalueilta viemäriin johdettu vesimäärä on kasvanut 2000-luvulla tapahtuneiden viemärointiä laajennuksen myötä. Kausittain käsittelyyn kerätty vesimäärä on ollut viime vuosina 250 000 – 430 000 m³, josta imuriautoilla mädättämöön kerätty vesimäärä on ollut 2 – 8 % (kuva 13).

Kuva 13. Talteen kerätty vesimäärä talvikausilla 2007/2008 - 2016/2017.

Talteen kerätyn COD-kuormituksen määrä riippuu jäänpoistonesteiden kulutuksen määrästä ja keräyksen tehosta. Kausittain kerätyn COD-kuormituksen määrä on ollut 1 500 – 4 300 tonnia, josta mädättämöön toimitetun kuormituksen osuus on ollut 55 – 84 %. Viime vuosina kerätyn COD-kuormituksen määrä on hieman vähentynyt, joka johtuu glykolinesteiden pienemmästä kulutuksesta kausilla 2013/2014 - 2016/2017 (kuva 14).

Kuva 14. Talteen kerätty COD-kuormitus talvikausilla 2007/2008 - 2016/2017.

Eri tavoin kerättyjen glykolivesien määrät ja sen sisältämä kuormitus on esitetty Helsinki-Vantaan lentoaseman glykolivesien, pintavesien ja pohjavesien tarkkailun vuosiraporteissa.

5.2 Glykolivesien määrän ja laadun tarkkailu

Jätevesiviemäriin johdettavan glykoliveden määrää ja laatua seurataan glykolivesipumppaamoilla, joita lentoasemalla on tällä hetkellä kuusi. Glykoliveden laatua seurataan pumppaamoilta 2-4 kertaa kuukaudessa otettavilla näytteillä. Isommilta pumppaamoilta näyte otetaan vuorokauden kokoomanäytteenä, kiitotien 2 eteläpään glykolilumialueelta ja pienemmiltä glykolivesipumppaamoilta kertonäytteenä. Jätevesiviemäriin johdettu vesimäärä saadaan pumppaamojen virtausmittareilla. Mittarit ovat etäluennassa ja luentatulokset varmistetaan kirjaamalla mittarilukema ylös näytteenoton yhteydessä. Virtausmittarit huolletaan kerran vuodessa.

Imuriautoilla kerätty glykolivesi kuljetetaan lentoasemalla olevista varastoaltaista säiliöautolla käsittelyyn. Vesimäärä lasketaan kuormien lukumäärän ja auton säiliötilavuuden perusteella. Väkevien glykolivesien varastoaltaissa on pinnankorkeusmittaus, jonka perusteella voidaan varmistaa ajettujen kuormien lukumäärä. Veden laatua varastoaltaissa tarkkaillaan viikon välein otettavilla kertonäytteillä. Vettä sekoitetaan pumpulla ennen näytteenottoa, jotta saadaan mahdollisimman edustava näyte.

Näytteistä analysoidaan kiintoaine, pH, sähkönjohtavuus, kemiallinen hapenkulutus (COD_{Cr}), biologinen hapenkulutus (BOD_7), orgaanisen hiilen kokonaismäärä (TOC) ja ravinteet (typpi ja fosfori).

Glykolivesien tarkkailun tulokset raportoidaan vesitarkkailun vuosiraportissa.

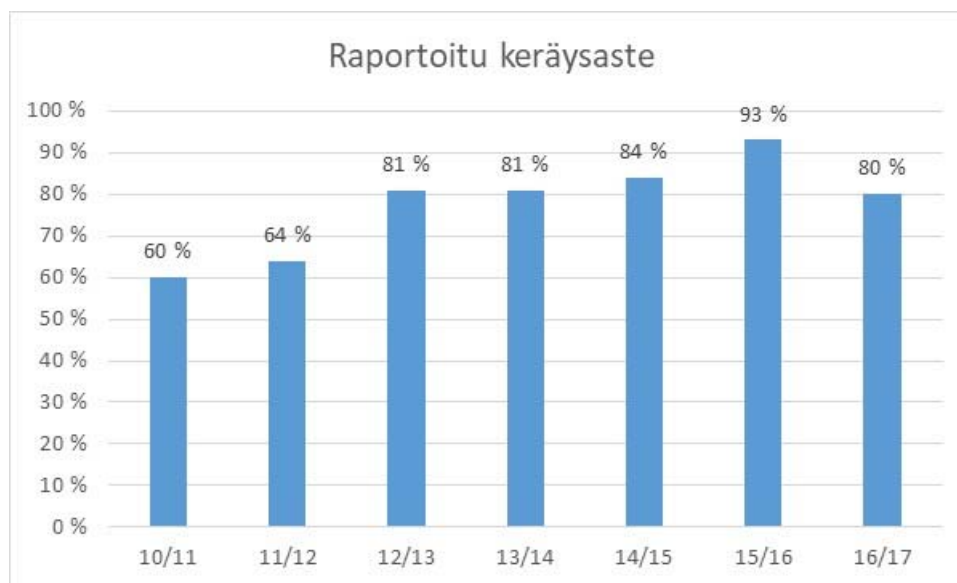
5.3 Glykolin talteenkeräyksen tehokkuus

5.3.1 Helsinki-Vantaan lentoasema

Glykolin talteenkeräysaste lasketaan käytettyjen glykolinesteiden sisältämän hapenkulutuskuorman (COD_{Cr}) ja kerätyn glykoliveden sisältämän hapenkulutuskuorman (COD_{Cr}) suhteena. Talteenkerätyn glykoliveden sisältämä kuormitus lasketaan luvussa 5.2 esitetyn tarkkailun perusteella.

Käytettyjen glykolinesteiden sisältämän hapenkulutuskuorman laskennassa on käytetty laboratorioissa vuonna 2009 analysoituja arvoja. Tyypin I nesteen COD_{Cr} -arvo on $1,2 \text{ gO}_2/\text{g}$ ja tyypin IV nesteen $0,79 \text{ gO}_2/\text{g}$ (KVVY 2009).

Kuvassa 15 on esitetty lentoaseman vesitarkkailun vuosiraporteissa esitetyt glykolin talteenkeräyksen tehokkuudet talvikausittain (liite 1). Laskennallisessa glykolin talteenkeräysasteessa on tapahtunut selvä kasvu kaudella 2012-2013, jolloin etäjäänpoistoalueen R8 ensimmäinen vaihe otettiin käyttöön. Kauden 2014-2015 alkuperäinen talteenkeräysasteen tulos oli yli 100 % ja tulosten tarkastelun jälkeen laskennasta päädyttiin poistamaan jäänpoistoalueen R6 glykolinesteiden käyttömäärät ja alueelta talteenkerätty kuormitus. Uuden laskennan tuloksena saatiin kaudelle 2014-2015 vuosiraportissa esitetty talteenkeräysaste 84 %. Myös kaudelle 2015-2016 on laskennallisesti saatu ylisuuri keräysteho 93 %. Kahdella edellä mainituilla kaudella saadut epärealistisen korkeat talteenkeräysasteet osoittavat, että laajasta veden laadun tarkkailusta ja vesimäärien seurannasta huolimatta laskenta ei ole tarkkaa. Laskentaan liittyviä virhelähteitä on käsitelty luvussa 5.4.

Kuva 15. Talvikausittain raportoidut glykolin talteenkeräysasteet Helsinki-Vantaan lentoasemalla kausilla 2010/2011 - 2016/2017.

5.3.2 Muut lentoasemat

USA:n ympäristövirasto US EPA on arvioinut Pohjois-Amerikan lentoasemille tehdyn selvityksen pohjalta, mikä osuus käytetystä glykolista on eri menetelmillä mahdollista kerätä. US EPA:n arvio on, että keräysteho etäjäänpoistoalueella on noin 60 %. Asematasoalueilla keräysteho on 40 % käyttäen viemäröintiä ja imuriautoa. (US EPA 2012b)

Inland Technologies vastaa glykolin keräyksestä useilla Kanadan ja USA:n lentoasemilla. Glykolin keräysteho Kanadan kuudella lentoasemalla (Halifax, Ottawa, Quebec, Winnipeg, Calgary ja Toronto) vuosina 2004 – 2012 on vaihdellut välillä 20 – 84 %. Paras tulos on saavutettu Toronton lentoasemalla, jossa keskimääräinen talteenkeräysteho oli 69 % (Lush 2012). Toronton lentoasemalla lentokoneiden jäänpoisto- ja jäänestokäsittelyt tehdään kuudella keskitetyllä jäänpoistoalueella. Kevyitä huurteenpoistokäsittelyjä voidaan tehdä terminaalien edustan seisontapaikoilla. Glykoli kerätään talteen viemäröinnillä ja glykolipitoisuudeltaan yli 3 % vesi johdetaan kierrätyslaitokseen käsiteltäväksi. Glykolipitoiselle lumelle on omat viemäröidyt keräysalueet.

Münchenin lentoasemalla jäänpoisto- ja jäänestotoiminta on sallittu ainoastaan etäjäänpoistoalueilla. Glykolin keräys alueilla tapahtuu viemäröinnin kautta. Glykolipitoisuudeltaan yli 5 % vesi johdetaan kierrätyslaitokseen. Laimeampi vesi johdetaan jätevedenpuhdistamolle. Kierrätyslaitoksessa tuotettu glykoli käytetään uudelleen lentokoneiden jäänpoistoon. Viime vuosina 59 - 71 % tyypin I glykolinesteestä on ollut kierrätysnestettä (Munich Airport 2015, 2016).

Oslo lentoasemalla talvikauden talteenkeräysteho on vaihdellut välillä 76 – 85 % (kaudet 2011/2012 - 2015/2016; Oslo Lufthavn 2017). Keskimäärin teho on ollut 81 %. Oslo on uusi lentoasema (valmistunut vuonna 1998). Sen toiminta ja infrajärjestelmät on suunniteltu hulevesien ja kuormituksen hallinnan kannalta parhaalla tavalla. Kaikki jäänpoisto- ja jäänestotoiminta on keskitetty neljälle etäalueelle ja asematasolla sallitaan vain preventive-käsittelyt. Glykolivesi kerätään viemäröinnillä ja jaotellaan glykolipitoisuuden mukaan johdettavaksi käsittelyyn. Väkevin glykolivesi kierrätetään uudelleenkäyttöön teollisuudessa ja loput johdetaan kunnalliselle jätevedenpuhdistamolle.

5.4 Tarkkailun ja laskennan virhelähteet

5.4.1 Muista lähteistä tuleva kuormitus

Talteenkeräysasteen laskennassa oletetaan, että kaikki kerätyn glykoliveden sisältämä COD-kuormitus on peräisin glykolista. Olettama pitää hyvin paikkaansa etäjäänpoistoalueilla, joilla jäänpoistotoiminnassa käytettävä glykoli pitää alueen sulana ja liukkaudentorjunta-aineiden käyttö on siksi vähäistä. Finavian tilastoinnin perusteella etäjäänpoistoalueilla on talvikaudella 2016-2017 käytetty alle 0,5 % kaikesta liukkaudentorjunta-aineista.

Terminaalin edustan asematasoilla liukkaudentorjunta-aineiden käyttömäärä on noin 25 % kokonaiskulutuksesta (alueissa mukana sekä jäänpoistoon sallitut että kielletyt alueet). Lisäksi asematason 1 vesien pumppaamolle HK034 tulee jonkin verran liukkaudentorjunta-ainepitoisia vesiä kiitotieltä 2, sen rullausteiltä ja asematason reuna-alueilta. Asematasoalueella liikkuu paljon erilaisia ajoneuvoja, joiden mukana alueelle tulee myös muuta kuormitusta.

Käytännössä liukkaudentorjunta-aineista aiheutuvan kuormituksen vaikutus talteenkeräysasteeseen on prosentin tai alle. Muun kuormituksen vaikutus voidaan arvioida olevan vielä pienempi.

5.4.2 Glykolinesteiden käyttömäärien seuranta

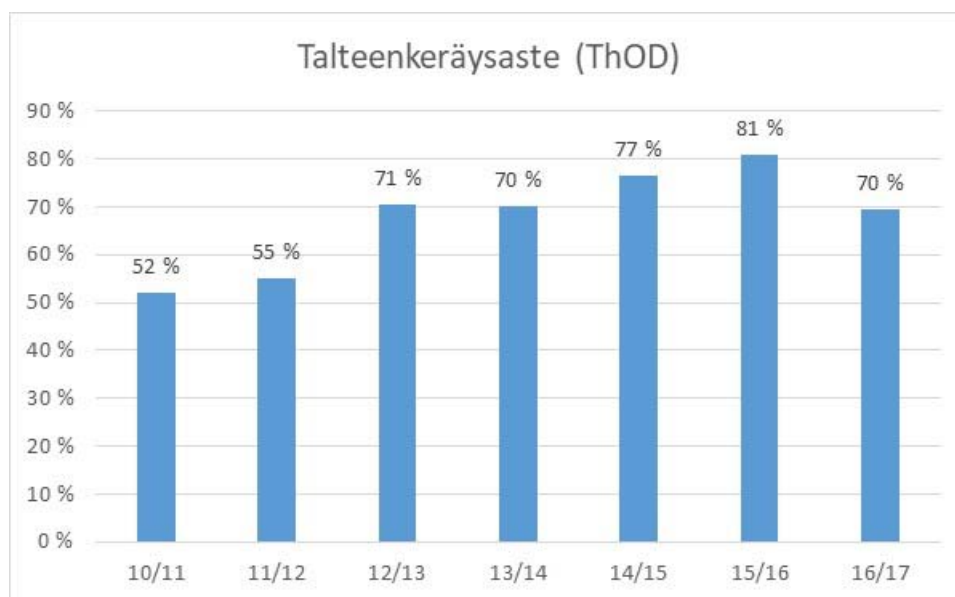
Glykolinesteiden kulutusseurannassa on useita vaiheita, joista voi seurata pientä virhettä käyttömäärän laskentaan. Kulutusta seurataan jäänpoistoautojen virtausmittareilla eli jokaiseen jäänpoisto- ja estotapahtumaan käytetty glykolinestemäärä tallennetaan järjestelmään litroina. Tyypin I nestettä käytetään kuumana. Lämpölaajeneminen vaikuttaa tilavuuteen, mikä voi aiheuttaa virhettä kulutusmäärän laskentaan. Jäänpoistoautojen virtausmittarit kalibroidaan säännöllisesti,

mutta siitä huolimatta virtausmittauksissa voi tulla pientä virhettä. Käyttömäärien seurannassa tapahtuvaa virhettä voidaan vähentää seuraamalla jäänpoistoautojen virtausmittausten sijaan glykolinesteiden hankinta- ja varastomääriä. Tähän Finavialla ei ole toistaiseksi ollut mahdollisuutta, koska glykolinesteiden hankinta ja varastointi on ollut maahuolintayritysten toimintaa.

5.4.3 Näytteiden analysointi

Laboratorioanalyysissä on analyysimenetelmästä riippuen erilaisia mittausepävarmuuksia. COD_{Cr}-analyysin mittausepävarmuus on tavallisesti $\pm 15\%$, joka tuo huomattavaa epävarmuutta talteen kerätyn kuormituksen laskennassa. Väkevien glykolivesien analysoinnissa joudutaan näyteliuosta laimentamaan runsaasti, jopa yli satakertaisesti. Moninkertainen laimentaminen lisää entisestään tuloksen epätarkkuutta. Talteenkeräysasteen laskentaa voidaan tarkentaa käyttämällä käytettyjen glykolinesteiden sisältämän hapenkulutuskuorman laskennassa laboratoriossa analysoitujen COD- ja BOD-arvojen (KVY 2009) sijaan teoreettisia hapenkulutusarvoja. Puhtaan propyleeniglykolin teoreettinen hapenkulutus (ThOD) on 1,68 gO₂/g, joten tyypin I (80 % glykolia) ThOD on 1,34 gO₂/g ja tyypin IV (50 % glykolia) ThOD on 0,84 gO₂/g. Myös Norjan lentoasemaoperaattori Avinor käyttää keräysasteen laskennassa COD-arvon sijaan tarkempaa ThOD-arvoa (Jahren 2017).

Käyttäen teoreettista hapenkulutusarvoa käytettyjen jäänpoisto- ja jäänestoaineiden kuormituksen laskentaan, on tulos 7-12 %-yksikköä alhaisempi kuin aiemmin laskettu tulos (kuvat 15 ja 16; liite 1).

Kuva 16. Glykolin talteenkeräysaste käyttäen laskennassa käytetyille glykolinesteille teoreettisia hapenkulutusarvoja (ThOD) kausilla 2010/2011 – 2016/2017.

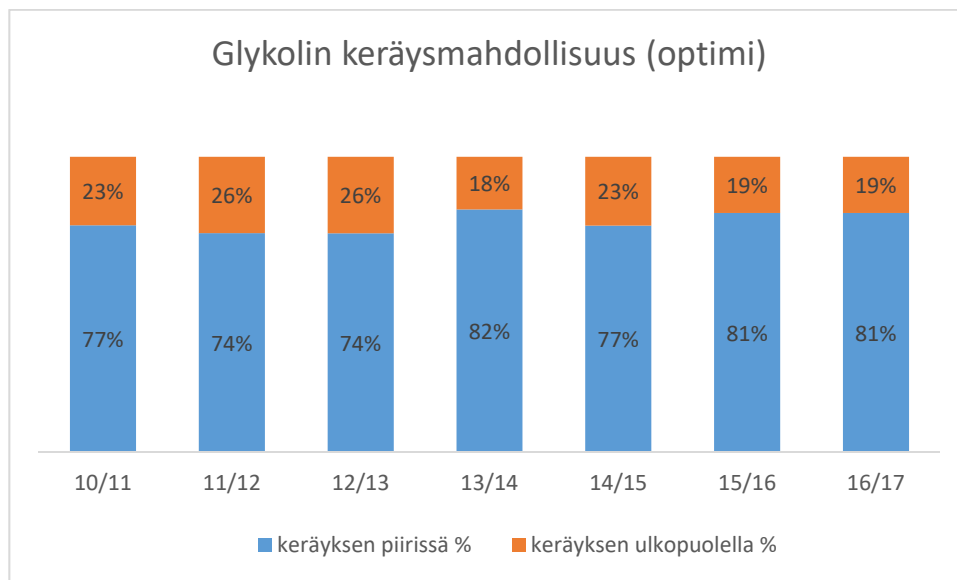
5.4.4 Näytteenotto

Jätevesiviemäriin johdettavan glykoliveden määrää mitataan virtausmittareilla, jotka tarkastetaan jokaisella luentakerralla ja huolletaan kerran vuodessa. Mittareiden virhemarginaali on $\pm 2\%$.

Glykolivesipumppaamoilta otettavat näytteet ovat kokooma- tai kerta-näytteitä ja siten edustavat veden laatua joko näytteenottopäivänä tai näytteenottohetkellä menetelmästä riippuen. Veden laadussa voi olla paljonkin vaihtelua vuorokauden ja viikon aikana. Esimerkiksi glykolilumialueilla kevään tultua sulamista tapahtuu päiväaikana, jolloin vesi on laimeampaa kuin yöllä ja aamulla.

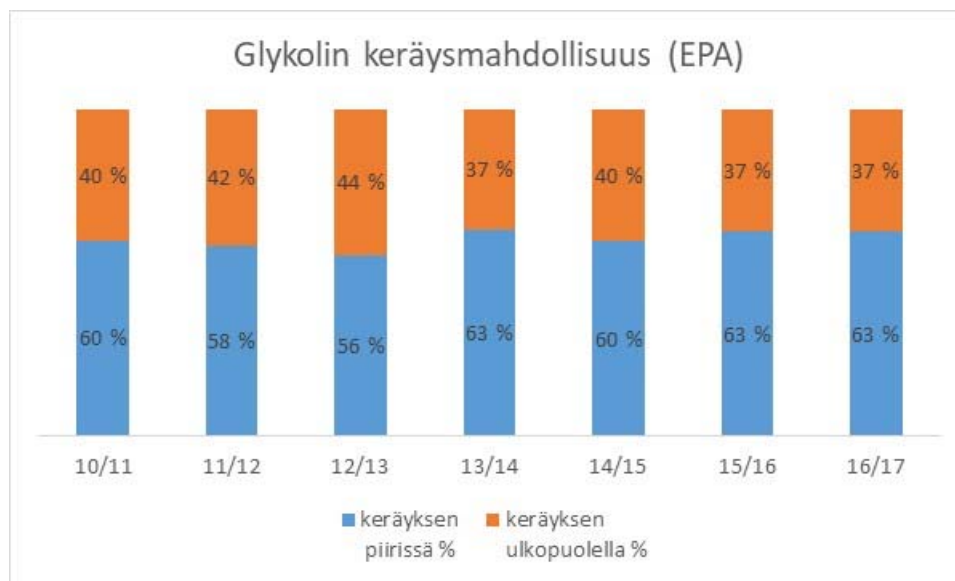
6. KERÄTTÄVISSÄ OLEVAN GLYKOLIN OSUUS

Optimitilanteessa kaikki jäänpoistoon käytetty tyypin I glykolineste jää käsittelyalueelle keräyksen piiriin ja kaikki jäänestoon käytetty tyypin IV glykolineste kulkeutuu lentokoneen mukana ulos käsittelyalueelta ja siten keräyksen ulkopuolelle. Tässä ihannetilanteessa Helsinki-Vantaalla on mahdollista kerätä vuosittain talteen 74 – 82 % käytetystä glykolista (kuva 17; liite 2). Vuosittaista vaihtelua keräysasteeseen tuo tyypin I ja tyypin IV glykolinesteiden käyttösuhteen vaihtelu.

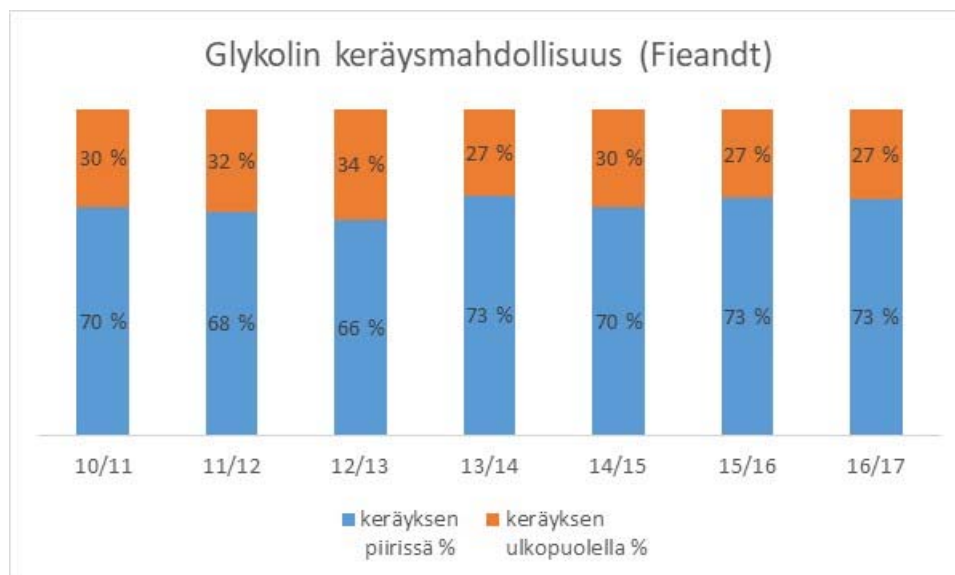
Kuva 17. Talvikausittain 2010/2011 – 2016/2017 keräyksen piiriin jäävän ja sen ulkopuolelle kulkeutuvan glykolin osuus, kun oletuksena on: 100 % tyypin I ja 0 % tyypin IV nesteestä jää käsittelypaikalle.

Todellisuudessa myös tyypin I nesteestä pieni osuus jää koneen pintaan ja toisaalta osa tyypin IV nesteestä jää käsittelypaikalle. Kun otetaan huomioon USEPA:n raportissa esitetyt oletukset (75 % tyypin I nesteestä ja 10 % tyypin IV nesteestä jää käsittelyalueelle; kappale 4.2.), jää Helsinki-Vantaan käyttömäärillä ja nestetyyppien talvikausittain vaihtelevilla käyttösuhteilla käsittelyalueelle keräyksen piiriin vain 56 - 63 % käytetystä glykolista (kuva 18; liite 2). Loput 37 - 44 % päättyy rullaus- ja kiitoteille. USEPA:n olettamilla ei siten ole mahdollista kerätä kuin hieman yli 60 % kaikesta käytetystä glykolista. Käytännössä myös osa käsittelyalueelle laskennallisesti jäävästä glykolista kulkeutuu käsittelypaikalta tuulen ja moottorien puhaltamana sekä maakaluston renkaissa keräyksen ulottumattomiin.

Kuva 18. Talvikausittain 2010/2011 – 2016/2017 keräyksen piiriin jäävän ja sen ulkopuolelle kulkeutuvan glykolin osuus, kun oletuksena on: 75 % tyypin I ja 10 % tyypin IV nesteestä jää käsittelypaikalle.

Finnair on tehnyt testejä 2000-luvun alussa tyypin IV glykolinesteen kiinnittymisestä koneen pintaan. Testausten tulokset on esitelty Euroopan lentoyhtiöiden liiton AEA:n jäänpoiston työryhmässä ja tulosten perusteella on korjattu AEA:n ohjeistuksessa esitettyjä lentokonetyyppien jäänestoon käyttäviä vähimmäismääriä. Testeissä todettiin, että tyypin IV nesteestä noin 20 % jää käsittelypaikalle ja 80 % kiinnittyy koneen pintaan. Tyypin I glykolinesteestä arvioidaan jäävän käsittelypaikalle 85 %. Testeistä tehtyjen johtopäätösten perusteella käsittelyalueilla keräyksen piiriin on menneinä talvikausina jäänyt 66 – 73 % käytetystä glykolista eli keskimäärin 70 % (kuva 19; liite 2). (Fieandt 2017)

Kuva 19. Talvikausittain 2010/2011 – 2016/2017 keräyksen piiriin jäävän ja sen ulkopuolelle kulkeutuvan glykolin osuus, kun oletuksena on: 85 % tyypin I ja 20 % tyypin IV nesteestä jää käsittelypaikalle.

Kaikissa edellä esitellyissä tilanteissa vaihtelua kerättävissä olevan glykolin osuuteen aiheuttaa talvien erilaisista säätiloista johtuva tyypin IV käytön osuuden vaihtelu. Vähentämällä tyypin IV jäänpoistonesteen käyttöä voitaisiin parantaa talteenkeräysastetta. Mikäli tyypin IV nesteen käytöstä luovutaan kokonaan, on Finnairin selvityksen perusteella käsittelypaikoilla talteen kerättävissä 85 % käytetystä glykolista. Tämä ei ole kuitenkaan käytännössä mahdollista, sillä Suomen talvisissa oloissa on tilanteita, jolloin tyypin I nesteen antama suoja-aika ei riitä ja tyypin IV jäänestonesteen käyttö on välttämätöntä.

Helsinki-Vantaan lentoasemalla käytettyjen jäänpoisto- ja jäänestoaineiden osuuksien perusteella voidaan sanoa, että keräysastevaatimus 80 % on ehdoton maksimi jäänpoistoalueilla tehtävälle glykolikeräilylle myös ihannetapauksessa, jossa kaikki jäänpoistoon käytettävä tyypin I glykolineste jää käsittelypaikalle ja kaikki jäänestoon käytettävä tyypin IV glykolineste kulkeutuu lentokoneen mukana.

7. JOHTOPÄÄTÖKSET

Helsinki-Vantaan lentoasemalla on jo käytössä kaikki tunnetusti tehokkaimmat keinot kerätä glykolipitoisia vesiä: kaikki jäänpoistoon sallitut alueet on liitetty jätevesiviemäriin, kaksi etäjäänpoistoaluetta, väkevän glykoliveden keräys imuriautoilla ja glykolipitoisen lumen keräys jätevesiviemäriin liitetuille sulamisalueille. Etäjäänpoistoalueiden käyttöastetta on kasvatettu vuosien mittaan korkealle tasolle ja viime vuosina alueilla jäänpoisto- ja jäänestoaineista on käytetty 70 – 80 %. Käsittelyjen keskittämisellä on ollut suotuista vaikutus glykolin keräystehoon. Aasiaan suuntautuvan lentoliikenteen kehittyminen edellyttää kuitenkin kaukoliikenteen koneiden jäänpoistotoiminnan kasvua terminaalin edustan seisontapaikoilla, joka tulee jonkin verran vähentämään etäjäänpoistoalueiden käyttöastetta.

Glykolin keräyksessä tasolle 85 % tai sen yli ei saatujen tietojen perusteella ole päästy muillakaan lentoasemilla kuin aivan poikkeuksellisesti. Merkittävä osa käytetystä glykolista kulkeutuu lentokoneen mukana käsittelyalueen ulkopuolelle ja sekoittuu laimentaviin hulevesiin. Kiitoteille kulkeutuvien jäänestoaineiden aiheuttaman kuormituksen hallitsemiseksi Helsinki-Vantaalla on toteutettu ja suunnitteilla erilaisia ratkaisuja, jotka yhdessä jäänpoistopaikoilla tapahtuvan glykolin keräyksen kanssa vähentävät lentoaseman haitallisia vaikutuksia vesiin. Kiitotiellä 3 muodostuvat liukkaudentorjunta-aine- ja jäänestoainepitoiset hulevedet johdetaan kiitotien alla oleviin pengeraltaisiin, joissa kemikaalit hajoavat biologisesti. Finavia on suunnitellut kiitoteiden 1 ja 2 hulevesien laskupuroihin viivytyk- ja käsittelyratkaisuja, joilla odotetaan olevan myönteinen vaikutus hulevesien laatuun. Suunnitelmien toteutus odottaa lupaviranomaisen lainvoimaista päätöstä.

Käyttöalueen ulkopuolelle kulkeutuvan glykolin aiheuttaman kuormituksen jakautumista lentoasema-alueella voidaan arvioida laskennallisesti. Mitattua tietoa glykolin osuudesta happea kuluttavasta kokonaiskuormituksesta hulevesissä on vaikea saada, sillä jäänpoisto- ja jäänestoaineet sekä lentoasemalla käytettävät liukkaudentorjunta-aineet hajoavat helposti ja aiheuttavat samoja vaikutuksia vesiin. Tästä johtuen glykolin keräysastetta jäänpoistoalueiden ulkopuolella ei voida tarkasti arvioida.

Keräysasteen laskennassa on useita tunnistettuja virhelähteitä. Keräysasteen laskentaa tarkennetaan siten, että jatkossa käytettyjen jäänpoisto- ja jäänestoaineiden kuormitus lasketaan käyttäen teoreettista hapenkulutusarvoa (ThOD). Lisäksi pyritään kehittämään glykolivesien laadun tarkkailua ja käytetyn glykolin määrän seurantaa.

Lentoaseman pitäjällä, lentoyhtiöillä ja maahuolintayhtiöillä on yhteinen haaste vähentää jäänpoisto- ja jäänestotoiminnan aiheuttamaa kuormitusta. Finavian suorittaman glykolin keräyksen lisäksi

lentoyhtiöt ja maahuolintayritykset pyrkivät vähentämään kuormitusta jäänpoistokalustoa uudistamalla sekä jäänpoiston ja –eston toimintatapoja kehittämällä mm. säädataa hyödyntämällä.

Selvityksen perusteella voidaan sanoa, että keräysastevaatimus 80 % on ehdoton maksimi Helsinki-Vantaan lentoasemalla jäänpoistoalueilla tehtävälle glykolikeräilylle myös ihannetapauksessa, jossa kaikki jäänpoistoon käytettävä tyypin I glykolineste jää käsittelypaikalle ja kaikki jäänestoon käytettävä tyypin IV glykolineste kulkeutuu lentokoneen mukana.

Lähteet

ACRP Report 45, rev. 2016. ACRP Fact Sheets, De/Anti-Icing Optimization.

ACRP Report 14, 2009. Deicing Planning Guidelines and Practices for Stormwater Management Systems.

Fieandt, Juha 2017. Keskustelu 25.9.2017. Henkilökohtainen tiedoksianto.

Finavia 2017a. Ohje jäänpoistotoiminnan järjestämiseksi Helsinki-Vantaan lentoasemalla. Toimintaohje 10.2.2017.

Finavia 2017b. Ilma-alusten jäänesto ja –poisto. Määräys 21.9.2017.

Jahren, Per Espen 2017. Sähköpostiviesti 28.12.2017. Henkilökohtainen tiedoksianto.

Koivisto, P. 2013. Anti-icing Fluid Flow off on a Wing Section During Simulated Taxi and Take-off Run. Trafin julkaisu 01/2013.

Lush, Teresa 2012. Sähköpostiviesti 6.12.2012. Henkilökohtainen tiedoksianto.

Munich Airport 2017. Integrated Report 2016. (<https://www.munich-airport.com/publications-2044662>)

Munich Airport 2016. Integrated Report 2015. (<https://www.munich-airport.com/publications-2044662>)

Oslo Lufthavn 2017. Environmental report 2016.

Piirainen, P. 2016. Lentokoneen jäänpoiston perusteet. Vaisala Oy.

Switzenbaum, M.S. et al., 2001. Best Management Practices for Airport Deicing Stormwater. Chemosphere 43 (2001) 1051-1062.

US EPA 2012a. Environmental Impact and Benefit Assessment for the Final Effluent Limitation Guidelines and Standards for the Airport Deicing Category.

US EPA 2012b. Technical Development Document for the Final Effluent Limitations Guidelines and new Source Performance Standards for the Airport Deicing Category.

Øvestedal, J., Wejden, B. 2007. Dispersion of De-Icing Chemicals to the Areas Along the Runways at Oslo Airport Gardermoen. SAE Technical Paper Series 2007-01-3351.

Kausi	Kulutus, tyyppi I (80% PG) m3	Kulutus, tyyppi IV (50% PG) m3	100% PG t	Käyttö- määrän sisältämä ThOD t	Käyttö- määrän sisältämä CODCr t	Talteen saatu CODCr- kuorma t	Talteen- keräysaste (COD/ThOD)	Raportoitu talteen- keräysaste (COD/COD)
10/11	2915	1293	3098	5204	4519	2705	52 %	60 %
11/12	2218	1153	2444	4107	3572	2269	55 %	64 %
12/13	2614	1365	2885	4847	4216	3422	71 %	81 %
13/14	1256	415	1261	2118	1835	1485	70 %	81 %
14/15*	767	378	834	1402	1218	1074	77 %	84 %
15/16	1636	584	1665	2796	2424	2260	81 %	93 %
16/17	1757	623	1786	3001	2601	2089	70 %	80 %

* Jäänpoistoalueen R6 tiedot on kuormituslaskennan epäselvyyksien vuoksi vähennetty kauden jäänpoisto- ja jäänestoaineiden käyttömääristä ja kerätyn COD-kuormituksen määrästä

Oletukset: Käsittelyalueelle jää 100 % tyypin I nesteestä ja 0 % tyypin IV nesteestä

Terminaalien edustan käsittelyissä koneen pintaan jäävästä type IV nesteestä 60 % tippuu rullausteille ja 40 % kiitoteille

Terminaalien edustalla käytetty tyypin IV neste kulkeutuu rullaus- ja kiitoteille lentoonlähtöjen suhteessa

Etäjäänpoistoalueilta (R6, R8) pois kulkeutuva kuormitus kokonaisuudessaan kiitotielle

Kausi	Kt1 suunta		Kt2 suunta		Kt3 suunta		käsittelypaikoille jää			kuormitusosuus	
	rullaus- teille	kiito- tielle 1	rullaus- teille	kiito- tielle 2	rullaus- teille	kiito- tielle 3	asema- taso	R6	R8	keräyksen piirissä	keräyksen ulkopuolella
	t	t	t	t	t	t	t	t	t		
10/11	169	113	14	10	299	410	2 421	978		77 %	23 %
11/12	124	83	19	13	245	412	1 744	869		74 %	26 %
12/13	168	352	12	8	211	332	1 374	1 068	658	74 %	26 %
13/14	29	67	2	1	68	159	576	670	248	82 %	18 %
14/15	40	130	6	4	73	239	504	698	416	77 %	23 %
15/16	19	153	4	2	47	233	370	911	665	81 %	19 %
16/17	18	164	3	2	44	207	274	1 028	563	81 %	19 %

USEPA

Oletukset: Käsittelyalueelle jää 75 % tyypin I nesteestä ja 10 % tyypin IV nesteestä

Terminaalien edustan käsittelyissä koneen pintaan jäävästä type IV nesteestä 60 % tippuu rullausteille ja 40 % kiitoteille

Terminaalien edustalla käytetty tyypin IV neste kulkeutuu rullaus- ja kiitoteille lentoonlähtöjen suhteessa

Etäjäänpoistoalueilta (R6, R8) pois kulkeutuva kuormitus kokonaisuudessaan kiitotielle

Kausi	Kt1 suunta		Kt2 suunta		Kt3 suunta		käsittelypaikoille jää			kuormitusosuus	
	rullaus- teille	kiito- tielle 1	rullaus- teille	kiito- tielle 2	rullaus- teille	kiito- tielle 3	asema- taso	R6	R8	keräyksen piirissä	keräyksen ulkopuolella
	t	t	t	t	t	t	t	t	t		
10/11	279	186	24	16	495	763	1 896	755		60 %	40 %
11/12	195	130	31	20	385	698	1 372	677		58 %	42 %
12/13	236	538	23	16	419	719	1 096	820	517	56 %	44 %
13/14	51	139	4	2	121	350	448	514	191	63 %	37 %
14/15	53	232	4	2	125	430	398	543	322	60 %	40 %
15/16	32	314	6	4	80	463	289	704	513	63 %	37 %
16/17	27	297	5	3	68	462	217	789	438	63 %	37 %

Fieandt/Finnair

Oletukset: Käsittelyalueelle jää 85 % tyypin I nesteestä ja 20 % tyypin IV nesteestä

Terminaalien edustan käsittelyissä koneen pintaan jäävästä type IV nesteestä 60 % tippuu rullausteille ja 40 % kiitoteille

Terminaalien edustalla käytetty tyypin IV neste kulkeutuu rullaus- ja kiitoteille lentoonlähtöjen suhteessa

Etäjäänpoistoalueilta (R6, R8) pois kulkeutuva kuormitus kokonaisuudessaan kiitotielle

Kausi	Kt1 suunta		Kt2 suunta		Kt3 suunta		käsittelypaikoille jää			kuormitusosuus	
	rullaus- teille	kiito- tielle 1	rullaus- teille	kiito- tielle 2	rullaus- teille	kiito- tielle 3	asema- taso	R6	R8	keräyksen piirissä	keräyksen ulkopuolella
	t	t	t	t	t	t	t	t	t		
10/11	211	141	18	12	375	564	2 219	874		70 %	30 %
11/12	150	100	23	16	294	526	1 611	789		68 %	32 %
12/13	184	414	18	12	326	531	1 298	946	607	66 %	34 %
13/14	38	101	3	2	90	251	522	592	221	73 %	27 %
14/15	40	172	3	2	96	322	468	632	374	70 %	30 %
15/16	24	228	4	3	60	338	338	815	593	73 %	27 %
16/17	21	221	4	3	52	331	255	909	509	73 %	27 %

8 §

Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös ympäristölupahakemuksesta, Rudus Oy:n Länsisalmen betoni-, tiili- ja asfalttijätteen sekä kiviaineksen murskauslaitos

VD/5858/11.01.01.09/2013

KR/MRA

ASIA

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut 2.7.2018 päätöksen 127/2018/1, joka koskee Rudus Oy:n Länsisalmen betoni-, tiili- ja asfalttijätteen sekä kiviaineksen murskauslaitoksen toiminnan olennaista muuttamista ja toiminnan aloittamislupaa.

Toiminta ja sen muutos

Laitos sijaitsee Ojangan kaupunginosassa Pitkäsuontielle. Laitoksella otetaan vastaan ja murskataan louhetta sekä betoni-, tiili- ja asfalttijätettä. Vuosittaisia vastaanottomääriä haetaan muutettavaksi niin, että betoni- ja tiilijätettä voitaisiin käsitellä yhteensä 300 000 tonnia ja asfalttijätettä enintään 100 000 tonnia. Käsittelemättömiä jättejakeita varastoitaisiin alueella 400 000 tonnia. Louhetta vastaanotettaisiin ja murskattaisiin enintään 1 100 000 tonnia vuodessa. Enimmäisvastaanotto- ja käsittelymäärä olisi sama kuin voimassa olevassa luvassa (1 100 000 t). Louheen ja jättemateriaalien murskaukselle haetaan yhtenäistä toiminta-aikaa arkisin ma-pe klo 7-22. Nykyisen luvan mukaan louhetta saa murskata klo 7-18.

Melutasoja esitetään muutettavaksi siten, että Ojangan ulkoilualueella sovellettaisiin raja-arvoa 55/50 dB(A), koska sitä tulisi pitää taajama-alueen virkistysalueena ja nykytilanteessa pelkästään tieliikenteen aiheuttama melu ylittää raja-arvot suurella osalla aluetta. Melumittaukset esitetään uusittavaksi, mikäli toiminta alueella muuttuu olennaisesti, pölymittausta ei esitetä uusittavaksi.

Hulevesien käsittelyä on tehostettu keväällä 2018 asentamalla viivytys- ja selkeytysaltaiden välisiin rumpuputkiin turvesuodatus. Tehostetussa pH:n seurannassa on ojan pH laskenut vajaan kahden kuukauden aikana noin 2,5 yksikköä ollen kesäkuun alussa 8,30.

Rudus Oy hakee myös betonijätteen murskauksen lopputuotteelle ns. end of waste -menettelyä (EoW). Menettelyllä aiemmin jätteenksi luokiteltu materiaali tuotteistetaan, jolloin se ei olisi enää jätettä vaan tuote.

Asian aiempi käsittely

Vantaan ympäristölautakunta antoi hakemuksesta lausunnon 22.11.2017. Lautakunta suhtautui kielteisesti kivenmurskauksen toiminta-aikojen laajentamiseen ja edellytti kivenmurskauksen toiminta-aikojen pysyttämistä ennallaan. Meluntorjuntaan esitettiin kiinteitä meluesteitä Ojangan ulkoilualueen suuntaan. Lisäksi lautakunta edellytti hulevesien hallinnan olennaista parantamista sekä pintavesi-, pohjavesi- ja melutarkkailua.

Aluehallintoviraston päätös

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on myöntänyt hakijalle ympäristöluvan ja luvan toiminnan aloittamiseen muutoksenhausta huolimatta. Hakemus betonimurskeen jätteenksi luokittelun päättymiseksi (EoW) on hylätty. Hakemuksen mukainen esitys toiminta-aikojen muuttamiseksi on pääosin hylätty.

Muutokset käsittely- ja varastointimääriin on päätöksessä hyväksytty hakemuksen mukaisena. Jätteet on esikäsiteltävä tai hyödynnettävä kolmen vuoden sisällä niiden vastaanotosta. Ylijäämälouhetta saa murskata arkisin maanantaista perjantaihin klo 7-18. Raaka-aineita ja tuotteita saa kuormata ja kuljettaa ma-pe klo 6-22 ja satunnaisesti lauantaisin klo 8-16. Raaka-ainekuormia ei saa tyhjentää melusteiden päältä tai kasoja muokata klo 6-7, klo 18 jälkeen eikä lauantaisin.

Meluavat toiminnot on sijoitettava siten, että voimakkain melu ei suuntaudu lähimpiä häiriintyviä kohteita kohti. Varastokasat on pidettävä melun leviämisen estämisen kannalta riittävän korkeina, sijoitettava melulähteen välittömään läheisyyteen ja suunnattava siten, että ne estävät melun leviämisen asutuksen ja Ojangan ulkoilun alueen suuntaan. Laitteissa on käytettävä koteloitua, kumituksia tai muita vastaavia meluntorjuntatoimia. Murskattavan ja käsiteltävän ylijäämälouheen sekä jättemateriaalin tulee olla kosteaa. Pölyä tulee torjua lisäksi varastokasojen sijoittelulla, laitteistojen koteloinnilla, kastelulla, pölyntalteenottolaitteilla tai muulla käyttökelpoisella tekniikalla.

Päästöjä maaperään ja vesiin tulee estää mm. polttonesteiden varastoalueen tiiviillä, nesteitä läpäisemättömillä pohjarakenteilla sekä murskausalueiden asfaltoinnilla tai tiivistämisellä. Hulevedet on johdettava tarkastuskaivojen kautta hulevesien käsittelyyn, tukitoiminta-alueen hulevedet lisäksi öljynerottimen kautta. Toiminnan hulevesien käsittelyä tulee tehostaa 31.12.2018 mennessä. Hule- ja valumavesien käsittelyjärjestelmän toimivuutta on tutkittava tehostetusti pH:ta ja kiintoainepitoisuutta seuraamalla vähintään vuoden ajan. Krapuojaan johdettavan veden pH-arvon on oltava 6-9.

Pinta- ja pohjavesinäytteet on otettava kaksi kertaa vuodessa keväisin ja syksyisin. Toiminnan melutaso tulee selvittää ja ryhtyä tarvittaessa parantamaan meluntorjuntaa, mikäli siitä aiheutuu meluhaittaa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa. Hengitettävien hiukkasten pitoisuudet on mitattava lähialueella toiminnan vakiinnuttua.

Päätöksessä on lisäksi mm. vastaanotettavien kuormien valvontaa, käyttötarkkailua ja alueen hoitoa koskevia lupamääräyksiä. Jätteenkäsittelytoiminnan vakuudeksi aluehallintovirasto on määrännyt 1 132 858 euroa.

Vantaan ympäristölautakunnan lausunnossa esitetyt seikat on lupapäätöksessä otettu pääosin huomioon. Meluntorjunta on hyväksytty tehtäväksi hakijan esittämällä raaka-aine- ja tuotevarastokasoilla, mutta jos ne eivät ole riittäviä, tulee rakentaa erillisiä melusteitä. Vantaan ympäristönsuojeluviranomainen katsoi, ettei päätöksen ole tarvetta hakea muutosta. Valitusaikea päätöksestä päättyi 1.8.2018.

Päätös on luettavissa aluehallintoviraston internet-sivuilla osoitteessa www.avi.fi/lupa-tietopalvelu.

Ympäristölautakunta 22.8.2018 § 8

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös nro 127/2018/1, joka koskee Rudus Oy:n Länsisalmen betoni-, tiili- ja asfalttijätteen sekä kiviaineksen murskauskäytöksen toiminnan olennaisista muuttamista ja toiminnan aloittamislupaa.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Muutoksenhakuohje: 10. oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Maarit Rantataro, p. 040 045 8017, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

9 § **Ympäristölupahakemus, jätteen hyödyntäminen meluvallin rakentamisessa, Ritvantie 1 / Vantaan kaupunki**

VD/4717/11.01.01.00/2018

KR/TN

ASIA

Ympäristönsuojelulain 39 §:n mukainen lupahakemus, joka koskee jätteen hyödyntämistä maarakentamisessa. Hakemus sisältää ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisen pyynnön aloittaa toiminta mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta lupapäätöstä noudattaen.

Ympäristölautakunta 22.8.2018 § 9

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään antaa seuraava päätös Vantaan kaupungin kuntatekniikan keskuksen lupahakemuksesta jätteen hyödyntämiseen meluvallin rakentamisessa ja toiminnan aloittamisesta muutoksenhausta huolimatta:

HAKIJA

Vantaan kaupunki / kuntatekniikan keskus, geotekniikka
Kielotie 13, 01300 Vantaa

Yhteyshenkilö: Jukka Hietamies puh. 043 824 9812 jukka.hietamies@vantaa.fi

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Jätteen hyödyntäminen maarakentamisessa

Myyraksensuonpuisto
Ritvantie 1, 01420 Vantaa

Vantaan kaupungin Päiväkummun kaupunginosa (75) kiinteistöt 92-415-3-867, 92-415-3-752 ja 92-415-3-751 sekä vireillä oleva tontti 92-75-135-7. Vantaan kaupunki omistaa kiinteistöt.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAINEN

Toiminta on luvanvarainen ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin mukaan, ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohdan 13 f mukaan (muu kuin taulukon 2 kohdissa 13 a, b ja e tarkoitettu jätelain soveltamisalaan kuuluvan jätteen käsittely, joka on ammattimaista tai laitosmaista).

Toimivaltainen lupaviranomainen on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ympäristönsuojelulain 34 §:n 2 momentin ja ympäristönsuojeluasetuksen 2 §:n 2 momentin kohtien 12 b) ja 12 f) mukaan.

TOIMINTAA KOSKEVAT MUUT LUVAT JA SOPIMUKSET

Hankealueella ei ole tiedossa muita suunnitelmia tai voimassa olevia muita lupia. Meluvallin rakentaminen toteutetaan hyväksyttävällä puistosuunnitelmalla.

Alueen melunsuojauksen tarve on esitetty myös Liikenneviraston toimintasuunnitelmassa 2013-2018.

ALUE JA SEN YMPÄRISTÖ

Sijainti ja kaavoitustilanne

Meluvalli sijoitetaan Lahdenväylän länsipuolelle Myyraksensuonpuistoon osoitteeseen Ritvantie 1 kiinteistöille 92-415-3-867, 92-415-3-752 ja 92-415-3-751 sekä vireillä olevalle tontille 92-75-135-7.

Hankealueella on voimassa asemakaava Päiväkumpu 6, 750600, joka on hyväksytty Vantaan kaupunginvaltuustossa 18.5.1998. Meluvallin länsipuoli on asemakaavassa merkitty erillispientalojen korttelialueeksi (AO). Pohjois- ja eteläpuolella on L-merkittyä tieliikenteen aluetta (Tuulikintie ja Ritvantie).

Hyötykäyttöalue on asemakaavassa Myyraksensuonpuiston suojaviheraluetta (EV). Yleiskaavan kaavaselostuksen mukaan EV-merkitty alue varataan suojaviheralueeksi. Alueella sallitaan vähäinen ulkoilua palveleva rakentaminen.

Hankealue on pensaikkoista metsikköä pientalovaltaisen alueen reunalla. Hankealueelle aiemmin rakennetut kaksi melutorjuntaan tarkoitettua maavallia on maisemoitu metsittämällä.

Ympäristön laatu

Ilmanlaatu

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän HSY:n mittausten mukaan pääkaupunkiseudun ilmanlaatu oli vuonna 2016 suurimman osan ajasta hyvä tai tyydyttävä. Päiväkummun alue vastaa tavanomaisen vilkasliikenteisen tien varrella sijaitsevan alueen ilmanlaatua, jota on mitattu viimeksi 2011. Ilmanlaatua heikentää vilkkaasti liikennöity Lahdenväylä, josta aiheutuu liikenteen päästöjä ja katupölyä. Päiväkummussa ilmanlaatua heikentää myös asuntojen puunpoltto.

Maaperä

Ylimpänä maakerroksena on noin 2 metrin kerros löyhää hiekkamoreenia, jonka alla on tiivistä moreenia. Alla oleva kallioperä on graniittia.

Hankealueella ei ole pilaantunutta maata.

Pinta- ja pohjavedet

Pintavedet ohjautuvat hankealueelta Ritvantien puolella sadevesiviemäriin ja Lahdenväylän puolella valtatie vieressä kulkevaan ojaan.

Hankealue sijoittuu Keravanjoen valuma-alueelle ja Suutonojan pienvaluma-alueelle. Suutonoja sijaitsee lähimmillään 130 metrin päässä hankealueen lounaispuolella. Suutonojasta ei ole tiedossa erityisiä tunnettuja luontoarvoja eikä siinä ole virtavesien arvokkaita luontokohteita.

Lahdenväylän itäpuolella on Myyraksensuolta alkava Myyraksenoja (Sotunginoja) noin 500 metrin päässä hankealueesta.

Hankealue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähimmillään noin 2,2 kilometrin päässä hankealueen lounaispuolella sijaitsee Koivukylän (0109203) ja Valkealähteen (0109201) I-luokan pohjavesialueet.

Hankealueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse tiedossa olevia talousvesikaivoja. Asuintalot kuuluvat HSY:n vesihuoltoon.

Melu ja tärinä

Päiväkummun asuinalueelle suurimman melulähteen muodostaa Lahdenväylän liikenne. Keskimääräinen arkivuorokausiliikenne (KAVL) on Lahdenväylällä 73 000 ajoneuvoa, joista raskaan liikenteen osuus on 14 % (v. 2016). Asuinalueelle kohdistuu noin 55-65 dB:n ja joillakin tonteilla 65-70 dB:n tiemelu päivällä. Yöaikaan tiemelu on enimmillään 55-60 dB.

Suojelualueet

Hankealueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse häiriintyviä luontokohteita eikä alue sijaitse luonnonsuojelualueella.

Lahdenväylän itäpuolella lähimmillään noin 300 metrin päässä hankealueesta sijaitseva Myyraksensuon alue on yleiskaavassa varattu luonnonsuojelualueeksi (SL). Lähimmät luonnonsuojelupaikat rauhoitetut luonnonsuojelualueet ovat Palokallion luonnonsuojelualue (n. 1,2 km hankealueesta), Sipoonkorven kansallispuisto (n. 2 km hankealueesta) ja Sipoonkorven Natura-alue (noin 2,5 km hankealueesta).

Häiriintyvät kohteet

Hankealueen välittömässä läheisyydessä on pientalovaltaista asutusta. Hankealueen etäisyys lähimpiin asuinrakennuksiin on noin 18 metriä. Lisäksi lähellä sijaitsee Päiväkummun päiväkotit (n. 750 m hankealueesta), Päiväkummun koulu (n. 950 m hankealueesta) ja palvelukoti Vantaan Kerttuli (n. 500 m hankealueesta).

TOIMINTA

Toiminnan kuvaus

Lahdenväylän länsipuolelle rakennettavan meluvallin tarkoituksena on parantaa Päiväkummun asuinalueen melunsuojausta. Ympäristölupaa haetaan meluvallin rakenteissa hyödynnettäville jätteille.

Hankealueen koko on n. 1000 m². Rakennettava meluvalli on noin 60 metriä pitkä ja 5 metriä korkea tien tasausviivasta mitattuna. Meluvallin rakennetaan yhtenäiseksi olemassa olevien meluvallien väliin. Laskennallisen arvion mukaan suunniteltu meluvalli vähentää alueen melutasoa 2-10 dB nykyisestä melutasosta. Alueella oleva vanha puinen meluaita puretaan.

Hyödynnettävät jätteet

Meluvallin rakenteissa on tarkoitus hyödyntää pilaantumaton ylijäämämaata, betonia ja tiiltä murskeena ja paloina, stabiloitua ylijäämäsavea sekä vähäisiä määriä mineraalisia purkumateriaaleja ja puuta sisältävää pilaantumaton maa-ainesta (nk. Helsinki-moreeni). Hyödynnettävät materiaalit tulevat pääkaupunkiseudun rakentamiskohteista.

Meluvallin ytimessä hyödynnetään murskattua purkubetonia ja mahdollisesti purkutiiltä, joiden palakoko on 0-1000 mm. Betonipalat voidaan hyödyntää rautoineen. Betoni- ja tiilijätteen joukossa ei saa olla irtonaisia rautoja eikä vedessä kelluvaa jätettä yli 1 painoprosenttia. Vallissa voidaan käyttää pelkästään betonia tai tiiltä tai niiden sekoitetta. Seulottua betonimursketta käytetään myös vallin kuivatuskerroksessa.

Stabiloitua savea käytetään meluvallin ytimenä olevan betonimurskekerroksen päällä. Stabiloinnissa saveen sekoitetaan sideaineita, joilla parannetaan saven lujuus- ja rakenneteknisiä ominaisuuksia. Saven stabilointia ei tehdä hankealueella, vaan se tuodaan paikalle valmiiksi stabiloituna. Valliin voidaan käyttää stabiloidun saven sijasta nk. Helsinki-moreenia, joka on pieniä määriä mineraalista rakennusjätettä, tiiltä, lasia ja kaakelia sisältävää maa-ainesta. Helsinki-moreenissa ei saa olla kohonneita haitta-aineiden pitoisuuksia.

Meluvalli rakennetaan kerroksittain. Vallin alla suodatinkangas ja sen päällä betonimurske- tai -louhekerros (kuivatuskerros), jonka päälle asennetaan vielä suodatinkangas. Vallin ytimenä käytetään betoni- ja mahdollisesti tiilimursketta, jota ympäröi metrin paksuinen stabiloitu savikerros tai Helsinki-moreeni. Ytimen päälle rakennetaan 0,5 metrin paksuinen pintakerros pilaantumattomasta maa-aineksesta.

Hankkeessa on tarkoitus hyötykäyttää em. materiaaleja yhteensä n. 1900m³ (betonimurske n. 1000 m³ ja stabiloitu savi n. 900 m³). Lisäksi pintamaita käytetään n. 600 m³. Vallin kokonaistilavuus on enintään 2500 m³.

Hyödynnetyt materiaalit tiivistetään meluvallin muotoilun yhteydessä työkoneella, esim. tela-alustaisella kaivinkoneella. Vallin valmistuttua se tullaan maisemoimaan nurmella ja puustolla, jolloin se sulautuu alueeseen.

Meluvallin rakentaminen kestää noin 1-2 kuukautta ja sen on tarkoitus toteuttaa seuraavan viiden vuoden aikana. Rakennustyötä tehdään arkipäivisin klo 7-17 poislukien arkipyhät.

Laadunvarmistus

Hankkeessa hyödynnettävät jätemateriaalit on tutkittu ennakolta ja materiaalin raja-arvot tulee olla ns. MARA-asetuksen (843/2017) mukaiset. Liukoisuustestit betonista ja savesta tehdään etukäteen. Ennakkotutkimuksista vastaa maa-aineksen toimittaja.

Kaikista toimitetuista materiaalikuormista on siirtoasiakirja, jolla kuorman tuoja vakuuttaa materiaalin olevan vastaanottajan luvan mukaista. Mikäli kuorma sisältää hyödyntämiseen kelpaamatonta materiaalia, se käännytetään. Hankealueella ei tehdä laatutarkkailua aistinvaraista tarkastusta lukuun ottamatta, mutta satunnaisia pistokokeita voidaan tehdä.

Rakentamisen aikana meluvallin rakennetta tarkkaillaan jatkuvasti ja mahdolliset havaitut rakenneauriot korjataan mahdollisimman nopeasti havaitsemisesta.

Polttoaineet ja kemikaalit

Toimintaan ei liity raaka-aineiden, kemikaalien tai veden käyttöä. Työkoneita varten alueelle tuodaan rakennustyön ajaksi poltto- ja voiteluaineita. Työkoneiden tankkausta varten kukin urakoitsija tuo alueelle kaksivaippaisen polttoainesäiliön (max. 3 m³).

Vedenhankinta ja viemärointi

Toiminnan luonteesta johtuen alueelle ei tarvitse järjestää vesihuoltoa. Meluvallin rakentaminen ei lisää alueen valumavesien määrää. Valumavedet ohjautuvat nykyisiin lasku-uomiin.

Liikenne

Maa-ainekset kuljetetaan kuorma-autoilla hankealueelle Laurintietä Tuulikintielle ja edelleen Ritvantien päähän. Kuorma-autoja liikennöi enintään 25 päivässä ja massojen kuljetus hyödyntämistyömaalle kestää arviolta kolme viikkoa.

Arvio ympäristön kannalta parhaan käytännön (BEP) soveltamisesta

Suunnittelussa on huomioitu saavutettava luonnonvaratehokkuus, materiaalkierto, ympäristövaikutukset ja toteuttamiskelpoisuus sekä kustannukset. Uusiutumattomia luonnonvaroja säästetään ja materiaalkiertoa tehostetaan. Huolellisella ennakkotestauksella varmistetaan materiaalien ympäristökelpoisuus. Purkujakeiden hyödyntäminen säästää neitseellisiä mineraalisia kiviaineita ja vähentää kaatopaikalle sijoitettavan materiaalin määrää.

YMPÄRISTÖKUORMITUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Päästöt ilmaan

Meluvallin rakentamisesta aiheutuva merkittävin ilmapäästö on pölyäminen, joka aiheutuu kuormien purkamisesta. Lisäksi työmaaliikenne sekä betonimurske- ja rakennekerrosten rakentaminen voi aiheuttaa pölyämistä. Pölyäminen voi korostua erityisesti kuivina ajanjaksoina. Rakentamisesta aiheutuvat vaikutukset ilmanlaatuun ovat tavallisia rakentamisesta aiheutuvia vaikutuksia, jotka eivät kuitenkaan merkittävästi huononna ilmanlaatua alueella.

Rakentamisen aikaista pölyämistä torjutaan kastelemalla maa-aineksia tarvittaessa. Ajoteiden pölyämistä ehkäistään ja vähennetään niitä puhdistamalla ja kastelemalla.

Melu ja värinä

Rakennustyömaasta aiheutuu tilapäistä normaaliin maanrakentamiseen verrattavaa työkoneiden aiheuttamaan melua ja värinää, joten hanke lisää alueen melu- ja värinäpäästöjä väliaikaisesti.

Toiminta-aika on rajoitettu arkipäiville klo 7-17, mikä vähentää asuinalueelle aiheutuvaa meluhaittaa.

Jätteet ja niiden käsittely ja hyödyntäminen

Toiminnasta ei synny jätettä alueella. Tarvittaessa hankealue siivotaan.

Päästöt maaperään, vesiin ja viemäriin

Hulevesien mukana kiintoainesta voi kulkeutua hankealueen ulkopuolelle.

Pinta- ja pohjavesiin mahdollisesti aiheutuvaa kemiallista kuormitusta ehkäistään hyödynnettävien materiaalien ennakkotestauksella ja työmaalla tehtävällä silmämääräisellä arvioinnilla.

TOIMINNAN VAIKUTUKSET YMPÄRISTÖÖN

Vaikutukset yleiseen viihtyvyyteen ja ihmisten terveyteen

Valmis meluvalli ei aiheuta haitallisia vaikutuksia ihmisten terveydelle, vaan parantaa alueen asumisviihtyvyyttä liikenteen meluhaitan vähentyessä.

Vaikutus ilmaan

Rakentamisen vaikutukset ilmanlaatuun ovat tavanomaisia maanrakentamisesta aiheutuvia vaikutuksia.

Vaikutus luontoon, luonnonsuojeluarvoihin ja maisemaan

Hankealue palautuu lähelle nykyistä tilaa alueen maisemoinnin myötä ja näin ollen vaikutusta luontoon ja maisemaan voi osittain pitää väliaikaisena. Hankealue erottuu toteutuessaan vain lähimaisemassa. Valmiilla meluvallilla ei ole vaikutusta alueen luonnonsuojeluarvoihin.

Vaikutus pintavesiin, pohjaveteen tai maaperään

Meluvallilla ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta alueen vesitasapainoon, pinta- tai pohjaveteen. Valmis meluvalli muuttaa hieman veden imeytysolosuhteita hankealueella, koska alueen topografia muuttuu ja saven vedenläpäisevyys on heikompi kuin alueen luontaisen maaperän, mikä vaikuttaa veden imeytymiseen. Ottaen kuitenkin huomioon vallin maisemoinnin ja kasvipeitteisen pinta-alan lisäämisen alueella, ei kokonaisuudessaan vallilla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia muodostuvan pohjaveden tai pintaveden määrään. Hankealue on kooltaan melko pieni, joten valumavesien määrä ei lisäännä merkittävästi.

Melun ja tärinän vaikutukset

Meluvallin rakentamisen aiheuttama melu ja tärinä lisäävä vaikutus on väliaikaista. Meluvallin valmistumisen myötä Päiväkummun asuinalueiden melutasot alenevat 2-10 dB nykyisestä melutasosta. Lisäksi meluvallin rakentaminen edesauttaa melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen (993/1992) ohjearvojen saavuttamisessa.

TOIMINNAN JA SEN VAIKUTUSTEN TARKKAILU

Käyttötarkkailu

Maa-aineksia tarkkaillaan aistinvaraisesti meluvallin rakennustöiden yhteydessä. Mikäli alueelle tuotava kuorma sisältää hyödynnettäväksi sopimatonta materiaalia, kuorma käännytetään. Alueelle tuotavalle materiaalille on asetettu laatuvaatimukset, joiden varmistamisesta huolehtii tuoja ennakkotutkimuksin. Mikäli meluvalliin päätyy siihen geoteknisesti soveltumattomia materiaaleja, tarvittaessa massat korvataan uusilla massoilla ja rakentamiseen kelpaamattomat massat toimitetaan asianmukaiseen paikkaan.

Päästötarkkailu

Rakennustyön aikaisia pölypäästöjä tarkkaillaan ja lähikadut harjataan riittävän usein.

Vaikutusten tarkkailu

Ei tarvetta.

Raportointi

Ei tarvetta.

POIKKEUKSELLISET TILANTEET JA NIIHIN VARAUTUMINEN

Rakentamisen aikaiset merkittävimmät ympäristöriskit liittyvät työkoneiden polttoaine- ja nestevuotoihin, jotka voivat aiheuttaa maaperän pilaantumista. Maa-aineskuljetusten vuoksi raskaan liikenteen määrä lisääntyy alueella ja teiden mahdollinen kuraisuus lisää onnettomuuksien ja siten myös ajoneuvojen polttoainevuotojen riskiä. Rakentamiseen kelpaamattomien maiden ohjautumiseen alueelle voi muodostaa ympäristöriskin, koska kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sisältävällä materiaalilla tai liukoisuusraja-arvon ylittävä savi voi vaikuttaa hulevesien laatuun sekä teknisesti itse rakentamiseen. Mahdolliset rakenteiden vauriot voivat heikentää meluvallin vakavuutta.

Öljy- ja polttoainevuotoja ehkäistään polttoaineen huolellisella säilytystavalla ja mahdollisia polttoaine- ja öljyvetoja varten alueella säilytetään riittävä määrä imeytysmateriaalia. Teiden kuraisuudesta johtuvaa liukkaita vähennetään harjauksella. Hankealueelle tuotavien maa-ainesten laatua valvotaan

vaativalla jokaisesta kuormasta siirtoasiakirja ja kuormien aistinvaraisella arvioinnilla. Meluvallin rakenteiden vaurioita estetään laadittujen suunnitelmien noudattamisella. Ilkivaltaa ja ulkopuolisten kulkua alueelle estetään sulkemalla pääsy Ritvantien puolelta.

VAKUUS

Vakuutta ei esitetä tarvittavan. Jättemateriaalit hyödynnetään meluvallin rakenteissa, eikä toiminnan aikana tai sen jälkeen esitetä tarvittavan vakuutta vaativia toimenpiteitä. Vantaan kaupungilla on käytössään YSL 39 §:n mukainen tarvittava jätehuollon asiantuntemus.

TOIMINNAN ALOITTAMINEN MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA

Meluvallin rakentamiselle haetaan aloittamislupaa muutoksenhausta huolimatta. Lahdenväylän nykyinen meluntorjunta meluaidalla ei ole riittävää ja maavallilla pystytään suojaamaan Päiväkummun aluetta meluidan suojaustasoa paremmin. Meluvalli on kaavan mukaista rakentamista ja valtatie läheisyys ei mahdollista alueen muuta käyttöä.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen vireilletulo

Hakemus on tullut vireille 20.4.2018.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen vireilläolosta on kuulutettu Vantaan kaupungin julkisten kuulutusten ilmoitustaululla 11.6.-11.7.2018. Naapurikiinteistöille ja asukasyhdistykselle on lähetetty 12.6.2018 tiedoksiannot. Hakemuksesta on tiedotettu 16.6.2018 Vantaan Sanomissa.

Tarkastukset

Alueelle on tehty maastokäynti 17.7.2018.

Lausunnot

Lupahakemuksesta on pyydetty lausunnot Vantaan terveydensuojeluviranomaiselta ja kaupunkisuunnittelulta sekä Liikennevirastolta. Kaupunkisuunnittelulta ei saatu lausuntoa määräaikaan mennessä.

Vantaan terveydensuojeluviranomainen

Ympäristölautakunta on delegoinut ympäristönsuojelulain 42 §:n mukaisen terveydensuojeluviranomaisen lausunnon antamisen 1. kaupungineläinlääkärille (19.8.2015 § 14). Vantaan terveydensuojeluviranomainen on lausunut, että meluvallin rakentamisesta ja kuljetustoiminnasta ei saa aiheutua pölyä siinä määrin, että se aiheuttaa terveyshaittaa lähimmille häiriintyvälle kohteille.

Liikennevirasto

Liikennevirasto on lausunnossaan todennut, että meluvallista ei ole arvioitu aiheutuvan haittaa tai vaaraa Lahdenväylälle tai sillä liikennöintiin. Näin ollen Liikennevirastolla ei ole huomautettavaa asiaan. Liikennevirasto toteaa vielä, ettei sillä ole mahdollisuutta osallistua meluvallin toteuttamisesta aiheutuviin kustannuksiin.

Muistutukset ja mielipiteet

Lupahakemuksesta ei jätetty määräpäivään mennessä ei jätetty yhtään muistutusta tai mielipidettä.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakijaa on kuultu 17.7.2018 ja hakija on antanut muistutuksiin vastineen 18.7.2018.

Terveystensuojeluviranomaisen lausuntoon hakija vastaa, että toiminnasta saattaa aiheutua vähäisissä määrin pölyhäiriöitä. Alueella ei tapahdu betonin murskaamista, betoni pilkotaan muualla. Pölyä saattaa nousta meluvallin rakentamisesta ja massojen kuljettamisesta alueelle jolloin varaudutaan kastelemaan materiaali ja tarvittaessa käytetään mahdollisia muita teknisiä ratkaisuja.

Liikenneviraston lausuntoon hakija vastaa, että Vantaan kaupunki vastaa melusuojauksen rakentamisen kustannuksista ja myös vanhan meluesteen purkamisesta. Nykyinen melueste ei suojaa melua nykyisten asetusten mukaisesti ja alkaa olemaan erittäin hauras, joten on poistettavassa tai korjattavassa kunnossa.

RATKAISU

Ympäristölautakunta myöntää Vantaan kaupungin kuntatekniikan keskukselle ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen ympäristöluvan jätteen hyödyntämiseen maarakentamisessa osoitteessa Ritvantie 1 lupahakemuksen mukaisesti ja seuraavin lupamääräyksin:

Vastaus yksilöityihin vaatimuksiin ja lausuntoihin

Terveystensuojeluviranomaisen lausunnossa edellytetään, ettei toiminnasta aiheudu pölyhaittoja. Toiminnasta aiheutuvia haittoja ehkäisemään on annettu lupamääräykset 7 ja 15.

Lupamääräykset

Toiminta (YSL 48 §, 52 § ja 58 §, JL 8 §, JA 12 §)

1. Meluvallin rakentamisessa saa hyödyntää hakemuksen mukaisesti pääkaupunkiseudun rakentamiskohteista peräisin olevaa betonia murskeena ja paloina rautoineen, tiilimursketta, stabiloitua savea, pilaantumaton ylijäähämaata sekä vähäisiä määriä mineraalisia purkumateriaaleja ja puuta sisältävää pilaantumaton maa-ainesta.
2. Jätettä saa hyödyntää vain meluvallin rakentamisen, kantavuuden ja kestävyys kannalta tarpeellisen määrän. Betonijätteen palakoon tulee olla vallirakenteeseen soveltuvaa.
3. Hyödynnettävä jäte ei saa sisältää asbestia, PCB- tai lyijypitoisia saumaussmassoja, kreosoottipitoisia eristysmassoja tai muita ympäristölle tai terveydelle vaarallisia aineita. Hyödynnettävän maa-aineksen haitta-ainepitoisuudet eivät saa ylittää maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen 214/2007 alempia ohjearvoja.
4. Hyödyntämispaikalle toimitetusta jätteellisestä maa-aineksesta tulee mahdollisuuksien mukaan erotella ei-mineraaliset jätteet ja hyödyntämiseen soveltumattomat jätteet erilleen, jos niitä ei ole eroteltu syntypaikalla. Hyödyntämiskelvoton jäte tulee toimittaa asianmukaiseen vastaanottopaikkaan hyödynnettäväksi tai loppukäsiteltäväksi.
5. Hyödynnettävä mineraalinen jäte on peitettävä riittävän paksulla maa- ja kiviaineskerroksella niin, että peitto-rakenteen paksuus on vähintään 0,5 metriä. Peittorakenne tulee tehdä pilaantumattomista maa-

aineksista, joiden haitta-ainepitoisuudet ovat korkeintaan valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaisten kynnysarvojen tasolla tai alueellisten taustapitoisuuksien tasolla.

6. Kiinteistöllä saa harjoittaa tämän luvan mukaista toimintaa arkisin maanantaista perjantaihin, pois lukien yleiset juhlapyhät, klo 7.00–17.00.

Päästöt ilmaan (YSL 52 §, NaapL 17 §)

7. Toiminnasta ja siihen liittyvästä työmaaliikenteestä ei saa aiheutua pölyhaittaa. Pölyävät alueet on kasteltava tai pölyäminen on estettävä muulla asianmukaisella menetelmällä.

Varastointi (YSL 7 §, 16 §, 17 §, 52 §)

8. Alueella säilytettävien polttoainesäiliöiden on oltava 2-vaippainen tai polttoainesäiliö on sijoitettava katettuun suoja-altaaseen. Altaan tilavuuden tulee olla suurempi kuin varastoitavan nesteen suurin määrä. Työkoneiden tankkaukset on suoritettava siten, että vuodot maaperään estetään. Polttoainesäiliöin täyttöputken on oltava lukittu, kun alueella ei työskennellä.

Häiriötilanteet ja muut poikkeukselliset tilanteet (YSL 7 §, 15 §, 16 §, 17 §, 52 §, 134 §)

9. Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalle on alueella oltava riittävä määrä imeytysmateriaalia saatavilla. Ympäristöön päässeet polttoaineet ja muut ympäristölle haitalliset aineet on kerättävä välittömästi talteen. Polttoaine- tai öljyvuodoista tulee ilmoittaa Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselle ja Vantaan ympäristökeskukselle. Maaperän pilaantumiseen johtaneista polttoaine- ja öljyvuodoista tulee lisäksi ilmoittaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Tarkkailu- ja raportointimääräykset (YSL 62 §, JL 29 §, 31 §, 118 § ja 120 §)

10. Jätteenkäsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelma on esitettävä Vantaan ympäristökeskukselle ennen toiminnan aloittamista.

11. Mikäli hyödynnettävässä maa-aineksessa on viitteitä mahdollisesta pilaantuneisuudesta, esimerkiksi poikkeava haju tai ulkonäkö, sitä ei saa vastaanottaa meluvalliin.

12. Hyödyntämiseen tuotava jäte on tarkastettava kuormia vastaanotettaessa ja purettaessa ja niistä on pidettävä kirjaa. Jos jätteen laatu ei ole tässä ympäristölupapäätöksessä hyväksytyn mukainen, on jäte viipymättä toimitettava laitokselle, jonka ympäristöluvassa kyseisen jätteen vastaanotto tai käsittely on hyväksytty, tai jäte on palautettava jätteen haltijalle.

13. Laitoksen toiminnasta, päästöistä ja jätteistä on pidettävä kirjaa. Vantaan ympäristökeskukseen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä toimitettava vuosiraportti, josta käy ilmi vähintään seuraavat asiat:

- Maarakentamisessa hyödynnetyn jätteen määrä
- Toiminnassa syntyneiden tavanomaisten jätteiden ja vaarallisten jätteiden määrät, jätenimikkeet, toimittajat, toimituspaikat ja toimitusajankohdat
- Häiriöt, poikkeukselliset tilanteet ja onnettomuustilanteet sekä niiden johdosta tehdyt toimenpiteet ja otetut tarkkailunäytteet
- Tulokset hyödynnettävän jätteen laadunvarmistustutkimuksista

14. Työn valmistumisen jälkeen on Vantaan ympäristökeskukseen toimitettava raportti, josta ilmenee työn kesto, hyödynnetyn jätteen määrä ja laatu, hyödyntämisalueelta pois vietyjen jätteiden määrä ja

laatu, merkittävät päästöt, häiriötilanteet ja onnettomuudet. Raportti on toimitettava kuukauden kuluessa työn päättymisestä Vantaan kaupungin ympäristökeskukseen. Jätteiden mahdolliset siirtoasiakirjat on esitettävä pyydettäessä.

Muut toimet, joilla ehkäistään, vähennetään tai selvitetään pilaantumista, sen vaaraa tai pilaantumisesta aiheutuvia haittoja (YSL 7 §, 16 §, 17 §, 52 § ja 58 §, JL 141 §, NaapL 17 §)

15. Toiminta on järjestettävä siten, ettei siitä aiheudu melu- tai hajuhaittaa, maaperän, pinta- tai pohjavesien pilaantumisvaaraa, epäsiisteyttä, ympäristön roskaantumista, viihtyisyyden vähenemistä tai muuta haittaa tai vaaraa ympäristölle.

16. Luvan saajan on nimettävä vastuuhenkilö toiminnan asianmukaista hoitoa, käyttöä, käytöstä poistamista ja niihin liittyvää toiminnan seurantaa ja tarkkailua varten. Vastuuhenkilön on oltava toiminnanharjoittajan palveluksessa ja hänellä on oltava tehtävien hoitamiseksi riittävä ammattitaito. Henkilön nimi ja yhteystiedot on toimitettava Vantaan ympäristökeskukseen ennen toiminnan aloittamista.

Toiminnan lopettaminen (YSL 52 §, 94 § ja 170 §, JL 141 §, JA 13 §)

17. Toiminnan päätyttyä alue on siivottava ja puhdistettava, ja saatettava alue sellaiseen kuntoon, ettei se toiminnan päättymisen jälkeen aiheuta terveyshaittaa tai muuta merkittävää maaperän, pohjaveden tai ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Toiminnan päättymisestä on ilmoitettava Vantaan ympäristökeskukselle.

Jätteen käsittelytoiminnan vakuus

Jätteen käsittelytoiminnan vakuutta ei vaadita toiminnan laatu huomioon ottaen ja kunnan ollessa toiminnanharjoittaja.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Hakemuksen mukainen toiminta voidaan aloittaa lupapäätöksen mukaisesti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, koska täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi ja hakija on esittänyt toiminnan aloittamiselle perustellut syyt. Muutoksenhakutuomioistuin voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon. Vakuutta ei vaadita, kun hakijana on kunta.

RATKAISUN PERUSTELUT

Lupaharkinnan perusteet

Ympäristölautakunta katsoo, että kun toimintaa harjoitetaan tässä päätöksessä esitetyllä tavalla ja noudatetaan annettuja määräyksiä, toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla on säädetty.

Luvan myöntämisen edellytykset

Meluvallin alue säilyy suojaviheralueena, joten toiminta ei ole asemakaavan vastaista.

Meluvallin rakentaminen edesauttaa melutason ohjearvojen saavuttamista. Valtioneuvoston päätöksessä melutason ohjearvoista (993/1992) todetaan, että asumiseen käytettävillä alueilla, virkistysalueilla taajamassa ja taajamien välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevilla alueilla on

ohjeena, että melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22-7) 50 dB.

Suunnitellusta toiminnasta asetetut lupamääräykset huomioon ottaen ei aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä naapuruussuhteista annettussa laissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta. Määräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan aiheuttama pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski.

Vantaan ympäristölautakunta katsoo, että annetut lupamääräykset ovat tarpeen, jotta toiminta täyttää ympäristönsuojelulaissa ja jätelaissa sekä niiden nojalla annetuissa asetuksissa mainitunlaiselle toiminnalle asetetut vaatimukset.

Lupamääräysten perustelut

Alueen rakentamisessa voidaan hyödyntää mineraalista jätettä ja pilaantumaton maa-ainesta korvaamaan neitseellisiä raaka-aineita. Joukossa saa olla tilavuusprosenttina korkeintaan 1 % muita jätelajeita. (Määräys 1)

Jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (179/2012) 12 §:n mukaan sen, joka hyödyntää jätettä sijoittamalla tai levittämällä sitä maahan, on käytettävä jätettä vain maarakenteen tasauksen, kantavuuden ja kestävyuden kannalta tarpeellinen määrä tai siten, että sen käyttö muutoin vastaa mahdollisimman tarkasti tarvetta. Hyödynnettävän betonin palakoon tulee käyttötarkoitukseen soveltuvaa. (Määräys 2)

Ympäristönsuojelulaissa on säädetty maaperän ja pohjaveden pilaamiskiellot. Maarakentamisessa ei saa käyttää pilaantumisen vaaraa aiheuttavaa jätettä tai ainetta. (Määräys 3)

Jätelain 8 § edellyttää, että kaikessa toiminnassa on mahdollisuuksien mukaan noudatettava jätelain etusijajärjestystä. Etusijajärjestyksen mukaan vain sellaiset jätteet, joita ei ole mahdollista uudelleen käyttää, kierrättää tai hyödyntää, loppukäsitellään. Jätelain 13 §:n mukaan jätettä ei saa hylätä eikä käsitellä hallitsemattomasti. Rakennusjätettä sisältävän maa-aineksen hyödyntämisellä ei ole tarkoitus antaa lupaa jättää maahan rakennusjätettä, joka on eroteltavissa maa-aineksesta. Jätteiden asianmukainen hyödyntäminen tai käsittely asianmukaisessa vastaanottopaikassa tai laitoksessa varmistaa, että jätteestä ei aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. (Määräys 4)

Pintarakenteen on oltava riittävän paksu ja se on rakennettava puhtaista maa-aineksista, jotta täyttörakenteen jätelajeista ei aiheudu vaaraa tai haittaa virkistysalueen käyttäjille. (Määräys 5)

Toiminta-aika on hyväksytty hakemuksen mukaisena. Arkipyhisin toiminta ei ole sallittua. (Määräys 6)

Alue sijoittuu Päiväkummun asuinalueen välittömään läheisyyteen. Toiminnan pölyhaittoja on ehkäistävä tehokkaasti, jotta toiminta ei huononna asuinalueen ilmanlaatua. (Määräys 7)

Polttoaineet ja vaaralliset jätteet on varastoitava siten, että päästöt maaperään ja pohjaveteen voidaan estää. (Määräys 8)

Jos toiminnasta aiheutuu tai uhkaa välittömästi aiheutua ympäristön pilaantumista, toiminnanharjoittajan on viipymättä ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin pilaantumisen

ehkäisemiseksi tai jos pilaantumista on jo aiheutunut, sen rajoittamiseksi mahdollisimman vähäiseksi. Alueella on oltava saatavilla riittävästi imeytysmateriaalia. Vahinko- tai onnettomuustilanteessa voidaan polttonesteen leviäminen ympäristöön estää tehokkaasti imeyttämällä sitä siihen tarkoitukseen suunniteltuun materiaaliin. (Määräys 9)

Jätelain 120 §:ssä on annettu velvoitteet jätteen käsittelyn seurannan ja tarkkailun järjestämisestä. Ympäristöluvanvaraisen jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan on esitettävä lupaviranomaiselle suunnitelma jätteen käsittelyn seurannan ja tarkkailun järjestämisestä. Suunnitelmaan on sisällytettävä tarpeelliset tiedot jätetuotannon seurannan ja tarkkailun järjestämiseksi. (Määräys 10)

Jos maa-aineksen haju tai ulkonäkö on epäilyttävä, on hyödyntäjä tai jätteen haltija velvollinen selvittämään maa-aineksen hyötykäyttökelpoisuuden. (Määräys 11)

Kuormien tarkistamisella varmistetaan, ettei hankealueelle tuoda muita kuin tässä päätöksessä hyväksyttyjä jätelajeita. Vastaanotettavien kuormien kirjanpidolla seurataan tuotavien materiaalien määrää ja alkuperää. Vastaanotettavaksi soveltumattomien jätteiden poistamisella varmistetaan, että toiminnasta ei aiheudu terveys- tai ympäristöhaittaa. Jätelain 31 §:n mukaan kuljetuksen suorittajan on palautettava jäte sen haltijalle, jos jätettä ei oteta paikassa vastaan. (Määräys 12)

Valvontaviranomaisella on oikeus saada säädösten ja määräysten valvontaa ja tehtävien hoitamista varten tarpeelliset tiedot. Raportointia ja kirjanpitoa koskevat määräykset ovat tarpeen valvonnan toteuttamiseksi. Jätelain 118 §:ssä on säädetty kirjanpitovelvollisuudesta, joka koskee mm. ympäristöluvanvaraista jätteen käsittelytoimintaa. (Määräykset 13, 14)

Jätelain 13 §:n mukaan jätteiden hyödyntämis- tai käsittelypaikkaa on hoidettava siten, ettei siitä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, haju- tai meluhaittaa, viihtyisyyden vähenemistä, maaperän pilaantumista, ympäristön roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä tai muuta siihen rinnastettavaa kyseiselle toiminnalle ominaista haittaa. (Määräys 15)

Jätelain 141 §:n mukaan jätteenkäsittelylaitoksen tai -paikan toiminnanharjoittajan on nimettävä vastuuhenkilö toiminnan asianmukaista hoitoa, käyttöä, käytöstä poistamista ja niihin liittyvää toiminnan seuranta ja tarkkailua varten. Vastuuhenkilön on oltava toiminnanharjoittajan palveluksessa ja hänellä on oltava tehtävien hoitamiseksi riittävä ammattitaito. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava vastuuhenkilön riittävästä koulutuksesta. (Määräys 16)

YSL 52 §:n mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toiminnoista. Lopettamisesta ilmoittaminen on tarpeen, jotta voidaan varmistua luvan velvoitteiden täyttämisestä. (Määräys 17)

Jätteen käsittelytoiminnan vakuus

YSL:n 59 §: mukaan jätteen käsittelytoiminnan vakuus voidaan jättää vaatimatta, jos vakuudella katettavat kustannukset toimintaa lopetettaessa ovat jätteen määrä, laatu ja muut seikat huomioon ottaen vähäiset. Luvan hakija on kunta ja toiminta on kunnan omistamalla kiinteistöllä.

LUVAN VOIMASSAOLO JA LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN

Luvan voimassaolo

Tämä päätös on voimassa 30.9.2023 saakka.

Toiminnan olennaiseen laajentamiseen tai muuttamiseen on oltava lupa. (YSL 29 §)

Asetuksen noudattaminen

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla jo myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava. (YSL 70 §)

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014)

Jätelaki (646/2011)

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012)

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920, muutos 90/2000)

Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleiset jätehuoltomääräykset 1.7.2012

Valtioneuvoston asetus raskaan polttoöljyn ja kevyen polttoöljyn rikkipitoisuudesta (413/2014)

Hallintolaki (434/2003)

YMPÄRISTÖLUPAMAKSU

Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksan 18.4.2016 § 10.

Toiminnan pilaantumattoman maa-ainesjätteen, betoni-, tiili- tai asfalttijätteen tai pysyvän jätteen muu käsittely kuin sijoittaminen kaatopaikalle ympäristölupamaksu on 4 900 €.

PÄÄTÖKSEN ANTAMINEN

Päätös annetaan julkipanon jälkeen 30.8.2018.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen voidaan hakea muutosta ympäristönsuojelulain 190 §:n mukaisesti Vaasan hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus Vaasan hallinto-oikeudelle on liitteenä.

Päätös:

Ympäristölautakunta päätti myöntää Vantaan kaupungin kuntatekniikan keskukselle ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen ympäristöluvan jätteen hyödyntämiseen maarakentamisessa osoitteessa Ritvantie 1 lupahakemuksen mukaisesti, ratkaisussa mainituin lupamääräyksin.

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

Liitteet:

-

Sijaintikartta

Täytäntöönpano:

Ote hakijalle

Tiedoksi:

Uudenmaan ELY-keskus

Vantaan kaupunki

- terveydensuojeluviranomainen

- rakennusvalvonta

- kaupunkisuunnitteluyksikkö

Ilmoitus päätöksestä:

- tiedoksiannon saaneille

Julkipano ilmoitustaululla

Ympäristölupamaksun periminen:

Vantaan kaupunki, 0124610-9

Verkkolaskuosoite 514330046 OVT-tunnus 003701246106

Verkkolaskun välittäjä Opus Capita Group Oy, välittäjä-tunnus 003710948874,
kustannuspaikka 514320035/Jukka Hietamies

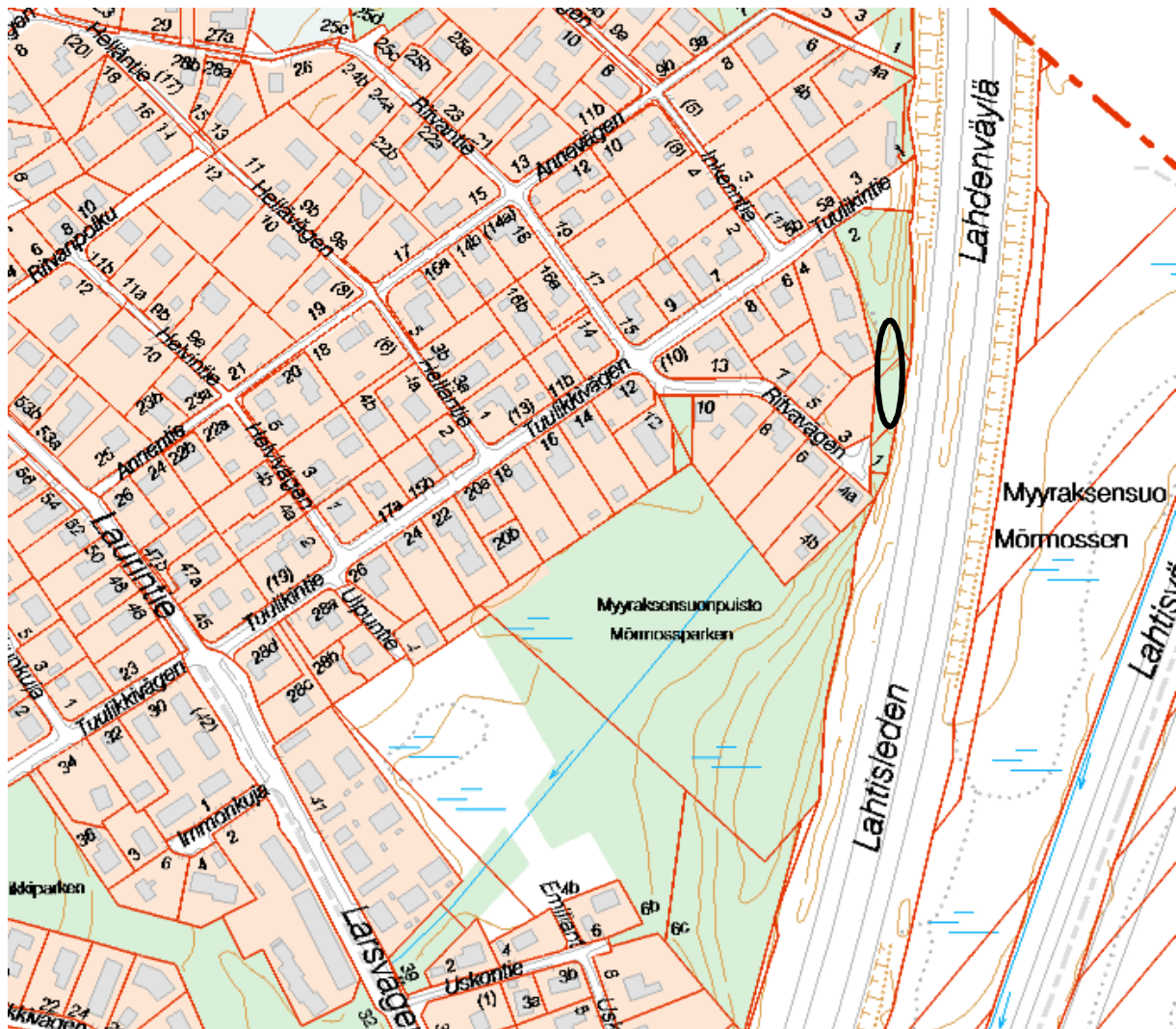
Muutoksenhakuohje:

8. valitus Vaasan hallinto-oikeudelle YSL:n nojalla tehdystä päätöksestä

Lisätiedot:

Vs. ympäristötarkastaja Tiina Nieminen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Liite. Sijaintikartta

Meluvallin suunniteltu sijainti Ritvantien ja Lahdenväylän välissä (musta soikio).

10 § **Ympäristöluvan muutoshakemus / Okmetic Oy, Piitie 2, Vantaa**

VD/10549/11.01.01.00/2017

Ympäristöjohtaja poisti asian käsittelystä.

11 § Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös asunnon tupakansavuhaittaan liittyvästä kantelusta

VD/3364/11.02.03.04/2017

KR/KHI/KG

Asia

Kiinteistöstä 92-67-124-13 on tehty 4.4.2017 asunnontutkimuspyyntö Vantaan kaupungin ympäristökeskukseen. Asukkaan mukaan asuntoon tulee tupakansavua. Ympäristökeskus on tehnyt 26.10.2017 kohteeseen tarkastuksen, jonka tulokseen asukas on tyytymätön ja hän on tehnyt asiasta kantelun Etelä-Suomen aluehallintovirastolle.

Etelä-Suomen aluehallintovirastolle annettiin selvityksenä ympäristölautakunnan päätös 21.3.2018 § 13. Ympäristökeskuksen suorittamassa terveydensuojelulain mukaisessa asunnon tarkastuksessa ei todettu terveydensuojelulain 27 § mukaista terveyshaittaa, joten asiassa ei voitu antaa korjausvelvoitteita.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on tehnyt 28.6.2018 hallintokantelussa päätöksen (ESAVI/620/06.07.01/2018). Päätöksessään aluehallintovirasto ei ole todennut Vantaan kaupungin terveydensuojeluviranomaisen toiminnassa lainvastaisuutta tai muutoinkaan moitittavaa. Kantelu ei anna aluehallintovirastossa aihetta enempään toimenpiteisiin, eikä päätökseen voi hakea valittamalla muutosta.

Ympäristölautakunta 22.8.2018 § 11

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi Etelä-Suomen aluehallintoviraston 28.6.2018 antama päätös (ESAVI/620/06.07.01/2018).

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Liite:

- Etelä-Suomen aluehallintoviraston 28.6.2018 antama päätös.
(ESAVI/620/06.07.01/2018)

Muutoksenhakuohje: 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Kari Grönberg, terveystieteiden opettaja, p. 040 847 3299 etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Kirsi Hiltunen, 1. kaupunginlääkäri, p. 040 724 8590 etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

28.06.2018

Jakelun mukaisesti

02.07.2018

10/3364/11.02.03.04/2017

Viite: Kantelu 15.1.2018

HALLINTOKANTELU

ASIA JA VAATIMUKSET

Markku Lehtinen on Etelä-Suomen aluehallintovirastolle 15.1.2018 saapuneessa kantelukirjoituksessa moittinut Vantaan kaupungin ympäristökeskuksen toimintaa asuntonsa terveydellisten olojen selvittämisessä.

Lehtinen kertoo asuneensa asunto-osakeyhtiö Kuismatie 88 asunnossa C6 sen valmistumisesta 1989 lähtien. Yhtiö koostuu viidestä paritalosta, talot A-E. Lehtinen kertoo, ettei ole koskaan polttanut tupakkaa, eikä hänen asunnossaan ole koskaan tupakoitu. Hän kertoo sairastavansa useita sairauksia, muun muassa keuhkoastmaa, verenpainetautiä, diabetesta, uniapneaa sekä vaikeaa uni- ja vuorokausirytmihäiriötä.

Lehtinen kertoo olleensa sairaseläkkeellä vuodesta 1996 ja joutuu olemaan sairautensa vuoksi paljon asunnossaan. Lehtisen mukaan hänen asuntoonsa alkoi ensimmäisen kerran tulla runsaasti tupakan savua joulukuun lopussa 2005. Selvisi, että savu tuli asunnosta D7. Lehtisen mukaan sitä tuli kaikkien korvausilmaventtiilien kautta (asunnossa on koneellinen poistoilmavaihto), kun tuuli oli lounaasta länteen. Lehtinen kertoo valittaneensa taloyhtiölle asiasta tammikuussa ja Vantaan ympäristökeskukselle helmikuussa. Asiaa käsiteltiin taloyhtiön yhtiökokouksessa keväällä 2006 ilman, että ongelma olisi poistunut. Lehtisen mukaan tupakan savu aiheutti voimakkaat astma- ja allergiaoireet sekä päänsäryn. Hän kertoo sairastaneensa osin tupakan savun vuoksi 7 viikkoa syksyllä 2006, suuren osa ajasta vuodepotilaana.

Vantaan ympäristökeskuksen terveystieteiden Grönberg ja Valtanen tekivät Lehtisen asuntoon tarkastuksen torstaina 15.06.2006, työaikana klo 13 alkaen. Lehtisen mukaan asunnon D7 asukkaat olivat tällöin poissa ja tuuli voimakkaasti etelästä. Tarkastuksen yhteydessä suoritettiin koetupakointi D7:n takapihalla eri paikassa kuin missä yleensä tupakoitiin (terassi). Lehtinen kertoo, että voimakkaan etelätuulen vuoksi

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

puh. 020 636 1040
fax 03 570 8002
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Hämeenlinnan päätoimipaikka
Birger Jaarlin katu 15
PL 150, 13101 Hämeenlinna

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9
PL 110, 00521 Helsinki

Kouvolan toimipaikka
Kauppiamiehenkatu 4
PL 301, 45101 Kouvola

tupakan hajua ei havaittu sisällä, mikä lausunnossa kerrottiin. Savun sisäänvalo jatkui tarkastuksen jälkeen ja loppui vasta kun asunnon D7 asukkaat vaihtuivat. Lehtinen kertoo harkinneensa tuolloinkin tarkastuksesta valittamista ja asian viemistä oikeuteen, mutta näin hän ei voinut oman ja isänsä sairastumisen vuoksi tehdä.

Lehtisen mukaan tällä kerralla voimakas tupakansavun sisäänvalo taas kaikista korvausilmaventtiileistä alkoi joulukuun puolella välillä 2016. Lehtinen kertoo oireensa olleen vastaavat kuin edelliselläkin kerralla, paitsi voimakkaammat, koska savua tuli vielä runsaammin ja useammin kuin edellisellä kerralla. Lehtisen mukaan tupakansavun tulo runsaana hänen asuntoonsa jatkuu yhä. Lehtinen valitti taas asuntoyhtiölle ja asiaa käsiteltiin taas hänen mukaansa tuloksetta yhtiökokouksessa.

Lehtisen mukaan hänen asuntoonsa tulee nyt tupakansavua kolmen asunnon ympärillä sijaitsevan asunnon, C5, D7 ja E9, ulkopuolelta. Asuntojen ulkopuolella tupakoidaan, jottei tupakoijan omaan asuntoon tulisi savua, kuten edellisellä kerrallakin. Savu tulee taas sen sijaan Lehtisen mukaan hänen asuntoonsa. Asunnoissa on eri asukkaat kuin 2006. Lehtinen kertoo valittaneensa taas asiasta Vantaan ympäristökeskukseen. Asian käsittely jäi taas sen verran myöhään, että edellis-kerran vuoksi Lehtinen ehdotti terveystieteiden professori Karoliina Linnalle tarkastuksen siirtämistä syksyyn, jotta tarkastus ei taas epäonnistuisi vallitsevasta poikkeavan tuulen suunnan vuoksi.

Tarkastuksen tekivät terveystieteiden professori Karoliina Linna ja Antti Soininen torstaina 26.10.2017. Ensimmäinen oli juuri satanut ja tuuli pohjoisesta. Lehtisen mukaan tällä kerralla ainoa tuulen suunta, jolla tupakan savua ei tule sisään on pohjoisesta itään. Lehtisen mukaan oli taas työaika, ja tupakoijat olivat poissa. Tulos oli sama kuin edellisellä kerrallakin. Koe-tupakointia tai muita selvittelytapoja ei tällä kerralla käytetty. Raportin (kantelija tarkoittaa tarkastuskertomusta) tulon jälkeen osa tupakoitsi-joista siirtyi taas tupakoimaan näköalalle. Koska tilanne on jatkunut samaana, kertoo Lehtinen joutuneensa keväällä hankkimaan 500 eurolla erilaisilla suodattimilla varustettujen korvausilmaventtiilejä. Näitä ei voinut asentaa ilmaputkien vuoksi alkuperäisiin kanaviin. Lisäksi Lehtinen kertoo joutuneensa hankkimaan kaikkiaan 7 sisäilman puhdistinta ja 2 ilmanpesuria. Hän kertoo joutuneensa käyttämään yhteensä yli 5000 euroa savuhaitan torjumiseen. Haitat ovat hänen mukaansa vain osin vähentyneet, eivät poistuneet. Lehtinen kertoo, ettei vielä tiedä suodattimien todellista menekkiä, mutta suositusvaihtojaksoillakin niihin tulee menemään hänen laskelmiensa mukaan ainakin 1000 euroa vuodessa.

Lehtisen mukaan hänen terveydenhoitokulunsa ovat myös lisääntyneet, niiden kokonaismäärä on noin 20000 euroa vuodessa KELA-korvausten lisäksi. Hän kertoo alkaneensa taas selvittää keinoja mitata savua pitkäaikaisesti, jotta hän voisi aloittaa tarvittaessa oikeustoimet. Lehtisen mukaan hänen terveytensä on muutenkin hauras, eikä mitenkään kestä lisääntymisestä tupakan savulle, altistus on kestänyt ja toista vuotta. Lehtisen mukaan ilmanpuhdistimet, vaikka ovat jo käytännössä parhaat mahdolliset, eivät voi poistaa savun aivan pienimpiä ja kaikkein vahingollisimpia, keuhkorakkuloihin ja verenkiertoon tunkeutuvia hiukkasia, eivätkä kaasuja, kuten häkää. Keväällä tehdyissä laboratoriotutkimuk-sissa Lehtisen veren häkähemoglobiinipitoisuus oli 1,2%. Hän on nyt hankkinut tupakoinnin lopettamista yrittäville tarkoitetun edullisen mittalaitteen, jonka mukaan hänen uloshengitysilmassaan on nykyin kotona

kaiken aikaa jonkin verran häkää. Lehtinen kertoo oireensa häviävän vasta hänen oltuaan pidempään poissa kotoa tai nyt ilmanpuhdistinten avulla, kun tuuli on pidempään pohjoisen ja idän välillä tai tupakoitsijoita on tuulen suuntaan sopivasti pois, mitä ei tapahdu usein. Yksi tupakoitsija on työpäivisinkin kotona. Lehtisen on pidettävä asuntonsa poistopuhallin aina niin suurella teholla kuin voi, useimmiten huipputeholla.

Lehtisen mukaan hänen valituksensa koskee Vantaan Ympäristökeskuksen tarkastuksissaan käyttämää aistinvaraista, käytännössä hetkelistä, tupakan savun havainnointitapaa. Lehtisen mukaan se voi toimia, jos tupakan savua tulee rakenteiden läpi asunnosta toiseen. Apuna lie-nee tällöinkin käytettävä koesavua tai muuta vastaavaa apukeinoja, Lehtinen kirjoittaa. Tilanteessa on vähemmän muuttujia, kuin kun savu tunkeutuu asuntoon ulkokautta. Lehtinen on nyt kaksi kertaa pyytänyt tarkastusta ja pettynyt sen tulokseen, koska luonnonoloja tarkastusaikana ei ole voinut ennustaa ja on ollut työaika, jolloin tupakoitsijat eivät ole paikalla. Lehtinen on sitä mieltä, että kyseisen tarkastusmenetelmän tulos on savun tullessa ulkokautta sattumanvarainen ja siksi koko tarkastus sen tarkoitus saattaa vesittyä. Tupakan savua olisi kyettävä havainnoimaan paljon pidempi aika sattumanvaraisuuden poistamiseksi. Hänen kokemuksensa mukaan muun muassa Työterveyslaitoksen 3M:n valmistamia nikotiinin keräimiäkään ei havainnoinnissa voi käyttää, kun savulla on monta tulo- ja poistumistietä. Lehtisen mukaan niiden epäherkkyydestä työterveyslaitoksen asiantuntija varoitti hänen tilatessaan keräinpakettia. Tarkastuksen tuloksen sattumanvaraisuuden vuoksi valittaja joutuu Lehtisen mukaan helposti tekemään tai teettämään asiaa koskevat tutkimukset lopulta itse ja viemään asian tuomioistuimeen, mikä ei monelle, esimerkiksi hänen itsensä kaltaiselle monisairaalle kroonisesta väsymyksestä ja vaikeasta vuorokausihäiriöstä kärsivälle, ole mikään helppo tehtävä ja maksaa paljon.

Lehtinen kertoo kuulleensa, että suuri osa taloyhtiöistä, jossa on Helsingissä pantu vireille parveketupakointilain mukainen kiello, ovat olleet yhtiöitä, joissa mahdolliset tupakoivat asukkaat eivät ole voineet vaikuttaa päätöksentekoon, muun muassa opiskelija-asuntoyhtiöitä. Lehtisen mukaan tupakoivalla on näköjään yhä suurempi oikeus tupakoida ja aiheuttaa savun kulkeutuminen toisen asuntoon, kuin esimerkiksi hänen kaltaisellaan astmaatikolla on olla hengittämättä savua omassa asunnossaan. Nykytilanne on tuskin ollut lainlaatijoiden tarkoitus, hän epäilee. Laki parveketupakoinnista ei Lehtisen tapauksessa ole muuttanut mitään 11 vuoden takaiseen verrattuna. Hän kertoo vaihtoehtojensa olevan vähissä. Tässä tilanteessa hän epäilee asuntoaan tuskin saata- van kaupaksi. Hänellä on kokemuksia tupakan savun tunkeutumisesta myös toisen asunnon osalta. Siksi hän tietää, että muuttaminen, jos se edes olisi minulle nyt mahdollista, ei olisi takuu asunnon pysymisestä savuttomana. Lehtinen kertoo harkitsevansa valittamista tarkastusasias- ta eteenpäin, mikäli tämä hänen hallintokantelunsa ei tuota tulosta, eikä hän saa savuallistusta muuten loppumaan.

Kanteluaan Lehtinen perustele sillä, että tarkastuskäynneillä käytetty lyhytaikainen aistinvarainen tarkastusmenetelmä, varsinkin kun tarkas- tus suoritetaan aikaan, jolloin savun tulo on epätodennäköistä (Lehtinen antaa esimerkiksi työajan, kun kyseessä on asuinrakennus ja asukkaat ovat työikäisiä), eikä päätelmien tukena ja sattumanvaraisuuksien elimi- noimiseen käytetä mitään muita menetelmiä. Tämä on omiaan helposti johtamaan terveyshaitan havaitsematta jäämiseen ja siten valittajan

kannalta kielteiseen, virheelliseen johtopäätökseen haitan olemassaolosta ja siten sen jatkumiseen. Lehtisen mukaan on myös otettava huomioon, että tarkastuksen puutteet voivat, haitan jäädessä havaitsematta, johtaa paitsi haitan jatkumiseen terveys- ja muine vaikutuksiin, myös tarpeeseen valittaa tarkastuksesta sekä todennäköisesti lisäksi oikeustoimiin haitan poistamiseksi tästä aiheutuvine kustannuksineen ja vaivannäköineen, vaikutuksesta kyseisen yhtiön asukkaiden henkilösuhteisiin puhumattakaan. Lehtisen mielestä terveyshaitan mahdollisuus on pyrittävä selvittämään niin varmasti kuin suinkin mahdollista, toisin kuin nyt tehdään, sillä kuten nimikin sanoo, on kyse ihmisten terveydestä. Tupakan savu on luokiteltu syöpävaaralliseksi, sen aiheuttamien muiden terveyshaittojen sekä muunlaisten, muun muassa asumisviihtyvyyteen kohdistuvien haittojen lisäksi.

Lehtinen katsoo, että tarkastus hänen kohdallaan on uusittava käyttäen tarkastusmenetelmiä, joilla tilanne voidaan todeta ilman jo tehtyjen tarkastusten sattumanvaraisuutta. Mikäli ei voida käyttää mittausten menetelmiä, on pyrittävä muuten selvittämään terveyshaitan todennäköisyys. Lehtisen mukaan kansalainen tuskin näkee vaivaa valittaakseen asiasta terveysviranomaisille kevyin perustein valitettuaan asiasta jo asuntoyhtiölle, varsinkaan, kun kyseessä on hänen kohdallaan jo toinen kerta. Koska kyseessä on terveyshaitta, eivät tarkastusmenetelmän valinnan perusteena voi olla sen kustannukset. Mikäli terveyshaitta jää toteamatta, nousevat kustannukset yhteiskunnalle, valittajasta puhumattakaan, helposti paljon korkeammiksi kuin huolella tehdyn tarkastustoiminnan kustannukset. Lisäksi sattumanvaraiseen tulokseen johtavat tarkastukset ovat omiaan rapauttamaan sekä valittajien että vastaavaan tilanteeseen joutumista pelkäävien muiden kansalaisten luottamusta viranomaisten toimintaan, Lehtinen toteaa.

Mitä tulee tupakan savun aistinvaraiseen havainnointiin yleensä, on Lehtisen mukaan ihmisen haistama osa tupakan savun aineosista vain pieni osa niiden kokonaismäärästä. Hänen asuntoonsa tunkeutuu myös tupakan savun sivuvirta, joka on jopa haitallisempi, kuin tupakoitsijan sisäänsä vetämä. Savussa on tuhansia yhdisteitä. Muun muassa CO, hähkä, on hajutonta. Lehtisen mukaan hänen ilmanpuhdistimissaan on ilmanlaatu näyttö, jonka tulos hänen ymmärtääkseen perustuu P 2,5 mikrometrin alueen partikkeleiden määrän havainnointiin partikkeli-ilmaisimella. Kaikkien hänen 6 ilmanpuhdistimen, joissa kyseinen näyttö on, näytöt ovat monesti olleet hyvin huonoa ilmanlaatua ilmaisten punaisella ilman tunnistettavaa tupakanhajua. Jos aistittavaa hajua edes on, voi se jopa muistuttaa erehdyttävästi hajuveden tuoksua, Lehtinen kertoo. Se mikä on aistittavissa tai ei riippuu sisään tulevasta savun osasta. Jokainen lähietäisyydeltä tupakan savua haistellut tietää, että savukkeen savun hajuja on monenlaisia ja että sikarin savun haju todennäköisesti poikkeaa niistä. Vanha tupakan savu voi haista erilaisilta kuin tuore savu. Ei siis ole edes olemassa yksiselitteistä tupakansavun hajua, vaikka se olisi haistettavissakin, Lehtinen päättää kantelunsa.

Kantelun liitteenä Markku Lehtinen on toimittanut Työterveyslaitoksen analyysivastauksen, Ilmatieteen laitoksen palvelulla tehdyn analyysin yleisestä tuulen suunnasta ja havainnekuvan asuntojen sijainnista. Hän valittaa sitä, ettei löytänyt omaa kappalettaan Vantaan ympäristökeskuksen raportista kanteluun liitettäväksi.

SELVITYKSET JA LAUSUNNOT

Aluehallintovirasto on 21.1.2018 pyytänyt kantelun johdosta Vantaan kaupungin terveydensuojeluviranomaista antamaan selvityksen kante- lussa mainitussa asiassa. Aluehallintovirasto on pyytänyt vastaamaan eritellysti kante- lussa esitettyihin moitteisiin ja erityisesti väitetyn ter- veyshaitan selvittämiseen liittyviin seikkoihin. Selvitys on pyydetty an- tamaan 16.2.2018 mennessä. Aluehallintovirasto on pidentänyt määrä- aikaa Vantaan ympäristökeskuksen pyynnöstä 23.3.2018 asti.

Vantaan ympäristölautakunnan antama selvitys on saapunut 23.3.2018. Selvityksen liitteenä on toimitettu viranomaisen käsittelyyn liittyviä asia- kirjoja, kuten asunnontarkastuspyyntö ja tarkastuskertomuksia.

Selvityksessään Vantaan kaupungin terveydensuojeluviranomai- nen toteaa, että kiinteistöstä 92-67-124-13 on tehty 4.4.2017 asunnon- tutkimuspyyntö Vantaan kaupungin ympäristökeskukseen. Asukkaan mukaan asuntoon tulee tupakansavua. Ympäristökeskus on tehnyt koh- teeseen tarkastuksen, jonka tulokseen asukas on tyytymätön ja hän on tehnyt asiasta kantelun Etelä-Suomen aluehallintovirastolle. Selvitys kante- luun on annettava 23.3.2018 mennessä.

Terveydensuojeluviranomaisen mukaan asia on tullut vireille Vantaan kaupungin ympäristökeskukseen 4.4.2017 terveydensuojelulain 1994/763 27 § mukaisena terveyshaittana. Asunnon tupakansavuhaitta on ollut edellisen kerran vireillä 2006, jolloin asuntoon on tehty tarkastus 2.3.2006. Tehdyllä tarkastuksella asunnossa ei ollut aistittu tupakansa- vunhajua. Asia oli ratkennut, kun tupakoitsijat olivat muuttaneet pois naapuriasunnosta.

Selvityksen mukaan ympäristökeskus on suorittanut terveydensuojelu- lain mukaisen asunnontarkastuksen 26.10.2017. Tarkastuksesta teh- dyssä tarkastuskertomuksessa ympäristökeskus on todennut, että tar- kastushetkellä asunnossa ei aistinvaraisesti havaittu tupakansavuhait- taa. Tarkastuksella ei todettu terveydensuojelulain 27 § mukaista ter- veyshaittaa.

Selvityksessä kerrotaan, että tupakansavuhaittojen selvittäminen, niin kuin kaikki muukin tarkastustoiminta, pyritään ensisijaisesti tekemään normaalina virka-aikana. Yleensä tarkastuksia joudutaan tekemään useita, jotta voidaan muodostaa käsitys, onko terveyshaitta todettavis- sa, kun kaikki tarvittavat tarkastustoimenpiteet on tehty. Asukkaalle tar- jottiin mahdollisuutta, että terveyshaitan arviointia varten tehtäisiin use- ampia tarkastuksia asuntoon. Asukkaalle on tarjottu mahdollisuutta seu- rantajaksoon, jolloin asukas voi olla yhteydessä ympäristökeskukseen silloin kun tupakansavunhaju on aistittavissa. Tällöin tarkastus voidaan tehdä välittömästi savuhaitan jälkeen, jolloin on paremmat mahdollisuu- det savuhaitan toteamiseksi.

Selvityksen mukaan asukas on ilmaissut sähköpostilla 15.12.2017, että ei halua ympäristökeskuksen jatkavan terveyshaittaepäilyn selvittämis- tä, koska ympäristökeskuksen tarkastusmenetelmät ovat liian sattui- manvaraisia. Asukas on todennut kante- lussaan, että haluaa ympäristö- keskuksen uusivan tarkastuksen menetelmillä, jolla terveyshaitta voi- daan todentaa ilman sattumanvaraisuutta. Ympäristökeskuksen käyttä- mä tupakansavun aistinvarainen toteaminen on tavanomainen ja asu-

misterveysasetuksen soveltamisohjeen mukainen tapa selvittää tupakansavun kulkeutuminen asuntoon. Tupakansavun haju on helposti erotettavissa muusta hajusta ja yhden tai useamman viranhaltijan selvästi toteama savuhavainto on osoitus savun kulkeutumisesta asuntoon. Ympäristökeskuksella ei ole mahdollisuutta järjestää koetupakointia, koska työajalla tupakointi on kielletty. Lisäksi myös koetupakoinnissa savunkulkeutumisen suuntaan vaikuttavat vallitsevat ulkoilman olosuhteet. Selvityksen mukaan asiassa ei voitu antaa korjausvelvoitteita, koska tarkastuksen perusteella tupakansavun aiheuttamaa terveydensuojelulain 27 § mukaista terveyshaittaa ei ollut todennettavissa.

LISÄTIETO

Lehtinen on toimittanut aluehallintovirastoon lisäkirjoituksia 12.3.2018, 22.3.2018, 1.4.2018 ja 6.5.2018. Täydennyksissä Lehtinen kuvaa hänelle aiheutuneita haittoja ja esittää omien mittalaitteidensa tuottamaa tietoa asuntonsa sisäilmasta.

TAPAHTUMIEN KUVAUS

Tapahtumien kuvaus ilmenee kantelukirjelmästä sekä kantelun johdosta hankituista selvityksistä ja muista asiakirjoista.

ALUEHALLINTOVIKASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Ratkaisu Aluehallintovirasto saattaa Vantaan kaupungin terveydensuojeluviranomaisen tietoon käsityksensä tarkastusten ajankohdista perusteluissa tarkemmin mainitulla tavalla.

Aluehallintovirasto ei ole todennut Vantaan kaupungin terveydensuojeluviranomaisen toiminnassa lainvastaisuutta tai muutoinkaan moitittavaa.

Kantelu ei anna aluehallintovirastossa aihetta enempiin toimenpiteisiin.

Perustelut Aluehallintovirastoista annetun lain 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan aluehallintovirastot hoitavat niille erikseen säädettyjä tehtäviä ympäristöterveydenhuollon toimialalla. Saman lain 6 §:n 1 momentin mukaan aluehallintovirasto huolehtii sille säädettyjen tehtävien hoitamisesta toimialueellaan ja käyttää sille kuuluvaa toimivaltaa siten kuin siitä tässä tai muussa laissa säädetään.

Terveydensuojelulain 5 §:n mukaan aluehallintovirasto ohjaa ja valvoo terveydensuojelua toimialueellaan sekä arvioi kuntien terveydensuojelun valvontasuunnitelmat ja niiden toteutumista.

Terveydensuojelulain 26 §:n 1 momentin mukaan asunnon ja muun sisätilan puhtauden, lämpötilan, kosteuden, melun, ilmanvaihdon, valon, säteilyn ja muiden vastaavien olosuhteiden tulee olla sellaiset, ettei niistä aiheudu asunnossa tai sisätilassa oleskeleville terveyshaittaa.

Sosiaali- ja terveysministeriö on antanut terveydensuojelulain nojalla asetuksen asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista (545/2015), jota kutsutaan asumisterveysasetukseksi.

Tupakansavuhaitan selvittäminen

Lehtinen on moittinut Vantaan kaupungin ympäristökeskuksen selvitysmenetelmiä liian sattumanvaraisiksi. Hän moittii tarkastuskäynneillä käytettyä lyhytaikaista aistinvaraista tarkastusmenetelmää, varsinkin kun tarkastus suoritetaan aikaan, jolloin savun tulo on epätodennäköistä.

Terveydensuojeluviranomaisen selvityksen mukaan tupakansavuhaittojen selvittäminen, niin kuin kaikki muukin tarkastustoiminta, pyritään ensisijaisesti tekemään normaalina virka-aikana. Asukkaalle tarjottiin mahdollisuutta, että terveyshaitan arviointia varten tehtäisiin useampia tarkastuksia asuntoon. Asukkaalle on tarjottu mahdollisuutta seuranta-jaksoon, jolloin asukas voi olla yhteydessä ympäristökeskukseen silloin kun tupakansavunhaju on aistittavissa, jotta tarkastus voidaan tehdä välittömästi savuhaitan jälkeen. Selvityksen mukaan ympäristökeskuksen käyttämä tupakansavun aistinvarainen toteaminen on tavanomainen ja asumisterveysasetuksen soveltamisohjeen mukainen tapa selvittää tupakansavun kulkeutuminen asuntoon.

Aluehallintovirasto toteaa, että asumisterveysasetuksen 18 §:n mukaan sisäilmassa ei saa toistuvasti esiintyä aistinvaraisesti tunnistettavaa tupakansavua, joka on kulkeutunut asuntoon tai muuhun oleskelutilaan ulkoa tai muualta rakennuksesta. Sisäilman tupakansavu ei saa ylittää nikotiinipitoisuutena mitattuna $0,05 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Asetuksen mukaan savun kulkeutuminen sisäilmaan voidaan selvittää savun aistinvaraisen havainnon ja nikotiinipitoisuuden mittauksen lisäksi merkkiainetutkimuksella.

Asumisterveysasetuksen soveltamisohjeen (Valviran ohje 8/2016, osa III, s. 8) mukaan Tupakansavun aiheuttaman terveyshaitan toteaminen on osoittautunut vaikeaksi käytännön valvontatyössä. Myös mittaaminen ja näytteenotto savuhaittilanteissa ovat hankalia, koska näytteenottolaitteiston hankkiminen ja näytteenoton tekeminen juuri savuhaitan ilmetessä on usein vaikeaa, eikä pitkäkestoisia näytteenottomenetelmiä voida käytännössä valvoa. Viranomaisilla on ollut vaikeuksia saada otettua savuhavainnoista näytteitä silloin, kun asukas on niistä ilmoittanut. Usein näytteiden ja analyysien tekeminen edellyttää koejärjestelyjä, esimerkiksi tupakointipaikassa poltetaan savuketta tai lähetetään merkkiainetta ja altistuvassa kohteessa tehdään analyysi savun tai merkkiaineen kulkeutumisesta asuntoon. Tupakansavun haju on helposti erotettavissa muusta hajusta ja yhden tai useamman viranhaltijan selvästi toteama savuhavainto on osoitus savun kulkeutumisesta asuntoon.

Edelleen ohjeessa kerrotaan, että tupakansavun aistinvarainen toteaminen riittää osoitukseksi tupakansavuhaitasta, jos savuhaittaa ilmenee toistuvasti. Aistinvaraisella havainnolla tarkoitetaan esimerkiksi terveydensuojeluviranhaltijan toteamaa hajuhavaintoa, ei pelkästään asukaan itsensä ilmoittamaa. Toistuvalla savuhaitalla tarkoitetaan tilannet-

ta, jossa tupakansavu on peräisin paikasta, jota käytetään säännölliseen tupakointiin, ei kertaluontoista tupakan polttamista.

Ohjeessa myös todetaan, että lisäksi savuhaitan voi todeta tupakansavuhaittaa kuvaavan nikotiinipitoisuuden mittaamisella, mikäli viranomaisen ottaa näytteitä tupakansavuhaitan toteamiseksi. Savun kulkeutuminen tupakointipaikasta altistuvaan kohteeseen voidaan osoittaa aistinvaraisen havainnon tai nikotiinimittauksen lisäksi myös merkkiainetutkimuksella. Merkkiainetutkimuksella voidaan osoittaa savun kulkeutuminen tupakointipaikalta altistuvaan kohteeseen myös silloin, kun tupakointipaikalla ei tupakoida.

Valvira on laatinut ohjeen myös asunnon terveyshaitan selvittämisprosessiin, jossa myös käsitellään tupakansavuhaittaa (Valviran ohje 4/2017, s. 27). Ohjeen mukana tupakansavun hajukynnys on erittäin alhainen, minkä vuoksi jo pieni pitoisuus voidaan havaita aistinvaraisesti. Asumisterveysasetuksessa on todettu, että aistinvarainen tupakansavun hajun havaitseminen ylittää toimenpiderajan.

Ohjeen mukaan eräissä tapauksissa voidaan vuotokohta selvittää aistinvaraisen tarkastelun tai merkkisavun avulla (esimerkiksi tiivistämätön läpivienti). Vaikeammissa tapauksissa tupakansavun kulkeutumista voidaan tutkia jatkotutkimuksin rakenteellisten vuotokohtien löytämiseksi mittaamalla tupakoijan asunnosta ilmaan päästetyn merkkiaineen pitoisuus hajuhaitasta kärsivän asunnossa. Vuotokohtien läheisyydessä merkkiaineen pitoisuus on ympäristöään selvästi korkeampi.

Edellä mainitut viranomaisohjeet ohjeistavat terveydensuojelulain käyttöä ja soveltamista tupakansavuhaitan selvittämisessä. Ohjeista ilmenee se seikka, että viranomaisen aistinvarainen havainto on ensisijainen tapa todeta tupakansavun aiheuttama asunnon terveyshaitta. Aluehallintoviraston käsityksen mukaan muut kuin aistinvaraiseen menetelmät voisivat mahdollisesti soveltua kantelussa kuvatun kaltaisen tilanteen selvittämiseen, mutta viranomaisen aistinvaraiseen arvioon perustuvat menetelmät ovat helppoutensa ja vähäisten kustannustensa puolesta ensisijaisia. Esimerkiksi merkkiaineen mittaukseen perustuvat koejärjestelyt sopivat kerrostalon rakenteiden kautta tapahtuvan savun kulkeutumisen tutkimuksiin epätiivelyskohtaa etsittäessä, mutta niiden käytöstä kantelussa kuvatun kaltaisessa tapauksessa ei ole aluehallintovirastolla tietoa tai kokemusta. Viranomaisen tekemä aistinvarainen havainto on tupakansavun kohdalla vakiintunut ja yleisimmin käytetty menetelmä haitan toteamiseen.

Kantelija on tuonut esiin, että tarkastusajankohdat eivät ole olleet edustavia ja ovat ajoittuneet arkisin vain virka-aikaan. Terveydensuojeluviranomainen on todennut, että tarkastukset tehdään pääsääntöisesti virka-ajan puitteissa.

Aluehallintovirasto saattaa Vantaan kaupungin terveydensuojeluviranomaisen tietoon käsityksensä tarkastusten ajankohdista, jonka mukaan tupakansavuhavaintojen tarkastukset tulisi ajoittaa edustavasti niin, että savuhavainnot ovat todennäköisimpiä. Tarkastuksia tehdään pääsääntöisesti virka-aikana, mutta terveyshaitan arvioiminen voi olla kuitenkin joskus mahdollista vain virka-ajan ulkopuolella, jolloin tarkastus on voitava tehdä näissä tapauksissa myös virka-ajan ulkopuolella. Asiakirjojen perusteella Lehtisen tapauksessa otollisin aika tehdä havaintoja olisi ol-

lut nimenomaan muulloin kuin virka-aikana, jolloin tarkastukset olisi tul-
lut tehdä silloin.

Muilta osin aluehallintovirasto toteaa Vantaan kaupungin terveydensuo-
jeluviranomaisen toimineen olemassa olevien viranomaisohjeiden mu-
kaisesti selvittäessään tupakansavuhaittaa, eikä aluehallintovirasto ole
todennut sen toiminnassa lainvastaisuutta tai muutoinkaan moitittavaa.

SOVELLETUT OIKEUS- JA VIRANOMAISSOHJEET

Terveydensuojelulaki 1 §, 5 §, 26 §, 27 § ja 32 §
Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan
terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden päte-
vyysvaatimuksista 18 §
Laki aluehallintovirastoista 4 § ja 6 §
Valviran ohje 8/2016, osa III, s. 8
Valviran ohje 4/2017 s. 27

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen ei hallintolainkäyttölain (586/1996) 5 §:n 1 momentin
ja hallintolain (434/2003) 53 d §:n perusteella voi hakea valittamalla
muutosta.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja antaa tarvittaessa ympäristöterveydenhuollon ylitarkastaja
Kimmo Ilonen.

Ylitarkastaja

Esa Tommiska

Ympäristöterveydenhuollon
ylitarkastaja

Kimmo Ilonen

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös **Markku Lehtinen**, Kuismatie 88, 01390 Vantaa

Vantaan kaupunki, Kirjaamo/Ympäristökeskus, Asematie 7,
01300 Vantaa

Päätös on maksuton.

TIEDOKSI

Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto, Valvira

Muutoksenhakuohje 8. Valitus Vaasan hallinto-oikeudelle ympäristönsuojelulain nojalla tehdystä päätöksestä

Tässä kokouksessa ympäristönsuojelulain nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta valittamalla.

Valitus tehdään **Vaasan hallinto-oikeudelle** kirjallisella valituksella. Myös päätökseen asian käsittelystä peritystä maksusta haetaan muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta.

Valitusoikeus on:

- asianosaisella
- rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät
- toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät
- valtion valvontaviranomaisella
- muulla asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella.

Valitusaika

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava **30 päivän kuluessa** tämän päätöksen julkipäivästä **Vaasan hallinto-oikeudelle**.

Valituksen sisältö ja toimittaminen

Valitus osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle.

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää tämä päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä ja asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen.

Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Asiamiehen on, jollei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja, liitettävä **valituskirjelmään valtakirja**, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksua **250 euroa**.

Yhteystiedot:

Vaasan hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, 4. krs

Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa

Puhelin: Kirjaamo 029 56 42780

Faksi: 029 5642760

sähköposti: [vaasa.hao\(at\)oikeus.fi](mailto:vaasa.hao(at)oikeus.fi)

aukioloaika ma-pe klo 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

10.1

Päätöksistä §:t 4-8 ja 11 , jotka koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei kuntalain 136 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

10.2.

Päätöksistä §:t 1-3, ei hallintolainkäyttölain 5 §:n mukaan saa tehdä hallintovalitusta, koska ne eivät sisällä sellaista toimenpidettä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.